

กฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานกรมการพัฒนชุมชน

กองนิติการ

กรมการพัฒนชุมชน

**กฎกระทรวง
แบ่งส่วนราชการกรมการพัฒนาชุมชน
กระทรวงมหาดไทย
พ.ศ. ๒๕๕๒**

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๘ ณ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน(ฉบับที่ ๔)พ.ศ. ๒๕๔๓ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยออกกฎกระทรวงไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้ยกเลิกกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย พ.ศ. ๒๕๔๕

ข้อ ๒ ให้กรมการพัฒนาชุมชน มีภารกิจเกี่ยวกับการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ และการมีส่วนร่วมของประชาชน ส่งเสริมและพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนฐานรากให้มีความมั่นคงและมีเสถียรภาพโดยสนับสนุนให้มีการจัดทำและใช้ประโยชน์จากข้อมูลสารสนเทศ ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย จัดทำยุทธศาสตร์ชุมชน ตลอดจนการฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาชุมชน เพื่อให้เป็นชุมชนเข้มแข็งอย่างยั่งยืน โดยมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ มาตรการ และแนวทางในการพัฒนาชุมชนระดับชาติเพื่อให้หน่วยงานของรัฐ เอกชน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องด้านการพัฒนาชุมชน ได้ใช้เป็นกรอบแนวทางในการดำเนินงานเพื่อเสริมสร้างความสามารถและความเข้มแข็งของชุมชน

(๒) จัดทำและพัฒนาระบบมาตรฐานการพัฒนาชุมชน เพื่อใช้เป็นเครื่องมือสำหรับประเมินความก้าวหน้าและมาตรฐานการพัฒนาของชุมชน

(๓) พัฒนาระบบและกลไกในการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ การจัดการความรู้ การอาชีพ การออม และการบริหารจัดการเงินทุนของชุมชน เพื่อเสริมสร้างขีดความสามารถของประชาชนชุมชน ผู้นำชุมชน องค์การชุมชน และเครือข่ายองค์การชุมชน

(๔) สนับสนุนและพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศชุมชน ส่งเสริมการใช้ประโยชน์และการให้บริการข้อมูลสารสนเทศชุมชน เพื่อใช้ในการวางแผนบริหารการพัฒนาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

(๕) ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย พัฒนา และสร้างองค์ความรู้เพื่อใช้ในการพัฒนาชุมชน และการจัดทำยุทธศาสตร์ชุมชน

(๖) ฝึกอบรมและพัฒนาข้าราชการ เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ผู้นำชุมชน องค์การชุมชน และเครือข่ายองค์การชุมชนให้มีความรู้ ทักษะ ทศนคติ และสมรรถนะในการทำงาน รวมทั้งให้ความร่วมมือทางวิชาการด้านการพัฒนาชุมชนแก่หน่วยงานทั้งในประเทศและต่างประเทศ

(๗) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรม หรือตามที่กระทรวงหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

ข้อ ๓ ให้แบ่งส่วนราชการกรมการพัฒนาชุมชน ดังต่อไปนี้

ก. ราชการบริหารส่วนกลาง

- (๑) สำนักงานเลขาธิการกรม
- (๒) กองการเจ้าหน้าที่
- (๓) กองคลัง
- (๔) กองแผนงาน
- (๕) ศูนย์สารสนเทศเพื่อการพัฒนาชุมชน
- (๖) สถาบันการพัฒนาชุมชน
- (๗) สำนักพัฒนาทุนและองค์การการเงินชุมชน
- (๘) สำนักส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นและวิสาหกิจชุมชน
- (๙) สำนักเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชน

ข. ราชการบริหารส่วนภูมิภาค

- (๑) สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด
- (๒) สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ

ข้อ ๔ ในกรมการพัฒนาชุมชน ให้มีกลุ่มพัฒนาระบบบริหาร เพื่อทำหน้าที่หลักในการพัฒนาการบริหารของกรมให้เกิดผลสัมฤทธิ์ มีประสิทธิภาพ และคุ้มค่า รับผิดชอบงานขึ้นตรงต่ออธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน โดยมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (๑) เสนอแนะและให้คำปรึกษาแก่อธิบดีกรมการพัฒนาชุมชนเกี่ยวกับยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบราชการภายในกรม
- (๒) ติดตาม ประเมินผล และจัดทำรายงานเกี่ยวกับการพัฒนาระบบราชการในกรม
- (๓) ประสานและดำเนินการเกี่ยวกับการพัฒนาระบบราชการร่วมกับหน่วยงานกลางต่าง ๆ และหน่วยงานภายในกรม
- (๔) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

ข้อ ๕ ในกรมการพัฒนาชุมชน ให้มีกลุ่มตรวจสอบภายใน เพื่อทำหน้าที่หลักในการตรวจสอบการดำเนินงานภายในกรม และสนับสนุนการปฏิบัติงานของกรม รับผิดชอบงานขึ้นตรงต่ออธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน โดยมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (๑) ดำเนินการเกี่ยวกับการตรวจสอบด้านการบริหาร การเงิน และการบัญชีของกรม
- (๒) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

ข้อ ๖ สำนักงานเลขาธิการกรม มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับราชการทั่วไปของกรมและราชการที่มีได้แยกให้เป็นหน้าที่ของกองหรือส่วนราชการใดโดยเฉพาะ อำนาจหน้าที่ดังกล่าวให้รวมถึง

- (๑) ปฏิบัติงานสารบรรณของกรม
- (๒) ดำเนินการเกี่ยวกับงานช่วยอำนวยความสะดวกและงานเลขานุการของกรม
- (๓) ดำเนินการเกี่ยวกับการสื่อสารภาพลักษณ์และเผยแพร่ข่าวสารของกรม
- (๔) ดำเนินการเกี่ยวกับงานสวัสดิการของกรม

(๕) ดำเนินการเกี่ยวกับงานกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง งานนิติกรรมและสัญญาเกี่ยวกับความรับผิดชอบละเมิดของเจ้าหน้าที่ ความรับผิดชอบแพ่ง อาญา งานคดีปกครอง และงานคดีอื่นที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของกรม

(๖) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

ข้อ ๗ กองการเจ้าหน้าที่ มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) บริหารงานทรัพยากรบุคคลและจัดระบบงานของกรม เว้นแต่การฝึกอบรม

(๒) ดำเนินการเกี่ยวกับการส่งเสริมวินัยข้าราชการ การรับเรื่องราวร้องทุกข์ การดำเนินการทางวินัยของข้าราชการ และงานพิทักษ์ระบบคุณธรรม

(๓) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

ข้อ ๘ กองคลัง มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) ดำเนินการเกี่ยวกับการเงิน การบัญชี การบริหารงบประมาณ การพัสดุ อาคารสถานที่และยานพาหนะของกรม

(๒) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

ข้อ ๙ กองแผนงาน มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) เสนอแนะและกำหนดยุทธศาสตร์ นโยบายด้านการพัฒนาชุมชนของกรม

(๒) จัดทำและประสานแผนการปฏิบัติงานและงบประมาณของกรม ให้สอดคล้องกับนโยบาย แผนแม่บทของกระทรวง แผนปฏิบัติราชการสี่ปี และแผนปฏิบัติราชการประจำปี รวมทั้งเร่งรัด ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงานและผลการใช้จ่ายงบประมาณของหน่วยงานในสังกัดกรม

(๓) ติดต่อและประสานงานกับองค์กรหรือหน่วยงานต่างประเทศด้านความช่วยเหลือและความร่วมมือด้านการพัฒนาชุมชน

(๔) ศึกษา วิเคราะห์ จัดทำแผนการตรวจราชการ ประสานการตรวจราชการ และการจัดทำรายงานการตรวจราชการของผู้ตรวจราชการกรม

(๕) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

ข้อ ๑๐ ศูนย์สารสนเทศเพื่อการพัฒนาชุมชน มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) ศึกษา วิเคราะห์ บริหาร พัฒนา และออกแบบระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการพัฒนาชุมชน

(๒) กำหนดรูปแบบ วิธีการ และขั้นตอนการจัดเก็บ การประมวลผล และการใช้ประโยชน์จากข้อมูลสารสนเทศเพื่อการพัฒนาชุมชน

(๓) กำหนดนโยบายและแผนแม่บทการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารงานพัฒนาชุมชน

(๔) กำกับดูแลระบบสารสนเทศและระบบการเชื่อมโยงเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศของกรม

(๕) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับมอบหมาย

ข้อ ๑๑ สถาบันการพัฒนาชุมชน มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) ดำเนินการเกี่ยวกับการฝึกอบรมและพัฒนาข้าราชการและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องของกรม รวมทั้งการให้บริการทางวิชาการด้านการพัฒนาชุมชนแก่หน่วยงานทั้งในประเทศและต่างประเทศ

(๒) ศึกษา วิเคราะห์ และวิจัยงานพัฒนาชุมชนในภาพรวมและงานพัฒนาชุมชนเฉพาะพื้นที่ เพื่อเผยแพร่และใช้ประโยชน์ในการพัฒนางานพัฒนาชุมชน

(๓) ดำเนินการพัฒนาศูนย์ศึกษาและพัฒนาชุมชน เพื่อให้บริการความรู้ด้านการพัฒนาชุมชนที่เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพพื้นที่แก่ข้าราชการในส่วนภูมิภาค ผู้นำชุมชน ผู้บริหารและข้าราชการท้องถิ่น รวมทั้งหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน

(๔) ดำเนินการเกี่ยวกับการจัดการความรู้ในงานพัฒนาชุมชนและเรื่องที่เกี่ยวข้อง

(๕) ออกแบบและพัฒนาระบบมาตรฐานการพัฒนาทรัพยากรบุคคลในงานพัฒนาชุมชน

(๖) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับมอบหมาย

ข้อ ๑๒ สำนักพัฒนาทุนและองค์การการเงินชุมชน มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) ศึกษา วิเคราะห์ และวิจัยด้านการพัฒนาทุนและองค์การการเงินชุมชน เพื่อกำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ แผนแม่บท รูปแบบ และแนวทางในการเสริมสร้างและพัฒนาระบบทุนชุมชนและการบริหารจัดการทุนชุมชน

(๒) ดำเนินการเกี่ยวกับการแสวงหาแหล่งทุนและความร่วมมือในการพัฒนารูปแบบและวิธีการด้านการขยายกิจกรรมของชุมชน เพื่อพัฒนาระบบทุนชุมชน

(๓) ประสานงานกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องด้านการพัฒนาชุมชน ตามความรับผิดชอบของส่วนราชการ

(๔) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับมอบหมาย

ข้อ ๑๓ สำนักส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นและวิสาหกิจชุมชน มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) ศึกษา วิเคราะห์ และวิจัยด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นและวิสาหกิจชุมชน เพื่อกำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ แผนแม่บท รูปแบบ และแนวทางในการพัฒนา และส่งเสริมอาชีพและวิสาหกิจชุมชนตามแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

(๒) ดำเนินการและประสานงานโครงการเกี่ยวกับการส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นและผลิตภัณฑ์ชุมชน

(๓) ส่งเสริมและพัฒนาวิสาหกิจชุมชน โดยใช้ภูมิปัญญาและเทคโนโลยีที่เหมาะสม เพื่อเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์และบริการของชุมชน

(๔) ส่งเสริมและพัฒนากลุ่มอาชีพ ผู้ผลิต และผู้ประกอบการ รวมถึงด้านการตลาด

(๕) ประสานงานกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องด้านการพัฒนาชุมชน ตามความรับผิดชอบของส่วนราชการ

(๖) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับมอบหมาย

ข้อ ๑๔ สำนักเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชน มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) ศึกษา วิเคราะห์ และวิจัยด้านการเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชน เพื่อกำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ แผนแม่บท รูปแบบ และแนวทางในการเสริมสร้างความสามารถของประชาชนผู้นำชุมชน

องค์การชุมชน และเครือข่ายองค์การชุมชนในการบริหารจัดการชุมชนตามแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

(๒) กำหนดและพัฒนาเกณฑ์มาตรฐาน รูปแบบ วิธีการประเมิน และรับรองมาตรฐานผู้นำชุมชน องค์การชุมชน เครือข่ายองค์การชุมชน และชุมชน

(๓) ดำเนินการเกี่ยวกับการจัดการความรู้ชุมชน การจัดทำแผนชุมชน และการดำเนินกิจกรรมโดยชุมชน

(๔) ประสานงานกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องด้านการพัฒนาชุมชน ตามความรับผิดชอบของส่วนราชการ

(๕) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับมอบหมาย

ข้อ ๑๕ สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) ดำเนินการจัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนาชุมชนของจังหวัด

(๒) ดำเนินการและประสานงานเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนในจังหวัด

(๓) กำหนด กำกับดูแล ให้คำแนะนำ และสนับสนุนการปฏิบัติงานของสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ

(๔) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับมอบหมาย

ข้อ ๑๖ สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) ดำเนินการและประสานงานเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนในอำเภอ

(๒) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับมอบหมาย

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๔ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๒

ชวรัตน์ ชาญวีรกูล

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

**ระเบียบกระทรวงมหาดไทย
ว่าด้วยการบริหารและการใช้จ่ายเงินโครงการแก้ไขปัญหาความยากจน**

พ.ศ. ๒๕๕๓

โดยที่คณะรัฐมนตรีได้มอบหมายให้กระทรวงมหาดไทยดำเนินการโครงการแก้ไขปัญหาความยากจน ตามมติเมื่อวันที่ ๑๗ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๓๖ จำนวน ๑๑,๖๐๘ หมู่บ้าน และเมื่อวันที่ ๑๗ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๔๐ จำนวน ๒๘,๐๓๘ หมู่บ้าน รวม ๓๙,๖๔๖ หมู่บ้าน เพื่อกระจายโอกาสให้คนยากจนในครัวเรือนที่มีรายได้ต่ำกว่าเกณฑ์ความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) ได้มีแหล่งเงินทุนในระดับหมู่บ้าน สำหรับยืมไปประกอบอาชีพ หรือขยายกิจการอาชีพของตน เพื่อเพิ่มรายได้ให้พ้นเกณฑ์ความจำเป็นพื้นฐาน และพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น โดยสนับสนุนงบประมาณจัดตั้งเป็นเงินตามโครงการแก้ไขปัญหาความยากจนระดับหมู่บ้าน ซึ่งกรมการพัฒนาชุมชนเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบในการดำเนินงานตามโครงการดังกล่าว จากงบประมาณหมวดเงินอุดหนุนที่จัดตั้งเป็นเงินทุนเพื่อใช้ในการดำเนินการ โดยควบคุมดูแลและตรวจสอบการใช้จ่ายเงินดังกล่าวให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการตั้งงบประมาณและระเบียบของทางราชการ

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๕ กระทรวงมหาดไทยโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง ออกระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการบริหารและการใช้จ่ายเงินโครงการแก้ไขปัญหาความยากจน พ.ศ. ๒๕๕๓”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิก

(๑) ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการบริหารและการใช้จ่ายเงินโครงการแก้ไขปัญหาความยากจน พ.ศ. ๒๕๓๖

(๒) ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการบริหารและการใช้จ่ายเงินโครงการแก้ไขปัญหาความยากจน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๙

ข้อ ๔ ให้อธิบดีกรมการพัฒนาชุมชนรักษาการตามระเบียบนี้ และมีอำนาจตีความวินิจฉัยปัญหา และกำหนดหลักเกณฑ์วิธีปฏิบัติอื่นใดเพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามระเบียบนี้

หมวด ๑

ข้อความทั่วไป

ข้อ ๕ ในระเบียบนี้

“โครงการ กข.คจ.” หมายถึง โครงการแก้ไขปัญหาความยากจน

“คณะกรรมการ กข.คจ. หมู่บ้าน” หมายถึง คณะกรรมการบริหารเงินตามโครงการแก้ไขปัญหาความยากจนประจำหมู่บ้าน

“ครัวเรือนเป้าหมาย” หมายถึง ครัวเรือนในหมู่บ้านเป้าหมายตามโครงการ กข.คจ.ที่มีรายได้เฉลี่ยต่อคนต่อปีต่ำกว่าเกณฑ์ความจำเป็นพื้นฐาน

“อธิบดี” หมายถึง อธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน

“นายอำเภอ” หมายความว่า ปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ

“พัฒนาการอำเภอ” หมายความว่า พัฒนาการกิ่งอำเภอ

“หมู่บ้าน” หมายความว่า หมู่บ้านในเขตเทศบาลที่ได้รับเงินตามโครงการ กข.คจ.ก่อนระเบียบนี้ใช้บังคับ

ข้อ ๖ ในกรณีที่ส่วนราชการไม่สามารถปฏิบัติตามระเบียบนี้ได้ ให้ขอทำความตกลงกับกระทรวงการคลัง

หมวด ๒

โครงสร้างการบริหารและบทบาทหน้าที่

ข้อ ๗ ให้กรมการพัฒนาชุมชนเป็นหน่วยงานรับผิดชอบในการดำเนินงานตามโครงการกข.คจ. มีหน้าที่รับผิดชอบ ควบคุมดูแล และตรวจสอบการใช้เงินโครงการดังกล่าวให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการตั้งงบประมาณและระเบียบของทางราชการในกรณีที่มีความจำเป็นที่จะดำเนินการโครงการ กข.คจ. ในหมู่บ้านเป้าหมายใดเพิ่มเติมให้เป็นไปตามที่อธิบดีประกาศกำหนด

ข้อ ๘ ให้มีคณะกรรมการอำนวยการแก้ไขปัญหาความยากจนจังหวัด คณะกรรมการอำนวยการแก้ไขปัญหาความยากจนอำเภอ และคณะกรรมการอำนวยการแก้ไขปัญหาความยากจนตำบล ประกอบด้วย ผู้แทนของหน่วยราชการที่เกี่ยวข้อง ผู้แทนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งมีคุณสมบัติ และจำนวนตามที่อธิบดีประกาศกำหนด

คณะกรรมการตามวรรคหนึ่ง ให้มีอำนาจหน้าที่ในการส่งเสริมความเข้มแข็งของเครือข่ายหมู่บ้าน กข.คจ. สนับสนุนและประสานงาน กำกับดูแล ติดตามประเมินผล รายงานผลการดำเนินงาน และปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่อธิบดีกำหนด

ข้อ ๙ ให้มีคณะกรรมการ กข.คจ. หมู่บ้าน จำนวนเจ็ดคนแต่ไม่เกินเก้าคน โดยมีวาระคราวละสี่ปี ประกอบด้วย

(๑) ประธานคณะกรรมการหมู่บ้าน ผู้แทนคณะกรรมการหมู่บ้าน ผู้แทนสมาชิกสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ที่ตั้งโครงการ อาสาพัฒนาชุมชนตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการอาสาพัฒนาชุมชน พ.ศ. ๒๕๔๗ และผู้แทนกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตหรือกลุ่มอาชีพ

(๒) ผู้แทนคณะกรรมการพัฒนาสตรีหมู่บ้านตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยคณะกรรมการพัฒนาสตรี พ.ศ. ๒๕๓๘ ไม่เกินสองคน

(๓) ผู้แทนองค์กรชุมชนอื่นในระดับหมู่บ้าน หรือผู้ทรงคุณวุฒิในหมู่บ้านเป็นกรรมการได้ตามความจำเป็นและเหมาะสมอีกไม่เกินสองคน โดยให้หัวหน้าครัวเรือนเป้าหมายประชุมเพื่อคัดเลือกกรรมการดังกล่าว

ให้กรรมการตามวรรคหนึ่งเลือกกันเองเพื่อทำหน้าที่ประธานคณะกรรมการ รองประธานคณะกรรมการ เลขานุการ ผู้ช่วยเลขานุการ และกรรมการอื่นตามความจำเป็นและเหมาะสม

ข้อ ๑๐ คณะกรรมการ กข.คจ. หมู่บ้าน ให้มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

- (๑) บริหารจัดการเงินโครงการ กข.คจ. ของหมู่บ้าน
- (๒) พิจารณานุมัติโครงการและเงินยืมแก่ครัวเรือนเป้าหมายตามโครงการ กข.คจ.
- (๓) ติดตาม ส่งเสริม สนับสนุนการประกอบอาชีพของครัวเรือนเป้าหมาย
- (๔) จัดทำระบบข้อมูล จัดทำเอกสาร บัญชี ทะเบียนตามโครงการ กข.คจ.
- (๕) รายงานผลการดำเนินงานตามโครงการ กข.คจ.
- (๖) แก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานตามโครงการ กข.คจ.

ข้อ ๑๑ การประชุมคณะกรรมการ กข.คจ. หมู่บ้าน ต้องมีกรรมการมาร่วมประชุมเกินกึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดที่มีอยู่ในขณะนั้น จึงจะเป็นองค์ประชุมถ้าประธานคณะกรรมการ กข.คจ. หมู่บ้าน ไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ให้รองประธานคณะกรรมการ ทำหน้าที่ประธานคณะกรรมการในที่ประชุม ถ้าประธานคณะกรรมการและรองประธานคณะกรรมการ กข.คจ. ไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ให้กรรมการที่มาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเพื่อทำหน้าที่ประธานในที่ประชุมคราวนั้น

หมวด ๓

เงินโครงการแก้ไขปัญหาความยากจน

ข้อ ๑๒ เงินทุนตามโครงการแก้ไขปัญหาความยากจน เรียกโดยย่อว่า “เงินโครงการ กข.คจ.” ประกอบด้วย

- (๑) เงินอุดหนุนจากรัฐบาล
- (๒) เงินอุดหนุนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- (๓) ดอกผลหรือผลประโยชน์อื่นใดที่เกิดจากเงินโครงการ กข.คจ.
- (๔) เงินบริจาคหรือเงินช่วยเหลืออื่นใดที่ให้โดยไม่มีเงื่อนไขหรือข้อผูกพัน
- (๕) เงินกู้ตามโครงการ กข.คจ.
- (๖) เงินอื่นใดที่หน่วยงานอื่นหรือองค์กรอื่นสนับสนุนให้เป็นเงินโครงการ กข.คจ.

ข้อ ๑๓ ให้เงินโครงการ กข.คจ. เป็นเงินโครงการแก้ไขปัญหาความยากจนประจำหมู่บ้าน โดยอยู่ในความรับผิดชอบของคณะกรรมการ กข.คจ. หมู่บ้าน

ข้อ ๑๔ เงินโครงการ กข.คจ. มีวัตถุประสงค์ เพื่อให้หัวหน้าครัวเรือนเป้าหมายยืมไปลงทุนประกอบอาชีพหรือขยายกิจการอาชีพของตน เช่น อุตสาหกรรมในครัวเรือน ค้าขาย งานช่าง เกษตรกรรม หรืออาชีพอื่น

ข้อ ๑๕ ในการรับเงินโครงการ กข.คจ. ให้คณะกรรมการ กข.คจ. หมู่บ้านเปิดบัญชีเงินฝากธนาคารประเภทออมทรัพย์ไว้ที่ธนาคารของรัฐ หรือธนาคารที่เป็นรัฐวิสาหกิจในพื้นที่อำเภอนั้นในกรณีที่ไม่มีธนาคารดังกล่าวให้เปิดบัญชีไว้กับธนาคารพาณิชย์ภายในอำเภอ หากไม่มีธนาคารในท้องที่อำเภอนั้นหรือธนาคารดังกล่าวในอำเภอใกล้เคียงอยู่ใกล้กว่า ให้เปิดบัญชีเงินฝากไว้กับธนาคารในท้องที่อำเภอใกล้เคียง โดยใช้ชื่อบัญชี “เงินทุน กข.คจ. บ้าน.....หมู่ที่.....ตำบล.....”

ให้ประธานคณะกรรมการ กข.คจ. หมู่บ้าน ร่วมกับกรรมการที่ได้รับเลือกจากคณะกรรมการ กข.คจ. หมู่บ้าน จำนวนสองคนเป็นผู้มีอำนาจเบิกเงินจากบัญชีเงินฝากตามวรรคหนึ่งโดยลงลายมือชื่อ

ร่วมกันไม่น้อยกว่าสองในสามคน และประธานคณะกรรมการ กข.คจ. หมู่บ้านจะต้องลงลายมือชื่อในการเบิกเงินทุกครั้ง

หมวด ๔

การบริหารเงินโครงการแก้ไขปัญหาความยากจน

ข้อ ๑๖ ในการยืมเงินโครงการ กข.คจ. ให้หัวหน้าครัวเรือนเป้าหมาย หรือผู้แทนเป็นผู้เสนอโครงการและคำขอยืมเงินต่อคณะกรรมการ กข.คจ. หมู่บ้าน ตามแบบทำยระเบียบนี้

ผู้แทนหัวหน้าครัวเรือนเป้าหมายตามวรรคหนึ่ง ต้องเป็นผู้บรรลุนิติภาวะและมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านของครัวเรือนเป้าหมายนั้น ในกรณีที่ผู้แทนหัวหน้าครัวเรือนเป้าหมายมิได้เป็นผู้บรรลุนิติภาวะหรือมิได้มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน ให้เป็นดุลพินิจของคณะกรรมการ กข.คจ. หมู่บ้านที่จะพิจารณาให้ความเห็นชอบ

ข้อ ๑๗ ในการพิจารณาอนุมัติโครงการและเงินยืมของคณะกรรมการ กข.คจ. หมู่บ้านให้พิจารณาไปตามลำดับบัญชีครัวเรือนเป้าหมาย และต้องได้รับความเห็นชอบจากพัฒนากรผู้รับผิดชอบประจำตำบล

ข้อ ๑๘ ให้เลขานุการคณะกรรมการ กข.คจ. หมู่บ้าน แจ้งให้หัวหน้าครัวเรือนเป้าหมายหรือผู้แทนตามข้อ ๑๖ มาทำสัญญายืมเงินภายในสามวันนับแต่วันที่รับแจ้งการอนุมัติโครงการและเงินยืมตามข้อ ๑๗ แล้วให้รายงานผลการอนุมัติเงินยืมให้อำเภอรอบ และปิดประกาศให้ทราบโดยทั่วกัน ณ ศูนย์ปฏิบัติการหมู่บ้านโครงการ กข.คจ. หรือในที่เปิดเผยของชุมชน

ข้อ ๑๙ ให้ประธานคณะกรรมการ กข.คจ. หมู่บ้าน รองประธานคณะกรรมการ กข.คจ. หมู่บ้าน หรือกรรมการที่คณะกรรมการ กข.คจ. หมู่บ้านมอบหมาย ตามลำดับ ลงนามในสัญญากับหัวหน้าครัวเรือนเป้าหมายหรือผู้แทนตามข้อ ๑๖ วรรคสอง ตามแบบสัญญายืมเงินทุนทำยระเบียบนี้ จำนวนสามชุด โดยส่งมอบให้หัวหน้าครัวเรือนเป้าหมายผู้ยืม คณะกรรมการ กข.คจ. หมู่บ้าน และนายอำเภอเก็บไว้เป็นหลักฐานฝ่ายละหนึ่งชุด

ข้อ ๒๐ ในกรณีการเบิกจ่ายเงินโครงการ กข.คจ. ให้แก่หัวหน้าครัวเรือนเป้าหมายหรือผู้แทนที่ได้รับอนุมัติให้ยืมเงิน ให้คณะกรรมการ กข.คจ. หมู่บ้าน โอนเงินเข้าบัญชีเงินฝากของหัวหน้าครัวเรือนเป้าหมายเต็มจำนวนตามที่ได้รับอนุมัติให้ยืม และออกใบรับเงินยืมของครัวเรือนตามแบบทำยระเบียบนี้

ข้อ ๒๑ ให้คณะกรรมการ กข.คจ. หมู่บ้าน กำหนดระยะเวลาการชำระคืนเงินยืมโดยพิจารณาจากความสามารถในการส่งใช้เงินยืม ประเภทอาชีพ และระยะเวลาที่จะก่อให้เกิดรายได้ของครัวเรือนเป้าหมาย ทั้งนี้ ต้องไม่เกินสามปีนับแต่วันทำสัญญา

ให้คณะกรรมการ กข.คจ. หมู่บ้าน ร่วมกับพัฒนากรผู้รับผิดชอบประจำตำบลสนับสนุนการประกอบอาชีพของครัวเรือนเป้าหมายที่ได้รับอนุมัติให้ยืมเงิน และติดตามกำกับกำกับการส่งใช้คืนเงินยืมของครัวเรือนเป้าหมาย ตามจำนวน และระยะเวลาที่กำหนดในสัญญาเงินยืม

เมื่อได้รับเงินส่งใช้คืนเงินยืมจากครัวเรือนเป้าหมาย ให้คณะกรรมการ กข.คจ. หมู่บ้านออกใบเสร็จรับเงินตามแบบทำยระเบียบนี้ให้หัวหน้าครัวเรือนเป้าหมายไว้เป็นหลักฐานทุกครั้งและให้นำเงินฝากเข้าบัญชีเงินฝากธนาคารตามข้อ ๑๕ ภายในสามวันทำการ

ข้อ ๒๒ กรณีมีเหตุสุดวิสัย ภัยพิบัติ ภัยธรรมชาติ หรือเหตุจำเป็นอื่นใด ที่ทำให้โครงการอาชีพที่ครัวเรือนเป้าหมายยืมเงินทุนไปดำเนินการได้รับความเสียหายหรือไม่ได้ผลเท่าที่ควรเป็นเหตุให้ไม่สามารถส่งใช้คืนเงินยืมได้ตามที่ได้กำหนดไว้ในสัญญา ให้หัวหน้าครัวเรือนเป้าหมายหรือผู้แทนนั้น

ยื่นคำร้องพร้อมเหตุผลความจำเป็นเพื่อขอผ่อนผันระยะเวลาการส่งใช้คืนเงินยืมต่อคณะกรรมการ กข.คจ. หมู่บ้าน เพื่อพิจารณาผ่อนผันการส่งใช้คืนเงินยืมเป็นรายกรณีไป

ข้อ ๒๓ กรณีที่หมู่บ้านเป้าหมายตามโครงการ กข.คจ. ได้ได้ดำเนินการบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการ กข.คจ. แล้ว ให้ส่งเงินโครงการ กข.คจ. ของหมู่บ้านนั้น เพื่อไปรวมเป็นเงินโครงการกข.คจ. อำเภอ โดยให้คณะกรรมการอำนวยการ กข.คจ. อำเภอ เปิดบัญชีเงินฝากธนาคารประเภทออมทรัพย์ และใช้ชื่อบัญชีว่า “เงินทุน กข.คจ. อำเภอ (ระบุชื่ออำเภอ)” เพื่อดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของโครงการ กข.คจ. ในอำเภอนั้น

การเบิกจ่ายเงินตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามที่อธิบดีประกาศกำหนด

หมวด ๕

การส่งเสริม สนับสนุน การติดตามการรายงาน

ข้อ ๒๔ ให้พัฒนาการผู้รับผิดชอบประจำตำบลทำหน้าที่ดำเนินงานตามโครงการ กข.คจ. ดังนี้

(๑) ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ในการบริหารจัดการแก่คณะกรรมการ กข.คจ. หมู่บ้านและเครือข่ายหมู่บ้าน กข.คจ.

(๒) ส่งเสริมสนับสนุน การประกอบอาชีพของครัวเรือนเป้าหมาย

(๓) สนับสนุนการจัดทำระบบข้อมูลและเอกสารบัญชี

(๔) ติดตาม ตรวจสอบ กำกับดูแล เงินโครงการ กข.คจ. ของหมู่บ้าน

(๕) รายงานผลการดำเนินงานตามโครงการ กข.คจ.

(๖) ปฏิบัติงานอื่นตามที่พัฒนาการอำเภอมอบหมาย

ข้อ ๒๕ ให้พัฒนาการอำเภอ ส่งเสริม สนับสนุน ในการจัดทำแผนพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารเงินโครงการ กข.คจ. และชี้แจง แนะนำติดตาม และกำกับดูแลการดำเนินงานตามโครงการ กข.คจ. ของพัฒนาการผู้รับผิดชอบประจำตำบล

ข้อ ๒๖ การรายงานภาวะหนี้สินและฐานะการเงินโครงการ กข.คจ. ของหมู่บ้านเป้าหมายให้ดำเนินการตามแบบที่อธิบดีกำหนด ดังนี้

(๑) ให้คณะกรรมการ กข.คจ. หมู่บ้าน รายงานภาวะหนี้สิน และฐานะการเงินของครัวเรือนเป้าหมาย ให้อำเภอทราบ เพื่อรายงานจังหวัดปีละสองครั้ง

(๒) ให้จังหวัดรายงานภาวะหนี้สินและฐานะการเงินของครัวเรือนเป้าหมายให้กรมการพัฒนาชุมชนทราบ เพื่อรายงานให้กระทรวงมหาดไทยทราบ

ข้อ ๒๗ การรายงานผลความก้าวหน้าการดำเนินงานโครงการ กข.คจ. ให้เป็นไปตามแบบและระยะเวลาที่อธิบดีกำหนด

ข้อ ๒๘ ให้พัฒนาการจังหวัด มอบหมายเจ้าหน้าที่ติดตาม ตรวจสอบ และแนะนำการลงบัญชีคุมลูกหนี้และบัญชีคุมเงินฝากธนาคารของหมู่บ้านเป้าหมาย แล้วรายงานผลให้ผู้ว่าราชการจังหวัดทราบปีละหนึ่งครั้ง

หมวด ๖

การเปลี่ยนแปลงสถานภาพของหมู่บ้าน

ข้อ ๒๙ กรณีมีการแยกหมู่บ้านจากหมู่บ้านเดิมให้คงเงินโครงการ กข.คจ. ไว้ในหมู่บ้านเดิมเพื่อดำเนินการตามวัตถุประสงค์ ของโครงการ กข.คจ. ต่อไป

ข้อ ๓๐ กรณีหมู่บ้านเป้าหมายโครงการ กข.คจ.ที่อยู่ในเขตเทศบาลใดเปลี่ยนเป็นชุมชนหรือหมู่บ้านดังกล่าวถูกยุบตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่ การบริหารจัดการ โครงการกข.คจ.ของหมู่บ้านนั้น ให้เป็นไปตามที่อธิบดีประกาศกำหนด

บทเฉพาะกาล

ข้อ ๓๑ ให้เงินโครงการ กข.คจ. ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการบริหารและการใช้จ่ายเงินโครงการแก้ไขปัญหาความยากจน พ.ศ. ๒๕๓๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม เป็นเงินโครงการ กข.คจ. ตามระเบียบนี้

ข้อ ๓๒ ให้สัญญาเฝ้าเงินตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการบริหารและการใช้จ่ายเงินโครงการแก้ไขปัญหาความยากจน พ.ศ. ๒๕๓๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม เป็นสัญญาเฝ้าเงินตามระเบียบนี้

ข้อ ๓๓ ให้บรรดากิจการ ทรัพย์สิน สิทธิ หนี้สิน เงินงบประมาณ และรายได้ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการบริหารและการใช้จ่ายเงินโครงการแก้ไขปัญหาความยากจนพ.ศ. ๒๕๓๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ไปเป็นกิจการ ทรัพย์สิน สิทธิ หนี้สิน เงินงบประมาณและรายได้ตามระเบียบนี้

ข้อ ๓๔ ให้หมู่บ้านเป้าหมายตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๗ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๓๖ จำนวน ๑๑,๖๐๘ หมู่บ้าน และเมื่อวันที่ ๑๗ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๔๐ จำนวน ๒๘,๐๓๘ หมู่บ้านเป็นหมู่บ้านเป้าหมายตามระเบียบนี้

ข้อ ๓๕ ให้บรรดาการดำเนินงานเกี่ยวกับการบริหารจัดการเงิน เอกสาร แบบพิมพ์การอนุมัติเงินยืม ระยะเวลาการชำระคืนเงินยืม และการดำเนินการตามโครงการ กข.คจ. ที่ได้ดำเนินการไปแล้ว แต่ยังไม่แล้วเสร็จก่อนระเบียบนี้ประกาศใช้บังคับให้คงใช้บังคับได้ต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้ จนกว่าจะดำเนินการแล้วเสร็จ

ข้อ ๓๖ ให้บรรดาระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งที่ออกตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการบริหารและการใช้จ่ายเงินโครงการแก้ไขปัญหาความยากจน พ.ศ. ๒๕๓๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติมให้ยังคงใช้บังคับได้ต่อไปเพียงเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้ จนกว่าจะมีระเบียบ ประกาศหรือคำสั่งตามระเบียบนี้ใช้บังคับ

ประกาศ ณ วันที่ ๑๒ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๓

บุญจง วงศ์ไตรรัตน์

รัฐมนตรีช่วยว่าการ ฯ ปฏิบัติราชการแทน

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

**ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี
ว่าด้วยกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี**

พ.ศ. ๒๕๕๕

โดยที่รัฐบาลมีนโยบายในการพัฒนาสตรีโดยการจัดตั้ง “กองทุนพัฒนาบทบาทสตรี” เพื่อเป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนสำหรับการลงทุน การพัฒนาอาชีพ การสร้างโอกาสในการทำงานและสร้างรายได้ การพัฒนาศักยภาพสตรีและเครือข่ายสตรี การเพิ่มบทบาทและสร้างภาวะผู้นำสตรี การรณรงค์ให้สังคมเข้าใจปัญหาสตรีในทุกมิติ การเฝ้าระวังดูแลปัญหา และการช่วยเหลือเยียวยาสตรีการคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิ ตลอดจนการส่งเสริมและการพัฒนาไปสู่การสร้างสวัสดิภาพและสวัสดิการให้แก่สตรี โดยผ่านองค์กรสตรีในทุกจังหวัดของประเทศไทย

เพื่อให้การบริหารและดำเนินงานของกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีเป็นไปด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับนโยบายรัฐบาล และสนับสนุนการดำเนินงานของกองทุนให้มีการบูรณาการกับบทบาท ภารกิจ และหน้าที่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๑ (๘) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ นายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี จึงวางระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีพ.ศ. ๒๕๕๕”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในระเบียบนี้

“กองทุน” หมายความว่า กองทุนพัฒนาบทบาทสตรี

“สมาชิก” หมายความว่า สมาชิกกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี

“กรรมการ” หมายความว่า กรรมการกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีแห่งชาติ

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีแห่งชาติ

“ผู้อำนวยการ” หมายความว่า ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีแห่งชาติ

“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานคณะกรรมการกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีแห่งชาติ

“จังหวัด” หมายความว่า จังหวัดตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน

ข้อ ๔ ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามระเบียบนี้กับให้อำนาจออกระเบียบ ประกาศหรือข้อกำหนดเพื่อปฏิบัติตามระเบียบนี้

ระเบียบ ประกาศ และข้อกำหนดนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑

กองทุนพัฒนาบทบาทสตรี

ข้อ ๕ ให้จัดตั้งกองทุนขึ้นกองทุนหนึ่ง เรียกว่า “กองทุนพัฒนาบทบาทสตรี” ในสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี สำนักนายกรัฐมนตรี โดยมีวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้

(๑) เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนดอกเบี้ยต่ำหรือปลอดดอกเบี้ย ในการสร้างโอกาสให้สตรีเข้าถึงแหล่งทุนสำหรับการลงทุน เพื่อพัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้ หรือสำหรับการส่งเสริมและพัฒนาไปสู่การสร้างสวัสดิภาพ หรือสวัสดิการให้แก่สตรี

(๒) เป็นแหล่งเงินทุนเพื่อการพัฒนาศักยภาพสตรีและเครือข่ายสตรี การเฝ้าระวังและดูแลปัญหาของสตรี ตลอดจนการช่วยเหลือเยียวยาสตรีที่ประสบปัญหาในทุกรูปแบบ การรณรงค์ให้สังคมเข้าใจปัญหาสตรีในทุกมิติ และการคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิสตรี

(๓) เป็นแหล่งเงินทุนเพื่อการส่งเสริมและสนับสนุนการจัดกิจกรรมในการพัฒนาบทบาทสตรี การแก้ไขปัญหาสตรีขององค์กรต่าง ๆ การสร้างภาวะผู้นำ การพัฒนาองค์ความรู้ คุณภาพชีวิต รวมทั้งการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของสตรี

(๔) เป็นแหล่งเงินทุนเพื่อการสนับสนุนโครงการอื่น ๆ ที่เป็นการแก้ไขปัญหาและพัฒนาสตรีตามที่คณะกรรมการพิจารณาเห็นสมควร

ข้อ ๖ กองทุนประกอบด้วยเงินและทรัพย์สิน ดังต่อไปนี้

(๑) เงินทุนประเดิมที่รัฐบาลจัดสรรให้

(๒) เงินอุดหนุนที่รัฐบาลจัดสรรให้จากงบประมาณรายจ่ายประจำปี

(๓) เงินสนับสนุนอื่น ๆ ที่รัฐบาลจัดสรรให้เพิ่มเติมตามความเหมาะสม

(๔) เงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้บริจาคให้

(๕) เงินที่ได้รับจากต่างประเทศหรือองค์การระหว่างประเทศ

(๖) ดอกผลหรือผลประโยชน์ที่เกิดจากเงินหรือทรัพย์สินของกองทุน

(๗) เงินหรือทรัพย์สินที่ตกเป็นของกองทุนหรือที่กองทุนได้รับตามกฎหมายอื่น

ข้อ ๗ การใช้จ่ายเงินกองทุนให้เป็นไปเพื่อกิจการ ดังต่อไปนี้

(๑) เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนหรือแหล่งเงินทุนตามวัตถุประสงค์ของกองทุน

(๒) เป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานและบริหารกองทุน

หมวด ๒

สมาชิกกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี

ข้อ ๘ สมาชิกมีสองประเภท ดังต่อไปนี้

(๑) สมาชิกประเภทบุคคลธรรมดา ได้แก่ สตรีผู้มีสัญชาติไทยซึ่งมีอายุตั้งแต่สิบห้าปีบริบูรณ์ขึ้นไป และมีภูมิลำเนาหรือถิ่นที่อยู่หรือเป็นผู้มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านหรืออาศัยอยู่ในหมู่บ้านหรือชุมชนที่ขอขึ้นทะเบียนไม่น้อยกว่าหกเดือน และได้ขึ้นทะเบียนเป็นสมาชิกตามระเบียบนี้

(๒) สมาชิกประเภทองค์กรสตรี ได้แก่ มูลนิธิหรือสมาคมที่มีที่ตั้งอยู่ในท้องที่ตำบลหรือจังหวัดที่ขอขึ้นทะเบียนไม่น้อยกว่าหกเดือน ที่ได้ดำเนินงานและมีผลงานเป็นที่ประจักษ์ในความรับผิดชอบ เสียสละ หรือมีส่วนร่วมในการทำประโยชน์แก่สังคมเกี่ยวกับการทำงาน การฝึกอาชีพ การพัฒนาการช่วยเหลือ หรือการคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิสตรี และได้ขึ้นทะเบียนเป็นสมาชิกตามระเบียบนี้

ข้อ ๙ บุคคลใดที่ประสงค์จะขอขึ้นทะเบียนเป็นสมาชิก ให้ยื่นคำขอ ณ ที่ทำการที่คณะกรรมการกำหนด

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการตรวจสอบคุณสมบัติของผู้ขอขึ้นทะเบียนเป็นสมาชิกและการพิจารณาขึ้นทะเบียนเป็นสมาชิกให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

ข้อ ๑๐ การพ้นจากสมาชิกภาพของสมาชิก ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด

หมวด ๓

คณะกรรมการกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีแห่งชาติ

ข้อ ๑๑ ให้มีคณะกรรมการกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีแห่งชาติ เรียกโดยย่อว่า “คกส.” ประกอบด้วย

- (๑) นายกรัฐมนตรีหรือผู้ที่นายกรัฐมนตรีมอบหมาย เป็นประธานกรรมการ
- (๒) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย เป็นรองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง
- (๓) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เป็นรองประธานกรรมการ คนที่สอง
- (๔) รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี เป็นรองประธานกรรมการ คนที่สาม
- (๕) เลขาธิการนายกรัฐมนตรี เป็นรองประธานกรรมการ คนที่สี่
- (๖) กรรมการโดยตำแหน่ง จำนวนสิบคน ได้แก่ ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ปลัดกระทรวงการคลัง ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ปลัดกระทรวงมหาดไทย เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ อธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน ผู้อำนวยการสำนักงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติและประธานสภาสตรีแห่งชาติในพระบรมราชินูปถัมภ์ เป็นกรรมการ
- (๗) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวนยี่สิบคน ซึ่งประธานกรรมการแต่งตั้งจาก
- (ก) ผู้แทนสมาชิกประเภทองค์กรสตรี โดยกระจายตามภูมิภาคและกรุงเทพมหานครจำนวนสิบห้าคน
- (ข) ผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาบทบาทสตรีจำนวนห้าคน

การแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตาม (๗) (ก) และ (ข) ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่ประธานกรรมการกำหนด

ให้ผู้ดำเนินการสำนักงานคณะกรรมการกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีแห่งชาติและผู้ดำเนินการสำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว เป็นกรรมการและเลขานุการร่วม และให้มีอำนาจแต่งตั้งผู้ช่วยเลขานุการเพิ่มเติมได้ตามความเหมาะสม

นายกรัฐมนตรีอาจแต่งตั้งที่ปรึกษาคณะกรรมการได้

ข้อ ๑๒ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

(๑) มีสัญชาติไทย

(๒) ไม่เคยต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่ากระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว หรือตามกฎหมายอื่นที่มีผลกระทบต่อสุขภาพและสวัสดิภาพของสตรี

(๓) ไม่เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(๔) ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย

(๕) ไม่เคยถูกลงโทษไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ องค์การอิสระตามรัฐธรรมนูญ

(๖) ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่ได้พ้นโทษมาแล้วไม่น้อยกว่าสามปี

ข้อ ๑๓ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสองปีนับแต่วันที่ได้รับแต่งตั้งและอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้แต่ต้องไม่เกินสองวาระติดต่อกัน

ในกรณีกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ ให้ประธานกรรมการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแทน โดยให้มีวาระการดำรงตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของผู้ซึ่งตนแทน

เมื่อครบกำหนดตามวาระในวาระหนึ่ง หากยังมีได้แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้นอยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ไปพลางก่อนจนกว่าจะได้แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิใหม่ภายในเก้าสิบวัน

ข้อ ๑๔ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระในข้อ ๑๓ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) คณะกรรมการมีมติให้ออก เพราะมีความประพฤติเสื่อมเสีย บกพร่องหรือไม่สุจริตต่อหน้าที่ หรือหย่อนความสามารถ

(๔) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามข้อ ๑๒

ข้อ ๑๕ การประชุมของคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม

ในการประชุมคณะกรรมการ ให้ประธานกรรมการเป็นประธานในที่ประชุม ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธานกรรมการทำหน้าที่แทนตามลำดับถ้าประธานกรรมการและรองประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการที่มาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งขึ้นทำหน้าที่ประธานในที่ประชุมแทน

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

ข้อ ๑๖ ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ มาตรการ แผนงาน และแนวทางในการบริหารกองทุนให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกองทุน

(๒) จัดหาเงินทุนของกองทุน และกำหนดแนวทางการจัดสรรเงินให้แก่คณะกรรมการกองทุน พัฒนาบทบาทสตรีจังหวัด คณะกรรมการกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีกรุงเทพมหานคร และคณะกรรมการกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีตำบล เพื่อใช้จ่ายให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกองทุน

(๓) เสนอแนะแนวทางในการปรับปรุงกฎหมาย กฎ หรือระเบียบ ต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกองทุน

(๔) รายงานผลเกี่ยวกับการใช้จ่าย การบริหาร การดำเนินงาน และรายงานการเงินของกองทุน เสนอต่อคณะรัฐมนตรี อย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

(๕) ออกระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการกองทุนให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกองทุน

(๖) แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารกองทุน คณะกรรมการประเมินผล และคณะกรรมการติดตามและสนับสนุนการดำเนินงานจังหวัด

(๗) แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิหรือที่ปรึกษาในคณะกรรมการกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีจังหวัดและคณะกรรมการกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีกรุงเทพมหานคร

(๘) พิจารณาและอนุมัติจ่ายเงินเพื่อสนับสนุนโครงการที่อยู่นอกเหนืออำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีตำบล คณะกรรมการกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีจังหวัดและคณะกรรมการกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีกรุงเทพมหานคร ทั้งนี้ โครงการดังกล่าวต้องอยู่ภายในวัตถุประสงค์ของกองทุน

(๙) วินิจฉัยชี้ขาดปัญหาที่เกิดจากการปฏิบัติตามระเบียบนี้ คำวินิจฉัยของคณะกรรมการให้ถือเป็นที่สุด

(๑๐) แต่งตั้งคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงานเพื่อปฏิบัติงานอย่างหนึ่งอย่างใดที่เกี่ยวข้องตามวัตถุประสงค์ของกองทุน

(๑๑) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่คณะรัฐมนตรีมอบหมาย

ข้อ ๑๗ ให้มีสำนักงานคณะกรรมการกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีแห่งชาติอยู่ในสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี สำนักนายกรัฐมนตรี โดยมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) ทำหน้าที่เป็นสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการ

(๒) ปฏิบัติงานธุรการของคณะกรรมการ คณะกรรมการบริหารกองทุน และคณะกรรมการประเมินผล ตลอดจนที่ปรึกษา คณะอนุกรรมการ และคณะทำงาน

(๓) ศึกษา รวบรวม และวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานกองทุน

(๔) เป็นศูนย์กลางเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้ทราบถึงการจัดตั้งกองทุนนโยบาย และแนวทางในการดำเนินงานของกองทุน

(๕) ดำเนินการและประสานงานกับส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ และองค์กรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อเตรียมความพร้อมในการจัดตั้งกองทุนและบริหารกองทุน

(๖) จัดให้มีหรือสนับสนุนให้มีการประชุมชี้แจงและฝึกอบรมบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของกองทุน

(๗) รวบรวมและจัดทำทะเบียนกลางเกี่ยวกับสมาชิกและโครงการที่ได้รับการสนับสนุนจากกองทุนในทุกจังหวัด เพื่อรายงานต่อคณะกรรมการหรือคณะรัฐมนตรี

(๘) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

ข้อ ๑๘ คณะกรรมการ คณะกรรมการบริหารกองทุน และคณะกรรมการประเมินผล คณะกรรมการกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีจังหวัด คณะกรรมการกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี กรุงเทพมหานคร คณะกรรมการกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีตำบล คณะกรรมการติดตามและสนับสนุนการดำเนินงานจังหวัด ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ และคณะทำงานอาจได้รับเบี้ยประชุมหรือค่าตอบแทนในการปฏิบัติหน้าที่ตามระเบียบนี้ โดยเบิกจ่ายจากเงินของกองทุน ตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนดโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง

ข้อ ๑๙ เพื่อประโยชน์ในการบริหารงานของสำนักงาน คณะกรรมการอาจมีคำสั่งให้ข้าราชการหรือลูกจ้างของส่วนราชการ หรืออาจขอให้คณะรัฐมนตรีมีมติให้พนักงานหรือลูกจ้างของรัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ ไปช่วยปฏิบัติงานเป็นเจ้าหน้าที่ของสำนักงานได้ โดยถือว่าเป็นการปฏิบัติราชการหรือปฏิบัติงานตามปกติ และจะให้ไปช่วยปฏิบัติงานเต็มเวลาบางเวลาหรือนอกเวลาก็ได้ อีกทั้งอาจกำหนดค่าตอบแทนให้แก่ผู้ไปช่วยปฏิบัติงานด้วยก็ได้ ทั้งนี้ โดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง

หมวด ๔

คณะกรรมการบริหารกองทุน

ข้อ ๒๐ ให้มีคณะกรรมการบริหารกองทุน ประกอบด้วย กรรมการซึ่งคณะกรรมการแต่งตั้งจำนวนไม่เกินสิบคน

การแต่งตั้งกรรมการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด

ข้อ ๒๑ ให้นำความในข้อ ๑๒ ข้อ ๑๓ ข้อ ๑๔ และข้อ ๑๕ มาใช้บังคับกับคุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม วาระการดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่ง และการประชุมของคณะกรรมการบริหารกองทุนโดยอนุโลม

ข้อ ๒๒ ให้คณะกรรมการบริหารกองทุนมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) เสนอความเห็นต่อคณะกรรมการในการพิจารณาแผนการบริหารและการจัดการกองทุน

(๒) ให้การสนับสนุนและข้อเสนอแนะแก่คณะกรรมการเกี่ยวกับนโยบาย ประกาศข้อกำหนด หรือหลักเกณฑ์การดำเนินการกองทุน

(๓) บริหารงานกองทุนและพิจารณาอนุมัติการจ่ายเงินเพื่อสนับสนุนกองทุนในระดับต่าง ๆ รวมถึงรายงานสถานะการเงินและการบริหารกองทุนต่อคณะกรรมการ

(๔) ปฏิบัติการอื่นตามที่ระเบียบนี้กำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารกองทุน

(๕) ปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามระเบียบ ประกาศ ข้อกำหนด หรือตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

หมวด ๕

คณะกรรมการประเมินผล

ข้อ ๒๓ ให้มีคณะกรรมการประเมินผล ประกอบด้วย กรรมการซึ่งคณะกรรมการแต่งตั้งจำนวนไม่เกินสิบคน

การแต่งตั้งกรรมการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด

ข้อ ๒๔ ให้นำความในข้อ ๑๒ ข้อ ๑๓ ข้อ ๑๔ และข้อ ๑๕ มาใช้บังคับกับคุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม วาระการดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่ง และการประชุมของคณะกรรมการประเมินผลโดยอนุโลม

ข้อ ๒๕ ให้คณะกรรมการประเมินผลมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) เสนอความเห็นต่อคณะกรรมการในการพิจารณาแผนการติดตามและประเมินผล

(๒) ติดตามตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานของกองทุน

(๓) รายงานผลการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีจังหวัด คณะกรรมการกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีกรุงเทพมหานคร คณะกรรมการกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีตำบล คณะกรรมการติดตามและสนับสนุนการดำเนินงานจังหวัด พร้อมทั้งข้อเสนอแนะต่อคณะกรรมการ

(๔) เรียกเอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับกองทุนจากหน่วยงานหรือบุคคลใดหรือเรียกบุคคลใดมาชี้แจง เพื่อประกอบการพิจารณาตรวจสอบและประเมินผล

(๕) กำกับ ดูแล และสนับสนุนการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีกรุงเทพมหานคร รวมทั้งติดตามการใช้จ่ายเงินกองทุนในเขตท้องที่กรุงเทพมหานคร

(๖) ปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามระเบียบ ประกาศ ข้อกำหนด หรือตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

หมวด ๖

คณะกรรมการกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีจังหวัด

และคณะกรรมการกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีกรุงเทพมหานคร

ข้อ ๒๖ ให้มีคณะกรรมการกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีจังหวัด ประกอบด้วย

(๑) ผู้ซึ่งบุคคลตาม (๒) และ (๓) เลือกกันเอง เป็นประธานกรรมการ และรองประธานกรรมการ คนที่หนึ่งและคนที่สอง

(๒) ผู้แทนคณะกรรมการกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีตำบล ซึ่งเลือกกันเองให้เหลืออำเภอละหนึ่งคน เป็นกรรมการ

(๓) ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวนห้าคน ซึ่งคณะกรรมการแต่งตั้งจากผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาบทบาทสตรี เป็นกรรมการ

การเลือกกรรมการตาม (๒) และการคัดเลือกกรรมการตาม (๓) ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการบริหารกองทุนกำหนด

ให้กรรมการกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีจังหวัดเลือกกันเอง เป็นกรรมการและเลขานุการและกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการจำนวนไม่เกินสองคน

ให้ผู้ว่าราชการจังหวัด นายองค์การบริหารส่วนจังหวัด เป็นที่ปรึกษาของคณะกรรมการกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีจังหวัดโดยตำแหน่ง

ข้อ ๒๗ ให้นำความในข้อ ๑๒ ข้อ ๑๓ ข้อ ๑๔ และข้อ ๑๕ มาใช้บังคับกับคุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม วาระการดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่ง และการประชุมของคณะกรรมการกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีจังหวัดโดยอนุโลม

ข้อ ๒๘ คณะกรรมการกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีจังหวัดมีอำนาจหน้าที่ภายในเขตพื้นที่จังหวัดดังต่อไปนี้

(๑) บริหารกองทุน รวมทั้งตรวจสอบ กำกับ ดูแล และจัดสรรรายได้หรือผลประโยชน์ที่เกิดจากเงินหรือทรัพย์สินของกองทุนในเขตพื้นที่จังหวัด

(๒) จัดหาสถานที่ทำงานของบุคลากรและคณะกรรมการกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีจังหวัด

(๓) จัดหาทุนหรือรายได้เข้ากองทุนในเขตพื้นที่จังหวัด

(๔) พิจารณาจัดสรรเงินกองทุนให้คณะกรรมการกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีตำบลตามหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการบริหารกองทุนกำหนด

(๕) พิจารณาและอนุมัติจ่ายเงินเพื่อสนับสนุนโครงการของสมาชิกที่ยื่นขอรับการสนับสนุนจากกองทุนในเขตพื้นที่จังหวัด ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการบริหารกองทุนกำหนด

(๖) จัดทำบัญชีของกองทุนในเขตพื้นที่จังหวัด ตามหลักเกณฑ์ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการบริหารกองทุนกำหนด

(๗) สำรวจและจัดทำข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับจำนวนสมาชิก รวมทั้งโครงการที่ได้ยื่นคำขอกู้ยืมเงินจากกองทุนในเขตพื้นที่จังหวัด เสนอต่อคณะกรรมการติดตามและสนับสนุนการดำเนินงานจังหวัดอย่างน้อยเดือนละหนึ่งครั้ง

(๘) รายงานผลการดำเนินงาน ปัญหา และอุปสรรค รวมทั้งรายงานการเงินของกองทุนในเขตพื้นที่จังหวัด เสนอต่อคณะกรรมการติดตามและสนับสนุนการดำเนินงานจังหวัด อย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

(๙) ประสานและสนับสนุนการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีตำบล

(๑๐) แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีตำบลและคณะทำงาน เพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติงานอย่างหนึ่งอย่างใดที่เกี่ยวข้องตามวัตถุประสงค์ของกองทุน

(๑๑) ปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามระเบียบ ประกาศ ข้อกำหนด หรือตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

ข้อ ๒๙ ให้มีคณะกรรมการกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย

(๑) ผู้ซึ่งบุคคลตาม (๒) และ (๓) เลือกกันเอง เป็นประธานกรรมการ และรองประธานกรรมการ คนที่หนึ่งและคนที่สอง

(๒) ผู้แทนซึ่งสมาชิกในกรุงเทพมหานครเลือกกันเอง จำนวนสิบสองคน เป็นกรรมการ

(๓) ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวนห้าคน ซึ่งคณะกรรมการแต่งตั้งจากผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาบทบาทสตรี เป็นกรรมการ

การเลือกกรรมการตาม (๒) และการคัดเลือกกรรมการตาม (๓) ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการบริหารกองทุนกำหนด

ให้กรรมการกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีกรุงเทพมหานครเลือกกันเอง เป็นกรรมการและเลขานุการ และกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการจำนวนไม่เกินสองคน

ให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเป็นที่ปรึกษาคณะกรรมการกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีกรุงเทพมหานครโดยตำแหน่ง

คณะกรรมการกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีกรุงเทพมหานคร อาจแต่งตั้งที่ปรึกษาคณะกรรมการกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีกรุงเทพมหานครเพิ่มเติมได้ตามความเหมาะสม

ข้อ ๓๐ ให้นำความในข้อ ๑๒ ข้อ ๑๓ ข้อ ๑๔ ข้อ ๑๕ และข้อ ๒๘ มาใช้บังคับกับคุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม วาระการดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่ง การประชุม และอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีกรุงเทพมหานครโดยอนุโลม

หมวด ๗

คณะกรรมการติดตามและสนับสนุนการดำเนินงานจังหวัด

ข้อ ๓๑ ให้มีคณะกรรมการติดตามและสนับสนุนการดำเนินงานจังหวัด ประกอบด้วยผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นประธาน ผู้แทนจากภาคราชการ ภาคเอกชน และผู้ทรงคุณวุฒิ ในเขตพื้นที่จังหวัด ในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน ซึ่งคณะกรรมการแต่งตั้งจำนวนสิบห้าคน เป็นกรรมการ

ให้พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด เป็นกรรมการและเลขานุการ และเจ้าหน้าที่กองทุนพัฒนาบทบาทสตรีในระดับจังหวัด เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการจำนวนไม่เกินสองคน

การแต่งตั้งกรรมการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด

ข้อ ๓๒ ให้นำความในข้อ ๑๒ ข้อ ๑๓ ข้อ ๑๔ และข้อ ๑๕ มาใช้บังคับกับคุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม วาระการดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่ง และการประชุมของคณะกรรมการติดตามและสนับสนุนการดำเนินงานกองทุนจังหวัดโดยอนุโลม

ข้อ ๓๓ คณะกรรมการติดตามและสนับสนุนการดำเนินงานจังหวัดมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) เสนอแผนการติดตามและสนับสนุนการดำเนินงานในเขตพื้นที่จังหวัดต่อคณะกรรมการประเมินผล

(๒) กำกับ ดูแล และสนับสนุนการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีจังหวัดและคณะกรรมการกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีตำบล

(๓) รายงานผลการดำเนินงาน ปัญหา และอุปสรรค รวมทั้งรายงานการเงินของกองทุนของคณะกรรมการกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีจังหวัดและคณะกรรมการกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีตำบลเสนอต่อคณะกรรมการประเมินผลอย่างน้อยเดือนละหนึ่งครั้ง

(๔) ปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามระเบียบ ประกาศ ข้อกำหนด หรือตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

หมวด ๘

คณะกรรมการกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีตำบล

ข้อ ๓๔ ให้มีคณะกรรมการกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีตำบล ประกอบด้วย

(๑) ผู้ซึ่งบุคคลตาม (๒) และ (๓) เลือกกันเอง เป็นประธานกรรมการ และรองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง และคนที่สอง

(๒) ผู้แทนสมาชิกในแต่ละหมู่บ้านหรือชุมชนซึ่งเลือกกันเอง หมู่บ้านหรือชุมชนละหนึ่งคนเป็นกรรมการ

(๓) ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวนห้าคน ซึ่งคณะกรรมการกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีจังหวัดแต่งตั้งจากผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญและมีประสบการณ์ที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาสตรีเป็นกรรมการ

การเลือกกรรมการตาม (๒) และการคัดเลือกกรรมการตาม (๓) ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการบริหารกองทุนกำหนด

ให้กรรมการกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีตำบลเลือกกันเอง เป็นกรรมการและเลขานุการและกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการจำนวนไม่เกินสองคน

คณะกรรมการกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีจังหวัดอาจแต่งตั้งที่ปรึกษาคณะกรรมการกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีตำบลตามความเหมาะสมได้

ข้อ ๓๕ ให้นำความในข้อ ๑๒ ข้อ ๑๓ ข้อ ๑๔ และข้อ ๑๕ มาใช้บังคับกับคุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม การดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่ง และการประชุม ของคณะกรรมการกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีตำบลโดยอนุโลม

ข้อ ๓๖ คณะกรรมการกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีตำบลมีอำนาจหน้าที่ภายในเขตท้องที่ตำบลดังต่อไปนี้

(๑) บริหารกองทุน รวมทั้งตรวจสอบ กำกับ ดูแล และจัดสรรรายได้หรือผลประโยชน์ที่เกิดจากเงินหรือทรัพย์สินของกองทุนในเขตท้องที่ตำบล

(๒) จัดหาสถานที่ทำงานของบุคลากรและคณะกรรมการกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีตำบล

(๓) จัดหาทุนหรือรายได้เข้ากองทุน

(๔) พิจารณาโครงการของสมาชิกที่ยื่นขอกู้ยืมเงิน หรือขอรับการสนับสนุนจากกองทุนตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการบริหารกองทุนกำหนด

(๕) สำรวจและจัดทำข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับจำนวนสมาชิก รวมทั้งโครงการที่ได้ยื่นคำขอรับการสนับสนุนจากกองทุนในเขตท้องที่ตำบล เสนอต่อคณะกรรมการกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีจังหวัด พิจารณออนุมัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการบริหารกองทุนกำหนดอย่างน้อยเดือนละหนึ่งครั้ง

(๖) รายงานผลการดำเนินการ ปัญหา และอุปสรรค รวมทั้งรายงานการเงินของกองทุนในเขตท้องที่ตำบล เสนอต่อคณะกรรมการกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีจังหวัด อย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

(๗) ปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามระเบียบ ประกาศ ข้อกำหนด หรือตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

หมวด ๙

การขอรับการสนับสนุนจากกองทุน

ข้อ ๓๗ ผู้ขอรับการสนับสนุนจากกองทุน ต้องมีคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้

(๑) เป็นสมาชิกตามข้อ ๘ (๑) ซึ่งมีการรวมตัวกันตั้งแต่ห้าคนขึ้นไปหรือเป็นสมาชิกตามข้อ ๘ (๒)

(๒) มีภูมิลำเนาหรือถิ่นที่อยู่ หรือสถานที่ทำงาน หรือสำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ในท้องที่ที่จะยื่นคำขอ ไม่น้อยกว่าหกเดือน

(๓) มีบุคลากรหรืออาสาสมัครในการปฏิบัติงานประจำ หรือมีที่ปรึกษาที่มีความรู้เกี่ยวกับการช่วยเหลือ ค้ำครอง และพิทักษ์สิทธิสตรี

(๔) ดำเนินงานและมีผลงานเกี่ยวกับการทำงานหรือฝึกอาชีพ การพัฒนา การช่วยเหลือคุ้มครอง และพิทักษ์สิทธิสตรี หรือมีผลงานที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมหรือชุมชนที่เกี่ยวข้องกับสตรี

(๕) ไม่ดำเนินกิจการที่อาจก่อให้เกิดความวุ่นวายหรือขัดต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชน

ข้อ ๓๘ โครงการที่จะได้รับการสนับสนุนต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์อย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้

(๑) โครงการที่เป็นการกักเงิน จะต้องมิวัตถุประสงค์และเป้าหมายในการใช้เงินอย่างชัดเจนซึ่งมีผลต่อการทำงานการพัฒนาอาชีพ การสร้างงาน หรือการสร้างรายได้เป็นสำคัญ

(๒) เป็นโครงการที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของสตรี องค์กรสตรี หรือชุมชนในการพัฒนาศักยภาพสตรี และเครือข่ายสตรี การเฝ้าระวังและดูแลปัญหาของสตรี การช่วยเหลือเยียวยาสตรีที่ประสบปัญหาในทุกรูปแบบ การคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิสตรี ตลอดจนการณรงค์ให้สังคมเข้าใจปัญหาสตรีในทุกมิติ

(๓) เป็นโครงการที่ส่งเสริมสนับสนุนการจัดกิจกรรมในการพัฒนาบทบาทและแก้ไขปัญหาสตรีขององค์กรต่าง ๆ การสร้างภาวะผู้นำ การพัฒนาองค์ความรู้ คุณภาพชีวิต การสร้างสวัสดิภาพหรือสวัสดิการให้แก่สตรี รวมทั้งเสริมสร้างความเข้มแข็งทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของสตรี

โครงการตามวรรคหนึ่งต้องไม่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากส่วนราชการหรือแหล่งทุนอื่น เว้นแต่กรณีได้รับแต่ไม่เพียงพอ

ข้อ ๓๙ การขอรับการสนับสนุนจากกองทุน ให้ตัวแทนสมาชิกตามข้อ ๘ (๑) ซึ่งรวมตัวกันตั้งแต่ห้าคนขึ้นไป หรือให้ผู้มีอำนาจทำการแทนหรือผู้ซึ่งได้รับมอบฉันทะจากสมาชิกตามข้อ ๘ (๒) ยื่นคำขอพร้อมด้วยเอกสารหลักฐาน ตามแบบที่คณะกรรมการบริหารกองทุนกำหนด

การยื่นคำขอตามวรรคหนึ่ง หากสมาชิกมีที่อยู่หรือที่ตั้งในเขตท้องที่กรุงเทพมหานคร ให้ยื่นคำขอต่อคณะกรรมการกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีกรุงเทพมหานคร ส่วนสมาชิกที่มีที่อยู่หรือที่ตั้งในเขตท้องที่อื่นให้ยื่นคำขอต่อคณะกรรมการกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีจังหวัดหรือคณะกรรมการกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีตำบล แล้วแต่กรณี

ข้อ ๔๐ สมาชิกที่ได้รับเงินสนับสนุนจากกองทุน ต้องดำเนินงานให้เป็นไปตามแผนงานโครงการที่ได้ยื่นขอรับเงินสนับสนุน และจะนำเงินที่ได้รับจากกองทุนไปใช้จ่ายในกิจกรรมนอกเหนือจากแผนงานโครงการ หรือจะไปดำเนินงานนอกเขตพื้นที่ตั้งหรือที่อยู่ของสมาชิกนั้นมิได้

เมื่อสมาชิกดำเนินงานตามแผนงานโครงการเสร็จแล้ว หากมีเงินที่ได้รับการสนับสนุนเหลืออยู่ให้คืนเงินนั้นภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่โครงการแล้วเสร็จ หรือจะขอแก้ไขเพิ่มเติมแผนงานโครงการเพื่อดำเนินการตามจำนวนเงินที่เหลืออยู่นั้นก็ได้ เว้นแต่โครงการที่เป็นการกักเงิน ให้คืนเงินต้นตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการบริหารกองทุนกำหนด

ข้อ ๔๑ ให้สมาชิกรายงานผลการปฏิบัติงานและรายงานการใช้จ่ายเงินที่ได้รับการสนับสนุนจากกองทุน ตามแบบที่คณะกรรมการบริหารกองทุนกำหนดภายในสามสิบวันนับแต่วันสิ้นเดือนมีนาคมและวันสิ้นเดือนกันยายนของทุกปี เว้นแต่แผนงานโครงการมีระยะเวลาดำเนินการไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวันให้รายงานภายในสามสิบวัน นับแต่วันเสร็จสิ้นแผนงานโครงการ

การรายงานผลตามวรรคหนึ่ง ให้รายงานต่อคณะกรรมการกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีจังหวัด คณะกรรมการกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีกรุงเทพมหานคร หรือคณะกรรมการกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีตำบลแล้วแต่กรณี โดยจัดส่งรายงานด้วยตนเองหรือส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับก็ได้

หมวด ๑๐

การรับเงิน การจ่ายเงิน และการเก็บรักษาเงิน

ข้อ ๔๒ ให้สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรีเปิดบัญชีเงินฝากไว้ที่กรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง หรือสำนักงานคลังจังหวัด แล้วแต่กรณี ชื่อ “บัญชีกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี” เพื่อฝากเงินกองทุนตามข้อ ๖ ที่ได้รับทั้งจากส่วนกลางและส่วนภูมิภาค และห้ามมิให้นำเงินไปใช้จ่ายก่อนส่งเข้าบัญชีเงินฝาก

ข้อ ๔๓ เพื่อความคล่องตัวในการบริหารกองทุน กรณีที่มีความจำเป็นสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรีสามารถเปิดบัญชี เงินฝากไว้ ณ ธนาคารที่เป็นรัฐวิสาหกิจ ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ชื่อบัญชีเดียวกันกับข้อ ๔๒ เพื่อใช้จ่ายตามวัตถุประสงค์ของกองทุน และแผนงานประจำปี หรือภายในวงเงินและเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด โดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง

ข้อ ๔๔ เงินที่ได้รับตามข้อ ๔๒ ในส่วนกลางให้นำส่งเข้าบัญชีกองทุนซึ่งเปิดไว้ที่กรมบัญชีกลาง ในส่วนภูมิภาคให้นำส่งเข้าบัญชีกองทุนซึ่งเปิดไว้ที่สำนักงานคลังจังหวัด หรือที่ฝากไว้ ตามข้อ ๔๓ ภายในสามวันทำการนับแต่วันที่ได้รับเงิน หากได้รับเงินในวันเดียวกันเกินกว่าหนึ่งหมื่นบาทให้นำฝากในวันรุ่งขึ้นนับแต่วันที่ได้รับเงิน

ข้อ ๔๕ การใช้จ่ายเงินหรือทรัพย์สินของกองทุน ให้ใช้จ่ายเพื่อกิจการตามลักษณะโครงการตามข้อ ๓๘ รวมทั้งเป็นค่าใช้จ่ายในการบริหารงานของกองทุน

ข้อ ๔๖ ให้ผู้อำนวยการหรือผู้ซึ่งผู้อำนวยการมอบหมายสั่งจ่ายเงินจากกองทุนหลังจากได้รับการอนุมัติจากคณะกรรมการแล้ว

ข้อ ๔๗ วิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการเบิกเงิน การรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงินการนำส่งการพัสดุ หรือการปฏิบัติอื่นใดที่มีได้กำหนดไว้ในระเบียบนี้ ให้ถือปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการว่าด้วยการนั้นโดยอนุโลม หากไม่สามารถปฏิบัติตามระเบียบของราชการได้ให้ทำความตกลงกับกระทรวงการคลัง

หมวด ๑๑

การจัดการกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี

ข้อ ๔๘ ให้สำนักงานจัดทำบัญชีกองทุนตามหลักบัญชีคู่เกณฑ์คงค้าง ตามมาตรฐานการจัดทำบัญชีภาครัฐที่กระทรวงการคลังกำหนด การปิดบัญชีให้กระทำปีละครั้ง โดยถือปีงบประมาณเป็นรอบปีบัญชี และให้จัดทำงบการเงินพร้อมทั้งรายละเอียดประกอบ เสนอต่อคณะกรรมการบริหารกองทุนให้ความเห็นชอบก่อน เพื่อส่งสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินตรวจสอบภายในระยะเวลาเก้าสิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชีและเมื่อสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินตรวจสอบรับรองแล้ว ให้ส่งสำเนางบการเงินดังกล่าวให้กรมบัญชีกลาง และสำนักงบประมาณ เพื่อทราบต่อไป

ข้อ ๔๙ ให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินทำรายงานผลการตรวจสอบงบการเงินของกองทุน เสนอต่อคณะกรรมการภายในหนึ่งร้อยห้าสิบวัน นับแต่วันสิ้นปีบัญชี เพื่อให้คณะกรรมการเสนอต่อคณะรัฐมนตรี

ข้อ ๕๐ เพื่อประโยชน์ในการจัดทำรายงานการเงินในภาพรวมของแผ่นดิน ให้สำนักงานจัดส่งข้อมูลทางบัญชีของกองทุนเข้าสู่ระบบการบริหารการเงินการคลังภาครัฐแบบอิเล็กทรอนิกส์ (GFMIS) ตามวิธีการและเวลาที่กรมบัญชีกลางกำหนด

บทเฉพาะกาล

ข้อ ๕๑ ในระหว่างที่ยังมิได้แต่งตั้งคณะกรรมการตามระเบียบนี้ ให้คณะกรรมการขับเคลื่อนกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีแห่งชาติซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่ระเบียบนี้ใช้บังคับทำหน้าที่คณะกรรมการตามระเบียบนี้ จนกว่าคณะกรรมการที่ได้รับแต่งตั้งขึ้นใหม่จะเข้ารับหน้าที่ในการประชุมครั้งแรก ซึ่งต้องไม่เกินสามร้อยวันนับแต่วันที่ระเบียบนี้ใช้บังคับ

ข้อ ๕๒ บรรดาระเบียบ ประกาศ ข้อบังคับ หรือคำสั่งของคณะกรรมการขับเคลื่อนกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีแห่งชาติ ที่ยังมีผลใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่ระเบียบนี้ใช้บังคับ ให้ยังคงใช้บังคับได้ต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้ จนกว่าจะได้มีระเบียบ ประกาศ ข้อบังคับ หรือคำสั่งที่ออกตามความในระเบียบนี้ใช้บังคับ ซึ่งต้องไม่เกินสองปีนับแต่วันที่ระเบียบนี้ใช้บังคับ

ประกาศ ณ วันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๕

ยิ่งลักษณ์ ชินวัตร

นายกรัฐมนตรี

ระเบียบกระทรวงมหาดไทย
ว่าด้วยคณะกรรมการพัฒนาสตรี
พ.ศ. ๒๕๓๘

กรมการพัฒนาชุมชน ได้เริ่มดำเนินงานพัฒนาสตรีในชนบทตามภารกิจที่ได้รับมอบหมาย มาตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๐๕ จนถึงปัจจุบัน โดยยึดนโยบายให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตสตรีให้มีความพร้อมเกี่ยวกับคุณลักษณะส่วนตัว ชีวิตในครอบครัว และการมีส่วนร่วมในสังคม โดยกระตุ้นให้สตรีมีความคิดริเริ่ม ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ มีความกระตือรือร้น มีความเชื่อมั่นในตัวเอง สามารถช่วยตนเองและครอบครัวได้ ตลอดจนมีความรู้ในการประกอบอาชีพและมีส่วนรับผิดชอบในการพัฒนาท้องถิ่น โดยจัดตั้งและพัฒนาองค์กรสตรีในแต่ละระดับ เพื่อเป็นแกนนำในการคิด ตัดสินใจ วางแผนแก้ไขปัญหาชนบทและการพัฒนาสตรี ประกอบกับคณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบและอนุมัติให้ประกาศใช้กฎหมายสตรีไทยอย่างเป็นทางการ เมื่อวันที่ ๔ มกราคม ๒๕๓๗ โดยให้หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรธุรกิจ สื่อมวลชน และประชาชนร่วมมือกันในการพัฒนาสตรีเพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ กระทรวงมหาดไทยจึงได้ออกระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยคณะกรรมการพัฒนาสตรี พ.ศ. ๒๕๓๘”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้คณะกรรมการพัฒนาสตรีมี ๔ ระดับ คือ หมู่บ้าน ตำบล อำเภอ และจังหวัด ประกอบด้วย ผู้มีตำแหน่งทางการบริหารดังนี้ ประธาน รองประธาน เลขาธิการ เภรัญญิก ประชาสัมพันธ์ และตำแหน่งอื่นตามความจำเป็นและเหมาะสม

ข้อ ๔ คณะกรรมการพัฒนาสตรีหมู่บ้าน เรียกชื่อโดยย่อว่า “กพสม.” ประกอบด้วย สตรีที่ได้รับการคัดเลือกจากประชาชนในหมู่บ้านนั้น มีจำนวนอย่างน้อยเก้าคนแต่ไม่เกินสิบห้าคน โดยให้นายอำเภอหรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอเป็นผู้แต่งตั้ง มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (๑) สำรวจปัญหาความต้องการของสตรีในหมู่บ้าน
- (๒) เสนอปัญหาและจัดทำแผนงานโครงการพัฒนาสตรี
- (๓) เสนอแผนงานโครงการแก่คณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.) เพื่อบรรจุในแผนพัฒนาตำบล
- (๔) สนับสนุนกิจกรรมในการแก้ไขปัญหาเร่งด่วนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาสตรี เด็กและเยาวชน
- (๕) ปฏิบัติงานโครงการร่วมกับกลุ่มสตรีในหมู่บ้าน
- (๖) จัดทำทะเบียนครุภัณฑ์ขององค์กรสตรีที่รับผิดชอบ
- (๗) ติดตามผลและประชาสัมพันธ์การดำเนินงาน
- (๘) จัดประชุมคณะกรรมการพัฒนาสตรีหมู่บ้านอย่างน้อยเดือนละหนึ่งครั้ง

ข้อ ๕ คณะกรรมการพัฒนาสตรีตำบล เรียกชื่อโดยย่อว่า “กพสต.” ประกอบด้วย ประธานและกรรมการพัฒนาสตรีหมู่บ้าน หมู่บ้านละสองคน โดยให้นายอำเภอหรือปลัดอำเภอ ผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอเป็นผู้แต่งตั้ง มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) รวบรวมปัญหาและความต้องการของสตรีในตำบล

(๒) วิเคราะห์ปัญหา สาเหตุ แนวทางแก้ไข

(๓) จัดทำแผนงาน โครงการ กิจกรรมนอกเหนือจากที่คณะกรรมการพัฒนาสตรีหมู่บ้านเสนอ แล้วนำเสนอสภาตำบลหรือองค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อบรรจุในแผนพัฒนาตำบล ๕ ปี และแผนพัฒนาตำบลประจำปี

(๔) ประสานงานกับสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล หน่วยงานภาครัฐบาลและเอกชน เพื่อขอรับการสนับสนุนด้านวิชาการ งบประมาณ และวัสดุอุปกรณ์

(๕) ปฏิบัติงานร่วมกับกลุ่ม องค์กรต่างๆ ในการพัฒนาสตรี เด็ก และเยาวชน รวมทั้งกิจกรรมพัฒนาต่างๆ ในตำบล

(๖) ให้การสนับสนุนการดำเนินงานของคณะกรรมการพัฒนาสตรีในตำบล

(๗) ติดตาม ประเมินผล การดำเนินงานและแก้ไขปัญหาอุปสรรค

(๘) จัดทำทะเบียนข้อมูลเกี่ยวกับสตรี เด็ก และเยาวชนในตำบล

(๙) ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการดำเนินงานพัฒนาสตรี เด็ก และเยาวชนในตำบล

(๑๐) ดำเนินงานอื่น ตามที่สภาตำบล หรือองค์การบริหารส่วนตำบล และทางราชการมอบหมาย

(๑๑) จัดประชุมคณะกรรมการพัฒนาสตรีตำบล อย่างน้อยเดือนละหนึ่งครั้ง

ข้อ ๖ คณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอ เรียกชื่อโดยย่อว่า “กพสอ.” ประกอบด้วยประธานและกรรมการพัฒนาสตรีตำบล ตำบลละสองคน และสตรีที่ทำประโยชน์ในด้านการพัฒนาสตรีของอำเภออีกจำนวนห้าถึงสิบคน โดยให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้แต่งตั้ง มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) รวบรวมปัญหาและความต้องการของสตรี เด็ก และเยาวชนในอำเภอ

(๒) วิเคราะห์ปัญหา สาเหตุ แนวทางแก้ไข และจัดทำแผนงานโครงการเร่งด่วนหรือกิจกรรมนอกเหนือจากที่คณะกรรมการพัฒนาสตรีตำบลเสนอในแผนพัฒนาตำบลเสนอคณะกรรมการพัฒนาสตรีจังหวัด เพื่อขอรับการสนับสนุน

(๓) ประสานงานกับคณะกรรมการพัฒนาอำเภอ (กพอ.) หน่วยงานภาครัฐบาลและเอกชน เพื่อขอรับการสนับสนุนด้านวิชาการ งบประมาณ และวัสดุอุปกรณ์

(๔) ปฏิบัติงานร่วมกับกลุ่ม องค์กรต่างๆ ในการพัฒนาสตรี เด็ก และเยาวชน รวมทั้งกิจกรรมพัฒนาต่างๆ ในอำเภอ

(๕) ให้การสนับสนุนการดำเนินงานของคณะกรรมการพัฒนาสตรีตำบล และคณะกรรมการพัฒนาสตรีหมู่บ้าน

(๖) จัดกิจกรรมเนื่องในวันสำคัญเกี่ยวกับสตรี เด็ก และเยาวชน เช่น วันแม่แห่งชาติ วันครอบครัว วันสตรีสากล วันเด็กแห่งชาติ วันกตัญญู และวันสำคัญอื่นๆ ของทางราชการ

(๗) ติดตาม ประเมินผล การดำเนินงาน และแก้ไขปัญหาอุปสรรค

(๘) จัดทำทะเบียนข้อมูลเกี่ยวกับสตรี เด็ก และเยาวชนในอำเภอ

(๙) ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการดำเนินงานพัฒนาสตรี เด็ก และเยาวชนในอำเภอ

(๑๐) ดำเนินงานอื่นตามที่คณะกรรมการพัฒนาอำเภอ (กพอ.) และทางราชการมอบหมาย

(๑๑) จัดประชุมคณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอ อย่างน้อยเดือนละหนึ่งครั้ง

ข้อ ๗ คณะกรรมการพัฒนาสตรีจังหวัด เรียกชื่อโดยย่อ “กพสจ.” ประกอบด้วย ประธานและคณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอ อำเภอละสองคน และสตรีที่ทำประโยชน์ในด้านการพัฒนาสตรีของจังหวัดจำนวนห้าถึงยี่สิบคน โดยผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้แต่งตั้ง มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดเป้าหมายและแผนการดำเนินงานโดยประสานงานกับคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานสตรีแห่งชาติ (กสส.) ในการสนับสนุนองค์กรสตรีในภูมิภาค

(๒) รวบรวมปัญหาและความต้องการของสตรี เด็ก และเยาวชนในจังหวัด

(๓) วิเคราะห์ปัญหา สาเหตุ แนวทางแก้ไข และจัดทำแผน โครงการเร่งด่วน และกิจกรรมนอกเหนือจากที่คณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอเสนอ

(๔) ประสานงานกับคณะกรรมการพัฒนาจังหวัด (กพจ.) หน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน เพื่อขอรับการสนับสนุนด้านวิชาการ งบประมาณ และวัสดุอุปกรณ์

(๕) ปฏิบัติงานร่วมกับกลุ่ม องค์กรต่างๆ ในการพัฒนาสตรี เด็ก และเยาวชน รวมทั้งกิจกรรมพัฒนาต่างๆ ในจังหวัด

(๖) ให้การสนับสนุนการดำเนินงานของคณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอ คณะกรรมการพัฒนาสตรีตำบล และคณะกรรมการพัฒนาสตรีหมู่บ้าน

(๗) จัดกิจกรรมเนื่องในวันสำคัญเกี่ยวกับสตรี เด็ก และเยาวชน เช่น วันแม่แห่งชาติ วันครอบครัว วันสตรีสากล วันเด็กแห่งชาติ วันกตัญญู และวันสำคัญอื่นๆ ของทางราชการ

(๘) ติดตามประเมินผลการดำเนินงานและแก้ไขปัญหาอุปสรรค

(๙) จัดตั้งชมรมเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานพัฒนาสตรี เด็ก และเยาวชนในจังหวัด

(๑๐) จัดทำข้อมูลเกี่ยวกับสตรี เด็ก และเยาวชนในจังหวัด

(๑๑) ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการดำเนินงานพัฒนาสตรี เด็ก และเยาวชนในจังหวัด

(๑๒) ดำเนินงานอื่นตามที่คณะกรรมการพัฒนาจังหวัดและทางราชการมอบหมาย

(๑๓) จัดประชุมคณะกรรมการพัฒนาสตรีจังหวัด อย่างน้อยเดือนละหนึ่งครั้ง

ข้อ ๘ ผู้ที่จะได้รับการคัดเลือกและแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการพัฒนาสตรีแต่ละระดับ ต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้

(๑) เป็นสตรีและมีสัญชาติไทย

(๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสิบแปดปีบริบูรณ์

(๓) มีภูมิลำเนาหรือถิ่นที่อยู่เป็นประจำในหมู่บ้านนั้นมาแล้วไม่น้อยกว่าสามเดือน

(๔) เป็นผู้เลื่อมใสในการปกครองระบอบประชาธิปไตย ตามรัฐธรรมนูญด้วยความบริสุทธิ์ใจ

(๕) มีพื้นความรู้ไม่ต่ำกว่าประถมศึกษาตอนต้น หรือที่กระทรวงศึกษาธิการเทียบเท่าไม่ต่ำกว่าประโยคประถมศึกษาตอนต้น

(๖) เป็นนักพรต หรือนักบวช

(๗) เป็นผู้มึร่างกายทุพพลภาพจนไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ วิกลจริต หรือจิตฟั่นเฟือน ไม่สมประกอบ

(๘) เป็นผู้ประกอบสัมมาอาชีพะ ไม่บกพร่องในศีลธรรมอันดี

ข้อ ๙ คณะกรรมการพัฒนาสตรีแต่ละระดับมีวาระอยู่ในตำแหน่งได้คราวละสี่ปี นับแต่วันแต่งตั้ง เป็นต้นไป และอาจได้รับการคัดเลือกให้ปฏิบัติงานต่อไปได้อีก

ข้อ ๑๐ การประชุมคณะกรรมการแต่ละระดับ ต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของกรรมการทั้งหมดที่อยู่ในตำแหน่งจึงจะเป็นองค์ประชุม

มติของที่ประชุม ให้ถือเสียงข้างมากกรรมการคนหนึ่งมีเสียงหนึ่งเสียงในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกหนึ่งเสียงเป็นเสียงชี้ขาด

ข้อ ๑๑ ให้นายอำเภอ หรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ หรือผู้ว่าราชการจังหวัด แล้วแต่กรณี พิจารณาให้บุคคลที่เป็นคณะกรรมการพัฒนาสตรีที่ได้รับแต่งตั้งพ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง ดังต่อไปนี้

(๑)ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามอย่างใดอย่างหนึ่งตามข้อ ๘

(๒)ตาย

(๓)ลาออก

(๔)ไปจากหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ หรือจังหวัด ที่ตนประกอบอาชีพอยู่เกินสามเดือน

(๕)คณะกรรมการพัฒนาสตรีแต่ละระดับแล้วแต่กรณี มีมติไม่น้อยกว่าสองในสามของคณะกรรมการ มีมติให้พ้นจากตำแหน่ง โดยเห็นว่ามีความประพฤติในทางที่จะนำมาซึ่งความเสื่อมเสียแก่หมู่บ้าน ตำบล อำเภอ หรือจังหวัด

ข้อ ๑๒ ในกรณีที่บุคคล ซึ่งเป็นคณะกรรมการพัฒนาสตรีแต่ละระดับ พ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระ และมีวาระการปฏิบัติงานเหลืออยู่ไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยแปดสิบวัน ให้ดำเนินการคัดเลือกขึ้นใหม่แทนบุคคลเก่าภายในหกสิบวัน นับแต่วันที่ตำแหน่งนั้นว่างตามวิธีการที่กำหนดไว้ในระเบียบนี้ และให้ผู้ที่ได้รับการแต่งตั้ง อยู่ในตำแหน่งตามวาระของผู้ซึ่งตนมาดำรงตำแหน่งแทน

ข้อ ๑๓ คณะกรรมการพัฒนาสตรีแต่ละระดับ อาจมีที่ปรึกษาได้ตามความเหมาะสม โดยให้ผู้นี้มีอำนาจ มีคำสั่งแต่งตั้งได้ตามข้อ ๔ ข้อ ๕ ข้อ ๖ และข้อ ๗

ข้อ ๑๔ ที่ปรึกษาคณะกรรมการพัฒนาสตรีแต่ละระดับ มีหน้าที่ปรึกษาด้านวิชาการ ระเบียบกฎหมาย และช่วยเหลือสนับสนุนการดำเนินงานของคณะกรรมการพัฒนาสตรี หรือตามที่คณะกรรมการพัฒนาสตรีแต่ละระดับร้องขอ

ข้อ ๑๕ ให้เจ้าหน้าที่ของกรมการพัฒนาชุมชน ส่งเสริมและสนับสนุนให้สตรีที่มีลักษณะเป็นผู้นำ มีโอกาสเป็นคณะกรรมการพัฒนาสตรีแต่ละระดับ โดยพิจารณาจากสตรีที่มีลักษณะเป็นผู้นำที่อยู่ในหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ จังหวัด เป็นคณะกรรมการพัฒนาสตรีในแต่ละระดับ

ข้อ ๑๖ โครงการต่างๆ ที่กรมการพัฒนาชุมชนสนับสนุนตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการบริหารการพัฒนาชนบทและการกระจายความเจริญไปสู่ภูมิภาค พ.ศ. ๒๕๓๕ ดำเนินงานในหมู่บ้าน และตำบล ให้สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดและหรือสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ ร่วมกับองค์กรสตรีเป็นผู้ดำเนินงานและรับผิดชอบ

ข้อ ๑๗ ให้เจ้าหน้าที่ของกรมการพัฒนาชุมชนจัดฝึกอบรม หรือประชุมสัมมนาคณะกรรมการพัฒนาสตรีหมู่บ้าน คณะกรรมการพัฒนาสตรีตำบล และคณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอ และคณะกรรมการพัฒนาสตรีจังหวัดที่ได้รับคัดเลือกและแต่งตั้ง เพื่อให้เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตน และสามารถนำไปปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อ ๑๘ ให้กรมการพัฒนาชุมชน เผยแพร่ข่าวสารเกี่ยวกับการพัฒนาองค์กรสตรีและการพัฒนาสตรี โดยประสานการดำเนินงานกับหน่วยงานของรัฐและองค์กรเอกชนที่เกี่ยวข้อง ทั้งในส่วนกลางและภูมิภาค ในการวางแผนและส่งเสริมกิจกรรมการพัฒนาสตรี

ข้อ ๑๙ ให้กรมการพัฒนาชุมชน กำหนดรูปแบบเครื่องหมายสัญลักษณ์ขององค์กรสตรี และบัตรประจำตัวของคณะกรรมการพัฒนาสตรีแต่ละระดับ โดยนายอำเภอหรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ หรือผู้ซึ่งนายอำเภอมอบหมาย และผู้ว่าราชการจังหวัดหรือผู้ซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดมอบหมาย เป็นผู้ลงนามในบัตรประจำตัวของคณะกรรมการพัฒนาสตรีในแต่ละระดับ

ข้อ ๒๐ ให้คณะกรรมการพัฒนาสตรีแต่ละระดับ รายงานผลการปฏิบัติงานให้อำเภอ จังหวัดและกระทรวงมหาดไทยทราบ ภายในเดือนมกราคม พฤษภาคม และกันยายน ของทุกปี การรายงานผลการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามแบบที่กรมการพัฒนาชุมชนกำหนด

ข้อ ๒๑ ให้อธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน รักษาการตามระเบียบนี้และให้มีอำนาจตีความวินิจฉัยปัญหาที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติตามระเบียบนี้ คำวินิจฉัยของอธิบดีกรมการพัฒนาชุมชนให้เป็นที่สุด

ประกาศ ณ วันที่ ๒๙ กันยายน พ.ศ. ๒๕๓๘

อารีย์ วงศ์อารยะ

ปลัดกระทรวงมหาดไทย

**ระเบียบกระทรวงมหาดไทย
ว่าด้วยคณะกรรมการพัฒนาสตรี(ฉบับที่ ๒)**

พ.ศ. ๒๕๕๒

อาศัยอำนาจตามความในมาตราที่ ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๕ ประกอบกับคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๔ กรกฎาคม ๒๕๓๘ กระทรวงมหาดไทยออกระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อที่ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยคณะกรรมการพัฒนาสตรี(ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๒”

ข้อที่ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ประกาศเป็นต้นไป

ข้อที่ ๓ ให้ยกเลิกความในข้อ ๓ ของระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยคณะกรรมการพัฒนาสตรี พ.ศ. ๒๕๓๘ และให้ใช้ความดังต่อไปนี้แทน

“ข้อที่ ๓ คณะกรรมการพัฒนาสตรีมี ๔ ระดับ คือ หมู่บ้าน ตำบล อำเภอ และจังหวัด โดยยึดถือเขตการปกครองตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่ หมู่บ้าน รวมหมายถึง ชุมชนในเขตเทศบาล”

ประกาศ ณ วันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๕๒

นายบุญจง วงศ์ไตรรัตน์

รัฐมนตรีช่วยว่าการฯปฏิบัติราชการแทน

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

ระเบียบกระทรวงมหาดไทย
ว่าด้วยคณะกรรมการพัฒนาสตรี (ฉบับที่ ๓)
พ.ศ.๒๕๕๕

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยคณะกรรมการพัฒนาสตรี พ.ศ. ๒๕๓๘ ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน และอำนาจหน้าที่ของกระทรวงมหาดไทยในการส่งเสริม ศักยภาพและความเข้มแข็งของประชาชน ผู้นำชุมชน องค์กรชุมชน และเครือข่ายองค์กรชุมชนรวมทั้งการมีส่วนร่วมของประชาชน

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๕ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยจึงออกระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยคณะกรรมการพัฒนาสตรี(ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๕”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกความในข้อ ๓ ของระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยคณะกรรมการพัฒนาสตรี พ.ศ. ๒๕๓๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยคณะกรรมการพัฒนาสตรี (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๒ และให้ใช้ความดังต่อไปนี้แทน

“ข้อ ๓ คณะกรรมการพัฒนาสตรี มี ๕ ระดับ คือ หมู่บ้าน ตำบล อำเภอ จังหวัด และภาค โดยแต่ละระดับ ประกอบด้วยตำแหน่งดังนี้ ประธาน รองประธาน เลขาธิการ เภรัญญิก ประชาสัมพันธ์ และตำแหน่งอื่นตามความจำเป็นและเหมาะสม

หมู่บ้าน หมายความว่ารวมถึงชุมชนในเขตเทศบาลด้วย

ภาค หมายความว่า ภาคตามภูมิศาสตร์ ประกอบด้วย ภาคเหนือ ภาคกลาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้

ข้อ ๔ ให้ยกเลิกคำว่า “สภาตำบลหรือองค์การบริหารส่วนตำบล” ในข้อ ๕ ของระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยคณะกรรมการพัฒนาสตรี พ.ศ. ๒๕๓๘ โดยให้ใช้คำว่า “สภาองค์การบริหารส่วนตำบลหรือสภาเทศบาล” แทน

ข้อ ๕ ให้ยกเลิกคำว่า “คณะกรรมการพัฒนาอำเภอ” ในข้อ ๖ (๓) และข้อ ๖ (๑๐) ของระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยคณะกรรมการพัฒนาสตรี พ.ศ. ๒๕๓๘ โดยให้ใช้คำว่า “คณะกรรมการบริหารงานอำเภอแบบบูรณาการ (ก.บ.อ.)” แทน

ข้อ ๖ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นข้อ ๖ (๑๒) ของระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยคณะกรรมการพัฒนาสตรี พ.ศ. ๒๕๓๘

“(๑๒) จัดประชุมคณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอ ร่วมกับส่วนราชการระดับอำเภอ เพื่อทบทวนนโยบาย กำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหา และการพัฒนาสตรีอำเภอ อย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง”

ข้อ ๗ ให้ยกเลิกความในข้อ ๗ (๑) ของระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยคณะกรรมการพัฒนาสตรี พ.ศ. ๒๕๓๘ และใช้ความดังต่อไปนี้แทน

“ข้อ ๗ (๑) กำหนดเป้าหมายและแผนการดำเนินงานโดยประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการสนับสนุนองค์กรสตรี”

ข้อ ๘ ให้ยกเลิก คำว่า “คณะกรรมการพัฒนาจังหวัด” ในข้อ ๗ (๔) ของระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยคณะกรรมการพัฒนาสตรี พ.ศ. ๒๕๓๘ โดยให้ใช้คำว่า “คณะกรรมการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ (ก.บ.จ.)” แทน

ข้อ ๙ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นข้อ ๗ (๑๔) ของระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยคณะกรรมการพัฒนาสตรี พ.ศ. ๒๕๓๘

“(๑๔) จัดประชุมคณะกรรมการพัฒนาสตรีจังหวัดร่วมกับส่วนราชการระดับจังหวัด เพื่อทบทวนนโยบาย กำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหา และการพัฒนาสตรีจังหวัด อย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง”

ข้อ ๑๐ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นข้อ ๗/๑ ของระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยคณะกรรมการพัฒนาสตรี พ.ศ. ๒๕๓๘

“ข้อ ๗/๑ คณะกรรมการพัฒนาสตรีภาค เรียกโดยย่อว่า “กพสภ.” ประกอบด้วย ประธานกรรมการคนหนึ่งและกรรมการพัฒนาสตรีจังหวัดภายในภาคนั้นจังหวัดละหนึ่งคน โดยปลัดกระทรวงมหาดไทยเป็นผู้แต่งตั้ง โดยมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) ดำเนินการตามนโยบายของกระทรวงมหาดไทย และกรรมการพัฒนาชุมชน

(๒) วิเคราะห์ปัญหา สาเหตุ แนวทางแก้ไข และจัดทำแผนงาน โครงการเร่งด่วน หรือกิจกรรมนอกเหนือจากที่คณะกรรมการพัฒนาสตรีจังหวัดเสนอ

(๓) ประสานงานกับคณะกรรมการพัฒนาสตรีจังหวัด (กพสจ.) ของกลุ่มจังหวัดภายในภูมิภาค

(๔) ปฏิบัติงานร่วมกับกลุ่ม องค์กรต่าง ๆ ในการพัฒนาสตรี เด็ก และเยาวชน รวมทั้งกิจกรรมพัฒนาต่าง ๆ เขตกลุ่มจังหวัดภายในภูมิภาค

(๕) จัดประชุมคณะกรรมการพัฒนาสตรีภาค อย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

ข้อ ๑๑ ให้ยกเลิกข้อ ๘ (๕) แห่งระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยคณะกรรมการพัฒนาสตรี พ.ศ. ๒๕๓๘

ข้อ ๑๒ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นข้อ ๙/๑ ของระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยคณะกรรมการพัฒนาสตรี พ.ศ. ๒๕๓๘

“ข้อ ๙/๑ วิธีการได้มาซึ่งคณะกรรมการพัฒนาสตรีแต่ละระดับ ให้มีการจัดเวที หรือประชุมสตรีในแต่ละระดับ เพื่อพิจารณาคัดเลือกตามหลักเกณฑ์หรือแนวทางที่กรรมการพัฒนาชุมชนกำหนด”

ข้อ ๑๓ ให้ยกเลิกความในข้อ ๑๑ ของระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยคณะกรรมการพัฒนาสตรี พ.ศ. ๒๕๓๘ และให้ใช้ความดังต่อไปนี้แทน

“ข้อ ๑๑ ให้นายอำเภอ ปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือ ปลัดกระทรวงมหาดไทย แล้วแต่กรณี พิจารณาให้บุคคลที่เป็นคณะกรรมการพัฒนาสตรีที่ได้รับแต่งตั้งพ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง ดังต่อไปนี้

(๑) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามอย่างใดอย่างหนึ่งตามข้อ ๘

(๒) ตาย

(๓) ลาออก

(๔) ไปจากหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ จังหวัด หรือภาค ที่ตนประกอบอาชีพอยู่เกินสามเดือน

(๕) คณะกรรมการพัฒนาสตรีแต่ละระดับแล้วแต่กรณี มีมติไม่น้อยกว่าสองในสามของ คณะกรรมการ มีมติให้พ้นจากตำแหน่ง โดยเห็นว่ามีคุณสมบัติในทางที่จะนำมาซึ่งความเสื่อมเสียแก่หมู่บ้าน ตำบล อำเภอ หรือจังหวัด”

ข้อ ๑๔ ให้ยกเลิกความในข้อ ๑๓ ของระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยคณะกรรมการพัฒนาสตรี พ.ศ. ๒๕๓๘ และให้ใช้ความดังต่อไปนี้แทน

“ข้อ ๑๓ คณะกรรมการพัฒนาสตรีแต่ละระดับ อาจมีที่ปรึกษาได้ตามความเหมาะสม”

ข้อ ๑๕ ให้ยกเลิกความในข้อ ๑๖ ของระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยคณะกรรมการพัฒนาสตรี พ.ศ. ๒๕๓๘ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ข้อ ๑๖ โครงการต่าง ๆ ที่ได้รับการสนับสนุนตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีหรือระเบียบอื่นของทางราชการ เพื่อดำเนินงานในหมู่บ้านและตำบลให้สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดหรือสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอร่วมกับองค์กรสตรีเป็นผู้รับผิดชอบและดำเนินงาน”

ข้อ ๑๖ ให้ยกเลิกความในข้อ ๑๗ ของระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยคณะกรรมการพัฒนาสตรี พ.ศ. ๒๕๓๘ และให้ใช้ความดังต่อไปนี้แทน

“ข้อ ๑๗ ให้เจ้าหน้าที่ของกรมการพัฒนาชุมชน ส่งเสริม สนับสนุนทางด้านวิชาการและพัฒนาความรู้ แก่คณะกรรมการพัฒนาสตรีแต่ละระดับ ที่ได้รับการคัดเลือกและแต่งตั้ง เพื่อให้เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตน และสามารถนำไปปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ”

ข้อ ๑๗ ให้ยกเลิกความในข้อ ๒๐ ของระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยคณะกรรมการพัฒนาสตรี พ.ศ. ๒๕๓๘ และให้ใช้ความดังต่อไปนี้แทน

“ข้อ ๒๐ ให้คณะกรรมการพัฒนาสตรีแต่ละระดับรายงานผลการปฏิบัติงานให้อำเภอ จังหวัด กรมการพัฒนาชุมชน และกระทรวงมหาดไทยทราบแล้วแต่กรณี ตามแบบที่กรมการพัฒนาชุมชนกำหนดอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง”

ข้อ ๑๘ บรรดากิจการใดที่ได้ดำเนินการไปก่อนมีการยกเลิกตามระเบียบนี้ ให้คงมีผลต่อไป

ข้อ ๑๙ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถนาระเบียบนี้ไปใช้ได้โดยอนุโลม

ประกาศ ณ วันที่ ๔ เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๕

ยงยุทธ วิชัยดิษฐ

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

**ระเบียบกรมการพัฒนาชุมชน
ว่าด้วยการส่งเสริมการดำเนินงานกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต
พ.ศ.๒๕๕๕**

ตามที่กรมการพัฒนาชุมชน ได้ส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนรวมตัวกันจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ตั้งแต่ปี พ.ศ.๒๕๑๗ โดยใช้หลักการพึ่งตนเอง หลักคุณธรรม หลักความเป็นเจ้าของ และหลักการควบคุมตนเอง ของคนภายในชุมชน ให้มีการบริหารงานในรูปแบบคณะกรรมการ เพื่อสร้างกระบวนการเรียนรู้ให้ประชาชนรู้จักการพึ่งพาตนเอง และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน รู้จักประหยัด อดออม และนำเงินออมสะสมรวมกันเป็นประจำอย่างสม่ำเสมอ เกิดเป็นกองทุนภายในชุมชนขึ้น ซึ่งสมาชิกสามารถใช้เป็นแหล่งเงินทุนในการสนับสนุนการประกอบอาชีพภายในหมู่บ้านของตนเองได้นั้น

เพื่อให้การดำเนินงานของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตเป็นไปด้วยความเรียบร้อย มีหลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไขการดำเนินการในการส่งเสริมสนับสนุน และติดตามกำกับดูแล อาศัยอำนาจตามมาตรา ๓๒ แห่งระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ.๒๕๓๔ และฉบับที่แก้ไขเพิ่มเติม จึงวางระเบียบไว้ ดังนี้

ข้อที่ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบกรมการพัฒนาชุมชน” ว่าด้วยการส่งเสริมการดำเนินงานกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต พ.ศ. ๒๕๕๕

ข้อที่ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันประกาศเป็นต้นไป

ข้อที่ ๓ ให้อธิบดีกรมการพัฒนาชุมชนเป็นผู้รักษาการตามระเบียบนี้ และมีอำนาจตีความ และวินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติ ตลอดจนมีอำนาจในการกำหนดวิธีการ และแนวทางการดำเนินงานซึ่งไม่ขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้ คำวินิจฉัยของอธิบดีให้ถือเป็นที่สุด

**หมวดที่ ๑
บททั่วไป**

ข้อที่ ๔ ในระเบียบนี้

“กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต” หมายความว่า กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ที่ประชาชนรวมตัวกันจัดตั้งขึ้น เพื่อเก็บออมเงินสะสมรวมกันโดยมีการบริหารจัดการกันเอง และดำเนินการตามแนวทางที่กรมการพัฒนาชุมชนกำหนด

“เจ้าหน้าที่” หมายความว่า ข้าราชการสังกัดกรมการพัฒนาชุมชน

“สมาชิก” หมายความว่า สมาชิกกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตซึ่งสมัครเข้ามาโดยถูกต้องตามระเบียบและปรากฏรายชื่ออยู่ในทะเบียนของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต

“เงินสัจจะสะสม” หมายความว่า จำนวนเงินที่สมาชิกสมัครใจฝากออมไว้กับกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตตามที่ให้สัจจะไว้กับกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตอย่างสม่ำเสมอเป็นประจำทุกเดือน

“เงินสัจจะสะสมพิเศษ” หมายความว่า เงินที่สมาชิกลำเอามาฝากนอกเหนือจากเงินสัจจะสะสมสามารถเบิกถอนได้และมีดอกผลตามระเบียบของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการบริหารกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ที่ได้รับการคัดเลือกโดยมติที่ประชุมสมาชิก

“เครือข่าย” หมายความว่า เครือข่ายกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ซึ่งเป็นองค์กรที่เกิดจากการรวมตัวกันของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต

“สถาบัน” หมายความว่า สถาบันการจัดการเงินทุนชุมชน ที่กรมการพัฒนาชุมชนส่งเสริมสนับสนุนให้มีการจัดตั้งเป็นองค์กรในการส่งเสริมให้กองทุนชุมชนมีการบริหารจัดการร่วมกัน

“คุณธรรม” หมายความว่า คุณธรรม ๕ ประการ ได้แก่ ความซื่อสัตย์ ความเสียสละ ความรับผิดชอบ ความเห็นอกเห็นใจ และความไว้วางใจ

“กรม” หมายความว่า กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย

“อธิบดี” หมายความว่า อธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน

“นายทะเบียน” หมายความว่า อธิบดีหรือผู้ที่อธิบดีมอบหมาย

ข้อที่ ๕ กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตใช้ชื่อเป็นภาษาอังกฤษว่า Saving for Production Group (SPG)

ข้อที่ ๖ เครื่องหมายกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตให้มีรูปแบบและลักษณะดังนี้

๑.ลักษณะ

(ก)เป็นวงกลมเล็ก(วงใน)ล้อมรอบด้วยวงกลมใหญ่(วงนอก)

(ข)ภายในวงกลมเล็ก ตรงกลางเป็นรูปต้นไทร ด้านซ้ายเป็นรูปครอบครัว (เป็นรูปคนประกอบด้วย พ่อ แม่ ลูก) ด้านขวาเป็นรูปถุงเงิน และรูปสายน้ำอยู่ด้านล่าง

(ค)ภายในขอบวงกลมนอกที่ล้อมรอบวงกลมวงใน ด้านบนมีข้อความ กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ด้านล่างเป็นรูปรวงข้าว

๒.สี

(ก)เส้นรอบวงนอกและวงในเป็นสีฟ้า

(ข)พื้นวงกลมวงในเป็นสีขาว รูปต้นไทร ครอบครัว และถุงเงินเป็นสีเขียว สายน้ำเป็นสีฟ้า

(ค)พื้นวงกลมวงนอกเป็นสีเหลือง ข้อความ กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต เป็นสีน้ำเงิน และรวงข้าวเป็นสีเขียว

หมวดที่ ๒

การดำเนินงาน

ข้อที่ ๗ กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต มีวัตถุประสงค์

๑. เพื่อพัฒนาคนให้มีคุณธรรม โดยใช้เงินเป็นเครื่องมือในการพัฒนา
๒. เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน โดยการระดมเงินออม ทำให้มีแหล่งเงินทุนในการประกอบอาชีพ
๓. เพื่อพัฒนาสังคม โดยการปลูกฝังคุณธรรม วิถีประชาธิปไตย สร้างความสามัคคี การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และความเป็นธรรม

ข้อที่ ๘ การจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ต้องมีจำนวนผู้ก่อตั้ง ไม่น้อยกว่าสิบห้าคน

ข้อที่ ๙ กลุ่มออมทรัพย์ภายใต้ระเบียบนี้ต้องจดทะเบียนตามแนวทางที่กรมกำหนด

หมวดที่ ๓

คณะกรรมการ

ข้อที่ ๑๐ ให้กลุ่มออมทรัพย์มีคณะกรรมการ ประกอบด้วย คณะกรรมการอำนวยการ คณะกรรมการเงินกู้ คณะกรรมการตรวจสอบ คณะกรรมการส่งเสริม แต่ละคณะมีจำนวนไม่น้อยกว่าสามคน ประกอบด้วยตำแหน่ง ประธาน รองประธาน เลขานุการ และเหรัญญิก หรือตำแหน่งอื่นตามความเหมาะสม

ให้คณะกรรมการมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปีนับแต่วันที่ได้รับคัดเลือก

ในกรณีที่คณะกรรมการพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ ให้ประธานกรรมการแต่งตั้งกรรมการที่ได้รับคัดเลือกแทนโดยให้มีวาระการดำรงตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของผู้ซึ่งตนแทน

ข้อที่ ๑๑ บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการมีดังนี้

- คณะกรรมการอำนวยการ มีหน้าที่ กำหนดระเบียบข้อบังคับ ทำบัญชีรายรับรายจ่าย และเขียนเอกสารต่างๆ และบริหารงานทั่วไปของกลุ่ม เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่สมาชิก
- คณะกรรมการเงินกู้ มีหน้าที่ดำเนินการเกี่ยวกับการพิจารณาเงินกู้ให้กับสมาชิก
- คณะกรรมการตรวจสอบ มีหน้าที่ตรวจสอบเอกสารหลักฐานและกิจการของกลุ่ม
- คณะกรรมการส่งเสริม มีหน้าที่ส่งเสริมและสร้างเสริมความเข้าใจในหลักการของกลุ่มออมทรัพย์

หมวดที่ ๔

สมาชิก

ข้อที่ ๑๒ สมาชิกกลุ่มออมทรัพย์ มีสามประเภท ดังต่อไปนี้

(๑) สมาชิกสามัญ ได้แก่ บุคคลธรรมดาในหมู่บ้านหรือตำบล ที่สมัครเป็นสมาชิก ตามระเบียบข้อบังคับของกลุ่มออมทรัพย์

(๒) สมาชิกวิสามัญ ได้แก่ กลุ่ม องค์กร ภายในหมู่บ้าน/ตำบล ที่ทางราชการสนับสนุน และรับรองฐานะ ที่สมัครเป็นสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์

(๓) สมาชิกกิตติมศักดิ์ ได้แก่ ข้าราชการ คหบดี ภิกษุ สามเณร บุคคลที่มีความสนใจและให้การสนับสนุนกลุ่มโดยไม่หวังผลตอบแทน ตามที่คณะกรรมการมีมติเห็นชอบ

ข้อที่ ๑๓ บุคคลใดที่ประสงค์จะขอสมัครเป็นสมาชิก ให้ยื่นคำขอ ณ ที่ทำการกลุ่มออมทรัพย์ ที่คณะกรรมการกำหนด

เงื่อนไขการสมัครเป็นสมาชิกให้เป็นไปตามระเบียบข้อบังคับของกลุ่มออมทรัพย์

ข้อที่ ๑๔ สมาชิกภาพของสมาชิกสิ้นสุดลงด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง ดังนี้

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) ขาดคุณสมบัติตามที่ระบุไว้ในระเบียบกลุ่มออมทรัพย์

(๔) ที่ประชุมสมาชิกมีมติให้ออกด้วยคะแนนเสียงสามในสี่ของสมาชิกทั้งหมด

หมวดที่ ๕

กิจกรรม

ข้อที่ ๑๕ กิจกรรมของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต

๑. การให้กู้เงินเพื่อเป็นทุนในการประกอบอาชีพและสวัสดิการของครอบครัว

๒. การดำเนินงานศูนย์สาธิตการตลาดเพื่อร่วมกันซื้อร่วมกันขายวัสดุอุปกรณ์ที่เป็นปัจจัยการผลิต และสินค้าอุปโภค บริโภค ให้ได้ในราคาถูกและมีคุณภาพ

๓. การดำเนินงานย้งฉางเพื่อร่วมกันขายข้าวหรือผลผลิตทางการเกษตรให้ได้ในราคาสูงและลดการถูกเอารัดเอาเปรียบจากพ่อค้าคนกลาง

(๔) การดำเนินงานธนาคารข้าว เพื่อให้การสงเคราะห์ข้าวแก่ผู้ยากไร้ขาดแคลน

(๕) กิจกรรมอื่นๆตามระเบียบหรือข้อบังคับที่กลุ่มออมทรัพย์กำหนด

หมวดที่ ๖

เงินทุนและการเก็บรักษา

ข้อที่ ๑๖ เงินทุนการดำเนินการกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ได้มาจาก

(๑) ค่าสมัครเข้าเป็นสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์ และค่าปรับในกรณีผิดสัญญาการส่งใช้คืนเงินกู้

(๒) เงินสัจจะสะสมของสมาชิก

(๓) เงินที่กู้หรือยืมมาจากแหล่งเงินทุนต่างๆ เช่น ธนาคาร กองทุนชุมชน เป็นต้น

(๔) เงินช่วยเหลือจากสถาบันหรือองค์กรอื่นทั้งภายในและภายนอกประเทศ

(๕) เงินรายได้อื่นๆ เช่น เงินบริจาคต่างๆ

ข้อที่ ๑๗ การเก็บรักษาเงินกลุ่มออมทรัพย์ ให้નાฝากธนาคารกรุงไทย ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร(ธกส.) หรือธนาคารอื่นๆ

ข้อที่ ๑๘ การเปิดบัญชีเงินฝากตามข้อ ๑๗ ให้ประธาน รองประธาน และเหรัญญิกของกลุ่มฯ เป็นผู้ลงลายมือชื่อ และเมื่อจะถอนเงินฝากต้องลงลายมือชื่อร่วมกันอย่างน้อยสองคน โดยให้ประธานลงลายมือชื่อร่วมทุกครั้ง

หมวดที่ ๗

เครือข่าย

ข้อที่ ๑๙ เครือข่าย เป็นองค์กรความร่วมมือและเชื่อมโยงกันของคณะกรรมการกลุ่มออมทรัพย์ในระดับต่างๆ โดยมีวัตถุประสงค์และเป้าหมายเดียวกัน ด้วยการช่วยเหลือซึ่งกันและกันอย่างเอื้ออาทร

ข้อที่ ๒๐ เครือข่าย มีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

(๑) เพื่อประสานงานและประสานความร่วมมือระหว่างเครือข่ายและสมาชิก

(๒) เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนความรู้และข้อมูล ปัญหาอุปสรรค ซึ่งกันและกันในการดำเนินงาน

(๓) เพื่อส่งเสริมองค์กรเครือข่ายกลุ่มออมทรัพย์ในแต่ละระดับ (ตำบล อำเภอ จังหวัด และประเทศ) ผนึกกำลังประสานเชื่อมโยงการเรียนรู้ การจัดการกิจกรรมของกลุ่มออมทรัพย์แต่ละระดับให้เข้มแข็ง

ข้อที่ ๒๑ ให้กลุ่มออมทรัพย์มีเครือข่ายสี่ระดับ ดังนี้

(๑) เครือข่ายระดับตำบล

(๒) เครือข่ายระดับอำเภอ

(๓) เครือข่ายระดับจังหวัด

(๔) เครือข่ายระดับประเทศ

โดยให้นายอำเภอเป็นผู้แต่งตั้งคณะกรรมการเครือข่ายระดับตำบลและระดับอำเภอ ผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งคณะกรรมการเครือข่ายระดับจังหวัด และอธิบดีกรมการพัฒนาชุมชนแต่งตั้งคณะกรรมการเครือข่ายระดับประเทศ

ข้อที่ ๒๒ ให้มีผู้แทนกลุ่มออมทรัพย์ที่อยู่ในหมู่บ้าน/ชุมชน อย่างน้อยกลุ่มละหนึ่งคน เป็นกรรมการเครือข่ายระดับตำบล

ให้ผู้แทนเครือข่ายระดับตำบลอย่างน้อยเครือข่ายละหนึ่งคน เป็นกรรมการเครือข่ายระดับอำเภอ

ให้ผู้แทนเครือข่ายระดับอำเภออย่างน้อยเครือข่ายละหนึ่งคน เป็นกรรมการเครือข่ายระดับจังหวัด

ให้ผู้แทนเครือข่ายระดับจังหวัดเครือข่ายละหนึ่งคน เป็นกรรมการเครือข่ายระดับประเทศ

ข้อที่ ๒๓ คณะกรรมการเครือข่าย มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี โดยมีหน้าที่ดังนี้

(๑) ส่งเสริม สนับสนุน ประสานงาน การดำเนินงานเครือข่าย ในการเพิ่มประสิทธิภาพด้านการบริหารจัดการกลุ่ม ด้านบุคลากร ด้านแหล่งทุน ด้านอื่นๆตามที่เครือข่ายเห็นสมควร อันก่อให้เกิดประโยชน์การดำเนินงานของกลุ่มออมทรัพย์ในหมู่บ้าน/ชุมชน

(๒) กำหนดนโยบายและแนวทางการดำเนินงานเครือข่าย จัดทำแผนการดำเนินงาน จัดทำระเบียบข้อบังคับของเครือข่าย ข้อบังคับงบประมาณรายจ่ายของเครือข่าย และจัดประชุมอย่างน้อยเดือนละหนึ่งครั้ง

(๓) กำกับ ควบคุม ดูแล ตรวจสอบ การดำเนินงานกิจกรรมของเครือข่ายให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และมติที่ประชุม ดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับภาระผูกพันของเครือข่าย

(๔) จัดทำทะเบียน ระบบบัญชี เอกสารหลักฐานต่างๆที่เกี่ยวข้อง ดูแล บำรุงรักษาทรัพย์สินของเครือข่าย

(๕)ประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงานทั้งภาครัฐ เอกชน อื่นๆที่เกี่ยวข้อง

(๖)ติดตาม ตรวจสอบ ให้คำแนะนำการแก้ไขข้อร้องเรียน ข้อขัดแย้ง ของกลุ่มออมทรัพย์

(๗)ประสานและเชื่อมโยงความร่วมมือการดำเนินงานกลุ่มออมทรัพย์ของแต่ละระดับ

(๘)อื่นๆตามที่ได้รับมอบหมาย

ข้อที่ ๒๔ ให้เครือข่ายส่งเสริมให้กลุ่มออมทรัพย์ที่เข้มแข็งและมีความพร้อมเป็นแกนนำในการจัดตั้งสถาบัน เพื่อสนับสนุนให้กองทุนชุมชนมีการบริหารจัดการร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ โดยดำเนินการตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และแนวทางที่กรมกำหนด

ข้อที่ ๒๕ ให้กรมเป็นหน่วยงานรับผิดชอบการส่งเสริม สนับสนุน และกำกับดูแลการดำเนินงานของกลุ่มออมทรัพย์ ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ และวิธีการที่กำหนดและทำหน้าที่เป็นนายทะเบียน

ข้อที่ ๒๖ ให้สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด เป็นหน่วยงานสนับสนุนและกำกับดูแลการดำเนินงานกลุ่มออมทรัพย์

ข้อที่ ๒๗ ให้สำนักตรวจราชการ และศูนย์ศึกษาและพัฒนาชุมชน เป็นหน่วยงานสนับสนุนทางวิชาการแก่อำเภอ/จังหวัด ในการดำเนินงานกลุ่มออมทรัพย์

ข้อที่ ๒๘ ในกรณีที่มีความจำเป็นไม่อาจปฏิบัติตามระเบียบนี้ได้หรือมีอุปสรรคในการดำเนินงานตามระเบียบนี้ให้อธิบดี พิจารณาสั่งการได้ตามที่เห็นสมควรเพื่อให้การดำเนินงานของกลุ่มออมทรัพย์เป็นไปด้วยความคล่องตัว มีประสิทธิภาพ และทันต่อเหตุการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป

ข้อที่ ๒๙ หากการดำเนินงานของกลุ่มออมทรัพย์ เป็นการกระทำที่ผิดกฎหมาย หรือขัดต่อความสงบเรียบร้อย หรือศีลธรรมอันดีของประชาชนหรือของบ้านเมือง ให้อธิบดี มีอำนาจในการเพิกถอนกลุ่มออมทรัพย์นั้นออกจากทะเบียนกลุ่มออมทรัพย์

ข้อที่ ๓๐ การดำเนินงานของกลุ่มออมทรัพย์ ต้องเป็นไปตามวิธีการที่สำคัญ ดังนี้

(๑)จำนวนเงินสัจจะสะสมให้เป็นไปตามความสมัครใจที่จะออมตามศักยภาพของสมาชิก โดยมุ่งเน้นความสม่ำเสมอในการส่ง และสามารถปรับเปลี่ยนเพิ่มหรือลดได้เมื่อสิ้นปีปิดบัญชีบังคับกลุ่มออมทรัพย์

(๒) การส่งเงินสัจจะสะสม สมาชิกหรือผู้แทนครัวเรือนที่เป็นสมาชิก ต้องนำส่งด้วยตนเอง ณ ที่ทำการกลุ่มออมทรัพย์ ตามวัน เวลา และสถานที่ ที่กลุ่มออมทรัพย์กำหนด และให้คณะกรรมการกลุ่มออมทรัพย์รวบรวมเงินสัจจะฝากเข้าบัญชีธนาคารของกลุ่มออมทรัพย์ ภายในสามวันทำการ

(๓) ห้ามมิให้ส่งเงินสัจจะสะสมล่วงหน้าก่อนระยะเวลาที่สมาชิกได้ให้สัจจะไว้กับกลุ่ม ยกเว้น กรณีจำเป็น ทั้งนี้ให้อยู่ในดุลพินิจของคณะกรรมการ

(๔) การรับเงินสัจจะสะสมหรือรับชำระคืนเงินกู้ยืมจากสมาชิกของกลุ่มออมทรัพย์ ให้คณะกรรมการรวบรวมเงินดังกล่าวนำฝากเข้าบัญชีธนาคารของกลุ่มออมทรัพย์ภายในสามวันทำการ เมื่อมีสมาชิกยื่นขอกู้เงินให้เบิกถอนเงินจากธนาคารตามระเบียบเบิกจ่ายของกลุ่มออมทรัพย์ จะนำเงินข้างต้นจ่ายให้สมาชิกโดยไม่ผ่านระบบบัญชีธนาคารไม่ได้

(๕)การดำเนินธุรกรรมทางการเงินของกลุ่มออมทรัพย์ทุกประเภทให้ดำเนินการผ่านระบบบัญชีธนาคารทุกครั้ง

(๖)ห้ามมิให้กลุ่มออมทรัพย์คิดดอกเบี้ยเงินกู้จากสมาชิกเกินอัตราที่กฎหมายกำหนด

(๗)ห้ามมิให้กลุ่มออมทรัพย์ดำเนินกิจกรรมในลักษณะเข้าข่ายต้องห้ามตามพระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ.๒๕๕๑

ประกาศ ณ วันที่ ๒๕ เดือน กันยายน พ.ศ.๒๕๕๕
นายประกาศ บุญยิณีดี
อธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน

ประกาศกรมการพัฒนาชุมชน
เรื่อง การกำหนดรูปแบบตราสัญลักษณ์ของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต

.....

ตามที่กรมการพัฒนาชุมชน ได้ส่งเสริม สนับสนุนให้ประชาชนในชนบทรวมตัวกันจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตขึ้นตั้งแต่เดือนมีนาคม ๒๕๑๗ โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อให้ประชาชนในชนบทรวมตัวกันแก้ไขปัญหาการขาดแคลนเงินทุน และปัจจัยต่างๆ ที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพด้วยตัวเอง โดยการฝึกฝนให้ประชาชนรู้จักประหยัด อดออม และเก็บสะสมเงินทุนที่เหลือจากการใช้จ่ายมาฝากไว้กับกลุ่มเป็นประจำสม่ำเสมอ เพื่อใช้เป็นทุนในการประกอบอาชีพและพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น บนพื้นฐานของการพึ่งพาตนเอง การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และหลักคุณธรรมของประชาชน

กรมการพัฒนาชุมชน พิจารณาเห็นว่า กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตเป็นแหล่งเงินทุนของชุมชนที่เกิดจากการรวมตัวเพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกันของคนในชุมชน ซึ่งส่งผลให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ของประชาชนในการดำเนินกิจกรรมเพื่อแก้ไขปัญหาของชุมชน อันจะนำไปสู่ความเข้มแข็งและการพึ่งพาตนเองได้ของชุมชน ปัจจุบันมีการขยายการดำเนินงานสู่พื้นที่ทั่วประเทศรวมถึงดำเนินงานมาเป็นระยะเวลา ๒๖ ปี จึงเห็นสมควรกำหนดให้มีตราสัญลักษณ์ประจำกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตขึ้น เพื่อแสดงให้เห็นถึง การประหยัด อดออม ความเอื้ออาทร การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันในการสร้างฐานรากของชุมชนให้มีความเข้มแข็ง

ดังนั้น กรมการพัฒนาชุมชนจึงกำหนดตราสัญลักษณ์กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตขึ้นตามรูปแบบ สี ความหมาย และผู้มีสิทธิใช้ ที่แนบท้ายประกาศนี้ เพื่อใช้ในการดำเนินงานกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย ต่อไป

จึงประกาศให้ทราบโดยทั่วกัน

ประกาศ ณ วันที่ ๒๘ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๔๓

(นายจเด็จ อินสว่าง)

อธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน

ตราสัญลักษณ์กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต
กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย

ลักษณะ ๑. เป็นวงกลมเล็ก(วงใน) ล้อมรอบด้วยวงกลมใหญ่(วงนอก)

๒. ภายในวงกลมเล็กมีรูป ต้นไทร ครอบครว (เป็นรูปคนประกอบด้วยพ่อ แม่ ลูก) ธงเงิน สายน้ำ

๓. ภายในขอบวงกลมวงนอกที่ล้อมรอบวงกลมวงใน ด้านบนมีข้อความ “กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต” ด้านล่างเป็นรูปรวงข้าว

สี ๑. เส้นรอบวงกลมวงนอกและวงในเป็นสีฟ้า

๒. พื้นวงกลมวงในเป็นสีขาว รูปต้นไทร ครอบครว และธงเงินเป็นสีเขียว สายน้ำเป็นสีฟ้า

๓. พื้นวงกลมวงนอกเป็นสีเหลือง ข้อความ “กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต” เป็นสีน้ำเงิน และรวงข้าว เป็นสีเขียว

ความหมาย ๑. ต้นไทร หมายถึง ความเจริญงอกงาม การแผ่ขยายกิ่งก้านสาขาให้ความร่มเย็นสู่ชุมชน และแสดงถึงความมั่นคงแข็งแรงของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต

๒. ครอบครว หมายถึง ความเข้มแข็งของสถาบันครอบครัว ตลอดจนความเอื้ออาทร การช่วยเหลือซึ่งกันและกันภายในชุมชน

๓. ธงเงิน หมายถึง การประหยัด อดออม และสะสมทุนของประชาชนในชุมชน เพื่อเป็นทุนในการประกอบอาชีพและใช้จ่ายยามจำเป็น

๔. สายน้ำ หมายถึง ทุนทางสังคมต่างๆของชุมชนที่เปรียบเสมือนสายน้ำหล่อเลี้ยงกลุ่มให้เจริญงอกงาม

๕. รวงข้าว หมายถึง ความเจริญงอกงาม ความสำเร็จของชุมชน

๖. กรอบวงกลม หมายถึง คุณธรรม ๕ ประการ ของประชาชนในชุมชน ได้แก่ ความซื่อสัตย์ ความเสียสละ ความรับผิดชอบ ความเห็นอกเห็นใจ และความไว้วางใจซึ่งกันและกัน ที่ทำให้กลุ่มมีความมั่นคง แข็งแรง ยั่งยืน เปรียบเสมือนภูมิคุ้มกันของชุมชน

ความหมายโดยรวม เป็นตราสัญลักษณ์ที่ใช้ในการดำเนินงานกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต เพื่อแสดงให้เห็นถึงการประหยัด อดออม ความเอื้ออาทร การช่วยเหลือซึ่งกันและกันภายในชุมชน ก่อเกิดเป็นทุนของชุมชนที่มีความเข้มแข็งมั่นคง และมีความเจริญงอกงาม แผ่กิ่งก้านสาขาให้ความร่มเย็นแก่ชุมชน

วัตถุประสงค์ในการใช้ ๑. เพื่อให้เกิดความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน อันจะนำไปสู่การเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน

๒. เพื่อเป็นการรับรองสถานภาพของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตที่กรมการพัฒนาชุมชนส่งเสริมสนับสนุนให้จัดตั้ง

ผู้มีสิทธิใช้เครื่องหมายที่มีตราสัญลักษณ์กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต

ได้แก่ ข้าราชการกรมการพัฒนาชุมชน คณะกรรมการบริหาร และสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ระดับหมู่บ้าน/ตำบล และผู้ที่สนับสนุนการดำเนินงานกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต

**ระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ
ว่าด้วยแนวทางการดำเนินงานตามโครงการพัฒนาศักยภาพของหมู่บ้านและชุมชน (SML)**

พ.ศ. ๒๕๕๕

ตามที่รัฐบาลได้กำหนดนโยบายการบริหารราชการแผ่นดินในการส่งเสริมให้ประชาชนเข้าถึงแหล่งเงินทุนสนับสนุนสินเชื่อรายย่อย โดยเฉพาะสินเชื่อเพื่อประกอบอาชีพให้แก่ประชาชนผู้มีรายได้น้อย รวมถึงเพิ่มสวัสดิการของรัฐเพื่อดูแลสังคมในชุมชน จัดหาแหล่งทุนให้แก่ผู้ประกอบการและประชาชน โดยการจัดสรรงบประมาณเข้ากองทุนพัฒนาศักยภาพของหมู่บ้านและชุมชน (SML) ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อให้หมู่บ้านบริหารจัดการกองทุนเพื่อการพัฒนาชุมชนด้วยตนเอง โดยในการประชุมกำหนดนโยบายที่เกี่ยวกับกองทุนและค่าใช้จ่ายสำคัญตามนโยบายรัฐบาล เมื่อวันที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๕๔ โดยนายกรัฐมนตรีได้มีดำริให้สำนักงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ (สทบ.) เป็นหน่วยงานรับผิดชอบการดำเนินงานตามโครงการพัฒนาศักยภาพของหมู่บ้านและชุมชน (SML) นั้น

เพื่อให้การบริหารจัดการโครงการพัฒนาศักยภาพของหมู่บ้านและชุมชน (SML) ของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ เป็นพลังในการสร้างความเข้มแข็งของหมู่บ้านและชุมชนในการต่อสู้แก้ไขปัญหาความยากจน พัฒนาเศรษฐกิจฐานรากเพิ่มศักยภาพการหารายได้ลดรายจ่ายและสร้างโอกาส ในอาชีพอย่างยั่งยืนแก่ประชาชน

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ มาตรา ๑๑ มาตรา ๑๙(๑) และมาตรา ๑๙(๑๖) แห่งพระราชบัญญัติกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๗ คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ จึงออกระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้ เรียกว่า “ระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ว่าด้วยแนวทางการดำเนินงานตามโครงการพัฒนาศักยภาพของหมู่บ้านและชุมชน (SML) พ.ศ. ๒๕๕๕”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ว่าด้วยแนวทางการดำเนินงานตามโครงการพัฒนาศักยภาพของหมู่บ้านและชุมชน (SML) พ.ศ. ๒๕๕๔ และให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ ๔ ในระเบียบนี้

“หมู่บ้าน” หมายความว่า หมู่บ้านที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ. ๒๔๕๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

“ชุมชน” หมายความว่า ชุมชนในเขตกรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา เทศบาลนคร เทศบาลเมือง และเทศบาลตำบล (เฉพาะเทศบาลตำบลที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยได้ประกาศยกเลิกตำแหน่งกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ตามมาตรา ๔ วรรค ๒ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดย

มาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๖) รวมถึงชุมชนที่หน่วยงานของรัฐรับรอง และได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการ

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

“คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน” หมายความว่า คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านหรือชุมชนเมือง แล้วแต่กรณี

“คณะกรรมการโครงการหมู่บ้านและชุมชน” หมายความว่า คณะกรรมการพัฒนาศักยภาพของหมู่บ้านและชุมชนซึ่งที่ประชุมประชาคมของหมู่บ้านหรือชุมชนได้มีฉันทามติให้คัดเลือกเป็นคณะกรรมการเพื่อบริหารกิจการ”

“คณะอนุกรรมการ” หมายความว่า คณะอนุกรรมการดำเนินงานโครงการพัฒนาศักยภาพของหมู่บ้านและชุมชน เรียกโดยย่อว่า “อคบ.”

“โครงการ” หมายความว่า งานหรือกิจกรรมที่มีการกำหนดกรอบแผนงาน วัตถุประสงค์วงเงินงบประมาณ และอื่นๆ ตามที่ประชุมประชาคมของหมู่บ้านหรือชุมชนมีมติกำหนดขึ้น

“ผู้อำนวยการ” หมายความว่า ผู้อำนวยการสำนักงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

“ธนาคาร” หมายความว่า ธนาคารออมสินหรือธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร หรือธนาคารกรุงไทย ซึ่งสำนักงานได้เปิดบัญชีเงินฝากธนาคารไว้เพื่อโอนเงินงบประมาณตามโครงการพัฒนาศักยภาพของหมู่บ้านและชุมชน (SML) ให้กับหมู่บ้านหรือชุมชนที่ได้รับจัดสรรตามโครงการพัฒนาศักยภาพ ของหมู่บ้านและชุมชน (SML)

ข้อ ๕ ให้ประธานกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติเป็นผู้รักษาการตามระเบียบนี้ และให้มีอำนาจตีความและวินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามระเบียบนี้

หมวด ๑

คณะอนุกรรมการดำเนินงานโครงการพัฒนาศักยภาพของหมู่บ้านและชุมชน

ข้อ ๖ ให้มีคณะอนุกรรมการคณะหนึ่ง เรียกว่า “คณะอนุกรรมการดำเนินงานโครงการพัฒนาศักยภาพของหมู่บ้านและชุมชน หรือ อคบ.” ประกอบด้วย บุคคลซึ่งประธานกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ แต่งตั้ง โดยพิจารณาถึงความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานโครงการพัฒนาศักยภาพของหมู่บ้านและชุมชน (SML)

ข้อ ๗ ให้คณะอนุกรรมการมีอำนาจหน้าที่ตามที่คณะกรรมการกำหนด เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปตามระเบียบนี้

หมวด ๒ การขอรับการจัดสรรงบประมาณ

ข้อ ๘ หมู่บ้านหรือชุมชนที่มีความประสงค์จะขอรับการจัดสรรงบประมาณตามโครงการพัฒนาศักยภาพของหมู่บ้านและชุมชน (SML) ต้องเป็นหมู่บ้านหรือชุมชนที่หน่วยงานของรัฐรับรองและให้ความเห็นชอบจาก อบค.

ข้อ ๙ หมู่บ้านหรือชุมชนสามารถนำงบประมาณที่ได้รับการจัดสรรไปร่วมดำเนินงานกับหมู่บ้านหรือชุมชนใกล้เคียง หรือองค์กรภาครัฐและเอกชนในพื้นที่หรือนอกพื้นที่ได้ เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมให้หมู่บ้านหรือชุมชนให้มีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของตนเอง

หมวด ๓ ขั้นตอนการดำเนินการเพื่อขอรับการจัดสรรงบประมาณ

ข้อ ๑๐ คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านจะต้องจัดให้มีการประชุมประชาคมเพื่อคัดเลือกคณะกรรมการโครงการหมู่บ้านและชุมชน โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในหมู่บ้านและชุมชนตามแนวทาง ที่กำหนดในคู่มือ/คำแนะนำการดำเนินงานโครงการพัฒนาศักยภาพของหมู่บ้านและชุมชน (SML) เมื่อได้ดำเนินการเสร็จแล้วให้ประธานกรรมการโครงการหมู่บ้านและชุมชนเสนอชื่อหมู่บ้านหรือชุมชน พร้อมเอกสารรายงานการประชุมประชาคม และรายชื่อผู้เข้าร่วมประชุมต่อนายอำเภอ หรือนายกเทศมนตรี หรือบุคคลที่ อบค. กำหนด ภายใน ๕ วันทำการนับแต่วันได้ประชุมประชาคมเสร็จ

หากคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านไม่สามารถจัดประชุมประชาคมได้ ให้ผู้ใหญ่บ้าน หรือประธานชุมชน เป็นผู้จัดประชุมประชาคมและดำเนินการตามวรรคหนึ่ง

ในการประชุมประชาคม ให้มีผู้แทนของอำเภอ หรือเทศบาล หรือหน่วยงานที่ อบค. กำหนด เข้าร่วมประชุมเป็นผู้สังเกตการณ์

ข้อ ๑๑ เมื่อนายอำเภอ หรือนายกเทศมนตรี หรือบุคคลที่ อบค. กำหนด ได้รับแจ้งจากคณะกรรมการโครงการหมู่บ้านและชุมชน พร้อมด้วยเอกสารแล้ว ให้นายอำเภอ หรือนายกเทศมนตรี หรือบุคคลที่ อบค. กำหนด ดำเนินการ ดังนี้

(๑) ลงนามรับรองเอกสารรายงานการประชุมประชาคม และรับรองการแต่งตั้งคณะกรรมการโครงการหมู่บ้านและชุมชนให้แล้วเสร็จภายใน ๓ วันทำการ

(๒) จัดส่งรายชื่อหมู่บ้านหรือชุมชน รายชื่อคณะกรรมการ และสรุปการขอรับการจัดสรรงบประมาณ พร้อมเอกสารไปยังสำนักงานภายใน ๕ วันทำการ พร้อมแจ้งจังหวัดหรือหน่วยงานที่ อบค. กำหนด และกระทรวงมหาดไทยเพื่อบันทึกหลักฐานข้อมูล

(๓) เมื่อสำนักงานได้รับแจ้งรายชื่อหมู่บ้านหรือชุมชน พร้อมเอกสารแล้วให้จัดประชุมคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณาจัดสรรงบประมาณให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้โดยไม่ชักช้า และให้ประธานอนุกรรมการหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายลงนามรับรองการจัดสรรงบประมาณ เพื่อพิจารณาโอนเงินเข้าบัญชีเงินฝากของหมู่บ้านหรือชุมชน

เมื่อดำเนินการตาม(๓)แล้ว ให้สำนักงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ดำเนินการโอนเงินงบประมาณเข้าบัญชีเงินฝากของหมู่บ้านหรือชุมชนต่อไป

หมวด ๔

การจัดสรรงบประมาณให้แก่หมู่บ้านหรือชุมชน

ข้อ ๑๒ เมื่อสำนักงานได้รับเอกสารตามข้อ ๑๑ (๓) แล้วให้ดำเนินการโอนเงินงบประมาณให้แก่หมู่บ้านหรือชุมชนให้แล้วเสร็จโดยเร็ว และให้แจ้งอำเภอ หรือเทศบาล หรือหน่วยงานที่ อคบ. กำหนด หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบผลการดำเนินการ เพื่อจะได้ดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง พร้อมกันนี้ให้สรุปเสนอคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ เพื่อรับทราบผลการดำเนินการในภาพรวม

ข้อ ๑๓ ในกรณีที่หมู่บ้านหรือชุมชนไม่ได้รับการจัดสรรงบประมาณ อันเนื่องมาจากเหตุใดก็ตาม ให้คณะกรรมการชี้แจงให้หมู่บ้านหรือชุมชนทราบ เพื่อแก้ไขให้ถูกต้องต่อไป

ข้อ ๑๔ การจัดสรรงบประมาณตามโครงการพัฒนาศักยภาพของหมู่บ้านและชุมชน (SML) จะจัดสรรโดยยึดหลักความเป็นจริงตามจำนวนประชากรตามทะเบียนราษฎรของหมู่บ้านหรือชุมชนที่ได้รับแจ้งจากกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย เทศบาลและหน่วยงานที่ อคบ. กำหนด ตามหลักเกณฑ์ดังนี้

(๑) หมู่บ้านหรือชุมชนที่มีประชากรไม่เกิน ๕๐๐ คน ได้รับการจัดสรรงบประมาณ ๓๐๐,๐๐๐ บาท (สามแสนบาทถ้วน)

(๒) หมู่บ้านหรือชุมชนที่มีจำนวนประชากรตั้งแต่ ๕๐๑ คน ขึ้นไป แต่ไม่เกิน ๑,๐๐๐ คน ได้รับการจัดสรรงบประมาณ จำนวน ๔๐๐,๐๐๐ บาท (สี่แสนบาทถ้วน)

(๓) หมู่บ้านหรือชุมชนที่มีประชากรตั้งแต่ ๑,๐๐๑ คน ขึ้นไป ได้รับการจัดสรรงบประมาณ ๕๐๐,๐๐๐ บาท (ห้าแสนบาทถ้วน)

การจัดสรรงบประมาณนอกเหนือจากหลักเกณฑ์ข้างต้นให้สามารถดำเนินการได้ตามหลักเกณฑ์เงื่อนไข และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

ข้อ ๑๕ การจัดสรรงบประมาณตามโครงการพัฒนาศักยภาพของหมู่บ้านและชุมชน (SML) จะจัดสรรตามความพร้อมของหมู่บ้านและชุมชน

ข้อ ๑๖ หมู่บ้านหรือชุมชนสามารถเริ่มต้นดำเนินงานได้เมื่อได้รับการจัดสรรเงินงบประมาณเข้าบัญชี เงินฝากธนาคารของหมู่บ้านหรือชุมชนแล้ว

กรณีมีการจัดสรรเงินงบประมาณเข้าบัญชีเงินฝากธนาคารของหมู่บ้านหรือชุมชนไม่ตรงตามหลักเกณฑ์ในข้อ ๑๔ ให้ประธานกรรมการโครงการหมู่บ้านและชุมชนมีหน้าที่แจ้งนายอำเภอ หรือนายกเทศมนตรี หรือบุคคลที่ อคบ. กำหนด ทราบ เพื่อประสานงานอำเภอ หรือเทศบาล หรือหน่วยงานที่ อคบ. กำหนด หากอำเภอ หรือเทศบาล หรือหน่วยงานที่ อคบ. กำหนด ตรวจพบเองในภายหลัง ให้ดำเนินการตามข้อเท็จจริง พร้อมสำเนาแจ้งสำนักงานทราบ

สำหรับเงินงบประมาณที่หมู่บ้านหรือชุมชนได้รับการจัดสรร และดอกเบี้ยเงินฝากธนาคารในบัญชีเงินฝากธนาคารของหมู่บ้านหรือชุมชน ตามโครงการพัฒนาศักยภาพของหมู่บ้านและชุมชน (SML) รายได้

ที่เป็นส่วนเพิ่มจากการนำเงินงบประมาณที่ได้รับการจัดสรรตามเกณฑ์ไปลงทุน ลิขสิทธิ์ในสังหาริมทรัพย์ อสังหาริมทรัพย์ และทรัพย์สินสืบเนื่องที่เกิดจากการนำเงินงบประมาณที่ได้รับการจัดสรรตามโครงการพัฒนาศักยภาพของหมู่บ้านและชุมชน (SML) ไปดำเนินการ ให้ขึ้นทะเบียนเป็นกรรมสิทธิ์ของหมู่บ้านหรือชุมชน เพื่อนำไปบริหารจัดการเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม

หมวด ๕

การดำเนินงานของหมู่บ้านหรือชุมชน

ข้อ ๑๗ ให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านจัดประชุมประชาคมเพื่อคัดเลือกคณะกรรมการโครงการหมู่บ้านและชุมชน จำนวน ๙ ถึง ๑๕ คน ประกอบด้วย ประธาน รองประธาน เลขานุการ ผู้ช่วยเลขานุการ เจริญฤๅณ ผู้ช่วยเจริญฤๅณ ปฏิคม ผู้ตรวจสอบ และประชาสัมพันธ์ โดยมีอำนาจหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ในคู่มือ/คำแนะนำการดำเนินงานโครงการพัฒนาศักยภาพของหมู่บ้านและชุมชน (SML)

การประชุมประชาคมต้องมีผู้แทนครัวเรือนที่อาศัยอยู่จริง และมีอายุตั้งแต่ ๑๕ ปีขึ้นไปอย่างน้อย ครัวเรือนละ ๑ คน เข้าร่วมประชุมไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๐ ของจำนวนครัวเรือนทั้งหมดของหมู่บ้านหรือชุมชนนั้น จึงถือว่าครบองค์ประชุมและให้ถือมติตามเสียงข้างมาก

หากไม่สามารถจัดประชุมประชาคมได้ตามหลักเกณฑ์ในวรรคสอง ให้คณะกรรมการกำหนดหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการเพื่อให้สามารถจัดประชุมประชาคมได้

ข้อ ๑๘ การนำเงินงบประมาณตามโครงการพัฒนาศักยภาพของหมู่บ้านและชุมชน (SML) ไปใช้เป็นเงินทุนให้ประชาชนกู้ยืม หรือเพื่อประโยชน์ส่วนบุคคลจะกระทำมิได้ โดยการดำเนินงานต้องบริหารจัดการด้วยความโปร่งใส และสามารถตรวจสอบได้ทุกขั้นตอน

ข้อ ๑๙ การประชุมคณะกรรมการโครงการหมู่บ้านและชุมชนต้องมีกรรมการเข้าร่วมประชุม เกินกึ่งหนึ่งจึงถือว่าครบองค์ประชุม และให้ถือมติตามเสียงข้างมาก โดยให้กรรมการหนึ่งคนมีหนึ่งเสียง หากจำนวนเสียงที่ลงมติเท่ากัน ให้ประธานกรรมการโครงการหมู่บ้านและชุมชนมีสิทธิลงคะแนนเสียงเพิ่ม อีกหนึ่งเสียง

ในการดำเนินการตามข้อ ๑๙ ให้คณะกรรมการโครงการหมู่บ้านและชุมชนแต่งตั้งคณะผู้รับผิดชอบจำนวน ๔ คณะ และกำกับดูแลให้คณะผู้รับผิดชอบดำเนินการตามคู่มือ/คำแนะนำการดำเนินงานโครงการพัฒนาศักยภาพของหมู่บ้านและชุมชน (SML)

คณะผู้รับผิดชอบ มีดังนี้

- (๑) ผู้รับผิดชอบการเบิกจ่ายเงินและจัดทำบัญชี จำนวน ๓ คน
- (๒) ผู้รับผิดชอบการดำเนินโครงการ จำนวน ๓ คน
- (๓) ผู้รับผิดชอบการจัดซื้อจัดจ้าง จำนวน ๓ คน
- (๔) ผู้รับผิดชอบการตรวจสอบและประเมินโครงการจำนวน ๓ คน

หมวด ๖

การบริหารจัดการโครงการ

ข้อ ๒๐ ให้สำนักงานจัดทำคู่มือ/คำแนะนำการดำเนินงานโครงการพัฒนาศักยภาพของหมู่บ้านและชุมชน (SML) เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หมู่บ้านหรือชุมชนถือปฏิบัติให้เป็นไปตามแบบมาตรฐานเดียวกัน

ข้อ ๒๑ กรณีมีผู้ร้องเรียนหรือตรวจสอบพบว่า หมู่บ้านหรือชุมชนมีการบริหารจัดการไม่โปร่งใส โดยดำเนินโครงการขัดต่อแนวทางการดำเนินงานตามโครงการพัฒนาศักยภาพของหมู่บ้านและชุมชน (SML) หรือโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย หรือกระทำการอื่นใดที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อประโยชน์ส่วนรวมของประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชน ให้อำเภอ หรือเทศบาล หรือหน่วยงานที่ อคบ. กำหนดแล้วแต่กรณี ส่งเรื่องหรือรายงานต่อสำนักงาน เมื่อพิจารณาแล้วเห็นว่ามีมูลเพียงพอ ให้มีหนังสือแจ้งธนาคารระงับการเบิกจ่ายเงินงบประมาณในบัญชีเงินฝากธนาคารหรือระงับการใช้จ่ายเงินงบประมาณที่เบิกจ่ายออกจากบัญชีเงินฝากของหมู่บ้านและชุมชนไว้เป็นการชั่วคราว จนกว่าจะมีการตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้วเสร็จ จึงจะให้ดำเนินการบริหารจัดการเงินงบประมาณ หรือเรียกเงินงบประมาณคืนทั้งหมดหรือบางส่วนรวมดอกเบี้ยแล้วแต่กรณี

ข้อ ๒๒ เพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงที่ถูกต้อง ให้สำนักงานประสานหรือขอความร่วมมือจากนายอำเภอ หรือนายกเทศมนตรี หรือบุคคลที่ อคบ. กำหนด แล้วแต่กรณี ในการตรวจสอบข้อเท็จจริงก่อนดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

เมื่อสำนักงานพิจารณาผลการตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้วเห็นว่าเป็นการกระทำผิดทางอาญา ให้กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พิจารณามอบอำนาจให้นายอำเภอ หรือนายกเทศมนตรี หรือบุคคลที่ อคบ. กำหนด เป็นผู้ร้องทุกข์กล่าวโทษกับผู้กระทำความผิดต่อไปก็ได้

ข้อ ๒๓ เมื่อเกิดกรณีตามข้อ ๒๑ กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติในฐานะหน่วยงานหลักรับผิดชอบการดำเนินโครงการพัฒนาศักยภาพของหมู่บ้านและชุมชน (SML) มีอำนาจในการสั่งให้หมู่บ้านหรือชุมชน หรือคณะกรรมการโครงการหมู่บ้านและชุมชนที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณคืนเงินทั้งหมดหรือบางส่วนให้กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

หมวด ๗

การแจ้งผู้มีสิทธิในการเบิกจ่ายเงินจากบัญชีเงินฝากธนาคารของหมู่บ้านหรือชุมชน

ข้อ ๒๔ ให้คณะผู้รับผิดชอบในการเบิกจ่ายเงินและจัดทำบัญชี ไปติดต่อกับธนาคารสำนักงานสาขา ในพื้นที่ เพื่อดำเนินการเปิดบัญชีและให้ตัวอย่างลายมือชื่อของคณะผู้รับผิดชอบในการเบิกจ่ายเงิน และจัดทำบัญชีและกำหนดเงื่อนไขในการถอน “ให้ ๓ คนลงลายมือชื่อร่วมกันจึงมีอำนาจเบิกถอนเงินได้” จากบัญชีเงินฝากธนาคารของหมู่บ้านหรือชุมชน ทั้งนี้ ตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในคู่มือ/คำแนะนำในการดำเนินงานโครงการพัฒนาศักยภาพของหมู่บ้านและชุมชน (SML) เท่านั้น

ข้อ ๒๕ การเปิดบัญชีเงินฝากธนาคารหมู่บ้านหรือชุมชน ให้คณะผู้รับผิดชอบมีข้อตกลงกับธนาคาร ในการสละสิทธิเรียกร้องและให้สิทธิกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ มีอำนาจในการแจ้งระงับ การเบิกจ่ายเงินบัญชีเงินฝากดังกล่าวได้

ข้อ ๒๖ การเบิกเงินจากบัญชีเงินฝากธนาคารของหมู่บ้านหรือชุมชน ให้คณะผู้รับผิดชอบ ในการเบิกจ่ายเงินและจัดทำบัญชี ๓ คน เป็นผู้ดำเนินการเบิกจ่ายเงิน โดยหลักฐานการเบิกจ่ายเงินประกอบด้วย

(๑) บัตรประจำตัวประชาชนของคณะผู้รับผิดชอบ และใบเบิกเงินของธนาคาร

(๒) สำเนาใบสำคัญรับเงินพร้อมทั้งสำเนาบัตรประจำตัวประชาชนของผู้จำหน่าย หรือสำเนาใบส่งของ หรือสำเนาใบเสร็จรับเงิน

โดยนำหลักฐานตามข้อนี้เสนอต่อธนาคารสำนักงานสาขาในพื้นที่และเบิกจ่ายเงินให้เสร็จสิ้นภายใน ๑ วัน และให้ธนาคารสำนักงานใหญ่รายงานผลการเบิกจ่ายเงินจากบัญชีเงินฝากธนาคารของหมู่บ้านหรือชุมชนให้สำนักงานทราบเป็นประจำทุกเดือน หรือทุกครั้งที่ได้รับการประสานจากสำนักงาน

ข้อ ๒๗ การเปลี่ยนแปลงผู้รับผิดชอบในการเบิกจ่ายเงินและจัดทำบัญชีของหมู่บ้านหรือชุมชนคนใหม่ตามข้อ ๑๙ วรรคสาม (๑) ไม่ว่ากรณีใดๆ ต้องได้รับฉันทามติจากที่ประชุมประชาคมของหมู่บ้านหรือชุมชน และเมื่อได้รับฉันทามติแล้วให้นำหลักฐานไปแสดง และเปลี่ยนลายมือชื่อกับธนาคารพร้อมกับผู้รับผิดชอบในการเบิกจ่ายเงินและจัดทำบัญชีของหมู่บ้านหรือชุมชนคนเดิมหรือหลักฐานที่แสดงการเปลี่ยนแปลงจากคนเดิมและแจ้งจังหวัดหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ

หมวด ๘

การใช้จ่ายเงินโครงการพัฒนาศักยภาพของหมู่บ้านและชุมชน (SML)

ข้อ ๒๘ เงินงบประมาณสำหรับใช้เพื่อการบริหารจัดการโครงการพัฒนาศักยภาพของหมู่บ้านและชุมชน (SML) ให้เบิกจ่ายจากเงินที่กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ได้รับการจัดสรรจากรัฐบาลเพื่อดำเนินงานโครงการพัฒนาศักยภาพของหมู่บ้านและชุมชน (SML)

ข้อ ๒๙ ค่าใช้จ่ายที่สามารถใช้จ่ายได้ตามระเบียบนี้ หมายรวมถึง ค่าใช้จ่ายสำหรับการดำเนินงานตามโครงการพัฒนาศักยภาพของหมู่บ้านและชุมชน (SML) ค่าใช้จ่ายสำหรับสนับสนุนให้กับหมู่บ้านหรือชุมชน และค่าใช้จ่ายอื่นๆ ตามวัตถุประสงค์ของโครงการ

ค่าใช้จ่ายสำหรับสนับสนุนให้กับหมู่บ้านและชุมชน ให้เบิกจ่ายตามมติของคณะกรรมการ ส่วนค่าใช้จ่ายสำหรับการดำเนินงานตามโครงการพัฒนาศักยภาพของหมู่บ้านและชุมชน (SML) และค่าใช้จ่ายอื่นๆตามวัตถุประสงค์ของโครงการให้เป็นอำนาจของผู้อำนวยการในการอนุมัติและสั่งจ่ายตามระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ว่าด้วยการเงิน การบัญชี และงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๙ และแก้ไขเพิ่มเติม โดยอนุโลม

ข้อ ๓๐ เมื่อหมู่บ้านหรือชุมชนได้รับการจัดสรรงบประมาณตามหลักเกณฑ์แล้ว ให้คณะทำงานของหมู่บ้านหรือชุมชน บริหารจัดการเงินงบประมาณตามที่ได้รับจัดสรรโดยโปร่งใส ประหยัด และมีประสิทธิภาพตามหลักเกณฑ์ที่ที่ประชุมประชาคมของหมู่บ้านหรือชุมชนได้มีฉันทามติ โดยต้องไม่ขัดต่อกฎหมายและหลักเกณฑ์ตามที่คณะกรรมการกำหนด

ข้อ ๓๑ ให้ใช้หนังสือขออนุมัติเบิกจ่ายเงินเป็นหลักฐานในการจ่ายเงินและลงบัญชี โดยให้ถือปฏิบัติ ตามระเบียบฯ ข้อ ๒๙ วรรคสอง และดำเนินการเบิกจ่ายตามแนวทางที่กำหนดไว้ในคู่มือ/คำแนะนำในการดำเนินงานโครงการพัฒนาศักยภาพของหมู่บ้านและชุมชน (SML)

หมวด ๙ **การลงทะเบียนทรัพย์สิน**

ข้อ ๓๒ เมื่อหมู่บ้านหรือชุมชนได้ดำเนินงานแล้วเสร็จ ให้ขึ้นทะเบียนทรัพย์สินเป็นบัญชีของหมู่บ้านหรือชุมชน และแจ้งให้อำเภอ หรือเทศบาล หรือหน่วยงานที่ อคบ. กำหนด ทราบ เพื่อออกหนังสือรับรองสิทธิ และให้แจ้งให้คณะกรรมการ และคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านทราบ

หมวด ๑๐ **การรายงานผลการดำเนินงาน**

ข้อ ๓๓ เมื่อหมู่บ้านหรือชุมชนดำเนินงานครบ ๖ เดือน หรือ ๑ ปี นับถัดจากวันที่ได้รับจัดสรรงบประมาณ คณะกรรมการโครงการหมู่บ้านและชุมชนจะต้องจัดทำสรุปผลการดำเนินงานเพื่อแสดงให้เห็นถึงผลการดำเนินงาน และปิดประกาศให้ประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชนทราบโดยทั่วกัน เป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๑๕ วัน และแจ้งให้นายอำเภอ หรือนายกเทศมนตรี หรือบุคคลที่ อคบ. กำหนด ทราบภายใน ๕ วันทำการ นับแต่วันที่ปิดประกาศ

ข้อ ๓๔ ให้มีคณะทำงานตรวจสอบ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานเพื่อหาหน้าที่ตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการดำเนินงานของหมู่บ้านหรือชุมชนให้คณะกรรมการทราบและพิจารณาตามแนวทางที่คณะกรรมการกำหนด

บทเฉพาะกาล

ข้อ ๓๕ ให้บรรดาการประชุมประชาคม การคัดเลือกคณะกรรมการโครงการหมู่บ้านและชุมชน การทำโครงการและการเสนอโครงการที่กระทำขึ้นภายใต้ระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ว่าด้วยแนวทางการดำเนินงานตามโครงการพัฒนาศักยภาพของหมู่บ้านและชุมชน (SML) พ.ศ. ๒๕๕๔ เป็นการประชุมประชาคม การคัดเลือกคณะกรรมการโครงการหมู่บ้านและชุมชน การทำโครงการและการเสนอโครงการตามระเบียบนี้

ประกาศ ณ วันที่ เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๕
(นายกิตติรัตน์ ณ ระนอง)
ประธานกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

**ระเบียบกระทรวงมหาดไทย
ว่าด้วยการดำเนินงานศูนย์ประสานงานองค์การชุมชน
พ.ศ. ๒๕๕๑**

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงระเบียบกรมการพัฒนาชุมชน ว่าด้วยการดำเนินงานศูนย์ประสานงานองค์การชุมชน พ.ศ. ๒๕๔๔ ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๕ ประกอบกับมติที่ประชุมกระทรวงมหาดไทยครั้งที่ ๗/๒๕๕๐ เมื่อวันที่ ๑๒ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๐ เห็นชอบให้มีการปรับปรุงระเบียบกรมการพัฒนาชุมชน ว่าด้วยการดำเนินงานศูนย์ประสานงานองค์การชุมชน พ.ศ. ๒๕๔๔ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย จึงออกระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการดำเนินงานศูนย์ประสานงานองค์การชุมชน พ.ศ. ๒๕๕๑”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกระเบียบกรมการพัฒนาชุมชน ว่าด้วยการดำเนินงานศูนย์ประสานงานองค์การชุมชน พ.ศ. ๒๕๔๔

บรรดาระเบียบ ข้อบังคับ หรือคำสั่งอื่นใดในส่วนที่กำหนดไว้แล้ว ซึ่งขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ ๔ ให้ปลัดกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามระเบียบนี้ และให้มีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามระเบียบนี้ คำวินิจฉัยของปลัดกระทรวงมหาดไทยให้เป็นที่สุด

หมวด ๑

บททั่วไป

ข้อ ๕ ในระเบียบนี้

“ศูนย์ประสานงานองค์การชุมชน” หมายถึง องค์กรเครือข่ายภาคประชาชนที่จัดตั้งขึ้น เพื่อรวมพลังระหว่างผู้นำ กลุ่มหรือองค์กรที่มีอยู่ในหมู่บ้าน ตำบล ในการทำงานร่วมกับผู้ใหญ่บ้าน และคณะกรรมการหมู่บ้าน กำนัน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งประสานการมีส่วนร่วมกับภาครัฐและภาคประชาชน ในการบริหารจัดการสังคม พัฒนาชุมชนและท้องถิ่นร่วมกัน เรียกโดยย่อว่า “ศอช.” และให้มีชื่อเป็นภาษาอังกฤษว่า “Community Organization Network Center” เรียกโดยย่อว่า “CON Center”

“องค์การชุมชน” หมายความว่า กลุ่มคนจำนวนหนึ่งในชุมชน หมู่บ้านและตำบล ซึ่งมารวมตัวกันเพื่อดำเนินกิจกรรมให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดขึ้น โดยมีการจัดระเบียบ ข้อบังคับในการมารวมตัวกัน การอยู่ร่วมกัน การปฏิบัติต่อกัน และมีการติดต่อสื่อสารกันอย่างเป็นระบบ

“องค์การเครือข่ายพัฒนาชุมชน” หมายความว่า การรวมตัวกันขององค์การชุมชนที่กรมการพัฒนาชุมชนจัดตั้ง หรือให้การสนับสนุน โดยมีการจัดโครงสร้างการบริหารงาน การจัดระเบียบข้อบังคับ ในการมารวมตัวกัน การอยู่ร่วมกัน การปฏิบัติต่อกัน และมีการติดต่อสื่อสารกันอย่างเป็นระบบ

“เครือข่ายองค์การชุมชน” หมายความว่า กลุ่มขององค์การชุมชนประเภทเดียวกัน หรือต่างประเภทกันที่มีการเชื่อมประสานการทำงานมากกว่าหนึ่งองค์การ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อร่วมมือในการทำกิจการอย่างใดอย่างหนึ่ง เพื่อผลประโยชน์ของสมาชิกเครือข่าย หรือชุมชนร่วมกัน

“ผู้แทนองค์การชุมชน” หมายความว่า สมาชิกขององค์การชุมชนที่ได้รับการคัดเลือกจากองค์การชุมชน หรือที่เรียกชื่อเป็นอย่างอื่น เพื่อปฏิบัติงานในฐานะผู้แทนขององค์การชุมชนนั้น ๆ โดยให้รวมถึงกลุ่มต่าง ๆ ที่จัดตั้งขึ้นในท้องถิ่น หรือในตำบลด้วย

“ผู้แทนเครือข่ายองค์การชุมชน” หมายความว่า สมาชิกเครือข่ายองค์การชุมชนที่ได้รับการคัดเลือกจากเครือข่ายองค์การชุมชน หรือที่เรียกชื่อเป็นอย่างอื่น เพื่อให้ปฏิบัติงานในฐานะผู้แทนเครือข่ายองค์การชุมชน

“ชุมชน” หมายความว่า กลุ่มคนที่มีวิถีชีวิตเกี่ยวพันกัน มีการติดต่อสื่อสารระหว่างกันอย่างเป็นปกติและต่อเนื่อง โดยเหตุที่อยู่ในอาณาเขตเดียวกัน หรือมีอาชีพเดียวกัน หรือดำเนินกิจการที่มีวัตถุประสงค์ร่วมกัน หรือมีวัฒนธรรม ความเชื่อ หรือความสนใจร่วมกัน และให้หมายความรวมถึงชุมชนเมืองตามกฎหมาย ว่าด้วยกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง แต่ไม่รวมถึงกรุงเทพมหานครและเมืองพัทยา

“องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” หมายความว่า องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล แต่ไม่รวมถึงองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ เช่น กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา

“คณะกรรมการกลาง” หมายความว่า คณะกรรมการกลางศูนย์ประสานงานองค์การชุมชน

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการบริหารศูนย์ประสานงานองค์การชุมชนในระดับตำบล อำเภอ และจังหวัด

“เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน” หมายความว่า ข้าราชการของกรมการพัฒนาชุมชน และรวมถึงอาสาพัฒนาตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยอาสาพัฒนา พ.ศ. ๒๕๔๐ ที่ปฏิบัติงานในชุมชนหรือหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ และจังหวัด

“อำเภอ” หมายความว่า รวมถึงกิ่งอำเภอ

“นายอำเภอ” หมายความว่า ปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ

“ปลัดกระทรวง” หมายความว่า ปลัดกระทรวงมหาดไทย

ข้อ ๖ ให้ศูนย์ประสานงานองค์การชุมชน มีสำนักงานกลางตั้งอยู่ที่กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย

ให้จัดตั้งสำนักงานอำนวยการคณะกรรมการกลาง เป็นหน่วยงานภายในของกรมการพัฒนาชุมชน มีหน้าที่ปฏิบัติเกี่ยวกับงานวิชาการ และธุรการให้แก่คณะกรรมการกลาง และดำเนินการอื่นใดตามที่คณะกรรมการกลางมอบหมาย

หมวด ๒

โครงสร้างและอำนาจหน้าที่

ข้อ ๗ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการกลางศูนย์ประสานงานองค์กรชุมชน”

ประกอบด้วย

(๑) ปลัดกระทรวงมหาดไทย	เป็นประธานกรรมการ
(๒) อธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน	เป็นรองประธานกรรมการ
(๓) อธิบดีกรมการปกครอง หรือผู้แทน	เป็นกรรมการ
(๔) อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น หรือผู้แทน	เป็นกรรมการ
(๕) อธิบดีกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย หรือผู้แทน	เป็นกรรมการ
(๖) อธิบดีกรมโยธาธิการและผังเมือง หรือผู้แทน	เป็นกรรมการ
(๗) อธิบดีกรมที่ดิน หรือผู้แทน	เป็นกรรมการ
(๘) ผู้ว่าการการประปาส่วนภูมิภาค หรือผู้แทน	เป็นกรรมการ
(๙) ผู้ว่าการการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค หรือผู้แทน	เป็นกรรมการ
(๑๐) ผู้อำนวยการองค์การตลาด หรือผู้แทน	เป็นกรรมการ
(๑๑) ผู้แทน คอช. จำนวนห้าคน	เป็นกรรมการ
(๑๒) ผู้แทนเครือข่ายองค์การชุมชน จำนวนห้าคน	เป็นกรรมการ
(๑๓) ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวนห้าคน	เป็นกรรมการ
(๑๔) รองอธิบดีกรมการพัฒนาชุมชนซึ่งอธิบดี
กรรมการพัฒนาชุมชนมอบหมาย	เป็นกรรมการและเลขานุการ
(๑๕) ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพชุมชน
กรรมการพัฒนาชุมชน	เป็นกรรมการและเลขานุการ

กรรมการซึ่งเป็นผู้แทน คอช. ผู้แทนเครือข่ายองค์การชุมชน และผู้ทรงคุณวุฒิ ให้มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี

กรรมการซึ่งเป็นผู้แทน คอช. และผู้แทนเครือข่ายองค์การชุมชน ให้รัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้ซึ่งผ่านการสรรหาตามหลักเกณฑ์ วิธีการ ที่ปลัดกระทรวงกำหนด

กรรมการซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ ให้ปลัดกระทรวงแต่งตั้งตามคำแนะนำของกรรมการตาม (๑๑) และ (๑๒)

ในวาระเริ่มแรก ให้ปลัดกระทรวงแต่งตั้งกรรมการซึ่งเป็นผู้แทน คอช. ผู้แทนเครือข่ายองค์การชุมชน และผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวนไม่เกินตามระเบียบนี้ และให้คณะกรรมการกลางจัดให้มีการสรรหากรรมการ ซึ่งเป็นผู้แทน คอช. ผู้แทนเครือข่ายองค์การชุมชน แล้วให้รัฐมนตรีแต่งตั้งให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งปี นับจากวันที่รัฐมนตรีได้มีการแต่งตั้งกรรมการตาม (๑๑) และ (๑๒) ในครั้งแรก โดยให้มีวาระการดำรงตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของผู้ดำรงตำแหน่งเดิม และให้ผู้แทน คอช. และผู้แทนเครือข่ายองค์การชุมชนที่รัฐมนตรีแต่งตั้งดังกล่าวดำเนินการเสนอชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ ตาม (๑๓) เพื่อให้ปลัดกระทรวงแต่งตั้งให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวัน นับแต่วันที่รัฐมนตรีได้แต่งตั้งกรรมการตาม (๑๑) และ (๑๒) โดยให้มีวาระการดำรงตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของผู้ดำรงตำแหน่งเดิม

กรรมการตาม (๑๑) (๑๒) และ (๑๓) ซึ่งพ้นจากตำแหน่งอาจได้รับการแต่งตั้งอีกได้ แต่จะแต่งตั้งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้ ในกรณีที่กรรมการดังกล่าวพ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระปลัดกระทรวงอาจแต่งตั้งผู้อื่นเป็นกรรมการแทนได้ และให้ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งแทนอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการซึ่งตนแทน

เมื่อกรรมการตาม (๑๑) (๑๒) และ (๑๓) ดำรงตำแหน่งครบวาระ ให้ดำเนินการแต่งตั้งกรรมการตาม (๑๑) (๑๒) และ (๑๓) ให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ครบวาระ

ให้คณะกรรมการกลางจัดให้มีการประชุมคณะกรรมการกลางอย่างน้อยปีละสองครั้ง

ข้อ ๘ ให้คณะกรรมการกลางมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

- (๑) กำหนดนโยบาย และควบคุมดูแลกิจการทั่วไปของศูนย์ประสานงานองค์การชุมชน
- (๒) ออกระเบียบ ข้อบังคับ เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์
- (๓) แต่งตั้งอนุกรรมการหรือเจ้าหน้าที่เพื่อดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์
- (๔) จัดให้มีการประเมินผลความก้าวหน้าในการดำเนินงานของศูนย์ประสานงานองค์การชุมชนในทุกระดับ
- (๕) จัดทำฐานข้อมูลกลางเกี่ยวกับการดำเนินงานศูนย์ประสานงานองค์การชุมชน
- (๖) ปฏิบัติการอื่นตามที่ปลัดกระทรวงมอบหมาย

ข้อ ๙ ศูนย์ประสานงานองค์การชุมชนมีสามระดับ คือ ระดับตำบล ระดับอำเภอ และระดับจังหวัด เรียกโดยย่อว่า “ศอช.ต.” “ศอช.อ.” และ “ศอช.จ.” ตามลำดับการจัดตั้ง และการยุบเลิกให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ปลัดกระทรวงกำหนด

ข้อ ๑๐ ศูนย์ประสานงานองค์การชุมชนในแต่ละระดับมีภารกิจ ดังนี้

- (๑) สนับสนุนกระบวนการจัดทำระบบฐานข้อมูล
- (๒) บูรณาการการจัดทำแผนชุมชนระดับตำบล ประสานแผนพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และแผนพัฒนาจังหวัด
- (๓) ประสานงานระหว่างองค์การชุมชนในการดำเนินงานตามแผนงานและกิจกรรม
- (๔) ประสานงาน และสนับสนุนกระบวนการประชาธิปไตย
- (๕) สนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการส่งเสริมธรรมาภิบาล การป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ
- (๖) ประสานงาน และสนับสนุนการดำเนินงานตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- (๗) สนับสนุนให้มีกองทุน และสวัสดิการในชุมชน
- (๘) ส่งเสริม และประสานให้มีการจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น การอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม
- (๙) สนับสนุน และเสริมสร้างภูมิคุ้มกันของสังคม การยุติความขัดแย้งในชุมชน การรักษาความสงบเรียบร้อย และความมั่นคงของประเทศ เพื่อให้เกิดความอยู่เย็นเป็นสุข ความสมานฉันท์
- (๑๐) ประสานงาน และส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการป้องกัน และแก้ไขปัญหาอาชญากรรม
- (๑๑) ประสานงาน และสนับสนุนการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ การบำรุงรักษา การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- (๑๒) ประสานงานกับหน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคประชาชน ในการดำเนินกิจการของ ศอช.

(๑๓) ส่งเสริมและดำเนินการกิจการอื่น ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม

ข้อ ๑๑ ให้ ศอช.ต. มีคณะกรรมการบริหารคณะหนึ่ง มีจำนวนไม่น้อยกว่าเก้าคน แต่ไม่เกินยี่สิบห้าคน ทำหน้าที่บริหาร ศอช.ต. ประกอบด้วย ผู้แทนองค์การชุมชน ผู้นำชุมชนกลุ่มอื่น ๆ หรือผู้แทนองค์กรชุมชนอื่นในตำบลนั้น ๆ ซึ่งได้รับการคัดเลือกตามหลักเกณฑ์ในข้อ ๑๒

ข้อ ๑๒ การคัดเลือกคณะกรรมการตาม ข้อ ๑๑ ให้เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนที่ปฏิบัติงานในตำบลขออนุมัตินายอำเภอ เพื่อเชิญผู้แทนองค์การชุมชนในตำบลทั้งหมดและประชาชนทั่วไป จัดเวทีประชาคมคัดเลือกคณะกรรมการ

ให้คณะกรรมการเลือกประธาน เลขาธิการ และกรรมการตำแหน่งอื่นตามความจำเป็น และเหมาะสม โดยการคัดเลือกกันเอง

นายอำเภอ เป็นผู้ลงนามในประกาศรับรองผลการคัดเลือกคณะกรรมการ ตามมติของเวทีประชาคม

ข้อ ๑๓ ให้มีคณะทำงานคณะหนึ่ง เรียกว่า “คณะทำงานส่งเสริม ศอช.ต.” ประกอบด้วยนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหรือผู้แทน กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และข้าราชการที่ปฏิบัติงานในพื้นที่หรือผู้ทรงคุณวุฒิอื่นตามความเหมาะสม

ทั้งนี้ ให้มีประธานคนหนึ่ง และกรรมการอื่นตามความเหมาะสม โดยมีเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนทำหน้าที่เป็นเลขาธิการ

ข้อ ๑๔ คณะทำงานส่งเสริม ศอช.ต. มีหน้าที่ส่งเสริม และสนับสนุนการปฏิบัติงานของคณะกรรมการ ศอช.ต. ตามข้อ ๑๑ ดังนี้

(๑) สนับสนุนภารกิจของศูนย์ประสานงานองค์การชุมชนตามข้อ ๑๐

(๒) เสริมสร้างความเข้มแข็ง และพัฒนาทักษะด้านต่าง ๆ แก่คณะกรรมการ

(๓) ให้คำปรึกษาด้านวิชาการ กฎหมาย ระเบียบ และช่วยเหลือสนับสนุนการดำเนินงานตามที่คณะกรรมการร้องขอ

ข้อ ๑๕ ให้ ศอช.อ. มีคณะกรรมการบริหารคณะหนึ่ง จำนวนอย่างน้อยเก้าคน แต่ไม่เกินยี่สิบห้าคน ทำหน้าที่บริหาร ศอช.อ. ประกอบด้วย ผู้แทน ศอช.ต. ทุกตำบลในอำเภอ ตำบลละอย่างน้อยหนึ่งคน ผู้แทนเครือข่ายองค์การชุมชนระดับอำเภอ เครือข่ายองค์การชุมชนอย่างน้อยเครือข่ายละหนึ่งคน และผู้ทรงคุณวุฒิอื่นตามความเหมาะสม

ให้คณะกรรมการคัดเลือกประธาน เลขาธิการ และกรรมการตำแหน่งอื่น ๆ ตามความเหมาะสม โดยการคัดเลือกกันเอง

ให้เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนขออนุมัตินายอำเภอ เพื่อเชิญ ศอช.ต. ทุกตำบล ในอำเภอเครือข่ายองค์การชุมชนระดับอำเภอ เครือข่ายองค์การชุมชนและประชาชนทั่วไป จัดให้มีเวทีประชาคมเพื่อคัดเลือกคณะกรรมการ

ข้อ ๑๖ ให้นายอำเภอ เป็นผู้ลงนามในประกาศรับรองผลการคัดเลือกคณะกรรมการระดับอำเภอ ตามมติของเวทีประชาคม

ข้อ ๑๗ ให้มีคณะทำงานคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะทำงานส่งเสริม ศอช.อ.” ประกอบด้วยข้าราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจที่ปฏิบัติงานในอำเภอ หรือผู้ทรงคุณวุฒิอื่นที่เหมาะสม ทั้งนี้ให้มีประธาน

หนึ่งคน และตำแหน่งอื่นตามความเหมาะสม โดยให้เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนทำหน้าที่เป็นเลขานุการคณะกรรมการ

ข้อ ๑๘ คณะทำงานส่งเสริม ศอช.อ. มีหน้าที่ส่งเสริมและสนับสนุนการปฏิบัติงานของคณะกรรมการ ศอช.อ. โดยให้นำความในข้อ ๑๔ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๑๙ ให้ ศอช.จ. มีคณะกรรมการบริหารคณะหนึ่งอย่างน้อยเก้าคน แต่ไม่เกินยี่สิบห้าคน ทำหน้าที่บริหาร ศอช.จ. ประกอบด้วย ผู้แทนศูนย์ประสานงานองค์การชุมชนระดับอำเภอทุกอำเภอ ๑ ละหนึ่งคน ผู้แทนองค์การเครือข่ายพัฒนาชุมชนระดับจังหวัด องค์การเครือข่ายละหนึ่งคน ผู้แทนเครือข่ายองค์การชุมชนอื่น ๆ ในระดับจังหวัด เครือข่ายละหนึ่งคน และผู้ทรงคุณวุฒิอื่นตามความเหมาะสม

ให้เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน ขออนุมัติผู้ว่าราชการจังหวัดเชิญ ศอช.อ. องค์การเครือข่ายชุมชน องค์การเครือข่ายพัฒนาชุมชนระดับจังหวัดทั้งหมด และประชาชนทั่วไปในเขตจังหวัดจัดให้มีเวทีประชาคมเพื่อคัดเลือกคณะกรรมการ

ให้คณะกรรมการคัดเลือกประธาน เลขานุการ และกรรมการตำแหน่งอื่น ๆ ตามความเหมาะสม โดยการคัดเลือกกันเอง

ข้อ ๒๐ ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้ลงนามในประกาศรับรองผลการคัดเลือกคณะกรรมการระดับจังหวัด ตามมติของเวทีประชาคม

ข้อ ๒๑ ให้มีคณะทำงานคณะหนึ่ง เรียกว่า “คณะทำงานส่งเสริม ศอช.จ.” ประกอบด้วย ข้าราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจที่ปฏิบัติงานในจังหวัด หรือผู้ทรงคุณวุฒิอื่นที่เหมาะสม ทั้งนี้ ให้มีประธานหนึ่งคน และตำแหน่งอื่นตามความเหมาะสม โดยให้เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนทำหน้าที่เป็นเลขานุการคณะกรรมการ

ข้อ ๒๒ คณะทำงานส่งเสริม ศอช.จ. มีหน้าที่ส่งเสริม และสนับสนุนการปฏิบัติงานของคณะกรรมการ ศอช.จ. ตามข้อ ๑๙ โดยให้นำความในข้อ ๑๔ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๒๓ ให้คณะกรรมการในแต่ละระดับออกหลักเกณฑ์ ระเบียบ หรือข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณสมบัติของคณะกรรมการ การจัดประชุม การบริหารจัดการ หรือการดำเนินงานด้านอื่น ๆ ตามความจำเป็นและเหมาะสม ทั้งนี้ ต้องไม่ขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้

ข้อ ๒๔ การแต่งตั้งคณะทำงานส่งเสริม ศอช. ตามข้อ ๑๓ ข้อ ๑๗ และข้อ ๒๑ ให้จัดทำเป็นคำสั่งแต่งตั้ง สำหรับคณะทำงานส่งเสริม ศอช.ต และคณะทำงานส่งเสริม ศอช.อ ให้นายอำเภอแต่งตั้ง แล้วรายงานให้ผู้ว่าราชการจังหวัดทราบ สำหรับคณะทำงานส่งเสริม ศอช.จ.ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้ง

ในกรณีที่คณะทำงานส่งเสริม ศอช. ตำแหน่งใดในแต่ละระดับว่างลง เนื่องจากมีการแต่งตั้งโยกย้าย สับเปลี่ยน ตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือเหตุอื่นใด หรือเพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมกิจการศอช. ให้จัดทำเป็นคำสั่งแต่งตั้งเพิ่มเติม แล้วรายงานให้ผู้ว่าราชการจังหวัดทราบ

หมวด ๓

การสนับสนุนการดำเนินงาน

ข้อ ๒๕ ให้สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด หรือศูนย์ช่วยเหลือทางวิชาการพัฒนาชุมชนเขตจัดให้มีการฝึกอบรม หรือประชุมสัมมนา รวมทั้งให้การสนับสนุนทางวิชาการแก่คณะกรรมการในแต่ละระดับ เพื่อให้เข้าใจบทบาทหน้าที่ และมีความรู้ความสามารถในการดำเนินงานบริหารจัดการศูนย์ประสานงานองค์การชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อ ๒๖ เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนระดับอำเภอ จังหวัด และศูนย์ช่วยเหลือทางวิชาการพัฒนาชุมชน เขต มีหน้าที่ติดตามสนับสนุน และประเมินผลการดำเนินงานของศูนย์ประสานงานองค์การชุมชนอย่างใกล้ชิด รวมทั้งให้สรุปรายงานผลการปฏิบัติงานให้คณะกรรมการกลางทราบอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

ข้อ ๒๗ ให้กรมการพัฒนาชุมชน เผยแพร่ข่าวสารที่เกี่ยวกับศูนย์ประสานงานองค์การชุมชนแต่ละระดับ รวมทั้งจัดทำรายงานให้กระทรวงมหาดไทยทราบอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

ข้อ ๒๘ ให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานในสังกัดกระทรวงมหาดไทย รวมทั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่ง ให้การสนับสนุนการดำเนินงานและงบประมาณแก่ศูนย์ประสานงานองค์การชุมชน และประสานความร่วมมือในการดำเนินการให้มีแผนชุมชนเพื่อรองรับการสนับสนุนงบประมาณจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัด กระทรวง ทบวง กรม ตามความเหมาะสม

ข้อ ๒๙ ให้กรมการพัฒนาชุมชนอุดหนุนค่าใช้จ่ายในการดำเนินการจัดประชุมของคณะกรรมการกลาง และอาจอุดหนุนค่าใช้จ่ายของสำนักงานกลางของ ศอช. ตลอดจนการจัดประชุมคณะกรรมการ ศอช. ในแต่ละระดับได้ตามความเหมาะสม

บทเฉพาะกาล

ข้อ ๓๐ บรรดาศูนย์ประสานงานองค์การชุมชนทุกระดับ ที่จัดตั้งขึ้นก่อนที่ระเบียบนี้มีผลใช้บังคับ ให้เป็นศูนย์ประสานงานองค์การชุมชน ตามระเบียบนี้

ข้อ ๓๑ ให้คณะกรรมการศูนย์ประสานงานองค์การชุมชน ตามข้อ ๓๐ ปฏิบัติหน้าที่เป็นคณะกรรมการตามระเบียบนี้ต่อไป จนกว่ามีประกาศรับรองผลการคัดเลือกคณะกรรมการในแต่ละระดับ ตามมติของเวทีประชาคม

ข้อ ๓๒ ภายในเก้าสิบวัน นับแต่วันที่ระเบียบนี้มีผลใช้บังคับ ให้จัดเวทีประชาคม เพื่อคัดเลือกคณะกรรมการ ตามข้อ ๑๑ ข้อ ๑๕ และข้อ ๑๙ และต้องมีประกาศรับรองผลการคัดเลือกดังกล่าว ให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันถัดจากวันที่มีการจัดเวทีประชาคม

ข้อ ๓๓ ให้ดำเนินการจัดตั้งคณะทำงานส่งเสริม ศอช. ในแต่ละระดับตามข้อ ๑๓ ข้อ ๑๗ และข้อ ๒๑ ให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ระเบียบนี้ใช้บังคับ

ประกาศ ณ วันที่ ๓๐ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๑

พลเอก สุรยุทธ์ จุลานนท์

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

**ระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ
ว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ**

พ.ศ. ๒๕๕๑

เพื่อให้การดำเนินการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง สอดคล้อง ตามหลักการ เหตุผล และสาระสำคัญของพระราชบัญญัติกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๗ ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

อาศัยความตามมาตรา ๑๙ และมาตรา ๓๑ วรรคท้ายแห่งพระราชบัญญัติกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๗ คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ จึงออกระเบียบ ว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๑ ไว้แทนดังนี้

หมวด ๑

ข้อความทั่วไป

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๑”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๔ และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒ - ๗) ที่ออกตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๔ และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒ - ๕)

ข้อ ๔ ให้ประธานกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติรักษาการตามระเบียบนี้

ข้อ ๕ ในระเบียบนี้

“กองทุนหมู่บ้าน” หมายความว่า กองทุนหมู่บ้าน หรือกองทุนชุมชนเมือง แล้วแต่กรณี

“หมู่บ้าน” หมายความว่า หมู่บ้านที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่

“ชุมชนเมือง” หมายความว่า ชุมชนในเขตเทศบาล กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา หรือเขตพื้นที่อื่น ทั้งนี้ โดยมีขอบเขตตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

“คณะอนุกรรมการสนับสนุนระดับจังหวัด” หมายความว่า คณะอนุกรรมการสนับสนุน และติดตามการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านระดับจังหวัด หรือกรุงเทพมหานคร

“คณะอนุกรรมการสนับสนุนระดับอำเภอ” หมายความว่า คณะอนุกรรมการสนับสนุนและติดตามการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านระดับอำเภอ หรือเขต

“คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน” หมายความว่า คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านหรือคณะกรรมการกองทุนชุมชนเมือง แล้วแต่กรณี

“กรรมการกองทุนหมู่บ้าน” หมายความว่า กรรมการในคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านหรือกรรมการในคณะกรรมการกองทุนชุมชนเมือง แล้วแต่กรณี

“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

“ธนาคาร” หมายความว่า ธนาคารที่คณะกรรมการกำหนดให้ใช้บริการในการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน

“ครัวเรือน” หมายความว่า ครอบครัวตามทะเบียนบ้าน อันประกอบด้วยบิดา มารดา สามี ภรรยา บุตร ญาติพี่น้อง เป็นต้น อยู่รวมกัน

“หัวหน้าครัวเรือน” หมายความว่า ผู้มีชื่อเป็นเจ้าบ้านตามทะเบียนบ้าน

“หุ้น” หมายความว่า การออมทรัพย์ในรูปแบบหนึ่ง โดยมูลค่าของหุ้นให้เป็นไป ตามระเบียบหรือข้อบังคับที่กองทุนหมู่บ้านกำหนด

“เงินฝากสัจจะ” หมายความว่า เงินที่สมาชิกตกลงที่จะฝากหรือออมไว้กับกองทุนหมู่บ้านโดยให้ถือว่าเงินออมเป็นเงินสะสม ให้เป็นไปตามระเบียบหรือข้อบังคับที่กองทุนหมู่บ้านกำหนด

“เงินรับฝาก” หมายความว่า เงินรับฝากประเภทต่าง ๆ นอกเหนือจากเงินออมตามที่กองทุนหมู่บ้านกำหนด

“สมาชิก” หมายความว่า สมาชิกของกองทุนหมู่บ้าน หรือสมาชิกของกองทุนชุมชนเมืองแล้วแต่กรณี

“ที่ประชุมสมาชิก” หมายความว่า ที่ประชุมใหญ่สามัญประจำปีหรือที่ประชุมใหญ่วิสามัญ

“บัญชีกองทุนหมู่บ้าน” หมายความว่า บัญชีเงินฝากออมทรัพย์ภายใต้ชื่อกองทุนหมู่บ้าน (ชื่อหมู่บ้านหรือชื่อชุมชนเมือง) หรือบัญชีที่ ๑ ซึ่งกองทุนหมู่บ้านเปิดไว้รองรับเงินจัดสรรจากรัฐบาล

“บัญชีเงินสะสม” หมายความว่า บัญชีเงินฝากออมทรัพย์ภายใต้ชื่อกองทุนหมู่บ้าน (ชื่อหมู่บ้านหรือชื่อชุมชนเมือง) หรือบัญชีที่ ๒ ซึ่งกองทุนหมู่บ้านเปิดไว้รองรับเงินฝากประเภทอื่นนอกเหนือจากเงินที่ได้รับการจัดสรรจากรัฐบาล

“บัญชีเงินกู้ยืม” หมายความว่า บัญชีเงินฝากออมทรัพย์ภายใต้ชื่อกองทุนหมู่บ้าน (ชื่อหมู่บ้านหรือชื่อชุมชนเมือง) หรือบัญชีที่ ๓ ซึ่งกองทุนหมู่บ้านเปิดไว้รองรับการกู้ยืมเงินจากสถาบันการเงิน

“บัญชีเงินอุดหนุน” หมายความว่า บัญชีเงินฝากออมทรัพย์ภายใต้ชื่อกองทุนหมู่บ้าน (ชื่อหมู่บ้านหรือชื่อชุมชนเมือง) หรือบัญชีที่ ๔ ซึ่งกองทุนหมู่บ้านเปิดไว้รองรับเงินอุดหนุน หรือเงินบริจาค

ข้อ ๖ ในกรณีกองทุนหมู่บ้านใดไม่สามารถปฏิบัติตามระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ เนื่องจากโดยสภาพข้อเท็จจริงสุดวิสัยที่ดำเนินการได้ ให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านรายงานปัญหา และเสนอระเบียบปฏิบัติ เพื่อแก้ไขปัญหาคณะอนุกรรมการสนับสนุนระดับอำเภอพิจารณา และนำเสนอคณะอนุกรรมการสนับสนุนระดับจังหวัด เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบและประกาศใช้เป็นรายกรณี ต่อไป

หมวด ๒

กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

ข้อ ๗ ปรัชญาหรือหลักการสำคัญของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ คือ

(๑) เสริมสร้างสำนึกความเป็นชุมชนและท้องถิ่น

(๒) ชุมชนเป็นผู้กำหนดอนาคต และจัดการหมู่บ้านและชุมชนด้วยคุณค่า และภูมิปัญญาของตนเอง

(๓) เกื้อกูลประโยชน์ต่อผู้ด้อยโอกาสในหมู่บ้านและชุมชน

(๔) เชื่อมโยงกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างชุมชน ราชการ เอกชน และประชาสังคม

(๕) กระจายอำนาจให้ท้องถิ่น และพัฒนาประชาธิปไตยพื้นฐาน

ข้อ ๘ กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ มีวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้

(๑) เป็นแหล่งเงินทุน เพื่อจัดสรรให้กองทุนหมู่บ้านสำหรับการลงทุนเพื่อพัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้ เพิ่มรายได้ และลดรายจ่าย หรือสำหรับการส่งเสริม และพัฒนาไปสู่การสร้างสวัสดิภาพ สวัสดิการ หรือประโยชน์ส่วนรวมอื่นใดให้แก่ประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชนเมือง

(๒) เป็นผู้จัดหาแหล่งเงินทุน และประสานงานในการกู้ยืมเงินระหว่างกองทุนหมู่บ้าน

(๓) ส่งเสริม และพัฒนาหมู่บ้าน หรือชุมชนเมืองให้มีขีดความสามารถในการจัดระบบและบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านของตนเอง

(๔) สนับสนุนการเสริมสร้างกระบวนการพึ่งพาตนเองของหมู่บ้านหรือชุมชนเมืองทั้งในด้านการเรียนรู้ การสร้างและพัฒนาความคิดริเริ่ม เพื่อการแก้ไขปัญหา และเสริมสร้างศักยภาพ และส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงในหมู่บ้าน หรือชุมชนเมือง

(๕) สนับสนุนการเสริมสร้างศักยภาพ และความเข้มแข็งทั้งทางเศรษฐกิจและสังคมให้แก่ประชาชนในหมู่บ้าน หรือชุมชนเมือง

ข้อ ๙ ทุนและทรัพย์สินในการดำเนินการของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ประกอบด้วย

(๑) เงิน หรือทรัพย์สินที่ได้รับโอนมาตามมาตรา ๓๑ แห่งพระราชบัญญัติกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๗

(๒) เงินอุดหนุนจากรัฐบาล

(๓) เงิน หรือทรัพย์สินอื่นที่กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติได้รับบริจาคโดยปราศจากเงื่อนไขหรือข้อผูกพันใด ๆ

(๔) ดอกผล รายได้หรือผลประโยชน์ที่เกิดจากเงินหรือทรัพย์สินของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

ข้อ ๑๐ ให้กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติเปิดบัญชีเงินฝากออมทรัพย์ “กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ” กับธนาคาร เพื่อสำรองจ่ายและเตรียมจัดสรรให้แก่กองทุนหมู่บ้านให้ธนาคารโอนเงินจาก “บัญชีกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ” เข้าบัญชีกองทุนหมู่บ้านตามคำสั่งจ่ายของคณะกรรมการ

ข้อ ๑๑ ให้คณะกรรมการจัดสรรเงินจากกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติไปยังบัญชีกองทุนหมู่บ้านและบัญชีกองทุนชุมชนเมืองตามข้อ ๑๒ แห่งระเบียบนี้ บัญชีละหนึ่งล้านบาทภายในระยะเวลาสามสิบวัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งเป็นหนังสือจากคณะอนุกรรมการสนับสนุนระดับจังหวัด

ในกรณีคณะกรรมการไม่สามารถจัดสรรเงินให้เสร็จสิ้นภายในระยะเวลาที่กำหนดตามวรรคหนึ่งให้ขยายระยะเวลาต่อไปได้อีกไม่เกินสิบห้าวัน

ข้อ ๑๒ ในการอนุมัติให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านเริ่มเข้าบริหารจัดการและเบิกจ่ายเงินจากบัญชีกองทุนหมู่บ้าน หรือบัญชีกองทุนชุมชนเมืองให้คณะกรรมการพิจารณาในหลักการ ดังนี้

(๑) ความพร้อม ความสนใจ และการมีส่วนร่วมของประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชนเมืองรวมทั้งการแสดงออกอย่างชัดเจนซึ่งความพร้อมในการเข้าร่วมบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน และการควบคุมดูแลกันเองในการใช้ประโยชน์จากกองทุนหมู่บ้านของประชาชนในหมู่บ้าน หรือชุมชนเมือง

(๒) ความพร้อมของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านที่เป็นความพร้อมของบุคคลด้านความรู้และประสบการณ์ในการบริหารจัดการกองทุนทางสังคมของหมู่บ้านหรือชุมชนเมือง เช่น กลุ่มออมทรัพย์ ธนาคารหมู่บ้าน กองทุนอาชีพ และกองทุนสวัสดิการ และความพร้อมในการเข้าบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน

(๓) การบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านที่สอดคล้องและเกื้อกูลกันในส่วนเงินอุดหนุนจากกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ และกองทุนทางสังคมหรือกองทุนที่หน่วยงานราชการ จัดตั้งขึ้น

(๔) การมีระบบการตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน โดยสมาชิก และมีตัวชี้วัดประสิทธิภาพการดำเนินกิจกรรมของกองทุนหมู่บ้าน ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และการพึ่งพาตนเอง เพื่อความโปร่งใสและมีประสิทธิภาพสูงสุดภายใต้บังคับแห่งบทบัญญัติในหมวด ๕ แห่งระเบียบนี้ เมื่อคณะกรรมการจัดสรรเงินกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติไปยังบัญชีกองทุนหมู่บ้านและบัญชีกองทุนชุมชนเมืองให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านดำเนินการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านตามระเบียบข้อบังคับกองทุนหมู่บ้าน

ข้อ ๑๓ ในกรณีที่ผู้อำนวยการเห็นว่ากองทุนหมู่บ้านดำเนินการกองทุนหมู่บ้านในลักษณะที่อาจเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่กองทุนหมู่บ้าน หรือกองทุนหมู่บ้านไม่ปฏิบัติตามประกาศ ระเบียบ ข้อบังคับ หรือคำสั่งของคณะกรรมการ ให้ผู้อำนวยการเป็นผู้พิจารณาสั่งระงับการจ่ายเงินของกองทุนหมู่บ้านหรือให้กองทุนหมู่บ้านชดใช้หรือให้ส่งคืนเงินที่เบิกจ่ายไปแล้ว โดยให้แจ้งคำสั่งเป็นหนังสือไปยังกองทุนหมู่บ้าน หากกองทุนหมู่บ้านไม่เห็นด้วยกับคำสั่งตามวรรคหนึ่ง ให้มีสิทธิอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำสั่งของผู้อำนวยการ

หมวด ๓

คณะกรรมการสนับสนุนและติดตามการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน

ข้อ ๑๔ ให้มีคณะกรรมการสนับสนุนระดับจังหวัด ประกอบด้วย ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธาน ปลัดจังหวัด เป็นรองประธาน ผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด ผู้แทนธนาคารออมสิน ผู้แทนธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ผู้แทนธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) คลังจังหวัด ผู้แทนสถาบันการศึกษาหรือศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ประชาสัมพันธ์จังหวัด ท้องถิ่นจังหวัด เกษตรจังหวัด พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด ผู้ทรงคุณวุฒิจากองค์กรประชาชนและอื่น ๆ จำนวนห้าคน ผู้แทนคณะกรรมการเครือข่ายกองทุนหมู่บ้านระดับจังหวัด จำนวนห้าคน เป็นอนุกรรมการ พัฒนาการจังหวัด เป็นอนุกรรมการและเลขานุการ หัวหน้ากลุ่มแผนงาน และข้อมูลสำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด เป็นอนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการคนที่หนึ่ง พนักงานสำนักงาน เป็นอนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการคนที่สอง

ให้ประธานคณะกรรมการสนับสนุนระดับจังหวัด ออกคำสั่งแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิจากองค์กรประชาชนและอื่น ๆ จำนวนห้าคน สำหรับผู้แทนคณะกรรมการเครือข่ายกองทุนหมู่บ้านระดับจังหวัด

จำนวนห้าคน ให้เครือข่ายกองทุนหมู่บ้านเลือกกันเอง แล้วเสนอชื่อต่อประธานคณะกรรมการสนับสนุนระดับจังหวัด เพื่อออกคำสั่งแต่งตั้งต่อไป

ให้คณะกรรมการสนับสนุนระดับจังหวัด มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

- (๑) รับขึ้นทะเบียนกองทุนหมู่บ้านตามระเบียบและวิธีปฏิบัติที่คณะกรรมการกำหนด
- (๒) สนับสนุนให้เกิดการเตรียมความพร้อมของหมู่บ้านและชุมชนเมือง และให้ความเห็นผลการประเมินความพร้อมของกองทุนหมู่บ้าน ซึ่งผ่านการประเมินของคณะกรรมการสนับสนุนระดับอำเภอ ร่วมกับชุมชนตามระเบียบ หรือวิธีปฏิบัติที่คณะกรรมการกำหนด
- (๓) จัดทำยุทธศาสตร์ แผนงาน และงบประมาณการพัฒนา และบูรณาการการขับเคลื่อนงานกองทุนหมู่บ้าน
- (๔) เป็นหน่วยสนับสนุนการจัดการความรู้ให้กับกองทุนหมู่บ้าน ตลอดจนเครือข่ายกองทุนหมู่บ้านทุกระดับ
- (๕) ติดตาม ตรวจสอบการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านในจังหวัด ให้เป็นไปตามระเบียบหรือวิธีปฏิบัติที่คณะกรรมการกำหนด เพื่อให้เกิดความโปร่งใส และบรรลุตามเป้าหมาย และวัตถุประสงค์
- (๖) ประสานความร่วมมือ เพื่อสนับสนุนด้านวิชาการ และการจัดการให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา และความต้องการของกองทุนหมู่บ้านในจังหวัด
- (๗) จัดทำระบบข้อมูลเชื่อมโยงแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้านต่าง ๆ ในจังหวัดเพื่อเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์แก่ประชาชน และส่วนที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ ทราบ
- (๘) รายงานผลการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านในจังหวัดให้คณะกรรมการทราบตามระเบียบหรือวิธีปฏิบัติที่คณะกรรมการกำหนด
- (๙) แต่งตั้งคณะทำงานเพื่อช่วยดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสนับสนุนระดับจังหวัด

(๑๐) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

ข้อ ๑๕ ให้มีคณะกรรมการสนับสนุนระดับกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย ปลัดกรุงเทพมหานคร เป็นประธาน ผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด เป็นรองประธาน ผู้แทนการเคหะแห่งชาติ ผู้แทนสำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ผู้แทนธนาคารออมสิน ผู้แทนธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ผู้แทนธนาคารกรุงไทยจำกัด (มหาชน) ผู้อำนวยการสำนักการคลังกรุงเทพมหานคร ผู้ทรงคุณวุฒิจากองค์กรประชาชนและอื่น ๆ จำนวนห้าคน ผู้แทนคณะกรรมการเครือข่ายกองทุนชุมชนเมืองกรุงเทพมหานครจำนวนห้าคนเป็นอนุกรรมการ ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาสังคมกรุงเทพมหานคร เป็นอนุกรรมการและเลขานุการ ผู้อำนวยการกองพัฒนาชุมชน สำนักพัฒนาสังคมกรุงเทพมหานครเป็นอนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการคนที่หนึ่ง พนักงานสำนักงาน เป็นอนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการคนที่สอง

ให้ประธานคณะกรรมการสนับสนุนระดับกรุงเทพมหานคร ออกคำสั่งแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิจากองค์กรประชาชนและอื่น ๆ จำนวนห้าคน สำหรับผู้แทนคณะกรรมการเครือข่ายกองทุนชุมชนเมืองกรุงเทพมหานครจำนวนห้าคน ให้เครือข่ายกองทุนชุมชนเมืองเลือกกันเอง แล้วเสนอชื่อต่อประธานคณะกรรมการสนับสนุนระดับกรุงเทพมหานคร เพื่อออกคำสั่งแต่งตั้งต่อไป

ให้คณะกรรมการสนับสนุนระดับกรุงเทพมหานคร มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

- (๑) รับขึ้นทะเบียนกองทุนหมู่บ้านตามระเบียบและวิธีปฏิบัติที่คณะกรรมการกำหนด
- (๒) สนับสนุนให้เกิดการเตรียมความพร้อมของชุมชนเมืองในเขตกรุงเทพมหานคร และให้ความเห็นผลการประเมินความพร้อมของกองทุนหมู่บ้าน ซึ่งผ่านการประเมินของคณะกรรมการสนับสนุนระดับเขตร่วมกับชุมชนตามระเบียบ หรือวิธีปฏิบัติที่คณะกรรมการกำหนด
- (๓) จัดทำยุทธศาสตร์ แผนงาน และงบประมาณการพัฒนา และบูรณาการ การขับเคลื่อนงานกองทุนหมู่บ้านในเขตกรุงเทพมหานคร
- (๔) เป็นหน่วยสนับสนุนการจัดการความรู้ให้กับกองทุนหมู่บ้านในเขตกรุงเทพมหานครตลอดจนเครือข่ายกองทุนชุมชนเมืองทุกระดับ
- (๕) ติดตาม ตรวจสอบการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านในเขตกรุงเทพมหานคร ให้เป็นไปตามระเบียบ หรือวิธีปฏิบัติที่คณะกรรมการกำหนดเพื่อให้เกิดความโปร่งใส และบรรลุตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์
- (๖) ประสานความร่วมมือ เพื่อสนับสนุนด้านวิชาการ และการจัดการให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา และความต้องการของกองทุนหมู่บ้านในเขตกรุงเทพมหานคร
- (๗) จัดทำระบบข้อมูลเชื่อมโยงแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้านต่าง ๆ ในเขตกรุงเทพมหานคร เพื่อเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์แก่ประชาชนและส่วนที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ ทราบ
- (๘) รายงานผลการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านในเขตกรุงเทพมหานคร ให้คณะกรรมการทราบตามระเบียบ หรือวิธีปฏิบัติที่คณะกรรมการกำหนด
- (๙) แต่งตั้งคณะทำงานเพื่อช่วยดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสนับสนุนระดับกรุงเทพมหานคร
- (๑๐) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

ข้อ ๑๖ ให้มีคณะกรรมการสนับสนุนระดับอำเภอ ประกอบด้วย นายอำเภอ เป็นประธาน ปลัดอำเภอหัวหน้ากลุ่มหรือฝ่ายบริหารงานปกครอง เป็นรองประธาน ปลัดเทศบาลหรือ ปลัดเมืองพัทยา ท้องถิ่นอำเภอ เกษตรอำเภอ ผู้อำนวยการศูนย์บริการการศึกษาออกโรงเรียนอำเภอ ผู้แทนสถาบันการเงินที่เกี่ยวข้อง ผู้ทรงคุณวุฒิจากองค์กรประชาชนและอื่น ๆ จำนวนห้าคน ผู้แทนคณะกรรมการเครือข่ายกองทุนหมู่บ้านระดับอำเภอจำนวนห้าคน เป็นอนุกรรมการ พัฒนาการอำเภอเป็นอนุกรรมการและเลขานุการ เจ้าหน้าที่สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอจำนวนหนึ่งคน เป็นอนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

ให้ประธานคณะกรรมการสนับสนุนระดับอำเภอ ออกคำสั่งแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิจากองค์กรประชาชนและอื่น ๆ จำนวนห้าคน สำหรับผู้แทนคณะกรรมการเครือข่ายกองทุนหมู่บ้านระดับอำเภอจำนวนห้าคน ให้เครือข่ายกองทุนหมู่บ้านเลือกกันเอง แล้วเสนอชื่อต่อประธานคณะกรรมการสนับสนุนระดับอำเภอ เพื่อออกคำสั่งแต่งตั้งต่อไป

ให้คณะกรรมการสนับสนุนระดับอำเภอ มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

- (๑) สนับสนุนการเตรียมความพร้อมของกองทุนหมู่บ้านในอำเภอด้วยกระบวนการเรียนรู้การมีส่วนร่วม และการพึ่งพาตนเอง
- (๒) จัดทำแผนปฏิบัติการรองรับแผนยุทธศาสตร์ แผนงานงบประมาณกองทุนหมู่บ้านของจังหวัด
- (๓) จัดทำแผนงานและโครงการเพื่อบูรณาการการพัฒนากองทุนหมู่บ้าน

- (๔) เป็นหน่วยจัดการความรู้เพื่อบูรณาการการพัฒนากองทุนหมู่บ้าน
- (๕) ติดตาม ตรวจสอบ ให้คำแนะนำการแก้ไขปัญหา ข้อร้องเรียน ข้อขัดแย้งของกองทุนหมู่บ้าน
- (๖) รายงานผลการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านในอำเภอให้คณะกรรมการสนับสนุนระดับจังหวัดตามระเบียบหรือวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด
- (๗) ปฏิบัติหน้าที่ตามที่คณะกรรมการสนับสนุนระดับจังหวัดมอบหมาย

ข้อ ๑๗ ให้มีคณะกรรมการสนับสนุนระดับเขตกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วยผู้อำนวยการเขต เป็นประธาน ผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด เป็นรองประธาน ผู้ช่วยผู้อำนวยการเขตหัวหน้าฝ่ายการคลังเขต ผู้ทรงคุณวุฒิจากองค์กรประชาชนและอื่น ๆ จำนวนห้าคน ผู้แทนคณะกรรมการเครือข่ายกองทุนชุมชนเมืองระดับเขตจำนวนห้าคน เป็นอนุกรรมการ หัวหน้าฝ่ายพัฒนาชุมชนและสวัสดิการสังคมเขต เป็นอนุกรรมการและเลขานุการ นักพัฒนาชุมชนระดับ ๖ ตามที่ผู้อำนวยการเขตมอบหมายจำนวนหนึ่งคน เป็นอนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

ให้ประธานคณะกรรมการสนับสนุนระดับเขต ออกคำสั่งแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิจากองค์กรประชาชนและอื่น ๆ จำนวนห้าคน สำหรับผู้แทนคณะกรรมการเครือข่ายกองทุนชุมชนเมืองระดับเขตจำนวนห้าคน ให้เครือข่ายกองทุนชุมชนเมืองเลือกกันเอง แล้วเสนอชื่อต่อประธานคณะกรรมการสนับสนุนระดับเขต เพื่อกำหนดคำสั่งแต่งตั้งต่อไป

ให้คณะกรรมการสนับสนุนระดับเขตกรุงเทพมหานคร มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

- (๑) สนับสนุนการเตรียมความพร้อมของกองทุนหมู่บ้านในระดับเขตด้วยกระบวนการเรียนรู้การมีส่วนร่วม และการพึ่งพาตนเอง
- (๒) จัดทำแผนปฏิบัติการรองรับแผนยุทธศาสตร์ แผนงานงบประมาณกองทุนหมู่บ้านในระดับเขตกรุงเทพมหานคร
- (๓) จัดทำแผนงานและโครงการ เพื่อบูรณาการการพัฒนากองทุนหมู่บ้านในระดับเขตกรุงเทพมหานคร
- (๔) เป็นหน่วยจัดการความรู้ เพื่อบูรณาการการพัฒนากองทุนหมู่บ้านในระดับเขตกรุงเทพมหานคร

(๕) ติดตาม ตรวจสอบ ให้คำแนะนำการแก้ไขปัญหา ข้อร้องเรียน ข้อขัดแย้งของกองทุนหมู่บ้านในระดับเขตกรุงเทพมหานคร

(๖) รายงานผลการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านในเขตให้คณะกรรมการสนับสนุนระดับกรุงเทพมหานครตามระเบียบ หรือวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

(๗) ปฏิบัติหน้าที่ตามที่คณะกรรมการสนับสนุนระดับกรุงเทพมหานครมอบหมาย

ข้อ ๑๘ ให้ประธานกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ แต่งตั้งคณะกรรมการสนับสนุน และติดตามการดำเนินงานกองทุนชุมชนอื่นที่จะดำเนินการจัดตั้งเป็นกองทุนหมู่บ้านตามแต่กรณี โดยให้มีอำนาจหน้าที่ในลักษณะเดียวกัน หรือเสมือนกับคณะกรรมการสนับสนุนและติดตามการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านระดับอำเภอ และคณะกรรมการสนับสนุนและติดตามการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านระดับจังหวัด

ในระยะเริ่มแรก หากประธานคณะกรรมการสนับสนุนระดับจังหวัด กรุงเทพมหานครอำเภอ และเขต ที่ยังมีได้แต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิจากองค์กรประชาชนและอื่น ๆ ผู้แทนคณะกรรมการเครือข่าย

กองทุนหมู่บ้านเป็นอนุกรรมการตามข้อ ๑๔ ข้อ ๑๕ ข้อ ๑๖ และข้อ ๑๗ ให้คณะอนุกรรมการสนับสนุนระดับต่าง ๆ สามารถดำเนินการประชุมได้โดยให้ถือว่าครบองค์ประชุมตลอดจนมีอำนาจหน้าที่ตามวรรคสามของข้อ ๑๔ ข้อ ๑๕ ข้อ ๑๖ และข้อ ๑๗ ได้

เพื่อส่งเสริม และสนับสนุนกลไกของท้องถิ่นในการดำเนินการพัฒนา การเรียนรู้ร่วมกันในการบริหารการจัดการกองทุนด้วยความสมัครใจ ให้คณะอนุกรรมการสนับสนุนระดับจังหวัด และกรุงเทพมหานครแต่งตั้งคณะทำงาน โดยคำนึงถึงผู้แทนเครือข่ายกองทุนหมู่บ้าน ผู้แทนกลุ่มหรือองค์กรประชาชน เครือข่ายชุมชน ประชาชนชาวบ้าน ผู้นำธรรมชาติ ในท้องถิ่นที่มีความรู้หรือมีประสบการณ์ ด้านการพัฒนากองทุน หรือพัฒนาชุมชนท้องถิ่นในจำนวนตามความเหมาะสมของพื้นที่โดยให้มีบทบาทในการสนับสนุนการปฏิบัติงานของคณะอนุกรรมการสนับสนุนระดับจังหวัด และกรุงเทพมหานคร

หมวด ๔

คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน

ข้อ ๑๙ ให้กองทุนหมู่บ้านแต่ละกองทุน มีคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านจำนวนไม่น้อยกว่าเก้าคน แต่ไม่เกินสิบห้าคน ซึ่งมาจากสมาชิกโดยการคัดเลือกกันเองจากบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถและมีความรับผิดชอบที่จะบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน เป็นที่ยอมรับของประชาชนในหมู่บ้าน และชุมชนเมือง และต้องมีคุณสมบัติ และไม่มีลักษณะต้องห้ามตามข้อ ๒๐

การคัดเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านนั้นควรคำนึงถึงจำนวนกรรมการชายและหญิงในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน

หลักเกณฑ์และวิธีการในการคัดเลือกกรรมการกองทุนหมู่บ้านนั้น ให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ออกระเบียบข้อบังคับกองทุนหมู่บ้าน ตามมติของที่ประชุมสมาชิก โดยให้คำนึงถึงหลักศาสนา วัฒนธรรม และจารีตประเพณีของแต่ละหมู่บ้าน หรือชุมชนเมือง

ข้อ ๒๐ กรรมการกองทุนหมู่บ้าน ต้องมีคุณสมบัติ และไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังนี้

(๑) เป็นผู้ที่มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านและอาศัยอยู่ในหมู่บ้านหรือชุมชนเมืองติดต่อกันเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่าสองปี ก่อนวันที่ได้รับคัดเลือกเป็นกรรมการกองทุนหมู่บ้าน

(๒) เป็นผู้บรรลุนิติภาวะโดยมีอายุครบยี่สิบปีบริบูรณ์ หรือบรรลุนิติภาวะโดยการสมรสตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

(๓) เป็นผู้ที่ไม่มีความประพฤติบกพร่องในศีลธรรมอันดีมีความรับผิดชอบ เสียสละ มีส่วนร่วมในกิจกรรมชุมชน ไม่ติดการพนัน ไม่เกี่ยวข้องกับสิ่งเสพติด และไม่มีประวัติเสียหายทางการเงินตลอดจนยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

(๔) ไม่เป็นบุคคลวิกลจริตที่ศาลสั่งให้เป็นคนไร้ความสามารถ หรือคนเสมือนไร้ความสามารถหรือบุคคลล้มละลาย

(๕) ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท หรือความผิดลหุโทษ

(๖) ไม่เคยต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่ากระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือความผิดต่อทรัพย์สิน เว้นแต่ความผิดฐานทำให้เสียทรัพย์ หรือบุกรุก

(๗) ไม่เคยถูกให้ออก ปลดออก หรือไล่ออกจากราชการ องค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ หรือหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ เพราะกระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรงฐานทุจริตต่อหน้าที่ หรือสร้างความเสียหายอย่างร้ายแรงแก่ทางราชการ องค์กร หรือหน่วยงานที่สังกัด

(๘) ไม่เป็นผู้ที่เคยพ้นจากตำแหน่งคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ตามข้อ ๒๓ (๓) และ (๔)

ข้อ ๒๑ คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

(๑) บริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน รวมทั้งตรวจสอบ กำกับ ดูแล และจัดสรรดอกผล รายได้หรือผลประโยชน์ที่เกิดจากเงินหรือทรัพย์สินของกองทุนหมู่บ้าน

(๒) ออกประกาศ ระเบียบ หรือข้อบังคับ เกี่ยวกับการบริหารกองทุนหมู่บ้าน

(๓) จัดตั้งสำนักงานกองทุนหมู่บ้าน หรือสำนักงานกองทุนชุมชนเมือง แล้วแต่กรณี

(๔) รับสมาชิกและจัดทำทะเบียนสมาชิก

(๕) จัดหาทุนจากแหล่งเงินทุนตามประกาศที่คณะกรรมการกำหนด

(๖) พิจารณาเงินกู้ยืมให้แก่สมาชิก หรือกองทุนหมู่บ้านอื่นตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด

(๗) ทำนิติกรรม สัญญา หรือดำเนินการเกี่ยวกับภาระผูกพันของกองทุนหมู่บ้าน

(๘) จัดทำบัญชีของกองทุนหมู่บ้านตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด

(๙) สำรวจ และจัดทำข้อมูลเกี่ยวกับการประกอบอาชีพอุตสาหกรรมครัวเรือน และวิสาหกิจชุมชน ในเขตพื้นที่หมู่บ้านหรือชุมชนเมือง ตลอดจนข้อมูลและการดำเนินการเกี่ยวกับกองทุนอื่น ๆ ที่มีอยู่แล้วในหมู่บ้านหรือชุมชนเมือง

(๑๐) พิจารณาดำเนินการใด ๆ เพื่อสวัสดิภาพ สวัสดิการ หรือประโยชน์ส่วนรวมอื่นใดของสมาชิกและหมู่บ้าน หรือชุมชนเมือง

(๑๑) ดำเนินการอื่นใดเพื่อให้สอดคล้องและเกื้อกูลกับกองทุนอื่น ๆ ที่มีอยู่แล้วในหมู่บ้าน หรือชุมชนเมือง

(๑๒) ติดตาม และประเมินผลการดำเนินการของกองทุนหมู่บ้าน

(๑๓) รายงานผลการดำเนินการปัญหา และอุปสรรค รวมทั้งฐานะการเงินของกองทุนหมู่บ้านให้คณะกรรมการทราบอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง ตลอดจนรายงานเรื่องดังกล่าวให้สมาชิกทราบตามที่คณะกรรมการกำหนด

(๑๔) ปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามประกาศ ระเบียบ ข้อบังคับ หรือคำสั่งตามที่คณะกรรมการกำหนดหรือมอบหมาย

ดำเนินการใด ๆ ตาม (๑๐) ให้ใช้จ่ายจากเงินรายได้ของกองทุนหมู่บ้าน ซึ่งมีใช้เงินที่ได้รับจัดสรรจากกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองแห่งชาติ

ข้อ ๒๒ กรรมการกองทุนหมู่บ้าน มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสองปีเมื่อครบกำหนดระยะเวลาหนึ่งปีนับแต่วันที่กรรมการกองทุนหมู่บ้าน ตามข้อ ๒๘ เข้าดำรงตำแหน่ง ให้กรรมการกองทุนหมู่บ้านจับสลากออกจำนวนกึ่งหนึ่งของจำนวนคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านทั้งหมด กรรมการกองทุนหมู่บ้านที่ถูกจับสลากออกไม่ถือว่าพ้นตำแหน่งตามวาระ กรรมการกองทุนหมู่บ้านที่พ้นตำแหน่งอาจได้รับคัดเลือกอีกได้

ในกรณีที่กรรมการกองทุนหมู่บ้านพ้นจากตำแหน่งตามวรรคสอง และพ้นจากตำแหน่งตามวาระ ให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ประกอบด้วยกรรมการกองทุนหมู่บ้านทั้งหมดเท่าที่มีอยู่

จัดให้มีการคัดเลือกบุคคลเข้าดำรงตำแหน่งแทนกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่กำหนดไว้ในข้อ ๑๙ ภายในระยะเวลาสามสิบวัน

กรรมการกองทุนหมู่บ้านซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระอาจได้รับคัดเลือกอีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งเกินสองวาระติดต่อกันมิได้ เว้นแต่ในกรณีที่กรรมการกองทุนหมู่บ้าน ซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระได้รับมติจากที่ประชุมสมาชิกโดยมีคะแนนเสียงสามในสี่รับรองให้เป็นกรรมการกองทุนหมู่บ้านต่อ และมีความประสงค์ที่จะปฏิบัติงานต่อไปให้มีสิทธิเป็นกรรมการกองทุนหมู่บ้านต่อไปตามวาระ

ให้กองทุนหมู่บ้าน จัดทำรายงานการประชุมและรายชื่อคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับการคัดเลือกเสนอให้คณะกรรมการสนับสนุนระดับอำเภอ หรือระดับเขตทราบ

ข้อ ๒๓ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระแล้ว กรรมการกองทุนหมู่บ้าน พ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน มีมติให้ออกด้วยคะแนนเสียงเกินกว่าสองในสามของจำนวนกรรมการกองทุนหมู่บ้านทั้งหมดเท่าที่มีอยู่

(๔) ที่ประชุมสมาชิกมีมติให้ออกด้วยคะแนนเสียงเกินกว่าสองในสามของจำนวนสมาชิกทั้งหมด

(๕) ลักษณะต้องห้ามตามข้อ ๒๐ (๔) (๕) (๖) และ (๗)

(๖) คณะกรรมการให้ออก เนื่องจากมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าขาดคุณสมบัติ และมีลักษณะต้องห้ามตามข้อ ๒๐

ในกรณีที่กรรมการกองทุนหมู่บ้านพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านอาจแต่งตั้งบุคคลจากสมาชิกเข้าดำรงตำแหน่งกรรมการกองทุนหมู่บ้านแทนก็ได้ และให้ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งแทนอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของผู้ซึ่งตนแทน

ให้นำบทบัญญัติในข้อ ๒๒ วรรคสี่ มาใช้บังคับกับกรรมการกองทุนหมู่บ้านซึ่งพ้นจากตำแหน่งตาม (๒) และ (๓)

ข้อ ๒๔ ให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านเลือกกรรมการด้วยกันเป็นประธานกรรมการกองทุนหมู่บ้าน รองประธานกรรมการกองทุนหมู่บ้าน เภรัณยิกกองทุนหมู่บ้าน และเลขานุการกองทุนหมู่บ้าน

ข้อ ๒๕ การประชุมคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ต้องมีกรรมการมาประชุมเกินกึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการกองทุนหมู่บ้านทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ในขณะนั้น จึงจะเป็นองค์ประชุม

ถ้าประธานกรรมการกองทุนหมู่บ้านไม่มาประชุม หรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธานกรรมการกองทุนหมู่บ้านทำหน้าที่ประธานในที่ประชุม ถ้าประธานกรรมการกองทุนหมู่บ้านและรองประธานกรรมการกองทุนหมู่บ้านไม่มาประชุม หรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการกองทุนหมู่บ้านที่มาประชุมเลือกกรรมการกองทุนหมู่บ้านคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการกองทุนหมู่บ้านคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

กรรมการกองทุนหมู่บ้านผู้ใดมีส่วนได้ส่วนเสียเป็นส่วนตัวในเรื่องใด ห้ามมิให้เข้าร่วมประชุมเรื่องนั้น

หมวด ๕

กองทุนหมู่บ้านและสมาชิก

ข้อ ๒๖ กองทุนหมู่บ้าน มีวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้

(๑) เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนสำหรับการลงทุนเพื่อพัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้ เพิ่มรายได้ และลดรายจ่าย หรือสำหรับการส่งเสริมและพัฒนาไปสู่การสร้างสวัสดิภาพ สวัสดิการหรือประโยชน์ส่วนรวมอื่นใดให้แก่ประชาชนในหมู่บ้าน หรือชุมชนเมือง

(๒) เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียน เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนเร่งด่วนสำหรับประชาชนในหมู่บ้าน หรือชุมชนเมือง

(๓) รับฝากเงินจากสมาชิกและจัดหาทุนจากแหล่งเงินทุนอื่น เพื่อดำเนินการตามวัตถุประสงค์

(๔) ให้กู้ยืมเงินแก่กองทุนหมู่บ้านอื่น เพื่อประโยชน์ในการสร้างความเข้มแข็งให้แก่เศรษฐกิจของหมู่บ้าน หรือชุมชนเมือง

(๕) กระทำการใด ๆ เพื่อพัฒนาองค์ความรู้ คุณภาพชีวิต สวัสดิภาพ และสวัสดิการของสมาชิก หรือประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชนเมือง รวมทั้งเสริมสร้างความเข้มแข็งทางด้านเศรษฐกิจของกองทุนหมู่บ้านตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

ข้อ ๒๗ กองทุนหมู่บ้าน ประกอบด้วยเงินและทรัพย์สิน ดังนี้

(๑) เงินที่คณะกรรมการจัดสรรให้

(๒) เงินอุดหนุนจากรัฐบาล

(๓) เงินที่สมาชิกลำมาลงหุ้น หรือฝากไว้กับกองทุนหมู่บ้านตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

(๔) เงิน หรือทรัพย์สินอื่นที่กองทุนหมู่บ้านได้รับบริจาคโดยปราศจากเงื่อนไข หรือข้อผูกพันใด ๆ

(๕) ดอกผล รายได้ หรือผลประโยชน์ที่เกิดจากเงิน หรือทรัพย์สินของกองทุนหมู่บ้าน

ข้อ ๒๘ ในวาระเริ่มแรกในส่วนของหมู่บ้าน ให้ผู้ใหญ่บ้านเรียกประชุมหัวหน้าครัวเรือนในหมู่บ้าน ครัวเรือนละหนึ่งคน เพื่อเปิดเวทีชาวบ้านในการชี้แจง ทำความเข้าใจ เตรียมความพร้อม และดำเนินการเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านจากผู้ที่มีคุณสมบัติตามข้อ ๒๐ โดยมีคณะกรรมการสนับสนุนระดับอำเภอเป็นผู้ให้คำปรึกษาแนะนำ ตลอดจนสนับสนุนให้การเลือกสรรดำเนินไปด้วยความโปร่งใส บริสุทธิ์ ยุติธรรม

การประชุมตามวรรคหนึ่ง ผู้มาประชุมจะต้องมีหัวหน้าครัวเรือนจำนวนไม่น้อยกว่าสามในสี่ของครัวเรือนทั้งหมดในหมู่บ้าน ทั้งนี้ หัวหน้าครัวเรือนอาจมอบหมายให้ผู้แทนครัวเรือนเข้าประชุมแทนได้

เมื่อที่ประชุมกำหนดวิธีการเลือกแล้วเสร็จ ให้ผู้ใหญ่บ้าน และคณะกรรมการสนับสนุนระดับอำเภอสนับสนุนให้การเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านเป็นไปตามมติของเวทีชาวบ้าน

ในส่วนของชุมชนเมืองให้ประธานคณะกรรมการสนับสนุนระดับอำเภอ หรือระดับเขตเป็นผู้ทำหน้าที่แทนผู้ใหญ่บ้านตามวรรคแรก

ข้อ ๒๙ คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ตามข้อ ๒๘ ต้องดำเนินการยื่นขอจดทะเบียนจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านต่อคณะกรรมการ หรือหน่วยงานที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการ และเปิดบัญชีเงินฝากของกองทุนหมู่บ้านให้แล้วเสร็จภายในเก้าสิบวันหลังจากได้รับเลือก

ให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านตามข้อ ๒๘ เปิดบัญชีเงินฝากออมทรัพย์บัญชีที่ ๑ ภายใต้ชื่อบัญชี “กองทุนหมู่บ้านหรือกองทุนชุมชนเมืองแล้วแต่กรณี (ชื่อบ้านหรือชื่อชุมชน.....หมู่บ้าน..... ตำบล/แขวง..... อำเภอ/เขต..... จังหวัด.....)” ไว้กับธนาคาร เพื่อรับโอนเงินที่ได้รับจัดสรรจากคณะกรรมการ

คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านตามข้อ ๒๘ สามารถเปิดบัญชีสะสมหรือบัญชีที่ ๒ บัญชีเงินกู้ยืมหรือบัญชีที่ ๓ บัญชีเงินอุดหนุนหรือบัญชีที่ ๔ ได้ตามระเบียบ หลักเกณฑ์ เงื่อนไขและวิธีการตามที่กองทุนหมู่บ้านกำหนด

ข้อ ๓๐ สมาชิก ประกอบด้วยบุคคลธรรมดาที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านหรือชุมชนเมืองนั้น และมีคุณสมบัติ และไม่มีลักษณะต้องห้ามตามข้อบังคับของกองทุนหมู่บ้าน

การรับสมัครสมาชิกและการขาดจากสมาชิกภาพของสมาชิก ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์เงื่อนไข และวิธีการที่กองทุนหมู่บ้านกำหนด ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงความต้องการ และการมีส่วนร่วมของประชาชนในหมู่บ้าน หรือชุมชนเมืองเป็นหลัก

ข้อ ๓๑ คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านสามารถกำหนดระเบียบเกี่ยวกับการส่งเสริมสนับสนุนให้สมาชิกถือหุ้นของกองทุนหมู่บ้าน หรือมีเงินฝากสัจจะไว้ที่กองทุนหมู่บ้าน

ในการชำระค่าหุ้น สมาชิกอาจชำระเป็นเงิน ทรัพย์สิน หรือแรงงานตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่กองทุนหมู่บ้านกำหนดไว้ในระเบียบ หรือข้อบังคับของกองทุนหมู่บ้าน

ข้อ ๓๒ ให้มีการประชุมใหญ่สามัญประจำปีสมาชิก อย่างน้อยปีละหนึ่งครั้งภายในกำหนดระยะเวลาสิบห้าวัน นับจากวันที่กรรมการกองทุนหมู่บ้านพ้นจากตำแหน่งตามวาระ เพื่อพิจารณาผลการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน และรับรองกรรมการกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับเลือกใหม่

วิธีการในการเรียกประชุมให้เป็นไปตามที่กองทุนหมู่บ้านกำหนด โดยคำนึงถึงจารีตประเพณีของแต่ละหมู่บ้าน หรือชุมชนเมือง

ข้อ ๓๓ นอกจากการประชุมใหญ่สามัญประจำปีแล้ว คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านอาจเรียกประชุมวิสามัญเมื่อใดก็ได้ เมื่อมีเหตุที่ต้องขอมติ หรือขอความเห็นชอบจากที่ประชุมสมาชิกตามระเบียบนี้ หรือเมื่อคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านจะเห็นสมควร

จากกรณีตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านเรียกประชุมใหญ่วิสามัญภายในระยะเวลาสิบห้าวัน นับแต่วันที่ได้รับการร้องขอเป็นหนังสือจากสมาชิกซึ่งเข้าชื่อกันมีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนสมาชิกทั้งหมด

ข้อ ๓๔ ในการประชุมสมาชิกต้องมีสมาชิกมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม

สมาชิกจะมอบอำนาจเป็นหนังสือให้บุคคลอื่นมาประชุมแทนตนก็ได้ แต่ผู้รับมอบอำนาจนั้นจะรับมอบอำนาจจากสมาชิกเกินกว่าหนึ่งรายมิได้

การประชุมคราวใดมีสมาชิกมาประชุมไม่ครบองค์ประชุม ให้นัดประชุมอีกครั้งหนึ่งภายในสิบห้า วันนับแต่วันนัดประชุมครั้งแรก ในการประชุมครั้งหลังถ้ามิใช่เป็นการประชุมใหญ่สามัญประจำปี เมื่อมี สมาชิกมาประชุมไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนสมาชิกทั้งหมดให้ถือเป็นองค์ประชุม

ข้อ ๓๕ สมาชิกคนหนึ่งมีเสียงหนึ่งในการออกเสียงลงคะแนน

ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาดการ วินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก

หมวด ๖

การกู้ยืมเงินกองทุนหมู่บ้าน

ข้อ ๓๖ สมาชิกที่ประสงค์จะขอกู้เงินจากกองทุนหมู่บ้านต้องจัดทำ คำขอกู้โดยระบุวัตถุประสงค์ ในการกู้ยืมเงินอย่างชัดเจน โดยให้ยื่นคำขอกู้ดังกล่าวต่อคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านให้คณะกรรมการ กองทุนหมู่บ้านพิจารณาเงินกู้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กองทุนหมู่บ้านกำหนด

ข้อ ๓๗ คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านมีอำนาจในการอนุมัติเงินกู้รายหนึ่งไม่เกินจำนวนสองหมื่น บาท ในกรณีที่คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านมีมติเห็นควรอนุมัติเงินกู้รายใดเกินกว่าจำนวนที่กำหนดไว้ ตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านเรียกประชุมสมาชิกเพื่อให้สมาชิกพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาด ต่อไป แต่ทั้งนี้การอนุมัติเงินกู้รายหนึ่งต้องไม่เกินจำนวนห้าหมื่นบาท

การอนุมัติเงินกู้ฉุกเฉิน หรือเงินยืมฉุกเฉินให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านอนุมัติได้รายหนึ่ง จำนวนไม่เกินหนึ่งหมื่นบาทจากเงินที่ได้รับจัดสรรจากรัฐบาล หรือบัญชีกองทุนหมู่บ้าน (บัญชีที่ ๑) ไปใช้ จ่าย เพื่อการฉุกเฉินหรือจำเป็นเร่งด่วน โดยกองทุนหมู่บ้านสามารถเบิกเงินฉุกเฉินจากบัญชีกองทุน หมู่บ้าน (บัญชีที่ ๑) มาเก็บรักษาไว้เป็นเงินสด ตามระเบียบข้อบังคับหรือข้อกำหนดของกองทุนหมู่บ้าน โดยวงเงินสดที่เก็บรักษาประจำวันจะต้องได้รับความเห็นชอบจากที่ประชุม ซึ่งมีสมาชิกมาประชุมไม่น้อย กว่าสามในสี่ของจำนวนสมาชิกทั้งหมด

ข้อ ๓๘ ในกรณีที่คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านมีมติอนุมัติเงินกู้ยืมตามคำขอทั้งหมด หรือ บางส่วน ให้บันทึกความเห็นในแบบคำขอกู้ยืมเงิน พร้อมทั้งส่งสำเนาแบบคำขอกู้ยืมเงิน ตลอดจนเงื่อนไข และรายละเอียดในการอนุมัติเงินกู้ แจ้งให้ผู้ขอกู้และธนาคารรับทราบโดยเร็ว

ให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านแต่งตั้งผู้แทนกรรมการกองทุนหมู่บ้านอย่างน้อยสองคนเป็น ผู้แทนคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านในการทำสัญญากู้ยืมเงินกับผู้ขอกู้ที่ได้รับอนุมัติเงินกู้

ให้ผู้ขอกู้ที่ได้รับอนุมัติเงินกู้ เปิดบัญชีออมทรัพย์กับธนาคาร และแจ้งหมายเลขบัญชีออมทรัพย์ให้ คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านรับทราบโดยเร็ว

การโอนเงินเข้าบัญชีผู้กู้ตามวรรคสอง ธนาคารจะเป็นผู้ทำหน้าที่โอนเงินเข้าในบัญชี ผู้กู้ที่ผ่านการ พิจารณาอนุมัติจากคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ตามคำสั่ง และเงื่อนไขของคณะกรรมการกองทุน หมู่บ้าน

ข้อ ๓๙ คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านอาจเรียกหลักประกันเงินกู้ ไม่ว่าจะเป็นบุคคล หรือ ทรัพย์สินตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ในระเบียบ หรือข้อบังคับกองทุนหมู่บ้าน

ข้อ ๔๐ ให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านกำหนดอัตราดอกเบี้ย หรือค่าตอบแทนเงินฝากและ เงินกู้เป็นอัตราที่แน่นอนตามความเห็นชอบจากที่ประชุมสมาชิก โดยคำนึงถึงจารีตประเพณี และสภาพ

เศรษฐกิจและสังคมในหมู่บ้าน และชุมชนเมืองเป็นหลัก และปิดประกาศอัตราดอกเบี้ย หรือค่าตอบแทนดังกล่าวอย่างเปิดเผย

ให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านเก็บรักษา หรือเบิกจ่ายดอกเบี้ย หรือเงินตอบแทนจากผลกำไรตามเงื่อนไขและวิธีการ ดังต่อไปนี้

(๑) ดอกเบี้ย และเงินตอบแทนจากผลกำไร ที่เกิดขึ้นจากการนำเงินจากบัญชีกองทุนหมู่บ้าน (บัญชีที่ ๑) ไปให้สมาชิกกู้ หรือยืมไปลงทุน หรือ เพื่อการฉุกเฉินจะต้องนำเข้าบัญชีกองทุนหมู่บ้าน(บัญชีที่ ๑)

(๒) ให้กองทุนหมู่บ้าน จัดทำงบการเงิน ทุกหกเดือน เพื่อจะได้รับทราบผลประกอบการของกองทุนหมู่บ้านโดยรวม

(๓) ให้เบิกจ่ายดอกเบี้ย หรือเงินตอบแทนจากผลกำไรสะสมที่เกิดขึ้นมาใช้จ่าย หรือนำไปจ่ายและจัดสรร ตามเงื่อนไข หรือระเบียบของแต่ละกองทุนหมู่บ้านได้กำหนดขึ้น

(๔) ให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านทำหลักฐานการเบิกถอนดอกเบี้ย หรือเงินตอบแทนจากผลกำไรจากบัญชีกองทุนหมู่บ้าน (บัญชีที่ ๑) รวมทั้งวัตถุประสงค์ในการเบิกถอนพร้อมหลักฐาน แล้วปิดประกาศให้สมาชิกกองทุนหมู่บ้านได้รับทราบ และตรวจสอบ ณ ที่ทำการกองทุนหมู่บ้าน

(๕) การเบิกจ่ายดอกเบี้ยหรือเงินตอบแทนจากผลกำไรให้กองทุนหมู่บ้านจัดทำงบการเงินตามแบบที่สำนักงานกำหนด เพื่อให้ธนาคารเบิกจ่ายตามระเบียบกองทุนหมู่บ้าน

ข้อ ๔๑ การกำหนดระยะเวลาชำระคืนเงินกู้ หรือเงินยืมให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านพิจารณาตามความเหมาะสมแห่งสัญญาเงินกู้แต่ละราย การชำระคืนเงินต้นพร้อมดอกเบี้ย หรือเงินยืมพร้อมเงินตอบแทนจากผลกำไร ให้ผู้กู้ชำระให้แล้วเสร็จ ตามวิธีการดังต่อไปนี้

(๑) เงินกู้ หรือเงินลงทุนทุกประเภท ซึ่งให้กู้หรือยืมจากเงินและดอกเบี้ย หรือผลอันเกิดจากเงินที่ได้รับจากการจัดสรร หรือสมทบจากสำนักงาน ให้ผู้กู้ หรือผู้ยืมชำระให้แล้วเสร็จภายในกำหนดระยะเวลาไม่เกินหนึ่งปีนับแต่วันที่ทำสัญญา ยกเว้นเงินบัญชีอื่น

(๒) เงินกู้ หรือเงินลงทุนทุกประเภท ซึ่งให้กู้ หรือยืมเงิน หรือดอกเบี้ย หรือผลอันเกิดจากเงินกู้หรือยืมจากสถาบันการเงิน ให้ผู้กู้ หรือผู้ยืมชำระคืนตามที่กำหนดไว้ในสัญญา

สมาชิกที่ประสงค์จะชำระคืนเงินกู้ หรือเงินยืมทุกประเภทต้องไปติดต่อขอชำระคืนเงินกู้ หรือเงินยืมทุกประเภทกับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน เพื่อตรวจสอบเงินงวด (เงินต้นพร้อมดอกเบี้ยหรือเงินยืม และเงินตอบแทนจากผลกำไร) ที่จะต้องส่งชำระคืน

ให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านจัดทำหนังสือแจ้งความประสงค์ในการชำระคืนเงินกู้ หรือเงินยืมทุกประเภทของสมาชิกให้กับสมาชิกจำนวนสามฉบับ

ให้สมาชิกรับเงิน (เงินต้นพร้อมดอกเบี้ย หรือเงินยืม และเงินตอบแทนจากผลกำไร) ไปฝากเข้าบัญชีออมทรัพย์ของสมาชิก พร้อมทั้งทำหลักฐานการถอนเงิน (ใบถอนเงิน) มอบไว้กับธนาคารเพื่อให้ธนาคารถอนเงินจำนวนดังกล่าว

ให้ธนาคารถอนเงินตามยอดเงิน ซึ่งระบุไว้ในหลักฐานการถอนเงิน (ใบถอนเงิน) แล้วนำฝากเข้าบัญชีกองทุนหมู่บ้าน (บัญชีที่ ๑)

เมื่อธนาคารรับเงิน และหลักฐานการถอนเงิน (ใบถอนเงิน) จากสมาชิกกองทุนแล้วให้มอบหนังสือแจ้งความประสงค์ในการชำระคืนเงินกู้ หรือเงินยืม (ฉบับที่ ๑ และฉบับที่ ๒) ให้กับสมาชิกเพื่อให้สมาชิก

นำไปเก็บไว้เป็นหลักฐานหนึ่งฉบับ และนำไปมอบให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านตามระเบียบ หรือข้อบังคับของกองทุนหมู่บ้านหนึ่งฉบับ เพื่อเป็นหลักฐานในการจัดทำบัญชี หรือดำเนินการในส่วนหนึ่งที่เกี่ยวข้อง ส่วนอีกหนึ่งฉบับ (ฉบับที่ ๓) ให้ธนาคารจัดเก็บไว้เป็นหลักฐาน

ข้อ ๔๒ กองทุนหมู่บ้านสามารถดำเนินการตามข้อ ๔๑ หรืออาจสามารถกำหนดวิธีการชำระคืนเงินกู้ หรือเงินยืม โดยการชำระคืนต่อคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน หรือชำระคืนโดยใช้บริการของธนาคารในการให้บริการในหมู่บ้านหรือชุมชน ทั้งนี้จะต้องกำหนดขั้นตอน วิธีการ ตลอดจนการบริการที่โปร่งใสเป็นธรรมแก่สมาชิก ทั้งนี้โดยให้กำหนดไว้ในระเบียบ ข้อบังคับของกองทุนหมู่บ้าน

กองทุนหมู่บ้านใดมีวิธีการชำระคืนนอกเหนือจากข้อ ๔๑ และข้อ ๔๒ วรรคแรก สามารถขอความเห็นชอบต่อคณะกรรมการได้

ข้อ ๔๓ กองทุนหมู่บ้านสามารถกู้ยืมเงินกับกองทุนอื่นได้ เพื่อนำไปให้สมาชิกกู้ต่อไปลงทุนในการสร้างงาน สร้างอาชีพ สร้างรายได้ ลดรายจ่าย และบรรเทาเหตุจำเป็นเร่งด่วน หรือฉุกเฉินได้ตามวิธีการดังต่อไปนี้

(๑) กองทุนหมู่บ้านที่ให้อำนาจ และกองทุนหมู่บ้านที่ขอกู้ต้องเรียกประชุมสมาชิกเปิดเวทีประชาคม พร้อมทั้งขอความเห็นชอบจากสมาชิก โดยชี้แจงรายละเอียด วัตถุประสงค์ วงเงินขอกู้เงื่อนไขของสัญญา ตลอดจนประเด็นสำคัญอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยต้องมีผู้มาประชุมไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวนสมาชิกทั้งหมด และให้มีผู้แทนคณะกรรมการสนับสนุนระดับอำเภอ หรือระดับเขตมาเป็นผู้สังเกตการณ์ด้วย

(๒) จัดทำสัญญากู้ยืม และมีหนังสือถึงธนาคารที่เกี่ยวข้อง เพื่อขอความร่วมมือให้ออมเงินจากบัญชีกองทุนหมู่บ้านที่ให้อำนาจ (บัญชีที่ ๑) ไปยังบัญชีกองทุนหมู่บ้านที่ขอกู้ (บัญชีที่ ๑)

(๓) มีหนังสือแจ้งคณะกรรมการสนับสนุนระดับอำเภอ หรือระดับเขตอย่างเป็นทางการทั้งนี้เพื่อคณะกรรมการสนับสนุนระดับอำเภอ หรือระดับเขตจะได้แจ้งให้คณะกรรมการสนับสนุนระดับจังหวัด หรือกรุงเทพมหานคร และคณะกรรมการสนับสนุนระดับจังหวัด หรือกรุงเทพมหานครแจ้งให้สำนักงานได้ทราบเป็นลำดับ

ข้อ ๔๔ ในกรณีที่ผู้กู้ผิดสัญญาไม่ชำระคืนต้นเงินกู้พร้อมดอกเบี้ย หรือค่าตอบแทนตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในสัญญากู้ยืมเงิน ให้ผู้กู้เสียเบี้ยปรับตามจำนวนที่ระเบียบ หรือข้อบังคับที่กองทุนหมู่บ้านกำหนดไว้อย่างแน่นอนสำหรับจำนวนที่ขาด หรือค้างชำระเว้นแต่ผู้กู้ได้รับอนุญาตให้ผ่อนผันการชำระหนี้

คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน อาจพิจารณายกเลิกหรือปรับลดเบี้ยปรับให้แก่ผู้กู้รายหนึ่งรายใดก็ได้เมื่อมีเหตุผลอันสมควร และด้วยความเห็นชอบจากที่ประชุมสมาชิกด้วยเสียงเกินกึ่งหนึ่ง หรือดำเนินการอื่น ๆ ตามระเบียบที่กองทุนหมู่บ้านกำหนด

ข้อ ๔๕ ในกรณีที่ผู้กู้มิได้เริ่มดำเนินการตามวัตถุประสงค์ในการขอกู้ยืมเงิน หรือเมื่อมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าผู้กู้นำเงินไปใช้นอกกรอบวัตถุประสงค์โดยปราศจากเหตุผลอันสมควร ให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านมีอำนาจยกเลิกสัญญาและเรียกคืนเงินกู้พร้อมดอกเบี้ย หรือค่าตอบแทนที่ค้างชำระคืนเต็มจำนวนได้โดยทันที

กรณีที่พบปัญหาปฏิบัติตามความในหมวดนี้ขัด หรือแย้งกับหลักศาสนาของสมาชิกของกองทุนหมู่บ้าน ให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านสามารถกำหนดหลักเกณฑ์ และรูปแบบในการใช้ประโยชน์จากเงินกองทุนหมู่บ้าน และการกำหนดผลตอบแทนใช้คืนกองทุนหมู่บ้าน ให้สอดคล้องกับหลักศาสนาของสมาชิกนั้นได้

หมวด ๗

การทำบัญชีและการตรวจสอบ

ข้อ ๔๖ ให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านจัดทำบัญชีของกองทุนหมู่บ้านตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด และจัดทำรายการรับ - จ่ายเงินกองทุนหมู่บ้านอย่างน้อยเดือนละหนึ่งครั้ง และแจ้งให้สมาชิกทราบ รวมทั้งให้จัดทำสรุปผลการดำเนินงานประจำปีรายงานต่อคณะกรรมการอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านต้องจัดให้มีการตรวจสอบภายในเกี่ยวกับการบริหารจัดการการเงิน การบัญชี และการพัสดุโดยคำนึงถึงการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบของสมาชิกเป็นหลัก

ให้คณะกรรมการแต่งตั้งผู้ตรวจสอบ เพื่อตรวจสอบ และประเมินผลการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและการดำเนินการของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านได้ตามที่เห็นสมควร ในการนี้ให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านมีหน้าที่อำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงานของผู้ตรวจสอบ

ให้ผู้ตรวจสอบตามวรรคสาม จัดส่งผลประกอบการและงบการเงินให้สำนักงาน และแสดงความเห็นภายในหกสิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชี (วันที่ ๓๑ ธันวาคมของทุกปี)

ข้อ ๔๗ ให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน จัดทำงบการเงินพร้อมทั้งรายละเอียดประกอบตามแบบที่คณะกรรมการกำหนด และส่งให้ผู้ตรวจสอบบัญชีที่คณะกรรมการกำหนดภายในระยะเวลาหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชีของทุกปี

ให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน สรรหาผู้ตรวจสอบบัญชีของกองทุนหมู่บ้านเสนอต่อที่ประชุมใหญ่สามัญประจำปี เพื่อขอความเห็นชอบในการทำหน้าที่ตรวจสอบ และประเมินผลการใช้จ่ายเงิน และทรัพย์สินของกองทุนหมู่บ้าน โดยให้แสดงความคิดเห็นเป็นข้อวิเคราะห์ว่าการใช้จ่ายดังกล่าวเป็นไปตามวัตถุประสงค์ ประหยัด และได้ผลตามเป้าหมายเพียงใด และให้ทำบันทึกรายงานผลการสอบบัญชีต่อคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน พร้อมทั้งจัดพิมพ์เผยแพร่ต่อสมาชิก และสาธารณชน

ข้อ ๔๘ การจัดสรรกำไรสุทธิ เมื่อสิ้นปีบัญชีหากปรากฏว่าปีใดมีกำไรสุทธิคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านสามารถนำกำไรสุทธิมาจัดสรรตามระเบียบหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กองทุนหมู่บ้านกำหนด

การจัดสรรกำไรสุทธิบัญชีที่ ๑ ให้คำนึงถึงประโยชน์ของประชาชน หมู่บ้าน และชุมชนโดยให้จัดสรรเป็นเงินสมทบกองทุน เงินประกันความเสี่ยง และเงินอื่นตามระเบียบกองทุนหมู่บ้าน ทั้งนี้ ห้ามมิให้จัดสรรกำไรสุทธิตามส่วนการถือหุ้นของสมาชิก สำหรับเงินสมทบกองทุนและเงินประกันความเสี่ยงให้คงไว้ในบัญชีที่ ๑ คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านอาจกำหนดหลักเกณฑ์ เงื่อนไขวิธีการ ในการจัดสรรกำไรสุทธิของบัญชีที่ ๑ เพิ่มเติม เพื่อประโยชน์ของการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติได้

ประกาศ ณ วันที่ ๒๓ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๑

ไพบุลย์ วัฒนศิริธรรม

รองนายกรัฐมนตรี

ประธานกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

**ระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ
ว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ
(ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๒**

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงแก้ไขระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๑ ให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๙ และมาตรา ๓๑ วรรคแปด แห่งพระราชบัญญัติกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๗ โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ตามมติที่ประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๕๒ ลงวันที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๕๒ จึงออกระเบียบไว้ดังนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๒”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกความใน (๑) ของข้อ ๔๑ แห่งระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๑ และให้ใช้ข้อความต่อไปนี้แทน

“(๑) เงินกู้ หรือเงินลงทุนทุกประเภท ซึ่งให้กู้หรือยืมจากเงินและดอกเบี้ยหรือผลอันเกิดจากเงินที่ได้รับจากการจัดสรร หรือสมทบจากสำนักงาน ให้ผู้กู้ หรือผู้ยืมชำระให้แล้วเสร็จภายในกำหนดระยะเวลาไม่เกินสองปีนับแต่วันที่ทำสัญญา ยกเว้นเงินกู้ยืมอื่น”

ประกาศ ณ วันที่ ๒ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๒

กอร์ปศักดิ์ สภาวสุ

ประธานกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

**ระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ
ว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ
(ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๕**

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงแก้ไขระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๑ ให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๙ และมาตรา ๓๑ วรรคแปด แห่งพระราชบัญญัติกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๗ โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ตามมติที่ประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๕๕ ลงวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๕๕ จึงออกระเบียบไว้ดังนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๕”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกความในข้อ ๓๗ แห่งระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๑ และให้ใช้ข้อความต่อไปนี้แทน

“ข้อ ๓๗ คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านมีอำนาจในการอนุมัติเงินกู้รายหนึ่งไม่เกินจำนวนสามหมื่นบาท

ในกรณีที่คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านมีมติเห็นควรอนุมัติเงินกู้รายใดเกินกว่าจำนวนที่กำหนดไว้ตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านเรียกประชุมสมาชิกเพื่อให้สมาชิกพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาดต่อไป แต่ทั้งนี้การอนุมัติเงินกู้รายหนึ่งต้องไม่เกินจำนวนเจ็ดหมื่นห้าพันบาท

การอนุมัติเงินฉุกเฉิน หรือเงินยืมฉุกเฉินให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านอนุมัติให้รายหนึ่งจำนวนไม่เกินหนึ่งหมื่นห้าพันบาทจากเงินที่ได้รับจัดสรรจากรัฐบาล หรือบัญชีกองทุนหมู่บ้าน (บัญชีที่ ๑) ไปใช้จ่ายเพื่อการฉุกเฉินหรือจำเป็นเร่งด่วน โดยกองทุนหมู่บ้านสามารถเบิกเงินฉุกเฉินจากบัญชีกองทุนหมู่บ้าน (บัญชีที่ ๑) มาเก็บรักษาไว้เป็นเงินสด ตามระเบียบข้อบังคับหรือข้อกำหนดของกองทุนหมู่บ้านโดยวงเงินสดที่เก็บรักษาประจำวันจะต้องได้รับความเห็นชอบจากที่ประชุม ซึ่งมีสมาชิกมาประชุมไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวนสมาชิกทั้งหมด

ประกาศ ณ วันที่ ๒๖ เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๕

กิตติรัตน์ ณ ระนอง

ประธานกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

**ระเบียบกระทรวงมหาดไทย
ว่าด้วยการอาสาพัฒนาชุมชน**

พ.ศ.๒๕๔๗

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการอาสาพัฒนาชุมชน พ.ศ. ๒๕๓๕ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๓๗ และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ.๒๕๓๘ ขึ้นใหม่ ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ และสามารถตอบสนองนโยบายการพัฒนาชนบทอย่างมีประสิทธิภาพ

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๐ แห่งระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ.๒๕๓๔ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๕) พ.ศ.๒๕๔๕ ประกอบกับมติที่ประชุมคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๔ กรกฎาคม ๒๕๓๘ กระทรวงมหาดไทยจึงออกระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อที่ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการอาสาพัฒนาชุมชน พ.ศ. ๒๕๔๗”

ข้อที่ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันประกาศเป็นต้นไป

ข้อที่ ๓ ให้ยกเลิก

(๑) ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการอาสาพัฒนาชุมชน พ.ศ.๒๕๓๕

(๒) ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการอาสาพัฒนาชุมชน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๓๗

(๓) ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการอาสาพัฒนาชุมชน (ฉบับที่ ๓) พ.ศ.๒๕๓๘

บรรดา ระเบียบ ข้อบังคับ หรือคำสั่งใดๆ ที่ขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้ ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อที่ ๔ ในระเบียบนี้

“อาสาพัฒนาชุมชน หมายความว่า บุคคลที่ได้รับการคัดเลือกจากเวทีประชาคมหมู่บ้านให้ปฏิบัติงานอาสาสมัครในหมู่บ้านหนึ่ง เรียกชื่อย่อว่า อช.”

“ผู้นำอาสาพัฒนาชุมชน หมายความว่า อาสาพัฒนาชุมชนที่ได้รับการคัดเลือกจากเวทีประชาคมอาสาพัฒนาชุมชน ร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อให้ปฏิบัติงานอาสาสมัครในฐานะของผู้นำของอาสาพัฒนาชุมชนในตำบลหนึ่ง เรียกชื่อย่อว่า ผู้นำ อช.”

“งวดปฏิบัติงาน” หมายความว่า รอบระยะเวลาสามเดือนในการปฏิบัติงานของอาสาพัฒนาชุมชน ผู้นำอาสาพัฒนาชุมชน โดยเริ่มนับตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม และสิ้นสุดวันที่ ๓๐ กันยายน รวม ๔ งวดต่อปี

“เงินค่าตอบแทน” หมายความว่า เงินที่กรมการพัฒนาชุมชนเป็นผู้จัดงบประมาณเพื่อจ่ายให้ผู้นำอาสาพัฒนาชุมชนตามจำนวนที่ได้รับจากสำนักงบประมาณ

“เวทีประชาคมหมู่บ้าน” หมายความว่า เวทีพูดคุยของชาวบ้าน ที่คณะกรรมการหมู่บ้านได้เชิญชวนผู้แทนครัวเรือนในหมู่บ้าน ครัวเรือนละหนึ่งคน โดยมาไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่ง เพื่อประชุม พูดคุย

ทำความเข้าใจ แลกเปลี่ยนข้อมูล ความคิดเห็นในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาหมู่บ้านร่วมกัน และใช้มติเสียงข้างมากในเวทีเป็นเกณฑ์ในการดำเนินการคัดเลือกและถอดถอนอาสาพัฒนาชุมชน (อช.)

“เวทีประชาคมอาสาพัฒนาชุมชน” หมายความว่า เวทีพูดคุยของอาสาพัฒนาชุมชนที่พัฒนากรผู้รับผิดชอบตำบลประสานกับองค์การบริหารส่วนตำบลจัดให้อาสาพัฒนาชุมชนทุกหมู่บ้านในตำบล โดยมาไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่ง เพื่อประชุม พูดคุย ทำความเข้าใจ แลกเปลี่ยน ข้อมูล ความคิดเห็นในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาหมู่บ้านร่วมกัน และใช้มติเสียงข้างมากในเวทีเป็นเกณฑ์ในการคัดเลือกและถอดถอนผู้นำอาสาพัฒนาชุมชน (ผู้นำ อช.)

ข้อที่ ๕ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้มีอำนาจออกคำสั่ง หรือคำแนะนำชี้แจงในการปฏิบัติงานอาสาพัฒนาชุมชน ให้เหมาะสมแก่สภาพท้องถิ่น และให้มีอำนาจตีความวินิจฉัยปัญหาที่เกิดจากการปฏิบัติตามระเบียบนี้ คำวินิจฉัยของผู้ว่าราชการจังหวัดให้เป็นที่สุด

หมวดที่ ๑

การดำเนินงาน

ข้อที่ ๖ ให้เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนทุกระดับส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนมีโอกาสเป็น อช. ในหมู่บ้าน หรือ ผู้นำ อช. ในระดับตำบลของตน โดยสมัครใจ

ข้อที่ ๗ ให้จัดฝึกอบรม ปฐมนิเทศ หรือประชุมสัมมนา อช. และผู้นำ อช. เพื่อให้เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตน และสามารถนำไปปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อที่ ๘ ให้กรมการพัฒนาชุมชนเผยแพร่ข่าวสารเกี่ยวกับการอาสาพัฒนาชุมชนและประสานการดำเนินงานกับหน่วยงานของรัฐ หรือองค์กรเอกชนที่เกี่ยวข้อง ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค

หมวดที่ ๒

การคัดเลือกและการแต่งตั้ง

ข้อที่ ๙ ให้พัฒนากรผู้รับผิดชอบตำบลประสานงานให้คณะกรรมการหมู่บ้านจัดเวทีประชาคมเพื่อคัดเลือกบุคคลที่มีคุณสมบัติตามข้อ ๑๐ เป็น อช. หมู่บ้านละไม่น้อยกว่า ๔ คน โดยให้คำนึงถึงจำนวนชายหญิงในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน

ข้อที่ ๑๐ อช. ต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

(๑) มีสัญชาติไทย

(๒) มีอายุไม่ต่ำกว่า ๒๐ ปี

(๓) มีภูมิลำเนา หรือถิ่นที่อยู่เป็นประจำในหมู่บ้านนั้นมาแล้วไม่น้อยกว่าหกเดือน

(๔) เป็นผู้เลื่อมใสในการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามรัฐธรรมนูญด้วยความบริสุทธิ์ใจ

(๕) มีพื้นฐานความรู้ไม่ต่ำกว่าประโยคประถมศึกษาตอนต้น หรือที่กระทรวงศึกษาธิการเทียบไม่ต่ำกว่าประโยคประถมศึกษาตอนต้น

(๖) ไม่เป็นภิกษุ สามเณร นักพรต หรือนักบวช

(๗) ไม่เป็นผู้มีกายทุพพลภาพไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ไร้ความสามารถหรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ หรือเป็นโรคตามที่กำหนดในกฎ กพ.

(๘) ไม่เป็นข้าราชการประจำ พนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พนักงานรัฐวิสาหกิจ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบล สารวัตรกำนัน หรือผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน

(๙) ไม่เป็นผู้บกพร่องในศีลธรรมอันดี

(๑๐) ไม่เป็นผู้เคยต้องรับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท หรือความผิดลหุโทษ

(๑๑) ไม่เป็นผู้เคยถูกลงโทษให้ออก ปลดออก หรือไล่ออก เพราะกระทำผิดวินัยตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน หรือตามกฎหมายรัฐวิสาหกิจ

ข้อที่ ๑๑ ให้พัฒนาการผู้รับผิดชอบตำบลประสานกับองค์การบริหารส่วนตำบล และกำนันผู้ใหญ่บ้าน ให้มีการจัดเวทีประชาคมอาสาพัฒนาชุมชนทุกหมู่บ้าน ในตำบล เพื่อคัดเลือกกันเองเป็นผู้นำ อช.ตำบลละสองคน เป็นชายหนึ่งคน หญิงหนึ่งคน

ข้อที่ ๑๒. ให้นายองค์การบริหารส่วนตำบลเสนอรายชื่อ อช.และผู้นำ อช. ที่ได้รับคัดเลือกตามข้อ ๙ และข้อ ๑๑ ให้นายอำเภอและผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งตามลำดับ

ข้อที่ ๑๓. ให้ อช.และ ผู้นำ อช. อยู่ในตำแหน่งได้คราวละสองปี และเมื่อปฏิบัติงานครบวาระแล้วอาจได้รับคัดเลือกให้ปฏิบัติงานต่อได้อีกไม่เกินหนึ่งวาระ

ข้อที่ ๑๔. นายอำเภอหรือผู้ว่าราชการจังหวัด แล้วแต่กรณี จะพิจารณาให้ อช. และผู้นำ อช. ออกจากตำแหน่งก่อนครบวาระ ด้วยเหตุใด เหตุหนึ่ง ดังต่อไปนี้

(๑) ขาดคุณสมบัติหรือเข้าลักษณะต้องห้าม อย่างใดอย่างหนึ่ง ตามข้อ ๑๐

(๒) ตาย

(๓) ลาออก

(๔) ไปเสียจากหมู่บ้านหรือตำบล ที่ตนปฏิบัติหน้าที่ติดต่อกันเกินหกเดือน

(๕) คณะกรรมการหมู่บ้าน หรือสภาองค์การบริหารส่วนตำบล มีมติให้พ้นจากตำแหน่งโดยเห็นว่ามีความประพฤติในทางที่จะนำมาซึ่งความเสื่อมเสียประโยชน์ของหมู่บ้านหรือตำบล แล้วนำมติเสนอเวทีประชาคมหมู่บ้าน หรือเวทีประชาคมอาสาพัฒนาชุมชน แล้วแต่กรณี ให้ความเห็นชอบ

ข้อที่ ๑๕ ในกรณีที่ อช.หรือผู้นำ อช. พ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระและมีวาระการปฏิบัติงานเหลืออยู่มากกว่าเก้าสิบวัน ให้ดำเนินการคัดเลือกขึ้นใหม่แทนคนเก่า ตามวิธีการที่กำหนดไว้ข้อ ๙ และข้อ ๑๑ และให้ผู้ที่ได้รับคัดเลือกอยู่ในตำแหน่งตามวาระของผู้ซึ่งตนแทน

หมวดที่ ๓

สิทธิและหน้าที่

ข้อที่ ๑๖. อช.มีหน้าที่ปฏิบัติงานในหมู่บ้านที่ได้รับคัดเลือก ดังนี้

(๑) กระตุ้นให้องค์กรประชาชน รู้สภาพปัญหาของหมู่บ้าน และสามารถวางแผนเพื่อแก้ไขปัญหาได้เอง รวมถึงการกระตุ้นให้ประชาชนรู้จักช่วยเหลือตนเอง และเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านของตนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

(๒) ริเริ่มและสนับสนุนการดำเนินงานพัฒนา โดยเป็นที่ปรึกษากลุ่มเยาวชน กลุ่มสตรี กลุ่มอาสาสมัคร ตลอดจนองค์กรประชาชน และกิจกรรมการพัฒนาต่างๆ

(๓) ช่วยเหลือ สนับสนุน การดำเนินงานตามแผนงาน โครงการ หรือกิจกรรมพัฒนาหมู่บ้าน

(๔) เป็นผู้ประสานงานระหว่างองค์กรประชาชน กับหน่วยงานของรัฐ องค์กรเอกชน หรือเอกชนอื่นๆ

(๕) ปฏิบัติหน้าที่อื่น ตามที่เวทีประชาคม คณะกรรมการหมู่บ้าน องค์การบริหารส่วนตำบล หรือทางราชการมอบหมาย

ข้อที่ ๑๗ ผู้นำ อช. มีหน้าที่ปฏิบัติงานในตำบลที่ได้รับคัดเลือกดังนี้

(๑) มีหน้าที่ตามข้อ ๑๖

(๒) เป็นผู้ประสานงานระหว่าง อช.ในตำบล

(๓) เป็นผู้แทนอาสาพัฒนาชุมชน ในกิจกรรมต่างๆที่ได้รับมอบหมาย

ข้อที่ ๑๘ อำเภोजัดให้มีการประชุม ผู้นำ อช.เป็นประจำทุกสัปดาห์ปฏิบัติงาน เพื่อรายงานผลการปฏิบัติงาน และวางแผนการดำเนินงาน โดยผู้นำ อช. อาจได้รับเงินค่าตอบแทน คนละ ๕๐๐ บาทต่อสัปดาห์

หลักเกณฑ์การประชุมผู้นำ อช.เป็นประจำทุกสัปดาห์ปฏิบัติงาน เพื่อรายงานผลการปฏิบัติงาน และวางแผนการดำเนินงานและการจ่ายเงินค่าตอบแทน ให้เป็นไปตามที่กรมการพัฒนาชุมชนกำหนด

ข้อที่ ๑๙ รูปแบบ เครื่องหมาย เข็มเชิดชูเกียรติ และบัตรประจำตัวอาสาพัฒนาชุมชนและผู้นำอาสาพัฒนาชุมชน ให้เป็นไปตามแนบท้ายระเบียบนี้ โดยนายอำเภอหรือผู้ที่นายอำเภอมอบหมาย เป็นผู้ลงนามในบัตรประจำตัวอาสาพัฒนาชุมชน และผู้ว่าราชการจังหวัดหรือผู้ที่ผู้ว่าราชการจังหวัดมอบหมาย เป็นผู้ลงนามในบัตรประจำตัวผู้นำอาสาพัฒนาชุมชน

ข้อที่ ๒๐ การรายงานผลการปฏิบัติงานของอาสาพัฒนาชุมชนและผู้นำอาสาพัฒนาชุมชน ให้เป็นไปตามแบบรายงานที่กรมการพัฒนาชุมชนกำหนด

ข้อที่ ๒๑ ให้ปลัดกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามระเบียบนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๒๖ มีนาคม พ.ศ.๒๕๔๗

นายโกศล พลกุล

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

ระเบียบกระทรวงมหาดไทย
ว่าด้วยการอาสาพัฒนาชุมชน (ฉบับที่ ๒)

พ.ศ.๒๕๕๒

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการอาสาพัฒนาชุมชน พ.ศ. ๒๕๔๗ เพื่อให้การดำเนินงานของอาสาพัฒนาชุมชนมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับสภาพข้อเท็จจริงในการปฏิบัติ

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๐ แห่งระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ.๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ.๒๕๔๕ ประกอบกับมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๔ กรกฎาคม ๒๕๓๘ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยออกระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อที่ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการอาสาพัฒนาชุมชน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๕๒”

ข้อที่ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันประกาศเป็นต้นไป

ข้อที่ ๓ ให้ยกเลิกความในข้อ ๑๓ ของระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการอาสาพัฒนาชุมชน พ.ศ.๒๕๔๗ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ข้อ ๑๓ ให้ อช.และผู้นำ อช. อยู่ในตำแหน่งได้คราวละ ๔ ปี และเมื่อปฏิบัติงานครบวาระแล้ว อาจได้รับคัดเลือกให้ปฏิบัติงานต่อไปได้อีก”

ประกาศ ณ วันที่ ๓๐ กรกฎาคม พ.ศ.๒๕๕๒

บุญจง วงศ์ไตรรัตน์

รัฐมนตรีช่วยว่าการ ฯ ปฏิบัติราชการแทน

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

**ระเบียบกระทรวงมหาดไทย
ว่าด้วยกองทุนพัฒนาเด็กชนบท ในพระราชูปถัมภ์
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
พ.ศ. ๒๕๔๓**

.....

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยกองทุนพัฒนาเด็กชนบท ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี พ.ศ. ๒๕๓๗ ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น กระทรวงมหาดไทย จึงออกระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยกองทุนพัฒนาเด็กชนบท ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี พ.ศ. ๒๕๔๓”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิก ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยกองทุนพัฒนาเด็กชนบท ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี พ.ศ. ๒๕๓๗

บรรดาระเบียบ ข้อบังคับหรือคำสั่งอื่นใดที่กำหนดไว้แล้วในระเบียบนี้หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ ๔ ในระเบียบนี้ “กองทุนพัฒนาเด็กชนบท” หมายความว่า กองทุนพัฒนาเด็กชนบท ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ส่วนกลาง (กองทุนพัฒนาเด็กชนบท ส่วนกลาง) หรือ กองทุนพัฒนาเด็กชนบท ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี จังหวัด(กองทุนพัฒนาเด็กชนบทจังหวัด)

ข้อ ๕ ให้จัดตั้งกองทุนพัฒนาเด็กชนบทส่วนกลางขึ้น ในกรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย และกองทุนพัฒนาเด็กชนบทจังหวัด ขึ้นทุกจังหวัด โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นกองทุนในการให้ความช่วยเหลือ และสนับสนุนการพัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนอายุตั้งแต่แรกเกิดถึงหกปี ที่ครอบครัวยากจนและด้อยโอกาส

ข้อ ๖ กองทุนพัฒนาเด็กชนบท อาจมีรายได้จาก

- (๑) เงินงบประมาณอุดหนุนจากรัฐบาล
- (๒) เงินหรือทรัพย์สินที่ผู้มีจิตศรัทธาบริจาคหรือให้เป็นค่าอุปการะเด็ก
- (๓) การจัดกิจกรรมหาทุน
- (๔) ดอกเบี้ยและผลประโยชน์จากกองทุนพัฒนาเด็กชนบท
- (๕) รายได้อื่น ๆ

ข้อ ๗ การดำเนินงานกองทุนพัฒนาเด็กชนบท ให้ประกอบด้วยคณะกรรมการดังนี้

(๑) คณะกรรมการอำนวยการกองทุนพัฒนาเด็กชนบท มีปลัดกระทรวงมหาดไทย เป็นประธาน กรรมการ มีอำนาจแต่งตั้งกรรมการอำนวยการกองทุนพัฒนาเด็กชนบท ไม่น้อยกว่าเจ็ดคน โดยแต่งตั้งจากหัวหน้าส่วนราชการและหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐบาลและเอกชน รวมทั้งบุคคลที่พิจารณาเห็นว่าสามารถให้การสนับสนุนการดำเนินงานพัฒนาเด็กได้ โดยมีอธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน เป็นกรรมการและเลขานุการ และให้มีข้าราชการกรมการพัฒนาชุมชน เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

(๒) คณะกรรมการบริหารกองทุนพัฒนาเด็กชนบทส่วนกลาง มีอธิบดีกรมการพัฒนาชุมชนเป็นประธานกรรมการ มีอำนาจแต่งตั้งกรรมการบริหารกองทุนพัฒนาเด็กชนบทส่วนกลาง ไม่น้อยกว่าเจ็ดคน โดยแต่งตั้งจากรองอธิบดีกรมการพัฒนาชุมชนทุกคนเป็นรองประธานกรรมการ บุคคลที่พิจารณาเห็นว่าสามารถให้การสนับสนุนการดำเนินงานพัฒนาเด็กเป็นกรรมการ ข้าราชการกรมการพัฒนาชุมชนที่อธิบดีกรมการพัฒนาชุมชนเห็นสมควรเป็นกรรมการ โดยให้มีกรรมการและเลขานุการหนึ่งคน และกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการหนึ่งคนซึ่งแต่งตั้งจากข้าราชการกรมการพัฒนาชุมชน

(๓) คณะกรรมการบริหารกองทุนพัฒนาเด็กชนบทจังหวัด มีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธาน กรรมการมีอำนาจแต่งตั้งกรรมการบริหารกองทุนพัฒนาเด็กชนบทจังหวัด ไม่น้อยกว่าเจ็ดคน โดยแต่งตั้งจากหัวหน้าส่วนราชการระดับจังหวัด ผู้แทนองค์กรเอกชนในจังหวัด และบุคคลที่พิจารณาเห็นว่าสามารถให้การสนับสนุนการดำเนินงานพัฒนาเด็กของจังหวัดได้ โดยมีพัฒนาการจังหวัดเป็นกรรมการและเลขานุการ หัวหน้าฝ่ายของสำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดที่รับผิดชอบ เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ กรรมการที่ได้รับแต่งตั้งอยู่ในตำแหน่งได้คราวละสี่ปี นับแต่วันที่ได้รับแต่งตั้ง

ข้อ ๘ กรรมการที่ได้รับแต่งตั้งจะพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ครบวาระ

(๒) ลาออก

(๓) ตาย

(๔) ผู้แต่งตั้งสั่งให้พ้นจากตำแหน่ง

เมื่อกรรมการพ้นจากตำแหน่งเพราะเหตุอื่นใด นอกจากถึงคราวออกเมื่อครบวาระให้แต่งตั้งกรรมการขึ้นแทนภายในสี่สิบห้าวัน นับแต่วันที่ตำแหน่งนั้นว่างลง เว้นแต่วาระการดำรงตำแหน่งเหลือไม่ถึงหนึ่งร้อยแปดสิบวัน ให้ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งแทนนั้นอยู่ในตำแหน่งได้เพียงเท่าวาระที่เหลืออยู่ของซึ่งตนแทน

ข้อ ๙ คณะกรรมการอำนวยการกองทุนพัฒนาเด็กชนบท มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดนโยบาย หลักการ และวิธีการดำเนินงานกองทุนพัฒนาเด็กชนบท

(๒) สนับสนุน ควบคุม ดูแลการบริหารงานกองทุนพัฒนาเด็กชนบท ของคณะกรรมการบริหารกองทุนพัฒนาเด็กชนบทส่วนกลางและจังหวัด

ข้อ ๑๐ คณะกรรมการบริหารกองทุนพัฒนาเด็กชนบทส่วนกลาง และคณะกรรมการบริหารกองทุนพัฒนาเด็กชนบทจังหวัด มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) ส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมการพัฒนาเด็กชนบทอายุตั้งแต่แรกเกิดถึงหกปี

(๒) กำหนดแนวทางการจัดกิจกรรม การณรงค์ หาเงินสมทบกองทุนพัฒนาเด็กชนบท

- (๓) ดำเนินงานให้เป็นไปตามนโยบาย และแนวทางที่คณะกรรมการอำนวยการกองทุนพัฒนาเด็กชนบทกำหนด
- (๔) พิจารณาอนุมัติการใช้จ่ายเงินกองทุนพัฒนาเด็กชนบท ตามข้อ ๑๑
- (๕) กำหนดระเบียบ บริหาร ควบคุม ติดตาม และประเมินผล การดำเนินงานกองทุนพัฒนาเด็กชนบท
- (๖) ประชาสัมพันธ์และเผยแพร่งานกองทุนพัฒนาเด็กชนบท

ข้อ ๑๑ การใช้จ่ายเงินกองทุนพัฒนาเด็กชนบท ให้ใช้จ่ายเพื่อการช่วยเหลือ หรือสนับสนุน กิจกรรมการพัฒนาเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึงหกปี โดยให้นำดอกผลเงินกองทุนพัฒนาเด็กชนบทมาใช้จ่ายเป็นอันดับแรกก่อน หากมีความจำเป็นที่จะต้องใช้เงินต้นของกองทุนพัฒนาเด็กชนบทให้นำมาใช้ได้ไม่เกินร้อยละห้าสิบของเงินกองทุนพัฒนาเด็กชนบท

สำหรับเงินที่ผู้อุปการะเด็กจ่ายเป็นค่าอุปการะเด็ก ให้จ่ายได้ตามเจตนารมณ์ของผู้อุปการะ

ข้อ ๑๒ ในกรณีมีความจำเป็นเร่งด่วน ที่จะต้องให้การสนับสนุนกิจกรรมการพัฒนาเด็กได้ทันเหตุการณ์ ให้อธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน มีอำนาจอนุมัติการใช้จ่ายเงินกองทุนพัฒนาเด็กชนบทส่วนกลางได้ในวงเงินครั้งละไม่เกินห้าหมื่นบาท และผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจอนุมัติการใช้จ่ายเงินกองทุนพัฒนาเด็กชนบทจังหวัดได้ในวงเงินครั้งละไม่เกินห้าหมื่นบาท โดยไม่ต้องนำเสนอให้คณะกรรมการบริหารกองทุนพัฒนาเด็กชนบท พิจารณาให้ความเห็นชอบ

ข้อ ๑๓ การเก็บรักษาเงินกองทุนพัฒนาเด็กชนบท ให้เปิดบัญชีเงินฝากไว้กับธนาคารของรัฐบาล หรือธนาคารที่เป็นรัฐวิสาหกิจ กองทุนพัฒนาเด็กชนบทส่วนกลาง ในนาม “กองทุนพัฒนาเด็กชนบท” กองทุนพัฒนาเด็กชนบทจังหวัด ในนาม “กองทุนพัฒนาเด็กชนบทจังหวัด...”

ข้อ ๑๔ การส่งจ่ายเงินจากบัญชีตามข้อ ๑๓ เมื่อผู้มีอำนาจตามข้อ ๑๒ อนุมัติแล้ว ให้ประธานกรรมการบริหารกองทุนพัฒนาเด็กชนบท หรือกรรมการและเลขานุการ หรือกรรมการบริหารที่ได้รับมอบอำนาจ เป็นผู้ลงลายมือชื่อส่งจ่ายร่วมกันอย่างน้อยสองคน

ข้อ ๑๕ ให้ประธานคณะกรรมการบริหารกองทุนพัฒนาเด็กชนบทส่วนกลาง และประธานคณะกรรมการบริหารกองทุนพัฒนาเด็กชนบทจังหวัด จัดให้มีการจัดทำบัญชีของเงินกองทุนพัฒนาเด็กชนบทส่วนกลางและจังหวัดปีละ ๑ ครั้ง ภายในเดือน กันยายนของทุกปี ในกรณีที่จำเป็นอาจสั่งให้มีการจัดทำบัญชีเพิ่มขึ้นอีกก็ได้

ข้อ ๑๖ ให้คณะกรรมการบริหารกองทุนพัฒนาเด็กชนบทส่วนกลาง และคณะกรรมการบริหารกองทุนพัฒนาเด็กชนบทจังหวัด จัดทำรายงานกิจการและสถานะการเงินของกองทุนพัฒนาเด็กชนบท เสนอต่อประธานคณะกรรมการอำนวยการกองทุนพัฒนาเด็กชนบท ภายในเดือนตุลาคมของทุกปี

ข้อ ๑๗ ให้ปลัดกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามระเบียบนี้ และมีอำนาจตีความ วินิจฉัยปัญหาที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติตามระเบียบนี้ คำวินิจฉัยของปลัดกระทรวงมหาดไทยให้เป็นที่สุด

ประกาศ ณ วันที่ ๙ เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๔๓

ธานี ศักดิ์เศรษฐ์

รัฐมนตรีช่วยว่าการฯ ปฏิบัติราชการแทน

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

ระเบียบกระทรวงมหาดไทย
ว่าด้วยกองทุนพัฒนาเด็กชนบท ในพระราชูปถัมภ์
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (ฉบับที่ ๒)
พ.ศ. ๒๕๔๔

.....

ด้วยสภาพเศรษฐกิจและสังคมในปัจจุบันได้เปลี่ยนแปลงไปซึ่งส่งผลกระทบให้การดำเนินงานกองทุนพัฒนาเด็กชนบท ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ต้องมีการปรับปรุงการบริหารการดำเนินงานให้สะดวก รวดเร็ว และทันเหตุการณ์ ในการนี้เห็นสมควรแก้ไขเพิ่มเติมระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยกองทุนพัฒนาเด็กชนบท ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี พ.ศ. ๒๕๔๓ ให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น กระทรวงมหาดไทย จึงออกระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยกองทุนพัฒนาเด็กชนบท ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๔”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกความในข้อ ๑๒ และข้อ ๑๓ แห่งระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยกองทุนพัฒนาเด็กชนบท ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี พ.ศ. ๒๕๔๓ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ข้อ ๑๒ ในกรณีที่มีความจำเป็นเร่งด่วนที่จะต้องให้การสนับสนุนกิจกรรมการพัฒนาเด็กได้ทันเหตุการณ์ ให้อธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน มีอำนาจอนุมัติการใช้จ่ายเงินกองทุนพัฒนาเด็กชนบท ส่วนกลาง ได้ในวงเงินครั้งละไม่เกินหนึ่งแสนบาท และผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจอนุมัติการใช้จ่ายเงินกองทุนพัฒนาเด็กชนบทจังหวัดได้ในวงเงินครั้งละไม่เกินห้าหมื่น โดยไม่ต้องนำเสนอให้คณะกรรมการบริหารกองทุนพัฒนาเด็กชนบทพิจารณาให้ความเห็นชอบ

ข้อ ๑๓ การเก็บรักษาเงินกองทุนพัฒนาเด็กชนบทให้เปิดบัญชีเงินฝากไว้กับธนาคารของรัฐ หรือธนาคารที่เป็นรัฐวิสาหกิจ หรือธนาคารอื่นซึ่งอธิบดีกรมการพัฒนาชุมชนหรือผู้ว่าราชการจังหวัด ให้ความเห็นชอบ หรือสหกรณ์ออมทรัพย์กรมการพัฒนาชุมชน จำกัด หรือสหกรณ์ออมทรัพย์ กระทรวงมหาดไทย จำกัด กองทุนพัฒนาเด็กชนบทส่วนกลาง ฝากในนาม “กองทุนพัฒนาเด็กชนบท” กองทุนพัฒนาเด็กชนบทจังหวัด ฝากในนาม “กองทุนพัฒนาเด็กชนบทจังหวัด”

ประกาศ ณ วันที่ ๒๑ เดือน พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๔๔

ร้อยตำรวจเอก ประชัย เปี่ยมสมบูรณ์

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี
ว่าด้วยคณะกรรมการอำนวยการ หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ แห่งชาติ
พ.ศ. ๒๕๔๔

โดยที่รัฐบาลมีนโยบายในการดำเนินการโครงการ หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์เพื่อส่งเสริมสนับสนุนกระบวนการพัฒนาท้องถิ่น สร้างชุมชนที่เข้มแข็งพึ่งตนเองได้ ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการสร้างงานสร้างรายได้ ด้วยการนำทรัพยากร ภูมิปัญญาในท้องถิ่นมาพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์และบริการคุณภาพที่มีจุดเด่นและมูลค่าเพิ่มเป็นที่ต้องการของตลาดทั้งในและต่างประเทศ สอดคล้องกับวัฒนธรรมและวิถีชีวิตของท้องถิ่น ดังนั้นเพื่อให้การดำเนินการตามนโยบายหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ เป็นไปอย่างรวดเร็ว มีเอกภาพและประสิทธิภาพ เห็นควรมีระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีด้วยคณะกรรมการอำนวยการ หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ แห่งชาติ มีอำนาจหน้าที่ในการวางนโยบายและจัดทำแผนดำเนินการ เพื่อให้เกิดบูรณาการในการจัดทำแผนงานและงบประมาณของส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๑ (๘) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ นายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีจึงวางระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า "ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยคณะกรรมการอำนวยการ หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๔"

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ บรรดาระเบียบ ข้อบังคับ มติคณะรัฐมนตรีและคำสั่งอื่นใดในส่วนที่กำหนดไว้แล้วในระเบียบนี้ หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ ๔ ในระเบียบนี้

"คณะกรรมการ" หมายความว่า คณะกรรมการอำนวยการ หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ แห่งชาติ

"หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์" หมายความว่า ผลิตภัณฑ์ดีเด่นของตำบลที่ได้รับการคัดเลือกและขึ้นบัญชีผลิตภัณฑ์จากคณะกรรมการตามหลักเกณฑ์ที่จะกำหนดต่อไป

ข้อ ๕ ให้นายกรัฐมนตรีเป็นผู้รักษาการตามระเบียบนี้

ข้อ ๖ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่ง เรียกว่า "คณะกรรมการอำนวยการ หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ แห่งชาติ" เรียกโดยย่อว่า "กอ. นตผ" ประกอบด้วยนายกรัฐมนตรี หรือรองนายกรัฐมนตรี ที่นายกรัฐมนตรีมอบหมาย เป็นประธานกรรมการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย เป็นรองประธานกรรมการ รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรีที่นายกรัฐมนตรีมอบหมาย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม รัฐมนตรีว่าการทบวงมหาวิทยาลัย ปลัดกระทรวงพาณิชย์ ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม ปลัดกระทรวงสาธารณสุข

ปลัดกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม ปลัดกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม ปลัดทบวงมหาวิทยาลัย ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้ง จำนวนไม่เกิน ๑๐ คน เป็นกรรมการ

ให้ปลัดกระทรวงมหาดไทยเป็นกรรมการและเลขานุการ อธิบดีกรมการพัฒนาชุมชนและผู้แทนสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรีเป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ คณะกรรมการอาจแต่งตั้งผู้ช่วยเลขานุการได้ตามความจำเป็น

ข้อ ๗ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระดำรงตำแหน่งคราวละสองปี

ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระ หรือในกรณีที่มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพิ่มขึ้นในระหว่างที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งแต่งตั้งไว้แล้วยังมีวาระอยู่ในตำแหน่งให้ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งแทนหรือเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพิ่มขึ้นอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งได้แต่งตั้งไว้ก่อนแล้วเมื่อครบกำหนดวาระตามวาระหนึ่งแล้วหากยังไม่มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้นปฏิบัติหน้าที่ต่อไป จนกว่าจะมีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิใหม่

ข้อ ๘ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามข้อ ๗ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจะพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก
- (๓) เป็นบุคคลล้มละลาย
- (๔) นายกรัฐมนตรีให้ออก
- (๕) เป็นบุคคลไร้ความสามารถ หรือเสมือนไร้ความสามารถ
- (๖) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก

ข้อ ๙ การประชุมคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุมการวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือตามเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

ข้อ ๑๐ คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์และแผนแม่บทการดำเนินงาน "หนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์" เพื่อให้การจัดทำแผนงานและงบประมาณของส่วนราชการที่เกี่ยวข้องประสานกันอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิภาพ

(๒) กำหนดมาตรฐานและหลักเกณฑ์การคัดเลือกและขึ้นบัญชีผลิตภัณฑ์ดีเด่นของตำบล ที่จะอยู่ในบัญชี หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์

(๓) ศึกษา เสนอแนะและให้คำปรึกษาแก่คณะรัฐมนตรี ให้มีการสนับสนุนและเร่งรัด เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามนโยบาย ยุทธศาสตร์และแผนแม่บทอย่างมีประสิทธิภาพ

(๔) ประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินงาน "หนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์"

(๕) ออกระเบียบ คำสั่ง ข้อบังคับและประกาศอื่น ๆ เพื่อปฏิบัติการตามระเบียบนี้

(๖) เพื่อประโยชน์ในการบริหารงาน อาจขอให้ข้าราชการ หรือลูกจ้างของส่วนราชการ หรืออาจขอให้คณะรัฐมนตรีมีมติให้พนักงาน หรือลูกจ้างรัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานของรัฐอื่นไปช่วยปฏิบัติงาน โดยถือว่าเป็นการปฏิบัติราชการหรือปฏิบัติงานตามปกติและจะให้ไปช่วยปฏิบัติงานเต็มเวลา บางเวลา หรือนอกเวลาก็ได้อีกทั้งอาจกำหนดค่าตอบแทนให้แก่ผู้ไปช่วยปฏิบัติงานด้วยก็ได้

(๗) แต่งตั้งคณะกรรมการ คณะทำงาน ที่ปรึกษา เพื่อดำเนินการตามระเบียบนี้

(๘) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่คณะรัฐมนตรีมอบหมาย

ข้อ ๑๑ ให้คณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ ที่ได้รับการแต่งตั้งตามระเบียบนี้มีสิทธิได้รับเบี้ยประชุมและค่าตอบแทนตามอัตราที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาเบี้ยประชุมและค่าตอบแทนที่ปรึกษา ซึ่งนายกรัฐมนตรีแต่งตั้ง พ.ศ. ๒๕๒๓ และที่แก้ไขเพิ่มเติมโดยอนุโลม โดยเบิกจ่ายจากสำนักงาน ปลัดกระทรวงมหาดไทย

ข้อ ๑๒ ค่าใช้จ่ายอื่นที่จำเป็นนอกจากข้อ ๑๑ ในการดำเนินการระเบียบนี้ให้ใช้จ่ายจากงบประมาณของสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย

ประกาศ ณ วันที่ ๗ กันยายน พ.ศ. ๒๕๔๔

พันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร

นายกรัฐมนตรี

**ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี
ว่าด้วยคณะกรรมการอำนาจการ หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ แห่งชาติ
(ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕**

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงแก้ไขระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยคณะกรรมการอำนาจการ หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๔ ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๑ (๘) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ นายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีจึงวางระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยคณะกรรมการอำนาจการ หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ แห่งชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกความในข้อ ๖ ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยคณะกรรมการอำนาจการ หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๔ และให้ใช้ความดังต่อไปนี้แทน

“ข้อ ๖ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการอำนาจการ หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ แห่งชาติ” เรียกโดยย่อว่า “กอ.นตผ” ประกอบด้วย นายกรัฐมนตรี หรือรองนายกรัฐมนตรี ที่นายกรัฐมนตรีมอบหมาย เป็นประธานกรรมการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ อธิบดีกรมประชาสัมพันธ์ ผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์ อธิบดีกรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ อธิบดีกรมพัฒนาแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก เลขาธิการคณะกรรมการอาหารและยา อธิบดีกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย ผู้ว่าการการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย และผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งนายกรัฐมนตรีแต่งตั้งจำนวนไม่เกิน ๑๐ คนเป็นกรรมการ

ให้ ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี เป็นกรรมการและเลขานุการ และอธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

คณะกรรมการอาจแต่งตั้งผู้ช่วยเลขานุการได้ตามความจำเป็น”

ข้อ ๔ ให้ยกเลิกความในข้อ ๑๐ ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยคณะกรรมการอำนาจการ หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

ข้อ ๑๐ คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ และแผนแม่บทการดำเนินงาน “หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์” เพื่อให้การจัดทำแผนงานและงบประมาณของส่วนราชการที่เกี่ยวข้องประสานกันอย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิภาพ

(๒) กำหนดมาตรฐาน และหลักเกณฑ์การคัดเลือกและขึ้นบัญชีผลิตภัณฑ์ดีเด่นของตำบล ที่จะอยู่ในบัญชี หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์

(๓) ศึกษา เสนอแนะ และให้คำปรึกษาแก่คณะรัฐมนตรี ในการสนับสนุนและเร่งรัด เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามนโยบาย ยุทธศาสตร์และแผนแม่บทอย่างมีประสิทธิภาพ

(๔) บูรณาการ การทำงานกับภาคีทุกภาคส่วน

(๕) ส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน ชุมชน ในการคัดเลือกและพัฒนาผลิตภัณฑ์

(๖) ส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมการดำเนินงาน

(๗) ส่งเสริม และสนับสนุนการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชน

(๘) ประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินงาน หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์

(๙) ออกระเบียบ คำสั่ง ข้อบังคับ และประกาศอื่นๆ เพื่อปฏิบัติการตามระเบียบนี้

(๑๐) เพื่อประโยชน์ในการบริหารงาน อาจขอให้ข้าราชการหรือลูกจ้างของส่วนราชการ หรืออาจขอให้คณะรัฐมนตรีมีมติให้พนักงาน หรือลูกจ้างรัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานของรัฐอื่นไปช่วยปฏิบัติงาน โดยถือว่าเป็นการปฏิบัติราชการ หรือปฏิบัติงานตามปกติ และจะให้เป็นไปช่วยปฏิบัติงานเต็มเวลา บางเวลาหรือนอกเวลาก็ได้ อีกทั้งอาจให้ค่าตอบแทนแก่ผู้ไปช่วยปฏิบัติงานด้วยก็ได้ตามที่กระทรวงการคลังกำหนด

(๑๑) แต่งตั้งคณะอนุกรรมการ คณะทำงาน ที่ปรึกษา เพื่อดำเนินการตามระเบียบนี้

(๑๒) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่คณะรัฐมนตรีมอบหมาย”

ข้อ ๕ ให้ยกเลิกความในข้อ ๑๑ ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยคณะกรรมการ อำนวยการ หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ข้อ ๑๑ ให้สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ตั้งงบประมาณประจำปีเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการ ดำเนินการของคณะกรรมการ”

ข้อ ๖ ให้ยกเลิกความในข้อ ๑๒ ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยคณะกรรมการ อำนวยการ หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๔

ประกาศ ณ วันที่ ๒๗ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๔๕

พันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร

นายกรัฐมนตรี

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร

ตราไว้ ณ วันที่ ๖ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๖๐
เป็นปีที่ ๒ ในรัชกาลปัจจุบัน

ศุภมัสดุ พระพุทธศาสนกาลเป็นอดีตกาล ๒๕๖๐ พรรษา ปัจจุบันสมัย จันทรคตินิยม
กุกกุฏสมปัตตสร จิตรมาส ชุณหปักษ์ ทสมิตถี สุริยคติกาล เมษายนมาส ฉัฏฐสุรทิน ครุวาร โดยกาลบริเขต
สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม
ให้ประกาศว่า นายกรัฐมนตรีได้นำความกราบบังคมทูลว่า นับแต่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก
พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมพระราชทานรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรสยาม
พุทธศักราช ๒๔๗๕ เป็นต้นมา การปกครองของประเทศไทยได้ดำรงเจตนารมณียึดมั่นในระบอบประชาธิปไตย
อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขต่อเนื่องมาโดยตลอด แม้ได้มีการยกเลิก แก้ไขเพิ่มเติม และประกาศใช้
รัฐธรรมนูญเพื่อจัดระเบียบการปกครองให้เหมาะสมหลายครั้ง แต่การปกครองก็มิได้มีเสถียรภาพหรือ
ราบรื่นเรียบร้อยเพราะยังคงประสบปัญหาและข้อขัดแย้งต่าง ๆ บางครั้งเป็นวิกฤติทางรัฐธรรมนูญที่หา
ทางออกไม่ได้ เหตุส่วนหนึ่งเกิดจากการที่มีผู้ไม่นำพาหรือไม่นับถือยำเกรงกฎเกณฑ์การปกครองบ้านเมือง
ทุจริตฉ้อฉลหรือบิดเบือนอำนาจ หรือขาดความตระหนักรับผิดชอบต่อประเทศชาติและประชาชน
จนทำให้การบังคับใช้กฎหมายไม่เป็นผล ซึ่งจำเป็นต้องป้องกันและแก้ไขด้วยการปฏิรูปการศึกษาและการบังคับใช้
กฎหมาย และเสริมสร้างความเข้มแข็งของระบบคุณธรรมและจริยธรรม แต่เหตุอีกส่วนหนึ่งเกิดจากกฎเกณฑ์
การเมืองการปกครองที่ยังไม่เหมาะสมแก่สภาวะการณบ้านเมืองและกาลสมัย ให้ความสำคัญแก่รูปแบบ
และวิธีการยิ่งกว่าหลักการพื้นฐานในระบอบประชาธิปไตยหรือไม่อาจนำกฎเกณฑ์ที่มีอยู่มาใช้แก้พฤติกรรม
ของบุคคลและสถานการณ์ในยามวิกฤติที่มีรูปแบบและวิธีการแตกต่างไปจากเดิมให้ได้ผล

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๑) พุทธศักราช ๒๕๕๘ จึงได้บัญญัติให้มีคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญมีหน้าที่ร่างรัฐธรรมนูญเพื่อใช้เป็นหลักในการปกครอง และเป็นแนวทางในการจัดทำกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญและกฎหมายอื่น โดยได้กำหนดกลไกเพื่อจัดระเบียบและสร้างความเข้มแข็งแก่การปกครองประเทศขึ้นใหม่ด้วยการจัดโครงสร้างของหน้าที่และอำนาจขององค์กรต่าง ๆ ตามรัฐธรรมนูญ และสัมพันธ์ภาพระหว่างฝ่ายนิติบัญญัติกับฝ่ายบริหารให้เหมาะสม การให้สถาบันศาลและองค์กรอิสระอื่นซึ่งมีหน้าที่ตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สุจริต เที่ยงธรรมและมีส่วนในการป้องกันหรือแก้ไขวิกฤติของประเทศตามความจำเป็นและความเหมาะสม การรับรอง ปกป้อง และคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของปวงชนชาวไทยให้ชัดเจนและครอบคลุมอย่างกว้างขวางยิ่งขึ้น โดยถือว่าการมีสิทธิเสรีภาพเป็นหลักการจำกัดตัดสิทธิเสรีภาพเป็นข้อยกเว้น แต่การใช้สิทธิเสรีภาพดังกล่าวต้องอยู่ภายใต้กฎเกณฑ์เพื่อคุ้มครองส่วนรวม การกำหนดให้รัฐมีหน้าที่ต่อประชาชนเช่นเดียวกับการให้ประชาชนมีหน้าที่ต่อรัฐ การวางกลไกป้องกัน ตรวจสอบ และขจัดการทุจริตและประพฤติมิชอบที่เข้มงวด เด็ดขาด เพื่อมิให้ผู้บริหารที่ปราศจากคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาลเข้ามามีอำนาจในการปกครองบ้านเมืองหรือใช้อำนาจตามอำเภอใจ และการกำหนดมาตรการป้องกันและบริหารจัดการวิกฤติการณ์ของประเทศให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ตลอดจนได้กำหนดกลไกอื่น ๆ ตามแนวทางที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ ระบุไว้ เพื่อใช้เป็นกรอบในการพัฒนาประเทศตามแนวนโยบายแห่งรัฐและยุทธศาสตร์ชาติซึ่งผู้เข้ามาบริหารประเทศแต่ละคณะจะได้กำหนดนโยบายและวิธีดำเนินการที่เหมาะสมต่อไป ทั้งยังสร้างกลไกในการปฏิรูปประเทศในด้านต่าง ๆ ที่สำคัญและจำเป็นอย่างร่วมมือร่วมใจกัน รวมตลอดทั้งการลดเงื่อนไขความขัดแย้งเพื่อให้ประเทศมีความสงบสุข บนพื้นฐานของความรู้รักสามัคคีปรองดอง การจะดำเนินการในเรื่องเหล่านี้ให้ลุล่วงไปได้ จำต้องอาศัยความร่วมมือระหว่างประชาชนทุกภาคส่วนกับหน่วยงานทั้งหลายของรัฐตามแนวทางพระราชรัฐภายใต้กฎเกณฑ์ตามหลักการปกครองในระบอบประชาธิปไตยและประเพณีการปกครองที่เหมาะสมกับสถานการณ์และลักษณะสังคมไทย หลักความสุจริต หลักสิทธิมนุษยชน และหลักธรรมาภิบาล อันจะทำให้สามารถขับเคลื่อนประเทศให้พัฒนาไปข้างหน้าได้อย่างเป็นขั้นตอนจนเกิดความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ทั้งในทางการเมืองการปกครอง เศรษฐกิจ และสังคมตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

ในการดำเนินการดังกล่าว คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญได้สร้างความรับรู้ความเข้าใจแก่ประชาชนในหลักการและเหตุผลของบทบัญญัติต่าง ๆ เป็นระยะ ๆ เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าถึงร่างรัฐธรรมนูญและความหมายโดยผ่านทางสื่อต่าง ๆ อย่างกว้างขวาง และให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาสาระของร่างรัฐธรรมนูญด้วยการเสนอแนะข้อควรแก้ไขเพิ่มเติม เมื่อการจัดทำร่างรัฐธรรมนูญแล้วเสร็จ ก็ได้เผยแพร่ร่างรัฐธรรมนูญและคำอธิบายสาระสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญโดยสรุปในลักษณะที่ประชาชนสามารถเข้าใจเนื้อหาสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญได้โดยสะดวกและเป็นการทั่วไป และจัดให้มีการออกเสียงประชามติ

เพื่อให้ความเห็นชอบร่างรัฐธรรมนูญทั้งฉบับ ในการนี้ สภานิติบัญญัติแห่งชาติได้มีมติเสนอประเด็นเพิ่มเติมอีกประเด็นหนึ่งเพื่อให้มีการออกเสียงประชามติในคราวเดียวกันด้วย การออกเสียงประชามติปรากฏผลว่า ประชาชนผู้มีสิทธิออกเสียงประชามติโดยคะแนนเสียงข้างมากของผู้มาออกเสียงประชามติเห็นชอบกับร่างรัฐธรรมนูญและประเด็นเพิ่มเติมดังกล่าว คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญจึงดำเนินการแก้ไขร่างรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวข้องให้สอดคล้องกับผลการออกเสียงประชามติในประเด็นเพิ่มเติม และได้ส่งให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาว่าเป็นการชอบด้วยผลการออกเสียงประชามติแล้วหรือไม่ ซึ่งต่อมาสคริปต์รัฐธรรมนูญได้วินิจฉัยให้คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมข้อความบางส่วน และคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญได้ดำเนินการแก้ไขตามคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญแล้ว นายกรัฐมนตรีจึงนำร่างรัฐธรรมนูญขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวาย ต่อมารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๔) พุทธศักราช ๒๕๖๐ บัญญัติให้นายกรัฐมนตรีขอรับพระราชทานร่างรัฐธรรมนูญนั้นคืนมาแก้ไขเพิ่มเติมเฉพาะบางประเด็นได้ เมื่อดำเนินการแล้วเสร็จ นายกรัฐมนตรีจึงนำร่างรัฐธรรมนูญนั้นขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเพื่อทรงลงพระปรมาภิไธย ประกาศใช้เป็นรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยสืบไป ทรงพระราชดำริว่าสมควรพระราชทานพระราชนุมัติ

จึงมีพระราชโองการดำรัสเหนือเกล้าเหนือกระหม่อมให้ตรารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับนี้ขึ้นไว้ ให้ใช้แทนรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ ซึ่งได้ตราไว้ ณ วันที่ ๒๒ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๕๗ ตั้งแต่วันประกาศนี้เป็นต้นไป

ขอปวงชนชาวไทย จงมีความสมัครสมานเป็นเอกฉันท์ ในอันที่จะปฏิบัติตามและพิทักษ์รักษารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยนี้ เพื่อธำรงคงไว้ซึ่งระบอบประชาธิปไตยและอำนาจอธิปไตยของปวงชนชาวไทย และนำมาซึ่งความผาสุกสิริสวัสดิ์พิพัฒน์ชัยมงคล อเนกคุณผลสกลเกียรติยศสถาพรแก่อาณาประชาราษฎร์ทั่วสยามรัฐสีมา สมดังพระราชปณิธานปรารภนาทุกประการ เทอญ

หมวด ๑

บททั่วไป

มาตรา	๑	ประเทศไทยเป็นราชอาณาจักรอันหนึ่งอันเดียว จะแบ่งแยกไม่ได้
มาตรา	๒	ประเทศไทยมีการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
มาตรา	๓	อำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชนชาวไทย พระมหากษัตริย์ผู้ทรงเป็นประมุขทรงใช้อำนาจนั้นทางรัฐสภา คณะรัฐมนตรี และศาล ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ

รัฐสภา คณะรัฐมนตรี ศาล องค์การอิสระ และหน่วยงานของรัฐ ต้องปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ กฎหมาย และหลักนิติธรรม เพื่อประโยชน์ส่วนรวมของประเทศชาติและความผาสุกของประชาชนโดยรวม

มาตรา ๔ ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคของบุคคลย่อมได้รับความคุ้มครอง

ปวงชนชาวไทยย่อมได้รับความคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญเสมอกัน

มาตรา ๕ รัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ บทบัญญัติใดของกฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับ หรือการกระทำใด ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ บทบัญญัติหรือการกระทำนั้นเป็นอันใช้บังคับมิได้

เมื่อไม่มีบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้บังคับแก่กรณีใด ให้กระทำการนั้นหรือวินิจฉัยกรณีนั้นไปตามประเพณีการปกครองประเทศไทยในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

หมวด ๒

พระมหากษัตริย์

มาตรา ๖ องค์พระมหากษัตริย์ทรงดำรงอยู่ในฐานะอันเป็นที่เคารพสักการะ ผู้ใดจะละเมิดมิได้ ผู้ใดจะกล่าวหาหรือฟ้องร้องพระมหากษัตริย์ในทางใด ๆ มิได้

มาตรา ๗ พระมหากษัตริย์ทรงเป็นพุทธมามกะ และทรงเป็นอัครศาสนูปถัมภก

มาตรา ๘ พระมหากษัตริย์ทรงดำรงตำแหน่งจอมทัพไทย

มาตรา ๙ พระมหากษัตริย์ทรงไว้ซึ่งพระราชอำนาจที่จะสถาปนาและถอดถอนฐานันดรศักดิ์ และพระราชทานและเรียกคืนเครื่องราชอิสริยาภรณ์

มาตรา ๑๐ พระมหากษัตริย์ทรงเลือกและทรงแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิเป็นประธานองคมนตรีคนหนึ่งและองคมนตรีอื่นอีกไม่เกินสิบแปดคนประกอบเป็นคณะองคมนตรี

คณะองคมนตรีมีหน้าที่ถวายความเห็นต่อพระมหากษัตริย์ในพระราชกรณียกิจทั้งปวงที่พระมหากษัตริย์ทรงปรึกษา และมีหน้าที่อื่นตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ

มาตรา ๑๑ การเลือกและแต่งตั้งองคมนตรีหรือการให้องคมนตรีพ้นจากตำแหน่ง ให้เป็นไปตามพระราชอัธยาศัย

ให้ประธานรัฐสภาเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการแต่งตั้งประธานองคมนตรีหรือให้องคมนตรีพ้นจากตำแหน่ง

ให้ประธานองคมนตรีเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการแต่งตั้งองคมนตรีอื่นหรือให้องคมนตรีอื่นพ้นจากตำแหน่ง

มาตรา ๑๒ องคมนตรีต้องไม่เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือดำรงตำแหน่งทางการเมืองอื่น ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ พนักงานรัฐวิสาหกิจ เจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ หรือสมาชิกหรือเจ้าหน้าที่ของพรรคการเมือง หรือข้าราชการเว้นแต่การเป็นข้าราชการในพระองค์ ในตำแหน่งองคมนตรี และต้องไม่แสดงการฝักใฝ่ในพรรคการเมืองใด ๆ

มาตรา ๑๓ ก่อนเข้ารับหน้าที่ องคมนตรีต้องถวายสัตย์ปฏิญาณต่อพระมหากษัตริย์ ด้วยถ้อยคำ ดังต่อไปนี้

“ข้าพระพุทธเจ้า (ชื่อผู้ปฏิญาณ) ขอถวายสัตย์ปฏิญาณว่า ข้าพระพุทธเจ้าจะจงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์ และจะปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เพื่อประโยชน์ของประเทศและประชาชน ทั้งจะรักษาไว้และปฏิบัติตามซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยทุกประการ”

มาตรา ๑๔ องคมนตรีพ้นจากตำแหน่งเมื่อตาย ลาออก หรือมีพระบรมราชโองการให้พ้นจากตำแหน่ง

มาตรา ๑๕ การแต่งตั้งและการให้ข้าราชการในพระองค์พ้นจากตำแหน่ง ให้เป็นไปตามพระราชอัธยาศัย

การจัดระเบียบราชการและการบริหารงานบุคคลของราชการในพระองค์ ให้เป็นไปตามพระราชอัธยาศัยตามที่บัญญัติไว้ในพระราชกฤษฎีกา

มาตรา ๑๖ ในเมื่อพระมหากษัตริย์จะไม่ประทับอยู่ในราชอาณาจักร หรือจะทรงบริหารพระราชภาระไม่ได้ด้วยเหตุใดก็ตาม จะทรงแต่งตั้งบุคคลคนหนึ่งหรือหลายคนเป็นคณะขึ้น ให้เป็นผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์หรือไม่ก็ได้ และในกรณีที่ทรงแต่งตั้งผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ ให้ประธานรัฐสภาเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

มาตรา ๑๗ ในกรณีที่พระมหากษัตริย์มิได้ทรงแต่งตั้งผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ ตามมาตรา ๑๖ หรือในกรณีที่พระมหากษัตริย์ไม่สามารถทรงแต่งตั้งผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์เพราะยังไม่ทรงบรรลุนิติภาวะหรือเพราะเหตุอื่น แต่ต่อมาคณะองคมนตรีพิจารณาเห็นว่ามีความจำเป็นสมควร แต่งตั้งผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์และไม่อาจกราบบังคมทูลให้ทรงแต่งตั้งได้ทันการ ให้คณะองคมนตรีเสนอชื่อบุคคลคนหนึ่งหรือหลายคนเป็นคณะ ตามลำดับที่โปรดเกล้าโปรดกระหม่อมกำหนดไว้ก่อนแล้ว ให้เป็นผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ แล้วแจ้งประธานรัฐสภาเพื่อประกาศในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์ แต่งตั้งผู้นั้นขึ้นเป็นผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์

มาตรา ๑๘ ในระหว่างที่ไม่มีผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ตามมาตรา ๑๗ ให้ประธานองคมนตรีเป็นผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์เป็นการชั่วคราวไปพลางก่อน

ในกรณีที่ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ซึ่งได้รับการแต่งตั้งตามมาตรา ๑๖ หรือมาตรา ๑๗ ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้ประธานองคมนตรีทำหน้าที่ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์เป็นการชั่วคราวไปพลางก่อน

ในระหว่างที่ประธานองคมนตรีเป็นผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ตามวรรคหนึ่ง หรือในระหว่างที่ประธานองคมนตรีทำหน้าที่ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ตามวรรคสอง ประธานองคมนตรีจะปฏิบัติหน้าที่ในฐานะเป็นประธานองคมนตรีมิได้ ในกรณีเช่นว่านี้ ให้คณะองคมนตรีเลือกองคมนตรีคนหนึ่งขึ้นทำหน้าที่ประธานองคมนตรีเป็นการชั่วคราวไปพลางก่อน

มาตรา ๑๙ ก่อนเข้ารับหน้าที่ ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ซึ่งได้รับการแต่งตั้งตามมาตรา ๑๖ หรือมาตรา ๑๗ ต้องปฏิญาณตนในที่ประชุมรัฐสภาด้วยถ้อยคำ ดังต่อไปนี้

“ข้าพเจ้า (ชื่อผู้ปฏิญาณ) ขอปฏิญาณว่า ข้าพเจ้าจะจงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์ (พระปรมาภิไธย) และจะปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เพื่อประโยชน์ของประเทศและประชาชน ทั้งจะรักษาไว้และปฏิบัติตามซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยทุกประการ”

ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ซึ่งเคยได้รับการแต่งตั้งและปฏิญาณตนมาแล้ว ไม่ต้องปฏิญาณตนอีก

มาตรา ๒๐ ภายใต้บังคับมาตรา ๒๑ การสืบราชสมบัติให้เป็นไปโดยนัยแห่งกฎหมายเทียบบาลว่าด้วยการสืบราชสันตติวงศ์ พระพุทธศักราช ๒๔๖๗

การแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายเทียบบาลว่าด้วยการสืบราชสันตติวงศ์ พระพุทธศักราช ๒๔๖๗ เป็นพระราชอำนาจของพระมหากษัตริย์โดยเฉพาะ เมื่อมีพระราชดำริประการใด ให้คณะองคมนตรีจัดทำร่างกฎหมายเทียบบาลแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายเทียบบาลเดิมขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเพื่อมีพระราชวินิจฉัยเมื่อทรงเห็นชอบและทรงลงพระปรมาภิไธยแล้ว ให้ประธานองคมนตรีดำเนินการแจ้งประธานรัฐสภาเพื่อให้ประธานรัฐสภาแจ้งให้รัฐสภาทราบ และให้ประธานรัฐสภาลงนามรับสนองพระบรมราชโองการและเมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับเป็นกฎหมายได้

มาตรา ๒๑ ในกรณีที่ราชบัลลังก์หากว่างลงและเป็นกรณีที่พระมหากษัตริย์ได้ทรงแต่งตั้งพระรัชทายาทไว้ตามกฎหมายเทียบบาลว่าด้วยการสืบราชสันตติวงศ์ พระพุทธศักราช ๒๔๖๗ แล้ว ให้คณะรัฐมนตรีแจ้งให้ประธานรัฐสภาทราบ และให้ประธานรัฐสภาเรียกประชุมรัฐสภาเพื่อรับทราบ และให้ประธานรัฐสภาอัญเชิญองค์พระรัชทายาทขึ้นทรงราชย์เป็นพระมหากษัตริย์สืบไป แล้วให้ประธานรัฐสภาประกาศให้ประชาชนทราบ

ในกรณีที่ราชบัลลังก์หากว่างลงและเป็นกรณีที่พระมหากษัตริย์มิได้ทรงแต่งตั้งพระรัชทายาทไว้ตามวรรคหนึ่ง ให้คณะองคมนตรีเสนอพระนามผู้สืบราชสันตติวงศ์ตามมาตรา ๒๐ ต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อเสนอต่อรัฐสภาเพื่อรัฐสภาให้ความเห็นชอบ ในการนี้ จะเสนอพระนามพระราชธิดาก็ได้ เมื่อรัฐสภาให้ความเห็นชอบแล้ว ให้ประธานรัฐสภาอัญเชิญองค์ผู้สืบราชสันตติวงศ์ขึ้นทรงราชย์เป็นพระมหากษัตริย์สืบไป แล้วให้ประธานรัฐสภาประกาศให้ประชาชนทราบ

มาตรา ๒๒ ในระหว่างที่ยังไม่มีประกาศอัญเชิญองค์พระรัชทายาทหรือองค์ผู้สืบราชสันตติวงศ์ขึ้นทรงราชย์เป็นพระมหากษัตริย์ตามมาตรา ๒๑ ให้ประธานองคมนตรีเป็นผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์เป็นการชั่วคราวไปพลางก่อน แต่ในกรณีที่ราชบัลลังก์หากว่างลงในระหว่างที่ได้แต่งตั้งผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ไว้ตามมาตรา ๑๖ หรือมาตรา ๑๗ หรือระหว่างเวลาที่ประธานองคมนตรีเป็นผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ตามมาตรา ๑๘ วรรคหนึ่ง ให้ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์นั้น ๆ แล้วแต่กรณี เป็นผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ต่อไป ทั้งนี้ จนกว่าจะได้ประกาศอัญเชิญองค์พระรัชทายาทหรือองค์ผู้สืบราชสันตติวงศ์ขึ้นทรงราชย์เป็นพระมหากษัตริย์

ในกรณีที่ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ซึ่งได้รับการแต่งตั้งไว้และเป็นผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ต่อไปตามวรรคหนึ่ง ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้ประธานองคมนตรีทำหน้าที่ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์เป็นการชั่วคราวไปพลางก่อน

ในกรณีที่ประธานองคมนตรีเป็นผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ตามวรรคหนึ่ง หรือทำหน้าที่ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์เป็นการชั่วคราวตามวรรคสอง ให้นำมาตรา ๑๘ วรรคสาม มาใช้บังคับ

มาตรา ๒๓ ในกรณีที่คณะองคมนตรีจะต้องปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๑๗ หรือมาตรา ๒๑ วรรคสอง หรือประธานองคมนตรีจะต้องเป็นหรือทำหน้าที่ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ตามมาตรา ๑๘ วรรคหนึ่งหรือวรรคสอง หรือมาตรา ๒๒ วรรคสอง และอยู่ในระหว่างที่ไม่มีประธานองคมนตรีหรือมีแต่ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้คณะองคมนตรีที่เหลืออยู่เลือกกองมนตรีคนหนึ่งเพื่อทำหน้าที่ประธานองคมนตรี หรือเป็นหรือทำหน้าที่ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ตามมาตรา ๑๘ วรรคหนึ่งหรือวรรคสอง หรือตามมาตรา ๒๒ วรรคสอง แล้วแต่กรณี

มาตรา ๒๔ การถวายสัตย์ปฏิญาณต่อพระมหากษัตริย์ตามรัฐธรรมนูญหรือกฎหมายพระมหากษัตริย์จะโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้กระทำต่อพระรัชทายาทซึ่งทรงบรรลุนิติภาวะแล้วหรือต่อผู้แทนพระองค์ก็ได้

ในระหว่างที่ยังมิได้ถวายสัตย์ปฏิญาณตามวรรคหนึ่ง จะโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้ผู้ซึ่งต้องถวายสัตย์ปฏิญาณปฏิบัติหน้าที่ไปพลางก่อนก็ได้

หมวด ๓

สิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย

มาตรา ๒๕ สิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย นอกจากที่บัญญัติคุ้มครองไว้เป็นการเฉพาะในรัฐธรรมนูญแล้ว การใดที่มีได้ห้ามหรือจำกัดไว้ในรัฐธรรมนูญหรือในกฎหมายอื่น บุคคลย่อมมีสิทธิและเสรีภาพที่จะทำการนั้นได้และได้รับความคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญ ตราบเท่าที่การใช้สิทธิหรือเสรีภาพเช่นว่านั้นไม่กระทบกระเทือนหรือเป็นอันตรายต่อความมั่นคงของรัฐ ความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน และไม่ละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลอื่น

สิทธิหรือเสรีภาพใดที่รัฐธรรมนูญให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ หรือให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ แม้ยังไม่มีมาตรการกฎหมายนั้นขึ้นใช้บังคับ บุคคลหรือชุมชนย่อมสามารถใช้สิทธิหรือเสรีภาพนั้นได้ตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ

บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่ได้รับความคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญ สามารถยกบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญเพื่อใช้สิทธิทางศาลหรือยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้คดีในศาลได้

บุคคลซึ่งได้รับความเสียหายจากการถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพหรือจากการกระทำความผิดอาญาของบุคคลอื่น ย่อมมีสิทธิที่จะได้รับการเยียวยาหรือช่วยเหลือจากรัฐตามที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา ๒๖ การตรากฎหมายที่มีผลเป็นการจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลต้องเป็นไปตามเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ ในกรณีที่รัฐธรรมนูญมิได้บัญญัติเงื่อนไขไว้ กฎหมายดังกล่าวต้องไม่ขัดต่อหลักนิติธรรม ไม่เพิ่มภาระหรือจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุ และจะกระทบต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของบุคคลมิได้ รวมทั้งต้องระบุมเหตุผลความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพไว้ด้วย

กฎหมายตามวรรคหนึ่ง ต้องมีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไป ไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่งหรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจง

มาตรา ๒๗ บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมาย มีสิทธิและเสรีภาพและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน

ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน

การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคล ไม่ว่าด้วยเหตุความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ ความพิการ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม หรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือเหตุอื่นใด จะกระทำมิได้

มาตรการที่รัฐกำหนดขึ้นเพื่อขจัดอุปสรรคหรือส่งเสริมให้บุคคลสามารถใช้สิทธิหรือเสรีภาพได้เช่นเดียวกับบุคคลอื่น หรือเพื่อคุ้มครองหรืออำนวยความสะดวกให้แก่เด็ก สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ หรือผู้ด้อยโอกาส ย่อมไม่ถือว่าเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมตามวรรคสาม

บุคคลผู้เป็นทหาร ตำรวจ ข้าราชการ เจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ และพนักงานหรือลูกจ้างขององค์กรของรัฐย่อมมีสิทธิและเสรีภาพเช่นเดียวกับบุคคลทั่วไป เว้นแต่ที่จำกัดไว้ในกฎหมายเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับการเมือง สมรรถภาพ วินัย หรือจริยธรรม

มาตรา ๒๘ บุคคลย่อมมีสิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกาย

การจับและการคุมขังบุคคลจะกระทำมิได้ เว้นแต่มีคำสั่งหรือหมายของศาลหรือมีเหตุอย่างอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ

การค้นตัวบุคคลหรือการกระทำได้อันกระทบกระเทือนต่อสิทธิหรือเสรีภาพในชีวิตหรือร่างกายจะกระทำมิได้ เว้นแต่มีเหตุตามที่กฎหมายบัญญัติ

การทรมาน ทารุณกรรม หรือการลงโทษด้วยวิธีการโหดร้ายหรือไร้มนุษยธรรมจะกระทำมิได้

มาตรา ๒๙ บุคคลไม่ต้องรับโทษอาญา เว้นแต่ได้กระทำการอันกฎหมายที่ใช้อยู่ในเวลา ที่กระทำนั้นบัญญัติเป็นความผิดและกำหนดโทษไว้ และโทษที่จะลงแก่บุคคลนั้นจะหนักกว่าโทษที่บัญญัติไว้ใน กฎหมายที่ใช้อยู่ในเวลา ที่กระทำความผิดมิได้

ในคดีอาญา ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยไม่มีความผิด และก่อนมีคำพิพากษา อันถึงที่สุดแสดงว่าบุคคลใดได้กระทำความผิด จะปฏิบัติต่อบุคคลนั้นเสมือนเป็นผู้กระทำความผิดมิได้

การควบคุมหรือคุมขังผู้ต้องหาหรือจำเลยให้กระทำได้เพียงเท่าที่จำเป็น เพื่อป้องกันมิให้มีการหลบหนี ในคดีอาญา จะบังคับให้บุคคลให้การเป็นปฏิปักษ์ต่อตนเองมิได้

คำขอประกันผู้ต้องหาหรือจำเลยในคดีอาญาต้องได้รับการพิจารณาและจะเรียกหลักประกัน จนเกินควรแก่กรณีมิได้ การไม่ให้ประกันต้องเป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา ๓๐ การเกณฑ์แรงงานจะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติ แห่งกฎหมายที่ตราขึ้นเพื่อป้องกันภัยพิบัติสาธารณะ หรือในขณะที่มี การประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน หรือประกาศใช้กฎอัยการศึก หรือในระหว่างเวลาที่ประเทศอยู่ในภาวะสงครามหรือการรบ

มาตรา ๓๑ บุคคลย่อมมีเสรีภาพบริบูรณ์ในการถือศาสนาและย่อมมีเสรีภาพในการปฏิบัติ หรือประกอบพิธีกรรมตามหลักศาสนาของตน แต่ต้องไม่เป็นปฏิปักษ์ต่อหน้าที่ของปวงชนชาวไทย ไม่เป็นอันตรายต่อความปลอดภัยของรัฐ และไม่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน

มาตรา ๓๒ บุคคลย่อมมีสิทธิในความเป็นอยู่ส่วนตัว เกียรติยศ ชื่อเสียง และครอบครัว การกระทำอันเป็นการละเมิดหรือกระทบต่อสิทธิของบุคคลตามวรรคหนึ่ง หรือการนำข้อมูล ส่วนบุคคลไปใช้ประโยชน์ไม่ว่าในทางใด ๆ จะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย ที่ตราขึ้นเพียงเท่าที่จำเป็นเพื่อประโยชน์สาธารณะ

มาตรา ๓๓ บุคคลย่อมมีเสรีภาพในเคหสถาน

การเข้าไปในเคหสถานโดยปราศจากความยินยอมของผู้ครอบครอง หรือการค้นเคหสถาน หรือที่รื้อฐานจะกระทำมิได้ เว้นแต่มีคำสั่งหรือหมายของศาลหรือมีเหตุอย่างอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา ๓๔ บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น การพูด การเขียน การพิมพ์ การโฆษณา และการสื่อความหมายโดยวิธีอื่น การจำกัดเสรีภาพดังกล่าวจะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจ ตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ตราขึ้นเฉพาะเพื่อรักษาความมั่นคงของรัฐ เพื่อคุ้มครองสิทธิหรือเสรีภาพของ บุคคลอื่น เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือเพื่อป้องกันสุขภาพของ ประชาชน

เสรีภาพทางวิชาการย่อมได้รับความคุ้มครอง แต่การใช้เสรีภาพนั้นต้องไม่ขัดต่อหน้าที่ของ ปวงชนชาวไทยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน และต้องเคารพและไม่ปิดกั้นความเห็นต่างของบุคคลอื่น

มาตรา ๓๕ บุคคลซึ่งประกอบวิชาชีพสื่อมวลชนย่อมมีเสรีภาพในการเสนอข่าวสาร หรือการแสดงความคิดเห็นตามจริยธรรมแห่งวิชาชีพ

การสั่งปิดกิจการหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนอื่นเพื่อลิดรอนเสรีภาพตามวรรคหนึ่ง จะกระทำมิได้ การให้นำข่าวสารหรือข้อความใด ๆ ที่ผู้ประกอบการวิชาชีพสื่อมวลชนจัดทำขึ้นไปให้เจ้าหน้าที่ตรวจ ก่อนนำไปโฆษณาในหนังสือพิมพ์หรือสื่อใด ๆ จะกระทำมิได้ เว้นแต่จะกระทำในระหว่างเวลาที่ประเทศ อยู่ในภาวะสงคราม

เจ้าของกิจการหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนอื่นต้องเป็นบุคคลสัญชาติไทย

การให้เงินหรือทรัพย์สินอื่นเพื่ออุดหนุนกิจการหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนอื่นของเอกชน รัฐจะกระทำมิได้ หน่วยงานของรัฐที่ใช้จ่ายเงินหรือทรัพย์สินให้สื่อมวลชนไม่ว่าเพื่อประโยชน์ในการโฆษณา หรือประชาสัมพันธ์ หรือเพื่อการอื่นใดในทำนองเดียวกันต้องเปิดเผยรายละเอียดให้คณะกรรมการ ตรวจสอบเงินแผ่นดินทราบตามระยะเวลาที่กำหนดและประกาศให้ประชาชนทราบด้วย

เจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งปฏิบัติหน้าที่สื่อมวลชนย่อมมีเสรีภาพตามวรรคหนึ่ง แต่ให้คำนึงถึงวัตถุประสงค์ และการกิจของหน่วยงานที่ตนสังกัดอยู่ด้วย

มาตรา ๓๖ บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการติดต่อสื่อสารถึงกันไม่ว่าในทางใด ๆ

การตรวจ การกัก หรือการเปิดเผยข้อมูลที่บุคคลสื่อสารถึงกัน รวมทั้งการกระทำด้วยประการใด ๆ เพื่อให้ล่วงรู้หรือได้มาซึ่งข้อมูลที่บุคคลสื่อสารถึงกันจะกระทำมิได้ เว้นแต่มีคำสั่งหรือหมายของศาล หรือมีเหตุอย่างอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา ๓๗ บุคคลย่อมมีสิทธิในทรัพย์สินและการสืบทอด

ขอบเขตแห่งสิทธิและการจำกัดสิทธิเช่นนี้ ให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ

การเวนคืนอสังหาริมทรัพย์จะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย ที่ตราขึ้นเพื่อการอันเป็นสาธารณูปโภค การป้องกันประเทศ หรือการได้มาซึ่งทรัพยากรธรรมชาติ หรือเพื่อประโยชน์สาธารณะอย่างอื่น และต้องชดเชยค่าทดแทนที่เป็นธรรม ภายในเวลาอันควรแก่เจ้าของ ตลอดจนผู้ทรงสิทธิบรรดาที่ได้รับความเสียหายจากการเวนคืน โดยคำนึงถึงประโยชน์สาธารณะ ผลกระทบต่อผู้ถูกเวนคืน รวมทั้งประโยชน์ที่ผู้ถูกเวนคืนอาจได้รับจากการเวนคืนนั้น

การเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ ให้กระทำเพียงเท่าที่จำเป็นต้องใช้เพื่อการที่บัญญัติไว้ในวรรคสาม เว้นแต่เป็นการเวนคืนเพื่อนำอสังหาริมทรัพย์ที่เวนคืนไปชดเชยให้เกิดความเป็นธรรมแก่เจ้าของอสังหาริมทรัพย์ ที่ถูกเวนคืนตามที่กฎหมายบัญญัติ

กฎหมายเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ต้องระบุวัตถุประสงค์แห่งการเวนคืนและกำหนดระยะเวลา การเข้าใช้อสังหาริมทรัพย์ให้ชัดเจน ถ้ามิได้ใช้ประโยชน์เพื่อการนั้นภายในระยะเวลาที่กำหนด หรือมีอสังหาริมทรัพย์เหลือจากการใช้ประโยชน์ และเจ้าของเดิมหรือทายาทประสงค์จะได้คืน ให้คืนแก่ เจ้าของเดิมหรือทายาท

ระยะเวลาการขอคืนและการคืนอสังหาริมทรัพย์ที่ถูกเวนคืนที่มีได้ใช้ประโยชน์ หรือที่เหลือจากการใช้ประโยชน์ให้แก่เจ้าของเดิมหรือทายาท และการเรียกคืนค่าทดแทนที่ชดใช้ไป ให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ

การตรากฎหมายเวนคืนอสังหาริมทรัพย์โดยระบุเจาะจงอสังหาริมทรัพย์หรือเจ้าของอสังหาริมทรัพย์ที่ถูกเวนคืนตามความจำเป็น มิให้ถือว่าเป็นการขัดต่อมาตรา ๒๖ วรรคสอง

มาตรา ๓๘ บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการเดินทางและการเลือกถิ่นที่อยู่

การจำกัดเสรีภาพตามวรรคหนึ่งจะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ตราขึ้นเพื่อความมั่นคงของรัฐ ความสงบเรียบร้อยหรือสวัสดิภาพของประชาชน หรือการผังเมือง หรือเพื่อรักษาสถานภาพของครอบครัว หรือเพื่อสวัสดิภาพของผู้เยาว์

มาตรา ๓๙ การเนรเทศบุคคลสัญชาติไทยออกนอกราชอาณาจักร หรือห้ามมิให้ผู้มีสัญชาติไทยเข้ามาในราชอาณาจักร จะกระทำมิได้

การถอนสัญชาติของบุคคลซึ่งมีสัญชาติไทยโดยการเกิด จะกระทำมิได้

มาตรา ๔๐ บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการประกอบอาชีพ

การจำกัดเสรีภาพตามวรรคหนึ่งจะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ตราขึ้นเพื่อรักษาความมั่นคงหรือเศรษฐกิจของประเทศ การแข่งขันอย่างเป็นธรรม การป้องกันหรือขจัดการกีดกันหรือการผูกขาด การคุ้มครองผู้บริโภค การจัดระเบียบการประกอบอาชีพเพียงเท่าที่จำเป็น หรือเพื่อประโยชน์สาธารณะอย่างอื่น

การตรากฎหมายเพื่อจัดระเบียบการประกอบอาชีพตามวรรคสอง ต้องไม่มีลักษณะเป็นการเลือกปฏิบัติหรือก้าวก่ายการจัดการศึกษาของสถาบันการศึกษา

มาตรา ๔๑ บุคคลและชุมชนย่อมมีสิทธิ

(๑) ได้รับทราบและเข้าถึงข้อมูลหรือข่าวสารสาธารณะในครอบครองของหน่วยงานของรัฐตามที่กฎหมายบัญญัติ

(๒) เสนอเรื่องราวร้องทุกข์ต่อหน่วยงานของรัฐและได้รับแจ้งผลการพิจารณาโดยรวดเร็ว

(๓) พ้องหน่วยงานของรัฐให้รับผิดชอบเนื่องจากการกระทำหรือการละเว้นการกระทำของข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยงานของรัฐ

มาตรา ๔๒ บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการรวมกันเป็นสมาคม สหกรณ์ สหภาพ องค์กร ชุมชน หรือหมู่คณะอื่น

การจำกัดเสรีภาพตามวรรคหนึ่งจะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ตราขึ้นเพื่อคุ้มครองประโยชน์สาธารณะ เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อย หรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือเพื่อการป้องกันหรือขจัดการกีดกันหรือการผูกขาด

มาตรา ๔๓ บุคคลและชุมชนย่อมมีสิทธิ

(๑) อนุรักษ์ ฟื้นฟู หรือส่งเสริมภูมิปัญญา ศิลปะ วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม และจารีตประเพณี อันดีงามทั้งของท้องถิ่นและของชาติ

(๒) จัดการ บำรุงรักษา และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพอย่างสมดุลและยั่งยืนตามวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ

(๓) เข้าชื่อกันเพื่อเสนอแนะต่อหน่วยงานของรัฐให้ดำเนินการใดอันจะเป็นประโยชน์ต่อประชาชนหรือชุมชน หรืองดเว้นการดำเนินการใดอันจะกระทบต่อความเป็นอยู่อย่างสงบสุขของประชาชนหรือชุมชน และได้รับแจ้งผลการพิจารณาโดยรวดเร็ว ทั้งนี้ หน่วยงานของรัฐต้องพิจารณาข้อเสนอแนะนั้นโดยให้ประชาชนที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการพิจารณาด้วยตามวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ

(๔) จัดให้มีระบบสวัสดิการของชุมชน

สิทธิของบุคคลและชุมชนตามวรรคหนึ่ง หมายความว่ารวมถึงสิทธิที่จะร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือรัฐในการดำเนินการดังกล่าวด้วย

มาตรา ๔๔ บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการชุมนุมโดยสงบและปราศจากอาวุธ

การจำกัดเสรีภาพตามวรรคหนึ่งจะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ตราขึ้นเพื่อรักษาความมั่นคงของรัฐ ความปลอดภัยสาธารณะ ความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือเพื่อคุ้มครองสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลอื่น

มาตรา ๔๕ บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการรวมกันจัดตั้งพรรคการเมืองตามวิถีทางการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ตามที่กฎหมายบัญญัติ

กฎหมายตามวรรคหนึ่งอย่างน้อยต้องมีบทบัญญัติเกี่ยวกับการบริหารพรรคการเมือง ซึ่งต้องกำหนดให้เป็นไปโดยเปิดเผยและตรวจสอบได้ เปิดโอกาสให้สมาชิกมีส่วนร่วมอย่างกว้างขวางในการกำหนดนโยบายและการส่งผู้สมัครรับเลือกตั้ง และกำหนดมาตรการให้สามารถดำเนินการโดยอิสระไม่ถูกครอบงำหรือชี้นำโดยบุคคลซึ่งมิได้เป็นสมาชิกของพรรคการเมืองนั้น รวมทั้งมาตรการกำกับดูแลให้สมาชิกของพรรคการเมืองกระทำการอันเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมายเกี่ยวกับการเลือกตั้ง

มาตรา ๔๖ สิทธิของผู้บริโภคย่อมได้รับความคุ้มครอง

บุคคลย่อมมีสิทธิรวมกันจัดตั้งองค์กรของผู้บริโภคเพื่อคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิของผู้บริโภค

องค์กรของผู้บริโภคตามวรรคสองมีสิทธิรวมกันจัดตั้งเป็นองค์กรที่มีความเป็นอิสระเพื่อให้เกิดพลังในการคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิของผู้บริโภคโดยได้รับการสนับสนุนจากรัฐ ทั้งนี้ หลักเกณฑ์และวิธีการจัดตั้งอำนาจในการเป็นตัวแทนของผู้บริโภค และการสนับสนุนด้านการเงินจากรัฐ ให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา ๔๗ บุคคลย่อมมีสิทธิได้รับการสาธารณสุขของรัฐ

บุคคลผู้ยากไร้ย่อมมีสิทธิได้รับการสาธารณสุขของรัฐโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายตามที่กฎหมายบัญญัติ

บุคคลย่อมมีสิทธิได้รับการป้องกันและขจัดโรคติดต่ออันตรายจากรัฐโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย

มาตรา ๔๘ สิทธิของมารดาในช่วงระหว่างก่อนและหลังการคลอดบุตรย่อมได้รับความคุ้มครองและช่วยเหลือตามที่กฎหมายบัญญัติ

บุคคลซึ่งมีอายุเกินหกสิบปีและไม่มีรายได้เพียงพอแก่การยังชีพ และบุคคลผู้ยากไร้ย่อมมีสิทธิได้รับความช่วยเหลือที่เหมาะสมจากรัฐตามที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา ๔๙ บุคคลจะใช้สิทธิหรือเสรีภาพเพื่อล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขมิได้

ผู้ใดทราบว่ามีกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง ย่อมมีสิทธิร้องต่ออัยการสูงสุดเพื่อร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้เลิกการกระทำความผิดได้

ในกรณีที่อัยการสูงสุดมีคำสั่งไม่รับดำเนินการตามที่ร้องขอ หรือไม่ดำเนินการภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่รับคำร้องขอ ผู้ร้องขอจะยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญก็ได้

การดำเนินการตามมาตรานี้ไม่กระทบต่อการดำเนินคดีอาญาต่อผู้กระทำการตามวรรคหนึ่ง

หมวด ๔ หน้าที่ของปวงชนชาวไทย

มาตรา ๕๐ บุคคลมีหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) พิทักษ์รักษาไว้ซึ่งชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

(๒) ป้องกันประเทศ พิทักษ์รักษาเกียรติภูมิ ผลประโยชน์ของชาติ และสาธารณสมบัติของแผ่นดิน รวมทั้งให้ความร่วมมือในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

(๓) ปฏิบัติตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด

(๔) เข้ารับการศึกษาบรมในการศึกษาภาคบังคับ

(๕) รับราชการทหารตามที่กฎหมายบัญญัติ

(๖) เคารพและไม่ละเมิดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอื่น และไม่กระทำการใดที่อาจก่อให้เกิดความแตกแยกหรือเกลียดชังในสังคม

(๗) ไปใช้สิทธิเลือกตั้งหรือลงประชามติอย่างอิสระโดยคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมของประเทศเป็นสำคัญ

(๘) ร่วมมือและสนับสนุนการอนุรักษ์และคุ้มครองสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติ ความหลากหลายทางชีวภาพ รวมทั้งมรดกทางวัฒนธรรม

(๙) เสียภาษีอากรตามที่กฎหมายบัญญัติ

(๑๐) ไม่ร่วมมือหรือสนับสนุนการทุจริตและประพฤติมิชอบทุกรูปแบบ

หมวด ๕
หน้าที่ของรัฐ

มาตรา ๕๑ การใดที่รัฐธรรมนูญบัญญัติให้เป็นหน้าที่ของรัฐตามหมวดนี้ ถ้าการนั้นเป็นการทำเพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชนโดยตรง ย่อมเป็นสิทธิของประชาชนและชุมชนที่จะติดตามและเร่งรัดให้รัฐดำเนินการ รวมตลอดทั้งฟ้องร้องหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง เพื่อจัดให้ประชาชนหรือชุมชนได้รับประโยชน์นั้นตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา ๕๒ รัฐต้องพิทักษ์รักษาไว้ซึ่งสถาบันพระมหากษัตริย์ เอกราช อธิปไตย บูรณภาพแห่งอาณาเขตและเขตที่ประเทศไทยมีสิทธิอธิปไตย เกียรติภูมิและผลประโยชน์ของชาติ ความมั่นคงของรัฐ และความสงบเรียบร้อยของประชาชน เพื่อประโยชน์แห่งการนี้ รัฐต้องจัดให้มีการทหาร การทูต และการข่าวกรองที่มีประสิทธิภาพ

กำลังทหารให้ใช้เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาประเทศด้วย

มาตรา ๕๓ รัฐต้องดูแลให้มีการปฏิบัติตามและบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด

มาตรา ๕๔ รัฐต้องดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลาสิบสองปี ตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย

รัฐต้องดำเนินการให้เด็กเล็กได้รับการดูแลและพัฒนา ก่อนเข้ารับการศึกษาตามวรรคหนึ่ง เพื่อพัฒนาร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้สมกับวัย โดยส่งเสริมและสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคเอกชนเข้ามีส่วนร่วมในการดำเนินการด้วย

รัฐต้องดำเนินการให้ประชาชนได้รับการศึกษาตามความต้องการในระบบต่าง ๆ รวมทั้งส่งเสริมให้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต และจัดให้มีการร่วมมือกันระหว่างรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชนในการจัดการศึกษาทุกระดับ โดยรัฐมีหน้าที่ดำเนินการ กำกับ ส่งเสริม และสนับสนุนให้การจัดการศึกษาดังกล่าวมีคุณภาพ และได้มาตรฐานสากล ทั้งนี้ ตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติซึ่งอย่างน้อยต้องมีบทบัญญัติเกี่ยวกับการจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติ และการดำเนินการและตรวจสอบการดำเนินการให้เป็นไปตามแผนการศึกษาแห่งชาติด้วย

การศึกษาทั้งปวงต้องมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติ สามารถเชี่ยวชาญได้ตามความถนัดของตน และมีความรับผิดชอบต่อครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ

ในการดำเนินการให้เด็กเล็กได้รับการดูแลและพัฒนาตามวรรคสอง หรือให้ประชาชนได้รับการศึกษาตามวรรคสาม รัฐต้องดำเนินการให้ผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์ได้รับการสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการศึกษาตามความถนัดของตน

ให้จัดตั้งกองทุนเพื่อใช้ในการช่วยเหลือผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์ เพื่อลดความเหลื่อมล้ำในการศึกษา และเพื่อเสริมสร้างและพัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพครู โดยให้รัฐจัดสรรงบประมาณให้แก่กองทุนหรือใช้มาตรการหรือกลไกทางภาษีรวมทั้งการให้ผู้บริจาคทรัพย์สินเข้ากองทุนได้รับประโยชน์ในการลดหย่อน

ภาษีด้วย ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ ซึ่งกฎหมายดังกล่าวอย่างน้อยต้องกำหนดให้การบริหารจัดการกองทุนเป็นอิสระและกำหนดให้มีการใช้จ่ายเงินกองทุนเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าว

มาตรา ๕๕ รัฐต้องดำเนินการให้ประชาชนได้รับบริการสาธารณสุขที่มีประสิทธิภาพอย่างทั่วถึง เสริมสร้างให้ประชาชนมีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการส่งเสริมสุขภาพและการป้องกันโรค และส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการพัฒนาภูมิปัญญาด้านแพทย์แผนไทยให้เกิดประโยชน์สูงสุด

บริการสาธารณสุขตามวรรคหนึ่ง ต้องครอบคลุมการส่งเสริมสุขภาพ การควบคุม และป้องกันโรค การรักษาพยาบาล และการฟื้นฟูสุขภาพด้วย

รัฐต้องพัฒนาการบริการสาธารณสุขให้มีคุณภาพและมีมาตรฐานสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง

มาตรา ๕๖ รัฐต้องจัดหรือดำเนินการให้มีสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตของประชาชนอย่างทั่วถึงตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน

โครงสร้างหรือโครงข่ายขั้นพื้นฐานของกิจการสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานของรัฐอันจำเป็นต่อการดำรงชีวิตของประชาชนหรือเพื่อความมั่นคงของรัฐ รัฐจะกระทำด้วยประการใดให้ตกเป็นกรรมสิทธิ์ของเอกชนหรือทำให้รัฐเป็นเจ้าของน้อยกว่าร้อยละห้าสิบเอ็ดมิได้

การจัดหรือดำเนินการให้มีสาธารณูปโภคตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง รัฐต้องดูแลให้มีการเรียกเก็บค่าบริการจนเป็นภาระแก่ประชาชนเกินสมควร

การนำสาธารณูปโภคของรัฐไปให้เอกชนดำเนินการทางธุรกิจไม่ว่าด้วยประการใด ๆ รัฐต้องได้รับประโยชน์ตอบแทนอย่างเป็นธรรม โดยคำนึงถึงการลงทุนของรัฐ ประโยชน์ที่รัฐและเอกชนจะได้รับ และค่าบริการที่จะเรียกเก็บจากประชาชนประกอบกัน

มาตรา ๕๗ รัฐต้อง

(๑) อนุรักษ์ พื้นฟู และส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะ วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม และจารีตประเพณีอันดีงามของท้องถิ่นและของชาติ และจัดให้มีพื้นที่สาธารณะสำหรับกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชน ชุมชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้ใช้สิทธิและมีส่วนร่วมในการดำเนินการด้วย

(๒) อนุรักษ์ คุ่มครอง บำรุงรักษา พื้นฟู บริหารจัดการ และใช้หรือจัดให้มีการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพ ให้เกิดประโยชน์อย่างสมดุล และยั่งยืน โดยต้องให้ประชาชนและชุมชนในท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมดำเนินการและได้รับประโยชน์จากการดำเนินการดังกล่าวด้วยตามที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา ๕๘ การดำเนินการใดของรัฐหรือที่รัฐจะอนุญาตให้ผู้ใดดำเนินการ ถ้าการนั้นอาจมีผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติ คุณภาพสิ่งแวดล้อม สุขภาพ อนามัย คุณภาพชีวิต หรือส่วนได้เสียสำคัญอื่นใดของประชาชนหรือชุมชนหรือสิ่งแวดล้อมอย่างรุนแรง รัฐต้องดำเนินการให้มีการศึกษาและประเมินผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของประชาชนหรือชุมชน และจัดให้มีการรับฟัง

ความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสียและประชาชนและชุมชนที่เกี่ยวข้องก่อน เพื่อนำมาประกอบการพิจารณา
ดำเนินการหรืออนุญาตตามที่กฎหมายบัญญัติ

บุคคลและชุมชนย่อมมีสิทธิได้รับข้อมูล คำชี้แจง และเหตุผลจากหน่วยงานของรัฐก่อนการดำเนินการ
หรืออนุญาตตามวรรคหนึ่ง

ในการดำเนินการหรืออนุญาตตามวรรคหนึ่ง รัฐต้องระมัดระวังให้เกิดผลกระทบต่อประชาชน
ชุมชน สิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพน้อยที่สุด และต้องดำเนินการให้มีการเยียวยา
ความเดือดร้อนหรือเสียหายให้แก่ประชาชนหรือชุมชนที่ได้รับผลกระทบอย่างเป็นธรรมและไม่ชักช้า

มาตรา ๕๙ รัฐต้องเปิดเผยข้อมูลหรือข่าวสารสาธารณะในครอบครองของหน่วยงานของรัฐ
ที่มีใช้ข้อมูลเกี่ยวกับความมั่นคงของรัฐหรือเป็นความลับของทางราชการตามที่กฎหมายบัญญัติ และต้องจัดให้
ประชาชนเข้าถึงข้อมูลหรือข่าวสารดังกล่าวได้โดยสะดวก

มาตรา ๖๐ รัฐต้องรักษาไว้ซึ่งคลื่นความถี่และสิทธิในการเข้าใช้วงโคจรดาวเทียมอันเป็น
สมบัติของชาติ เพื่อใช้ให้เกิดประโยชน์แก่ประเทศชาติและประชาชน

การจัดให้มีการใช้ประโยชน์จากคลื่นความถี่ตามวรรคหนึ่ง ไม่ว่าจะใช้เพื่อส่งวิทยุกระจายเสียง
วิทยุโทรทัศน์ และโทรคมนาคม หรือเพื่อประโยชน์อื่นใด ต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สูงสุดของประชาชน
ความมั่นคงของรัฐ และประโยชน์สาธารณะ รวมตลอดทั้งการให้ประชาชนมีส่วนได้ใช้ประโยชน์จาก
คลื่นความถี่ด้วย ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

รัฐต้องจัดให้มีองค์กรของรัฐที่มีความเป็นอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ เพื่อรับผิดชอบและกำกับ
การดำเนินการเกี่ยวกับคลื่นความถี่ให้เป็นไปตามวรรคสอง ในการนี้ องค์กรดังกล่าวต้องจัดให้มีมาตรการ
ป้องกันมิให้มีการแสวงหาประโยชน์จากผู้บริโภคโดยไม่เป็นธรรมหรือสร้างภาระแก่ผู้บริโภคเกินความจำเป็น
ป้องกันมิให้คลื่นความถี่รบกวนกัน รวมตลอดทั้งป้องกันการกระทำที่มีผลเป็นการขัดขวางเสรีภาพในการรับรู้
หรือปิดกั้นการรับรู้ข้อมูลหรือข่าวสารที่ถูกต้องตามความเป็นจริงของประชาชน และป้องกันมิให้บุคคล
หรือกลุ่มบุคคลใดใช้ประโยชน์จากคลื่นความถี่โดยไม่คำนึงถึงสิทธิของประชาชนทั่วไป รวมตลอดทั้ง
การกำหนดสัดส่วนขั้นต่ำที่ผู้ใช้ประโยชน์จากคลื่นความถี่จะต้องดำเนินการเพื่อประโยชน์สาธารณะ ทั้งนี้
ตามที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา ๖๑ รัฐต้องจัดให้มีมาตรการหรือกลไกที่มีประสิทธิภาพในการคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิ
ของผู้บริโภคด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านการรู้ข้อมูลที่เป็นจริง ด้านความปลอดภัย ด้านความเป็นธรรม
ในการทำสัญญา หรือด้านอื่นใดอันเป็นประโยชน์ต่อผู้บริโภค

มาตรา ๖๒ รัฐต้องรักษาวินัยการเงินการคลังอย่างเคร่งครัดเพื่อให้ฐานะทางการเงินการคลัง
ของรัฐมีเสถียรภาพและมั่นคงอย่างยั่งยืนตามกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐ และจัดระบบภาษี
ให้เกิดความเป็นธรรมแก่สังคม

กฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐอย่างน้อยต้องมีบทบัญญัติเกี่ยวกับกรอบการดำเนินการทางการเงินการคลังและงบประมาณของรัฐ การกำหนดวินัยทางการเงินการคลังด้านรายได้และรายจ่ายทั้งเงินงบประมาณและเงินนอกงบประมาณ การบริหารทรัพย์สินของรัฐและเงินคงคลัง และการบริหารหนี้สาธารณะ

มาตรา ๖๓ รัฐต้องส่งเสริม สนับสนุน และให้ความรู้แก่ประชาชนถึงอันตรายที่เกิดจากการทุจริตและประพฤติมิชอบทั้งในภาครัฐและภาคเอกชน และจัดให้มีมาตรการและกลไกที่มีประสิทธิภาพเพื่อป้องกันและจัดการทุจริตและประพฤติมิชอบดังกล่าวอย่างเข้มงวด รวมทั้งกลไกในการส่งเสริมให้ประชาชนรวมตัวกันเพื่อมีส่วนร่วมในการรณรงค์ให้ความรู้ ต่อต้าน หรือชี้เบาะแส โดยได้รับความคุ้มครองจากรัฐตามที่กฎหมายบัญญัติ

หมวด ๖ แนวนโยบายแห่งรัฐ

มาตรา ๖๔ บทบัญญัติในหมวดนี้เป็นแนวทางให้รัฐดำเนินการตรากฎหมายและกำหนดนโยบายในการบริหารราชการแผ่นดิน

มาตรา ๖๕ รัฐพึงจัดให้มียุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาลเพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่าง ๆ ให้สอดคล้องและบูรณาการกันเพื่อให้เกิดเป็นพลังผลักดันร่วมกันไปสู่เป้าหมายดังกล่าว

การจัดทำ การกำหนดเป้าหมาย ระยะเวลาที่จะบรรลุเป้าหมาย และสาระที่พึงมีในยุทธศาสตร์ชาติให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ ทั้งนี้ กฎหมายดังกล่าวต้องมีบทบัญญัติเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมและการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนทุกภาคส่วนอย่างทั่วถึงด้วย

ยุทธศาสตร์ชาติ เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้

มาตรา ๖๖ รัฐพึงส่งเสริมสัมพันธไมตรีกับนานาประเทศโดยถือหลักความเสมอภาคในการปฏิบัติต่อกัน และไม่แทรกแซงกิจการภายในของกันและกัน ให้ความร่วมมือกับองค์การระหว่างประเทศและคุ้มครองผลประโยชน์ของชาติและของคนไทยในต่างประเทศ

มาตรา ๖๗ รัฐพึงอุปถัมภ์และคุ้มครองพระพุทธศาสนาและศาสนาอื่น

ในการอุปถัมภ์และคุ้มครองพระพุทธศาสนาอันเป็นศาสนาที่ประชาชนชาวไทยส่วนใหญ่นับถือมาช้านาน รัฐพึงส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษาและการเผยแผ่หลักธรรมของพระพุทธศาสนาเถรวาทเพื่อให้เกิดการพัฒนาจิตใจและปัญญา และต้องมีมาตรการและกลไกในการป้องกันมิให้มีการบ่อนทำลายพระพุทธศาสนาไม่ว่าในรูปแบบใด และพึงส่งเสริมให้พุทธศาสนิกชนมีส่วนร่วมในการดำเนินมาตรการหรือกลไกดังกล่าวด้วย

มาตรา ๖๘ รัฐพึงจัดระบบการบริหารงานในกระบวนการยุติธรรมทุกด้านให้มีประสิทธิภาพเป็นธรรม และไม่เลือกปฏิบัติ และให้ประชาชนเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้โดยสะดวก รวดเร็ว และไม่เสียค่าใช้จ่ายสูงเกินสมควร

รัฐพึงมีมาตรการคุ้มครองเจ้าหน้าที่ของรัฐในกระบวนการยุติธรรม ให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ โดยเคร่งครัด ปราศจากการแทรกแซงหรือครอบงำใด ๆ

รัฐพึงให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายที่จำเป็นและเหมาะสมแก่ผู้ยากไร้หรือผู้ด้อยโอกาส ในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม รวมตลอดถึงการจัดหาทุนความให้

มาตรา ๖๙ รัฐพึงจัดให้มีและส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และศิลปวิทยาการแขนงต่าง ๆ ให้เกิดความรู้ การพัฒนา และนวัตกรรม เพื่อความเข้มแข็งของสังคม และเสริมสร้างความสามารถของคนในชาติ

มาตรา ๗๐ รัฐพึงส่งเสริมและให้ความคุ้มครองชาวไทยกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ ให้มีสิทธิดำรงชีวิต ในสังคมตามวัฒนธรรม ประเพณี และวิถีชีวิตดั้งเดิมตามความสมัครใจได้อย่างสงบสุข ไม่ถูกรบกวน ทั้งนี้ เท่าที่ไม่เป็นการขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือเป็นอันตราย ต่อความมั่นคงของรัฐ หรือสุขภาพอนามัย

มาตรา ๗๑ รัฐพึงเสริมสร้างความเข้มแข็งของครอบครัวอันเป็นองค์ประกอบพื้นฐานที่สำคัญ ของสังคม จัดให้ประชาชนมีที่อยู่อาศัยอย่างเหมาะสม ส่งเสริมและพัฒนาการสร้างสรรค์เสริมสุขภาพเพื่อให้ ประชาชนมีสุขภาพที่แข็งแรงและมีจิตใจเข้มแข็ง รวมตลอดทั้งส่งเสริมและพัฒนาการกีฬาให้ไปสู่ความเป็นเลิศ และเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชน

รัฐพึงส่งเสริมและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้เป็นพลเมืองที่ดี มีคุณภาพและความสามารถสูงขึ้น

รัฐพึงให้ความช่วยเหลือเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ ผู้ยากไร้ และผู้ด้อยโอกาส ให้สามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีคุณภาพ และคุ้มครองป้องกันมิให้บุคคลดังกล่าวถูกใช้ความรุนแรง หรือปฏิบัติอย่างไม่เป็นธรรม รวมตลอดทั้งให้การบำบัด พ้นฟูและเยียวยาผู้ถูกกระทำการดังกล่าว

ในการจัดสรรงบประมาณ รัฐพึงคำนึงถึงความจำเป็นและความต้องการที่แตกต่างกันของเพศ วัย และสภาพของบุคคล ทั้งนี้ เพื่อความเป็นธรรม

มาตรา ๗๒ รัฐพึงดำเนินการเกี่ยวกับที่ดิน ทรัพยากรน้ำ และพลังงาน ดังต่อไปนี้

(๑) วางแผนการใช้ที่ดินของประเทศให้เหมาะสมกับสภาพของพื้นที่และศักยภาพของที่ดิน ตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน

(๒) จัดให้มีการวางแผนผังเมืองทุกระดับและบังคับการให้เป็นไปตามผังเมืองอย่างมีประสิทธิภาพ รวมตลอดทั้งพัฒนาเมืองให้มีความเจริญโดยสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในพื้นที่

(๓) จัดให้มีมาตรการกระจายการถือครองที่ดินเพื่อให้ประชาชนสามารถมีที่ทำกินได้อย่างทั่วถึง และเป็นธรรม

(๔) จัดให้มีทรัพยากรน้ำที่มีคุณภาพและเพียงพอต่อการอุปโภคบริโภคของประชาชน รวมทั้ง การประกอบเกษตรกรรม อุตสาหกรรม และการอื่น

(๕) ส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงานและการใช้พลังงานอย่างคุ้มค่า รวมทั้งพัฒนาและสนับสนุน ให้มีการผลิตและการใช้พลังงานทางเลือกเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงด้านพลังงานอย่างยั่งยืน

มาตรา ๗๓ รัฐพึงจัดให้มีมาตรการหรือกลไกที่ช่วยให้เกษตรกรประกอบเกษตรกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ ได้ผลผลิตที่มีปริมาณและคุณภาพสูง มีความปลอดภัย โดยใช้ต้นทุนต่ำ และสามารถแข่งขันในตลาดได้ และพึงช่วยเหลือเกษตรกรผู้ยากไร้ให้มีที่ทำกินโดยการปฏิรูปที่ดินหรือวิธีอื่นใด

มาตรา ๗๔ รัฐพึงส่งเสริมให้ประชาชนมีความสามารถในการทำงานอย่างเหมาะสมกับศักยภาพ และวัยและให้มีงานทำ และพึงคุ้มครองผู้ใช้แรงงานให้ได้รับความปลอดภัยและมีสุขอนามัยที่ดีในการทำงาน ได้รับรายได้ สวัสดิการ การประกันสังคม และสิทธิประโยชน์อื่นที่เหมาะสมแก่การดำรงชีพ และพึงจัดให้มีหรือส่งเสริมการออมเพื่อการดำรงชีพเมื่อพ้นวัยทำงาน

รัฐพึงจัดให้มีระบบแรงงานสัมพันธ์ที่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการดำเนินการ

มาตรา ๗๕ รัฐพึงจัดระบบเศรษฐกิจให้ประชาชนมีโอกาสได้รับประโยชน์จากความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจไปพร้อมกันอย่างทั่วถึง เป็นธรรม และยั่งยืน สามารถพึ่งพาตนเองได้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ขจัดการผูกขาดทางเศรษฐกิจที่ไม่เป็นธรรม และพัฒนาความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจของประชาชนและประเทศ

รัฐต้องไม่ประกอบกิจการที่มีลักษณะเป็นการแข่งขันกับเอกชน เว้นแต่กรณีที่มีความจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการรักษาความมั่นคงของรัฐ การรักษาผลประโยชน์ส่วนรวม การจัดให้มีสาธารณูปโภค หรือการจัดทำบริการสาธารณะ

รัฐพึงส่งเสริม สนับสนุน คุ้มครอง และสร้างเสถียรภาพให้แก่ระบบสหกรณ์ประเภทต่าง ๆ และกิจการวิสาหกิจขนาดย่อมและขนาดกลางของประชาชนและชุมชน

ในการพัฒนาประเทศ รัฐพึงคำนึงถึงความสมดุลระหว่างการพัฒนาด้านวัตถุกับการพัฒนาด้านจิตใจ และความอยู่เย็นเป็นสุขของประชาชน ประกอบกัน

มาตรา ๗๖ รัฐพึงพัฒนาระบบการบริหารราชการแผ่นดินทั้งราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค ส่วนท้องถิ่น และงานของรัฐอย่างอื่น ให้เป็นไปตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี โดยหน่วยงานของรัฐต้องร่วมมือและช่วยเหลือกันในการปฏิบัติหน้าที่ เพื่อให้การบริหารราชการแผ่นดิน การจัดทำบริการสาธารณะ และการใช้จ่ายเงินงบประมาณมีประสิทธิภาพสูงสุด เพื่อประโยชน์สุขของประชาชน รวมตลอดทั้งพัฒนาเจ้าหน้าที่ของรัฐให้มีความซื่อสัตย์สุจริต และมีทัศนคติเป็นผู้ให้บริการประชาชนให้เกิดความสะดวก รวดเร็ว ไม่เลือกปฏิบัติ และปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ

รัฐพึงดำเนินการให้มีกฎหมายเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของหน่วยงานของรัฐ ให้เป็นไปตามระบบคุณธรรม โดยกฎหมายดังกล่าวอย่างน้อยต้องมีมาตรการป้องกันมิให้ผู้ใดใช้อำนาจ หรือกระทำการโดยมิชอบที่เป็นการก้าวก่ายหรือแทรกแซงการปฏิบัติหน้าที่ หรือกระบวนการแต่งตั้งหรือการพิจารณาความดีความชอบของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

รัฐพึงจัดให้มีมาตรฐานทางจริยธรรม เพื่อให้หน่วยงานของรัฐใช้เป็นหลักในการกำหนดประมวลจริยธรรมสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐในหน่วยงานนั้น ๆ ซึ่งต้องไม่ต่ำกว่ามาตรฐานทางจริยธรรมดังกล่าว

มาตรา ๗๗ รัฐพึงจัดให้มีกฎหมายเพียงเท่าที่จำเป็น และยกเลิกหรือปรับปรุงกฎหมายที่หมดความจำเป็นหรือไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ หรือที่เป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิตหรือการประกอบอาชีพโดยไม่ชักช้าเพื่อไม่ให้เป็นภาระแก่ประชาชน และดำเนินการให้ประชาชนเข้าถึงตัวบทกฎหมายต่าง ๆ ได้โดยสะดวกและสามารถเข้าใจกฎหมายได้ง่ายเพื่อปฏิบัติตามกฎหมายได้อย่างถูกต้อง

ก่อนการตรากฎหมายทุกฉบับ รัฐพึงจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง วิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายอย่างรอบด้านและเป็นระบบ รวมทั้งเปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์นั้นต่อประชาชน และนำมาประกอบการพิจารณาในกระบวนการตรากฎหมายทุกขั้นตอน เมื่อกฎหมายมีผลใช้บังคับแล้ว รัฐพึงจัดให้มีการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายทุกรอบระยะเวลาที่กำหนด โดยรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องประกอบด้วย เพื่อพัฒนากฎหมายทุกฉบับให้สอดคล้องและเหมาะสมกับบริบทต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลงไป

รัฐพึงใช้ระบบอนุญาตและระบบคณะกรรมการในกฎหมายเฉพาะกรณีที่กำหนดหลักเกณฑ์การใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ของรัฐและระยะเวลาในการดำเนินการตามขั้นตอนต่าง ๆ ที่บัญญัติไว้ในกฎหมายให้ชัดเจน และพึงกำหนดโทษอาญาเฉพาะความผิดร้ายแรง

มาตรา ๗๘ รัฐพึงส่งเสริมให้ประชาชนและชุมชนมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศด้านต่าง ๆ การจัดทำบริการสาธารณะทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น การตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ รวมตลอดทั้งการตัดสินใจทางการเมือง และการอื่นใด บรรดาที่อาจมีผลกระทบต่อประชาชนหรือชุมชน

หมวด ๗

รัฐสภา

ส่วนที่ ๑

บททั่วไป

มาตรา ๗๙ รัฐสภาประกอบด้วยสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา

รัฐสภาจะประชุมร่วมกันหรือแยกกัน ย่อมเป็นไปตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ บุคคลจะเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาในขณะเดียวกันมิได้

มาตรา ๘๐ ประธานสภาผู้แทนราษฎรเป็นประธานรัฐสภา ประธานวุฒิสภาเป็นรองประธาน

รัฐสภา

ในกรณีที่ไม่มีประธานสภาผู้แทนราษฎร หรือประธานสภาผู้แทนราษฎรไม่อยู่หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ที่ประธานรัฐสภาได้ ให้ประธานวุฒิสภาทำหน้าที่ประธานรัฐสภาแทน

ในระหว่างที่ประธานวุฒิสภาต้องทำหน้าที่ประธานรัฐสภาตามวรรคสอง แต่ไม่มีประธานวุฒิสภา และเป็นกรณีที่เกิดขึ้นในระหว่างไม่มีสภาผู้แทนราษฎร ให้รองประธานวุฒิสภาทำหน้าที่ประธานรัฐสภา ถ้าไม่มีรองประธานวุฒิสภา ให้สมาชิกวุฒิสภาซึ่งมีอายุมากที่สุดในขณะที่นั้นทำหน้าที่ประธานรัฐสภา และให้ดำเนินการเลือกประธานวุฒิสภาโดยเร็ว

ประธานรัฐสภามีหน้าที่และอำนาจตามรัฐธรรมนูญ และดำเนินการของรัฐบาล ในกรณีประชุมร่วมกันให้เป็นไปตามข้อบังคับ

ประธานรัฐสภาและผู้ทำหน้าที่แทนประธานรัฐสภาต้องวางตนเป็นกลางในการปฏิบัติหน้าที่
รองประธานรัฐสภามีหน้าที่และอำนาจตามรัฐธรรมนูญ และตามที่ประธานรัฐสภามอบหมาย
มาตรา ๘๑ ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญและร่างพระราชบัญญัติ จะตราขึ้นเป็นกฎหมายได้ก็แต่โดยคำแนะนำและยินยอมของรัฐสภา

ภายใต้บังคับมาตรา ๑๔๕ ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญและร่างพระราชบัญญัติ ที่ได้รับความเห็นชอบของรัฐสภาแล้ว ให้นายกรัฐมนตรีนำขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเพื่อพระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธย และเมื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับเป็นกฎหมายได้

มาตรา ๘๒ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภา จำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสิบของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของแต่ละสภา มีสิทธิเข้าชื่อร้องต่อประธานแห่งสภาที่ตนเป็นสมาชิกว่าสมาชิกภาพของสมาชิกคนใดคนหนึ่งแห่งสภานั้นสิ้นสุดลงตามมาตรา ๑๐๑ (๓) (๕) (๖) (๗) (๘) (๙) (๑๐) หรือ (๑๒) หรือมาตรา ๑๑๑ (๓) (๔) (๕) หรือ (๗) แล้วแต่กรณี และให้ประธานแห่งสภาที่ได้รับคำร้อง ส่งคำร้องนั้นไปยังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัยว่าสมาชิกภาพของสมาชิกผู้นั้นสิ้นสุดลงหรือไม่

เมื่อได้รับเรื่องไว้พิจารณา หากปรากฏเหตุอันควรสงสัยว่าสมาชิกผู้ถูกร้องมีกรณีตามที่ถูกร้อง ให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้สมาชิกผู้ถูกร้องหยุดปฏิบัติหน้าที่จนกว่าศาลรัฐธรรมนูญจะมีคำวินิจฉัย และเมื่อศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยแล้ว ให้ศาลรัฐธรรมนูญแจ้งคำวินิจฉัยนั้นไปยังประธานแห่งสภาที่ได้รับคำร้องตามวรรคหนึ่ง ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าสมาชิกภาพของสมาชิกผู้ถูกร้องสิ้นสุดลง ให้ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันที่หยุดปฏิบัติหน้าที่ แต่ไม่กระทบต่อกิจการที่ผู้นั้นได้กระทำไปก่อนพ้นจากตำแหน่ง

มิให้นับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาซึ่งหยุดปฏิบัติหน้าที่ตามวรรคสองเป็นจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎรหรือวุฒิสภา

ในกรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งเห็นว่าสมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาคนใดคนหนึ่งมีเหตุสิ้นสุดลงตามวรรคหนึ่ง ให้ส่งเรื่องไปยังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัยตามวรรคหนึ่งได้ด้วย

ส่วนที่ ๒
สภาผู้แทนราษฎร

มาตรา ๘๓ สภาผู้แทนราษฎรประกอบด้วยสมาชิกจำนวนห้าร้อยคน ดังนี้

(๑) สมาชิกซึ่งมาจากการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งจำนวนสามร้อยห้าสิบคน

(๒) สมาชิกซึ่งมาจากบัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองจำนวนหนึ่งร้อยห้าสิบคน

ในกรณีที่ตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรว่างลงไม่ว่าด้วยเหตุใด และยังไม่มี การเลือกตั้ง หรือประกาศชื่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรขึ้นแทนตำแหน่งที่ว่าง ให้สภาผู้แทนราษฎรประกอบด้วยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเท่าที่มีอยู่

ในกรณีมีเหตุใด ๆ ที่ทำให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อมีจำนวนไม่ถึงหนึ่งร้อยห้าสิบคน ให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อประกอบด้วยสมาชิกเท่าที่มีอยู่

มาตรา ๘๔ ในการเลือกตั้งทั่วไป เมื่อมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้รับเลือกตั้งถึงร้อยละ เก้าสิบห้าของจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั้งหมดแล้ว หากมีความจำเป็นจะต้องเรียกประชุมรัฐสภา ก็ให้ดำเนินการเรียกประชุมรัฐสภาได้ โดยให้ถือว่าสภาผู้แทนราษฎรประกอบด้วยสมาชิกเท่าที่มีอยู่ แต่ต้องดำเนินการให้มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรให้ครบตามจำนวนตามมาตรา ๘๓ โดยเร็ว ในกรณีเช่นนี้ ให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรดังกล่าวอยู่ในตำแหน่งได้เพียงเท่าอายุของสภาผู้แทนราษฎรที่เหลืออยู่

มาตรา ๘๕ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรซึ่งมาจากการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง ให้ใช้วิธี ออกเสียงลงคะแนนโดยตรงและลับ โดยให้แต่ละเขตเลือกตั้งมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้เขตละหนึ่งคน และผู้มีสิทธิเลือกตั้งมีสิทธิออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้งได้คนละหนึ่งคะแนน โดยจะลงคะแนนเลือกผู้สมัคร รับเลือกตั้งผู้ใด หรือจะลงคะแนนไม่เลือกผู้ใดเลยก็ได้

ให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งซึ่งได้รับคะแนนสูงสุดและมีคะแนนสูงกว่าคะแนนเสียงที่ไม่เลือกผู้ใด เป็นผู้ได้รับเลือกตั้ง

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการสมัครรับเลือกตั้ง การออกเสียงลงคะแนน การนับคะแนน การรวมคะแนน การประกาศผลการเลือกตั้ง และการอื่นที่เกี่ยวข้อง ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร โดยกฎหมายดังกล่าวจะกำหนดให้ ผู้สมัครรับเลือกตั้งต้องยื่นหลักฐานแสดงการเสียภาษีเงินได้ประกอบการสมัครรับเลือกตั้งด้วยก็ได้

ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศผลการเลือกตั้งเมื่อตรวจสอบเบื้องต้นแล้ว มีเหตุอันควร เชื่อว่าผลการเลือกตั้งเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม และมีจำนวนไม่น้อยกว่าร้อยละเก้าสิบห้าของ เขตเลือกตั้งทั้งหมด ซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งต้องตรวจสอบเบื้องต้นและประกาศผลการเลือกตั้ง ให้แล้วเสร็จโดยเร็ว แต่ต้องไม่ช้ากว่าหกสิบวันนับแต่วันเลือกตั้ง ทั้งนี้ การประกาศผลดังกล่าวไม่เป็นการ ตัดหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งที่จะดำเนินการสืบสวน ไต่สวน หรือวินิจฉัยกรณี

มีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการกระทำการทุจริตในการเลือกตั้ง หรือการเลือกตั้งไม่เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม ไม่ว่าจะได้ประกาศผลการเลือกตั้งแล้วหรือไม่ก็ตาม

มาตรา ๘๖ การกำหนดจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่แต่ละจังหวัดจะพึงมีและการแบ่งเขตเลือกตั้ง ให้ดำเนินการตามวิธีการ ดังต่อไปนี้

(๑) ให้ใช้จำนวนราษฎรทั้งประเทศตามหลักฐานการทะเบียนราษฎรที่ประกาศในปีสุดท้ายก่อนปีที่มีการเลือกตั้ง เฉลี่ยด้วยจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสามร้อยห้าสิบคน จำนวนที่ได้รับให้ถือว่าเป็นจำนวนราษฎรต่อสมาชิกหนึ่งคน

(๒) จังหวัดใดมีราษฎรไม่ถึงเกณฑ์จำนวนราษฎรต่อสมาชิกหนึ่งคนตาม (๑) ให้มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในจังหวัดนั้นได้หนึ่งคน โดยให้ถือเขตจังหวัดเป็นเขตเลือกตั้ง

(๓) จังหวัดใดมีราษฎรเกินจำนวนราษฎรต่อสมาชิกหนึ่งคน ให้มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในจังหวัดนั้นเพิ่มขึ้นอีกหนึ่งคนทุกจำนวนราษฎรที่ถึงเกณฑ์จำนวนราษฎรต่อสมาชิกหนึ่งคน

(๔) เมื่อได้จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของแต่ละจังหวัดตาม (๒) และ (๓) แล้ว ถ้าจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรยังไม่ครบสามร้อยห้าสิบคน จังหวัดใดมีเศษที่เหลือจากการคำนวณตาม (๓) มากที่สุด ให้จังหวัดนั้นมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเพิ่มขึ้นอีกหนึ่งคน และให้เพิ่มสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวิธีการดังกล่าวแก่จังหวัดที่มีเศษที่เหลือจากการคำนวณนั้นในลำดับรองลงมาตามลำดับจนครบจำนวนสามร้อยห้าสิบคน

(๕) จังหวัดใดมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้เกินหนึ่งคน ให้แบ่งเขตจังหวัดออกเป็นเขตเลือกตั้งเท่าจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่พึงมี โดยต้องแบ่งพื้นที่ของเขตเลือกตั้งแต่ละเขตให้ติดต่อกัน และต้องจัดให้มีจำนวนราษฎรในแต่ละเขตใกล้เคียงกัน

มาตรา ๘๗ ผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง ต้องเป็นผู้ซึ่งพรรคการเมืองที่ตนเป็นสมาชิกส่งสมัครรับเลือกตั้ง และจะสมัครรับเลือกตั้งเกินหนึ่งเขตมิได้

เมื่อมีการสมัครรับเลือกตั้งแล้ว ผู้สมัครรับเลือกตั้งหรือพรรคการเมืองจะถอนการสมัครรับเลือกตั้งหรือเปลี่ยนแปลงผู้สมัครรับเลือกตั้งได้เฉพาะกรณีผู้สมัครรับเลือกตั้งตายหรือขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้าม และต้องกระทำก่อนปิดการรับสมัครเลือกตั้ง

มาตรา ๘๘ ในการเลือกตั้งทั่วไป ให้พรรคการเมืองที่ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งแจ้งรายชื่อบุคคลซึ่งพรรคการเมืองนั้นมีมติว่าจะเสนอให้สภาผู้แทนราษฎรเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรีไม่เกินสามรายชื่อต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งก่อนปิดการรับสมัครเลือกตั้ง และให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศรายชื่อบุคคลดังกล่าวให้ประชาชนทราบ และให้นำความในมาตรา ๘๗ วรรคสองมาใช้บังคับโดยอนุโลม

พรรคการเมืองจะไม่เสนอรายชื่อบุคคลตามวรรคหนึ่งก็ได้

มาตรา ๘๙ การเสนอชื่อบุคคลตามมาตรา ๘๘ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

(๑) ต้องมีหนังสือยินยอมของบุคคลซึ่งได้รับการเสนอชื่อ โดยมีรายละเอียดตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

(๒) ผู้ได้รับการเสนอชื่อต้องเป็นผู้มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามที่จะเป็นรัฐมนตรีตามมาตรา ๑๖๐ และไม่เคยทำหนังสือยินยอมตาม (๑) ให้พรรคการเมืองอื่นในการเลือกตั้งคราวนั้น การเสนอชื่อบุคคลใดที่มีได้เป็นไปตามวรรคหนึ่ง ให้ถือว่าไม่มีการเสนอชื่อบุคคลนั้น

มาตรา ๙๐ พรรคการเมืองใดส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งแล้ว ให้มีสิทธิส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อได้

การส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อ ให้พรรคการเมืองจัดทำบัญชีรายชื่อพรรคละหนึ่งบัญชี โดยผู้สมัครรับเลือกตั้งของแต่ละพรรคการเมืองต้องไม่ซ้ำกัน และไม่ซ้ำกับรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง โดยส่งบัญชีรายชื่อดังกล่าวให้คณะกรรมการการเลือกตั้งก่อนปิดการรับสมัครเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง

การจัดทำบัญชีรายชื่อตามวรรคสอง ต้องให้สมาชิกของพรรคการเมืองมีส่วนร่วมในการพิจารณาด้วย โดยต้องคำนึงถึงผู้สมัครรับเลือกตั้งจากภูมิภาคต่าง ๆ และความเท่าเทียมกันระหว่างชายและหญิง

มาตรา ๙๑ การคำนวณหาสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อของแต่ละพรรคการเมือง ให้ดำเนินการตามหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

(๑) นำคะแนนรวมทั้งประเทศที่พรรคการเมืองทุกพรรคที่ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อได้รับจากการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งหารด้วยหาร้อยอันเป็นจำนวนสมาชิกทั้งหมดของสภาผู้แทนราษฎร

(๒) นำผลลัพธ์ตาม (๑) ไปหารจำนวนคะแนนรวมทั้งประเทศของพรรคการเมืองแต่ละพรรคที่ได้รับจากการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งทุกเขต จำนวนที่ได้รับให้ถือเป็นจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่พรรคการเมืองนั้นจะพึงมีได้

(๓) นำจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่พรรคการเมืองจะพึงมีได้ตาม (๒) ลบด้วยจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งทั้งหมดที่พรรคการเมืองนั้นได้รับเลือกตั้งในทุกเขตเลือกตั้ง ผลลัพธ์คือจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อที่พรรคการเมืองนั้นจะได้รับ

(๔) ถ้าพรรคการเมืองใดมีผู้ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งเท่ากับหรือสูงกว่าจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่พรรคการเมืองนั้นจะพึงมีได้ตาม (๒) ให้พรรคการเมืองนั้นมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามจำนวนที่ได้รับจากการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง และไม่มีสิทธิได้รับการจัดสรรสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ และให้นำจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อทั้งหมดไปจัดสรรให้แก่พรรคการเมืองที่มีจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งต่ำกว่าจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่พรรคการเมืองนั้นจะพึงมีได้ตาม (๒) ตามอัตราส่วน แต่ต้องไม่มีผลให้พรรคการเมืองใดดังกล่าวมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเกินจำนวนที่จะพึงมีได้ตาม (๒)

(๕) เมื่อได้จำนวนผู้ได้รับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อของแต่ละพรรคการเมืองแล้ว ให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งตามลำดับหมายเลขในบัญชีรายชื่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองนั้นเป็นผู้ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

ในกรณีที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งผู้ใดตายภายหลังวันปิดรับสมัครรับเลือกตั้งแต่ก่อนเวลาปิดการลงคะแนนในวันเลือกตั้ง ให้นำคะแนนที่มีผู้ลงคะแนนให้มาคำนวณตาม (๑) และ (๒) ด้วย

การนับคะแนน หลักเกณฑ์และวิธีการคำนวณ การคิดอัตราส่วน และการประกาศผลการเลือกตั้งให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

มาตรา ๙๒ เขตเลือกตั้งที่ไม่มีผู้สมัครรับเลือกตั้งรายใดได้รับคะแนนเสียงเลือกตั้งมากกว่าคะแนนเสียงที่ไม่เลือกผู้ใดเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในเขตเลือกตั้งนั้น ให้จัดให้มีการเลือกตั้งใหม่ และมีให้นับคะแนนที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งแต่ละคนได้รับไปใช้ในการคำนวณตามมาตรา ๙๑ ในกรณีเช่นนี้ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งดำเนินการให้มีการรับสมัครผู้สมัครรับเลือกตั้งใหม่ โดยผู้สมัครรับเลือกตั้งเดิมทุกรายไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งในการเลือกตั้งที่จะจัดขึ้นใหม่นั้น

มาตรา ๙๓ ในการเลือกตั้งทั่วไป ถ้าต้องมีการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งใหม่ในบางเขตหรือบางหน่วยเลือกตั้งก่อนประกาศผลการเลือกตั้ง หรือการเลือกตั้งยังไม่แล้วเสร็จ หรือยังไม่มีมีการประกาศผลการเลือกตั้งครบทุกเขตเลือกตั้งไม่ว่าด้วยเหตุใด การคำนวณจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของแต่ละพรรคการเมืองพึงมี และจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อที่แต่ละพรรคการเมืองพึงได้รับให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

ในกรณีที่ผลการคำนวณตามวรรคหนึ่งทำให้จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองใดลดลง ให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองนั้นในลำดับท้ายตามลำดับพันจากตำแหน่ง

มาตรา ๙๔ ภายในหนึ่งปีหลังจากวันเลือกตั้งอันเป็นการเลือกตั้งทั่วไป ถ้าต้องมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งใดขึ้นใหม่ เพราะเหตุที่การเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้นมีได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ให้นำความในมาตรา ๙๓ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแทนตำแหน่งที่ว่างไม่ว่าด้วยเหตุใดภายหลังพ้นเวลาหนึ่งปีนับแต่วันเลือกตั้งทั่วไป มิให้มีผลกระทบกับการคำนวณสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่แต่ละพรรคการเมืองจะพึงมีตามมาตรา ๙๑

มาตรา ๙๕ บุคคลผู้มีคุณสมบัติดังต่อไปนี้ เป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

(๑) มีสัญชาติไทย แต่บุคคลผู้มีสัญชาติไทยโดยการแปลงสัญชาติ ต้องได้สัญชาติไทยมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปี

(๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสิบแปดปีในวันเลือกตั้ง

(๓) มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในเขตเลือกตั้งมาแล้วเป็นเวลาไม่น้อยกว่าเก้าสิบวันนับถึงวันเลือกตั้ง ผู้มีสิทธิเลือกตั้งซึ่งอยู่นอกเขตเลือกตั้งที่ตนมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน หรือมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในเขตเลือกตั้งเป็นเวลาไม่น้อยกว่าเก้าสิบวันนับถึงวันเลือกตั้ง หรือมีถิ่นที่อยู่นอกราชอาณาจักร จะขอลงทะเบียนเพื่อออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้งนอกเขตเลือกตั้ง ณ สถานที่ และตามวันเวลา วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรก็ได้

ผู้มีสิทธิเลือกตั้งซึ่งไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งโดยมิได้แจ้งเหตุอันสมควรตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร อาจถูกจำกัดสิทธิบางประการตามที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา ๙๖ บุคคลผู้มีลักษณะดังต่อไปนี้ในวันเลือกตั้ง เป็นบุคคลต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิเลือกตั้ง

- (๑) เป็นภิกษุ สามเณร นักพรต หรือนักบวช
- (๒) อยู่ในระหว่างถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งไม่ว่าคดีนั้นจะถึงที่สุดแล้วหรือไม่
- (๓) ต้องคุมขังอยู่โดยหมายของศาลหรือโดยคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมาย
- (๔) วิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ

มาตรา ๙๗ บุคคลผู้มีคุณสมบัติดังต่อไปนี้ เป็นผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

- (๑) มีสัญชาติไทยโดยการเกิด
- (๒) มีอายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบห้าปีนับถึงวันเลือกตั้ง
- (๓) เป็นสมาชิกพรรคการเมืองใดพรรคการเมืองหนึ่งแต่เพียงพรรคการเมืองเดียวเป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่าเก้าสิบวันนับถึงวันเลือกตั้ง เว้นแต่ในกรณีที่มีการเลือกตั้งทั่วไปเพราะเหตุยุบสภา ระยะเวลาเก้าสิบวันดังกล่าวให้ลดลงเหลือสามสิบวัน

(๔) ผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง ต้องมีลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้ด้วย

(ก) มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในจังหวัดที่สมัครรับเลือกตั้งมาแล้วเป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่าห้าปีนับถึงวันสมัครรับเลือกตั้ง

(ข) เป็นบุคคลซึ่งเกิดในจังหวัดที่สมัครรับเลือกตั้ง

(ค) เคยศึกษาในสถานศึกษาที่ตั้งอยู่ในจังหวัดที่สมัครรับเลือกตั้งเป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่าห้าปีการศึกษา

(ง) เคยรับราชการหรือปฏิบัติหน้าที่ในหน่วยงานของรัฐ หรือเคยมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในจังหวัดที่สมัครรับเลือกตั้ง แล้วแต่กรณี เป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่าห้าปี

มาตรา ๙๘ บุคคลผู้มีลักษณะดังต่อไปนี้ เป็นบุคคลต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

- (๑) ดิถยาเสพติดให้โทษ
- (๒) เป็นบุคคลล้มละลายหรือเคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต
- (๓) เป็นเจ้าของหรือผู้ถือหุ้นในกิจการหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนใด ๆ

- (๔) เป็นบุคคลผู้มีลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิเลือกตั้งตามมาตรา ๙๖ (๑) (๒) หรือ (๔)
- (๕) อยู่ระหว่างถูกระงับการใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นการชั่วคราวหรือถูกเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง
- (๖) ต้องคำพิพากษาให้จำคุกและถูกคุมขังอยู่โดยหมายของศาล
- (๗) เคยได้รับโทษจำคุกโดยได้พ้นโทษมายังไม่ถึงสิบปีนับถึงวันเลือกตั้ง เว้นแต่ในความผิดอันได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ
- (๘) เคยถูกสั่งให้พ้นจากราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจเพราะทุจริตต่อหน้าที่ หรือถือว่ากระทำการทุจริตหรือประพฤติมิชอบในวงราชการ
- (๙) เคยต้องคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลอันถึงที่สุดให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน เพราะร่ำรวยผิดปกติ หรือเคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดให้ลงโทษจำคุกเพราะกระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต
- (๑๐) เคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดว่ากระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม หรือกระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ หรือความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินที่กระทำโดยทุจริตตามประมวลกฎหมายอาญา ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน กฎหมายว่าด้วยยาเสพติดในความผิดฐานเป็นผู้ผลิต นำเข้า ส่งออก หรือผู้ค้า กฎหมายว่าด้วยการพนันในความผิดฐานเป็นเจ้ามือหรือเจ้าสำนัก กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ หรือกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินในความผิดฐานฟอกเงิน
- (๑๑) เคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดว่ากระทำการอันเป็นการทุจริตในการเลือกตั้ง
- (๑๒) เป็นข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำนอกจากข้าราชการการเมือง
- (๑๓) เป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น
- (๑๔) เป็นสมาชิกวุฒิสภาหรือเคยเป็นสมาชิกวุฒิสภาและสมาชิกภาพสิ้นสุดลงยังไม่เกินสองปี
- (๑๕) เป็นพนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ หรือเป็นเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ
- (๑๖) เป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ หรือผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ
- (๑๗) อยู่ในระหว่างต้องห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง
- (๑๘) เคยพ้นจากตำแหน่งเพราะเหตุตามมาตรา ๑๔๔ หรือมาตรา ๒๓๕ วรรคสาม มาตรา ๙๙ อายุของสภาผู้แทนราษฎรมีกำหนดคราวละสี่ปีนับแต่วันเลือกตั้ง
- ในระหว่างอายุของสภาผู้แทนราษฎร จะมีการคว่ำบรวมพรรคการเมืองที่มีสมาชิกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมิได้
- มาตรา ๑๐๐ สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเริ่มตั้งแต่วันเลือกตั้ง
- มาตรา ๑๐๑ สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลง เมื่อ

(๑) ถึงคราวออกตามอายุของสภาผู้แทนราษฎร หรือมีการยุบสภาผู้แทนราษฎร

(๒) ตาย

(๓) ลาออก

(๔) พ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๙๓

(๕) ขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๙๗

(๖) มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๙๘

(๗) กระทำการอันเป็นการต้องห้ามตามมาตรา ๑๘๔ หรือมาตรา ๑๘๕

(๘) ลาออกจากพรรคการเมืองที่ตนเป็นสมาชิก

(๙) พ้นจากการเป็นสมาชิกของพรรคการเมืองที่ตนเป็นสมาชิกตามมติของพรรคการเมืองนั้น ด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสามในสี่ของที่ประชุมร่วมของคณะกรรมการบริหารของพรรคการเมือง และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่สังกัดพรรคการเมืองนั้น ในกรณีเช่นนี้ ถ้าสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้นั้น มิได้เข้าเป็นสมาชิกของพรรคการเมืองอื่นภายในสามสิบวันนับแต่วันที่พรรคการเมืองมีมติ ให้ถือว่าสิ้นสุดสมาชิกภาพนับแต่วันที่พ้นสามสิบวันดังกล่าว

(๑๐) ขาดจากการเป็นสมาชิกของพรรคการเมือง แต่ในกรณีที่ขาดจากการเป็นสมาชิกของพรรคการเมืองเพราะมีคำสั่งยุบพรรคการเมืองที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้นั้นเป็นสมาชิก และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้นั้นไม่อาจเข้าเป็นสมาชิกของพรรคการเมืองอื่นได้ภายในหกสิบวันนับแต่วันที่มิได้มีคำสั่งยุบพรรคการเมือง ในกรณีเช่นนี้ ให้ถือว่าสิ้นสุดสมาชิกภาพนับแต่วันถัดจากวันที่ครบกำหนดหกสิบวันนั้น

(๑๑) พ้นจากตำแหน่งเพราะเหตุตามมาตรา ๑๔๔ หรือมาตรา ๒๓๕ วรรคสาม

(๑๒) ขาดประชุมเกินจำนวนหนึ่งในสี่ของจำนวนวันประชุมในสมัยประชุมที่มีกำหนดเวลาไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยยี่สิบวันโดยไม่ได้รับอนุญาตจากประธานสภาผู้แทนราษฎร

(๑๓) ต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก แม้จะมีการรอการลงโทษ เว้นแต่เป็นการรอการลงโทษในความผิดอันได้กระทำโดยประมาท ความผิดลหุโทษ หรือความผิดฐานหมิ่นประมาท

มาตรา ๑๐๒ เมื่ออายุของสภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลง พระมหากษัตริย์จะได้ทรงตราพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรใหม่ เป็นการเลือกตั้งทั่วไปภายในสี่สิบห้าวันนับแต่วันที่สภาผู้แทนราษฎรสิ้นอายุ

การเลือกตั้งตามวรรคหนึ่ง ต้องเป็นวันเดียวกันทั่วราชอาณาจักรตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๑๐๓ พระมหากษัตริย์ทรงไว้ซึ่งพระราชอำนาจที่จะยุบสภาผู้แทนราษฎรเพื่อให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรใหม่เป็นการเลือกตั้งทั่วไป

การยุบสภาผู้แทนราษฎรให้กระทำโดยพระราชกฤษฎีกา และให้กระทำได้เพียงครั้งเดียวในเหตุการณ์เดียวกัน

ภายในห้าวันนับแต่วันที่พระราชกฤษฎีกาตามวรรคหนึ่งใช้บังคับ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศกำหนดวันเลือกตั้งทั่วไปในราชกิจจานุเบกษา ซึ่งต้องไม่น้อยกว่าสี่สิบห้าวันแต่ไม่เกินหกสิบวัน นับแต่วันที่พระราชกฤษฎีกาดังกล่าวใช้บังคับ วันเลือกตั้งนั้นต้องกำหนดเป็นวันเดียวกันทั่วราชอาณาจักร

มาตรา ๑๐๔ ในกรณีที่มีเหตุจำเป็นอันมิอาจหลีกเลี่ยงได้ เป็นเหตุให้ไม่สามารถจัดการเลือกตั้งตามวันที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศกำหนดตามมาตรา ๑๐๒ หรือมาตรา ๑๐๓ คณะกรรมการการเลือกตั้งจะกำหนดวันเลือกตั้งใหม่ก็ได้ แต่ต้องจัดให้มีการเลือกตั้งภายในสามสิบวันนับแต่วันที่เหตุดังกล่าวสิ้นสุดลง แต่เพื่อประโยชน์ในการนับอายุตามมาตรา ๙๕ (๒) และมาตรา ๙๗ (๒) ให้นับถึงวันเลือกตั้งที่กำหนดไว้ตามมาตรา ๑๐๒ หรือมาตรา ๑๐๓ แล้วแต่กรณี

มาตรา ๑๐๕ เมื่อตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรว่างลงเพราะเหตุอื่นใด นอกจากถึงคราวออกตามอายุของสภาผู้แทนราษฎร หรือเมื่อมีการยุบสภาผู้แทนราษฎร ให้ดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) ในกรณีที่เป็นตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่มาจากการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง ให้ดำเนินการตราพระราชกฤษฎีกาเพื่อจัดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรขึ้นแทนตำแหน่งที่ว่าง เว้นแต่อายุของสภาผู้แทนราษฎรจะเหลืออยู่ไม่ถึงหนึ่งร้อยแปดสิบวัน และให้นำความในมาตรา ๑๐๒ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

(๒) ในกรณีที่เป็นตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรประกาศให้ผู้มีชื่ออยู่ในลำดับถัดไปในบัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองนั้นเลื่อนขึ้นมาเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแทนตำแหน่งที่ว่าง โดยต้องประกาศในราชกิจจานุเบกษาภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ตำแหน่งนั้นว่างลง หากไม่มีรายชื่อเหลืออยู่ในบัญชีที่จะเลื่อนขึ้นมาแทนตำแหน่งที่ว่าง ให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อประกอบด้วยสมาชิกเท่าที่มีอยู่

สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้เข้ามาแทนตาม (๑) ให้เริ่มนับแต่วันเลือกตั้งแทนตำแหน่งที่ว่าง ส่วนสมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้เข้ามาแทนตาม (๒) ให้เริ่มนับแต่วันถัดจากวันประกาศชื่อในราชกิจจานุเบกษา และให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้เข้ามาแทนตำแหน่งที่ว่างนั้นอยู่ในตำแหน่งได้เพียงเท่าอายุของสภาผู้แทนราษฎรที่เหลืออยู่

การคำนวณสัดส่วนคะแนนของพรรคการเมืองสำหรับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ เมื่อมีการเลือกตั้งแทนตำแหน่งที่ว่าง ให้เป็นไปตามมาตรา ๙๔

มาตรา ๑๐๖ ภายหลังที่คณะรัฐมนตรีเข้าบริหารราชการแผ่นดินแล้ว พระมหากษัตริย์จะทรงแต่งตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้เป็นหัวหน้าพรรคการเมืองในสภาผู้แทนราษฎรที่มีจำนวนสมาชิกมากที่สุด และสมาชิกมิได้ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรี ประธานสภาผู้แทนราษฎร หรือรองประธานสภาผู้แทนราษฎร เป็นผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร

ในกรณีที่พรรคการเมืองตามวรรคหนึ่ง มีสมาชิกเท่ากัน ให้ใช้วิธีจับสลาก

ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการแต่งตั้งผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร

ผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎรย่อมพ้นจากตำแหน่งเมื่อขาดคุณสมบัติตามวรรคหนึ่ง หรือเมื่อมีเหตุตามมาตรา ๑๑๘ (๑) (๒) (๓) หรือ (๔) ในกรณีเช่นนี้ พระมหากษัตริย์จะได้ทรงแต่งตั้งผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎรแทนตำแหน่งที่ว่าง

ส่วนที่ ๓ วุฒิสภา

มาตรา ๑๐๗ วุฒิสภาประกอบด้วยสมาชิกจำนวนสองร้อยคน ซึ่งมาจากการเลือกกันเองของบุคคลซึ่งมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ อาชีพ ลักษณะ หรือประโยชน์ร่วมกัน หรือทำงานหรือเคยทำงานด้านต่าง ๆ ที่หลากหลายของสังคม โดยในการแบ่งกลุ่มต้องแบ่งในลักษณะที่ทำให้ประชาชนซึ่งมีสิทธิสมัครรับเลือกทุกคนสามารถอยู่ในกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งได้

การแบ่งกลุ่ม จำนวนกลุ่ม และคุณสมบัติของบุคคลในแต่ละกลุ่ม การสมัครและรับสมัครหลักเกณฑ์และวิธีการเลือกกันเอง การได้รับเลือก จำนวนสมาชิกวุฒิสภาที่จะพึงมีจากแต่ละกลุ่ม การขึ้นบัญชีสำรอง การเลื่อนบุคคลจากบัญชีสำรองขึ้นดำรงตำแหน่งแทน และมาตรการอื่นใดที่จำเป็นเพื่อให้การเลือกกันเองเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา และเพื่อประโยชน์ในการดำเนินการให้การเลือกตั้งกล่าวเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม จะกำหนดมิให้ผู้สมัครในแต่ละกลุ่มเลือกบุคคลในกลุ่มเดียวกัน หรือจะกำหนดให้มีการคัดกรองผู้สมัครรับเลือกด้วยวิธีการอื่นใดที่ผู้สมัครรับเลือกมีส่วนร่วมในการคัดกรองก็ได้

การดำเนินการตามวรรคสอง ให้ดำเนินการตั้งแต่ระดับอำเภอ ระดับจังหวัด และระดับประเทศ เพื่อให้สมาชิกวุฒิสภาเป็นผู้แทนปวงชนชาวไทยในระดับประเทศ

ในกรณีที่ตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภามีจำนวนไม่ครบตามวรรคหนึ่ง ไม่ว่าเพราะเหตุตำแหน่งว่างลงหรือด้วยเหตุอื่นใดอันมิใช่เพราะเหตุถึงคราวออกตามอายุของวุฒิสภา และไม่มีรายชื่อบุคคลที่สำรองไว้เหลืออยู่ ให้วุฒิสภาประกอบด้วยสมาชิกวุฒิสภาเท่าที่มีอยู่ แต่ในกรณีที่สมาชิกวุฒิสภาเหลืออยู่ไม่ถึงกึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกวุฒิสภาทั้งหมดและอายุของวุฒิสภาเหลืออยู่เกินหนึ่งปี ให้ดำเนินการเลือกสมาชิกวุฒิสภาขึ้นแทนภายในหกสิบวันนับแต่วันที่วุฒิสภามีสมาชิกเหลืออยู่ไม่ถึงกึ่งหนึ่ง ในกรณีเช่นว่านี้ ให้ผู้ได้รับเลือกตั้งกล่าวอยู่ในตำแหน่งได้เพียงเท่าอายุของวุฒิสภาที่เหลืออยู่

การเลือกสมาชิกวุฒิสภาให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา และภายในห้าวันนับแต่วันที่พระราชกฤษฎีกามีผลใช้บังคับ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดวันเริ่มดำเนินการเพื่อเลือกไม่ช้ากว่าสามสิบวันนับแต่วันที่พระราชกฤษฎีกาดังกล่าวมีผลใช้บังคับ การกำหนดดังกล่าวให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา และให้นำความในมาตรา ๑๐๔ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๑๐๘ สมาชิกวุฒิสภาต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

ก. คุณสมบัติ

(๑) มีสัญชาติไทยโดยการเกิด

(๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสี่สิบปีในวันสมัครรับเลือก

(๓) มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ หรือทำงานในด้านที่สมัครไม่น้อยกว่าสิบปี หรือเป็นผู้มีลักษณะตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา

(๔) เกิด มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน ทำงาน หรือมีความเกี่ยวพันกับพื้นที่ที่สมัครตามหลักเกณฑ์ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา

ข. ลักษณะต้องห้าม

(๑) เป็นบุคคลต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งตามมาตรา ๙๘ (๑) (๒) (๓) (๔) (๕) (๖) (๗) (๘) (๙) (๑๐) (๑๑) (๑๕) (๑๖) (๑๗) หรือ (๑๘)

(๒) เป็นข้าราชการ

(๓) เป็นหรือเคยเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เว้นแต่ได้พ้นจากการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปีนับถึงวันสมัครรับเลือก

(๔) เป็นสมาชิกพรรคการเมือง

(๕) เป็นหรือเคยเป็นผู้ดำรงตำแหน่งใดในพรรคการเมือง เว้นแต่ได้พ้นจากการดำรงตำแหน่งในพรรคการเมืองมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปีนับถึงวันสมัครรับเลือก

(๖) เป็นหรือเคยเป็นรัฐมนตรี เว้นแต่ได้พ้นจากการเป็นรัฐมนตรีมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปีนับถึงวันสมัครรับเลือก

(๗) เป็นหรือเคยเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น เว้นแต่ได้พ้นจากการเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปีนับถึงวันสมัครรับเลือก

(๘) เป็นบุพการี คู่สมรส หรือบุตรของผู้ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา ข้าราชการการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ผู้สมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาในคราวเดียวกัน หรือผู้ดำรงตำแหน่งในศาลรัฐธรรมนูญหรือในองค์กรอิสระ

(๙) เคยดำรงตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภาตามรัฐธรรมนูญนี้

มาตรา ๑๐๙ อายุของวุฒิสภามีกำหนดคราวละห้าปีนับแต่วันประกาศผลการเลือก สมาชิกภาพของสมาชิกวุฒิสภาเริ่มตั้งแต่วันที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศผลการเลือก เมื่ออายุของวุฒิสภาสิ้นสุดลง ให้สมาชิกวุฒิสภาอยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะมีสมาชิกวุฒิสภาขึ้นใหม่

มาตรา ๑๑๐ เมื่ออายุของวุฒิสภาสิ้นสุดลง ให้มีการเลือกสมาชิกวุฒิสภาใหม่ตามมาตรา ๑๐๗ วรรคห้า

มาตรา ๑๑๑ สมาชิกภาพของสมาชิกวุฒิสภาสิ้นสุดลง เมื่อ

(๑) ถึงคราวออกตามอายุของวุฒิสภา

(๒) ตาย

- (๓) ลาออก
- (๔) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๐๘
- (๕) ขาดประชุมเกินจำนวนหนึ่งในสี่ของจำนวนวันประชุมในสมัยประชุมที่มีกำหนดเวลาไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยยี่สิบวันโดยไม่ได้รับอนุญาตจากประธานวุฒิสภา
- (๖) ต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก แม้จะมีการรอการลงโทษ เว้นแต่เป็นการรอการลงโทษในความผิดอันได้กระทำโดยประมาท ความผิดลหุโทษ หรือความผิดฐานหมิ่นประมาท
- (๗) กระทำการอันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๑๑๓ หรือกระทำการอันต้องห้ามตามมาตรา ๑๘๔ หรือมาตรา ๑๘๕
- (๘) พ้นจากตำแหน่งเพราะเหตุตามมาตรา ๑๔๔ หรือมาตรา ๒๓๕ วรรคสาม
- มาตรา ๑๑๒ บุคคลผู้เคยดำรงตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภาและสมาชิกภาพสิ้นสุดลงมาแล้ว ยังไม่เกินสองปี จะเป็นรัฐมนตรีหรือผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมิได้ เว้นแต่เป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น
- มาตรา ๑๑๓ สมาชิกวุฒิสภาต้องไม่ฝักใฝ่หรือยอมตนอยู่ใต้อาณัติของพรรคการเมืองใด ๆ

ส่วนที่ ๔ บทที่ใช้แก่สภาทั้งสอง

มาตรา ๑๑๔ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาย่อมเป็นผู้แทนปวงชนชาวไทย ไม่อยู่ในความผูกมัดแห่งอาณัติมอบหมาย หรือความครอบงำใด ๆ และต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เพื่อประโยชน์ส่วนรวมของประเทศชาติและความผาสุกของประชาชนโดยรวม โดยปราศจากการขัดกันแห่งผลประโยชน์

มาตรา ๑๑๕ ก่อนเข้ารับหน้าที่ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาต้องปฏิญาณตนในที่ประชุมแห่งสภาที่ตนเป็นสมาชิกด้วยถ้อยคำ ดังต่อไปนี้

“ข้าพเจ้า (ชื่อผู้ปฏิญาณ) ขอปฏิญาณว่า ข้าพเจ้าจะปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เพื่อประโยชน์ของประเทศและประชาชน ทั้งจะรักษาไว้และปฏิบัติตามซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยทุกประการ”

มาตรา ๑๑๖ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาแต่ละสภา มีประธานสภาคนหนึ่งและรองประธานสภาคนหนึ่งหรือสองคน ซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งจากสมาชิกแห่งสภานั้น ๆ ตามมติของสภา

ในระหว่างการดำรงตำแหน่ง ประธานและรองประธานสภาผู้แทนราษฎรจะเป็นกรรมการบริหารหรือดำรงตำแหน่งใดในพรรคการเมืองขณะเดียวกันมิได้

มาตรา ๑๑๗ ประธานและรองประธานสภาผู้แทนราษฎรดำรงตำแหน่งจนสิ้นอายุของสภาผู้แทนราษฎรหรือมีการยุบสภาผู้แทนราษฎร

ประธานและรองประธานวุฒิสภาดำรงตำแหน่งจนถึงวันสิ้นอายุของวุฒิสภา เว้นแต่ในระหว่างเวลาตามมาตรา ๑๐๙ วรรคสาม ให้ประธานและรองประธานวุฒิสภายังคงอยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไป

มาตรา ๑๑๘ ประธานและรองประธานสภาผู้แทนราษฎร และประธานและรองประธานวุฒิสหาย่อมพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระตามมาตรา ๑๑๗ เมื่อ

(๑) ขาดจากสมาชิกภาพแห่งสภาที่ตนเป็นสมาชิก

(๒) ลาออกจากตำแหน่ง

(๓) ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี หรือข้าราชการการเมืองอื่น

(๔) ต้องคำพิพากษาให้จำคุก แม้คดีนั้นจะยังไม่ถึงที่สุดหรือมีการรอการลงโทษ เว้นแต่เป็นกรณีที่เกิดยังไม่ถึงที่สุดหรือมีการรอการลงโทษในความผิดอันได้กระทำโดยประมาท ความผิดลหุโทษ หรือความผิดฐานหมิ่นประมาท

มาตรา ๑๑๙ ประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานวุฒิสภามีหน้าที่และอำนาจดำเนินการของสภานั้น ๆ ให้เป็นไปตามข้อบังคับ รองประธานสภามีหน้าที่และอำนาจตามที่ประธานสภามอบหมาย และปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาเมื่อประธานสภาไม่อยู่หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้

ประธานสภาผู้แทนราษฎร ประธานวุฒิสภา และผู้ทำหน้าที่แทน ต้องวางตนเป็นกลางในการปฏิบัติหน้าที่

เมื่อประธานและรองประธานสภาผู้แทนราษฎรหรือประธานและรองประธานวุฒิสภาไม่อยู่ในที่ประชุม ให้สมาชิกแห่งสภานั้น ๆ เลือกกันเองให้สมาชิกคนหนึ่งเป็นประธานในคราวประชุมนั้น

มาตรา ๑๒๐ การประชุมสภาผู้แทนราษฎรและการประชุมวุฒิสภาต้องมีสมาชิกมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของแต่ละสภา จึงจะเป็นองค์ประชุม เว้นแต่ในกรณีการพิจารณาระเบียบวาระกระทู้ สภาผู้แทนราษฎรหรือวุฒิสภาจะกำหนดองค์ประชุมไว้ในข้อบังคับเป็นอย่างอื่นก็ได้

การลงมติวินิจฉัยข้อปรึกษาให้ถือเสียงข้างมากเป็นประมาณ เว้นแต่ที่มีบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่นในรัฐธรรมนูญ

สมาชิกคนหนึ่งย่อมมีเสียงหนึ่งในการออกเสียงลงคะแนน ถ้ามีคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

รายงานการประชุมและบันทึกการออกเสียงลงคะแนนของสมาชิกแต่ละคนต้องเปิดเผยให้ประชาชนทราบได้ทั่วไป เว้นแต่กรณีการประชุมลับหรือการออกเสียงลงคะแนนเป็นการลับ

การออกเสียงลงคะแนนเลือกหรือให้ความเห็นชอบให้บุคคลดำรงตำแหน่งใด ให้กระทำการลับ เว้นแต่ที่มีบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่นในรัฐธรรมนูญ

มาตรา ๑๒๑ ภายในสิบห้าวันนับแต่วันประกาศผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอันเป็นการเลือกตั้งทั่วไป ให้มีการเรียกประชุมรัฐสภาเพื่อให้สมาชิกได้มาประชุมเป็นครั้งแรก

ในปีหนึ่งให้มีสมัยประชุมสามัญของรัฐสภาสองสมัย ๆ หนึ่งให้มีกำหนดเวลาหนึ่งร้อยยี่สิบวัน แต่พระมหากษัตริย์จะโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้ขยายเวลาออกไปก็ได้

การปิดสมัยประชุมสามัญประจำปีก่อนครบกำหนดเวลาหนึ่งร้อยยี่สิบวัน จะกระทำได้ก็แต่โดยความเห็นชอบของรัฐสภา

วันประชุมครั้งแรกตามวรรคหนึ่ง ให้ถือเป็นวันเริ่มสมัยประชุมสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง ส่วนวันเริ่มสมัยประชุมสามัญประจำปีครั้งที่สอง ให้เป็นไปตามที่สภาผู้แทนราษฎรกำหนด แต่ในกรณีที่มีการประชุมครั้งแรกตามวรรคหนึ่งมีเวลาจนถึงสิ้นปีปฏิทินไม่เพียงพอที่จะจัดให้มีการประชุมสมัยประชุมสามัญประจำปีครั้งที่สอง จะไม่มีการประชุมสมัยสามัญประจำปีครั้งที่สองสำหรับปีนั้นก็ได้

มาตรา ๑๒๒ พระมหากษัตริย์ทรงเรียกประชุมรัฐสภา ทรงเปิดและทรงปิดประชุม

พระมหากษัตริย์จะเสด็จพระราชดำเนินมาทรงทำรัฐพิธีเปิดประชุมสมัยประชุมสามัญประจำปีครั้งแรกด้วยพระองค์เอง หรือจะโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้พระราชทายาทซึ่งทรงบรรลุนิติภาวะแล้ว หรือผู้ใดคนหนึ่ง เป็นผู้แทนพระองค์ มาทำรัฐพิธีก็ได้

เมื่อมีความจำเป็นเพื่อประโยชน์แห่งรัฐ พระมหากษัตริย์จะทรงเรียกประชุมรัฐสภาเป็นการประชุมสมัยวิสามัญก็ได้

ภายใต้บังคับมาตรา ๑๒๓ และมาตรา ๑๒๖ การเรียกประชุม การขยายเวลาประชุม และการปิดประชุมรัฐสภา ให้กระทำโดยพระราชกฤษฎีกา

มาตรา ๑๒๓ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาทั้งสองสภารวมกัน หรือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร มีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภา มีสิทธิเข้าชื่อร้องขอต่อประธานรัฐสภาให้นำความกราบบังคมทูลเพื่อมีพระบรมราชโองการประกาศเรียกประชุมรัฐสภาเป็นการประชุมสมัยวิสามัญได้

ให้ประธานรัฐสภานำความกราบบังคมทูลและลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

มาตรา ๑๒๔ ในที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ที่ประชุมวุฒิสภา หรือในที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภา สมาชิกผู้ใดจะกล่าวถ้อยคำใดในทางแถลงข้อเท็จจริง แสดงความคิดเห็นหรือออกเสียงลงคะแนน ย่อมเป็นเอกสิทธิ์โดยเด็ดขาด ผู้ใดจะนำไปเป็นเหตุฟ้องร้องว่ากล่าวสมาชิกผู้นั้นในทางใด ๆ มิได้

เอกสิทธิ์ตามวรรคหนึ่งไม่คุ้มครองสมาชิกผู้กล่าวถ้อยคำในการประชุมที่มีการถ่ายทอดทางวิทยุกระจายเสียงหรือวิทยุโทรทัศน์หรือทางอื่นใด หากถ้อยคำที่กล่าวในที่ประชุมไปปรากฏนอกบริเวณรัฐสภา และการกล่าวถ้อยคำนั้นมีลักษณะเป็นความผิดทางอาญาหรือละเมิดสิทธิในทางแพ่งต่อบุคคลอื่นซึ่งมิใช่รัฐมนตรีหรือสมาชิกแห่งสภานั้น

ในกรณีตามวรรคสอง ถ้าสมาชิกกล่าวถ้อยคำใดที่อาจเป็นเหตุให้บุคคลอื่นซึ่งมิใช่รัฐมนตรีหรือสมาชิกแห่งสภานั้นได้รับความเสียหาย ให้ประธานแห่งสภานั้นจัดให้มีการโฆษณาคำชี้แจงตามที่บุคคลนั้นร้องขอตามวิธีการและภายในระยะเวลาที่กำหนดในข้อบังคับการประชุมของสภานั้น ทั้งนี้ โดยไม่กระทบต่อสิทธิของบุคคลในการฟ้องคดีต่อศาล

เอกสิทธิ์ที่บัญญัติไว้ในมาตรานี้ ย่อมคุ้มครองไปถึงผู้พิมพ์และผู้โฆษณารายงานการประชุมตามข้อบังคับของสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา หรือรัฐสภา แล้วแต่กรณี และคุ้มครองไปถึงบุคคลซึ่งประธานในที่ประชุมอนุญาตให้แถลงข้อเท็จจริง หรือแสดงความคิดเห็นในที่ประชุม ตลอดจนผู้ดำเนินการถ่ายทอดการประชุมสภาทางวิทยุกระจายเสียงหรือวิทยุโทรทัศน์หรือทางอื่นใดซึ่งได้รับอนุญาตจากประธานแห่งสภานั้นด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๑๒๕ ในระหว่างสมัยประชุม ห้ามมิให้จับ คุมขัง หรือหมายเรียกตัวสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาไปทำการสอบสวนในฐานะที่สมาชิกผู้นั้นเป็นผู้ต้องหาในคดีอาญา เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากสภาที่ผู้นั้นเป็นสมาชิก หรือเป็นการจับในขณะกระทำความผิด

ในกรณีที่มีการจับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาในขณะกระทำความผิดให้รายงานไปยังประธานแห่งสภาที่ผู้นั้นเป็นสมาชิกโดยพลัน และเพื่อประโยชน์ในการประชุมสภาประธานแห่งสภาที่ผู้นั้นเป็นสมาชิกอาจสั่งให้ปล่อยผู้ถูกจับเพื่อให้มาประชุมสภาได้

ถ้าสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาถูกคุมขังในระหว่างสอบสวนหรือพิจารณาอยู่ก่อนสมัยประชุม เมื่อถึงสมัยประชุม พนักงานสอบสวนหรือศาล แล้วแต่กรณี ต้องสั่งปล่อยทันทีถ้าประธานแห่งสภาที่ผู้นั้นเป็นสมาชิกได้ร้องขอ โดยศาลจะสั่งให้มีประกันหรือมีประกันและหลักประกันด้วยหรือไม่ก็ได้

ในกรณีที่มีการฟ้องสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาในคดีอาญา ไม่ว่าจะได้ฟ้องนอกหรือในสมัยประชุม ศาลจะพิจารณาคดีนั้นในระหว่างสมัยประชุมก็ได้ แต่ต้องไม่เป็นการขัดขวางต่อการที่สมาชิกผู้นั้นจะมาประชุมสภา

มาตรา ๑๒๖ ในระหว่างที่ไม่มีสภาผู้แทนราษฎร ไม่ว่าด้วยเหตุสภาผู้แทนราษฎรสิ้นอายุสภาผู้แทนราษฎรถูกยุบ หรือเหตุอื่นใด จะมีการประชุมวุฒิสภามิได้ เว้นแต่

(๑) มีกรณีที่รัฐสภาต้องดำเนินการตามมาตรา ๑๗ มาตรา ๑๙ มาตรา ๒๐ มาตรา ๒๑ หรือมาตรา ๑๗๗

(๒) มีกรณีที่วุฒิสภาต้องประชุมเพื่อทำหน้าที่พิจารณาให้บุคคลดำรงตำแหน่งใดตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ

เมื่อมีกรณีตามวรรคหนึ่ง ให้วุฒิสภาดำเนินการประชุมได้ โดยให้ประธานวุฒิสภานำความกราบบังคมทูลเพื่อมีพระบรมราชโองการประกาศเรียกประชุมรัฐสภาเป็นการประชุมสมัยวิสามัญ และให้ประธานวุฒิสภาเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

ในกรณีตาม (๑) ให้วุฒิสภากำหนดที่รัฐสภา แต่การให้ความเห็นชอบตามมาตรา ๑๗๗ ต้องมีคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของวุฒิสภา

มาตรา ๑๒๗ การประชุมสภาผู้แทนราษฎร การประชุมวุฒิสภา และการประชุมร่วมกันของรัฐสภา ย่อมเป็นการเปิดเผยตามลักษณะที่กำหนดไว้ในข้อบังคับการประชุมแต่ละสภา แต่ถ้าคณะรัฐมนตรีหรือสมาชิกของแต่ละสภา หรือสมาชิกของทั้งสองสภารวมกัน มีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสี่ของจำนวน

สมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของแต่ละสภา หรือจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภา แล้วแต่กรณีร้องขอให้ประชุมลับ ก็ให้ประชุมลับ

มาตรา ๑๒๘ สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภามีอำนาจตราข้อบังคับการประชุมเกี่ยวกับการเลือกและการปฏิบัติหน้าที่ของประธานสภา รองประธานสภา เรื่องหรือกิจการอันเป็นหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการธิการสามัญแต่ละชุด การปฏิบัติหน้าที่และองค์ประชุมของคณะกรรมการ วิธีการประชุม การเสนอและพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญและร่างพระราชบัญญัติ การเสนอญัตติ การปรึกษา การอภิปราย การลงมติ การบันทึกการลงมติ การเปิดเผยการลงมติ การตั้งกระทู้ถาม การเปิดอภิปรายทั่วไป การรักษาระเบียบและความเรียบร้อย และการอื่นที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งมีอำนาจตราข้อบังคับเกี่ยวกับประมวลจริยธรรมของสมาชิกและกรรมการ และกิจการอื่นเพื่อดำเนินการตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ

ในข้อบังคับตามวรรคหนึ่งในส่วนที่เกี่ยวกับการตั้งกรรมการวิสามัญเพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติที่ประธานสภาผู้แทนราษฎรวินิจฉัยว่ามีสาระสำคัญเกี่ยวกับเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ หรือคนพิการ หรือทุพพลภาพ ต้องกำหนดให้บุคคลประเภทดังกล่าวหรือผู้แทนองค์รเอกชนที่ทำงานเกี่ยวกับบุคคลประเภทนั้นโดยตรง ร่วมเป็นกรรมการวิสามัญด้วยไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนกรรมการวิสามัญทั้งหมด และในส่วนที่เกี่ยวกับการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งเข้าชื่อเสนอ ต้องกำหนดให้ผู้แทนของผู้มีสิทธิเลือกตั้งซึ่งเข้าชื่อเสนอร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวร่วมเป็นกรรมการวิสามัญด้วยไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนกรรมการวิสามัญทั้งหมด

มาตรา ๑๒๙ สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภามีอำนาจเลือกสมาชิกของแต่ละสภาตั้งเป็นคณะกรรมการธิการสามัญ และมีอำนาจเลือกบุคคลผู้เป็นสมาชิกหรือมิได้เป็นสมาชิก ตั้งเป็นคณะกรรมการวิสามัญ หรือคณะกรรมการร่วมกันตามมาตรา ๑๓๗ เพื่อกระทำการ พิจารณาสอบสวนข้อเท็จจริง หรือศึกษาเรื่องใด ๆ และรายงานให้สภาทราบตามระยะเวลาที่สภากำหนด

การกระทำการ การสอบสวนข้อเท็จจริง หรือการศึกษาตามวรรคหนึ่ง ต้องเป็นเรื่องที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของสภา และหน้าที่และอำนาจตามที่ระบุไว้ในการจัดตั้งคณะกรรมการก็ดี ในการดำเนินการของคณะกรรมการก็ดี ต้องไม่เป็นเรื่องซ้ำซ้อนกัน ในกรณีที่การกระทำการ การสอบสวนข้อเท็จจริง หรือการศึกษาในเรื่องใดมีความเกี่ยวข้องกัน ให้เป็นหน้าที่ของประธานสภาที่จะต้องดำเนินการให้คณะกรรมการที่เกี่ยวข้องทุกชุดร่วมกันดำเนินการ

ในการสอบสวนข้อเท็จจริง คณะกรรมการจะมอบอำนาจหรือมอบหมายให้บุคคลหรือคณะบุคคลใดกระทำการแทนมิได้

คณะกรรมการตามวรรคหนึ่งมีอำนาจเรียกเอกสารจากบุคคลใด หรือเรียกบุคคลใดมาแถลงข้อเท็จจริงหรือแสดงความเห็นในกิจการที่กระทำหรือในเรื่องที่พิจารณาสอบสวนข้อเท็จจริงหรือศึกษาอยู่นั้นได้ แต่การเรียกเช่นนั้นมิให้ใช้บังคับแก่ผู้พิพากษาหรือตุลาการที่ปฏิบัติตามหน้าที่หรือใช้อำนาจในกระบวนการพิจารณาพิพากษาอรรถคดี หรือการบริหารงานบุคคลของแต่ละศาล และมีให้ใช้บังคับแก่ผู้ดำรงตำแหน่ง

ในองค์กรอิสระในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตามหน้าที่และอำนาจโดยตรงในแต่ละองค์กรตามบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญหรือตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ แล้วแต่กรณี

ให้เป็นหน้าที่ของรัฐมนตรีที่รับผิดชอบในกิจการที่คณะกรรมการการสอบหาข้อเท็จจริงหรือศึกษาที่จะต้องสั่งการให้เจ้าหน้าที่ของรัฐในสังกัดหรือในกำกับ ให้ข้อเท็จจริง ส่งเอกสาร หรือแสดงความเห็นตามที่คณะกรรมการเรียก

ให้สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาเปิดเผยบันทึกการประชุม รายงานการดำเนินการ รายงานการสอบหาข้อเท็จจริง หรือรายงานการศึกษา แล้วแต่กรณี ของคณะกรรมการให้ประชาชนทราบ เว้นแต่สภาผู้แทนราษฎรหรือวุฒิสภา แล้วแต่กรณี มีมติมิให้เปิดเผย

เอกสารที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๒๔ ให้คุ้มครองถึงบุคคลผู้กระทำหน้าที่และผู้ปฏิบัติตามคำเรียกตามมาตรานี้ด้วย

กรรมการสามัญซึ่งตั้งจากผู้ซึ่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั้งหมด ต้องมีจำนวนตามหรือใกล้เคียงกับอัตราส่วนของจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของแต่ละพรรคการเมืองที่มีอยู่ในสภาผู้แทนราษฎร

ในระหว่างที่ยังไม่มีข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎรตามมาตรา ๑๒๘ ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรเป็นผู้กำหนดอัตราส่วนตามวรรคแปด

มาตรา ๑๓๐ ให้มีพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ดังต่อไปนี้

- (๑) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
- (๒) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา
- (๓) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง
- (๔) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง
- (๕) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน
- (๖) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต
- (๗) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน
- (๘) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ
- (๙) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่ง

ทางการเมือง

- (๑๐) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

มาตรา ๑๓๑ ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญจะเสนอได้ก็แต่โดย

- (๑) คณะรัฐมนตรี โดยข้อเสนอแนะของศาลฎีกา ศาลรัฐธรรมนูญ หรือองค์กรอิสระที่เกี่ยวข้อง
- (๒) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสิบของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่

ของสภาผู้แทนราษฎร

มาตรา ๑๓๒ ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ นอกจากที่บัญญัติไว้ดังต่อไปนี้ ให้กระทำเช่นเดียวกับพระราชบัญญัติ

(๑) การเสนอร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญให้เสนอต่อรัฐสภา และให้รัฐสภาประชุมร่วมกันเพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญให้แล้วเสร็จภายในเวลาหนึ่งร้อยแปดสิบวัน โดยการออกเสียงลงคะแนนในวาระที่สาม ต้องมีคะแนนเสียงเห็นชอบด้วยมากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของรัฐสภา ถ้าที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภาพิจารณาไม่แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ถือว่ารัฐสภาให้ความเห็นชอบตามร่างที่เสนอตามมาตรา ๑๓๑

(๒) ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่รัฐสภาให้ความเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ให้รัฐสภาส่งร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้นไปยังศาลฎีกา ศาลรัฐธรรมนูญ หรือองค์กรอิสระที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ความเห็น ในกรณีที่ศาลฎีกา ศาลรัฐธรรมนูญ หรือองค์กรอิสระที่เกี่ยวข้อง ไม่มีข้อทักท้วง ภายในสิบวันนับแต่วันที่ได้รับร่างดังกล่าว ให้รัฐสภาดำเนินการต่อไป

(๓) ในกรณีที่ศาลฎีกา ศาลรัฐธรรมนูญ หรือองค์กรอิสระที่เกี่ยวข้อง เห็นว่าร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่รัฐสภาให้ความเห็นชอบมีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ หรือทำให้ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ให้ถูกต้องตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญได้ ให้เสนอความเห็นไปยังรัฐสภา และให้รัฐสภาประชุมร่วมกันเพื่อพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับความเห็นดังกล่าว ในการนี้ ให้รัฐสภามีอำนาจแก้ไขเพิ่มเติมตามข้อเสนอของศาลฎีกา ศาลรัฐธรรมนูญ หรือองค์กรอิสระตามที่เห็นสมควรได้ และเมื่อดำเนินการเสร็จแล้ว ให้รัฐสภาดำเนินการต่อไป

มาตรา ๑๓๓ ร่างพระราชบัญญัติให้เสนอต่อสภาผู้แทนราษฎรก่อน และจะเสนอได้ก็แต่โดย

(๑) คณะรัฐมนตรี

(๒) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวนไม่น้อยกว่ายี่สิบคน

(๓) ผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งหมื่นคนเข้าชื่อเสนอกฎหมายตามหมวด ๓ สิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย หรือหมวด ๕ หน้าที่ของรัฐ ทั้งนี้ ตามกฎหมายว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย

ในกรณีที่ร่างพระราชบัญญัติซึ่งมีผู้เสนอตาม (๒) หรือ (๓) เป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน จะเสนอได้ก็ต่อเมื่อมีคำรับรองของนายกรัฐมนตรี

มาตรา ๑๓๔ ร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน หมายความว่าร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ดังต่อไปนี้

(๑) การตั้งขึ้น ยกเลิก ลด เปลี่ยนแปลง แก้ไข ผ่อน หรือวางระเบียบการบังคับอันเกี่ยวกับภาษีหรืออากร

(๒) การจัดสรร รับ รักษา หรือจ่ายเงินแผ่นดิน หรือการโอนงบประมาณรายจ่ายของแผ่นดิน

(๓) การกู้เงิน การค้ำประกัน การใช้เงินกู้ หรือการดำเนินการที่ผูกพันทรัพย์สินของรัฐ

(๔) เงินตรา

ในกรณีที่เป็นที่สงสัยว่าร่างพระราชบัญญัติใดเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน ให้เป็นอำนาจของที่ประชุมร่วมกันของประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานคณะกรรมการการสามัญของสภาผู้แทนราษฎรทุกคณะเป็นผู้วินิจฉัย

ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรจัดให้มีการประชุมร่วมกันเพื่อพิจารณากรณีตามวรรคสองภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ที่มีกรณีดังกล่าว

มติของที่ประชุมร่วมกันตามวรรคสอง ให้ใช้เสียงข้างมากเป็นประมาณ ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา ๑๓๕ ร่างพระราชบัญญัติใดที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือผู้มีสิทธิเลือกตั้งเป็นผู้เสนอและในชั้นรับหลักการไม่เป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน แต่สภาผู้แทนราษฎรได้แก้ไขเพิ่มเติมและประธานสภาผู้แทนราษฎรเห็นเองหรือมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทักท้วงต่อประธานสภาผู้แทนราษฎรว่าการแก้ไขเพิ่มเติมนั้นทำให้มีลักษณะเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรสั่งระงับการพิจารณาไว้ก่อน เพื่อดำเนินการต่อไปตามมาตรา ๑๓๔ วรรคสอง วรรคสาม และวรรคสี่

ในกรณีที่ที่ประชุมร่วมกันตามวรรคหนึ่งวินิจฉัยว่า การแก้ไขเพิ่มเติมทำให้ร่างพระราชบัญญัตินั้นมีลักษณะเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรส่งร่างพระราชบัญญัตินั้นไปให้นายกรัฐมนตรีรับรอง ถ้านายกรัฐมนตรีไม่ให้คำรับรอง ให้สภาผู้แทนราษฎรดำเนินการแก้ไขเพื่อมิให้ร่างพระราชบัญญัตินั้นเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน

มาตรา ๑๓๖ เมื่อสภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติและลงมติเห็นชอบแล้ว ให้สภาผู้แทนราษฎรเสนอร่างพระราชบัญญัตินั้นต่อวุฒิสภา วุฒิสภาต้องพิจารณาร่างพระราชบัญญัติที่เสนอมานั้นให้เสร็จภายในหกสิบวัน แต่ถ้าร่างพระราชบัญญัตินั้นเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน ต้องพิจารณาให้เสร็จภายในสามสิบวัน ทั้งนี้ เว้นแต่วุฒิสภาจะได้ลงมติให้ขยายเวลาออกไปเป็นกรณีพิเศษ ซึ่งต้องไม่เกินสามสิบวัน กำหนดวันดังกล่าวให้หมายถึงวันในสมัยประชุม และให้เริ่มนับแต่วันที่ร่างพระราชบัญญัตินั้นมาถึงวุฒิสภา

ระยะเวลาในวรรคหนึ่ง ไม่ให้นับรวมระยะเวลาที่อยู่ในระหว่างการพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญตามมาตรา ๑๓๙

ถ้าวุฒิสภาพิจารณาร่างพระราชบัญญัติไม่เสร็จภายในกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่ง ให้ถือว่าวุฒิสภาได้ให้ความเห็นชอบในร่างพระราชบัญญัตินั้น

ในกรณีที่สภาผู้แทนราษฎรเสนอร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงินไปยังวุฒิสภา ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรแจ้งให้วุฒิสภาทราบและให้ถือเป็นเด็ดขาด หากมิได้แจ้ง ให้ถือว่าร่างพระราชบัญญัตินั้นไม่เป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน

มาตรา ๑๓๗ เมื่อวุฒิสภาได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติเสร็จแล้ว

(๑) ถ้าเห็นชอบด้วยกับสภาผู้แทนราษฎร ให้ดำเนินการต่อไปตามมาตรา ๘๑

(๒) ถ้าไม่เห็นชอบด้วยกับสภาผู้แทนราษฎร ให้ยับยั้งร่างพระราชบัญญัตินั้นไว้ก่อนและ
ส่งร่างพระราชบัญญัตินั้นคืนไปยังสภาผู้แทนราษฎร

(๓) ถ้าแก้ไขเพิ่มเติม ให้ส่งร่างพระราชบัญญัติตามที่แก้ไขเพิ่มเติมนั้นไปยังสภาผู้แทนราษฎร
ถ้าสภาผู้แทนราษฎรเห็นชอบด้วยกับการแก้ไขเพิ่มเติม ให้ดำเนินการต่อไปตามมาตรา ๘๑ ถ้าเป็นกรณีอื่น
ให้แต่ละสภาตั้งบุคคลซึ่งเป็นหรือมิได้เป็นสมาชิกแห่งสภานั้น ๆ มีจำนวนเท่ากันตามที่สภาผู้แทนราษฎรกำหนด
ประกอบเป็นคณะกรรมการร่วมกันเพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัตินั้น และให้คณะกรรมการร่วมกัน
รายงานและเสนอร่างพระราชบัญญัติที่คณะกรรมการร่วมกันได้พิจารณาแล้วต่อสภาทั้งสอง ถ้าสภาทั้งสอง
ต่างเห็นชอบด้วยกับร่างพระราชบัญญัติที่คณะกรรมการร่วมกันได้พิจารณาแล้ว ให้ดำเนินการต่อไป
ตามมาตรา ๘๑ ถ้าสภาใดสภาหนึ่งไม่เห็นชอบด้วย ไม่ว่าอีกสภาหนึ่งจะได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัตินั้น
แล้วหรือไม่ ให้ยับยั้งร่างพระราชบัญญัตินั้นไว้ก่อน

การประชุมคณะกรรมการร่วมกันต้องมีกรรมการของสภาทั้งสองมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่ง
ของจำนวนกรรมการทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุม และให้นำความในมาตรา ๑๕๗ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ถ้าวุฒิสภาไม่ส่งร่างพระราชบัญญัตินั้นคืนไปยังสภาผู้แทนราษฎรภายในกำหนดเวลาตามมาตรา ๑๓๖
ให้ถือว่าวุฒิสภาได้ให้ความเห็นชอบในร่างพระราชบัญญัตินั้น และให้ดำเนินการตามมาตรา ๘๑ ต่อไป

มาตรา ๑๓๘ สภาผู้แทนราษฎรจะยกร่างพระราชบัญญัติที่ต้องยับยั้งไว้ตามมาตรา ๑๓๗
ขึ้นพิจารณาใหม่ได้เมื่อพ้นหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่

(๑) วันที่วุฒิสภาส่งร่างพระราชบัญญัตินั้นคืนไปยังสภาผู้แทนราษฎรสำหรับกรณีการยับยั้ง
ตามมาตรา ๑๓๗ (๒)

(๒) วันที่สภาใดสภาหนึ่งไม่เห็นชอบด้วย สำหรับกรณีการยับยั้งตามมาตรา ๑๓๗ (๓)

ในกรณีตามวรรคหนึ่ง ถ้าสภาผู้แทนราษฎรลงมติยืนยันร่างที่ผ่านการพิจารณาจากสภาผู้แทนราษฎร
หรือร่างที่คณะกรรมการร่วมกันพิจารณาด้วยคะแนนเสียงมากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมด
เท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎรแล้ว ให้ถือว่าร่างพระราชบัญญัตินั้นเป็นอันได้รับความเห็นชอบของรัฐสภา
และให้ดำเนินการต่อไปตามมาตรา ๘๑

ภายใต้บังคับมาตรา ๑๔๓ วรรคสี่ ระยะเวลาหนึ่งร้อยแปดสิบวันตามวรรคหนึ่ง ให้ลดเหลือสิบวัน
ในกรณีร่างพระราชบัญญัติที่ต้องยับยั้งไว้นั้นเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน

มาตรา ๑๓๙ ในระหว่างที่มีการยับยั้งร่างพระราชบัญญัติใดตามมาตรา ๑๓๗ คณะรัฐมนตรี
หรือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจะเสนอร่างพระราชบัญญัติที่มีหลักการอย่างเดียวกันหรือคล้ายกันกับหลักการ
ของร่างพระราชบัญญัติที่ต้องยับยั้งไว้ไม่ได้

ในกรณีที่สภาผู้แทนราษฎรหรือวุฒิสภาเห็นว่าร่างพระราชบัญญัติที่เสนอหรือส่งให้พิจารณานั้น
เป็นร่างพระราชบัญญัติที่มีหลักการอย่างเดียวกันหรือคล้ายกันกับหลักการของร่างพระราชบัญญัติที่ต้อง
ยับยั้งไว้ ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรหรือประธานวุฒิสภาส่งร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวให้ศาลรัฐธรรมนูญ

วินิจฉัย ถ้าศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าเป็นร่างพระราชบัญญัติที่มีหลักการอย่างเดียวกันหรือคล้ายกันกับหลักการของร่างพระราชบัญญัติที่ต้องยับยั้งไว้ ให้ร่างพระราชบัญญัตินั้นเป็นอันตกไป

มาตรา ๑๔๐ การจ่ายเงินแผ่นดิน จะกระทำได้อเฉพาะที่ได้อนุญาตไว้ในกฎหมายว่าด้วยงบประมาณรายจ่าย กฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ หรือกฎหมายเกี่ยวกับการโอนงบประมาณ กฎหมายว่าด้วยเงินคงคลัง หรือกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐ เว้นแต่ในกรณีจำเป็นรีบด่วน จะจ่ายไปก่อนก็ได้ แต่ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ ในกรณีเช่นว่านี้ ต้องตั้งงบประมาณรายจ่ายชดใช้ในพระราชบัญญัติโอนงบประมาณรายจ่ายหรือพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม หรือพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณถัดไป

มาตรา ๑๔๑ งบประมาณรายจ่ายของแผ่นดินให้ทำเป็นพระราชบัญญัติ ถ้าพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณออกไม่ทันปีงบประมาณใหม่ ให้ใช้กฎหมายว่าด้วยงบประมาณรายจ่ายในปีงบประมาณปีก่อนนั้นไปพลางก่อน

รัฐต้องจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอต่อการปฏิบัติหน้าที่โดยอิสระของรัฐสภา ศาล องค์การอิสระ และองค์กรอัยการ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่บัญญัติไว้ในกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐ ในกรณีที่เห็นว่างบประมาณที่ได้รับจัดสรรอาจไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติหน้าที่ รัฐสภา ศาล องค์การอิสระ หรือองค์กรอัยการจะยื่นคำขอแปรญัตติต่อคณะกรรมการธิการโดยตรงก็ได้

มาตรา ๑๔๒ ในการเสนอร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ ต้องแสดงแหล่งที่มาและประมาณการรายได้ ผลสัมฤทธิ์หรือประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการจ่ายเงิน และความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและแผนพัฒนาต่าง ๆ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่บัญญัติไว้ในกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐ

มาตรา ๑๔๓ ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม และร่างพระราชบัญญัติโอนงบประมาณรายจ่าย สภาผู้แทนราษฎรจะต้องพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยห้าวันนับแต่วันที่ร่างพระราชบัญญัตินี้ตั้งกล่าวมาถึงสภาผู้แทนราษฎร

ถ้าสภาผู้แทนราษฎรพิจารณาร่างพระราชบัญญัตินั้นไม่แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่ง ให้ถือว่าสภาผู้แทนราษฎรเห็นชอบกับร่างพระราชบัญญัตินั้น และให้เสนอร่างพระราชบัญญัตินี้ตั้งกล่าวต่อวุฒิสภาเพื่อพิจารณา

ในการพิจารณาของวุฒิสภา วุฒิสภาจะต้องให้ความเห็นชอบหรือไม่ให้ความเห็นชอบภายในยี่สิบวัน นับแต่วันที่ร่างพระราชบัญญัตินั้นมาถึงวุฒิสภา โดยจะแก้ไขเพิ่มเติมใด ๆ ก็ได้ ถ้าพ้นกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ถือว่าวุฒิสภาเห็นชอบกับร่างพระราชบัญญัตินั้น ในกรณีเช่นนี้และในกรณีที่วุฒิสภาให้ความเห็นชอบ ให้ดำเนินการต่อไปตามมาตรา ๘๑

ถ้าวุฒิสภาไม่เห็นชอบด้วยกับร่างพระราชบัญญัตินี้ตั้งกล่าว ให้นำความในมาตรา ๑๓๘ วรรคสอง มาใช้บังคับโดยอนุโลม โดยให้สภาผู้แทนราษฎรยกขึ้นพิจารณาใหม่ได้ทันที

ระยะเวลาตามวรรคหนึ่งและวรรคสาม มิให้นับรวมระยะเวลาที่ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาตามมาตรา ๑๔๔ วรรคสาม

มาตรา ๑๔๔ ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม และร่างพระราชบัญญัติโอนงบประมาณรายจ่ายสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจะแปรญัตติเปลี่ยนแปลงหรือแก้ไขเพิ่มเติมรายการหรือจำนวนในรายการมิได้ แต่อาจแปรญัตติในทางลดหรือตัดทอนรายจ่ายซึ่งมิใช่รายจ่ายตามข้อผูกพันอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้

- (๑) เงินสงฆ์ใช้ต้นเงินกู้
- (๒) ดอกเบี้ยเงินกู้
- (๓) เงินที่กำหนดให้จ่ายตามกฎหมาย

ในการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา หรือคณะกรรมการธิการ การเสนอ การแปรญัตติ หรือการกระทำด้วยประการใด ๆ ที่มีผลให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภาหรือกรรมการธิการมีส่วนไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมในการใช้งบประมาณรายจ่าย จะกระทำมิได้

ในกรณีที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภา มีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสิบของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของแต่ละสภา เห็นว่ามีการกระทำที่ฝ่าฝืนบทบัญญัติตามวรรคสอง ให้เสนอความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณา และศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาวินิจฉัยให้แล้วเสร็จภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับความเห็นดังกล่าว ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่ามีการกระทำที่ฝ่าฝืนบทบัญญัติตามวรรคสอง ให้การเสนอ การแปรญัตติ หรือการกระทำดังกล่าวเป็นอันสิ้นผล ถ้าผู้กระทำการดังกล่าวเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภา ให้ผู้กระทำการนั้นสิ้นสุดสมาชิกภาพนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัย และให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้น แต่ในกรณีที่คณะรัฐมนตรีเป็นผู้กระทำการหรืออนุมัติให้กระทำการหรือรู้ว่ามีกระทำการดังกล่าวแล้วแต่มิได้สั่งยับยั้ง ให้คณะรัฐมนตรีพ้นจากตำแหน่งทั้งคณะนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัย และให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของรัฐมนตรีที่พ้นจากตำแหน่งนั้น เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าตนมิได้อยู่ในที่ประชุมในขณะที่มีมติ และให้ผู้กระทำการดังกล่าวต้องรับผิดชอบใช้นั้นคืนพร้อมด้วยดอกเบี้ย

เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดจัดทำโครงการหรืออนุมัติหรือจัดสรรเงินงบประมาณโดยรู้ว่าการดำเนินการอันเป็นการฝ่าฝืนบทบัญญัติตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง ถ้าได้บันทึกข้อโต้แย้งไว้เป็นหนังสือหรือมีหนังสือแจ้งให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติทราบ ให้พ้นจากความรับผิดชอบ

การเรียกเงินคืนตามวรรคสามหรือวรรคสี่ ให้กระทำได้ภายในยี่สิบปีนับแต่วันที่มีการจัดสรรงบประมาณนั้น

ในกรณีที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติได้รับแจ้งตามวรรคสี่ ให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติดำเนินการสอบสวนเป็นทางลับโดยพลัน หากเห็นว่ากรณีมีมูล ให้เสนอความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อดำเนินการต่อไปตามวรรคสาม และไม่ว่า

กรณีจะเป็นประการใด คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติและศาลรัฐธรรมนูญ หรือบุคคลใดจะเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับผู้แจ้งมิได้

มาตรา ๑๔๕ ร่างพระราชบัญญัติที่ได้รับความเห็นชอบของรัฐสภาแล้ว ให้นายกรัฐมนตรี รอไว้ห้าวันนับแต่วันที่รับร่างพระราชบัญญัตินั้นจากรัฐสภา ถ้าไม่มีกรณีต้องดำเนินการตามมาตรา ๑๔๘ ให้นำขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายภายในยี่สิบวันนับแต่วันพ้นกำหนดเวลาดังกล่าว

มาตรา ๑๔๖ ร่างพระราชบัญญัติใด พระมหากษัตริย์ไม่ทรงเห็นชอบด้วยและพระราชทาน คินมายังรัฐสภา หรือเมื่อพ้นเก้าสิบวันแล้วมิได้พระราชทานคินมา รัฐสภาจะต้องปรึกษาร่างพระราชบัญญัตินั้นใหม่ ถ้ารัฐสภามีมติยืนยันตามเดิมด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ ของทั้งสองสภาแล้ว ให้นายกรัฐมนตรีนำร่างพระราชบัญญัตินั้นขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายอีกครั้งหนึ่ง เมื่อพระมหากษัตริย์มิได้ทรงลงพระปรมาภิไธยพระราชทานคินมาภายในสามสิบวัน ให้นายกรัฐมนตรี นำพระราชบัญญัตินั้นประกาศในราชกิจจานุเบกษาใช้บังคับเป็นกฎหมายได้เสมือนหนึ่งว่าพระมหากษัตริย์ ได้ทรงลงพระปรมาภิไธยแล้ว

มาตรา ๑๔๗ ในกรณีที่อายุของสภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลงหรือมีการยุบสภาผู้แทนราษฎร ร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมหรือร่างพระราชบัญญัติที่รัฐสภายังมิได้ให้ความเห็นชอบ หรือที่รัฐสภา ให้ความเห็นชอบแล้วแต่พระมหากษัตริย์ไม่ทรงเห็นชอบด้วย หรือเมื่อพ้นเก้าสิบวันแล้วมิได้พระราชทานคินมา ให้เป็นอันตกไป

บรรดาร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมหรือร่างพระราชบัญญัติที่รัฐสภายังมิได้ให้ความเห็นชอบ ที่ตกไปตามวรรคหนึ่ง ถ้าคณะรัฐมนตรีที่ตั้งขึ้นใหม่ภายหลังการเลือกตั้งทั่วไปร้องขอต่อรัฐสภาเพื่อให้รัฐสภา สภาผู้แทนราษฎร หรือวุฒิสภา แล้วแต่กรณี พิจารณาต่อไป ถ้ารัฐสภาเห็นชอบด้วยก็ให้รัฐสภา สภาผู้แทนราษฎร หรือวุฒิสภา แล้วแต่กรณี พิจารณาต่อไปได้ แต่คณะรัฐมนตรีต้องร้องขอภายใน หกสิบวันนับแต่วันเรียกประชุมรัฐสภาครั้งแรกภายหลังการเลือกตั้งทั่วไป

มาตรา ๑๔๘ ก่อนที่นายกรัฐมนตรีจะนำร่างพระราชบัญญัติใดขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวาย เพื่อพระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธยตามมาตรา ๘๑

(๑) หากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือสมาชิกของทั้งสองสภารวมกันมีจำนวน ไม่น้อยกว่าหนึ่งในสิบของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภา เห็นว่าร่างพระราชบัญญัตินั้นมี ข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ หรือตราขึ้นโดยไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ ให้เสนอ ความเห็นต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร ประธานวุฒิสภา หรือประธานรัฐสภา แล้วแต่กรณี แล้วให้ประธาน แห่งสภาที่ได้รับความเห็นดังกล่าวส่งความเห็นนั้นไปยังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัย และแจ้งให้นายกรัฐมนตรี ทราบโดยไม่ชักช้า

(๒) หากนายกรัฐมนตรีเห็นว่าร่างพระราชบัญญัตินั้นมีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ หรือตราขึ้นโดยไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ ให้ส่งความเห็นเช่นนั้นไปยังศาลรัฐธรรมนูญ เพื่อวินิจฉัย และแจ้งให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานวุฒิสภาทราบโดยไม่ชักช้า

ในระหว่างการพิจารณาวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ นายกรัฐมนตรีจะนำร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเพื่อพระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธยมิได้

ถ้าศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าร่างพระราชบัญญัตินั้นมีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญหรือตราขึ้นโดยไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ และข้อความดังกล่าวเป็นสาระสำคัญให้ร่างพระราชบัญญัตินั้นเป็นอันตกไป

ถ้าศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าร่างพระราชบัญญัตินั้นมีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ แต่มีใช้กรณีตามวรรคสาม ให้ข้อความที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญนั้นเป็นอันตกไป และให้นายกรัฐมนตรีดำเนินการต่อไปตามมาตรา ๘๑

มาตรา ๑๔๙ ให้นำความในมาตรา ๑๔๘ มาใช้บังคับแก่ร่างข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ร่างข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา และร่างข้อบังคับการประชุมรัฐสภาที่สภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา หรือรัฐสภาแล้วแต่กรณี ให้ความเห็นชอบแล้ว ก่อนนำไปประกาศในราชกิจจานุเบกษาด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๑๕๐ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภามีสิทธิตั้งกระทู้ถามรัฐมนตรีในเรื่องใดเกี่ยวกับงานในหน้าที่โดยจะถามเป็นหนังสือหรือด้วยวาจาก็ได้ ตามข้อบังคับการประชุมแห่งสภานั้น ๆ ซึ่งอย่างน้อยต้องกำหนดให้มีการตั้งกระทู้ถามด้วยวาจาโดยไม่ต้องแจ้งล่วงหน้าไว้ด้วย

รัฐมนตรีย่อมมีสิทธิที่จะไม่ตอบกระทู้เมื่อคณะรัฐมนตรีเห็นว่าเรื่องนั้นยังไม่ควรเปิดเผยเพราะเกี่ยวกับความปลอดภัยหรือประโยชน์สำคัญของแผ่นดิน

มาตรา ๑๕๑ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎร มีสิทธิเข้าชื่อเสนอญัตติขอเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีเป็นรายบุคคลหรือทั้งคณะ

เมื่อได้มีการเสนอญัตติตามวรรคหนึ่งแล้ว จะมีการยุบสภาผู้แทนราษฎรมิได้ เว้นแต่จะมีการถอนญัตติหรือการลงมตินั้นไม่ได้คะแนนเสียงตามวรรคสี่

เมื่อการอภิปรายทั่วไปสิ้นสุดลง โดยมิใช่ด้วยมติให้ผ่านระเบียบวาระเปิดอภิปรายนั้นไป ให้สภาผู้แทนราษฎรลงมติไว้วางใจหรือไม่ไว้วางใจ การลงมติในกรณีเช่นนี้มีให้กระทำในวันเดียวกันกับวันที่การอภิปรายสิ้นสุดลง

มติไม่ไว้วางใจต้องมีคะแนนเสียงมากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎร

รัฐมนตรีคนใดพ้นจากตำแหน่งเดิมแต่ยังคงเป็นรัฐมนตรีในตำแหน่งอื่นภายหลังจากวันที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเข้าชื่อตามวรรคหนึ่ง หรือพ้นจากตำแหน่งเดิมไม่เกินเก้าสิบวันก่อนวันที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเข้าชื่อตามวรรคหนึ่ง แต่ยังคงเป็นรัฐมนตรีในตำแหน่งอื่น ให้รัฐมนตรีคนนั้นยังคงต้องถูกอภิปรายเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจต่อไป

มาตรา ๑๕๒ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสิบของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎร จะเข้าชื่อกันเพื่อเสนอญัตติขอเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อซักถามข้อเท็จจริงหรือเสนอแนะปัญหาต่อคณะรัฐมนตรี โดยไม่มีการลงมติก็ได้

มาตรา ๑๕๓ สมาชิกวุฒิสภาจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของวุฒิสภา มีสิทธิเข้าชื่อขอเปิดอภิปรายทั่วไปในวุฒิสภาเพื่อให้คณะรัฐมนตรีแถลงข้อเท็จจริงหรือชี้แจงปัญหาสำคัญเกี่ยวกับการบริหารราชการแผ่นดินโดยไม่มีการลงมติ

มาตรา ๑๕๔ การเสนอญัตติขอเปิดอภิปรายทั่วไปตามมาตรา ๑๕๑ มาตรา ๑๕๒ หรือมาตรา ๑๕๓ แล้วแต่กรณี ให้กระทำได้ปีละหนึ่งครั้ง

ความในวรรคหนึ่งไม่ใช้บังคับแก่การเปิดอภิปรายทั่วไปตามมาตรา ๑๕๑ ที่สิ้นสุดลงด้วยมติให้ผ่านระเบียบวาระเปิดอภิปรายนั้นไป

มาตรา ๑๕๕ ในกรณีที่มีปัญหาสำคัญเกี่ยวกับความมั่นคงปลอดภัยหรือเศรษฐกิจของประเทศสมควรที่จะปรึกษาหารือร่วมกันระหว่างรัฐสภาและคณะรัฐมนตรี ผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎรจะแจ้งไปยังประธานรัฐสภาขอให้มีการเปิดอภิปรายทั่วไปในที่ประชุมรัฐสภาก็ได้ ในกรณีนี้ ประธานรัฐสภาต้องดำเนินการให้มีการประชุมภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับการแจ้ง แต่รัฐสภาจะลงมติในปัญหาที่อภิปรายมิได้

การประชุมตามวรรคหนึ่งให้ประชุมลับ และคณะรัฐมนตรีมีหน้าที่ต้องเข้าร่วมประชุมด้วย

ส่วนที่ ๕

การประชุมร่วมกันของรัฐสภา

มาตรา ๑๕๖ ในกรณีต่อไปนี้ ให้รัฐสภาประชุมร่วมกัน

(๑) การให้ความเห็นชอบในการแต่งตั้งผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ตามมาตรา ๑๗

(๒) การปฏิญาณตนของผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ต่อรัฐสภาตามมาตรา ๑๘

(๓) การรับทราบการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายระเบียบว่าด้วยการสืบราชสันตติวงศ์ พระพุทธศักราช ๒๔๖๗ ตามมาตรา ๒๐

(๔) การรับทราบหรือให้ความเห็นชอบในการสืบราชสมบัติตามมาตรา ๒๑

(๕) การให้ความเห็นชอบในการปิดสมัยประชุมตามมาตรา ๑๒๑

(๖) การเปิดประชุมรัฐสภาตามมาตรา ๑๒๒

(๗) การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญตามมาตรา ๑๓๒

(๘) การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญหรือร่างพระราชบัญญัติใหม่
ตามมาตรา ๑๔๖

(๙) การพิจารณาให้ความเห็นชอบตามมาตรา ๑๔๗

(๑๐) การเปิดอภิปรายทั่วไปตามมาตรา ๑๕๕ และมาตรา ๑๖๕

- (๑๑) การตราข้อบังคับการประชุมรัฐสภาตามมาตรา ๑๕๗
- (๑๒) การแถลงนโยบายตามมาตรา ๑๖๒
- (๑๓) การให้ความเห็นชอบในการประกาศสงครามตามมาตรา ๑๗๗
- (๑๔) การรับฟังคำชี้แจงและการให้ความเห็นชอบหนังสือสัญญาตามมาตรา ๑๗๘
- (๑๕) การแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญตามมาตรา ๒๕๖
- (๑๖) กรณีอื่นตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ

มาตรา ๑๕๗ ในการประชุมร่วมกันของรัฐสภาให้ใช้ข้อบังคับการประชุมรัฐสภา ในระหว่างที่ยังไม่มีข้อบังคับการประชุมรัฐสภา ให้ใช้ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎรโดยอนุโลมไปพลางก่อน

ในการประชุมร่วมกันของรัฐสภา ให้นำบทที่ใช้แก่สภาทั้งสองมาใช้บังคับโดยอนุโลม เว้นแต่ในเรื่องการตั้งคณะกรรมการการ กรรมการซึ่งตั้งจากผู้ซึ่งเป็นสมาชิกของแต่ละสภาจะต้องมีจำนวนตามหรือใกล้เคียงกับอัตราส่วนของจำนวนสมาชิกของแต่ละสภา

หมวด ๘

คณะรัฐมนตรี

มาตรา ๑๕๘ พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีอื่นอีกไม่เกินสามสิบห้าคน ประกอบเป็นคณะรัฐมนตรี มีหน้าที่บริหารราชการแผ่นดินตามหลักความรับผิดชอบร่วมกัน

นายกรัฐมนตรีต้องแต่งตั้งจากบุคคลซึ่งสภาผู้แทนราษฎรให้ความเห็นชอบตามมาตรา ๑๕๙

ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการแต่งตั้งนายกรัฐมนตรี

นายกรัฐมนตรีจะดำรงตำแหน่งรวมกันแล้วเกินแปดปีมิได้ ทั้งนี้ ไม่ว่าจะเป็นการดำรงตำแหน่งติดต่อกันหรือไม่ แต่มิให้นับวาระระยะเวลาในระหว่างที่อยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปหลังพ้นจากตำแหน่ง

มาตรา ๑๕๙ ให้สภาผู้แทนราษฎรพิจารณาให้ความเห็นชอบบุคคลซึ่งสมควรได้รับแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรีจากบุคคลซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๖๐ และเป็นผู้มีชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อที่พรรคการเมืองแจ้งไว้ตามมาตรา ๘๘ เฉพาะจากบัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองที่มีสมาชิกได้รับเลือกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไม่น้อยกว่าร้อยละห้าของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎร

การเสนอชื่อตามวรรคหนึ่งต้องมีสมาชิกรับรองไม่น้อยกว่าหนึ่งในสิบของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎร

มติของสภาผู้แทนราษฎรที่เห็นชอบการแต่งตั้งบุคคลใดให้เป็นนายกรัฐมนตรี ต้องกระทำโดยการลงคะแนนโดยเปิดเผย และมีคะแนนเสียงมากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎร

มาตรา ๑๖๐ รัฐมนตรีต้อง

- (๑) มีสัญชาติไทยโดยการเกิด

- (๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสามสิบห้าปี
- (๓) สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่า
- (๔) มีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์
- (๕) ไม่มีพฤติกรรมอันเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง
- (๖) ไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๙๘
- (๗) ไม่เป็นผู้ต้องคำพิพากษาให้จำคุก แม้คดีนั้นจะยังไม่ถึงที่สุด หรือมีการรอการลงโทษ เว้นแต่ในความผิดอันได้กระทำโดยประมาท ความผิดลหุโทษ หรือความผิดฐานหมิ่นประมาท
- (๘) ไม่เป็นผู้เคยพ้นจากตำแหน่งเพราะเหตุกระทำการอันเป็นการต้องห้ามตามมาตรา ๑๘๖ หรือมาตรา ๑๘๗ มาแล้วยังไม่ถึงสองปีนับถึงวันแต่งตั้ง

มาตรา ๑๖๑ ก่อนเข้ารับหน้าที่ รัฐมนตรีต้องถวายสัตย์ปฏิญาณต่อพระมหากษัตริย์ด้วยถ้อยคำดังต่อไปนี้

“ข้าพระพุทธเจ้า (ชื่อผู้ปฏิญาณ) ขอถวายสัตย์ปฏิญาณว่า ข้าพระพุทธเจ้าจะจงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์ และจะปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เพื่อประโยชน์ของประเทศและประชาชน ทั้งจะรักษาไว้และปฏิบัติตามซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยทุกประการ”

ในกรณีที่โปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้คณะรัฐมนตรีปฏิบัติหน้าที่ไปพลางก่อนที่จะถวายสัตย์ปฏิญาณ ให้คณะรัฐมนตรีนั้นดำเนินการตามมาตรา ๑๖๒ วรรคสองได้ ในกรณีเช่นนี้ ให้คณะรัฐมนตรีตามมาตรา ๑๖๘ (๑) พ้นจากการปฏิบัติหน้าที่นับแต่วันที่โปรดเกล้าโปรดกระหม่อมดังกล่าว

มาตรา ๑๖๒ คณะรัฐมนตรีที่จะเข้าบริหารราชการแผ่นดินต้องแถลงนโยบายต่อรัฐสภา ซึ่งต้องสอดคล้องกับหน้าที่ของรัฐ แนวนโยบายแห่งรัฐ และยุทธศาสตร์ชาติ และต้องชี้แจงแหล่งที่มาของรายได้ที่จะนำมาใช้จ่ายในการดำเนินนโยบาย โดยไม่มีการลงมติความไว้วางใจ ทั้งนี้ ภายในสิบห้าวัน นับแต่วันเข้ารับหน้าที่

ก่อนแถลงนโยบายต่อรัฐสภาตามวรรคหนึ่ง หากมีกรณีที่สำคัญและจำเป็นเร่งด่วน ซึ่งหากปล่อยให้เนิ่นช้าไปจะกระทบต่อประโยชน์สำคัญของแผ่นดิน คณะรัฐมนตรีที่เข้ารับหน้าที่จะดำเนินการไปพลางก่อน เพียงเท่าที่จำเป็นก็ได้

มาตรา ๑๖๓ รัฐมนตรีย่อมมีสิทธิเข้าประชุมและแถลงข้อเท็จจริงหรือแสดงความคิดเห็นในที่ประชุมสภาแต่ไม่มีสิทธิออกเสียงลงคะแนน เว้นแต่เป็นการออกเสียงลงคะแนนในสภาผู้แทนราษฎร ในกรณีที่รัฐมนตรีผู้นั้นเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรด้วย และให้นำเอกสิทธิ์ที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๒๔ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๑๖๔ ในการบริหารราชการแผ่นดิน คณะรัฐมนตรีต้องดำเนินการตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ กฎหมาย และนโยบายที่ได้แถลงไว้ต่อรัฐสภา และต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้ด้วย

(๑) ปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต เสียสละ เปิดเผย และมีความรอบคอบ และระมัดระวังในการดำเนินกิจการต่าง ๆ เพื่อประโยชน์สูงสุดของประเทศและประชาชนส่วนรวม

(๒) รักษาวินัยในกิจการที่เกี่ยวกับเงินแผ่นดินตามกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐ
อย่างเคร่งครัด

(๓) ยึดถือและปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

(๔) สร้างเสริมให้ทุกภาคส่วนในสังคมอยู่ร่วมกันอย่างเป็นธรรม ผาสุก และสามัคคีปรองดองกัน
รัฐมนตรีต้องรับผิดชอบต่อสภาผู้แทนราษฎรในเรื่องที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของตน รวมทั้ง
ต้องรับผิดชอบต่อรัฐสภาในการกำหนดนโยบายและการดำเนินการตามนโยบายของคณะรัฐมนตรี

มาตรา ๑๖๕ ในกรณีที่มีปัญหาสำคัญเกี่ยวกับการบริหารราชการแผ่นดินที่คณะรัฐมนตรี
เห็นสมควรจะฟังความคิดเห็นของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา นายกรัฐมนตรีจะแจ้งไปยัง
ประธานรัฐสภาขอให้มีการเปิดอภิปรายทั่วไปในที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภาก็ได้ ในกรณีเช่นว่านี้ รัฐสภา
จะลงมติในปัญหาที่อภิปรายมิได้

มาตรา ๑๖๖ ในกรณีที่มีเหตุอันสมควร คณะรัฐมนตรีจะขอให้มีการออกเสียงประชามติ
ในเรื่องใดอันมิใช่เรื่องที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญหรือเรื่องเกี่ยวกับตัวบุคคลหรือคณะบุคคลใดก็ได้ ทั้งนี้
ตามที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา ๑๖๗ รัฐมนตรีทั้งคณะพ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

(๑) ความเป็นรัฐมนตรีของนายกรัฐมนตรีสิ้นสุดลงตามมาตรา ๑๗๐

(๒) อายุสภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลงหรือมีการยุบสภาผู้แทนราษฎร

(๓) คณะรัฐมนตรีลาออก

(๔) พ้นจากตำแหน่งเพราะเหตุตามมาตรา ๑๔๔

เมื่อรัฐมนตรีทั้งคณะพ้นจากตำแหน่งตาม (๑) (๓) หรือ (๔) ให้ดำเนินการเพื่อให้มีคณะรัฐมนตรีขึ้นใหม่
ตามมาตรา ๑๕๘ และมาตรา ๑๕๙

มาตรา ๑๖๘ ให้คณะรัฐมนตรีที่พ้นจากตำแหน่งอยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปภายใต้เงื่อนไข ดังต่อไปนี้

(๑) ในกรณีพ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๑๖๗ (๑) (๒) หรือ (๓) ให้อยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไป
จนกว่าคณะรัฐมนตรีที่ตั้งขึ้นใหม่จะเข้ารับหน้าที่ เว้นแต่ในกรณีที่นายกรัฐมนตรีพ้นจากตำแหน่ง
ตามมาตรา ๑๖๗ (๑) เพราะเหตุขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๙๘ หรือมาตรา ๑๖๐
(๔) หรือ (๕) นายกรัฐมนตรีจะอยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปมิได้

(๒) ในกรณีพ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๑๖๗ (๔) คณะรัฐมนตรีที่พ้นจากตำแหน่งจะอยู่ปฏิบัติ
หน้าที่ต่อไปมิได้

ในกรณีที่คณะรัฐมนตรีอยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปมิได้ตาม (๒) หรือคณะรัฐมนตรีที่อยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไป
ลาออกทั้งคณะ และเป็นกรณีที่ไมอาจดำเนินการตามมาตรา ๑๕๘ และมาตรา ๑๕๙ ได้ไม่ว่าด้วยเหตุใด
หรือยังดำเนินการตามมาตรา ๑๕๘ และมาตรา ๑๕๙ ไม่แล้วเสร็จ ให้ปลัดกระทรวงปฏิบัติหน้าที่แทน
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงนั้น ๆ เฉพาะเท่าที่จำเป็นไปพลางก่อน โดยให้ปลัดกระทรวงคัดเลือกตนเอง
ให้คนหนึ่งปฏิบัติหน้าที่แทนนายกรัฐมนตรี

มาตรา ๑๖๙ คณะรัฐมนตรีที่พ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๑๖๗ (๒) และต้องปฏิบัติหน้าที่ต่อไปตามมาตรา ๑๖๘ ต้องปฏิบัติหน้าที่ตามเงื่อนไข ดังต่อไปนี้

(๑) ไม่กระทำการอันมีผลเป็นการอนุมัติงานหรือโครงการ หรือมีผลเป็นการสร้างความผูกพันต่อคณะรัฐมนตรีชุดต่อไป เว้นแต่ที่กำหนดไว้แล้วในงบประมาณรายจ่ายประจำปี

(๒) ไม่แต่งตั้งหรือโยกย้ายข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำหรือพนักงานของหน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือกิจการที่รัฐถือหุ้นใหญ่ หรือให้บุคคลดังกล่าวพ้นจากการปฏิบัติหน้าที่หรือพ้นจากตำแหน่ง หรือให้ผู้อื่นมาปฏิบัติหน้าที่แทน เว้นแต่จะได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการการเลือกตั้งก่อน

(๓) ไม่กระทำการอันมีผลเป็นการอนุมัติให้ใช้จ่ายงบประมาณสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น เว้นแต่จะได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการการเลือกตั้งก่อน

(๔) ไม่ใช้ทรัพยากรของรัฐหรือบุคลากรของรัฐเพื่อกระทำการใดอันอาจมีผลต่อการเลือกตั้ง และไม่กระทำการอันเป็นการฝ่าฝืนข้อห้ามตามระเบียบที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

มาตรา ๑๗๐ ความเป็นรัฐมนตรีสิ้นสุดลงเฉพาะตัว เมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) สภาผู้แทนราษฎรมิมติไม่ไว้วางใจ

(๔) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๖๐

(๕) กระทำการอันเป็นการต้องห้ามตามมาตรา ๑๘๖ หรือมาตรา ๑๘๗

(๖) มีพระบรมราชโองการให้พ้นจากความเป็นรัฐมนตรีตามมาตรา ๑๗๑

นอกจากเหตุที่ทำให้ความเป็นรัฐมนตรีสิ้นสุดลงเฉพาะตัวตามวรรคหนึ่งแล้ว ความเป็นรัฐมนตรีของนายกรัฐมนตรีสิ้นสุดลงเมื่อครบกำหนดเวลาตามมาตรา ๑๕๘ วรรคสี่ ด้วย

ให้นำความในมาตรา ๘๒ มาใช้บังคับแก่การสิ้นสุดของความเป็นรัฐมนตรีตาม (๒) (๔) หรือ (๕) หรือวรรคสอง โดยอนุโลม เพื่อประโยชน์แห่งการนี้ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจส่งเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยได้ด้วย

มาตรา ๑๗๑ พระมหากษัตริย์ทรงไว้ซึ่งพระราชอำนาจในการให้รัฐมนตรีพ้นจากความเป็นรัฐมนตรีตามที่นายกรัฐมนตรีถวายคำแนะนำ

มาตรา ๑๗๒ ในกรณีเพื่อประโยชน์ในอันที่จะรักษาความปลอดภัยของประเทศ ความปลอดภัยสาธารณะ ความมั่นคงในทางเศรษฐกิจของประเทศ หรือป้องกันภัยพิบัติสาธารณะ พระมหากษัตริย์จะทรงตราพระราชกำหนดให้ใช้บังคับดังเช่นพระราชบัญญัติก็ได้

การตราพระราชกำหนดตามวรรคหนึ่ง ให้กระทำได้เฉพาะเมื่อคณะรัฐมนตรีเห็นว่าเป็นกรณีฉุกเฉินที่มีความจำเป็นรีบด่วนอันมิอาจจะหลีกเลี่ยงได้

ในการประชุมรัฐสภาคราวต่อไป ให้คณะรัฐมนตรีเสนอพระราชกำหนดนั้นต่อรัฐสภาเพื่อพิจารณาโดยไม่ชักช้า ถ้าอยู่นอกสมัยประชุมและการรอการเปิดสมัยประชุมสามัญจะเป็นการชักช้า คณะรัฐมนตรีต้องดำเนินการให้มีการเรียกประชุมรัฐสภาสามัญวิสามัญเพื่อพิจารณานุมัติหรือไม่อนุมัติพระราชกำหนดโดยเร็ว ถ้าสภาผู้แทนราษฎรไม่อนุมัติหรือสภาผู้แทนราษฎรอนุมัติแต่วุฒิสภาไม่อนุมัติและสภาผู้แทนราษฎรยืนยันการอนุมัติด้วยคะแนนเสียงไม่มากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎร ให้พระราชกำหนดนั้นตกไป แต่ทั้งนี้ไม่กระทบต่อกิจการที่ได้เป็นไปในระหว่างที่ใช้พระราชกำหนดนั้น

หากพระราชกำหนดตามวรรคหนึ่งมีผลเป็นการแก้ไขเพิ่มเติมหรือยกเลิกบทบัญญัติแห่งกฎหมายใด และพระราชกำหนดนั้นต้องตกไปตามวรรคสาม ให้บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่มีอยู่ก่อนการแก้ไขเพิ่มเติมหรือยกเลิก มีผลใช้บังคับต่อไปนับแต่วันที่การไม่อนุมัติพระราชกำหนดนั้นมีผล

ถ้าสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภานุมัติพระราชกำหนดนั้น หรือถ้าวุฒิสภาไม่อนุมัติและสภาผู้แทนราษฎรยืนยันการอนุมัติด้วยคะแนนเสียงมากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎร ให้พระราชกำหนดนั้นมีผลใช้บังคับเป็นพระราชบัญญัติต่อไป

การอนุมัติหรือไม่อนุมัติพระราชกำหนด ให้นายกรัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษา ในกรณีไม่อนุมัติ ให้มีผลตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา

การพิจารณาพระราชกำหนดของสภาผู้แทนราษฎรและของวุฒิสภา และการยืนยันการอนุมัติพระราชกำหนด จะต้องกระทำในโอกาสแรกที่มีการประชุมสภานั้น ๆ

มาตรา ๑๗๓ ก่อนที่สภาผู้แทนราษฎรหรือวุฒิสภาจะได้อนุมัติพระราชกำหนดใด สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของแต่ละสภา มีสิทธิเข้าชื่อเสนอความเห็นต่อประธานแห่งสภาที่ตนเป็นสมาชิกว่าพระราชกำหนดนั้นไม่เป็นไปตามมาตรา ๑๗๒ วรรคหนึ่ง และให้ประธานแห่งสภานั้นส่งความเห็นไปยังศาลรัฐธรรมนูญภายในสามวันนับแต่วันที่ได้รับความเห็นเพื่อวินิจฉัย และให้รอการพิจารณาพระราชกำหนดนั้นไว้ก่อนจนกว่าจะได้รับแจ้งคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ

ให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับเรื่อง และให้ศาลรัฐธรรมนูญแจ้งคำวินิจฉัยนั้นไปยังประธานแห่งสภาที่ส่งความเห็นนั้นมา

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าพระราชกำหนดใดไม่เป็นไปตามมาตรา ๑๗๒ วรรคหนึ่ง ให้พระราชกำหนดนั้นไม่มีผลใช้บังคับมาแต่ต้น

คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญว่าพระราชกำหนดใดไม่เป็นไปตามมาตรา ๑๗๒ วรรคหนึ่ง ต้องมีคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนตุลาการศาลรัฐธรรมนูญทั้งหมดเท่าที่มีอยู่

มาตรา ๑๗๔ ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องมีกฎหมายเกี่ยวกับภาษีอากรหรือเงินตรา ซึ่งจะต้องได้รับการพิจารณาโดยด่วนและลับเพื่อรักษาประโยชน์ของแผ่นดิน พระมหากษัตริย์จะทรงตราพระราชกำหนดให้ใช้บังคับดังเช่นพระราชบัญญัติก็ได้

ให้นำความในมาตรา ๑๗๒ วรรคสาม วรรคสี่ วรรคห้า วรรคหก และวรรคเจ็ด มาใช้บังคับแก่พระราชกำหนดที่ได้ตราขึ้นตามวรรคหนึ่งโดยอนุโลม แต่ถ้าเป็นการตราขึ้นในระหว่างสมัยประชุม จะต้องนำเสนอต่อสภาผู้แทนราษฎรภายในสามวันนับแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๑๗๕ พระมหากษัตริย์ทรงไว้ซึ่งพระราชอำนาจในการตราพระราชกฤษฎีกาโดยไม่ขัดต่อกฎหมาย

มาตรา ๑๗๖ พระมหากษัตริย์ทรงไว้ซึ่งพระราชอำนาจในการประกาศใช้และเลิกใช้กฎอัยการศึกในกรณีที่มีความจำเป็นต้องประกาศใช้กฎอัยการศึกเฉพาะแห่งเป็นการรีบด่วน เจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารย่อมกระทำได้ตามกฎหมายว่าด้วยกฎอัยการศึก

มาตรา ๑๗๗ พระมหากษัตริย์ทรงไว้ซึ่งพระราชอำนาจในการประกาศสงครามเมื่อได้รับความเห็นชอบของรัฐสภา

มติให้ความเห็นชอบของรัฐสภาต้องมีคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภา

มาตรา ๑๗๘ พระมหากษัตริย์ทรงไว้ซึ่งพระราชอำนาจในการทำหนังสือสัญญาสันติภาพ สัญญาสงบศึก และสัญญาอื่นกับนานาประเทศหรือกับองค์การระหว่างประเทศ

หนังสือสัญญาใดมีบทเปลี่ยนแปลงอาณาเขตไทย หรือเขตพื้นที่นอกอาณาเขตซึ่งประเทศไทยมีสิทธิอธิปไตยหรือมีเขตอำนาจตามหนังสือสัญญาหรือตามกฎหมายระหว่างประเทศหรือจะต้องออกพระราชบัญญัติเพื่อให้การเป็นไปตามหนังสือสัญญา และหนังสือสัญญาอื่นที่อาจมีผลกระทบต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจ สังคม หรือการค้าหรือการลงทุนของประเทศอย่างกว้างขวาง ต้องได้รับความเห็นชอบของรัฐสภา ในการนี้ รัฐสภาต้องพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับเรื่อง หากรัฐสภาพิจารณาไม่แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ถือว่ารัฐสภาให้ความเห็นชอบ

หนังสือสัญญาอื่นที่อาจมีผลกระทบต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจ สังคม หรือการค้า หรือการลงทุนของประเทศอย่างกว้างขวางตามวรรคสอง ได้แก่ หนังสือสัญญาเกี่ยวกับการค้าเสรี เขตศุลกากรรวม หรือการให้ใช้ทรัพยากรธรรมชาติ หรือทำให้ประเทศต้องสูญเสียสิทธิในทรัพยากรธรรมชาติทั้งหมดหรือบางส่วน หรือหนังสือสัญญาอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ

ให้มีกฎหมายกำหนดวิธีการที่ประชาชนจะเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและได้รับการเยียวยาที่จำเป็นอันเกิดจากผลกระทบของการทำหนังสือสัญญาตามวรรคสามด้วย

เมื่อมีปัญหาว่าหนังสือสัญญาใดเป็นกรณีตามวรรคสองหรือวรรคสามหรือไม่ คณะรัฐมนตรีจะขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยก็ได้ ทั้งนี้ ศาลรัฐธรรมนูญต้องวินิจฉัยให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่รับคำขอ

มาตรา ๑๗๙ พระมหากษัตริย์ทรงไว้ซึ่งพระราชอำนาจในการพระราชทานอภัยโทษ

มาตรา ๑๘๐ พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งข้าราชการฝ่ายทหารและฝ่ายพลเรือน ตำแหน่งปลัดกระทรวง อธิบดี และเทียบเท่า และทรงให้พ้นจากตำแหน่ง เว้นแต่กรณีที่พ้นจากตำแหน่ง เพราะความตาย เกษียณอายุ หรือพ้นจากราชการเพราะถูกลงโทษ

มาตรา ๑๘๑ ข้าราชการและพนักงานของรัฐซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำและมีใช้ ข้าราชการการเมือง จะเป็นข้าราชการการเมืองหรือผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองอื่นมิได้

มาตรา ๑๘๒ บทกฎหมาย พระราชหัตถเลขา และพระบรมราชโองการอันเกี่ยวกับราชการแผ่นดิน ต้องมีรัฐมนตรีลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ เว้นแต่ที่มีบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่นในรัฐธรรมนูญ

มาตรา ๑๘๓ เงินประจำตำแหน่งและประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่นขององคมนตรี ประธาน และรองประธานสภาผู้แทนราษฎร ประธานและรองประธานวุฒิสภา ผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และสมาชิกวุฒิสภา ให้กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา

บำเหน็จบำนาญหรือประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่นขององคมนตรีซึ่งพ้นจากตำแหน่ง ให้กำหนด โดยพระราชกฤษฎีกา

หมวด ๙

การขัดกันแห่งผลประโยชน์

มาตรา ๑๘๔ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาต้อง

(๑) ไม่ดำรงตำแหน่งหรือหน้าที่ใดในหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจ หรือตำแหน่งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

(๒) ไม่รับหรือแทรกแซงหรือก้าวก่ายการเข้ารับสัมปทานจากรัฐ หน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ หรือเข้าเป็นคู่สัญญากับรัฐ หน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจอันมีลักษณะ เป็นการผูกขาดตัดตอน หรือเป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทที่รับสัมปทานหรือเข้าเป็น คู่สัญญาในลักษณะดังกล่าว ทั้งนี้ ไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม

(๓) ไม่รับเงินหรือประโยชน์ใด ๆ จากหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจเป็นพิเศษ นอกเหนือไปจากที่หน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจปฏิบัติต่อบุคคลอื่น ๆ ในธุรกิจ การงานปกติ

(๔) ไม่กระทำการใด ๆ ไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม อันเป็นการขัดขวางหรือแทรกแซง การใช้สิทธิหรือเสรีภาพของหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนโดยมิชอบ

มาตรานี้มิให้ใช้บังคับในกรณีที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภารับเบี้ยหวัด บำเหน็จ บำนาญ เงินปีพระบรมวงศานุวงศ์ หรือเงินอื่นใดในลักษณะเดียวกัน และมีให้ใช้บังคับในกรณีที่สมาชิก สภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภารับหรือดำรงตำแหน่งกรรมการของรัฐสภา สภาผู้แทนราษฎร

หรือวุฒิสภา หรือกรรมการที่ได้รับแต่งตั้งในการบริหารราชการแผ่นดินที่เกี่ยวกับกิจการของสภา หรือกรรมการ ตามที่มีกฎหมายบัญญัติไว้เป็นการเฉพาะ

ให้นำ (๒) และ (๓) มาบังคับใช้แก่คู่สมรสและบุตรของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภา และบุคคลอื่นซึ่งมิใช่คู่สมรสและบุตรของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภานั้น ที่ดำเนินการในลักษณะที่ถูกใช้ ผู้ร่วมดำเนินการ หรือผู้ได้รับมอบหมายจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือสมาชิกวุฒิสภาให้กระทำการตามมาตรานี้ด้วย

มาตรา ๑๘๕ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาต้องไม่ใช่สถานะหรือตำแหน่ง การเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภากระทำการใด ๆ อันมีลักษณะที่เป็นการก้าวก่าย หรือแทรกแซงเพื่อประโยชน์ของตนเอง ของผู้อื่น หรือของพรรคการเมือง ไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม ในเรื่องดังต่อไปนี้

(๑) การปฏิบัติราชการหรือการดำเนินงานในหน้าที่ประจำของข้าราชการ พนักงานหรือลูกจ้าง ของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ กิจการที่รัฐถือหุ้นใหญ่ หรือราชการส่วนท้องถิ่น

(๒) กระทำการในลักษณะที่ทำให้ตนมีส่วนร่วมในการใช้จ่ายเงินงบประมาณหรือให้ความเห็นชอบ ในการจัดทำโครงการใด ๆ ของหน่วยงานของรัฐ เว้นแต่เป็นการดำเนินการในกิจการของรัฐสภา

(๓) การบรรจุ แต่งตั้ง โยกย้าย โอน เลื่อนตำแหน่ง เลื่อนเงินเดือนหรือการให้พ้นจากตำแหน่ง ของข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำและมีใช้ข้าราชการการเมือง พนักงาน หรือลูกจ้างของ หน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ กิจการที่รัฐถือหุ้นใหญ่ หรือราชการส่วนท้องถิ่น

มาตรา ๑๘๖ ให้นำความในมาตรา ๑๘๔ มาใช้บังคับแก่รัฐมนตรีด้วยโดยอนุโลม เว้นแต่กรณี ดังต่อไปนี้

(๑) การดำรงตำแหน่งหรือการดำเนินการที่กฎหมายบัญญัติให้เป็นหน้าที่หรืออำนาจของรัฐมนตรี

(๒) การกระทำตามหน้าที่และอำนาจในการบริหารราชการแผ่นดิน หรือตามนโยบายที่ได้แถลง ต่อรัฐสภา หรือตามที่กฎหมายบัญญัติ

นอกจากกรณีตามวรรคหนึ่ง รัฐมนตรีต้องไม่ใช่สถานะหรือตำแหน่งกระทำการใด ไม่ว่าโดยทางตรง หรือทางอ้อม อันเป็นการก้าวก่ายหรือแทรกแซงการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐเพื่อประโยชน์ของตนเอง ของผู้อื่น หรือของพรรคการเมืองโดยมิชอบตามที่กำหนดในมาตรฐานทางจริยธรรม

มาตรา ๑๘๗ รัฐมนตรีต้องไม่เป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทหรือไม่คงไว้ ซึ่งความเป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทต่อไปตามจำนวนที่กฎหมายบัญญัติ และ ต้องไม่เป็นลูกจ้างของบุคคลใด

ในกรณีที่รัฐมนตรีผู้ใดประสงค์จะได้รับประโยชน์จากกรณีตามวรรคหนึ่งต่อไป ให้แจ้งประธาน กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติทราบภายในสามสิบวันนับแต่วันที่รับแต่งตั้ง และให้โอนหุ้น

ในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทดังกล่าวให้แก่บุคคลซึ่งจัดการทรัพย์สินเพื่อประโยชน์ของผู้อื่น ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

รัฐมนตรีจะเข้าไปเกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการหุ้นหรือกิจการของห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทตามวรรคสองไม่ว่าในทางใด ๆ มิได้

มาตรานี้เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับความเป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้น ให้ใช้บังคับแก่คู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะของรัฐมนตรี และการถือหุ้นของรัฐมนตรีที่อยู่ในความครอบครองหรือดูแลของบุคคลอื่นไม่ว่าโดยทางใด ๆ ด้วย

หมวด ๑๐

ศาล

ส่วนที่ ๑

บททั่วไป

มาตรา ๑๘๘ การพิจารณาพิพากษาอรรถคดีเป็นอำนาจของศาล ซึ่งต้องดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมาย และในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ผู้พิพากษาและตุลาการย่อมมีอิสระในการพิจารณาพิพากษาอรรถคดีตามรัฐธรรมนูญและกฎหมายให้เป็นไปโดยรวดเร็ว เป็นธรรม และปราศจากอคติทั้งปวง

มาตรา ๑๘๙ บรรดาศาลทั้งหลายจะตั้งขึ้นได้แต่โดยพระราชบัญญัติ

การตั้งศาลขึ้นใหม่หรือกำหนดวิธีพิจารณาเพื่อพิจารณาพิพากษาคดีใดคดีหนึ่งหรือที่มีข้อหาฐานใดฐานหนึ่งโดยเฉพาะแทนศาลที่มีตามกฎหมายสำหรับพิจารณาพิพากษาคดีนั้น ๆ จะกระทำได้

มาตรา ๑๙๐ พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งและให้ผู้พิพากษาและตุลาการพ้นจากตำแหน่งแต่ในกรณีที่พ้นจากตำแหน่งเพราะความตาย เกษียณอายุ ตามวาระ หรือพ้นจากราชการเพราะถูกลงโทษให้นำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงทราบ

มาตรา ๑๙๑ ก่อนเข้ารับหน้าที่ ผู้พิพากษาและตุลาการต้องถวายสัตย์ปฏิญาณต่อพระมหากษัตริย์ด้วยถ้อยคำ ดังต่อไปนี้

“ข้าพระพุทธเจ้า (ชื่อผู้ปฏิญาณ) ขอถวายสัตย์ปฏิญาณว่า ข้าพระพุทธเจ้าจะจงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์ และจะปฏิบัติหน้าที่ในพระปรมาภิไธยด้วยความซื่อสัตย์สุจริตโดยปราศจากอคติทั้งปวง เพื่อให้เกิดความยุติธรรมแก่ประชาชน และความสงบสุขแห่งราชอาณาจักร ทั้งจะรักษาไว้และปฏิบัติตามซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และกฎหมายทุกประการ”

มาตรา ๑๙๒ ในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจระหว่างศาลยุติธรรม ศาลปกครอง หรือศาลทหาร ให้พิจารณาวินิจฉัยชี้ขาดโดยคณะกรรมการซึ่งประกอบด้วยประธานศาลฎีกาเป็นประธาน ประธานศาลปกครองสูงสุด หัวหน้าสำนักตุลาการทหาร และผู้ทรงคุณวุฒิอื่นอีกไม่เกินสี่คนตามที่กฎหมายบัญญัติ เป็นกรรมการ

หลักเกณฑ์และวิธีการชี้ขาดปัญหาเกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจระหว่างศาลตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา ๑๙๓ ให้แต่ละศาล ยกเว้นศาลทหาร มีหน่วยงานที่รับผิดชอบงานธุรการที่มีความเป็นอิสระ ในการบริหารงานบุคคล การงบประมาณ และการดำเนินการอื่น โดยให้มีหัวหน้าหน่วยงานคนหนึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาขึ้นตรงต่อประธานของแต่ละศาล ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

ให้ศาลยุติธรรมและศาลปกครองมีระบบเงินเดือนและค่าตอบแทนเป็นการเฉพาะตามความเหมาะสม ตามที่กฎหมายบัญญัติ

ส่วนที่ ๒

ศาลยุติธรรม

มาตรา ๑๙๔ ศาลยุติธรรมมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีทั้งปวง เว้นแต่คดีที่รัฐธรรมนูญ หรือกฎหมายบัญญัติให้อยู่ในอำนาจของศาลอื่น

การจัดตั้ง วิธีพิจารณาคดี และการดำเนินงานของศาลยุติธรรมให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

มาตรา ๑๙๕ ให้มีแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองในศาลฎีกา โดยองค์คณะผู้พิพากษาประกอบด้วยผู้พิพากษาในศาลฎีกาซึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้พิพากษาศาลฎีกาหรือผู้พิพากษาอาวุโสซึ่งเคยดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้พิพากษาศาลฎีกา ซึ่งได้รับคัดเลือกโดยที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา จำนวนไม่น้อยกว่าห้าคนแต่ไม่เกินเก้าคนตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง โดยให้เลือกเป็นรายคดี

ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ

วิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

คำพิพากษาของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ให้อุทธรณ์ต่อที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาได้ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีคำพิพากษา

การวินิจฉัยอุทธรณ์ของที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาตามวรรคสี่ ให้ดำเนินการโดยองค์คณะของศาลฎีกา ซึ่งประกอบด้วยผู้พิพากษาในศาลฎีกาซึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลฎีกา หรือผู้พิพากษาอาวุโสซึ่งเคยดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลฎีกาซึ่งไม่เคยพิจารณา

คดีนั้นมาก่อน และได้รับคัดเลือกโดยที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาจำนวนเก้าคน โดยให้เลือกเป็นรายคดี และเมื่อองค์คณะของศาลฎีกาดังกล่าวได้วินิจฉัยแล้ว ให้ถือว่าคำวินิจฉัยนั้นเป็นคำวินิจฉัยอุทธรณ์ของ ที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา

ในกรณีที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีคำพิพากษาให้ผู้ใด พ้นจากตำแหน่ง หรือคำพิพากษานั้นมีผลให้ผู้ใดพ้นจากตำแหน่ง ไม่ว่าจะมีการอุทธรณ์ตามวรรคสี่หรือไม่ ให้ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งตั้งแต่วันที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีคำพิพากษา

หลักเกณฑ์และวิธีการอุทธรณ์ตามวรรคสี่ และการพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์ตามวรรคห้า ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่ง ทางการเมือง

มาตรา ๑๙๖ การบริหารงานบุคคลเกี่ยวกับผู้พิพากษาศาลยุติธรรมต้องมีความเป็นอิสระ และดำเนินการโดยคณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรม ซึ่งประกอบด้วยประธานศาลฎีกาเป็นประธาน และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งเป็นข้าราชการตุลาการในแต่ละชั้นศาล และผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งไม่เป็นหรือเคยเป็น ข้าราชการตุลาการ บรรดาที่ได้รับเลือกจากข้าราชการตุลาการไม่เกินสองคน ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

ส่วนที่ ๓ ศาลปกครอง

มาตรา ๑๙๗ ศาลปกครองมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีปกครองอันเนื่องมาจากการใช้อำนาจ ทางปกครองตามกฎหมายหรือเนื่องมาจากการดำเนินกิจการทางปกครอง ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

ให้มีศาลปกครองสูงสุดและศาลปกครองชั้นต้น

อำนาจศาลปกครองตามวรรคหนึ่ง ไม่รวมถึงการวินิจฉัยชี้ขาดขององค์กรอิสระซึ่งเป็นการใช้อำนาจ โดยตรงตามรัฐธรรมนูญขององค์กรอิสระนั้น ๆ

การจัดตั้ง วิธีพิจารณาคดี และการดำเนินงานของศาลปกครองให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

มาตรา ๑๙๘ การบริหารงานบุคคลเกี่ยวกับตุลาการศาลปกครองต้องมีความเป็นอิสระ และดำเนินการโดยคณะกรรมการตุลาการศาลปกครองซึ่งประกอบด้วยประธานศาลปกครองสูงสุดเป็นประธาน และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งเป็นตุลาการในศาลปกครอง และผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งไม่เป็นหรือเคยเป็นตุลาการ ในศาลปกครองไม่เกินสองคน บรรดาที่ได้รับเลือกจากข้าราชการตุลาการศาลปกครอง ทั้งนี้ ตามที่ กฎหมายบัญญัติ

ส่วนที่ ๔

ศาลทหาร

มาตรา ๑๙๙ ศาลทหารมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีอาญาที่ผู้กระทำความผิดเป็นบุคคล
ซึ่งอยู่ในอำนาจศาลทหารและคดีอื่น ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

การจัดตั้ง วิธีพิจารณาคดี และการดำเนินงานของศาลทหาร ตลอดจนการแต่งตั้งและการให้ตุลาการ
ศาลทหารพ้นจากตำแหน่ง ให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ

หมวด ๑๑

ศาลรัฐธรรมนูญ

มาตรา ๒๐๐ ศาลรัฐธรรมนูญประกอบด้วยตุลาการศาลรัฐธรรมนูญจำนวนเก้าคนซึ่งพระมหากษัตริย์
ทรงแต่งตั้งจากบุคคล ดังต่อไปนี้

(๑) ผู้พิพากษาในศาลฎีกาซึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลฎีกามาแล้ว
ไม่น้อยกว่าสามปี ซึ่งได้รับคัดเลือกโดยที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา จำนวนสามคน

(๒) ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดซึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าตุลาการศาลปกครองสูงสุดมาแล้ว
ไม่น้อยกว่าห้าปี ซึ่งได้รับคัดเลือกโดยที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด จำนวนสองคน

(๓) ผู้ทรงคุณวุฒิสาขานิติศาสตร์ซึ่งได้รับการสรรหาจากผู้ดำรงตำแหน่งหรือเคยดำรงตำแหน่ง
ศาสตราจารย์ของมหาวิทยาลัยในประเทศไทยมาแล้วเป็นเวลาไม่น้อยกว่าห้าปี และยังมีผลงานทางวิชาการ
เป็นที่ประจักษ์ จำนวนหนึ่งคน

(๔) ผู้ทรงคุณวุฒิสาขารัฐศาสตร์หรือรัฐประศาสนศาสตร์ซึ่งได้รับการสรรหาจากผู้ดำรง
ตำแหน่งหรือเคยดำรงตำแหน่งศาสตราจารย์ของมหาวิทยาลัยในประเทศไทยมาแล้วเป็นเวลาไม่น้อยกว่าห้าปี
และยังมีผลงานทางวิชาการเป็นที่ประจักษ์ จำนวนหนึ่งคน

(๕) ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับการสรรหาจากผู้รับหรือเคยรับราชการในตำแหน่งไม่ต่ำกว่าอธิบดี
หรือหัวหน้าส่วนราชการที่เทียบเท่า หรือตำแหน่งไม่ต่ำกว่ารองอัยการสูงสุดมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปี
จำนวนสองคน

ในกรณีไม่อาจเลือกผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลฎีกาตาม (๑) ที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาจะเลือกบุคคล
จากผู้ซึ่งเคยดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้พิพากษาในศาลฎีกามาแล้วไม่น้อยกว่าสามปีก็ได้

การนับระยะเวลาตามวรรคหนึ่ง ให้นับถึงวันที่ได้รับการคัดเลือกหรือวันสมัครเข้ารับการสรรหา
แล้วแต่กรณี ในกรณีจำเป็นอันไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ คณะกรรมการสรรหาจะประกาศลดระยะเวลา
ตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสองลงก็ได้ แต่จะลดลงเหลือน้อยกว่าสองปีมิได้

มาตรา ๒๐๑ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญต้องมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้ด้วย

(๑) มีสัญชาติไทยโดยการเกิด

(๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสี่สิบห้าปี แต่ไม่ถึงหกสิบแปดปีในวันที่ได้รับการคัดเลือกหรือวันสมัครเข้ารับ
การสรรหา

(๓) สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่า

(๔) มีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์

(๕) มีสุขภาพที่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

มาตรา ๒๐๒ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญต้องไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

(๑) เป็นหรือเคยเป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญหรือผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระใด

(๒) ลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๙๘ (๑) (๒) (๓) (๔) (๕) (๖) (๗) (๘) (๙) (๑๐) (๑๑)

(๑๓) หรือ (๑๔)

(๓) เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่ในความผิดอันได้กระทำ
โดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(๔) เป็นหรือเคยเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา ข้าราชการการเมือง หรือสมาชิก
สภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นในระยะสิบปีก่อนเข้ารับการคัดเลือกหรือสรรหา

(๕) เป็นหรือเคยเป็นสมาชิกหรือผู้ดำรงตำแหน่งอื่นของพรรคการเมืองในระยะสิบปีก่อนเข้ารับ
การคัดเลือกหรือสรรหา

(๖) เป็นข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ

(๗) เป็นพนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น
หรือกรรมการหรือที่ปรึกษาของหน่วยงานของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจ

(๘) เป็นผู้ดำรงตำแหน่งใดในห้างหุ้นส่วนบริษัท หรือองค์กรที่ดำเนินธุรกิจโดยมุ่งหาผลกำไร
หรือรายได้มาแบ่งปันกัน หรือเป็นลูกจ้างของบุคคลใด

(๙) เป็นผู้ประกอบวิชาชีพอิสระ

(๑๐) มีพฤติการณ์อันเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง

มาตรา ๒๐๓ เมื่อมีกรณีที่จะต้องสรรหาผู้สมควรได้รับการแต่งตั้งเป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
ให้เป็นหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการสรรหา ซึ่งประกอบด้วย

(๑) ประธานศาลฎีกา เป็นประธานกรรมการ

(๒) ประธานสภาผู้แทนราษฎร และผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร เป็นกรรมการ

(๓) ประธานศาลปกครองสูงสุด เป็นกรรมการ

(๔) บุคคลซึ่งองค์กรอิสระแต่งตั้งจากผู้มีคุณสมบัติตามมาตรา ๒๐๑ และไม่มีลักษณะต้องห้าม
ตามมาตรา ๒๐๒ และไม่เคยปฏิบัติหน้าที่ใด ๆ ในศาลรัฐธรรมนูญหรือองค์กรอิสระ องค์กรละหนึ่งคน
เป็นกรรมการ

ในกรณีที่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งกรรมการสรรหาตาม (๒) หรือกรรมการสรรหาตาม (๔) มีไม่ครบไม่ว่าด้วยเหตุใด ให้คณะกรรมการสรรหาประกอบด้วยกรรมการสรรหาเท่าที่มีอยู่

ให้สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาปฏิบัติหน้าที่เป็นหน่วยธุรการของคณะกรรมการสรรหา

ให้คณะกรรมการสรรหาดำเนินการสรรหาผู้สมควรได้รับการแต่งตั้งเป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ

ในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้สมัคร ผู้ได้รับการคัดเลือกหรือได้รับการสรรหาให้เป็นหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการสรรหาเป็นผู้วินิจฉัย คำวินิจฉัยของคณะกรรมการสรรหาให้เป็นที่สุด

ในการสรรหา ให้คณะกรรมการสรรหาปรึกษาหารือเพื่อคัดสรรให้ได้บุคคลซึ่งมีความรับผิดชอบสูง มีความกล้าหาญในการปฏิบัติหน้าที่ และมีพฤติกรรมทางจริยธรรมเป็นตัวอย่างที่ดีของสังคม โดยนอกจากการประกาศรับสมัครแล้ว ให้คณะกรรมการสรรหาดำเนินการสรรหาจากบุคคลที่มีความเหมาะสมทั่วไปได้ด้วย แต่ต้องได้รับความยินยอมของบุคคลนั้น

มาตรา ๒๐๔ ผู้ได้รับการคัดเลือกหรือสรรหาเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งตุลาการศาลรัฐธรรมนูญต้องได้รับความเห็นชอบจากวุฒิสภาด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของวุฒิสภา

ในกรณีที่วุฒิสภาไม่ให้ความเห็นชอบผู้ได้รับการสรรหาหรือคัดเลือกรายใด ให้ดำเนินการสรรหาหรือคัดเลือกบุคคลใหม่แทนผู้นั้น แล้วเสนอต่อวุฒิสภาเพื่อให้ความเห็นชอบต่อไป

เมื่อผู้ได้รับการสรรหาหรือคัดเลือกได้รับความเห็นชอบจากวุฒิสภาแล้ว ให้เลือกกันเองให้คนหนึ่งเป็นประธานศาลรัฐธรรมนูญ แล้วแจ้งผลให้ประธานวุฒิสภาทราบ

ให้ประธานวุฒิสภานำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงแต่งตั้งประธานศาลรัฐธรรมนูญและตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ และเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

มาตรา ๒๐๕ ผู้ได้รับความเห็นชอบจากวุฒิสภาให้เป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญโดยที่ยังมิได้พ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๒๐๒ (๖) (๗) หรือ (๘) หรือยังประกอบวิชาชีพตาม (๙) อยู่ ต้องแสดงหลักฐานว่าได้ลาออกหรือเลิกประกอบวิชาชีพตามมาตรา ๒๐๒ (๖) (๗) (๘) หรือ (๙) แล้ว ต่อประธานวุฒิสภาภายในเวลาที่ประธานวุฒิสภากำหนด ซึ่งต้องเป็นเวลาก่อนที่ประธานวุฒิสภานำความกราบบังคมทูลตามมาตรา ๒๐๔ วรรคสี่ ในกรณีที่มิได้แสดงหลักฐานภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ถือว่าผู้นั้นสละสิทธิและให้ดำเนินการคัดเลือกหรือสรรหาใหม่

มาตรา ๒๐๖ ในการพิจารณาให้ความเห็นชอบตามมาตรา ๒๐๔ ถ้ามีผู้ได้รับความเห็นชอบจากวุฒิสภาจำนวนไม่น้อยกว่าเจ็ดคน ให้ผู้ได้รับความเห็นชอบเลือกกันเองให้คนหนึ่งเป็นประธานศาลรัฐธรรมนูญแล้วแจ้งผลให้ประธานวุฒิสภาทราบโดยไม่ต้องรอให้มีผู้ได้รับความเห็นชอบครบเก้าคน

และเมื่อโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมแต่งตั้งแล้ว ให้ศาลรัฐธรรมนูญดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจต่อไป พลังก่อนได้ โดยในระหว่างนั้น ให้ถือว่าศาลรัฐธรรมนูญประกอบด้วยตุลาการศาลรัฐธรรมนูญเท่าที่มีอยู่ มาตรา ๒๐๗ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญมีวาระการดำรงตำแหน่งเจ็ดปีนับแต่วันที่พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้ง และให้ดำรงตำแหน่งได้เพียงวาระเดียว

มาตรา ๒๐๘ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๒๐๑ หรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๒๐๒

(๒) ตาย

(๓) ลาออก

(๔) มีอายุครบเจ็ดสิบห้าปี

(๕) ศาลรัฐธรรมนูญมีมติให้พ้นจากตำแหน่งด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสามในสี่ของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญทั้งหมดเท่าที่มีอยู่เพราะเหตุฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(๖) พ้นจากตำแหน่งเพราะเหตุตามมาตรา ๒๓๕ วรรคสาม

ประธานศาลรัฐธรรมนูญซึ่งลาออกจากตำแหน่ง ให้พ้นจากตำแหน่งตุลาการศาลรัฐธรรมนูญด้วย ในกรณีที่ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญพ้นจากตำแหน่งตามวาระ ให้ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญที่พ้นจากตำแหน่งปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะมีการแต่งตั้งตุลาการศาลรัฐธรรมนูญใหม่แทน

ในกรณีที่มิปัญหาว่าตุลาการศาลรัฐธรรมนูญผู้ใดพ้นจากตำแหน่งตาม (๑) หรือ (๓) หรือไม่ให้เป็นหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการสรรหาตามมาตรา ๒๐๓ เป็นผู้วินิจฉัย คำวินิจฉัยของคณะกรรมการสรรหาให้เป็นที่สุด

การร้องขอ ผู้มีสิทธิร้องขอ การพิจารณา และการวินิจฉัยตามวรรคสี่ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ

มาตรา ๒๐๙ ในระหว่างที่ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระและยังไม่มี การแต่งตั้งตุลาการศาลรัฐธรรมนูญแทนตำแหน่งที่ว่าง ให้ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญเท่าที่เหลืออยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้

บทบัญญัติตามวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับกรณีมีตุลาการศาลรัฐธรรมนูญเหลืออยู่ไม่ถึงเจ็ดคน

มาตรา ๒๑๐ ศาลรัฐธรรมนูญมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) พิจารณาวินิจฉัยความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมายหรือร่างกฎหมาย

(๒) พิจารณาวินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจของสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา รัฐสภา คณะรัฐมนตรี หรือองค์กรอิสระ

(๓) หน้าที่และอำนาจอื่นตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ

การยื่นคำร้องและเงื่อนไขการยื่นคำร้อง การพิจารณาวินิจฉัย การทำคำวินิจฉัย และการดำเนินงานของศาลรัฐธรรมนูญ นอกจากที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแล้ว ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ

ให้นำความในมาตรา ๑๘๘ มาตรา ๑๘๐ มาตรา ๑๘๑ และมาตรา ๑๘๓ มาใช้บังคับแก่ศาลรัฐธรรมนูญด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๒๑๑ องค์คณะของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญในการนั่งพิจารณาและในการทำคำวินิจฉัยต้องประกอบด้วยตุลาการศาลรัฐธรรมนูญไม่น้อยกว่าเจ็ดคน

คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญให้ถือเสียงข้างมาก เว้นแต่รัฐธรรมนูญจะบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น เมื่อศาลรัฐธรรมนูญรับเรื่องใดไว้พิจารณาแล้ว ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญผู้ใดจะปฏิเสธไม่วินิจฉัยโดยอ้างว่าเรื่องนั้นไม่อยู่ในอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญมิได้

คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญให้เป็นเด็ดขาด มีผลผูกพันรัฐสภา คณะรัฐมนตรี ศาล องค์การอิสระ และหน่วยงานของรัฐ

มาตรา ๒๑๒ ในการที่ศาลจะใช้บทบัญญัติแห่งกฎหมายบังคับแก่คดีใด ถ้าศาลเห็นเองหรือคู่ความโต้แย้งพร้อมด้วยเหตุผลว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายนั้นต้องด้วยมาตรา ๕ และยังไม่มีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินั้น ให้ศาลส่งความเห็นเช่นนั้นต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัย ในระหว่างนั้น ให้ศาลดำเนินการพิจารณาต่อไปได้แต่ให้รอการพิพากษาคดีไว้ชั่วคราวจนกว่าจะมีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญเห็นว่าคำโต้แย้งของคู่ความตามวรรคหนึ่ง ไม่เป็นสาระอันควรได้รับการวินิจฉัย ศาลรัฐธรรมนูญจะไม่รับเรื่องดังกล่าวไว้พิจารณาก็ได้

คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญให้ใช้ได้ในคดีทั้งปวง แต่ไม่กระทบต่อคำพิพากษาของศาลอันถึงที่สุดแล้ว เว้นแต่ในคดีอาญาให้ถือว่าผู้ซึ่งเคยถูกศาลพิพากษาว่ากระทำความผิดตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าไม่ชอบด้วยมาตรา ๕ นั้น เป็นผู้ไม่เคยกระทำความผิดดังกล่าวหรือถ้าผู้นั้นยังรับโทษอยู่ก็ให้ปล่อยตัวไป แต่ทั้งนี้ไม่ก่อให้เกิดสิทธิที่จะเรียกร้องค่าชดเชยหรือค่าเสียหายใด ๆ

มาตรา ๒๑๓ บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้มีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อมีคำวินิจฉัยว่าการกระทำนั้นขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ

มาตรา ๒๑๔ ในกรณีที่ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญต้องหยุดปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๒๓๕ วรรคสาม และมีตุลาการศาลรัฐธรรมนูญเหลืออยู่ไม่ถึงเจ็ดคน ให้ประธานศาลฎีกาและประธานศาลปกครองสูงสุดร่วมกันแต่งตั้งบุคคลซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามเช่นเดียวกับตุลาการศาลรัฐธรรมนูญทำหน้าที่เป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญเป็นการชั่วคราวให้ครบเก้าคน โดยให้ผู้ซึ่งได้รับ

แต่งตั้งทำหน้าที่ในฐานะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญได้จนกว่าตุลาการศาลรัฐธรรมนูญที่ตนทำหน้าที่แทนจะปฏิบัติหน้าที่ได้ หรือจนกว่าจะมีการแต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่งแทน

หมวด ๑๒
องค์กรอิสระ

ส่วนที่ ๑
บททั่วไป

มาตรา ๒๑๕ องค์กรอิสระเป็นองค์กรที่จัดตั้งขึ้นให้มีความอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ ให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญและกฎหมาย

การปฏิบัติหน้าที่และการใช้อำนาจขององค์กรอิสระต้องเป็นไปโดยสุจริต เที่ยงธรรม กล้าหาญ และปราศจากอคติทั้งปวงในการใช้ดุลพินิจ

มาตรา ๒๑๖ นอกจากคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามตามที่บัญญัติไว้เป็นการเฉพาะในส่วนที่ว่าด้วยองค์กรอิสระแต่ละองค์กรแล้ว ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามทั่วไปดังต่อไปนี้ด้วย

- (๑) มีอายุไม่ต่ำกว่าสี่สิบห้าปี แต่ไม่เกินเจ็ดสิบปี
- (๒) มีคุณสมบัติตามมาตรา ๒๐๑ (๑) (๓) (๔) และ (๕)
- (๓) ไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๒๐๒

มาตรา ๒๑๗ เมื่อมีกรณีที่จะต้องสรรหาผู้สมควรได้รับการแต่งตั้งเป็นผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระนอกจากคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ให้เป็นหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการสรรหาตามมาตรา ๒๐๓ ที่จะดำเนินการสรรหา เว้นแต่กรรมการสรรหาตามมาตรา ๒๐๓ (๔) ให้ประกอบด้วยบุคคลซึ่งแต่งตั้งโดยศาลรัฐธรรมนูญและองค์กรอิสระที่มีใช้องค์กรอิสระที่ต้องมีการสรรหา

ให้นำความในมาตรา ๒๐๓ มาตรา ๒๐๔ มาตรา ๒๐๕ และมาตรา ๒๐๖ มาใช้บังคับแก่การสรรหาตามวรรคหนึ่งโดยอนุโลม

มาตรา ๒๑๘ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก
- (๓) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามทั่วไปตามมาตรา ๒๑๖ หรือขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามเฉพาะตามมาตรา ๒๒๒ มาตรา ๒๒๘ มาตรา ๒๓๒ มาตรา ๒๓๘ หรือตามมาตรา ๒๔๖ วรรคสอง และตามกฎหมายที่ตราขึ้นตามมาตรา ๒๔๖ วรรคสี่ แล้วแต่กรณี

ให้นำความในมาตรา ๒๐๘ วรรคสอง วรรคสาม วรรคสี่ และวรรคห้า และมาตรา ๒๐๙ มาใช้บังคับแก่การพ้นจากตำแหน่งของผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระโดยอนุโลม

ในกรณีที่ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระต้องหยุดปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๒๓๕ วรรคสาม ถ้ามีจำนวนเหลืออยู่ไม่ถึงกึ่งหนึ่งให้นำความในมาตรา ๒๑๔ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๒๑๙ ให้ศาลรัฐธรรมนูญและองค์กรอิสระร่วมกันกำหนดมาตรฐานทางจริยธรรม ขึ้นใช้บังคับแก่ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญและผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ รวมทั้งผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน และหัวหน้าหน่วยงานธุรการของศาลรัฐธรรมนูญและองค์กรอิสระ และเมื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษา แล้วให้ใช้บังคับได้ ทั้งนี้ มาตรฐานทางจริยธรรมดังกล่าวต้องครอบคลุมถึงการรักษาเกียรติภูมิและผลประโยชน์ ของชาติ และต้องระบุให้ชัดแจ้งด้วยการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมใดมีลักษณะ ร้ายแรง

ในการจัดทำมาตรฐานทางจริยธรรมตามวรรคหนึ่ง ให้รับฟังความคิดเห็นของสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา และคณะรัฐมนตรี ประกอบด้วย และเมื่อประกาศใช้บังคับแล้วให้ใช้บังคับแก่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา และคณะรัฐมนตรีด้วย แต่ไม่ห้ามสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา หรือคณะรัฐมนตรีที่จะกำหนด จริยธรรมเพิ่มขึ้นให้เหมาะสมกับการปฏิบัติหน้าที่ของตน แต่ต้องไม่ขัดหรือแย้งกับมาตรฐานทางจริยธรรม ตามวรรคหนึ่ง และให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๒๒๐ ให้องค์กรอิสระแต่ละแห่ง นอกจากคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน มีหน่วยงาน ที่รับผิดชอบงานธุรการ ดำเนินการ และอำนวยความสะดวก เพื่อให้องค์กรอิสระบรรลุภารกิจและหน้าที่ ตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ กฎหมาย และเป็นไปตามมติหรือแนวทางที่องค์กรอิสระกำหนด โดยให้มี หัวหน้าหน่วยงานคนหนึ่งซึ่งแต่งตั้งโดยความเห็นชอบขององค์กรอิสระแต่ละองค์กรเป็นผู้รับผิดชอบ การบริหารงานของหน่วยงานนั้น รับผิดชอบขึ้นตรงต่อองค์กรอิสระ ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา ๒๒๑ ในการปฏิบัติหน้าที่ ให้องค์กรอิสระร่วมมือและช่วยเหลือกันเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย ในการปฏิบัติหน้าที่ของแต่ละองค์กร และถ้าองค์กรอิสระใดเห็นว่ามีผู้กระทำการอันไม่ชอบด้วยกฎหมาย แต่อยู่ในหน้าที่และอำนาจขององค์กรอิสระอื่น ให้แจ้งองค์กรอิสระนั้นทราบเพื่อดำเนินการตามหน้าที่ และอำนาจต่อไป

ส่วนที่ ๒ คณะกรรมการการเลือกตั้ง

มาตรา ๒๒๒ คณะกรรมการการเลือกตั้งประกอบด้วยกรรมการจำนวนเจ็ดคนซึ่งพระมหากษัตริย์ ทรงแต่งตั้งตามคำแนะนำของวุฒิสภา จากบุคคลดังต่อไปนี้

(๑) ผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาการต่าง ๆ ที่จะยังประโยชน์แก่การบริหารและจัดการ การเลือกตั้งให้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม และมีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์ ซึ่งได้รับการสรรหา จากคณะกรรมการสรรหา จำนวนห้าคน

(๒) ผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ด้านกฎหมาย มีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์ และเคยดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าอธิบดีผู้พิพากษา หรือตำแหน่งไม่ต่ำกว่าอธิบดีอัยการมาแล้วเป็นเวลา ไม่น้อยกว่าห้าปี ซึ่งได้รับการคัดเลือกจากที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา จำนวนสองคน

ผู้ซึ่งจะได้รับการสรรหาเป็นกรรมการการเลือกตั้งตาม (๑) ต้องมีคุณสมบัติตามมาตรา ๒๓๒ (๒) (๓) (๔) (๕) (๖) หรือ (๗) หรือเป็นผู้ทำงานหรือเคยทำงานในภาคประชาสังคมมาแล้วเป็นเวลา ไม่น้อยกว่าสี่ปี ทั้งนี้ ตามที่คณะกรรมการสรรหาประกาศกำหนด

มาตรา ๒๒๓ กรรมการการเลือกตั้งมีวาระการดำรงตำแหน่งเจ็ดปีนับแต่วันที่พระมหากษัตริย์ ทรงแต่งตั้ง และให้ดำรงตำแหน่งได้เพียงวาระเดียว

ในระหว่างที่กรรมการการเลือกตั้งพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ และยังไม่มีการแต่งตั้งกรรมการ การเลือกตั้งแทนตำแหน่งที่ว่าง ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งเท่าที่เหลืออยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้ แต่ถ้ามี กรรมการการเลือกตั้งเหลืออยู่ไม่ถึงสี่คนให้กระทำได้เฉพาะการที่จำเป็นอันไม่อาจหลีกเลี่ยงได้

มาตรา ๒๒๔ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) จัดหรือดำเนินการให้มีการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร การเลือกสมาชิกวุฒิสภา การเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น และการออกเสียงประชามติ

(๒) ควบคุมดูแลการเลือกตั้งและการเลือกตั้งตาม (๑) ให้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม และควบคุมดูแลการออกเสียงประชามติให้เป็นไปโดยชอบด้วยกฎหมาย เพื่อการนี้ ให้มีอำนาจสืบสวน หรือไต่สวนได้ตามที่จำเป็นหรือที่เห็นสมควร

(๓) เมื่อผลการสืบสวนหรือไต่สวนตาม (๒) หรือเมื่อพบเห็นการกระทำที่มีเหตุอันควรสงสัยว่า การเลือกตั้งหรือการเลือกตั้งตาม (๑) มิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม หรือการออกเสียงประชามติ เป็นไปโดยมิชอบด้วยกฎหมาย ให้มีอำนาจสั่งระงับ ยับยั้ง แก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือยกเลิกการเลือกตั้ง หรือการเลือก หรือการออกเสียงประชามติ และสั่งให้ดำเนินการเลือกตั้ง เลือก หรือออกเสียงประชามติใหม่ ในหน่วยเลือกตั้งบางหน่วย หรือทุกหน่วย

(๔) สั่งระงับการใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้สมัครรับเลือกตั้งหรือผู้สมัครรับเลือกตั้งตาม (๑) ไว้เป็นการชั่วคราวเป็นระยะเวลาไม่เกินหนึ่งปี เมื่อมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าผู้นั้นกระทำการหรือรู้เห็น กับการกระทำของบุคคลอื่น ที่มีลักษณะเป็นการทุจริต หรือทำให้การเลือกตั้งหรือการเลือกมิได้เป็นไป โดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม

(๕) ควบคุมดูแลดำเนินงานของพรรคการเมืองให้เป็นไปตามกฎหมาย

(๖) หน้าที่และอำนาจอื่นตามรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย

ในการสืบสวนหรือไต่สวนตาม (๒) คณะกรรมการการเลือกตั้งจะมอบหมายให้กรรมการการเลือกตั้ง แต่ละคนดำเนินการ หรือมอบหมายให้คณะบุคคลดำเนินการภายใต้การกำกับของกรรมการการเลือกตั้ง ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดก็ได้

การใช้อำนาจตาม (๓) ให้กรรมการการเลือกตั้งแต่ละคนซึ่งพบเห็นการกระทำความผิดมีอำนาจกระทำสำหรับหน่วยเลือกตั้งหรือเขตเลือกตั้งที่พบเห็นการกระทำความผิด ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

มาตรา ๒๒๕ ก่อนประกาศผลการเลือกตั้งหรือการเลือก ถ้ามีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าการเลือกตั้งหรือการเลือกนั้นมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจสั่งให้มีการเลือกตั้งหรือการเลือกใหม่ในหน่วยเลือกตั้งหรือเขตเลือกตั้งนั้น ถ้าผู้กระทำการนั้นเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งหรือผู้สมัครรับเลือก แล้วแต่กรณี หรือรู้เห็นกับการกระทำของบุคคลอื่น ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งสั่งระงับสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้นไว้เป็นการชั่วคราวตามมาตรา ๒๒๔ (๔)

คำสั่งตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นที่สุด

มาตรา ๒๒๖ เมื่อมีการดำเนินการตามมาตรา ๒๒๕ หรือภายหลังการประกาศผลการเลือกตั้งหรือการเลือกแล้ว มีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าผู้สมัครรับเลือกตั้งหรือผู้สมัครรับเลือกผู้ใดกระทำการทุจริตในการเลือกตั้งหรือการเลือกหรือรู้เห็นกับการกระทำของบุคคลอื่น ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาเพื่อสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง หรือเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้น

การพิจารณาของศาลฎีกาตามวรรคหนึ่ง ให้นำสำนวนการสืบสวนหรือไต่สวนของคณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นหลักในการพิจารณา และเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม ให้ศาลมีอำนาจสั่งไต่สวนข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานเพิ่มเติมได้

ในกรณีที่ศาลฎีกาพิพากษาว่าบุคคลตามวรรคหนึ่งกระทำความผิดตามที่ถูกร้อง ให้ศาลฎีกาสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง หรือเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นเป็นเวลาสิบปี ทั้งนี้ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา แล้วแต่กรณี

เมื่อศาลฎีกามีคำสั่งรับคำร้องไว้พิจารณาแล้ว ถ้าผู้ถูกกล่าวหาเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภา ให้ผู้นั้นหยุดปฏิบัติหน้าที่จนกว่าศาลฎีกาจะพิพากษาว่าผู้นั้นมิได้กระทำความผิด และเมื่อศาลฎีกามีคำพิพากษาว่าผู้นั้นกระทำความผิด ให้สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาผู้นั้นสิ้นสุดลงนับแต่วันที่หยุดปฏิบัติหน้าที่

มิให้นำสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาซึ่งหยุดปฏิบัติหน้าที่ตามวรรคสี่เป็นจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎรหรือวุฒิสภา แล้วแต่กรณี

ให้นำมาตรานี้ไปใช้บังคับแก่การเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นด้วยโดยอนุโลม แต่ให้อำนาจของศาลฎีกาเป็นอำนาจของศาลอุทธรณ์ และให้คำสั่งหรือคำพิพากษาของศาลอุทธรณ์เป็นที่สุด

การพิจารณาพิพากษาของศาลฎีกาหรือศาลอุทธรณ์ตามมาตรา นี้ ให้เป็นไปตามระเบียบของที่ประชุมใหญ่ของศาลฎีกาซึ่งต้องกำหนดให้ใช้ระบบไต่สวนและให้ดำเนินการโดยรวดเร็ว

มาตรา ๒๒๗ ในระหว่างที่พระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือการเลือกสมาชิกวุฒิสภา หรือเมื่อประกาศให้มีการออกเสียงประชามติ มีผลใช้บังคับ ห้ามมิให้จับ

คุมขัง หรือหมายเรียกตัวกรรมการการเลือกตั้งไปสอบสวน เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการการเลือกตั้ง หรือในกรณีที่จับในขณะกระทำความผิด

ในกรณีที่มีการจับกรรมการการเลือกตั้งในขณะกระทำความผิด หรือจับหรือคุมขังกรรมการการเลือกตั้งในกรณีอื่น ให้รายงานต่อประธานกรรมการการเลือกตั้งโดยด่วน และให้ประธานกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจสั่งให้ปล่อยผู้ถูกจับได้ แต่ถ้าประธานกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้ถูกจับหรือคุมขัง ให้เป็นอำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งเท่าที่มีอยู่เป็นผู้ดำเนินการ

ส่วนที่ ๓

ผู้ตรวจการแผ่นดิน

มาตรา ๒๒๘ ผู้ตรวจการแผ่นดินมีจำนวนสามคนซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งตามคำแนะนำของวุฒิสภา จากผู้ซึ่งได้รับการสรรหาโดยคณะกรรมการสรรหา

ผู้ซึ่งได้รับการสรรหาต้องเป็นผู้มีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์ และมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์เกี่ยวกับการบริหารราชการแผ่นดินไม่ต่ำกว่าอธิบดีหรือหัวหน้าส่วนราชการที่เทียบเท่า หรือหัวหน้าหน่วยงานของรัฐที่เทียบได้ไม่ต่ำกว่ากรมตามที่คณะกรรมการสรรหาประกาศกำหนด โดยต้องดำรงตำแหน่งดังกล่าวเป็นเวลาไม่น้อยกว่าห้าปี จำนวนสองคน และเป็นผู้มีประสบการณ์ในการดำเนินการอันเป็นสาธารณะมาแล้วไม่น้อยกว่ายี่สิบปี จำนวนหนึ่งคน

มาตรา ๒๒๙ ผู้ตรวจการแผ่นดินมีวาระการดำรงตำแหน่งเจ็ดปีนับแต่วันที่พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้ง และให้ดำรงตำแหน่งได้เพียงวาระเดียว

มาตรา ๒๓๐ ผู้ตรวจการแผ่นดินมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) เสนอแนะต่อหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องเพื่อให้มีการปรับปรุงกฎหมาย กฎ ข้อบังคับ ระเบียบ หรือคำสั่ง หรือขั้นตอนการปฏิบัติงานใด ๆ บรรดาที่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนหรือความไม่เป็นธรรมแก่ประชาชน หรือเป็นภาระแก่ประชาชนโดยไม่จำเป็นหรือเกินสมควรแก่เหตุ

(๒) แสวงหาข้อเท็จจริงเมื่อเห็นว่าผู้ได้รับความเดือดร้อนหรือความไม่เป็นธรรมอันเนื่องมาจากการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายหรือปฏิบัตินอกเหนือหน้าที่และอำนาจตามกฎหมายของหน่วยงานของรัฐ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ เพื่อเสนอแนะต่อหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องให้จัดหรือระงับความเดือดร้อนหรือความไม่เป็นธรรมนั้น

(๓) เสนอต่อคณะรัฐมนตรีให้ทราบถึงการที่หน่วยงานของรัฐยังมิได้ปฏิบัติให้ถูกต้องครบถ้วนตามหมวด ๕ หน้าที่ของรัฐ

ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องไม่ดำเนินการตามข้อเสนอแนะของผู้ตรวจการแผ่นดินตาม (๑) หรือ (๒) โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร ให้ผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งให้คณะรัฐมนตรีทราบเพื่อพิจารณาสั่งการตามที่เห็นสมควรต่อไป

ในการดำเนินการตาม (๑) หรือ (๒) หากเป็นกรณีที่เกี่ยวข้องกับการละเมิดสิทธิมนุษยชน ให้ผู้ตรวจการแผ่นดินส่งเรื่องให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติดำเนินการต่อไป

มาตรา ๒๓๑ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๒๓๐ ผู้ตรวจการแผ่นดินอาจเสนอเรื่องต่อศาลรัฐธรรมนูญหรือศาลปกครองได้เมื่อเห็นว่ามีกรณี ดังต่อไปนี้

(๑) บทบัญญัติแห่งกฎหมายใดมีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ ให้เสนอเรื่องพร้อมด้วยความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญ และให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยโดยไม่ชักช้า ทั้งนี้ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ

(๒) กฎ คำสั่ง หรือการกระทำอื่นใดของหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ มีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย ให้เสนอเรื่องพร้อมด้วยความเห็นต่อศาลปกครอง และให้ศาลปกครองพิจารณาวินิจฉัยโดยไม่ชักช้า ทั้งนี้ ตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง

ส่วนที่ ๔

คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

มาตรา ๒๓๒ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติประกอบด้วยกรรมการจำนวนเก้าคน ซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งตามคำแนะนำของวุฒิสภาจากผู้ซึ่งได้รับการสรรหาโดยคณะกรรมการสรรหา

ผู้ซึ่งได้รับการสรรหาต้องเป็นผู้มีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์ มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ด้านกฎหมาย บัญชี เศรษฐศาสตร์ การบริหารราชการแผ่นดิน หรือการอื่นใดอันเป็นประโยชน์ต่อการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และต้องมีคุณสมบัติอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้ด้วย

(๑) รับราชการหรือเคยรับราชการในตำแหน่งไม่ต่ำกว่าอธิบดีผู้พิพากษา อธิบดีศาลปกครองชั้นต้น ตุลาการพระธรรมนูญหัวหน้าศาลทหารกลาง หรืออธิบดีอัยการมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปี

(๒) รับราชการหรือเคยรับราชการในตำแหน่งไม่ต่ำกว่าอธิบดีหรือหัวหน้าส่วนราชการที่เทียบเท่ามาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปี

(๓) เป็นหรือเคยเป็นผู้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารสูงสุดของรัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐที่ไม่เป็นส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปี

(๔) ดำรงตำแหน่งหรือเคยดำรงตำแหน่งศาสตราจารย์ของมหาวิทยาลัยในประเทศไทยมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปี และยังมีผลงานทางวิชาการเป็นที่ประจักษ์

(๕) เป็นหรือเคยเป็นผู้ประกอบวิชาชีพที่มีกฎหมายรับรองการประกอบวิชาชีพโดยประกอบวิชาชีพอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่องมาเป็นเวลาไม่น้อยกว่ายี่สิบปีนับถึงวันที่ได้รับการเสนอชื่อ และได้รับการรับรองการประกอบวิชาชีพจากองค์กรวิชาชีพนั้น

(๖) เป็นผู้มีความรู้ความชำนาญและประสบการณ์ทางด้านการบริหาร การเงิน การคลัง การบัญชี หรือการบริหารกิจการวิสาหกิจในระดับไม่ต่ำกว่าผู้บริหารระดับสูงของบริษัทมหาชนจำกัดมาแล้ว ไม่น้อยกว่าสิบปี

(๗) เคยเป็นผู้ดำรงตำแหน่งตาม (๑) (๒) (๓) (๔) หรือ (๖) รวมกันไม่น้อยกว่าสิบปี

การนับระยะเวลาตามวรรคสอง ให้นับถึงวันที่ได้รับการเสนอชื่อหรือวันสมัครเข้ารับการสรรหา แล้วแต่กรณี

มาตรา ๒๓๓ กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติมีวาระการดำรงตำแหน่งเจ็ดปี นับแต่วันที่พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้ง และให้ดำรงตำแหน่งได้เพียงวาระเดียว

ในระหว่างที่กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ และยังไม่มีการแต่งตั้งกรรมการแทนตำแหน่งที่ว่าง ให้กรรมการเท่าที่เหลืออยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้ เว้นแต่จะมีกรรมการเหลืออยู่ไม่ถึงห้าคน

มาตรา ๒๓๔ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) ใ้สวนและมีความเห็นกรณีมีการกล่าวหาว่าผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ หรือผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน ผู้ใดมีพฤติการณ์ร่ำรวยผิดปกติ ทุจริตต่อหน้าที่ หรือจงใจปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจขัดต่อบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย หรือฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง เพื่อดำเนินการต่อไปตามรัฐธรรมนูญ หรือตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

(๒) ใ้สวนและวินิจฉัยว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐร่ำรวยผิดปกติ กระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม เพื่อดำเนินการต่อไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

(๓) กำหนดให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน และเจ้าหน้าที่ของรัฐยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ รวมทั้งตรวจสอบและเปิดเผยผลการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สิน ของบุคคลดังกล่าว ทั้งนี้ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

(๔) หน้าที่และอำนาจอื่นที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย

ในการปฏิบัติหน้าที่ตาม (๑) (๒) และ (๓) ให้เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติที่จะต้องจัดให้มีมาตรการหรือแนวทางที่จะทำให้การปฏิบัติหน้าที่มีประสิทธิภาพ เกิดความรวดเร็ว สุจริต และเที่ยงธรรม ในกรณีจำเป็นจะมอบหมายให้หน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่และอำนาจ เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตดำเนินการแทนในเรื่องที่มีใช่เป็นความผิดร้ายแรง หรือที่เป็นการกระทำของเจ้าหน้าที่ของรัฐบางระดับหรือกำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่ของหน่วยธุรการ

ของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเป็นผู้ดำเนินการสอบสวนหรือไต่สวนเบื้องต้นตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตก็ได้

มาตรา ๒๓๕ ภายใต้บังคับมาตรา ๒๓๖ ในกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยหรือมีการกล่าวหาว่าผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเฉพาะที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ หรือผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน ผู้ใดมีพฤติการณ์ตามมาตรา ๒๓๔ (๑) ให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติไต่สวนข้อเท็จจริง และหากมีมติด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของกรรมการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่เห็นว่าผู้นั้นมีพฤติการณ์หรือกระทำความผิดตามที่ไต่สวนให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) ถ้าเป็นกรณีฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง ให้เสนอเรื่องต่อศาลฎีกาเพื่อวินิจฉัย ทั้งนี้ ให้นำความในมาตรา ๒๒๖ วรรคเจ็ด มาใช้บังคับแก่การพิจารณาพิพากษาของศาลฎีกาโดยอนุโลม

(๒) กรณีอื่นนอกจาก (๑) ให้ส่งสำนวนการไต่สวนไปยังอัยการสูงสุดเพื่อดำเนินการฟ้องคดีต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง หรือดำเนินการอื่นตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

การไต่สวนข้อเท็จจริงและมีมติตามวรรคหนึ่ง คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

เมื่อศาลฎีกาหรือศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองประทับฟ้องให้ผู้ถูกกล่าวหาหยุดปฏิบัติหน้าที่จนกว่าจะมีคำพิพากษา เว้นแต่ศาลฎีกาหรือศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองจะมีคำสั่งเป็นอย่างอื่น ในกรณีที่ศาลฎีกาหรือศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีคำพิพากษาว่าผู้ถูกกล่าวหาไม่มีความผิดหรือกระทำความผิดตามที่ถูกลำหา แล้วแต่กรณี ให้ผู้ต้องคำพิพากษานั้นพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันหยุดปฏิบัติหน้าที่ และให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้นและจะเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดเวลาไม่เกินสิบปีด้วยหรือไม่ก็ได้

ผู้ใดถูกเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งไม่ว่าในกรณีใด ผู้นั้นไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งหรือสมัครรับเลือกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นตลอดไป และไม่มีสิทธิดำรงตำแหน่งทางการเมืองใด ๆ

ในกรณีที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิพากษาว่าผู้ถูกกล่าวหามีความผิดฐานร่ำรวยผิดปกติหรือทุจริตต่อหน้าที่ ให้ริบทรัพย์สินที่ผู้นั้นได้มาจากการกระทำความผิด รวมทั้งบรรดาทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดที่ได้มาแทนทรัพย์สินนั้นตกเป็นของแผ่นดิน

การพิจารณาของศาลฎีกาและศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ให้นำสำนวนการไต่สวนของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเป็นหลักในการพิจารณา และเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม ให้ศาลมีอำนาจไต่สวนข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานเพิ่มเติมได้

ให้นำมาตรานี้มาใช้บังคับแก่กรณีที่บุคคลตามมาตรา ๒๓๔ (๓) จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน หรือจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินหรือหนี้สินอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ และมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่ามีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สินหรือหนี้สินนั้นด้วย โดยอนุโลม

มาตรา ๒๓๖ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือสมาชิกของทั้งสองสภา จำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภาหรือประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวนไม่น้อยกว่าสองหมื่นคน มีสิทธิเข้าชื่อกล่าวหาว่ากรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติผู้ใดกระทำการตามมาตรา ๒๓๔ (๑) โดยยื่นต่อประธานรัฐสภาพร้อมด้วยหลักฐานตามสมควร หากประธานรัฐสภาเห็นว่ามีความเห็นสมควรส่งสัยว่ามีการกระทำตามที่ถูกกล่าวหา ให้ประธานรัฐสภาเสนอเรื่องไปยังประธานศาลฎีกาเพื่อตั้งคณะผู้ไต่สวนอิสระจากผู้ซึ่งมีความเป็นกลางทางการเมืองและมีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์ เพื่อไต่สวนหาข้อเท็จจริง

คุณสมบัติ ลักษณะต้องห้าม หน้าที่และอำนาจ วิธีการไต่สวน ระยะเวลาการไต่สวน และการดำเนินการอื่นที่จำเป็นของคณะผู้ไต่สวนอิสระ ให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา ๒๓๗ เมื่อดำเนินการไต่สวนแล้วเสร็จ ให้คณะผู้ไต่สวนอิสระดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) ถ้าเห็นว่าข้อกล่าวหาไม่มีมูลให้ส่งยุติเรื่อง และให้คำสั่งดังกล่าวเป็นที่สุด

(๒) ถ้าเห็นว่าผู้ถูกกล่าวหาฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง ให้เสนอเรื่องต่อศาลฎีกาเพื่อวินิจฉัย โดยให้นำความในมาตรา ๒๓๕ วรรคสาม วรรคสี่ และวรรคหก มาใช้บังคับโดยอนุโลม

(๓) ถ้าเห็นว่าผู้ถูกกล่าวหาไม่มีความผิดตามที่ถูกกล่าวหา และมีใช้กรณีตาม (๒) ให้ส่งสำนวนการไต่สวนไปยังอัยการสูงสุดเพื่อดำเนินการฟ้องคดีต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง และให้นำความในมาตรา ๒๓๕ วรรคสาม วรรคสี่ และวรรคห้า มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ส่วนที่ ๕

คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน

มาตรา ๒๓๘ คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินประกอบด้วยกรรมการจำนวนเจ็ดคน ซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งตามคำแนะนำของวุฒิสภา จากผู้ซึ่งได้รับการสรรหาโดยคณะกรรมการสรรหา

ผู้ซึ่งได้รับการสรรหาต้องเป็นผู้มีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์ มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์เกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดิน กฎหมาย การบัญชี การตรวจสอบภายใน การเงินการคลัง และด้านอื่นที่เป็นประโยชน์ต่อการตรวจเงินแผ่นดิน ทั้งนี้ เป็นเวลาไม่น้อยกว่าสิบปี

มาตรา ๒๓๙ กรรมการตรวจเงินแผ่นดินมีวาระการดำรงตำแหน่งเจ็ดปีนับแต่วันที่พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้ง และให้ดำรงตำแหน่งได้เพียงวาระเดียว

มาตรา ๒๔๐ คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

- (๑) วางนโยบายการตรวจเงินแผ่นดิน
- (๒) กำหนดหลักเกณฑ์มาตรฐานเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดิน
- (๓) กำกับการตรวจเงินแผ่นดินให้เป็นไปตาม (๑) และ (๒) และกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐ

(๔) ให้คำปรึกษา แนะนำ หรือเสนอแนะเกี่ยวกับการใช้จ่ายเงินแผ่นดินให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐ รวมทั้งการให้คำแนะนำแก่หน่วยงานของรัฐในการแก้ไขข้อบกพร่องเกี่ยวกับการใช้จ่ายเงินแผ่นดิน

(๕) ส่งลงโทษทางปกครองกรณีมีการกระทำผิดกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐ การดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน

ผู้ถูกส่งลงโทษตาม (๕) อาจอุทธรณ์ต่อศาลปกครองสูงสุดได้ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่รับคำสั่งในการพิจารณาของศาลปกครองสูงสุดต้องคำนึงถึงนโยบายการตรวจเงินแผ่นดินและหลักเกณฑ์มาตรฐานเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดินตาม (๑) และ (๒) ประกอบด้วย

มาตรา ๒๔๑ ให้มีผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินคนหนึ่งซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งตามคำแนะนำของวุฒิสภาโดยได้รับการเสนอชื่อจากคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน

ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามเช่นเดียวกับกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน

ผู้ได้รับการเสนอชื่อเพื่อแต่งตั้งเป็นผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน ต้องได้รับความเห็นชอบจากวุฒิสภาด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของสมาชิกวุฒิสภาทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ และให้นำความในมาตรา ๒๐๔ วรรคหนึ่ง วรรคสอง และวรรคสี่ และมาตรา ๒๐๕ มาใช้บังคับแก่การแต่งตั้งผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินด้วยโดยอนุโลม

การสรรหา การคัดเลือก และการเสนอชื่อผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน

มาตรา ๒๔๒ ให้ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินปฏิบัติหน้าที่โดยเที่ยงธรรม เป็นกลาง และปราศจากอคติทั้งปวงในการใช้ดุลพินิจ โดยมีหน้าที่และอำนาจดังต่อไปนี้

(๑) ตรวจเงินแผ่นดินตามนโยบายการตรวจเงินแผ่นดินและหลักเกณฑ์มาตรฐานเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดินที่คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินกำหนด และตามกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐ

(๒) ตรวจสอบผลสัมฤทธิ์และประสิทธิภาพในการใช้จ่ายเงินของหน่วยงานของรัฐ

(๓) มอบหมายให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการตาม (๑) และ (๒)

(๔) กำกับและรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตาม (๓)

มาตรา ๒๔๓ ให้ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินมีความเป็นอิสระในการปฏิบัติหน้าที่โดยรับผิดชอบต่อคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน และเป็นผู้บังคับบัญชาสูงสุดของหน่วยธุรการของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน

วาระการดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่ง และการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน

มาตรา ๒๔๔ ในกรณีที่มีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าการใช้จ่ายเงินแผ่นดินมีพฤติการณ์อันเป็นการทุจริตต่อหน้าที่ จงใจปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย หรืออาจทำให้การเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม และเป็นกรณีที่ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินไม่มีอำนาจจะดำเนินการใดได้ ให้ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินแจ้งคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ คณะกรรมการการเลือกตั้ง หรือหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง แล้วแต่กรณี เพื่อทราบและดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจต่อไป

ในการดำเนินการของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ คณะกรรมการการเลือกตั้ง หรือหน่วยงานอื่นตามที่ได้รับแจ้งตามวรรคหนึ่ง ให้ถือว่าเอกสารและหลักฐานที่ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินตรวจสอบหรือจัดทำขึ้นเป็นส่วนหนึ่งของการสอบสวนของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ คณะกรรมการการเลือกตั้ง หรือของหน่วยงานอื่นนั้น แล้วแต่กรณี

มาตรา ๒๔๕ เพื่อประโยชน์ในการระงับหรือยับยั้งความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นแก่การเงินการคลังของรัฐ ให้ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินเสนอผลการตรวจสอบการกระทำที่ไม่เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐและอาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่การเงินการคลังของรัฐอย่างร้ายแรง ต่อคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินเพื่อพิจารณา

ในกรณีที่คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินเห็นพ้องด้วยกับผลการตรวจสอบดังกล่าว ให้ปรึกษาหารือร่วมกับคณะกรรมการการเลือกตั้งและคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ หากที่ประชุมร่วมเห็นพ้องกับผลการตรวจสอบนั้น ให้ร่วมกันมีหนังสือแจ้งสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา และคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบโดยไม่ชักช้า และให้เปิดเผยผลการตรวจสอบดังกล่าวต่อประชาชนเพื่อทราบด้วย

ส่วนที่ ๖

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

มาตรา ๒๔๖ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติประกอบด้วยกรรมการจำนวนเจ็ดคน ซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งตามคำแนะนำของวุฒิสภาจากผู้ซึ่งได้รับการสรรหา

ผู้ซึ่งได้รับการสรรหาต้องมีความรู้และประสบการณ์ด้านการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน เป็นกลางทางการเมือง และมีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์

กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติมีวาระการดำรงตำแหน่งเจ็ดปีนับแต่วันที่พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้ง และให้ดำรงตำแหน่งได้เพียงวาระเดียว

คุณสมบัติ ลักษณะต้องห้าม การสรรหา และการพ้นจากตำแหน่งของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ทั้งนี้ บทบัญญัติเกี่ยวกับการสรรหาต้องกำหนดให้ผู้แทนองค์กรเอกชนด้านสิทธิมนุษยชนมีส่วนร่วมในการสรรหาด้วย

มาตรา ๒๔๗ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) ตรวจสอบและรายงานข้อเท็จจริงที่ถูกต้องเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิมนุษยชนทุกกรณีโดยไม่ล่าช้า และเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางที่เหมาะสมในการป้องกันหรือแก้ไขการละเมิดสิทธิมนุษยชน รวมทั้งการเยียวยาผู้ได้รับความเสียหายจากการละเมิดสิทธิมนุษยชนต่อหน่วยงานของรัฐหรือเอกชนที่เกี่ยวข้อง

(๒) จัดทำรายงานผลการประเมินสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนของประเทศเสนอต่อรัฐสภา และคณะรัฐมนตรี และเผยแพร่ต่อประชาชน

(๓) เสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนต่อรัฐสภา คณะรัฐมนตรี และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมตลอดทั้งการแก้ไขปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบ หรือคำสั่งใด ๆ เพื่อให้สอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชน

(๔) ชี้แจงและรายงานข้อเท็จจริงที่ถูกต้องโดยไม่ชักช้าในกรณีที่มีการรายงานสถานการณ์เกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนในประเทศไทยโดยไม่ถูกต้องหรือไม่เป็นธรรม

(๕) สร้างเสริมทุกภาคส่วนของสังคมให้ตระหนักถึงความสำคัญของสิทธิมนุษยชน

(๖) หน้าที่และอำนาจอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ

เมื่อรับทราบรายงานตาม (๑) และ (๒) หรือข้อเสนอแนะตาม (๓) ให้คณะรัฐมนตรีดำเนินการปรับปรุงแก้ไขตามความเหมาะสมโดยเร็ว กรณีใดไม่อาจดำเนินการได้หรือต้องใช้เวลาในการดำเนินการให้แจ้งเหตุผลให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติทราบโดยไม่ชักช้า

ในการปฏิบัติหน้าที่ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติต้องคำนึงถึงความผาสุกของประชาชนชาวไทยและผลประโยชน์ส่วนรวมของชาติเป็นสำคัญด้วย

หมวด ๑๓

องค์กรอัยการ

มาตรา ๒๔๘ องค์กรอัยการมีหน้าที่และอำนาจตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญและกฎหมาย

พนักงานอัยการมีอิสระในการพิจารณาสั่งคดีและการปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปโดยรวดเร็ว เทียบธรรม และปราศจากอคติทั้งปวง และไม่ให้อถือว่าเป็นคำสั่งทางปกครอง

การบริหารงานบุคคล การงบประมาณ และการดำเนินการอื่นขององค์กรอัยการให้มีความเป็นอิสระ โดยให้มีระบบเงินเดือนและค่าตอบแทนเป็นการเฉพาะตามความเหมาะสมและการบริหารงานบุคคล

เกี่ยวกับพนักงานอัยการต้องดำเนินการโดยคณะกรรมการอัยการ ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยประธานกรรมการ ซึ่งต้องไม่เป็นพนักงานอัยการ และผู้ทรงคุณวุฒิบรรดาที่ได้รับเลือกจากพนักงานอัยการ ผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าว อย่างน้อยต้องมีบุคคลซึ่งไม่เป็นหรือเคยเป็นพนักงานอัยการมาก่อนสองคน ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

กฎหมายตามวรรคสาม ต้องมีมาตรการป้องกันมิให้พนักงานอัยการกระทำการหรือดำรงตำแหน่งใด อันอาจมีผลให้การสั่งคดีหรือการปฏิบัติหน้าที่ไม่เป็นไปตามวรรคสอง หรืออาจทำให้มีการขัดกันแห่งผลประโยชน์ ทั้งนี้ มาตรการดังกล่าวต้องกำหนดให้ชัดเจนและใช้เป็นการทั่วไป โดยจะมอบอำนาจให้มีการพิจารณา เป็นกรณี ๆ ไปมิได้

หมวด ๑๔ การปกครองส่วนท้องถิ่น

มาตรา ๒๔๙ ภายใต้บังคับมาตรา ๑ ให้มีการจัดการปกครองส่วนท้องถิ่นตามหลักแห่ง การปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น ทั้งนี้ ตามวิธีการและรูปแบบองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นที่กฎหมายบัญญัติ

การจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในรูปแบบใดให้คำนึงถึงเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น และความสามารถในการปกครองตนเองในด้านรายได้ จำนวนและความหนาแน่นของประชากร และพื้นที่ ที่ต้องรับผิดชอบ ประกอบกัน

มาตรา ๒๕๐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่และอำนาจดูแลและจัดทำบริการสาธารณะ และกิจกรรมสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน รวมทั้งส่งเสริม และสนับสนุนการจัดการศึกษาให้แก่ประชาชนในท้องถิ่น ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

การจัดทำบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะใดที่สมควรให้เป็นหน้าที่และอำนาจโดยเฉพาะ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละรูปแบบ หรือให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานหลัก ในการดำเนินการใด ให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติซึ่งต้องสอดคล้องกับรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามวรรคสี่ และกฎหมายดังกล่าวอย่างน้อยต้องมีบทบัญญัติเกี่ยวกับกลไกและขั้นตอนในการกระจายหน้าที่ และอำนาจ ตลอดจนงบประมาณและบุคลากรที่เกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจดังกล่าวของส่วนราชการให้แก่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วย

ในการจัดทำบริการสาธารณะหรือกิจกรรมสาธารณะใดที่เป็นหน้าที่และอำนาจขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น ถ้าการร่วมดำเนินการกับเอกชนหรือหน่วยงานของรัฐหรือการมอบหมายให้เอกชน หรือหน่วยงานของรัฐดำเนินการ จะเป็นประโยชน์แก่ประชาชนในท้องถิ่นมากกว่าการที่องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นจะดำเนินการเอง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะร่วมหรือมอบหมายให้เอกชนหรือหน่วยงานของรัฐ ดำเนินการนั้นก็ได้

รัฐต้องดำเนินการให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีรายได้ของตนเองโดยจัดระบบภาษีหรือการจัดสรรภาษี ที่เหมาะสม รวมทั้งส่งเสริมและพัฒนาการหารรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้ เพื่อให้สามารถ

ดำเนินการตามวรรคหนึ่งได้อย่างเพียงพอ ในระหว่างที่ยังไม่อาจดำเนินการได้ ให้รัฐจัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไปพลางก่อน

กฎหมายตามวรรคหนึ่งและกฎหมายที่เกี่ยวกับการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ต้องให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอิสระในการบริหาร การจัดทำบริการสาธารณะ การส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษา การเงินและการคลัง และการกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งต้องทำเพียงเท่าที่จำเป็นเพื่อการคุ้มครองประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นหรือประโยชน์ของประเทศเป็นส่วนรวม การป้องกันการทุจริต และการใช้จ่ายเงินอย่างมีประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึงความเหมาะสมและความแตกต่างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละรูปแบบ และต้องมีบทบัญญัติเกี่ยวกับการป้องกันการขัดกันแห่งผลประโยชน์ และการป้องกันการก้าวก่ายการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการส่วนท้องถิ่นด้วย

มาตรา ๒๕๑ การบริหารงานบุคคลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ ซึ่งต้องใช้ระบบคุณธรรมและต้องคำนึงถึงความเหมาะสมและความจำเป็นของแต่ละท้องถิ่นและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละรูปแบบ การจัดให้มีมาตรฐานที่สอดคล้องกันเพื่อให้สามารถพัฒนาร่วมกัน หรือการสับเปลี่ยนบุคลากรระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันได้

มาตรา ๒๕๒ สมาชิกสภาท้องถิ่นต้องมาจากการเลือกตั้ง

ผู้บริหารท้องถิ่นให้มาจากการเลือกตั้งหรือมาจากความเห็นชอบของสภาท้องถิ่นหรือในกรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ จะให้มาโดยวิธีอื่นก็ได้ แต่ต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนด้วย ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

คุณสมบัติของผู้มีสิทธิเลือกตั้งและผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง และหลักเกณฑ์และวิธีการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น ให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ ซึ่งต้องคำนึงถึงเจตนารมณ์ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตตามแนวทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญด้วย

มาตรา ๒๕๓ ในการดำเนินงานให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สภาท้องถิ่น และผู้บริหารท้องถิ่นเปิดเผยข้อมูลและรายงานผลการดำเนินงานให้ประชาชนทราบ รวมตลอดทั้งมีกลไกให้ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมด้วย ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา ๒๕๔ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิเข้าชื่อกันเพื่อเสนอข้อบัญญัติหรือเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่นได้ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กฎหมายบัญญัติ

หมวด ๑๕

การแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ

มาตรา ๒๕๕ การแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญที่เป็นการเปลี่ยนแปลงการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข หรือเปลี่ยนแปลงรูปแบบของรัฐ จะกระทำมิได้

มาตรา ๒๕๖ ภายใต้บังคับมาตรา ๒๕๕ การแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ ให้กระทำได้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการ ดังต่อไปนี้

(๑) ผู้ดัดข้อแก้ไขเพิ่มเติมต้องมาจากคณะรัฐมนตรี หรือจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎร หรือจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภา หรือจากประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวนไม่น้อยกว่าห้าหมื่นคนตามกฎหมายว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย

(๒) ผู้ดัดข้อแก้ไขเพิ่มเติมต้องเสนอเป็นร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมต่อรัฐสภาและให้รัฐสภาพิจารณาเป็นสามวาระ

(๓) การออกเสียงลงคะแนนในวาระที่หนึ่งขึ้นรับหลักการ ให้ใช้วิธีเรียกชื่อและลงคะแนนโดยเปิดเผย และต้องมีคะแนนเสียงเห็นชอบด้วยในการแก้ไขเพิ่มเติมนั้น ไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภา ซึ่งในจำนวนนี้ต้องมีสมาชิกวุฒิสภาเห็นชอบด้วยไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของวุฒิสภา

(๔) การพิจารณาในวาระที่สองขึ้นพิจารณาเรียงลำดับมาตรา โดยการออกเสียงในวาระที่สองนี้ ให้ถือเสียงข้างมากเป็นประมาณ แต่ในกรณีที่เป็นร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมที่ประชาชนเป็นผู้เสนอ ต้องเปิดโอกาสให้ผู้แทนของประชาชนที่เข้าชื่อกันได้แสดงความคิดเห็นด้วย

(๕) เมื่อการพิจารณาในวาระที่สองเสร็จสิ้นแล้ว ให้รอไว้สิบห้าวัน เมื่อพ้นกำหนดนี้แล้วให้รัฐสภาพิจารณาในวาระที่สามต่อไป

(๖) การออกเสียงลงคะแนนในวาระที่สามขั้นสุดท้าย ให้ใช้วิธีเรียกชื่อและลงคะแนนโดยเปิดเผย และต้องมีคะแนนเสียงเห็นชอบด้วยในการที่จะให้ออกใช้เป็นรัฐธรรมนูญมากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภา โดยในจำนวนนี้ต้องมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจากพรรคการเมืองที่สมาชิกมิได้ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรี ประธานสภาผู้แทนราษฎรหรือรองประธานสภาผู้แทนราษฎร เห็นชอบด้วยไม่น้อยกว่าร้อยละยี่สิบของทุกพรรคการเมืองดังกล่าวรวมกัน และมีสมาชิกวุฒิสภาเห็นชอบด้วยไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของวุฒิสภา

(๗) เมื่อมีการลงมติเห็นชอบตาม (๖) แล้ว ให้รอไว้สิบห้าวัน แล้วจึงนำร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวาย และให้นำความในมาตรา ๘๑ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

(๘) ในกรณีร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมเป็นการแก้ไขเพิ่มเติมหมวด ๑ บททั่วไป หมวด ๒ พระมหากษัตริย์ หรือหมวด ๑๕ การแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ หรือเรื่องเกี่ยวกับคุณสมบัติหรือลักษณะต้องห้ามของผู้ดำรงตำแหน่งต่าง ๆ ตามรัฐธรรมนูญ หรือเรื่องเกี่ยวกับหน้าที่หรืออำนาจของศาลหรือองค์กรอิสระ หรือเรื่องที่ทำให้ศาลหรือองค์กรอิสระไม่อาจปฏิบัติตามหน้าที่หรืออำนาจได้ ก่อนดำเนินการตาม (๗) ให้จัดให้มีการออกเสียงประชามติตามกฎหมายว่าด้วยการออกเสียงประชามติ ถ้าผลการออกเสียงประชามติเห็นชอบด้วยกับร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม จึงให้ดำเนินการตาม (๗) ต่อไป

(๙) ก่อนนายกรัฐมนตรีนำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงลงพระปรมาภิไธยตาม (๗) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือสมาชิกวุฒิสภา หรือสมาชิกทั้งสองสภารวมกัน มีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสิบของสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของแต่ละสภา หรือของทั้งสองสภารวมกัน แล้วแต่กรณี มีสิทธิเข้าชื่อกันเสนอความเห็นต่อประธานแห่งสภาที่ตนเป็นสมาชิกหรือประธานรัฐสภา แล้วแต่กรณี ว่าร่างรัฐธรรมนูญตาม (๗) ขัดต่อมาตรา ๒๕๕ หรือมีลักษณะตาม (๘) และให้ประธานแห่งสภาที่ได้รับเรื่องดังกล่าวส่งความเห็นไปยังศาลรัฐธรรมนูญ และให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับเรื่อง ในระหว่างการพิจารณาวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ นายกรัฐมนตรีจะนำร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมดังกล่าวขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเพื่อพระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธยมิได้

หมวด ๑๖ การปฏิรูปประเทศ

มาตรา ๒๕๗ การปฏิรูปประเทศตามหมวดนี้ต้องดำเนินการเพื่อบรรลุเป้าหมาย ดังต่อไปนี้

(๑) ประเทศชาติมีความสงบเรียบร้อย มีความสามัคคีปรองดอง มีการพัฒนาอย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และมีความสมดุลระหว่างการพัฒนาด้านวัตถุกับการพัฒนาด้านจิตใจ

(๒) สังคมมีความสงบสุข เป็นธรรม และมีโอกาสอันทัดเทียมกันเพื่อขจัดความเหลื่อมล้ำ

(๓) ประชาชนมีความสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศและการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

มาตรา ๒๕๘ ให้ดำเนินการปฏิรูปประเทศอย่างน้อยในด้านต่าง ๆ ให้เกิดผล ดังต่อไปนี้

ก. ด้านการเมือง

(๑) ให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองรวมถึงการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ รู้จักยอมรับในความเห็นทางการเมืองโดยสุจริตที่แตกต่างกัน และให้ประชาชนใช้สิทธิเลือกตั้งและออกเสียงประชามติโดยอิสระปราศจากการครอบงำไม่ว่าด้วยทางใด

(๒) ให้การดำเนินกิจกรรมของพรรคการเมืองเป็นไปโดยเปิดเผยและตรวจสอบได้ เพื่อให้พรรคการเมืองพัฒนาเป็นสถาบันทางการเมืองของประชาชนซึ่งมีอุดมการณ์ทางการเมืองร่วมกัน มีกระบวนการให้สมาชิกพรรคการเมืองมีส่วนร่วมและมีความรับผิดชอบอย่างแท้จริงในการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองและการคัดเลือกผู้มีความรู้ความสามารถ ซื่อสัตย์สุจริต และมีคุณธรรมจริยธรรม เข้ามาเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรม

(๓) มีกลไกที่กำหนดความรับผิดชอบของพรรคการเมืองในการประกาศโฆษณานโยบายที่มีได้วิเคราะห์ผลกระทบ ความคุ้มค่า และความเสี่ยงอย่างรอบด้าน

(๔) มีกลไกที่กำหนดให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต และรับผิดชอบต่อประชาชนในการปฏิบัติหน้าที่ของตน

(๕) มีกลไกแก้ไขปัญหาความขัดแย้งทางการเมืองโดยสันติวิธีภายใต้การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

ข. ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน

(๑) ให้มีการนำเทคโนโลยีที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้ในการบริหารราชการแผ่นดิน และการจัดทำบริการสาธารณะ เพื่อประโยชน์ในการบริหารราชการแผ่นดิน และเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชน

(๒) ให้มีการบูรณาการฐานข้อมูลของหน่วยงานของรัฐทุกหน่วยงานเข้าด้วยกัน เพื่อให้เป็นระบบข้อมูลเพื่อการบริหารราชการแผ่นดินและการบริการประชาชน

(๓) ให้มีการปรับปรุงและพัฒนาโครงสร้างและระบบการบริหารงานของรัฐและแผนกำลังคนภาครัฐให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงและความท้าทายใหม่ ๆ โดยต้องดำเนินการให้เหมาะสมกับภารกิจของหน่วยงานของรัฐแต่ละหน่วยงานที่แตกต่างกัน

(๔) ให้มีการปรับปรุงและพัฒนาการบริหารงานบุคคลภาครัฐเพื่อจูงใจให้ผู้มีความรู้ความสามารถอย่างแท้จริงเข้ามาทำงานในหน่วยงานของรัฐ และสามารถเจริญก้าวหน้าได้ตามความสามารถ และผลสัมฤทธิ์ของงานของแต่ละบุคคล มีความซื่อสัตย์สุจริต กล้าตัดสินใจและกระทำในสิ่งที่ถูกต้อง โดยคิดถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว มีความคิดสร้างสรรค์และคิดค้นนวัตกรรมใหม่ ๆ เพื่อให้การปฏิบัติราชการและการบริหารราชการแผ่นดินเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และมีมาตรการคุ้มครองป้องกันบุคลากรภาครัฐจากการใช้อำนาจโดยไม่เป็นธรรมของผู้บังคับบัญชา

(๕) ให้มีการปรับปรุงระบบการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐให้มีความคล่องตัว เปิดเผย ตรวจสอบได้ และมีกลไกในการป้องกันการทุจริตทุกขั้นตอน

ค. ด้านกฎหมาย

(๑) มีกลไกให้ดำเนินการปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบ หรือข้อบังคับต่าง ๆ ที่ใช้บังคับอยู่ก่อนวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ให้สอดคล้องกับหลักการตามมาตรา ๗๗ และพัฒนาให้สอดคล้องกับหลักสากล โดยให้มีการใช้ระบบอนุญาตและระบบการดำเนินการโดยคณะกรรมการเพียงเท่าที่จำเป็น เพื่อให้การทำงานเกิดความคล่องตัว โดยมีผู้รับผิดชอบที่ชัดเจน และไม่สร้างภาระแก่ประชาชนเกินความจำเป็น เพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศ และป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ

(๒) ปฏิรูประบบการเรียนรู้และการศึกษาอบรมวิชากฎหมายเพื่อพัฒนาผู้ประกอบวิชาชีพกฎหมายให้เป็นผู้มีความรอบรู้ มีนิติทัศนะ และยึดมั่นในคุณธรรมและจริยธรรมของนักกฎหมาย

(๓) พัฒนาระบบฐานข้อมูลกฎหมายของรัฐโดยใช้เทคโนโลยีต่าง ๆ เพื่อให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลกฎหมายได้สะดวก และสามารถเข้าใจเนื้อหาสาระของกฎหมายได้ง่าย

(๔) จัดให้มีกลไกช่วยเหลือประชาชนในการจัดทำและเสนอร่างกฎหมาย

ง. ด้านกระบวนการยุติธรรม

(๑) ให้มีการกำหนดระยะเวลาดำเนินงานในทุกขั้นตอนของกระบวนการยุติธรรมที่ชัดเจน เพื่อให้ประชาชนได้รับความยุติธรรมโดยไม่ล่าช้า และมีกลไกช่วยเหลือประชาชนผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์ ให้เข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้ รวมตลอดทั้งการสร้างกลไกเพื่อให้มีการบังคับการตามกฎหมายอย่างเคร่งครัดเพื่อลดความเหลื่อมล้ำและความไม่เป็นธรรมในสังคม

(๒) ปรับปรุงระบบการสอบสวนคดีอาญาให้มีการตรวจสอบและถ่วงดุลระหว่างพนักงานสอบสวน กับพนักงานอัยการอย่างเหมาะสม กำหนดระยะเวลาในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ให้ชัดเจนเพื่อมิให้คดีขาดอายุความ และสร้างความเชื่อมั่นในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวน และพนักงานอัยการในการสอบสวนคดีอาญา รวมทั้งกำหนดให้การสอบสวนต้องใช้ประโยชน์จาก นิติวิทยาศาสตร์ และจัดให้มีบริการทางด้านนิติวิทยาศาสตร์มากกว่าหนึ่งหน่วยงานที่มีอิสระจากกัน เพื่อให้ประชาชนได้รับบริการในการพิสูจน์ข้อเท็จจริงอย่างมีทางเลือก

(๓) เสริมสร้างและพัฒนาวัฒนธรรมองค์กรขององค์กรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในกระบวนการยุติธรรม ให้มุ่งอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนโดยสะดวกและรวดเร็ว

(๔) ดำเนินการบังคับใช้กฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพ โดยแก้ไขปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับ หน้าที่ อำนาจ และภารกิจของตำรวจให้เหมาะสม และแก้ไขปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล ของข้าราชการตำรวจให้เกิดประสิทธิภาพ มีหลักประกันว่าข้าราชการตำรวจจะได้รับค่าตอบแทนที่เหมาะสม ได้รับความเป็นธรรมในการแต่งตั้ง และโยกย้าย และการพิจารณาบำเหน็จความชอบตามระบบคุณธรรม ที่ชัดเจน ซึ่งในการพิจารณาแต่งตั้งและโยกย้ายต้องคำนึงถึงอาวุโสและความรู้ความสามารถประกอบกัน เพื่อให้ข้าราชการตำรวจสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ไม่ตกอยู่ใต้อาณัติของบุคคลใด มีประสิทธิภาพ และภาคภูมิใจในการปฏิบัติหน้าที่ของตน

จ. ด้านการศึกษา

(๑) ให้สามารถเริ่มดำเนินการให้เด็กเล็กได้รับการดูแลและพัฒนา ก่อนเข้ารับการศึกษา ตามมาตรา ๕๔ วรรคสอง เพื่อให้เด็กเล็กได้รับการพัฒนาร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้สมกับวัยโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย

(๒) ให้ดำเนินการตรากฎหมายเพื่อจัดตั้งกองทุนตามมาตรา ๕๔ วรรคหก ให้แล้วเสร็จ ภายในหนึ่งปีนับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้

(๓) ให้มีกลไกและระบบการผลิต คัดกรองและพัฒนาผู้ประกอบวิชาชีพครูและอาจารย์ ให้ได้ผู้มีจิตวิญญาณของความเป็นครู มีความรู้ความสามารถอย่างแท้จริง ได้รับค่าตอบแทนที่เหมาะสมกับ ความสามารถและประสิทธิภาพในการสอน รวมทั้งมีกลไกสร้างระบบคุณธรรมในการบริหารงานบุคคลของ ผู้ประกอบวิชาชีพครู

(๔) ปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนทุกระดับเพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนได้ตามความถนัด และปรับปรุงโครงสร้างของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อบรรลุเป้าหมายดังกล่าว โดยสอดคล้องกันทั้งในระดับชาติ และระดับพื้นที่

ฉ. ด้านเศรษฐกิจ

(๑) ขจัดอุปสรรคและเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศเพื่อให้ประเทศชาติ และประชาชนได้รับประโยชน์จากการเข้าร่วมกลุ่มเศรษฐกิจต่าง ๆ อย่างยั่งยืน โดยมีภูมิคุ้มกันที่ดี

(๒) สร้างกลไกเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการนำความคิดสร้างสรรค์และเทคโนโลยี ที่ทันสมัยมาใช้ในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ

(๓) ปรับปรุงระบบภาษีอากรให้มีความเป็นธรรม ลดความเหลื่อมล้ำ เพิ่มพูนรายได้ของรัฐ ด้านต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ และปรับปรุงระบบการจัดทำและการใช้จ่ายงบประมาณให้มีประสิทธิภาพ และสัมฤทธิ์ผล

(๔) สร้างกลไกเพื่อส่งเสริมสหกรณ์และผู้ประกอบการแต่ละขนาดให้มีความสามารถในการแข่งขันอย่างเหมาะสม และส่งเสริมการประกอบวิสาหกิจเพื่อสังคมและวิสาหกิจที่เป็นมิตร ต่อสิ่งแวดล้อม รวมทั้งสร้างกลไกเพิ่มโอกาสในการทำงานและการประกอบอาชีพของประชาชน

ช. ด้านอื่น ๆ

(๑) ให้มีระบบบริหารจัดการทรัพยากรน้ำที่มีประสิทธิภาพ เป็นธรรมและยั่งยืน โดยคำนึงถึงความต้องการใช้น้ำในทุกมิติ รวมทั้งความเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมและสภาพภูมิอากาศ ประกอบกัน

(๒) จัดให้มีการกระจายการถือครองที่ดินอย่างเป็นธรรม รวมทั้งการตรวจสอบกรรมสิทธิ์ และการถือครองที่ดินทั่วประเทศเพื่อแก้ไขปัญหากรรมสิทธิ์และสิทธิครอบครองที่ดินอย่างเป็นระบบ

(๓) จัดให้มีระบบจัดการและกำจัดขยะมูลฝอยที่มีประสิทธิภาพ เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ด้านอื่น ๆ ได้

(๔) ปรับระบบหลักประกันสุขภาพให้ประชาชนได้รับสิทธิและประโยชน์จากการบริหารจัดการ และการเข้าถึงบริการที่มีคุณภาพและสะดวกทัดเทียมกัน

(๕) ให้มีระบบการแพทย์ปฐมภูมิที่มีแพทย์เวชศาสตร์ครอบครัวดูแลประชาชนในสัดส่วน ที่เหมาะสม

มาตรา ๒๕๙ ภายใต้บังคับมาตรา ๒๖๐ และมาตรา ๒๖๑ การปฏิรูปประเทศตามหมวดนี้ ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศซึ่งอย่างน้อยต้องมีวิธีการ จัดทำแผน การมีส่วนร่วมของประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ขั้นตอนในการดำเนินการปฏิรูปประเทศ การวัดผลการดำเนินการ และระยะเวลาดำเนินการปฏิรูปประเทศทุกด้าน ซึ่งต้องกำหนดให้เริ่มดำเนินการปฏิรูป ในแต่ละด้านภายในหนึ่งปีนับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้รวมตลอดทั้งผลสัมฤทธิ์ที่คาดหวังว่าจะบรรลุ ในระยะเวลาห้าปี

ให้ดำเนินการตรากฎหมายตามวรรคหนึ่ง และประกาศใช้บังคับภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้

ในระหว่างที่กฎหมายตามวรรคหนึ่งยังไม่มีผลใช้บังคับ ให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการปฏิรูปโดยอาศัยหน้าที่และอำนาจที่มีอยู่แล้วไปพลางก่อน

มาตรา ๒๖๐ ในการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายตามมาตรา ๒๕๘ ง. ด้านกระบวนการยุติธรรม (๔) ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้ง ประกอบด้วย

(๑) ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งมีความรู้ความซื่อสัตย์สุจริตและเที่ยงธรรมเป็นที่ประจักษ์และไม่เคยเป็นข้าราชการตำรวจมาก่อน เป็นประธาน

(๒) ผู้เป็นหรือเคยเป็นข้าราชการตำรวจซึ่งอย่างน้อยต้องมีผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติรวมอยู่ด้วย มีจำนวนตามที่คณะรัฐมนตรีกำหนด เป็นกรรมการ

(๓) ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งมีความรู้ความซื่อสัตย์สุจริตและเที่ยงธรรมเป็นที่ประจักษ์และไม่เคยเป็นข้าราชการตำรวจมาก่อน มีจำนวนเท่ากับกรรมการตาม (๒) เป็นกรรมการ

(๔) ปลัดกระทรวงการคลัง ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงยุติธรรม เลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรม และอัยการสูงสุด เป็นกรรมการ

ให้คณะกรรมการตามวรรคหนึ่งดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งปีนับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ เมื่อครบกำหนดเวลาตามวรรคสองแล้ว ถ้าการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายดังกล่าวยังไม่แล้วเสร็จ ให้การแต่งตั้งโยกย้ายข้าราชการตำรวจดำเนินการตามหลักอาวุโสตามหลักเกณฑ์ที่คณะรัฐมนตรีกำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๒๖๑ ในการปฏิรูปตามมาตรา ๒๕๘ จ. ด้านการศึกษา ให้มีคณะกรรมการที่มีความเป็นอิสระคณะหนึ่งที่คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งดำเนินการศึกษาและจัดทำข้อเสนอแนะและร่างกฎหมายที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีดำเนินการต่อไป

ให้คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งคณะกรรมการตามวรรคหนึ่งให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ และให้คณะกรรมการดำเนินการศึกษาและจัดทำข้อเสนอแนะและร่างกฎหมายให้แล้วเสร็จและเสนอต่อคณะรัฐมนตรีภายในสองปีนับแต่วันที่ได้รับการแต่งตั้ง

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๒๖๒ ให้คณะองคมนตรีซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้เป็นคณะองคมนตรีตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้

มาตรา ๒๖๓ ในระหว่างที่ยังไม่มีสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภามาตรัฐธรรมนูญนี้ ให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติที่ตั้งขึ้นตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ ยังคงทำหน้าที่รัฐสภา สภาผู้แทนราษฎร และวุฒิสภาต่อไป และให้สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ ทำหน้าที่เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

หรือสมาชิกวุฒิสภา ตามลำดับ ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ และให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติ และสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติสิ้นสุดลงในวันก่อนวันเรียกประชุมรัฐสภาครั้งแรกภายหลังการเลือกตั้งทั่วไป ที่จัดขึ้นตามรัฐธรรมนูญนี้

สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ นอกจากจะต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ แล้ว ต้องมีคุณสมบัติ และไม่มีลักษณะต้องห้าม รวมทั้งเหตุแห่งการสิ้นสุดสมาชิกภาพตามที่บัญญัติไว้สำหรับสมาชิก สภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาตามรัฐธรรมนูญนี้ ดังต่อไปนี้ด้วย

(๑) มาตรา ๙๘ ยกเว้น (๓) (๑๒) (๑๓) (๑๔) และ (๑๕)

(๒) มาตรา ๑๐๑ ยกเว้น

(ก) กรณีตาม (๖) เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับมาตรา ๙๘ ยกเว้น (๓) (๑๒) (๑๓) (๑๔) และ (๑๕)

(ข) กรณีตาม (๗) เฉพาะในกรณีที่สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ที่ปฏิบัติการตามหน้าที่และอำนาจตามกฎหมายหรือคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมาย และในส่วนที่เกี่ยวข้อง มาตรา ๑๘๔ (๑)

(๓) มาตรา ๑๐๘ ยกเว้น ก. คุณสมบัติตาม (๓) และ (๔) และ ข. ลักษณะต้องห้าม ตาม (๑) (๒) และ (๗) แต่เฉพาะกรณีตาม (๑) นั้น ไม่รวมส่วนที่เกี่ยวข้องกับมาตรา ๙๘ (๓) และ (๑๕)

มิให้นำมาตรา ๑๑๒ มาใช้บังคับแก่การดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีของสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

บทบัญญัติแห่งกฎหมายใดที่ห้ามมิให้บุคคลดำรงตำแหน่งทางการเมือง มิให้นำมาใช้บังคับแก่ การดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีตามมาตรา ๒๖๔ ข้าราชการการเมืองที่ตั้งขึ้นเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ ของคณะรัฐมนตรีตามมาตรา ๒๖๔ หรือเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ตามมาตรา ๒๖๕ หรือสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติตามมาตรา

ในระหว่างที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่รัฐสภา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และวุฒิสภา ตามวรรคหนึ่ง ให้อำนาจของประธานรัฐสภา ประธานสภาผู้แทนราษฎร หรือประธานวุฒิสภา ตามรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย เป็นอำนาจของประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ในระหว่างที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง หากมีตำแหน่งว่างลง หัวหน้าคณะรักษา ความสงบแห่งชาติจะนำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงแต่งตั้งผู้มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ตามวรรคสอง เป็นสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติแทนก็ได้

เมื่อมีการเลือกตั้งทั่วไปครั้งแรกภายหลังจากวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ จะสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมิได้ เว้นแต่จะได้พ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้

มาตรา ๒๖๔ ให้คณะรัฐมนตรีที่บริหารราชการแผ่นดินอยู่ในวันก่อนวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ เป็นคณะรัฐมนตรีตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ จนกว่าคณะรัฐมนตรีที่ตั้งขึ้นใหม่ภายหลังการเลือกตั้งทั่วไป

ครั้งแรกตามรัฐธรรมนูญนี้จะเข้ารับหน้าที่ และให้นำความในมาตรา ๒๖๓ วรรคสาม มาใช้บังคับแก่การดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีด้วยโดยอนุโลม

รัฐมนตรีตามวรรคหนึ่งนอกจากต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ แล้ว ต้องไม่มีลักษณะต้องห้ามตามที่บัญญัติไว้สำหรับรัฐมนตรีตามมาตรา ๑๖๐ ยกเว้น (๖) เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับมาตรา ๙๘ (๑๒) (๑๓) (๑๔) และ (๑๕) และต้องพ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๑๗๐ ยกเว้น (๓) และ (๔) แต่ในกรณีตาม (๔) เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับมาตรา ๙๘ (๑๒) (๑๓) (๑๔) และ (๑๕) และยกเว้นมาตรา ๑๗๐ (๕) เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับการดำเนินการตามมาตรา ๑๘๔ (๑)

การดำเนินการแต่งตั้งรัฐมนตรีในระหว่างเวลาตามวรรคหนึ่ง ให้ดำเนินการตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๑) พุทธศักราช ๒๕๕๘ และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๕๕๘ แต่ต้องไม่มีลักษณะต้องห้ามตามวรรคสองด้วย

ให้นำความในมาตรา ๒๖๓ วรรคเจ็ด มาใช้บังคับแก่การสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของรัฐมนตรีตามวรรคหนึ่งและวรรคสามด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๒๖๕ ให้คณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ ยังคงอยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าคณะรัฐมนตรีที่ตั้งขึ้นใหม่ภายหลังการเลือกตั้งทั่วไปครั้งแรกตามรัฐธรรมนูญนี้จะเข้ารับหน้าที่

ในระหว่างการปฏิบัติหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง ให้หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติและคณะรักษาความสงบแห่งชาติยังคงมีหน้าที่และอำนาจตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๑) พุทธศักราช ๒๕๕๘ และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๕๕๘ และให้ถือว่าบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยดังกล่าวในส่วนที่เกี่ยวกับอำนาจของหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติและคณะรักษาความสงบแห่งชาติยังคงมีผลใช้บังคับได้ต่อไป

ให้นำความในมาตรา ๒๖๓ วรรคเจ็ด มาใช้บังคับแก่การสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของผู้ดำรงตำแหน่งในคณะรักษาความสงบแห่งชาติด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๒๖๖ ให้สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศอยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปพลางก่อนเพื่อจัดทำข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ จนกว่าจะมีกฎหมายว่าด้วยแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศที่ตราขึ้นตามมาตรา ๒๕๙

เพื่อประโยชน์ในการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติจะปรับเปลี่ยนโครงสร้างหรือวิธีการทำงานของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศเพื่อให้การปฏิรูปประเทศตามหมวด ๑๖ การปฏิรูปประเทศ มีประสิทธิภาพมากขึ้นก็ได้

ให้นำความในมาตรา ๒๖๓ วรรคเจ็ด มาใช้บังคับแก่การสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของสมาชิกสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๒๖๗ ให้คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญที่ตั้งขึ้นตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๑) พุทธศักราช ๒๕๕๘ และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๕๕๙ อยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปเพื่อจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังต่อไปนี้ให้แล้วเสร็จ และเสนอต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบต่อไป

- (๑) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
- (๒) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา
- (๓) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง
- (๔) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง
- (๕) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ
- (๖) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง
- (๗) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน
- (๘) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต
- (๙) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน
- (๑๐) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

การดำเนินการตามวรรคหนึ่ง คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญจะจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าวขึ้นใหม่หรือแก้ไขเพิ่มเติมก็ได้ ทั้งนี้ เพื่อให้สอดคล้องกับบทบัญญัติและเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ และต้องมุ่งหมายให้มีการจัดการทุจริตและประพฤติมิชอบทุกรูปแบบ และต้องทำให้แล้วเสร็จภายในสองร้อยสี่สิบวันนับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ และเมื่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่เสนอตามวรรคหนึ่งเสร็จแล้ว ให้คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญเป็นอันพ้นจากตำแหน่ง แต่ต้องไม่ช้ากว่าวันพ้นจากตำแหน่งของสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติตามมาตรา ๒๖๓

เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง ให้เกิดประสิทธิภาพและรวดเร็ว คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญจะขอให้หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติแต่งตั้งกรรมการร่างรัฐธรรมนูญตามวรรคหนึ่งเพิ่มขึ้นก็ได้ แต่รวมแล้วต้องไม่เกินสามสิบคน

ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญตามวรรคหนึ่ง เมื่อได้รับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญจากคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญแล้ว สภานิติบัญญัติแห่งชาติต้องพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในเวลาหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญแต่ละฉบับ ในกรณีที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญใดไม่แล้วเสร็จภายในเวลาดังกล่าวให้ถือว่าสภานิติบัญญัติแห่งชาติเห็นชอบกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนั้นตามที่คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญเสนอ

เมื่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญแล้วเสร็จให้ส่งร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้นให้ศาลรัฐธรรมนูญหรือองค์กรอิสระที่เกี่ยวข้องและคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณา ถ้าศาลรัฐธรรมนูญหรือองค์กรอิสระที่เกี่ยวข้องหรือคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ เห็นว่าร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าวไม่ตรงตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ ให้แจ้งให้ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติทราบภายในสิบวันนับแต่วันที่ได้รับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้น และให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติตั้งคณะกรรมการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่งมีจำนวนสิบเอ็ดคน ประกอบด้วยประธานศาลรัฐธรรมนูญหรือประธานองค์กรอิสระที่เกี่ยวข้องและสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และกรรมการร่างรัฐธรรมนูญซึ่งคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญมอบหมายฝ่ายละห้าคน เพื่อพิจารณาแล้วเสนอต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับแต่งตั้งเพื่อให้ความเห็นชอบ ถ้าสภานิติบัญญัติแห่งชาติมีมติไม่เห็นชอบด้วยคะแนนเสียงเกินสองในสามของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ให้ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้นเป็นอันตกไป ในกรณีที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติมีมติไม่ถึงสองในสามดังกล่าว ให้ถือว่าสภานิติบัญญัติแห่งชาติให้ความเห็นชอบตามร่างที่คณะกรรมการวิสามัญเสนอ และให้ดำเนินการต่อไปตามมาตรา ๘๑

เพื่อประโยชน์แห่งการจัดส่วนได้เสีย ห้ามมิให้กรรมการร่างรัฐธรรมนูญดำรงตำแหน่งทางการเมืองภายในสองปีนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่งตามวรรคสอง

มาตรา ๒๖๘ ให้ดำเนินการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามรัฐธรรมนูญนี้ให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยห้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญตามมาตรา ๒๖๗ (๑) (๒) (๓) และ (๔) มีผลใช้บังคับแล้ว

มาตรา ๒๖๙ ในวาระเริ่มแรก ให้วุฒิสภาประกอบด้วยสมาชิกจำนวนสองร้อยห้าสิบคน ซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งตามที่คณะรักษาความสงบแห่งชาติถวายคำแนะนำ โดยในการสรรหาและแต่งตั้งให้ดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการ ดังต่อไปนี้

(๑) ให้มีคณะกรรมการสรรหาสมาชิกวุฒิสภาคณะหนึ่งซึ่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติแต่งตั้งจากผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งมีความรู้และประสบการณ์ในด้านต่าง ๆ และมีความเป็นกลางทางการเมืองจำนวนไม่น้อยกว่าเก้าคนแต่ไม่เกินสิบสองคน มีหน้าที่ดำเนินการสรรหาบุคคลซึ่งสมควรเป็นสมาชิกวุฒิสภาตามหลักเกณฑ์และวิธีการ ดังต่อไปนี้

(ก) ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งดำเนินการจัดให้มีการเลือกสมาชิกวุฒิสภาตามมาตรา ๑๐๗ จำนวนสองร้อยคนตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา โดยให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จก่อนวันที่มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามมาตรา ๒๖๘ ไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน แล้วนำรายชื่อเสนอต่อคณะรักษาความสงบแห่งชาติ

(ข) ให้คณะกรรมการสรรหาสมาชิกวุฒิสภา คัดเลือกบุคคลผู้มีความรู้ความสามารถที่เหมาะสมในอันจะเป็นประโยชน์แก่การปฏิบัติหน้าที่ของวุฒิสภาและการปฏิรูปประเทศมีจำนวนไม่เกิน สี่ร้อยคน ตามวิธีการที่คณะกรรมการสรรหาสมาชิกวุฒิสภากำหนดแล้วนำรายชื่อเสนอต่อคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ทั้งนี้ ต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จไม่ช้ากว่าระยะเวลาที่กำหนดตาม (ก)

(ค) ให้คณะรักษาความสงบแห่งชาติคัดเลือกผู้ได้รับเลือกตาม (ก) จากบัญชีรายชื่อที่ได้รับจากคณะกรรมการการเลือกตั้ง ให้ได้จำนวนห้าสิบคน และคัดเลือกรายชื่อสำรองจำนวนห้าสิบคน โดยการคัดเลือกดังกล่าวให้คำนึงถึงบุคคลจากกลุ่มต่าง ๆ อย่างทั่วถึง และให้คัดเลือกบุคคลจากบัญชีรายชื่อที่ได้รับการสรรหาตาม (ข) ให้ได้จำนวนหนึ่งร้อยเก้าสิบสี่คนรวมกับผู้ดำรงตำแหน่งปลัดกระทรวงกลาโหม ผู้บัญชาการทหารสูงสุด ผู้บัญชาการทหารบก ผู้บัญชาการทหารเรือ ผู้บัญชาการทหารอากาศ และผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ เป็นสองร้อยห้าสิบคน และคัดเลือกรายชื่อสำรองจากบัญชีรายชื่อที่ได้รับการสรรหาตาม (ข) จำนวนห้าสิบคน ทั้งนี้ ให้แล้วเสร็จภายในสามวันนับแต่วันประกาศผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามมาตรา ๒๖๘

(๒) มิให้นำความในมาตรา ๑๐๘ ข. ลักษณะต้องห้าม (๖) ในส่วนที่เกี่ยวกับการเคยดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีมาใช้บังคับแก่ผู้ดำรงตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภาซึ่งได้รับสรรหาตาม (๑) (ข) และมีให้นำความในมาตรา ๑๐๘ ข. ลักษณะต้องห้าม (๒) มาตรา ๑๘๔ (๑) และมาตรา ๑๘๕ มาใช้บังคับแก่ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งให้เป็นสมาชิกวุฒิสภาโดยตำแหน่ง

(๓) ให้คณะรักษาความสงบแห่งชาตินำรายชื่อบุคคลซึ่งได้รับการคัดเลือกตาม (๑) (ค) จำนวนสองร้อยห้าสิบคนดังกล่าวขึ้นกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมแต่งตั้งต่อไป และให้หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

(๔) อายุของวุฒิสภามาตรานี้มีกำหนดห้าปีนับแต่วันที่พระบรมราชโองการแต่งตั้งสมาชิกภาพของสมาชิกวุฒิสภาเริ่มตั้งแต่วันที่พระบรมราชโองการแต่งตั้ง ถ้ามีตำแหน่งว่างลง ให้เลื่อนรายชื่อบุคคลตามลำดับในบัญชีสำรองตาม (๑) (ค) ขึ้นเป็นสมาชิกวุฒิสภาแทน โดยให้ประธานวุฒิสภาเป็นผู้ดำเนินการและเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ สำหรับสมาชิกวุฒิสภาโดยตำแหน่ง เมื่อพ้นจากตำแหน่งที่ดำรงอยู่ในขณะได้รับแต่งตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภาก็ให้พ้นจากตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภาด้วย และให้ดำเนินการเพื่อแต่งตั้งให้ผู้ดำรงตำแหน่งนั้นเป็นสมาชิกวุฒิสภาโดยตำแหน่งแทน ให้สมาชิกวุฒิสภาที่ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งแทนตำแหน่งที่ว่าง อยู่ในตำแหน่งเท่าอายุของวุฒิสภาที่เหลืออยู่

(๕) ในระหว่างที่ยังไม่มีพระบรมราชโองการแต่งตั้งบุคคลในบัญชีรายชื่อสำรองขึ้นเป็นสมาชิกวุฒิสภา แทนตำแหน่งที่ว่างตาม (๔) หรือเป็นกรณีที่ไม่มีรายชื่อบุคคลเหลืออยู่ในบัญชีสำรอง หรือไม่มีผู้ดำรงตำแหน่ง ที่เป็นสมาชิกวุฒิสภาโดยตำแหน่ง ไม่ว่าด้วยเหตุใด ให้วุฒิสภาประกอบด้วยสมาชิกวุฒิสภาเท่าที่มีอยู่

(๖) เมื่ออายุของวุฒิสภาสิ้นสุดลงตาม (๔) ให้ดำเนินการเลือกสมาชิกวุฒิสภาตามมาตรา ๑๐๗ ต่อไป และให้นำความในมาตรา ๑๐๙ วรรคสามมาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๒๗๐ นอกจากจะมีหน้าที่และอำนาจตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแล้ว ให้วุฒิสภา ตามมาตรา ๒๖๙ มีหน้าที่และอำนาจติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศ เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย ตามหมวด ๑๖ การปฏิรูปประเทศ และการจัดทำและดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ในการนี้ ให้คณะรัฐมนตรี แจ้งความคืบหน้าในการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศต่อรัฐสภาเพื่อทราบทุกสามเดือน

ร่างพระราชบัญญัติที่จะตราขึ้นเพื่อดำเนินการตามหมวด ๑๖ การปฏิรูปประเทศ ให้เสนอ และพิจารณาในที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภา

ร่างพระราชบัญญัติใดที่คณะรัฐมนตรีเห็นว่าเป็นร่างพระราชบัญญัติที่จะตราขึ้นเพื่อดำเนินการ ตามหมวด ๑๖ การปฏิรูปประเทศ ให้แจ้งให้ประธานรัฐสภาทราบพร้อมกับการเสนอร่างพระราชบัญญัตินั้น ในกรณีที่คณะรัฐมนตรีมิได้แจ้งว่าเป็นร่างพระราชบัญญัติที่จะตราขึ้นเพื่อดำเนินการตามหมวด ๑๖ การปฏิรูปประเทศ หากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาเห็นว่าร่างพระราชบัญญัตินั้นเป็น ร่างพระราชบัญญัติที่จะตราขึ้นเพื่อดำเนินการตามหมวด ๑๖ การปฏิรูปประเทศ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือสมาชิกวุฒิสภาจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของแต่ละสภา อาจเข้าชื่อกันร้องขอต่อประธานรัฐสภา เพื่อให้วินิจฉัย การยื่นคำร้องดังกล่าวต้องยื่นก่อนที่สภาผู้แทนราษฎรหรือวุฒิสภา แล้วแต่กรณี จะพิจารณา ร่างพระราชบัญญัตินั้นแล้วเสร็จ

เมื่อประธานรัฐสภาได้รับคำร้องตามวรรคสาม ให้ประธานรัฐสภาเสนอเรื่องต่อคณะกรรมการร่วม ซึ่งประกอบด้วยประธานวุฒิสภาเป็นประธาน รองประธานสภาผู้แทนราษฎรคนหนึ่ง ผู้นำฝ่ายค้าน ในสภาผู้แทนราษฎร ผู้แทนคณะรัฐมนตรีคนหนึ่ง และประธานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนหนึ่งซึ่งเลือกกันเอง ระหว่างประธานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนในวุฒิสภาทุกคณะเป็นกรรมการ เพื่อวินิจฉัย

การวินิจฉัยของคณะกรรมการร่วมตามวรรคสี่ให้ถือเสียงข้างมากเป็นประมาณ คำวินิจฉัยของ คณะกรรมการร่วมดังกล่าวให้เป็นที่สุด และให้ประธานรัฐสภาดำเนินการไปตามคำวินิจฉัยนั้น

มาตรา ๒๗๑ ในวาระเริ่มแรกภายในอายุของวุฒิสภาตามมาตรา ๒๖๙ การพิจารณา ร่างพระราชบัญญัติที่วุฒิสภาหรือสภาผู้แทนราษฎรยับยั้งไว้ตามมาตรา ๑๓๗ (๒) หรือ (๓) ให้กระทำ โดยที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภา ถ้าวางพระราชบัญญัตินั้นเกี่ยวกับ

(๑) การแก้ไขเพิ่มเติมโทษหรือองค์ประกอบความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการหรือต่อตำแหน่ง หน้าที่ในการยุติธรรม หรือความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ เฉพาะเมื่อการแก้ไขเพิ่มเติมนั้น มีผลให้ผู้กระทำความผิดพ้นจากความผิดหรือไม่ต้องรับโทษ

(๒) ร่างพระราชบัญญัติที่วุฒิสภามีมติด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนสมาชิกวุฒิสภาทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ว่ามีผลกระทบต่อการดำเนินกระบวนการยุติธรรมอย่างร้ายแรง

มติของที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภาที่ให้ความเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติตามวรรคหนึ่ง ต้องมีคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของรัฐสภา

มาตรา ๒๗๒ ในระหว่างห้าปีแรกนับแต่วันที่รัฐสภาชุดแรกตามรัฐธรรมนูญนี้ การให้ความเห็นชอบบุคคลซึ่งสมควรได้รับแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรีให้ดำเนินการตามมาตรา ๑๕๙ เว้นแต่การพิจารณาให้ความเห็นชอบตามมาตรา ๑๕๙ วรรคหนึ่ง ให้กระทำในที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภา และมติที่เห็นชอบการแต่งตั้งบุคคลใดให้เป็นนายกรัฐมนตรีตามมาตรา ๑๕๙ วรรคสาม ต้องมีคะแนนเสียงมากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภา

ในระหว่างเวลาตามวรรคหนึ่ง หากมีกรณีที่ไม่อาจแต่งตั้งนายกรัฐมนตรีจากผู้มีชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อที่พรรคการเมืองแจ้งไว้ตามมาตรา ๘๘ ไม่ว่าด้วยเหตุใด และสมาชิกของทั้งสองสภารวมกันจำนวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภาเข้าชื่อเสนอต่อประธานรัฐสภาขอให้รัฐสภามีมติยกเว้นเพื่อไม่ต้องเสนอชื่อนายกรัฐมนตรีจากผู้มีชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อที่พรรคการเมืองแจ้งไว้ตามมาตรา ๘๘ ในกรณีเช่นนั้น ให้ประธานรัฐสภาจัดให้มีการประชุมร่วมกันของรัฐสภาโดยพลัน และในกรณีที่รัฐสภามีมติด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภาให้ยกเว้นได้ ให้ดำเนินการตามวรรคหนึ่งต่อไป โดยจะเสนอชื่อผู้อยู่ในบัญชีรายชื่อที่พรรคการเมืองแจ้งไว้ตามมาตรา ๘๘ หรือไม่ก็ได้

มาตรา ๒๗๓ ให้ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ และผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ยังคงอยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไป และเมื่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่เกี่ยวข้องที่จัดทำขึ้นตามมาตรา ๒๖๗ ใช้บังคับแล้ว การดำรงตำแหน่งต่อไปเพียงใดให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าว ในระหว่างเวลายังไม่มีพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่จัดทำขึ้นตามมาตรา ๒๖๗ การพ้นจากตำแหน่งของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ และผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน ให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญหรือกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

การดำเนินการของศาลรัฐธรรมนูญหรือองค์กรอิสระ และผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินให้เป็นไปตามกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้

ในระหว่างที่ยังไม่มีพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ การพิจารณาและการทำคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญให้เป็นไปตามข้อกำหนดของศาลรัฐธรรมนูญที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ ทั้งนี้ เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้

มาตรา ๒๗๔ ให้คณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม แห่งชาติตามพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ เป็นองค์กรตามมาตรา ๖๐ วรรคสาม และให้คณะรัฐมนตรีดำเนินการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวกให้เป็นไปตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ และเสนอต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติเพื่อพิจารณาภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้

มาตรา ๒๗๕ ให้คณะรัฐมนตรีจัดให้มีกฎหมายตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง ให้แล้วเสร็จ ภายในหนึ่งร้อยสี่สิบวันนับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ และดำเนินการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติให้แล้วเสร็จ ภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่กฎหมายดังกล่าวใช้บังคับ

มาตรา ๒๗๖ ให้ศาลรัฐธรรมนูญและองค์กรอิสระดำเนินการให้มีมาตรฐานทางจริยธรรม ตามมาตรา ๒๑๙ ภายในหนึ่งปีนับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ หากดำเนินการไม่แล้วเสร็จภายใน ระยะเวลาดังกล่าว ให้ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญและผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระพ้นจากตำแหน่ง

ในกรณีที่ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญและผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระพ้นจากตำแหน่งตามวรรคหนึ่ง ระยะเวลาหนึ่งปีตามวรรคหนึ่งให้นับแต่วันที่ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญและผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ ที่ตั้งขึ้นใหม่เข้ารับหน้าที่ และให้นำความในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับแก่ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญและผู้ดำรงตำแหน่ง ในองค์กรอิสระที่ได้รับการแต่งตั้งขึ้นใหม่ด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๒๗๗ นอกจากที่บัญญัติไว้เป็นการเฉพาะในรัฐธรรมนูญนี้ ให้คณะรัฐมนตรีเสนอกฎหมาย เพื่อให้เป็นไปตามมาตรา ๑๙๖ มาตรา ๑๙๘ และมาตรา ๒๔๘ วรรคสาม ต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ภายในหนึ่งปีนับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้

ในระหว่างที่ยังไม่มีการปรับปรุงหรือแก้ไขกฎหมายให้เป็นไปตามมาตรา ๑๙๖ มาตรา ๑๙๘ และมาตรา ๒๔๘ วรรคสาม ให้คณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรม คณะกรรมการตุลาการศาลปกครอง และคณะกรรมการอัยการ ที่มีอยู่ในวันก่อนวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ ทำหน้าที่คณะกรรมการตุลาการ ศาลยุติธรรม คณะกรรมการตุลาการศาลปกครอง และคณะกรรมการอัยการตามมาตรา ๑๙๖ มาตรา ๑๙๘ และมาตรา ๒๔๘ วรรคสาม แล้วแต่กรณี ไปพลางก่อน

ในระหว่างที่ยังไม่มีการปรับปรุงหรือแก้ไขกฎหมายเพื่อให้เป็นไปตามมาตรา ๒๔๘ วรรคสี่ ห้ามมิให้พนักงานอัยการดำรงตำแหน่งกรรมการในรัฐวิสาหกิจ หรือกิจการอื่นของรัฐในทำนองเดียวกัน หรือดำรงตำแหน่งใดในห้างหุ้นส่วนบริษัทหรือกิจการอื่นใดที่มีวัตถุประสงค์มุ่งหาผลกำไรหรือรายได้ มาแบ่งปันกัน หรือเป็นที่ปรึกษาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง หรือดำรงตำแหน่งอื่นใดในลักษณะเดียวกัน

มาตรา ๒๗๘ ให้คณะรัฐมนตรีดำเนินการให้หน่วยงานของรัฐที่คณะรัฐมนตรีกำหนดดำเนินการ ให้จัดทำร่างกฎหมายที่จำเป็นตามมาตรา ๕๘ มาตรา ๖๒ และมาตรา ๖๓ ให้แล้วเสร็จและเสนอต่อ สภานิติบัญญัติแห่งชาติภายในสองร้อยสี่สิบวันนับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ และให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติ พิจารณาให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับร่างพระราชบัญญัตินั้น

ในกรณีที่มีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหลายหน่วยงาน ให้คณะรัฐมนตรีกำหนดระยะเวลาที่แต่ละหน่วยงานต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จตามความจำเป็นของแต่ละหน่วยงาน แต่ทั้งนี้เมื่อรวมแล้วต้องไม่เกินสองร้อยสี่สิบวันตามวรรคหนึ่ง

ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐตามวรรคหนึ่งไม่อาจดำเนินการได้ภายในกำหนดเวลาตามวรรคสอง ให้คณะรัฐมนตรีสั่งให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐนั้นพ้นจากตำแหน่ง

มาตรา ๒๗๙ บรรดาประกาศ คำสั่ง และการกระทำของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ หรือของหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ หรือที่จะออกใช้บังคับต่อไปตามมาตรา ๒๖๕ วรรคสอง ไม่ว่าจะเป็นประกาศ คำสั่ง หรือการกระทำที่มีผลใช้บังคับในทางรัฐธรรมนูญ ทางนิติบัญญัติ ทางบริหาร หรือทางตุลาการ ให้ประกาศ คำสั่ง การกระทำ ตลอดจนการปฏิบัติตามประกาศ คำสั่ง หรือการกระทำนั้น เป็นประกาศ คำสั่ง การกระทำ หรือการปฏิบัติที่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญนี้และกฎหมาย และมีผลใช้บังคับโดยชอบด้วยรัฐธรรมนูญนี้ต่อไป การยกเลิก หรือแก้ไขเพิ่มเติมประกาศหรือคำสั่งดังกล่าว ให้กระทำเป็นพระราชบัญญัติ เว้นแต่ประกาศหรือคำสั่งที่มีลักษณะเป็นการใช้อำนาจทางบริหาร การยกเลิกหรือแก้ไขเพิ่มเติมให้กระทำโดยคำสั่งนายกรัฐมนตรี หรือมติคณะรัฐมนตรี แล้วแต่กรณี

บรรดาการใด ๆ ที่ได้รับรองไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๑) พุทธศักราช ๒๕๕๘ และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๕๕๙ ว่าเป็นการชอบด้วยรัฐธรรมนูญและกฎหมาย รวมทั้งการกระทำที่เกี่ยวข้องเนื่องกับกรณีดังกล่าว ให้ถือว่ากรณีนั้นและการกระทำนั้นชอบด้วยรัฐธรรมนูญนี้และกฎหมาย

ผู้รับสนองพระราชโองการ
พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา
นายกรัฐมนตรี

พระราชบัญญัติ
ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน

พ.ศ. ๒๕๓๔

แก้ไขเพิ่มเติมถึงปัจจุบัน (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๕๓

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.
ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๑ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๓๔
เป็นปีที่ ๔๖ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ
ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติ
แห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔”

มาตรา ๒^๑ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิก

(๑) ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๘ ลงวันที่ ๒๙ กันยายน พ.ศ. ๒๕๑๕

(๒) ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๑๐ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๑๕

(๓) พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๘ ลงวันที่ ๒๙ กันยายน พ.ศ.
๒๕๑๕ พ.ศ. ๒๕๑๗

(๔) พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๘ ลงวันที่ ๒๙ กันยายน พ.ศ.
๒๕๑๕ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๑๗

(๕) พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๘ ลงวันที่ ๒๙ กันยายน พ.ศ.
๒๕๑๕ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๑๗

(๖) พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๘ ลงวันที่ ๒๙ กันยายน พ.ศ.
๒๕๑๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๑๗

(๗) ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๒ ลงวันที่ ๘ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๒๐

(๘) พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๘ ลงวันที่ ๒๙ กันยายน พ.ศ.
๒๕๑๕ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๒๒

^๑ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๐๘/ตอนที่ ๑๕๖/ฉบับพิเศษ หน้า ๑/๔ กันยายน ๒๕๓๔

(๙) ประกาศคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ ฉบับที่ ๔๘ เรื่องแก้ไขเพิ่มเติมประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๘ ลงวันที่ ๒๙ กันยายน พ.ศ. ๒๕๑๕ ลงวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๓๔

มาตรา ๓/๑^๒ การบริหารราชการตามพระราชบัญญัตินี้ต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ ความมีประสิทธิภาพ ความคุ้มค่าในเชิงภารกิจแห่งรัฐ การลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน การลดภารกิจและยุบเลิกหน่วยงานที่ไม่จำเป็น การกระจายภารกิจและทรัพยากรให้แก่ท้องถิ่น การกระจายอำนาจตัดสินใจ การอำนวยความสะดวก และการตอบสนองความต้องการของประชาชน ทั้งนี้ โดยมีผู้รับผิดชอบต่อผลของงาน

การจัดสรรงบประมาณ และการบรรจุและแต่งตั้งบุคคลเข้าดำรงตำแหน่งหรือปฏิบัติหน้าที่ต้องคำนึงถึงหลักการตามวรรคหนึ่ง

ในการปฏิบัติหน้าที่ของส่วนราชการ ต้องใช้วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีโดยเฉพาะอย่างยิ่งให้คำนึงถึงความรับผิดชอบต่อผู้ปฏิบัติงาน การมีส่วนร่วมของประชาชน การเปิดเผยข้อมูล การติดตามตรวจสอบและประเมินผลการปฏิบัติงาน ทั้งนี้ ตามความเหมาะสมของแต่ละภารกิจ

เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรานี้ จะตราพระราชกฤษฎีกากำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการปฏิบัติราชการและการสั่งการให้ส่วนราชการและข้าราชการปฏิบัติก็ได้

มาตรา ๔ ให้จัดระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน ดังนี้

- (๑) ระเบียบบริหารราชการส่วนกลาง
- (๒) ระเบียบบริหารราชการส่วนภูมิภาค
- (๓) ระเบียบบริหารราชการส่วนท้องถิ่น

มาตรา ๕ การแบ่งราชการออกเป็นส่วนต่าง ๆ ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ ให้กำหนดตำแหน่งและอัตราเงินเดือนโดยคำนึงถึงคุณภาพและปริมาณงานของส่วนราชการนั้น ๆ ไว้ด้วย

การบรรจุและการแต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่งหน้าที่ราชการต่าง ๆ ให้เป็นไปตามกฎหมาย

มาตรา ๖ ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ส่วนที่ ๑

การจัดระเบียบบริหารราชการส่วนกลาง

มาตรา ๗ ให้จัดระเบียบบริหารราชการส่วนกลาง ดังนี้

- (๑) สำนักนายกรัฐมนตรี
- (๒) กระทรวง หรือทบวงซึ่งมีฐานะเทียบเท่ากระทรวง
- (๓) ทบวง ซึ่งสังกัดสำนักนายกรัฐมนตรีหรือกระทรวง

^๒ มาตรา ๓/๑ เพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๕

(๔) กรม หรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นและมีฐานะเป็นกรม ซึ่งสังกัดหรือไม่สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวงหรือทบวง

สำนักนายกรัฐมนตรีมีฐานะเป็นกระทรวง

ส่วนราชการตาม (๑) (๒) (๓) และ (๔) มีฐานะเป็นนิติบุคคล

มาตรา ๘^๓ การจัดตั้ง การรวม หรือการโอนส่วนราชการตามมาตรา ๗ ให้ตราเป็นพระราชบัญญัติ การจัดตั้งทบวงโดยให้สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรีหรือกระทรวง ให้ระบุการสังกัดไว้ในพระราชบัญญัติด้วย

การจัดตั้งกรมหรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นและมีฐานะเป็นกรม ซึ่งไม่สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวง หรือทบวง ให้ระบุการไม่สังกัดไว้ในพระราชบัญญัติด้วย

มาตรา ๘ ทวิ^๔ การรวมหรือการโอนส่วนราชการตามมาตรา ๗ ไม่ว่าจะมียผลเป็นการจัดตั้งส่วนราชการ ขึ้นใหม่หรือไม่ ถ้าไม่มีการกำหนดตำแหน่งหรืออัตราของข้าราชการหรือลูกจ้างเพิ่มขึ้นให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

พระราชกฤษฎีกาตามวรรคหนึ่ง ให้ระบุอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการ การโอนอำนาจหน้าที่ตาม บทบัญญัติแห่งกฎหมาย ซึ่งส่วนราชการหรือเจ้าพนักงานที่มีอยู่เดิม การโอนข้าราชการและลูกจ้าง งบประมาณ รายจ่าย รวมทั้งทรัพย์สินและหนี้สินเอาไว้ด้วย แล้วแต่กรณี

ให้สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนและสำนักงานงบประมาณมีหน้าที่ตรวจสอบดูแลให้มีการ กำหนดตำแหน่งหรืออัตราของข้าราชการหรือลูกจ้างของส่วนราชการที่จัดตั้งขึ้นใหม่ หรือที่ถูกรวมหรือโอนไปตาม วรรคหนึ่ง เพิ่มขึ้นจนกว่าจะครบกำหนดสามปีนับแต่วันที่พระราชกฤษฎีกาตามวรรคหนึ่งมีผลใช้บังคับ

มาตรา ๘ ตรี^๕ การเปลี่ยนชื่อส่วนราชการตามมาตรา ๗ ให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา และในกรณีที่ชื่อ ตำแหน่งของข้าราชการในส่วนราชการนั้นเปลี่ยนไปให้ระบุการเปลี่ยนชื่อไว้ในพระราชกฤษฎีกาด้วย

บทบัญญัติแห่งกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ เทศบัญญัติหรือข้อบัญญัติท้องถิ่นอื่น ประกาศ หรือ คำสั่งใดที่อ้างถึงส่วนราชการหรือตำแหน่งของข้าราชการที่ได้ถูกเปลี่ยนชื่อตามวรรคหนึ่ง ให้ถือว่าบทบัญญัติแห่ง กฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ เทศบัญญัติหรือข้อบัญญัติท้องถิ่นอื่น ประกาศหรือคำสั่งนั้นอ้างถึงส่วนราชการ หรือตำแหน่งของข้าราชการที่ได้เปลี่ยนชื่อนั้น

มาตรา ๘ จัตวา^๖ การยุบส่วนราชการตามมาตรา ๗ ให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

เมื่อมีพระราชกฤษฎีกายุบส่วนราชการตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้งบประมาณรายจ่ายที่เหลืออยู่ของส่วน ราชการนั้นเป็นอันระงับไป สำหรับทรัพย์สินอื่นของส่วนราชการนั้นให้โอนให้แก่ส่วนราชการอื่นหรือหน่วยงานอื่น ของรัฐ ตามที่รัฐมนตรีซึ่งเป็นผู้รักษาการตามพระราชกฤษฎีกาตามวรรคหนึ่งกำหนดโดยความเห็นชอบของ คณะรัฐมนตรี สำหรับวิธีการจัดการกิจการ สิทธิและหนี้สินของส่วนราชการนั้นให้เป็นไปตามที่กำหนดในพระราช กฤษฎีกา

^๓ มาตรา ๘ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๓

^๔ มาตรา ๘ ทวิ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๓

^๕ มาตรา ๘ ตรี เพิ่มโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๓

^๖ มาตรา ๘ จัตวา เพิ่มโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๓

ข้าราชการหรือลูกจ้างซึ่งต้องพ้นจากราชการเพราะเหตุยุบตำแหน่ง อันเนื่องมาแต่การยุบส่วนราชการตามวรรคหนึ่ง นอกเหนือจากสิทธิประโยชน์ที่พึงได้รับตามกฎหมายหรือระเบียบข้อบังคับอื่นแล้ว ให้ข้าราชการหรือลูกจ้างได้รับเงินชดเชยตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาตามวรรคหนึ่งด้วย

ในกรณีที่ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานอื่นของรัฐประสงค์จะรับโอนข้าราชการหรือลูกจ้างตามวรรคสามก็ให้กระทำได้โดยมิให้ถือว่าข้าราชการหรือลูกจ้างผู้นั้นได้พ้นจากราชการตามวรรคสาม แต่ทั้งนี้ต้องกระทำภายในสามสิบวันนับแต่พระราชกฤษฎีกาตามวรรคหนึ่งมีผลใช้บังคับ

มาตรา ๘ เบญจ^๗ พระราชกฤษฎีกาตามมาตรา ๘ ทวิ หรือมาตรา ๘ จัตวา ที่มีผลเป็นการแก้ไขเพิ่มเติมหรือยกเลิกบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่จัดตั้งส่วนราชการ กฎหมายว่าด้วยการปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม หรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง ตามมาตรา ๒๓๐ วรรคห้า ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ให้ระบุให้ชัดเจนในพระราชกฤษฎีกากว่าบทบัญญัติใดถูกแก้ไขเพิ่มเติมหรือยกเลิกเป็นประการใดในกฎหมายนั้น

มาตรา ๘ ฉ^๘ การแบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานรัฐมนตรี กรม หรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่น และมีฐานะเป็นกรม ให้ออกเป็นกฎกระทรวงและให้ระบุอำนาจหน้าที่ของแต่ละส่วนราชการไว้ในกฎกระทรวงด้วย

ให้รัฐมนตรีเจ้าสังกัดของส่วนราชการตามวรรคหนึ่งเป็นผู้ออกกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการดังกล่าว กฎกระทรวงนั้นเมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

มาตรา ๘ สัตต^๙ ให้สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนและสำนักงานงบประมาณร่วมกันเสนอความเห็นต่อคณะรัฐมนตรีในการแบ่งส่วนราชการภายในและในการกำหนดอำนาจหน้าที่ของแต่ละส่วนราชการตามมาตรา ๘ ฉ ในการเสนอความเห็นดังกล่าวให้สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนจัดอัตรากำลัง และสำนักงานงบประมาณจัดสรรเงินงบประมาณให้สอดคล้องเสนอไปในคราวเดียวกัน

มาตรา ๘ อัฐ^{๑๐} การแบ่งส่วนราชการภายในมหาวิทยาลัยหรือสถาบันในทบวงมหาวิทยาลัยให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยมหาวิทยาลัยหรือสถาบันนั้น

หมวด ๑

การจัดระเบียบราชการในสำนักนายกรัฐมนตรี

มาตรา ๙ การจัดระเบียบราชการในสำนักนายกรัฐมนตรีให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม

ให้ส่วนราชการในสำนักนายกรัฐมนตรีบรรดาที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยการปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม มีฐานะเป็นกรม

^๗ มาตรา ๘ เบญจ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๓

^๘ มาตรา ๘ ฉ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๓

^๙ มาตรา ๘ สัตต เพิ่มโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๓

^{๑๐} มาตรา ๘ อัฐ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๓

สำนักนายกรัฐมนตรีอาจจัดให้มีส่วนราชการเป็นการภายในขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรีเพื่อทำหน้าที่จัดทำนโยบายและแผน กำกับ เร่งรัด และติดตามนโยบายและแผนการปฏิบัติราชการตามนโยบายที่คณะรัฐมนตรีกำหนดหรืออนุมัติ เพื่อการนี้นายกรัฐมนตรีจะสั่งให้กรมหรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นและมีฐานะเป็นกรมในสำนักนายกรัฐมนตรีจัดทำก็ได้

มาตรา ๑๐ สำนักนายกรัฐมนตรีมีอำนาจหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยการปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม

สำนักนายกรัฐมนตรีมีนายกรัฐมนตรีเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการและรับผิดชอบในการกำหนดนโยบาย เป้าหมาย และผลสัมฤทธิ์ของงานในสำนักนายกรัฐมนตรีให้สอดคล้องกับนโยบายที่คณะรัฐมนตรีแถลงไว้ต่อรัฐสภา หรือที่คณะรัฐมนตรีกำหนดหรืออนุมัติ โดยจะให้มีรองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรีเป็นผู้ช่วยสั่งและปฏิบัติราชการก็ได้^{๑๑}

ในกรณีที่มิใช่นายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรีหรือมีทั้งรองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี การสั่งและการปฏิบัติราชการของรองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรีให้เป็นไปตามที่นายกรัฐมนตรีมอบหมาย^{๑๒}

ในระหว่างที่คณะรัฐมนตรีต้องอยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าคณะรัฐมนตรีที่ตั้งขึ้นใหม่จะเข้ารับหน้าที่เพราะนายกรัฐมนตรีตาย ขาดคุณสมบัติ ต้องคำพิพากษาให้จำคุก สมาชิกวุฒิสภามีมติไม่ไว้วางใจ ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าความเป็นรัฐมนตรีของนายกรัฐมนตรีสิ้นสุดลง หรือวุฒิสภามีมติให้ถอดถอนจากตำแหน่ง ให้คณะรัฐมนตรีมอบหมายให้รองนายกรัฐมนตรีคนใดคนหนึ่งเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนนายกรัฐมนตรี ถ้าไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งรองนายกรัฐมนตรีหรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ให้คณะรัฐมนตรีมอบหมายให้รัฐมนตรีคนใดคนหนึ่งเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่แทน^{๑๓}

ในระหว่างที่คณะรัฐมนตรีต้องอยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าคณะรัฐมนตรีที่ตั้งขึ้นใหม่จะเข้ารับหน้าที่ ให้คณะรัฐมนตรีดังกล่าวอำนวยความสะดวกให้หัวหน้าส่วนราชการต่าง ๆ ดำเนินการใด ๆ เท่าที่จำเป็น เพื่อรับแนวทางการบริหารราชการแผ่นดินจากนายกรัฐมนตรีคนใหม่มาเตรียมการดำเนินการได้^{๑๔}

มาตรา ๑๑ นายกรัฐมนตรีในฐานะหัวหน้ารัฐบาลมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

(๑) กำกับโดยทั่วไปซึ่งการบริหารราชการแผ่นดิน เพื่อการนี้จะสั่งให้ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค และส่วนราชการซึ่งมีหน้าที่ควบคุมราชการส่วนท้องถิ่น ชี้แจง แสดงความคิดเห็น ทำรายงานเกี่ยวกับการปฏิบัติราชการ ในกรณีจำเป็นจะยับยั้งการปฏิบัติราชการใด ๆ ที่ขัดต่อนโยบายหรือมติของคณะรัฐมนตรีก็ได้และมีอำนาจสั่งสอบสวนข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการปฏิบัติราชการของราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค และราชการส่วนท้องถิ่น

(๒) มอบหมายให้รองนายกรัฐมนตรีกำกับการบริหารราชการของกระทรวง หรือทบวงหนึ่งหรือหลายกระทรวงหรือทบวง

^{๑๑} มาตรา ๑๐ วรรคสอง แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๕

^{๑๒} มาตรา ๑๐ วรรคสาม แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๕

^{๑๓} มาตรา ๑๐ วรรคสี่ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๕

^{๑๔} มาตรา ๑๐ วรรคห้า เพิ่มโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๕

(๓) บังคับบัญชาข้าราชการฝ่ายบริหารทุกตำแหน่งซึ่งสังกัดกระทรวง ทบวง กรม และส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเป็นกรม

(๔) สั่งให้ข้าราชการซึ่งสังกัดกระทรวง ทบวง กรมหนึ่งมาปฏิบัติราชการสำนักนายกรัฐมนตรี โดยจะให้ขาดจากอัตราเงินเดือนทางสังกัดเดิมหรือไม่ก็ได้ ในกรณีที่ให้ขาดจากอัตราเงินเดือนทางสังกัดเดิม ให้ได้รับเงินเดือนในสำนักนายกรัฐมนตรีในระดับ และขั้นที่ไม่สูงกว่าเดิม

(๕) แต่งตั้งข้าราชการซึ่งสังกัดกระทรวง ทบวง กรมหนึ่งไปดำรงตำแหน่งของอีกกระทรวง ทบวง กรมหนึ่ง โดยให้ได้รับเงินเดือนจากกระทรวง ทบวง กรมเดิม ในกรณีเช่นว่านี้ให้ข้าราชการซึ่งได้รับแต่งตั้งมีฐานะเสมือนเป็นข้าราชการสังกัดกระทรวง ทบวง กรม ซึ่งตนมาดำรงตำแหน่งนั้นทุกประการ แต่ถ้าเป็นการแต่งตั้งข้าราชการตั้งแต่ตำแหน่งอธิบดีหรือเทียบเท่าขึ้นไปต้องได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรี

(๖) แต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิเป็นประธานที่ปรึกษา ที่ปรึกษา หรือคณะที่ปรึกษาของนายกรัฐมนตรี หรือเป็นคณะกรรมการเพื่อปฏิบัติราชการใด ๆ และกำหนดอัตราเบี้ยประชุมหรือค่าตอบแทนให้แก่ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้ง

(๗) แต่งตั้งข้าราชการการเมืองให้ปฏิบัติราชการในสำนักนายกรัฐมนตรี

(๘) วางระเบียบปฏิบัติราชการ เพื่อให้การบริหารราชการแผ่นดินเป็นไปโดยรวดเร็วและมีประสิทธิภาพเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่น

(๙) ดำเนินการอื่น ๆ ในการปฏิบัติตามนโยบาย

ระเบียบตาม (๘) เมื่อคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบแล้ว ให้ใช้บังคับได้

มาตรา ๑๒ ในกรณีที่นายกรัฐมนตรีเป็นผู้บังคับบัญชาส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นและมีฐานะเป็นกรม แต่มิได้สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรีหรือทบวง นายกรัฐมนตรีจะมอบหมายให้รองนายกรัฐมนตรี หรือรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรีปฏิบัติราชการแทนก็ได้

มาตรา ๑๓ สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับราชการทางการเมือง มีเลขาธิการนายกรัฐมนตรีเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการ และรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรี และให้มีรองเลขาธิการนายกรัฐมนตรีฝ่ายการเมืองและรองเลขาธิการนายกรัฐมนตรีฝ่ายบริหาร เป็นผู้ช่วยสั่งและปฏิบัติราชการและจะให้มีผู้ช่วยเลขาธิการนายกรัฐมนตรี เป็นผู้ช่วยสั่งและปฏิบัติราชการด้วยก็ได้

ให้เลขาธิการนายกรัฐมนตรีและรองเลขาธิการนายกรัฐมนตรีฝ่ายการเมือง เป็นข้าราชการการเมือง และให้รองเลขาธิการนายกรัฐมนตรีฝ่ายบริหาร และผู้ช่วยเลขาธิการนายกรัฐมนตรี เป็นข้าราชการพลเรือนสามัญ

มาตรา ๑๔ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับราชการของคณะรัฐมนตรี รัฐสภา และราชการในพระองค์ มีเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการ และรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรี และให้มีรองเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเป็นผู้ช่วยสั่งและปฏิบัติราชการ และจะให้มีผู้ช่วยเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเป็นผู้ช่วยสั่งและปฏิบัติราชการด้วยก็ได้

ให้เลขาธิการคณะรัฐมนตรี รองเลขาธิการคณะรัฐมนตรี และผู้ช่วยเลขาธิการคณะรัฐมนตรี เป็นข้าราชการพลเรือนสามัญ

มาตรา ๑๕^{๑๕} ในสำนักนายกรัฐมนตรี อาจมีส่วนราชการที่อยู่ในบังคับบัญชาขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรีได้ตามที่กำหนดในกฎหมายว่าด้วยการปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม

มาตรา ๑๖ สำนักนายกรัฐมนตรี นอกจากมีนายกรัฐมนตรี รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ให้มีปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีคนหนึ่งมีอำนาจหน้าที่ดังนี้

(๑) รับผิดชอบควบคุมราชการประจำในสำนักนายกรัฐมนตรี กำหนดแนวทางและแผนการปฏิบัติราชการของสำนักนายกรัฐมนตรี และลำดับความสำคัญของแผนการปฏิบัติราชการประจำปีของส่วนราชการในสำนักนายกรัฐมนตรีให้เป็นไปตามนโยบายที่นายกรัฐมนตรีกำหนดรวมทั้งกำกับ เร่งรัด ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติราชการของส่วนราชการในสำนักนายกรัฐมนตรี

(๒) เป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการของส่วนราชการในสำนักนายกรัฐมนตรีรองจากนายกรัฐมนตรี รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ยกเว้นข้าราชการของส่วนราชการซึ่งหัวหน้าส่วนราชการขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรี

(๓) เป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการในสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีและรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการของสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

ในการปฏิบัติราชการของปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีตามวรรคหนึ่ง ให้มีรองปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีเป็นผู้ช่วยสั่งและปฏิบัติราชการ และจะให้มีผู้ช่วยปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีเป็นผู้ช่วยสั่งและปฏิบัติราชการด้วยก็ได้

ในกรณีที่มีรองปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีหรือผู้ช่วยปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีหรือมีทั้งรองปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีและผู้ช่วยปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ให้รองปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีหรือผู้ช่วยปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการและรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการรองจากปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

ให้ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี รองปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี และผู้ช่วยปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี เป็นข้าราชการพลเรือนสามัญ และให้รองปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ผู้ช่วยปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี และผู้ดำรงตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นในสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี มีอำนาจหน้าที่ตามที่ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีกำหนดหรือมอบหมาย

ให้นำความในมาตรา ๑๙/๑ มาใช้บังคับแก่ราชการของสำนักนายกรัฐมนตรี ในส่วนที่เกี่ยวกับสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีและส่วนราชการที่มีได้ขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรีด้วยโดยอนุโลม^{๑๖}

มาตรา ๑๗ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับราชการประจำทั่วไปของสำนักนายกรัฐมนตรี และราชการที่คณะรัฐมนตรีมิได้กำหนดให้เป็นหน้าที่ของกรมใดกรมหนึ่งในสังกัดสำนักนายกรัฐมนตรีโดยเฉพาะ รวมทั้งกำกับและเร่งรัดการปฏิบัติราชการของส่วนราชการในสำนักนายกรัฐมนตรี ให้เป็นไปตามนโยบาย แนวทางและแผนการปฏิบัติราชการของสำนักนายกรัฐมนตรี ยกเว้นราชการของส่วนราชการซึ่งกฎหมายกำหนดให้หัวหน้าส่วนราชการขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรี

ในกรณีที่สำนักนายกรัฐมนตรีมีทบวงอยู่ในสังกัดและยังไม่สมควรจัดตั้งสำนักงานปลัดทบวงตามมาตรา ๒๕ วรรคสาม จะให้สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีทำหน้าที่สำนักงานปลัดทบวงด้วยก็ได้

^{๑๕} มาตรา ๑๕ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๕

^{๑๖} มาตรา ๑๖ วรรคห้า เพิ่มโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๕

หมวด ๒
การจัดระเบียบราชการในกระทรวงหรือทบวง

มาตรา ๑๘ ให้จัดระเบียบราชการของกระทรวง ดังนี้

(๑) สำนักงานรัฐมนตรี

(๒) สำนักงานปลัดกระทรวง

(๓) กรม หรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่น เว้นแต่บางกระทรวงเห็นว่าไม่มีความจำเป็นจะไม่แยกส่วนราชการตั้งขึ้นเป็นกรมก็ได้

ให้ส่วนราชการตาม (๒) และส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นตาม (๓) มีฐานะเป็นกรม

กระทรวงใดไม่มีความจำเป็นจะต้องมีส่วนราชการเพื่อทำหน้าที่จัดทำนโยบายและแผน กำกับ เร่งรัด และติดตามนโยบายและแผนการปฏิบัติราชการของกระทรวง จะจัดระเบียบบริหารราชการโดยอนุมัติคณะรัฐมนตรีเพื่อให้มีสำนักนโยบายและแผนเป็นส่วนราชการภายใน ขึ้นตรงต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงก็ได้

ในกระทรวงจะตราพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งส่วนราชการเพื่อรับผิดชอบภาระหน้าที่ใดโดยเฉพาะซึ่งไม่มีฐานะเป็นกรมแต่มีผู้บังคับบัญชาของส่วนราชการดังกล่าวเป็นอธิบดีหรือตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเป็นอธิบดีก็ได้ ในกรณีเช่นนั้นให้อธิบดีหรือผู้ดำรงตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นดังกล่าวมีอำนาจหน้าที่สำหรับส่วนราชการนั้นเช่นเดียวกับอธิบดี ตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา และให้คณะอนุกรรมการสามัญประจำกระทรวงทำหน้าที่คณะอนุกรรมการสามัญประจำกรม สำหรับส่วนราชการนั้น^{๑๗}

การตราพระราชกฤษฎีกาตามวรรคสี่ให้กระทำได้ในกรณีเป็นการยุบ รวม หรือโอนกรมในกระทรวงใดมาจัดตั้งเป็นส่วนราชการตามวรรคสี่ในกระทรวงนั้นหรือกระทรวงอื่น โดยไม่มีการกำหนดตำแหน่งหรืออัตราของข้าราชการหรือลูกจ้างเพิ่มขึ้น และให้นำความในมาตรา ๘ ทวิ และมาตรา ๘ เบญจ มาใช้บังคับโดยอนุโลม^{๑๘}

การแต่งตั้งอธิบดีหรือผู้ดำรงตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นของส่วนราชการตามวรรคสี่ให้รัฐมนตรีเจ้าสังกัดเป็นผู้นำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาอนุมัติ และให้ผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวเป็นผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูงตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต^{๑๙}

ก่อนที่คณะรัฐมนตรีจะให้ความเห็นชอบในร่างพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งส่วนราชการตามวรรคสี่ของกระทรวงใด ให้นายกรัฐมนตรีส่งร่างพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวต่อสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาเพื่อทราบ^{๒๐}

ให้นำความในวรรคสี่ วรรคห้า วรรคหก และวรรคเจ็ด มาใช้บังคับกับสำนักนายกรัฐมนตรีและทบวงตามหมวด ๓ โดยอนุโลม^{๒๑}

มาตรา ๑๙^{๒๒} กระทรวงมีอำนาจหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยการปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม

^{๑๗} มาตรา ๑๘ วรรคสี่ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๕

^{๑๘} มาตรา ๑๘ วรรคห้า เพิ่มโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๕

^{๑๙} มาตรา ๑๘ วรรคหก เพิ่มโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๕

^{๒๐} มาตรา ๑๘ วรรคเจ็ด เพิ่มโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๕

^{๒๑} มาตรา ๑๘ วรรคแปด เพิ่มโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๕

^{๒๒} มาตรา ๑๙ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๕

การจัดระเบียบราชการในกระทรวงหนึ่ง ๆ ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม ส่วนการจัดระเบียบราชการในกระทรวงที่เกี่ยวกับการทหาร และการศึกษา ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

มาตรา ๑๙/๑^{๒๓} ให้ปลัดกระทรวง หัวหน้ากลุ่มภารกิจและหัวหน้าส่วนราชการตั้งแต่ระดับกรมขึ้นไป วางแผนและประสานกิจกรรมให้มีการใช้ทรัพยากรของส่วนราชการต่าง ๆ ในกระทรวงร่วมกันเพื่อให้เกิด ประสิทธิภาพ ความคุ้มค่า และบรรลุเป้าหมายของกระทรวง

เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง หัวหน้าส่วนราชการและหัวหน้ากลุ่มภารกิจดังกล่าวจะมี มติให้นางบประมาณที่แต่ละส่วนราชการได้รับจัดสรรมาดำเนินการและใช้จ่ายร่วมกันก็ได้

มาตรา ๒๐^{๒๔} ภายใต้บังคับบทบัญญัติมาตรา ๑๑ ในกระทรวงหนึ่ง ให้มีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคน หนึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการ และรับผิดชอบในการกำหนดนโยบาย เป้าหมาย และผลสัมฤทธิ์ของงานใน กระทรวงให้สอดคล้องกับนโยบายที่คณะรัฐมนตรีแถลงไว้ต่อรัฐสภาหรือที่คณะรัฐมนตรีกำหนดหรืออนุมัติ โดยจะ ให้มีรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเป็นผู้ช่วยสั่งและปฏิบัติราชการก็ได้

ในกรณีที่รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวง การสั่งหรือการปฏิบัติราชการของรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวง ให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมอบหมาย

ในกรณีที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเป็นผู้บังคับบัญชาส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นและมีฐานะเป็นกรม แต่มิได้สังกัดกระทรวง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงจะมอบหมายให้รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงปฏิบัติราชการแทนก็ได้

มาตรา ๒๑^{๒๕} ในกระทรวงให้มีปลัดกระทรวงคนหนึ่งมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

(๑) รับผิดชอบควบคุมราชการประจำในกระทรวง แปลงนโยบายเป็นแนวทางและแผนการปฏิบัติ ราชการ กำกับการทำงานของส่วนราชการในกระทรวงให้เกิดผลสัมฤทธิ์ และประสานการปฏิบัติงานของส่วน ราชการในกระทรวงให้มีเอกภาพสอดคล้องกัน รวมทั้งเร่งรัดติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติราชการของส่วน ราชการในกระทรวง

(๒) เป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการของส่วนราชการในกระทรวงรองจากรัฐมนตรี

(๓) เป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการในสำนักงานปลัดกระทรวง และรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการของ สำนักงานปลัดกระทรวง

ในการปฏิบัติราชการของปลัดกระทรวงตามวรรคหนึ่ง จะให้มีรองปลัดกระทรวงคนหนึ่งเป็นผู้ช่วยสั่ง และปฏิบัติราชการตามที่ปลัดกระทรวงมอบหมายก็ได้

ภายในกระทรวงจะออกกฎกระทรวงกำหนดให้ส่วนราชการระดับกรมตั้งแต่สองส่วนราชการขึ้นไปอยู่ ภายใต้กลุ่มภารกิจเดียวกันก็ได้ โดยให้แต่ละกลุ่มภารกิจมีผู้ดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าอธิบดีคนหนึ่งเป็นหัวหน้ากลุ่ม ภารกิจรับผิดชอบราชการและบังคับบัญชาข้าราชการของส่วนราชการในกลุ่มภารกิจนั้น โดยปฏิบัติราชการขึ้นตรง

^{๒๓} มาตรา ๑๙/๑ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๕

^{๒๔} มาตรา ๒๐ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๕

^{๒๕} มาตรา ๒๑ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๕

ต่อปลัดกระทรวงหรือขึ้นตรงต่อรัฐมนตรีตามที่กำหนดโดยกฎกระทรวง และในกรณีที่ขึ้นตรงต่อรัฐมนตรีต้องรายงานผลการดำเนินงานต่อปลัดกระทรวงตามที่กำหนดโดยกฎกระทรวง

ในกลุ่มภารกิจเดียวกัน หัวหน้ากลุ่มภารกิจอาจกำหนดให้ส่วนราชการของส่วนราชการระดับกรมแห่งหนึ่งปฏิบัติงานที่เกี่ยวกับสารบรรณ บุคลากร การเงิน การพัสดุ หรือการบริหารงานทั่วไปให้แก่ส่วนราชการแห่งอื่นภายใต้กลุ่มภารกิจเดียวกันก็ได้

กระทรวงใดมิได้จัดให้มีกลุ่มภารกิจ และมีปริมาณงานมาก จะให้มีรองปลัดกระทรวงเป็นผู้ช่วยสั่งและปฏิบัติราชการเพิ่มขึ้นเป็นสองคนก็ได้

ในกรณีที่กระทรวงใดมีการจัดกลุ่มภารกิจ จะให้มีรองปลัดกระทรวงเพิ่มขึ้นเป็นหัวหน้ากลุ่มภารกิจก็ได้ และให้อำนาจหน้าที่ของปลัดกระทรวงที่เกี่ยวกับราชการของส่วนราชการในกลุ่มภารกิจเป็นอำนาจหน้าที่ของหัวหน้ากลุ่มภารกิจนั้น ทั้งนี้ เว้นแต่จะมีกฎกระทรวงกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น

กระทรวงใดมีการกิจเพิ่มขึ้น และมีความจำเป็นอย่างยิ่งต้องมีรองปลัดกระทรวงมากกว่าที่กำหนดไว้ในวรรคห้าหรือวรรคหก คณะกรรมการข้าราชการพลเรือน และคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการจะร่วมกันอนุมัติให้กระทรวงนั้นมีรองปลัดกระทรวงเพิ่มขึ้นเป็นกรณีพิเศษโดยจะกำหนดเงื่อนไขหรือเงื่อนไขไว้ด้วยหรือไม่ก็ได้^{๒๖}

ในการดำเนินการตามวรรคเจ็ด ให้คณะกรรมการพัฒนาระบบราชการจัดให้มีการประชุมพิจารณา ร่วมกัน โดยกรรมการแต่ละฝ่ายจะต้องมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งจึงจะเป็นองค์ประชุม และในการออกเสียงลงมติจะต้องได้คะแนนเสียงของกรรมการแต่ละฝ่ายเกินกว่ากึ่งหนึ่งของกรรมการฝ่ายดังกล่าวที่มาประชุม แล้วให้นำมติดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป^{๒๗}

มาตรา ๒๒ สำนักงานรัฐมนตรีมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับราชการทางการเมือง มีเลขานุการรัฐมนตรีซึ่งเป็นข้าราชการการเมืองเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการ และรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการของสำนักงานรัฐมนตรีขึ้นตรงต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวง และจะให้มิผู้ช่วยเลขานุการรัฐมนตรีซึ่งเป็นข้าราชการการเมืองคนหนึ่งหรือหลายคนเป็นผู้ช่วยสั่งหรือปฏิบัติราชการแทนเลขานุการรัฐมนตรีก็ได้

มาตรา ๒๓ สำนักงานปลัดกระทรวงมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับราชการประจำทั่วไปของกระทรวง และราชการที่คณะรัฐมนตรีมิได้กำหนดให้เป็นหน้าที่ของกรมใดกรมหนึ่งในสังกัดกระทรวงโดยเฉพาะ รวมทั้งกำกับและเร่งรัดการปฏิบัติราชการของส่วนราชการในกระทรวงให้เป็นไปตามนโยบาย แนวทางและแผนการปฏิบัติราชการของกระทรวง

ในกรณีที่กระทรวงมีทบวงอยู่ในสังกัดและยังไม่สมควรจัดตั้งสำนักงานปลัดทบวงตามมาตรา ๒๕ วรรคสาม จะให้สำนักงานปลัดกระทรวงทำหน้าที่สำนักงานปลัดทบวงด้วยก็ได้

มาตรา ๒๔ การจัดระเบียบราชการในทบวงซึ่งมีฐานะเทียบเท่ากระทรวงให้อนุโลมตามการจัดระเบียบราชการของกระทรวงซึ่งบัญญัติไว้ในมาตรา ๑๘ ถึงมาตรา ๒๓

^{๒๖} มาตรา ๒๑ วรรคเจ็ด เพิ่มโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๕๐

^{๒๗} มาตรา ๒๑ วรรคแปด เพิ่มโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๕๐

หมวด ๓

การจัดระเบียบราชการในทบวงซึ่งสังกัดสำนักนายกรัฐมนตรีหรือกระทรวง

มาตรา ๒๕ ราชการส่วนใดซึ่งโดยสภาพและปริมาณของงานไม่เหมาะสมที่จะจัดตั้งเป็นกระทรวงหรือทบวงซึ่งมีฐานะเทียบเท่ากระทรวง จะจัดตั้งเป็นทบวงสังกัดสำนักนายกรัฐมนตรีหรือกระทรวง เพื่อให้มีรัฐมนตรีว่าการทบวงเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการ และรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการของทบวงก็ได้ และให้จัดระเบียบราชการในทบวงดังนี้

(๑) สำนักงานรัฐมนตรี

(๒) สำนักงานปลัดทบวง

(๓) กรม หรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่น เว้นแต่บางทบวงซึ่งเห็นว่าไม่มีความจำเป็นจะไม่แยกส่วนราชการตั้งขึ้นเป็นกรมก็ได้

ให้ส่วนราชการตาม (๒) และส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นตาม (๓) มีฐานะเป็นกรม

ในกรณีที่สำนักนายกรัฐมนตรีหรือกระทรวงมีทบวงอยู่ในสังกัด และปริมาณและคุณภาพของราชการในทบวงยังไม่สมควรจัดตั้งสำนักงานปลัดทบวง จะให้สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีหรือสำนักงานปลัดกระทรวงทำหน้าที่สำนักงานปลัดทบวงด้วยก็ได้

มาตรา ๒๖ การจัดระเบียบราชการในทบวงหนึ่ง ๆ ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม ส่วนการจัดระเบียบราชการในทบวงมหาวิทยาลัย ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น ทบวงมีอำนาจหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยการปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม

มาตรา ๒๗ ภายใต้บังคับบทบัญญัติมาตรา ๑๑ ทบวงหนึ่งมีรัฐมนตรีว่าการทบวงเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการ และกำหนดนโยบายของทบวงให้สอดคล้องกับนโยบายที่คณะรัฐมนตรีกำหนดหรืออนุมัติ และรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการของทบวง และจะให้รัฐมนตรีช่วยว่าการทบวงเป็นผู้ช่วยสั่งและปฏิบัติราชการก็ได้

ในกรณีที่รัฐมนตรีช่วยว่าการทบวง การสั่งหรือการปฏิบัติราชการของรัฐมนตรีช่วยว่าการทบวงให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีว่าการทบวงมอบหมาย

ในกรณีที่เป็ทบวงสังกัดสำนักนายกรัฐมนตรีหรือกระทรวง ให้รัฐมนตรีว่าการทบวงปฏิบัติราชการภายใต้การกำกับของนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีว่าการกระทรวง แล้วแต่กรณี

มาตรา ๒๘ ทบวง นอกจากมีรัฐมนตรีว่าการทบวงและรัฐมนตรีช่วยว่าการทบวง ให้มีปลัดทบวงคนหนึ่ง มีอำนาจหน้าที่ดังนี้

(๑) รับผิดชอบควบคุมราชการประจำในทบวง กำหนดแนวทางและแผนการปฏิบัติราชการของทบวง และลำดับความสำคัญของแผนการปฏิบัติราชการประจำปีของส่วนราชการในทบวงให้เป็นไปตามนโยบายที่รัฐมนตรีกำหนด รวมทั้งกำกับ เร่งรัด ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติราชการของส่วนราชการในทบวง

(๒) เป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการของส่วนราชการในทบวงรองจากรัฐมนตรี

(๓) เป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการในสำนักงานปลัดทบวงและรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการของสำนักงานปลัดทบวง

ในการปฏิบัติราชการของปลัดทบวงตามวรรคหนึ่ง ให้มีรองปลัดทบวงเป็นผู้ช่วยสั่งและปฏิบัติราชการ และให้มีผู้ช่วยปลัดทบวงเป็นผู้ช่วยสั่งและปฏิบัติราชการด้วยก็ได้

ในกรณีที่มิทรงปลัดทบวงหรือผู้ช่วยปลัดทบวง หรือมีทั้งรองปลัดทบวงและผู้ช่วยปลัดทบวง ให้รองปลัดทบวงหรือผู้ช่วยปลัดทบวงเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการและรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการรองจากปลัดทบวง

ให้รองปลัดทบวง ผู้ช่วยปลัดทบวง และผู้ดำรงตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นในสำนักงานปลัดทบวง มีอำนาจหน้าที่ตามที่ปลัดทบวงกำหนดหรือมอบหมาย

ในกรณีที่ปลัดทบวงจะต้องปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับหรือคำสั่งใด หรือมติของคณะรัฐมนตรีในเรื่องใด ถ้ากฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือคำสั่งนั้น หรือมติของคณะรัฐมนตรีในเรื่องนั้นมีได้กล่าวถึงอำนาจของปลัดทบวงไว้ให้ปลัดทบวงมีอำนาจดังเช่นปลัดกระทรวง

ในกรณีที่ให้สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีหรือสำนักงานปลัดกระทรวงทำหน้าที่สำนักงานปลัดทบวง ให้ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีหรือปลัดกระทรวงทำหน้าที่ปลัดทบวง

มาตรา ๒๙ สำนักงานรัฐมนตรีมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับราชการทางการเมือง มีเลขานุการรัฐมนตรีซึ่งเป็นข้าราชการการเมืองเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการ และรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการของสำนักงานรัฐมนตรีขึ้นตรงต่อรัฐมนตรีว่าการทบวง และจัดให้มีผู้ช่วยเลขานุการรัฐมนตรี ซึ่งเป็นข้าราชการการเมืองคนหนึ่งหรือหลายคนเป็นผู้ช่วยสั่งหรือปฏิบัติราชการแทนเลขานุการรัฐมนตรีก็ได้

มาตรา ๓๐ สำนักงานปลัดทบวงมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับราชการประจำทั่วไปของทบวง และราชการที่คณะรัฐมนตรีมิได้กำหนดให้เป็นหน้าที่ของกรมใดกรมหนึ่งในสังกัดทบวงโดยเฉพาะ รวมทั้งกำกับและเร่งรัดการปฏิบัติราชการของส่วนราชการในทบวงให้เป็นไปตามนโยบาย แนวทางและแผนการปฏิบัติราชการของทบวง

หมวด ๔

การจัดระเบียบราชการในกรม

มาตรา ๓๑ กรมซึ่งสังกัดหรือไม่สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวง หรือทบวงอาจแบ่งส่วนราชการดังนี้

(๑) สำนักงานเลขานุการกรม

(๒) กองหรือส่วนราชการที่มีฐานะเทียบกอง เว้นแต่บางกรมเห็นว่าไม่มีความจำเป็นจะไม่แยกส่วนราชการตั้งขึ้นเป็นกองก็ได้

กรมใดมีความจำเป็น จะแบ่งส่วนราชการโดยให้มีส่วนราชการอื่นนอกจาก (๑) หรือ (๒) ก็ได้ สำหรับสำนักงานตำรวจแห่งชาติ จะแบ่งส่วนราชการให้เหมาะสมกับราชการของตำรวจก็ได้^{๒๘}

^{๒๘} มาตรา ๓๑ วรรคสาม แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๕๓

มาตรา ๓๒^{๒๙} กรมมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับราชการของกระทรวงตามที่กำหนดในกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการของกรม หรือตามกฎหมายว่าด้วยอำนาจหน้าที่ของกรมนั้น

ในกรมหนึ่งมีอธิบดีคนหนึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการและรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการของกรมให้เกิดผลสัมฤทธิ์และเป็นไปตามเป้าหมาย แนวทาง และแผนการปฏิบัติราชการของกระทรวงและในกรณีที่มีกฎหมายอื่นกำหนดอำนาจหน้าที่ของอธิบดีไว้เป็นการเฉพาะ การใช้อำนาจและการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายดังกล่าวให้คำนึงถึงนโยบายที่คณะรัฐมนตรีแถลงไว้ต่อรัฐสภาหรือที่คณะรัฐมนตรีกำหนดหรืออนุมัติ และนโยบายแนวทาง และแผนการปฏิบัติราชการของกระทรวงด้วย

ในกรมหนึ่งจะให้มีรองอธิบดีเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการรองจากอธิบดีและช่วยอธิบดีปฏิบัติราชการก็ได้

รองอธิบดีมีอำนาจหน้าที่ตามที่อธิบดีกำหนดหรือมอบหมาย

มาตรา ๓๓ สำนักงานเลขาธิการกรมมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับราชการทั่วไปของกรม และราชการที่มีได้แยกให้เป็นหน้าที่ของกองหรือส่วนราชการใดโดยเฉพาะมีเลขาธิการกรมเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการ และรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการของสำนักงานเลขาธิการกรม

ส่วนราชการตามมาตรา ๓๑ วรรคหนึ่ง (๒) และส่วนราชการตามมาตรา ๓๑ วรรคสอง ให้มีอำนาจหน้าที่ตามที่ได้กำหนดไว้ให้เป็นหน้าที่ของส่วนราชการนั้น ๆ โดยให้มีผู้อำนวยการกอง หัวหน้ากอง หรือหัวหน้าส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่เทียบเท่ากับผู้อำนวยการกอง หรือหัวหน้ากองหรือหัวหน้าส่วนราชการตามมาตรา ๓๑ วรรคสอง เป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการ และรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการ

มาตรา ๓๔ กระทรวง ทบวง กรมใดมีเหตุพิเศษ จะตราพระราชกฤษฎีกาแบ่งท้องที่ออกเป็นเขตเพื่อให้มีหัวหน้าส่วนราชการประจำเขตแล้วแต่จะเรียกชื่อเพื่อปฏิบัติงานทางวิชาการก็ได้

หัวหน้าส่วนราชการประจำเขตมีอำนาจหน้าที่เป็นผู้รับนโยบายและคำสั่งจากกระทรวง ทบวง กรม มาปฏิบัติงานทางวิชาการ และเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการประจำสำนักงานเขตซึ่งสังกัดกระทรวง ทบวง กรม นั้น

ความในมาตรานี้ไม่ใช้บังคับแก่การแบ่งเขตและการปกครองบังคับบัญชาของตำรวจซึ่งได้กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา^{๓๐}

มาตรา ๓๕ กระทรวง ทบวง หรือกรมใดโดยสภาพและปริมาณของงานสมควรจะมีผู้ตรวจราชการของกระทรวง ทบวง หรือกรม นั้น ก็ให้กระทำได้

ผู้ตรวจราชการของกระทรวง ทบวง หรือกรม มีอำนาจหน้าที่ตรวจและแนะนำการปฏิบัติราชการอันเกี่ยวกับกระทรวง ทบวง หรือกรม นั้นให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ หรือข้อบังคับของกระทรวง ทบวง หรือกรม หรือมติของคณะรัฐมนตรี หรือการสั่งการของนายกรัฐมนตรี

มาตรา ๓๖ ส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นและมีฐานะเป็นกรมจะมีเลขาธิการ ผู้อำนวยการ หรือตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นซึ่งเทียบเท่าปลัดกระทรวงหรืออธิบดีเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการ และรับผิดชอบใน

^{๒๙} มาตรา ๓๒ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๕

^{๓๐} มาตรา ๓๔ วรรคสาม แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๕๓

การปฏิบัติราชการของส่วนราชการนั้นให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด และจะให้มีรองเลขาธิการ รองผู้อำนวยการ หรือตำแหน่งรองของตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นหรือผู้ช่วยเลขาธิการ ผู้ช่วยผู้อำนวยการหรือตำแหน่งผู้ช่วยของตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่น หรือมีทั้งรองเลขาธิการ และผู้ช่วยเลขาธิการหรือทั้งรองผู้อำนวยการและผู้ช่วยผู้อำนวยการ หรือทั้งตำแหน่งรองและตำแหน่งผู้ช่วยของตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่น เป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการ และช่วยปฏิบัติราชการแทนก็ได้

มาตรา ๓๗ ให้นำความในมาตรา ๓๑ มาตรา ๓๒ มาตรา ๓๓ มาตรา ๓๔ และมาตรา ๓๕ มาใช้บังคับแก่ส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นและมีฐานะเป็นกรมโดยอนุโลม

หมวด ๕ การปฏิบัติราชการแทน

มาตรา ๓๘^{๓๑} อำนาจในการสั่ง การอนุญาต การอนุมัติ การปฏิบัติราชการหรือการดำเนินการอื่นที่ผู้ดำรงตำแหน่งใดจะพึงปฏิบัติหรือดำเนินการตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งใด หรือมติของคณะรัฐมนตรีในเรื่องใด ถ้ากฎหมาย กฎ ระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งนั้น หรือมติของคณะรัฐมนตรีในเรื่องนั้นมีได้กำหนดเรื่องการมอบอำนาจไว้เป็นอย่างอื่น หรือมิได้ห้ามเรื่องการมอบอำนาจไว้ ผู้ดำรงตำแหน่งนั้นอาจมอบอำนาจให้ผู้ดำรงตำแหน่งอื่นในส่วนราชการเดียวกันหรือส่วนราชการอื่น หรือผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้ปฏิบัติราชการแทนได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา

พระราชกฤษฎีกาตามวรรคหนึ่งอาจกำหนดให้มีการมอบอำนาจในเรื่องใดเรื่องหนึ่งตลอดจนการมอบอำนาจให้ทำนิติกรรมสัญญา ฟ้องคดีและดำเนินคดี หรือกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ หรือเงื่อนไขในการมอบอำนาจ หรือที่ผู้รับมอบอำนาจต้องปฏิบัติก็ได้

ความในวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับกับอำนาจในการอนุญาตตามกฎหมายที่บัญญัติให้ต้องออกใบอนุญาต หรือที่บัญญัติผู้มีอำนาจอนุญาตไว้เป็นการเฉพาะ ในกรณีเช่นนั้นให้ผู้ดำรงตำแหน่งซึ่งมีอำนาจตามกฎหมายดังกล่าวมีอำนาจมอบอำนาจให้ข้าราชการซึ่งเป็นผู้ได้บังคับบัญชาและผู้ว่าราชการจังหวัดได้ตามที่เห็นสมควร หรือตามที่คณะรัฐมนตรีกำหนดในกรณีมอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการจังหวัด ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจมอบอำนาจได้ต่อไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่ผู้มอบอำนาจกำหนด

ในกรณีตามวรรคสาม เพื่อประโยชน์ในการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนจะตราพระราชกฤษฎีกา กำหนดรายชื่อกฎหมายที่ผู้ดำรงตำแหน่งซึ่งมีอำนาจตามกฎหมายดังกล่าวอาจมอบอำนาจตามวรรคหนึ่งตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวก็ได้

การมอบอำนาจให้ทำเป็นหนังสือ

มาตรา ๓๙^{๓๒} เมื่อมีการมอบอำนาจแล้ว ผู้รับมอบอำนาจมีหน้าที่ต้องรับมอบอำนาจนั้น โดยผู้มอบอำนาจจะกำหนดให้ผู้รับมอบอำนาจมอบอำนาจให้ผู้ดำรงตำแหน่งอื่นปฏิบัติราชการแทนต่อไป โดยจะกำหนดหลักเกณฑ์หรือเงื่อนไขในการใช้อำนาจนั้นไว้ด้วยหรือไม่ก็ได้ แต่ในกรณีการมอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการจังหวัด

^{๓๑} มาตรา ๓๘ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๕๐

^{๓๒} มาตรา ๓๙ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๕๐

คณะรัฐมนตรีจะกำหนดหลักเกณฑ์ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดต้องมอบอำนาจต่อไปให้รองผู้ว่าราชการจังหวัด ปลัดจังหวัดหรือหัวหน้าส่วนราชการที่เกี่ยวข้องในจังหวัดก็ได้

มาตรา ๔๐^{๓๓} ในการมอบอำนาจ ให้ผู้มอบอำนาจพิจารณาถึงการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน ความรวดเร็วในการปฏิบัติราชการ การกระจายความรับผิดชอบตามสภาพของตำแหน่งของผู้รับมอบอำนาจ และผู้รับมอบอำนาจต้องปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบอำนาจตามวัตถุประสงค์ของการมอบอำนาจดังกล่าว

เมื่อได้มอบอำนาจแล้ว ผู้มอบอำนาจมีหน้าที่กำกับดูแลและติดตามผลการปฏิบัติราชการของผู้รับมอบอำนาจ และให้มีอำนาจแนะนำหรือแก้ไขการปฏิบัติราชการของผู้รับมอบอำนาจได้

มาตรา ๔๐/๑^{๓๔} ในการปฏิบัติราชการของส่วนราชการภายในกรม ถ้าการปฏิบัติราชการใดของส่วนราชการนั้นมีลักษณะเป็นงานการให้บริการหรือมีการให้บริการเกี่ยวเนื่องอยู่ด้วยและหากแยกการบริหารออกเป็นหน่วยบริการรูปแบบพิเศษจะบรรลุเป้าหมายตามมาตรา ๓/๑ ยิ่งขึ้น ส่วนราชการดังกล่าวโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีจะแยกการปฏิบัติราชการในเรื่องนั้น ไปจัดตั้งเป็นหน่วยบริการรูปแบบพิเศษ ซึ่งมีใช้เป็นส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจแต่อยู่ในกำกับของส่วนราชการดังกล่าวก็ได้ ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีตามวรรคหนึ่งอย่างน้อยให้กำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับการจัดตั้ง การมอบอำนาจให้ปฏิบัติราชการแทน วิธีการบริหารงาน การดำเนินการด้านทรัพย์สิน การกำกับดูแลสิทธิประโยชน์ของบุคลากรและการยุบเลิกไว้ด้วย

ให้หน่วยบริการรูปแบบพิเศษ มีหน้าที่ปฏิบัติงานให้กับส่วนราชการตามภารกิจที่จัดตั้งหน่วยบริการรูปแบบพิเศษนั้นเป็นหลัก และสนับสนุนภารกิจอื่นของส่วนราชการดังกล่าวตามที่ได้รับมอบหมาย และอาจให้บริการแก่ส่วนราชการอื่น หน่วยงานของรัฐหรือเอกชน แต่ต้องไม่กระทบกระเทือนต่อภารกิจอันเป็นวัตถุประสงค์แห่งการจัดตั้ง

ให้รายได้ของหน่วยบริการรูปแบบพิเศษเป็นรายได้ที่ไม่ต้องนำส่งคลังตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณและกฎหมายว่าด้วยเงินคงคลัง

หมวด ๖

การรักษาราชการแทน

มาตรา ๔๑ ในกรณีที่นายกรัฐมนตรีไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ให้รองนายกรัฐมนตรีเป็นผู้รักษาราชการแทน ถ้ามีรองนายกรัฐมนตรีหลายคน ให้คณะรัฐมนตรีมอบหมายให้รองนายกรัฐมนตรีคนใดคนหนึ่งเป็นผู้รักษาราชการแทน ถ้าไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งรองนายกรัฐมนตรีหรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ให้คณะรัฐมนตรีมอบหมายให้รัฐมนตรีคนใดคนหนึ่งเป็นผู้รักษาราชการแทน

มาตรา ๔๒ ในกรณีที่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงหรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ให้รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเป็นผู้รักษาราชการแทน ถ้ามีรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงหลายคน ให้คณะรัฐมนตรี

^{๓๓} มาตรา ๔๐ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๕๐

^{๓๔} มาตรา ๔๐/๑ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๕๐

มอบหมายให้รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคนใดคนหนึ่งเป็นผู้รักษาราชการแทน ถ้าไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงหรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ให้คณะรัฐมนตรีมอบหมายให้รัฐมนตรีคนใดคนหนึ่งเป็นผู้รักษาราชการแทน

ให้นำความในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับแก่รัฐมนตรีว่าการทบวงด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๔๓ ในกรณีที่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งเลขานุการรัฐมนตรี หรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ให้ผู้ช่วยเลขานุการรัฐมนตรีเป็นผู้รักษาราชการแทน ถ้ามีผู้ช่วยเลขานุการรัฐมนตรีหลายคน ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมอบหมายให้ผู้ช่วยเลขานุการรัฐมนตรีคนใดคนหนึ่งเป็นผู้รักษาราชการแทน ถ้าไม่มีผู้ช่วยเลขานุการรัฐมนตรี ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแต่งตั้งข้าราชการในกระทรวงคนหนึ่งเป็นผู้รักษาราชการแทน

ให้นำความในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับแก่เลขานุการรัฐมนตรีว่าการทบวงด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๔๔ ในกรณีที่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งปลัดกระทรวง หรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ให้รองปลัดกระทรวงเป็นผู้รักษาราชการแทน ถ้ามีรองปลัดกระทรวงหลายคน ให้นายกรัฐมนตรีสำหรับสำนักนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงแต่งตั้งรองปลัดกระทรวงคนใดคนหนึ่งเป็นผู้รักษาราชการแทน ถ้าไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งรองปลัดกระทรวง หรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ให้นายกรัฐมนตรีสำหรับสำนักนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงแต่งตั้งข้าราชการในกระทรวงซึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าอธิบดีหรือเทียบเท่าเป็นผู้รักษาราชการแทน

ในกรณีที่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งรองปลัดกระทรวง หรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ปลัดกระทรวงจะแต่งตั้งข้าราชการในกระทรวงซึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้อำนวยการกองหรือเทียบเท่าเป็นผู้รักษาราชการแทนก็ได้

มาตรา ๔๕ ให้นำความในมาตรา ๔๔ มาใช้บังคับแก่กรณีที่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งปลัดทบวงหรือรองปลัดทบวงตามมาตรา ๒๔ หรือมาตรา ๒๘ ด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๔๖ ในกรณีที่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งอธิบดี หรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ให้รองอธิบดีเป็นผู้รักษาราชการแทน ถ้ามีรองอธิบดีหลายคน ให้ปลัดกระทรวงแต่งตั้งรองอธิบดีคนใดคนหนึ่งเป็นผู้รักษาราชการแทน ถ้าไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งรองอธิบดีหรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ให้ปลัดกระทรวงแต่งตั้งข้าราชการในกรมซึ่งดำรงตำแหน่งเทียบเท่ารองอธิบดี หรือข้าราชการตั้งแต่ตำแหน่งหัวหน้ากองหรือเทียบเท่าขึ้นไปคนใดคนหนึ่งเป็นผู้รักษาราชการแทน แต่ถ้านายกรัฐมนตรีสำหรับสำนักนายกรัฐมนตรี หรือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเห็นสมควรเพื่อความเหมาะสมแก่การรับผิดชอบการปฏิบัติราชการในกรมนั้น นายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงจะแต่งตั้งข้าราชการคนใดคนหนึ่งซึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่ารองอธิบดีหรือเทียบเท่า เป็นผู้รักษาราชการแทนก็ได้

ในกรณีที่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งรองอธิบดี หรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้รองอธิบดีจะแต่งตั้งข้าราชการในกรมซึ่งดำรงตำแหน่งเทียบเท่ารองอธิบดี หรือข้าราชการตั้งแต่ตำแหน่งหัวหน้ากองหรือเทียบเท่าขึ้นไปเป็นผู้รักษาราชการแทนก็ได้

ให้นำความในวรรคหนึ่งและวรรคสองมาใช้บังคับแก่กรณีที่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งเลขาธิการ รองเลขาธิการ ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ หรือตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นซึ่งเทียบเท่าปลัดกระทรวงหรืออธิบดี ในส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่น และมีฐานะเป็นกรมด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๔๗ ในกรณีที่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งเลขาธิการกรมตามมาตรา ๓๓ วรรคหนึ่ง หรือหัวหน้าส่วนราชการตามมาตรา ๓๓ วรรคสอง หรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ให้อธิบดีแต่งตั้งข้าราชการในกรมคนหนึ่ง ซึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าหัวหน้ากองหรือเทียบเท่า เป็นผู้รักษาราชการแทน

ให้นำความในมาตรานี้มาใช้บังคับแก่ส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นและมีฐานะเป็นกรมด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๔๘ ให้ผู้รักษาราชการแทนตามความในพระราชบัญญัตินี้มีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับผู้ซึ่งตนแทน

ในกรณีที่ผู้ดำรงตำแหน่งใดหรือผู้รักษาราชการแทนผู้ดำรงตำแหน่งนั้นมอบหมายหรือมอบอำนาจให้ผู้ดำรงตำแหน่งอื่นปฏิบัติราชการแทน ให้ผู้ปฏิบัติราชการแทนมีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับผู้ซึ่งมอบหมายหรือมอบอำนาจ

ในกรณีที่กฎหมายอื่นแต่งตั้งให้ผู้ดำรงตำแหน่งใดเป็นกรรมการหรือให้มีอำนาจหน้าที่อย่างใด ให้ผู้รักษาราชการแทนหรือผู้ปฏิบัติราชการแทนมีอำนาจหน้าที่เป็นกรรมการหรือมีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับผู้ดำรงตำแหน่งนั้นในการรักษาราชการแทนหรือปฏิบัติราชการแทนด้วย แล้วแต่กรณี

มาตรา ๔๙ การเป็นผู้รักษาราชการแทนตามพระราชบัญญัตินี้ไม่กระทบกระเทือนอำนาจนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีเจ้าสังกัด ปลัดกระทรวง หรือผู้ดำรงตำแหน่งเทียบเท่าปลัดกระทรวง ปลัดทบวง อธิบดี หรือผู้ดำรงตำแหน่งเทียบเท่าอธิบดี ซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาที่จะแต่งตั้งข้าราชการอื่นเป็นผู้รักษาราชการแทนตามอำนาจหน้าที่ที่มีอยู่ตามกฎหมาย

ในกรณีที่มีการแต่งตั้งผู้รักษาราชการแทนตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้ดำรงตำแหน่งรองหรือผู้ช่วยพ้นจากความเป็นผู้รักษาราชการแทนนับแต่เวลาที่ผู้ได้รับแต่งตั้งตามวรรคหนึ่งเข้ารับหน้าที่

มาตรา ๕๐ ความในหมวดนี้มีให้ใช้บังคับแก่ราชการในกระทรวงที่เกี่ยวกับทหาร

หมวด ๗

การบริหารราชการในต่างประเทศ^{๓๕}

มาตรา ๕๐/๑^{๓๖} ในหมวดนี้

“คณะผู้แทน” หมายความว่า บรรดาข้าราชการฝ่ายพลเรือน หรือข้าราชการฝ่ายทหารประจำการในต่างประเทศซึ่งได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในสถานเอกอัครราชทูต สถานกงสุลใหญ่ สถานกงสุล สถานรองกงสุล ส่วนราชการของกระทรวงการต่างประเทศซึ่งเรียกชื่อเป็นอย่างอื่นและปฏิบัติหน้าที่เช่นเดียวกับสถานเอกอัครราชทูตหรือสถานกงสุลใหญ่ และคณะผู้แทนถาวรไทยประจำองค์การระหว่างประเทศ

“หัวหน้าคณะผู้แทน” หมายความว่า ข้าราชการสังกัดกระทรวงการต่างประเทศซึ่งได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งหัวหน้าคณะผู้แทนตามระเบียบพิธีการทูต หรือระเบียบพิธีการกงสุล ในกรณีของคณะผู้แทนถาวรไทย

^{๓๕} หมวด ๗ การบริหารราชการในต่างประเทศ มาตรา ๕๐/๑ ถึง มาตรา ๕๐/๖ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๕

^{๓๖} มาตรา ๕๐/๑ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๕

ประจำองค์การระหว่างประเทศ ให้หมายความว่า ข้าราชการสังกัดส่วนราชการซึ่งได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งหัวหน้าคณะผู้แทนถาวรไทยประจำองค์การระหว่างประเทศ

“รองหัวหน้าคณะผู้แทน” หมายความว่า ข้าราชการสังกัดกระทรวงการต่างประเทศ ซึ่งได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งเป็นผู้ช่วยสั่งและปฏิบัติราชการแทนหัวหน้าคณะผู้แทน ในกรณีของคณะผู้แทนถาวรไทยประจำองค์การระหว่างประเทศ ให้หมายความว่า ข้าราชการสังกัดส่วนราชการ ซึ่งได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในลักษณะเดียวกัน

มาตรา ๕๐/๒^{๓๗} ให้หัวหน้าคณะผู้แทนเป็นผู้รับนโยบายและคำสั่งจากนายกรัฐมนตรีในฐานะหัวหน้ารัฐบาล คณะรัฐมนตรี กระทรวง ทบวง กรม มาปฏิบัติภารกิจให้เหมาะสมกับการปฏิบัติราชการในต่างประเทศ และเป็นหัวหน้าบังคับบัญชาบุคคลในคณะผู้แทน และจะให้มีรองหัวหน้าคณะผู้แทนเป็นผู้ช่วยสั่งและปฏิบัติราชการแทนหัวหน้าคณะผู้แทนก็ได้

การสั่ง และการปฏิบัติราชการของกระทรวง ทบวง กรม ต่อบุคคลในคณะผู้แทนให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

หัวหน้าคณะผู้แทนอาจมอบอำนาจให้บุคคลในคณะผู้แทนปฏิบัติราชการแทนตามระเบียบที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

มาตรา ๕๐/๓^{๓๘} ในกรณีที่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งหัวหน้าคณะผู้แทน หรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ให้รองหัวหน้าคณะผู้แทนรักษาราชการแทน

ในกรณีที่ไม่มีรองหัวหน้าคณะผู้แทนที่จะรักษาราชการแทนตามวรรคหนึ่ง หรือไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งใดอันเป็นบุคคลในคณะผู้แทน หรือมีแต่บุคคลดังกล่าวไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ให้การรักษาราชการแทนหัวหน้าคณะผู้แทนหรือผู้ดำรงตำแหน่งใดอันเป็นบุคคลในคณะผู้แทน เป็นไปตามระเบียบที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

ความในวรรคหนึ่งไม่ใช้บังคับกับข้าราชการฝ่ายทหารประจำการในต่างประเทศ

มาตรา ๕๐/๔^{๓๙} หัวหน้าคณะผู้แทนมีอำนาจและหน้าที่ ดังนี้

(๑) บริหารราชการตามกฎหมายและระเบียบแบบแผนของทางราชการ

(๒) บริหารราชการตามที่คณะรัฐมนตรี กระทรวง ทบวง กรม มอบหมาย หรือตามที่นายกรัฐมนตรีสั่งการในฐานะหัวหน้ารัฐบาล

(๓) บังคับบัญชาบุคคลในคณะผู้แทนและข้าราชการฝ่ายพลเรือนที่มีใช้บุคคลในคณะผู้แทนซึ่งประจำอยู่ในประเทศที่ตนมีอำนาจหน้าที่ เพื่อให้การปฏิบัติราชการเป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือคำสั่งของกระทรวง ทบวง กรม หรือมติของคณะรัฐมนตรี หรือการสั่งการของนายกรัฐมนตรีในฐานะหัวหน้ารัฐบาล

(๔) รายงานข้อเท็จจริงและความเห็นเกี่ยวกับผลการปฏิบัติราชการของบุคคลตาม (๓) เพื่อประกอบการพิจารณาของผู้บังคับบัญชาของส่วนราชการต้นสังกัดเกี่ยวกับการแต่งตั้งและการเลื่อนขั้นเงินเดือน

^{๓๗} มาตรา ๕๐/๒ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๕

^{๓๘} มาตรา ๕๐/๓ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๕

^{๓๙} มาตรา ๕๐/๔ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๕

มาตรา ๕๐/๕^{๔๐} รัฐมนตรีว่าการกระทรวง รัฐมนตรีว่าการทบวง ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ปลัดกระทรวง ปลัดทบวง อธิบดีหรือผู้ดำรงตำแหน่งเทียบเท่า อาจมอบอำนาจให้หัวหน้าคณะผู้แทนปฏิบัติราชการแทนได้ ในการนี้ให้นำความในมาตรา ๓๘ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

เมื่อมีการมอบอำนาจตามวรรคหนึ่งโดยชอบแล้ว ผู้รับมอบอำนาจมีหน้าที่ต้องรับมอบอำนาจนั้น และจะมอบอำนาจนั้นให้แก่ผู้อื่นต่อไปไม่ได้ เว้นแต่เป็นการมอบอำนาจต่อไปให้บุคคลในคณะผู้แทนตามระเบียบที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

เมื่อได้มีการมอบอำนาจแล้ว หัวหน้าคณะผู้แทนมีหน้าที่กำกับ ติดตามผลการปฏิบัติราชการของผู้รับมอบอำนาจ และให้มีอำนาจแนะนำและแก้ไขการปฏิบัติราชการของผู้รับมอบอำนาจได้

มาตรา ๕๐/๖^{๔๑} การที่กระทรวง ทบวง กรม จะมอบอำนาจหรือมีคำสั่งใดที่เกี่ยวข้องไปยังหัวหน้าคณะผู้แทน ให้แจ้งผ่านกระทรวงการต่างประเทศ

ส่วนที่ ๒

การจัดระเบียบบริหารราชการส่วนภูมิภาค

มาตรา ๕๑ ให้จัดระเบียบบริหารราชการส่วนภูมิภาค ดังนี้

(๑) จังหวัด

(๒) อำเภอ

หมวด ๑

จังหวัด

มาตรา ๕๒ ให้รวมท้องที่หลาย ๆ อำเภอตั้งขึ้นเป็นจังหวัดมีฐานะเป็นนิติบุคคล การตั้ง ยุบ และเปลี่ยนแปลงเขตจังหวัด ให้ตราเป็นพระราชบัญญัติ เพื่อประโยชน์ในการบริหารงานแบบบูรณาการในจังหวัดหรือกลุ่มจังหวัด ให้จังหวัดหรือกลุ่มจังหวัดยื่นคำขอจัดตั้งงบประมาณได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา ในกรณีนี้ให้ถือว่าจังหวัดหรือกลุ่มจังหวัดเป็นส่วนราชการตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ^{๔๒}

มาตรา ๕๒/๑^{๔๓} ให้จังหวัดมีอำนาจภายในเขตจังหวัด ดังต่อไปนี้

(๑) นำภารกิจของรัฐและนโยบายของรัฐบาลไปปฏิบัติให้เกิดผลสัมฤทธิ์

^{๔๐} มาตรา ๕๐/๕ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๔

^{๔๑} มาตรา ๕๐/๕ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๔

^{๔๒} มาตรา ๕๒ วรรคสาม เพิ่มโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๕๐

^{๔๓} มาตรา ๕๒/๑ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๕๐

(๒) ดูแลให้มีการปฏิบัติและบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมาย เพื่อให้เกิดความสงบเรียบร้อยและเป็นธรรมในสังคม

(๓) จัดให้มีการคุ้มครอง ป้องกัน ส่งเสริม และช่วยเหลือประชาชนและชุมชนที่ด้อยโอกาส เพื่อให้ได้รับความเป็นธรรมทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคมในการดำรงชีวิตอย่างพอเพียง

(๔) จัดให้มีการบริการภาครัฐเพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงได้อย่างเสมอหน้า รวดเร็วและมีคุณภาพ

(๕) จัดให้มีการส่งเสริม อุดหนุน และสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้สามารถดำเนินการตามอำนาจและหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และให้มีขีดความสามารถพร้อมที่จะดำเนินการตามภารกิจที่ได้รับการถ่ายโอนจากกระทรวง ทบวง กรม

(๖) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่คณะรัฐมนตรี กระทรวง ทบวง กรม หรือหน่วยงานอื่นของรัฐมอบหมาย หรือที่มีกฎหมายกำหนด

เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ของจังหวัดตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นหน้าที่ของส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐที่ประจำอยู่ในเขตจังหวัดที่จะต้องปฏิบัติให้สอดคล้องและเป็นไปตามแผนพัฒนาจังหวัดตามมาตรา ๕๓/๑

มาตรา ๕๓^{๔๔} ในจังหวัดหนึ่งให้มีคณะกรรมการจังหวัด ทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาของผู้ว่าราชการจังหวัดในการบริหารราชการแผ่นดินในจังหวัดนั้น กับปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายหรือมติของคณะรัฐมนตรีกำหนด

คณะกรรมการจังหวัดประกอบด้วย ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธาน รองผู้ว่าราชการจังหวัดหนึ่งคน ตามที่ผู้ว่าราชการจังหวัดมอบหมาย ปลัดจังหวัด อัยการจังหวัดซึ่งเป็นหัวหน้าทำการอัยการจังหวัด ผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัด และหัวหน้าส่วนราชการประจำจังหวัดจากกระทรวงและทบวงต่าง ๆ เว้นแต่กระทรวงมหาดไทยซึ่งประจำอยู่ในจังหวัด กระทรวง หรือทบวงละหนึ่งคน เป็นกรรมการจังหวัดและหัวหน้าสำนักงานจังหวัดเป็นกรรมการจังหวัดและเลขานุการ^{๔๕}

ถ้ากระทรวงหรือทบวงมีหัวหน้าส่วนราชการประจำจังหวัดซึ่งกรมต่าง ๆ ในกระทรวงหรือทบวงนั้นส่งมาประจำอยู่ในจังหวัดมากกว่าหนึ่งคน ให้ปลัดกระทรวงหรือปลัดทบวงกำหนดให้หัวหน้าส่วนราชการประจำจังหวัดหนึ่งคนเป็นผู้แทนของกระทรวงหรือทบวงในคณะกรรมการจังหวัด

ในการปฏิบัติหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง เมื่อผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นสมควรจะแต่งตั้งให้หัวหน้าส่วนราชการประจำจังหวัดซึ่งปฏิบัติหน้าที่ในราชการส่วนภูมิภาคคนหนึ่งหรือหลายคนเป็นกรรมการจังหวัดเพิ่มขึ้นเฉพาะการปฏิบัติหน้าที่ใดหน้าที่หนึ่งก็ได้

มาตรา ๕๓/๑^{๔๖} ให้จังหวัดจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดให้สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในระดับชาติ และความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นในจังหวัด

ในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดจัดให้มีการประชุมปรึกษาหารือร่วมกันระหว่างหัวหน้าส่วนราชการที่มีสถานที่ตั้งทำการอยู่ในจังหวัดไม่ว่าจะเป็นราชการบริหารส่วนภูมิภาคหรือราชการบริหารส่วนกลางและผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหมดในจังหวัด รวมทั้งผู้แทนภาคประชาสังคมและผู้แทนภาคธุรกิจเอกชน

^{๔๔} มาตรา ๕๓ วรรคหนึ่ง แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๕๐

^{๔๕} มาตรา ๕๓ วรรคสอง แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๔๖

^{๔๖} มาตรา ๕๓/๑ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๕๐

การจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดตามวรรคหนึ่ง จำนวนและวิธีการสรรหาผู้แทนภาคประชาสังคม และผู้แทนภาคธุรกิจเอกชนตามวรรคสอง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา

เมื่อประกาศใช้แผนพัฒนาจังหวัดแล้ว การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และการดำเนินกิจการของส่วนราชการและหน่วยงานอื่นของรัฐทั้งปวงที่กระทำในพื้นที่จังหวัดต้องสอดคล้องกับแผนพัฒนาจังหวัดดังกล่าว

มาตรา ๕๓/๒^{๔๗} ให้นำความในมาตรา ๕๓/๑ มาใช้บังคับกับการจัดทำแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๕๔ ในจังหวัดหนึ่ง ให้มีผู้ว่าราชการจังหวัดคนหนึ่งเป็นผู้รับนโยบายและคำสั่งจากนายกรัฐมนตรีในฐานะหัวหน้ารัฐบาล คณะรัฐมนตรี กระทรวง ทบวง กรม มาปฏิบัติการให้เหมาะสมกับท้องที่และประชาชน และเป็นหัวหน้าบังคับบัญชาบรรดาข้าราชการฝ่ายบริหาร ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ในราชการส่วนภูมิภาคในเขตจังหวัด และรับผิดชอบในราชการจังหวัดและอำเภอ และจะให้มีรองผู้ว่าราชการจังหวัด หรือผู้ช่วยผู้ว่าราชการจังหวัด หรือทั้งรองผู้ว่าราชการจังหวัดและผู้ช่วยผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้ช่วยสั่งและปฏิบัติราชการแทนผู้ว่าราชการจังหวัดก็ได้

รองผู้ว่าราชการจังหวัดหรือผู้ช่วยผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการฝ่ายบริหารส่วนภูมิภาคในเขตจังหวัด และรับผิดชอบในราชการรองจากผู้ว่าราชการจังหวัด

ผู้ว่าราชการจังหวัด รองผู้ว่าราชการจังหวัด และผู้ช่วยผู้ว่าราชการจังหวัดสังกัดกระทรวงมหาดไทย

มาตรา ๕๕ ในจังหวัดหนึ่ง นอกจากจะมีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นหัวหน้าปกครองบังคับบัญชาข้าราชการ และรับผิดชอบงานบริหารราชการของจังหวัดดังกล่าวในมาตรา ๕๔ ให้มีปลัดจังหวัดและหัวหน้าส่วนราชการประจำจังหวัดซึ่งกระทรวง ทบวง กรมต่าง ๆ ส่งมาประจำทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยเหลือผู้ว่าราชการจังหวัด และมีอำนาจบังคับบัญชาข้าราชการฝ่ายบริหารส่วนภูมิภาคซึ่งสังกัดกระทรวง ทบวง กรมนั้น ในจังหวัดนั้น

มาตรา ๕๕/๑^{๔๘} ในจังหวัดหนึ่งนอกจากกรุงเทพมหานคร ให้มีคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดคณะหนึ่ง เรียกโดยย่อว่า “ก.ธ.จ.” ทำหน้าที่สอดส่องและเสนอแนะการปฏิบัติภารกิจของหน่วยงานของรัฐในจังหวัดให้ใช้วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีและเป็นไปตามหลักการที่กำหนดไว้ในมาตรา ๓/๑

ก.ธ.จ. ประกอบด้วยผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรีซึ่งมีเขตอำนาจในจังหวัดเป็นประธาน ผู้แทนภาคประชาสังคม ผู้แทนสมาชิกสภาท้องถิ่นที่ไม่ได้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารและผู้แทนภาคธุรกิจเอกชน ทั้งนี้ จำนวนวิธีการสรรหา และการปฏิบัติหน้าที่ของ ก.ธ.จ. ให้เป็นไปตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี

ในกรณีที่ ก.ธ.จ. พบว่ามีการละเลยไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ หรือข้อบังคับหรือมีกรณีที่เป็นการทุจริต ให้เป็นหน้าที่ของ ก.ธ.จ. ที่จะต้องแจ้งให้ผู้ว่าราชการจังหวัด หัวหน้าส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐที่เกี่ยวข้อง แล้วแต่กรณี เพื่อดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ต่อไป

^{๔๗} มาตรา ๕๓/๒ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๕๐

^{๔๘} มาตรา ๕๕/๑ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๕๐

มาตรา ๕๖ ในกรณีที่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งผู้ว่าราชการจังหวัด หรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ให้รองผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้รักษาราชการแทน ถ้าไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งรองผู้ว่าราชการจังหวัด หรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ให้ผู้ช่วยผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้รักษาราชการแทน ถ้าไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยผู้ว่าราชการจังหวัด หรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ให้ปลัดจังหวัดเป็นผู้รักษาราชการแทน ถ้ามีรองผู้ว่าราชการจังหวัด ผู้ช่วยผู้ว่าราชการจังหวัด หรือปลัดจังหวัดหลายคน ให้ปลัดกระทรวงแต่งตั้งรองผู้ว่าราชการจังหวัด ผู้ช่วยผู้ว่าราชการจังหวัด หรือปลัดจังหวัดคนใดคนหนึ่ง แล้วแต่กรณี เป็นผู้รักษาราชการแทน ถ้าไม่มีทั้งผู้ดำรงตำแหน่งรองผู้ว่าราชการจังหวัด ผู้ช่วยผู้ว่าราชการจังหวัด และปลัดจังหวัด หรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ให้หัวหน้าส่วนราชการประจำจังหวัดซึ่งมีอาวุโสตามระเบียบแบบแผนของทางราชการเป็นผู้รักษาราชการแทน

มาตรา ๕๗ ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจและหน้าที่ดังนี้

- (๑)^{๔๙} บริหารราชการตามกฎหมาย ระเบียบแบบแผนของทางราชการ และตามแผนพัฒนาจังหวัด
- (๒) บริหารราชการตามที่คณะรัฐมนตรี กระทรวง ทบวง กรม มอบหมายหรือตามที่นายกรัฐมนตรีสั่งการในฐานะหัวหน้ารัฐบาล
- (๓) บริหารราชการตามคำแนะนำและคำชี้แจงของผู้ตรวจราชการกระทรวงในเมื่อไม่ขัดต่อกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือคำสั่งของกระทรวง ทบวง กรม มติของคณะรัฐมนตรีหรือการสั่งการของนายกรัฐมนตรี
- (๔) กำกับดูแลการปฏิบัติราชการอันมิใช่ราชการส่วนภูมิภาคของข้าราชการซึ่งประจำอยู่ในจังหวัดนั้น ยกเว้นข้าราชการทหาร ข้าราชการฝ่ายตุลาการ ข้าราชการฝ่ายอัยการ ข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัย ข้าราชการในสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินและข้าราชการครู ให้ปฏิบัติราชการให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับหรือคำสั่งของกระทรวง ทบวง กรม หรือมติของคณะรัฐมนตรี หรือการสั่งการของนายกรัฐมนตรี หรือยับยั้งการกระทำใด ๆ ของข้าราชการในจังหวัดที่ขัดต่อกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือคำสั่งของกระทรวง ทบวง กรม มติของคณะรัฐมนตรี หรือการสั่งการของนายกรัฐมนตรีไว้ชั่วคราวแล้วรายงานกระทรวง ทบวง กรม ที่เกี่ยวข้อง
- (๕) ประสานงานและร่วมมือกับข้าราชการทหาร ข้าราชการฝ่ายตุลาการ ข้าราชการฝ่ายอัยการ ข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัย ข้าราชการในสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินและข้าราชการครู ผู้ตรวจราชการและหัวหน้าส่วนราชการในระดับเขตหรือภาค ในการพัฒนาจังหวัดหรือป้องกันภัยพิบัติสาธารณะ
- (๖)^{๕๐} เสนอบประมาณต่อกระทรวงที่เกี่ยวข้อง หรือเสนอขอจัดตั้งงบประมาณต่อสำนักงบประมาณ ตามมาตรา ๕๒ วรรคสาม และรายงานให้กระทรวงมหาดไทยทราบ
- (๗)^{๕๑} กำกับดูแลการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นตามกฎหมาย
- (๘) กำกับการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานองค์การของรัฐบาลหรือรัฐวิสาหกิจ ในการนี้ให้มีอำนาจทำรายงานหรือแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานขององค์การของรัฐบาลหรือรัฐวิสาหกิจต่อรัฐมนตรีเจ้าสังกัดองค์การของรัฐบาลหรือรัฐวิสาหกิจ
- (๙) บรรจุ แต่งตั้ง ให้บำเหน็จ และลงโทษข้าราชการส่วนภูมิภาคในจังหวัดตามกฎหมาย และตามที่ปลัดกระทรวง ปลัดทบวง หรืออธิบดีมอบหมาย

^{๔๙} มาตรา ๕๗ (๑) แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๕๐

^{๕๐} มาตรา ๕๗ (๖) แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๕๐

^{๕๑} มาตรา ๕๗ (๗) แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๕๐

มาตรา ๕๘ การยกเว้น จำกัด หรือตัดทอน อำนาจหน้าที่ของผู้ว่าราชการจังหวัดในการบริหารราชการในจังหวัด หรือให้ข้าราชการของส่วนราชการใดมีอำนาจหน้าที่ในการบริหารราชการส่วนภูมิภาคเช่นเดียวกับผู้ว่าราชการจังหวัดจะกระทำได้โดยตราเป็นพระราชบัญญัติ

มาตรา ๕๙ ให้นำความในมาตรา ๔๘ และมาตรา ๔๙ มาใช้บังคับแก่ผู้รักษาราชการแทนและผู้ปฏิบัติราชการแทนตามหมวดนี้

มาตรา ๖๐ ให้แบ่งส่วนราชการของจังหวัดดังนี้

(๑) สำนักงานจังหวัด มีหน้าที่เกี่ยวกับราชการทั่วไปและการวางแผนพัฒนาจังหวัดของจังหวัดนั้น มีหัวหน้าสำนักงานจังหวัดเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการ และรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการของสำนักงานจังหวัด

(๒) ส่วนต่าง ๆ ซึ่งกระทรวง ทบวง กรม ได้ตั้งขึ้น มีหน้าที่เกี่ยวกับราชการของกระทรวง ทบวง กรม นั้น ๆ มีหัวหน้าส่วนราชการประจำจังหวัดนั้น ๆ เป็นผู้ปกครองบังคับบัญชารับผิดชอบ

หมวด ๒

อำเภอ

มาตรา ๖๑ ในจังหวัดหนึ่งให้มีหน่วยราชการบริหารรองจากจังหวัดเรียกว่าอำเภอ การตั้ง ยุบ และเปลี่ยนเขตอำเภอ ให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

มาตรา ๖๑/๑^{๕๒} ให้อำเภอมีอำนาจหน้าที่ภายในเขตอำเภอ ดังต่อไปนี้

(๑) อำนาจและหน้าที่ตามที่กำหนดในมาตรา ๕๒/๑ (๑) (๒) (๓) (๔) (๕) และ (๖) โดยให้นำความในมาตรา ๕๒/๑ วรรคสอง มาใช้บังคับโดยอนุโลม

(๒) ส่งเสริม สนับสนุน และจัดให้มีการบริการร่วมกันของหน่วยงานของรัฐในลักษณะศูนย์บริการร่วม

(๓) ประสานงานกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อร่วมมือกับชุมชนในการดำเนินการให้มีแผนชุมชน เพื่อรองรับการสนับสนุนงบประมาณจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัด และกระทรวง ทบวง กรม

(๔) ไกล่เกลี่ยหรือจัดให้มีการไกล่เกลี่ยประณอมข้อพิพาทเพื่อให้เกิดความสงบเรียบร้อยในสังคมตาม มาตรา ๖๑/๒ และมาตรา ๖๑/๓

มาตรา ๖๑/๒^{๕๓} ในอำเภอหนึ่ง ให้มีคณะบุคคลผู้ทำหน้าที่ไกล่เกลี่ยและประณอมข้อพิพาทของประชาชนที่คู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งมีภูมิลำเนาอยู่ในเขตอำเภอ ในเรื่องที่พิพาททางแพ่งเกี่ยวกับที่ดินมรดก และข้อพิพาททางแพ่งอื่นที่มีทุนทรัพย์ไม่เกินสองแสนบาท หรือมากกว่านั้น ตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา

ให้นายอำเภอโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการจังหวัดจัดทำบัญชีรายชื่อบุคคลที่จะทำหน้าที่เป็นคณะบุคคลผู้ทำหน้าที่ไกล่เกลี่ยและประณอมข้อพิพาท โดยคัดเลือกจากบุคคลที่มีความรู้หรือมีประสบการณ์เหมาะสมกับการทำหน้าที่ไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

เมื่อมีข้อพิพาทเกิดขึ้นและคู่พิพาทตกลงยินยอมให้ใช้วิธีการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทให้คู่พิพาทแต่ละฝ่ายเลือกบุคคลจากบัญชีรายชื่อตามวรรคสองฝ่ายละหนึ่งคน และให้นายอำเภอ พนักงานอัยการประจำจังหวัดหรือ

^{๕๒} มาตรา ๖๑/๑ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๕๐

^{๕๓} มาตรา ๖๑/๒ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๕๐

ปลัดอำเภอที่ได้รับมอบหมายคนหนึ่งเป็นประธาน เพื่อทำหน้าที่เป็นคณะบุคคลผู้ทำหน้าที่ไกล่เกลี่ยและประนอมข้อพิพาท

ให้คณะบุคคลผู้ทำหน้าที่ไกล่เกลี่ยและประนอมข้อพิพาทมีอำนาจหน้าที่รับฟังข้อพิพาทโดยตรงจากคู่พิพาท และดำเนินการไกล่เกลี่ยให้เกิดข้อตกลงยินยอมร่วมกันระหว่างคู่พิพาทโดยเร็ว ถ้าคู่พิพาททั้งสองฝ่ายตกลงกันได้ ให้คณะบุคคลผู้ทำหน้าที่ไกล่เกลี่ยและประนอมข้อพิพาทจัดทำสัญญาประนีประนอมยอมความระหว่างคู่พิพาท และให้ถือเอาข้อตกลงตามสัญญาประนีประนอมยอมความมีผลผูกพันคู่พิพาททั้งสองฝ่าย ในกรณีที่คู่พิพาทไม่อาจตกลงกันได้ ให้คณะบุคคลผู้ทำหน้าที่ไกล่เกลี่ยและประนอมข้อพิพาทสั่งจำหน่ายข้อพิพาทนั้น

ข้อตกลงตามวรรคสี่ให้มีผลเช่นเดียวกับคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการตามกฎหมายว่าด้วยอนุญาโตตุลาการ

หลักเกณฑ์และวิธีการจัดทำบัญชี การดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทและการจัดทำสัญญาประนีประนอมยอมความ ตลอดจนค่าตอบแทนของคณะบุคคลผู้ทำหน้าที่ไกล่เกลี่ยและประนอมข้อพิพาท ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

ในกรณีที่คู่พิพาทฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งไม่ปฏิบัติตามสัญญาประนีประนอมยอมความให้คู่พิพาทอีกฝ่ายหนึ่งยื่นคำร้องต่อพนักงานอัยการ และให้พนักงานอัยการดำเนินการยื่นคำร้องต่อศาลที่มีเขตอำนาจเพื่อให้ออกคำสั่งบังคับให้ตามสัญญาประนีประนอมยอมความดังกล่าวโดยให้นำกฎหมายว่าด้วยอนุญาโตตุลาการมาใช้บังคับโดยอนุโลม

เมื่อคณะบุคคลผู้ทำหน้าที่ไกล่เกลี่ยและประนอมข้อพิพาทได้รับข้อพิพาทไว้พิจารณา ให้อายุความในการฟ้องร้องคดีระงับหยุดลง นับแต่วันที่ยื่นข้อพิพาทจนถึงวันที่คณะบุคคลผู้ทำหน้าที่ไกล่เกลี่ยและประนอมข้อพิพาทสั่งจำหน่ายข้อพิพาทหรือวันที่คู่พิพาททำสัญญาประนีประนอมยอมความกัน แล้วแต่กรณี

ความในมาตรานี้ให้ใช้กับเขตของกรุงเทพมหานครด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๖๑/๓^{๕๔} บรรดาความผิดที่มีโทษทางอาญาที่เกิดขึ้นในเขตอำเภอใดหากเป็นความผิดอันยอมความได้ และมีใช้เป็นความผิดเกี่ยวกับเพศ ถ้าผู้เสียหายและผู้ถูกกล่าวหายินยอม หรือแสดงความจำนงให้นายอำเภอของอำเภอนั้นหรือปลัดอำเภอที่นายอำเภอดังกล่าวมอบหมายเป็นผู้ไกล่เกลี่ยตามควรแก่กรณี และเมื่อผู้เสียหายและผู้ถูกกล่าวหายินยอมเป็นหนังสือตามที่ไกล่เกลี่ยและปฏิบัติตามคำไกล่เกลี่ยดังกล่าวแล้ว ให้คดีอาญาเป็นอันเลิกกันตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ในกรณีที่ผู้เสียหายและผู้ถูกกล่าวหาไม่ยินยอมตามที่ไกล่เกลี่ย ให้จำหน่ายข้อพิพาทนั้น แต่เพื่อประโยชน์ในการที่ผู้เสียหายจะไปดำเนินคดีต่อไป อายุความการร้องทุกข์ตามประมวลกฎหมายอาญา ให้เริ่มนับตั้งแต่วันที่จำหน่ายข้อพิพาท

หลักเกณฑ์และวิธีในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๖๒ ในอำเภอหนึ่ง มีนายอำเภอคนหนึ่งเป็นหัวหน้าปกครองบังคับบัญชาบรรดาข้าราชการในอำเภอ และรับผิดชอบงานบริหารราชการของอำเภอ

นายอำเภอสังกัดกระทรวงมหาดไทย

บรรดาอำนาจและหน้าที่เกี่ยวกับราชการของกรมการอำเภอหรือนายอำเภอซึ่งกฎหมายกำหนดให้กรมการอำเภอและนายอำเภอมียู่ ให้โอนไปเป็นอำนาจและหน้าที่ของนายอำเภอ

^{๕๔} มาตรา ๖๑/๓ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๕๐

มาตรา ๖๓ ในอำเภอหนึ่ง นอกจากจะมีนายอำเภอเป็นผู้ปกครองบังคับบัญชาและรับผิดชอบดังกล่าว ในมาตรา ๖๒ ให้มีปลัดอำเภอและหัวหน้าส่วนราชการประจำอำเภอซึ่งกระทรวง ทบวง กรมต่าง ๆ ส่งมาประจำ ให้ปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ช่วยเหลือนายอำเภอ และมีอำนาจบังคับบัญชาข้าราชการฝ่ายบริหารส่วนภูมิภาคซึ่งสังกัด กระทรวง ทบวง กรมนั้น ในอำเภอนั้น

มาตรา ๖๔ ในกรณีที่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งนายอำเภอ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งปลัดอำเภอ หรือ หัวหน้าส่วนราชการประจำอำเภอผู้มีอาวุโส ตามระเบียบแบบแผนของทางราชการเป็นผู้รักษาราชการแทน

ถ้ามีผู้ดำรงตำแหน่งนายอำเภอ แต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ให้นายอำเภอแต่งตั้งปลัดอำเภอ หรือหัวหน้า ส่วนราชการประจำอำเภอผู้มีอาวุโสตามระเบียบแบบแผนของทางราชการเป็นผู้รักษาราชการแทน

ในกรณีที่ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือนายอำเภอมิได้แต่งตั้งผู้รักษาราชการแทนไว้ตามวรรคหนึ่งและวรรค สอง ให้ปลัดอำเภอหรือหัวหน้าส่วนราชการประจำอำเภอผู้มีอาวุโสตามระเบียบแบบแผนของทางราชการเป็นผู้รักษาราชการแทน

มาตรา ๖๕ นายอำเภอมีอำนาจและหน้าที่ดังนี้

(๑) บริหารราชการตามกฎหมายและระเบียบแบบแผนของทางราชการ ถ้ากฎหมายใดมิได้บัญญัติว่า การปฏิบัติตามกฎหมายนั้นเป็นหน้าที่ของผู้ใดโดยเฉพาะ ให้เป็นหน้าที่ของนายอำเภอที่จะต้องรักษาการให้เป็นไป ตามกฎหมายนั้นด้วย

(๒) บริหารราชการตามที่คณะรัฐมนตรี กระทรวง ทบวง กรม มอบหมายหรือตามที่นายกรัฐมนตรีสั่ง การในฐานะหัวหน้ารัฐบาล

(๓) บริหารราชการตามคำแนะนำและคำชี้แจงของผู้ว่าราชการจังหวัดและผู้มีหน้าที่ตรวจการอื่นซึ่ง คณะรัฐมนตรี นายกรัฐมนตรี กระทรวง ทบวง กรม และผู้ว่าราชการจังหวัดมอบหมาย ในเมื่อไม่ขัดต่อกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือคำสั่งของกระทรวง ทบวง กรม มติของคณะรัฐมนตรี หรือการสั่งการของนายกรัฐมนตรี

(๔) ควบคุมดูแลการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นในอำเภอตามกฎหมาย

มาตรา ๖๖ ให้แบ่งส่วนราชการของอำเภอดังนี้

(๑) สำนักงานอำเภอ มีหน้าที่เกี่ยวกับราชการทั่วไปของอำเภอนั้น ๆ มีนายอำเภอเป็นผู้ปกครองบังคับ บัญชาข้าราชการและรับผิดชอบ

(๒) ส่วนต่าง ๆ ซึ่งกระทรวง ทบวง กรม ได้ตั้งขึ้นในอำเภอนั้น มีหน้าที่เกี่ยวกับราชการของกระทรวง ทบวง กรมนั้น ๆ มีหัวหน้าส่วนราชการประจำอำเภอนั้น ๆ เป็นผู้ปกครองบังคับบัญชารับผิดชอบ

มาตรา ๖๗ ให้นำความในมาตรา ๔๘ และมาตรา ๔๙ มาใช้บังคับแก่ผู้รักษาราชการแทนและผู้ปฏิบัติ ราชการแทนตามหมวดนี้

มาตรา ๖๘ การจัดการปกครองอำเภอ นอกจากที่ได้บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ ให้เป็นไปตาม กฎหมายว่าด้วยการปกครองท้องถิ่น

ส่วนที่ ๓

การจัดระเบียบบริหารราชการส่วนท้องถิ่น

มาตรา ๖๙ ท้องถิ่นใดที่เห็นสมควรจัดให้ราษฎรมีส่วนในการปกครองท้องถิ่นให้จัดระเบียบการปกครองเป็นราชการส่วนท้องถิ่น

มาตรา ๗๐ ให้จัดระเบียบบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ดังนี้

- (๑) องค์การบริหารส่วนจังหวัด
- (๒) เทศบาล
- (๓) สุขาภิบาล
- (๔) ราชการส่วนท้องถิ่นอื่นตามที่มีกฎหมายกำหนด

มาตรา ๗๑ การจัดระเบียบการปกครององค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาลสุขาภิบาล และราชการส่วนท้องถิ่นอื่นตามที่มีกฎหมายกำหนด ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

ส่วนที่ ๔

คณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ^{๕๕}

มาตรา ๗๑/๑^{๕๖} ให้มีคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการคณะหนึ่ง เรียกโดยย่อว่า “ก.พ.ร.” ประกอบด้วยนายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีที่นายกรัฐมนตรีมอบหมายเป็นประธาน รัฐมนตรีหนึ่งคนที่นายกรัฐมนตรีกำหนดเป็นรองประธาน ผู้ซึ่งคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมอบหมายหนึ่งคน และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิไม่เกินสิบคน ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญในทางด้านนิติศาสตร์ เศรษฐศาสตร์รัฐศาสตร์ การบริหารรัฐกิจ การบริหารธุรกิจ การเงินการคลัง จิตวิทยา องค์กร และสังคมวิทยาอย่างน้อยด้านละหนึ่งคน

ในกรณีที่มีความจำเป็นเพื่อให้การปฏิบัติงานบรรลุผล คณะรัฐมนตรีจะกำหนดให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิไม่น้อยกว่าสามคนแต่ไม่เกินห้าคนต้องทำงานเต็มเวลาก็ได้^{๕๗}

เลขาธิการ ก.พ.ร. เป็นกรรมการและเลขานุการโดยตำแหน่ง

การแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาจากรายชื่อบุคคลที่ได้รับการเสนอโดยวิธีการสรรหา ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการสรรหาที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

มาตรา ๗๑/๒^{๕๘} กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

^{๕๕} ส่วนที่ ๔ คณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ มาตรา ๗๑/๑ ถึง มาตรา ๗๑/๑๐ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๕

^{๕๖} มาตรา ๗๑/๑ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๕

^{๕๗} มาตรา ๗๑/๑ วรรคสองแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๕๐

- (๑) มีสัญชาติไทย
- (๒) ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย คนไร้ความสามารถ หรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- (๓) ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ
- (๔) ไม่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น กรรมการหรือผู้ซึ่งดำรงตำแหน่งซึ่งรับผิดชอบการบริหารพรรคการเมือง ที่ปรึกษาพรรคการเมืองหรือเจ้าหน้าที่พรรคการเมือง
- (๕) ไม่เคยถูกไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจเพราะทุจริตต่อหน้าที่ หรือถือว่ากระทำการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ

มาตรา ๗๑/๓^{๕๙} กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี ผู้ซึ่งพ้นจากตำแหน่งแล้วอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้แต่ไม่เกินสองวาระติดต่อกัน

ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งตามวาระ แต่ยังมีได้แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิใหม่ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒินั้นปฏิบัติหน้าที่ไปก่อนจนกว่าจะได้แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิใหม่

มาตรา ๗๑/๔^{๖๐} นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก
- (๓) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๗๑/๒
- (๔) คณะรัฐมนตรีให้ออกเพราะบกพร่องต่อหน้าที่ มีความประพฤติเสื่อมเสียหรือหย่อนความสามารถ

มาตรา ๗๑/๕^{๖๑} ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระและยังมีได้แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแทนตำแหน่งที่ว่าง ให้กรรมการที่เหลืออยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้

เมื่อตำแหน่งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิว่างลงก่อนวาระ ให้ดำเนินการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายในสามสิบวัน เว้นแต่วาระของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเหลือไม่ถึงหนึ่งร้อยแปดสิบวันจะไม่แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิก็ได้

มาตรา ๗๑/๖^{๖๒} กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับแต่งตั้งแทนตำแหน่งที่ว่าง หรือกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับแต่งตั้งเพิ่มขึ้นในระหว่างที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิอื่นยังมีวาระอยู่ในตำแหน่ง ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้รับแต่งตั้งมีวาระการดำรงตำแหน่งเท่ากับเวลาที่เหลืออยู่ของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่ยังอยู่ในตำแหน่ง

^{๕๘} มาตรา ๗๑/๒ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๕

^{๕๙} มาตรา ๗๑/๓ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๕

^{๖๐} มาตรา ๗๑/๔ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๕

^{๖๑} มาตรา ๗๑/๕ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๕

^{๖๒} มาตรา ๗๑/๖ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๕

มาตรา ๗๑/๗^{๖๓} การประชุม ก.พ.ร. ต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ จึงจะเป็นองค์ประชุม ไม่ว่ากรรมการดังกล่าวจะเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่ทำงานเต็มเวลาหรือไม่

ในการประชุม ก.พ.ร. ถ้าประธานไม่อยู่ในที่ประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธานปฏิบัติหน้าที่แทน ในกรณีที่ไม่มีรองประธานหรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการที่มาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งทำหน้าที่เป็นประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้ามีคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา ๗๑/๘^{๖๔} การปฏิบัติหน้าที่และค่าตอบแทนของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่ต้องทำงานเต็มเวลา ให้เป็นไปตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา

มาตรา ๗๑/๙^{๖๕} ให้มีสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ เป็นส่วนราชการในสำนักนายกรัฐมนตรี ทำหน้าที่รับผิดชอบงานธุรการของ ก.พ.ร. และหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายหรือ ก.พ.ร. กำหนด โดยมีเลขาธิการ ก.พ.ร. ซึ่งเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการและลูกจ้างของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ และรับผิดชอบการปฏิบัติราชการขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรี

มาตรา ๗๑/๑๐^{๖๖} ก.พ.ร. มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) เสนอแนะและให้คำปรึกษาแก่คณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการพัฒนาระบบราชการและงานของรัฐอย่างอื่น ซึ่งรวมถึงโครงสร้างระบบราชการ ระบบงบประมาณ ระบบบุคลากร มาตรฐานทางคุณธรรมและจริยธรรม ค่าตอบแทน และวิธีปฏิบัติราชการอื่น ให้เป็นไปตามมาตรา ๓/๑ โดยจะเสนอแนะให้มีการกำหนดเป้าหมายยุทธศาสตร์ และมาตรการก็ได้

(๒) เสนอแนะและให้คำปรึกษาแก่หน่วยงานอื่นของรัฐที่มีได้อยู่ในกำกับของราชการฝ่ายบริหารตามที่หน่วยงานดังกล่าวร้องขอ

(๓) รายงานต่อคณะรัฐมนตรีในกรณีที่มีการดำเนินการขัดหรือไม่สอดคล้องกับหลักเกณฑ์ที่กำหนดในมาตรา ๓/๑

(๔) เสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์และมาตรฐานในการจัดตั้ง การรวม การโอน การยุบเลิก การกำหนดชื่อ การเปลี่ยนชื่อ การกำหนดอำนาจหน้าที่ และการแบ่งส่วนราชการภายในของส่วนราชการที่เป็นกระทรวง ทบวง กรม หรือส่วนราชการอื่น

(๕) เสนอความเห็นต่อคณะรัฐมนตรีในการตราพระราชกฤษฎีกา และกฎที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้

(๖) ดำเนินการให้มีการชี้แจงทำความเข้าใจแก่ส่วนราชการและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องและประชาชนทั่วไป รวมตลอดทั้งการฝึกอบรม

^{๖๓} มาตรา ๗๑/๗ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๕

^{๖๔} มาตรา ๗๑/๘ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๕

^{๖๕} มาตรา ๗๑/๙ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๕๐

^{๖๖} มาตรา ๗๑/๑๐ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๕

(๗) ติดตาม ประเมินผล และแนะนำเพื่อให้มีการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ และรายงานต่อ คณะรัฐมนตรีพร้อมทั้งข้อเสนอแนะ

(๘) ศึกษาและวินิจฉัยปัญหาที่เกิดขึ้นจากการใช้บังคับพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎหมายว่าด้วยการ ปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม รวมตลอดทั้งกำหนดแนวทางปฏิบัติ ในกรณีที่เป็นปัญหา มติของคณะกรรมการ ตามข้อนี้ เมื่อได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีแล้ว ให้ใช้บังคับได้ตามกฎหมาย

(๙) เรียกให้เจ้าหน้าที่หรือบุคคลอื่นใดมาชี้แจงหรือแสดงความเห็นประกอบการพิจารณา

(๑๐) จัดทำรายงานประจำปีเกี่ยวกับการพัฒนาและจัดระบบราชการและงานของรัฐอย่างอื่นเสนอต่อ คณะรัฐมนตรี เพื่อเสนอต่อสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา

(๑๑) แต่งตั้งคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ หรือคณะทำงาน เพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่าง ๆ ตามที่ มอบหมาย และจะกำหนดอัตราเบี้ยประชุมหรือค่าตอบแทนอื่นด้วยก็ได้

(๑๒) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้หรือตามที่คณะรัฐมนตรีมอบหมาย

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๗๒ คำว่า “ทบวงการเมือง” ตามกฎหมายอื่นที่มีอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ หมายความว่า กระทรวง ทบวง กรม ตามพระราชบัญญัตินี้แล้วแต่กรณี

มาตรา ๗๓ พระราชกฤษฎีกา และประกาศของคณะปฏิวัติเกี่ยวกับการจัดระเบียบราชการในสำนักงาน รัฐมนตรี สำนักงานปลัดกระทรวงหรือทบวง กรม และส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่ากรมหรือมี ฐานะเป็นกรมที่ได้ตราหรือประกาศโดยอาศัยอำนาจกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดินที่ใช้บังคับอยู่ ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้คงใช้บังคับได้ต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ จนกว่าจะมี พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการจัดระเบียบราชการตามพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับแทน

มาตรา ๗๔ พระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานรัฐมนตรี และกรมหรือส่วนราชการที่ เรียกชื่ออย่างอื่นและมีฐานะเทียบเท่ากรมหรือมีฐานะเป็นกรมโดยยังมิได้ระบุอำนาจหน้าที่ไว้ตามมาตรา ๘ วรรคสี่ ให้ดำเนินการแก้ไขให้เสร็จสิ้นภายในสองปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๗๕ บทบัญญัติแห่งกฎหมาย กฎ ข้อบังคับ ระเบียบ หรือคำสั่งใดอ้างถึงประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๘ ลงวันที่ ๒๙ กันยายน พ.ศ. ๒๕๑๕ หรืออ้างถึงบทบัญญัติแห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๘ ลงวันที่ ๒๙ กันยายน พ.ศ. ๒๕๑๕ ให้ถือว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมาย กฎ ข้อบังคับ ระเบียบ หรือคำสั่งนั้นอ้างถึง พระราชบัญญัตินี้ หรือบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ในบทมาตรานี้มีนัยเช่นเดียวกัน แล้วแต่กรณี

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

อนันท์ ปันยารชุน

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่เป็นการจำเป็นต้องกำหนดขอบเขตอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการต่าง ๆ ให้ชัดเจนเพื่อมิให้มีการปฏิบัติงานซ้ำซ้อนกันระหว่างส่วนราชการต่าง ๆ และเพื่อให้การบริหารงานในระดับกระทรวงมีเอกภาพสามารถดำเนินการให้เป็นไปตามนโยบายที่รัฐมนตรีกำหนดได้ และสมควรเพิ่มบทบัญญัติเกี่ยวกับการมอบอำนาจให้ปฏิบัติราชการแทนให้ครบถ้วนชัดเจนเพื่อมิให้เป็นอุปสรรคในการปฏิบัติราชการ และกำหนดอำนาจและหน้าที่ของผู้ว่าราชการจังหวัดในการควบคุมดูแลการปฏิบัติราชการของข้าราชการซึ่งปฏิบัติราชการในเขตจังหวัดให้เหมาะสมขึ้น ประกอบกับประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๘ ลงวันที่ ๒๙ กันยายน พ.ศ. ๒๕๑๕ ซึ่งเป็นกฎหมายหลักในการบริหารราชการแผ่นดินได้ประกาศใช้บังคับมาเป็นเวลานานแล้ว สมควรแก้ไขปรับปรุงเป็นพระราชบัญญัติเสียในคราวเดียวกัน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕^{๖๗}

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่พระราชบัญญัติคณะกรรมการจัดระบบการจราจรทางบก (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ ได้บัญญัติให้จัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการจัดระบบการจราจรทางบกเป็นส่วนราชการสังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี มีเลขาธิการคณะกรรมการจัดระบบการจราจรทางบกเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการและรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการ ขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรี ในการนี้สมควรแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ เสียใหม่ เพื่อให้สอดคล้องกัน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๖^{๖๘}

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่เป็นการสมควรกำหนดให้เลขาธิการคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการในสำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ และรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการ ขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรีและโดยที่พระราชบัญญัติคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งได้ใช้บังคับแล้วบัญญัติให้จัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติเป็นส่วนราชการสังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี มีเลขาธิการคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการในสำนักงานคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติและรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการ ขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรี ในการนี้ต้องแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ เพื่อกำหนดให้หัวหน้าส่วนราชการทั้งสองเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการและรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรี จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

^{๖๗} ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๐๙/ตอนที่ ๒๑/หน้า ๖/๑๔ มีนาคม ๒๕๓๕

^{๖๘} ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๐/ตอนที่ ๑๒๗/ฉบับพิเศษ หน้า ๑/๖ กันยายน ๒๕๓๖

พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๓^{๖๙}

มาตรา ๕ พระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการภายในส่วนราชการตามมาตรา ๘ วรรคสี่ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ที่ใช้บังคับอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาให้คงใช้บังคับได้ต่อไป จนกว่าจะมีกฎกระทรวงว่าด้วยการแบ่งส่วนราชการตามมาตรา ๘ ฉ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๓๐ ได้บัญญัติให้การรวมหรือโอนกระทรวง ทบวง กรม ที่ไม่มีการกำหนดตำแหน่งหรืออัตราของข้าราชการหรือลูกจ้างเพิ่มขึ้นหรือการยุบเลิกส่วนราชการดังกล่าว สามารถทำได้โดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกา ดังนั้น สมควรกำหนดลักษณะของกรณีที่สามารถตราเป็นพระราชกฤษฎีกาและวิธีการดำเนินการของแต่ละกรณี และรูปแบบของพระราชกฤษฎีกาดังกล่าว รวมทั้งปรับปรุงหลักเกณฑ์การแบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานรัฐมนตรีและส่วนราชการระดับกรม ทั้งนี้ เพื่อให้สอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญดังกล่าว จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๕^{๗๐}

มาตรา ๑๖ ในวาระเริ่มแรก ให้ ก.พ.ร. ดำเนินการเสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อให้มีการปรับปรุงโครงสร้าง ระบบราชการ ระบบงบประมาณ ระบบบุคลากร การปรับเปลี่ยนส่วนราชการเป็นองค์การมหาชน หรือองค์กรรูปแบบอื่นที่มีใช้ส่วนราชการ เพื่อให้การบริหารราชการแผ่นดินเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและตอบสนองความต้องการของประชาชน ทั้งนี้ ภายในสองปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๑๗ ให้แก้ไขคำว่า “สำนักงานเลขาธิการรัฐมนตรี” ในพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม เป็นคำว่า “สำนักงานรัฐมนตรี” ทุกแห่ง

มาตรา ๑๘ ให้ดำเนินการแต่งตั้ง ก.พ.ร. ให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

ให้อำนาจงบประมาณและบุคลากรของสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน ตามที่นายกรัฐมนตรีประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา ไปเป็นของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ

ให้อำนาจหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนตามมาตรา ๘ ทวิ และตามมาตรา ๘ สัตต ในส่วนที่เกี่ยวกับการแบ่งส่วนราชการและการกำหนดอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๓ เป็นอำนาจหน้าที่ของ ก.พ.ร.

ให้คณะกรรมการข้าราชการพลเรือน และสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน คงมีอำนาจหน้าที่เท่าที่ไม่ซ้ำกับอำนาจหน้าที่ของ ก.พ.ร.

^{๖๙} ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๗/ตอนที่ ๓๗ ก/หน้า ๒๒/๒๘ เมษายน ๒๕๔๓

^{๗๐} ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๙/ตอนที่ ๙๙ ก/หน้า ๑/๒ ตุลาคม ๒๕๔๕

ให้ดำเนินการปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนและกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน เพื่อกำหนดภารกิจของ ก.พ.ร. สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ คณะกรรมการข้าราชการพลเรือน และสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนให้เหมาะสม ซึ่งต้องทำให้แล้วเสร็จและเสนอสภาผู้แทนราษฎรภายในสองปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๑๙ ให้บทบัญญัติมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ก่อนการแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ คงใช้บังคับต่อไปจนกว่าจะมีการแก้ไขเพิ่มเติมให้นำกรณีที่ว่าราชการใดขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรีไปบัญญัติไว้ในกฎหมายว่าด้วยการปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงระบบบริหารราชการเพื่อให้สามารถปฏิบัติงานตอบสนองต่อการพัฒนาประเทศและการให้บริการแก่ประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นโดยกำหนดให้การบริหารราชการแนวทางใหม่ต้องมีการกำหนดนโยบาย เป้าหมาย และแผนการปฏิบัติงานเพื่อให้สามารถประเมินผลการปฏิบัติราชการในแต่ละระดับได้อย่างชัดเจน มีกรอบการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีเป็นแนวทางในการกำกับการกำหนดนโยบายและการปฏิบัติราชการ และเพื่อให้กระทรวงสามารถจัดการบริหารงานให้เป็นไปตามเป้าหมายได้ จึงกำหนดให้มีรูปแบบการบริหารใหม่ โดยกระทรวงสามารถแยกส่วนราชการจัดตั้งเป็นหน่วยงานตามภาระหน้าที่ เพื่อให้เกิดความคล่องตัวและสอดคล้องกับเป้าหมายของงานที่จะต้องปฏิบัติ และกำหนดให้มีกลุ่มภารกิจของส่วนราชการต่าง ๆ ที่มีงานสัมพันธ์กัน เพื่อที่จะสามารถกำหนดเป้าหมายการทำงานร่วมกันได้ และมีผู้รับผิดชอบกำกับการบริหารงานของกลุ่มภารกิจนั้นโดยตรงเพื่อให้งานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและรวดเร็ว รวมทั้งให้มีการประสานการปฏิบัติงาน และการใช้งบประมาณเพื่อที่จะให้การบริหารงานของทุกส่วนราชการบรรลุเป้าหมายของกระทรวงได้อย่างมีประสิทธิภาพและลดความซ้ำซ้อน มีการมอบหมายงานเพื่อลดขั้นตอนการปฏิบัติราชการ และสมควรกำหนดการบริหารราชการในต่างประเทศให้เหมาะสมกับลักษณะการปฏิบัติหน้าที่และสามารถปฏิบัติการได้อย่างรวดเร็วและมีเอกภาพ โดยมีหัวหน้าคณะผู้แทนเป็นผู้รับผิดชอบในการบริหารราชการ นอกจากนี้ สมควรให้มีคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการเพื่อเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบในการดูแลการจัดส่วนราชการและการปรับปรุงระบบการทำงานของภาคราชการให้มีการจัดระบบราชการอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๔๖^{๗๑}

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่ในปัจจุบันได้มีการโอนกรมตำรวจไปจัดตั้งเป็นสำนักงานตำรวจแห่งชาติและกำหนดให้ผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัด ทำหน้าที่หัวหน้าตำรวจภูธรจังหวัด จึงสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดินในส่วนของชื่อกรมตำรวจและตำแหน่งของข้าราชการตำรวจในกรมการจังหวัดให้สอดคล้องกัน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

^{๗๑} ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๐/ตอนที่ ๑๐๘ ก/หน้า ๑/๓๑ ตุลาคม ๒๕๔๖

พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๕๐^{๗๒}

มาตรา ๑๗ ในระหว่างที่ยังมิได้มีการตราพระราชกฤษฎีกาเกี่ยวกับการมอบอำนาจให้ปฏิบัติราชการแทนตามมาตรา ๓๘ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ให้หลักเกณฑ์เกี่ยวกับการมอบอำนาจตามมาตรา ๓๘ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๕ ยังคงใช้บังคับต่อไปได้ ทั้งนี้ ไม่เกินหกสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๑๘ ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงระบบการบริหารราชการให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลที่มุ่งเน้นการจัดองค์กรภาครัฐให้สอดคล้องกับทิศทางการนำพาประเทศไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน และเพื่อให้การปฏิบัติราชการสามารถอำนวยความสะดวกและให้บริการแก่ประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น สนับสนุนให้มีการมอบอำนาจให้ปฏิบัติราชการแทนได้กว้างขวางขึ้น เพื่อเน้นการบริการประชาชนให้มีความสะดวกและรวดเร็ว นอกจากนั้น เพื่อให้การบริหารราชการในราชการบริหารส่วนภูมิภาคสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศ และให้การบริหารงานแบบบูรณาการในจังหวัดบรรลุผลสมควรปรับปรุงอำนาจการดำเนินการของจังหวัด การจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและการจัดทำงบประมาณของจังหวัดให้เหมาะสม รวมทั้งสมควรส่งเสริมให้มีคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด เพื่อสอดส่องและเสนอแนะการปฏิบัติการกิจของหน่วยงานของรัฐในจังหวัดให้ใช้วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี อันจะทำให้การบริหารเป็นไปด้วยความโปร่งใสเป็นธรรม และมีความรับผิดชอบ ตลอดจนปรับปรุงอำนาจในทางปกครองของอำเภอเพื่อสนับสนุนให้เกิดความสงบเรียบร้อยในสังคม และสมควรให้สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการเป็นส่วนราชการในสำนักนายกรัฐมนตรีและรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรี จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๕๓^{๗๓}

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยบัญญัติให้องค์กรอัยการเป็นเป็นองค์กรอื่นตามรัฐธรรมนูญ และตามมาตรา ๒๕๕ วรรคห้า บัญญัติให้องค์กรอัยการมีหน่วยธุรการที่เป็นอิสระ ในการบริหารงานบุคคล การงบประมาณ และการดำเนินการอื่น โดยมีอัยการสูงสุดเป็นผู้บังคับบัญชา ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

^{๗๒} ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๔/ตอนที่ ๕๕ ก/หน้า ๑/๑๕ กันยายน ๒๕๕๐

^{๗๓} ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๗/ตอนที่ ๗๕ ก/หน้า ๕๑/๗ ธันวาคม ๒๕๕๓

พระราชบัญญัติ

ระเบียบข้าราชการพลเรือน

พ.ศ. ๒๕๕๑

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๓ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๑

เป็นปีที่ ๖๓ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๕ ประกอบกับมาตรา ๓๑ มาตรา ๓๓ มาตรา ๔๓ และมาตรา ๖๔ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิก

- (๑) พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕
- (๒) พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๗
- (๓) พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๘
- (๔) พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๔

มิให้นำคำสั่งหัวหน้าคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ที่ ๓๘/๒๕๑๕ ลงวันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๑๕ มาใช้บังคับแก่ข้าราชการพลเรือน

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“ข้าราชการพลเรือน” หมายความว่า บุคคลซึ่งได้รับบรรจุและแต่งตั้งตามพระราชบัญญัตินี้ ให้รับราชการโดยได้รับเงินเดือนจากเงินงบประมาณในกระทรวง กรมฝ่ายพลเรือน

“ข้าราชการฝ่ายพลเรือน” หมายความว่า ข้าราชการพลเรือน และข้าราชการอื่นในกระทรวง กรมฝ่ายพลเรือน ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการประเภทนั้น

“กระทรวง” หมายความว่า ถึงสำนักนายกรัฐมนตรีและทบวง

“รัฐมนตรีเจ้าสังกัด” หมายความว่า รัฐมนตรีว่าการกระทรวง รัฐมนตรีว่าการทบวง และหมายความรวมถึงนายกรัฐมนตรีในฐานะเป็นผู้บังคับบัญชาสำนักนายกรัฐมนตรี และนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีในฐานะเป็นผู้บังคับบัญชาส่วนราชการที่มีฐานะเป็นกรมและไม่สังกัดกระทรวง

“ปลัดกระทรวง” หมายความว่า ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีและปลัดทบวง

“กรม” หมายความว่า ส่วนราชการที่มีฐานะเป็นกรม

“อธิบดี” หมายความว่า หัวหน้าส่วนราชการระดับกรมหรือเทียบเท่ากรม

“ส่วนราชการ” หมายความว่า ส่วนราชการตามกฎหมายว่าด้วยการปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม และส่วนราชการที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดินและมีฐานะไม่ต่ำกว่ากรม

มาตรา ๕ ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ลักษณะ ๑

คณะกรรมการข้าราชการพลเรือน

มาตรา ๖ ให้มีคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนคณะหนึ่ง เรียกโดยย่อว่า “ก.พ.” ประกอบด้วยนายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีที่นายกรัฐมนตรีมอบหมาย เป็นประธาน ปลัดกระทรวงการคลัง ผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ และเลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจ

และสังคมแห่งชาติ เป็นกรรมการโดยตำแหน่ง และกรรมการซึ่งทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งจากผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารทรัพยากรบุคคล ด้านการบริหารและการจัดการ และด้านกฎหมาย ซึ่งมีผลงานเป็นที่ประจักษ์ในความสามารถแล้ว และเป็นผู้ที่ได้รับการสรรหาตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎ ก.พ. จำนวนไม่น้อยกว่าห้าคน แต่ไม่เกินเจ็ดคน และให้เลขาธิการ ก.พ. เป็นกรรมการและเลขานุการ

กรรมการซึ่งทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งต้องไม่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง กรรมการหรือผู้ดำรงตำแหน่งที่รับผิดชอบในการบริหารพรรคการเมืองหรือเจ้าหน้าที่ในพรรคการเมือง และมีได้เป็นกรรมการโดยตำแหน่งอยู่แล้ว

มาตรา ๗ กรรมการซึ่งทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งให้อยู่ในตำแหน่งได้คราวละสามปี ถ้าตำแหน่งกรรมการว่างลงก่อนกำหนดและยังมีกรรมการดังกล่าวเหลืออยู่อีกไม่น้อยกว่าสามคน ให้กรรมการที่เหลือปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้

เมื่อตำแหน่งกรรมการว่างลงก่อนกำหนดให้ดำเนินการแต่งตั้งกรรมการแทนภายในกำหนดสามสิบวัน เว้นแต่วาระของกรรมการเหลือไม่ถึงหนึ่งร้อยแปดสิบวันจะไม่แต่งตั้งกรรมการแทนก็ได้ ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการแทนนั้นให้อยู่ในตำแหน่งได้เพียงเท่ากำหนดเวลาของผู้ซึ่งตนแทน

กรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่ง จะทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งให้เป็นกรรมการอีกครั้งก็ได้

ในกรณีที่กรรมการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ แต่ยังมีได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งกรรมการใหม่ ให้กรรมการนั้นปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งกรรมการใหม่

มาตรา ๘ ก.พ. มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) เสนอแนะและให้คำปรึกษาแก่คณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับนโยบายและยุทธศาสตร์การบริหารทรัพยากรบุคคลภาครัฐในด้านมาตรฐานค่าตอบแทน การบริหารและการพัฒนาทรัพยากรบุคคล รวมถึงตลอดทั้งการวางแผนกำลังคนและด้านอื่น ๆ เพื่อให้ส่วนราชการใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการ

(๒) รายงานคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาปรับปรุงเงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง เงินเพิ่มค่าครองชีพ สวัสดิการ หรือประโยชน์เกื้อกูลอื่นสำหรับข้าราชการฝ่ายพลเรือนให้เหมาะสม

(๓) กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และมาตรฐานการบริหารและพัฒนาทรัพยากรบุคคลของข้าราชการพลเรือน เพื่อส่วนราชการใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการ

(๔) ให้ความเห็นชอบกรอบอัตรากำลังของส่วนราชการ

(๕) ออกกฎ ก.พ. และระเบียบเกี่ยวกับการบริหารทรัพยากรบุคคลเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ รวมตลอดทั้งการให้คำแนะนำหรือวางแนวทางในการปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ กฎ ก.พ. เมื่อได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรีและประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้

(๖) ติความและวินิจัยปัญหาที่เกิดขึ้นเนื่องจากการใช้บังคับพระราชบัญญัตินี้ รวมตลอดทั้งกำหนดแนวทางปฏิบัติในกรณีที่เป็นปัญหา มติของ ก.พ. ตามข้อนี้ เมื่อได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีแล้ว ให้ใช้บังคับได้ตามกฎหมาย

(๗) กำกับ ดูแล ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการบริหารทรัพยากรบุคคลของข้าราชการพลเรือนในกระทรวงและกรม เพื่อรักษาความเป็นธรรมและมาตรฐานด้านการบริหารทรัพยากรบุคคล รวมทั้งตรวจสอบและติดตามการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ ในการนี้ ให้มีอำนาจเรียกเอกสารและหลักฐานจากส่วนราชการ หรือให้ผู้แทนส่วนราชการ ข้าราชการหรือบุคคลใด ๆ มาชี้แจงข้อเท็จจริง และให้มีอำนาจออกระเบียบให้กระทรวง และกรมรายงานเกี่ยวกับการบริหารทรัพยากรบุคคลของข้าราชการพลเรือนที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ไปยัง ก.พ.

(๘) กำหนดนโยบายและออกระเบียบเกี่ยวกับทุนเล่าเรียนหลวงและทุนของรัฐบาล ให้สอดคล้องกับนโยบายการบริหารทรัพยากรบุคคลของข้าราชการฝ่ายพลเรือน ตลอดจนจัดสรรผู้รับทุนที่สำเร็จการศึกษาแล้วเข้ารับราชการในกระทรวงและกรมหรือหน่วยงานของรัฐ

(๙) ออกข้อบังคับหรือระเบียบเกี่ยวกับการจัดการการศึกษาและควบคุมดูแลและการให้ความช่วยเหลือบุคลากรภาครัฐ นักเรียนทุนเล่าเรียนหลวง นักเรียนทุนของรัฐบาล และนักเรียนทุนส่วนตัวที่อยู่ในความดูแลของ ก.พ. ตลอดจนการเก็บเงินชดเชยค่าใช้จ่ายในการดูแลจัดการการศึกษา ทั้งนี้ ให้ถือว่าเงินชดเชยค่าใช้จ่ายในการดูแลจัดการการศึกษาเป็นเงินรายรับของส่วนราชการที่เป็นสถานอำนวยการอันเป็นสาธารณประโยชน์ ตามความหมายในกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ

(๑๐) กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเพื่อรับรองคุณวุฒิของผู้ได้รับปริญญา ประกาศนียบัตรวิชาชีพ หรือคุณวุฒิอย่างอื่น เพื่อประโยชน์ในการบรรจุและแต่งตั้งเป็นข้าราชการพลเรือน และการกำหนดอัตราเงินเดือนหรือค่าตอบแทน รวมทั้งระดับตำแหน่งและประเภทตำแหน่งสำหรับคุณวุฒิดังกล่าว

(๑๑) กำหนดอัตราค่าธรรมเนียมในการปฏิบัติการเกี่ยวกับการบริหารทรัพยากรบุคคลตามพระราชบัญญัตินี้

(๑๒) พิจารณาจัดระบบทะเบียนประวัติและแก้ไขทะเบียนประวัติเกี่ยวกับวัน เดือน ปีเกิด และการควบคุมเกษียณอายุของข้าราชการพลเรือน

(๑๓) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้และกฎหมายอื่น

การออกกฎ ก.พ. ตาม (๕) ในกรณีที่เห็นสมควรให้สำนักงาน ก.พ. หรือกระทรวงที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณาของ ก.พ. ด้วย

มาตรา ๙ ในกรณีที่ ก.พ. มีมติว่ากระทรวง กรม หรือผู้มีหน้าที่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ ไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ หรือปฏิบัติการโดยขัดหรือแย้งกับแนวทางตามที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้ ให้ ก.พ. แจ้งให้กระทรวง กรม หรือผู้มีหน้าที่ปฏิบัติดังกล่าวดำเนินการแก้ไขยกเลิก หรือยุติการดำเนินการดังกล่าวภายในเวลาที่กำหนดในกรณีที่กระทรวง กรม หรือผู้มีหน้าที่ปฏิบัติดังกล่าวไม่ดำเนินการตามมติ ก.พ. ภายในเวลาที่กำหนดโดยไม่มีเหตุอันสมควร ให้ถือว่า ปลัดกระทรวง อธิบดี หรือผู้มีหน้าที่ปฏิบัติดังกล่าวแล้วแต่กรณี กระทำผิดวินัย

การดำเนินการทางวินัยตามวรรคหนึ่งและการส่งลงโทษให้เป็นอำนาจหน้าที่ของ ก.พ. ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎ ก.พ.

ในกรณีที่ผู้ไม่ปฏิบัติตามมติ ก.พ. ตามวรรคหนึ่งเป็นรัฐมนตรีเจ้าสังกัด ให้ ก.พ. รายงานนายกรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาสั่งการตามที่เห็นสมควรต่อไป

มาตรา ๑๐ ในกรณีที่ ก.พ. เห็นว่าการบริหารทรัพยากรบุคคลในเรื่องใดที่ข้าราชการฝ่ายพลเรือนทุกประเภทหรือบางประเภทควรมีมาตรฐานหรือหลักเกณฑ์เดียวกัน ให้ ก.พ. จัดให้มีการประชุมเพื่อหารือร่วมกันระหว่างผู้แทน ก.พ. ผู้แทน ก.พ.ร. และผู้แทนองค์กรกลางบริหารงานบุคคลของข้าราชการฝ่ายพลเรือนประเภทต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดมาตรฐานหรือหลักเกณฑ์กลางการบริหารทรัพยากรบุคคลในเรื่องนั้นเสนอต่อคณะรัฐมนตรี และเมื่อคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบแล้ว ให้ใช้บังคับมาตรฐานหรือหลักเกณฑ์กลางดังกล่าวกับข้าราชการฝ่ายพลเรือนทุกประเภทหรือประเภทนั้น ๆ แล้วแต่กรณี

ความในวรรคหนึ่งให้ใช้บังคับกับกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับวิธีการบริหารทรัพยากรบุคคลของรัฐในเรื่องใดเรื่องหนึ่งด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๑๑ ให้นำบทบัญญัติว่าด้วยคณะกรรมการที่มีอำนาจดำเนินการพิจารณาทางปกครองตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองมาใช้บังคับแก่การประชุม ก.พ. โดยอนุโลม เว้นแต่กรณีตามมาตรา ๑๖ วรรคสอง

มาตรา ๑๒ ก.พ. มีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการวิสามัญ เรียกโดยย่อว่า “อ.ก.พ. วิสามัญ” เพื่อทำการใด ๆ แทนได้

จำนวน คุณสมบัติ หลักเกณฑ์และวิธีการแต่งตั้ง อ.ก.พ. วิสามัญ รวมตลอดทั้งวิธีการได้มาวาระการดำรงตำแหน่ง และการพ้นจากตำแหน่งให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎ ก.พ.

มาตรา ๑๓ ให้มีสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน เรียกโดยย่อว่า “สำนักงาน ก.พ.” โดยมีเลขาธิการ ก.พ. เป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการและบริหารราชการของสำนักงาน ก.พ. ขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรี

สำนักงาน ก.พ. มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) เป็นเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับการดำเนินงานในหน้าที่ของ ก.พ. และ ก.พ.ค. และดำเนินการตามที่ ก.พ. หรือ ก.พ.ค. มอบหมาย

(๒) เสนอแนะและให้คำปรึกษาแก่กระทรวง กรม เกี่ยวกับหลักเกณฑ์ วิธีการ และแนวทางการบริหารทรัพยากรบุคคลภาครัฐ

(๓) พัฒนา ส่งเสริม วิเคราะห์ วิจัยเกี่ยวกับนโยบาย ยุทธศาสตร์ ระบบ หลักเกณฑ์ วิธีการ และมาตรฐานด้านการบริหารทรัพยากรบุคคลของข้าราชการพลเรือน

(๔) ติดตามและประเมินผลการบริหารทรัพยากรบุคคลของข้าราชการพลเรือน

(๕) ดำเนินการเกี่ยวกับแผนกำลังคนของข้าราชการพลเรือน

(๖) เป็นศูนย์กลางข้อมูลทรัพยากรบุคคลภาครัฐ

(๗) จัดทำยุทธศาสตร์ ประสานและดำเนินการเกี่ยวกับการพัฒนาทรัพยากรบุคคลของข้าราชการฝ่ายพลเรือน

(๘) ส่งเสริม ประสานงาน เผยแพร่ ให้คำปรึกษาแนะนำ และดำเนินการเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการ และการเสริมสร้างคุณภาพชีวิตสำหรับทรัพยากรบุคคลภาครัฐ

(๙) ดำเนินการเกี่ยวกับทุนเล่าเรียนหลวงและทุนของรัฐบาลตามนโยบายและระเบียบของ ก.พ. ตามมาตรา ๘ (๘)

(๑๐) ดำเนินการเกี่ยวกับการดูแลบุคลากรภาครัฐและนักเรียนทุนตามข้อบังคับหรือระเบียบของ ก.พ. ตามมาตรา ๘ (๙)

(๑๑) ดำเนินการเกี่ยวกับการรับรองคุณวุฒิของผู้ได้รับปริญญา ประกาศนียบัตรวิชาชีพหรือคุณวุฒิอย่างอื่น เพื่อประโยชน์ในการบรรจุและแต่งตั้งเป็นข้าราชการพลเรือน และการกำหนดอัตราเงินเดือนหรือค่าตอบแทน รวมทั้งระดับตำแหน่งและประเภทตำแหน่งสำหรับคุณวุฒิดังกล่าว

(๑๒) ดำเนินการเกี่ยวกับการรักษาทะเบียนประวัติและการควบคุมเกษียณอายุของข้าราชการพลเรือน

(๑๓) จัดทำรายงานประจำปีเกี่ยวกับการบริหารทรัพยากรบุคคลในราชการพลเรือนเสนอต่อ ก.พ. และคณะรัฐมนตรี

(๑๔) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ กฎหมายอื่น หรือตามที่คณะรัฐมนตรี นายกรัฐมนตรี หรือ ก.พ. มอบหมาย

มาตรา ๑๔ ให้มีคณะกรรมการสามัญ เรียกโดยย่อว่า “อ.ก.พ. สามัญ” เพื่อเป็นองค์กรบริหารทรัพยากรบุคคลในส่วนราชการต่าง ๆ ดังนี้

- (๑) คณะกรรมการสามัญประจำกระทรวง เรียกโดยย่อว่า “อ.ก.พ. กระทรวง” โดยออกนามกระทรวง
- (๒) คณะกรรมการสามัญประจำกรม เรียกโดยย่อว่า “อ.ก.พ. กรม” โดยออกนามกรม
- (๓) คณะกรรมการสามัญประจำจังหวัด เรียกโดยย่อว่า “อ.ก.พ. จังหวัด” โดยออกนามจังหวัด
- (๔) คณะกรรมการสามัญประจำส่วนราชการอื่นนอกจากส่วนราชการตาม (๑) (๒) และ (๓) การเรียกชื่อ องค์ประกอบ และอำนาจหน้าที่ของ อ.ก.พ. ตาม (๔) ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎ ก.พ.

มาตรา ๑๕ อ.ก.พ. กระทรวง ประกอบด้วยรัฐมนตรีเจ้าสังกัด เป็นประธาน ปลัดกระทรวงเป็นรองประธาน และผู้แทน ก.พ. ซึ่งตั้งจากข้าราชการพลเรือนในสำนักงาน ก.พ. หนึ่งคน เป็นอนุกรรมการโดยตำแหน่ง และอนุกรรมการซึ่งประธาน อ.ก.พ. แต่งตั้งจาก

(๑) ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารทรัพยากรบุคคล ด้านการบริหารและการจัดการ และด้านกฎหมาย ซึ่งมีผลงานเป็นที่ประจักษ์ในความสามารถมาแล้ว และมีได้เป็นข้าราชการในกระทรวงนั้น จำนวนไม่เกินสามคน

(๒) ข้าราชการพลเรือนผู้ดำรงตำแหน่งประเภทบริหารระดับสูงในกระทรวงนั้น ซึ่งได้รับเลือกจากข้าราชการพลเรือนผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าว จำนวนไม่เกินห้าคน

ให้ อ.ก.พ. นี้ตั้งเลขานุการหนึ่งคน

มาตรา ๑๖ อ.ก.พ. กระทรวง มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) พิจารณากำหนดนโยบาย ระบบ และระเบียบวิธีการบริหารทรัพยากรบุคคลในกระทรวง ซึ่งต้องสอดคล้องกับหลักเกณฑ์ วิธีการ และมาตรฐานที่ ก.พ. กำหนดตามมาตรา ๘ (๓)

(๒) พิจารณาการเกลี้ยอัตรากำลังระหว่างส่วนราชการต่าง ๆ ภายในกระทรวง

(๓) พิจารณาเกี่ยวกับการดำเนินการทางวินัยและการสั่งให้ออกจากราชการตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้

(๔) ปฏิบัติการอื่นตามพระราชบัญญัตินี้และช่วย ก.พ. ปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ตามที่ ก.พ. มอบหมาย

มาตรา ๑๗ อ.ก.พ. กรม ประกอบด้วยอธิบดี เป็นประธาน รองอธิบดีที่อธิบดีมอบหมายหนึ่งคน เป็นรองประธาน และอนุกรรมการซึ่งประธาน อ.ก.พ. แต่งตั้งจาก

(๑) ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารทรัพยากรบุคคล ด้านการบริหารและการจัดการและด้านกฎหมาย ซึ่งมีผลงานเป็นที่ประจักษ์ในความสามารถมาแล้ว และมีได้เป็นข้าราชการในกรมนั้น จำนวนไม่เกินสามคน

(๒) ข้าราชการพลเรือนซึ่งดำรงตำแหน่งประเภทบริหารหรือประเภทอำนวยการในกรมนั้น ซึ่งได้รับเลือกจากข้าราชการพลเรือนผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าว จำนวนไม่เกินหกคน

ให้ อ.ก.พ. นี้ตั้งเลขานุการหนึ่งคน

มาตรา ๑๘ อ.ก.พ. กรม มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) พิจารณากำหนดนโยบาย ระบบ และระเบียบวิธีการบริหารทรัพยากรบุคคลในกรม ซึ่งต้องสอดคล้องกับหลักเกณฑ์ วิธีการ และมาตรฐานที่ ก.พ. กำหนดตามมาตรา ๘ (๓) และนโยบายและระบบการบริหารทรัพยากรบุคคลที่ อ.ก.พ. กระทรวงกำหนดตามมาตรา ๑๖ (๑)

(๒) พิจารณาการเกลี้ยอัตรากำลังระหว่างส่วนราชการต่าง ๆ ภายในกรม

(๓) พิจารณาเกี่ยวกับการดำเนินการทางวินัยและการสั่งให้ออกจากราชการตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้

(๔) ปฏิบัติการอื่นตามพระราชบัญญัตินี้และช่วย ก.พ. ปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ตามที่ ก.พ. มอบหมาย

มาตรา ๑๙ อ.ก.พ. จังหวัด ประกอบด้วยผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นประธาน รองผู้ว่าราชการจังหวัด ที่ผู้ว่าราชการจังหวัดมอบหมายหนึ่งคน เป็นรองประธาน และอนุกรรมการ ซึ่งประธาน อ.ก.พ. แต่งตั้งจาก

(๑) ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารทรัพยากรบุคคล ด้านการบริหารและการจัดการ และด้านกฎหมาย ซึ่งมีผลงานเป็นที่ประจักษ์ในความสามารถมาแล้ว และมีได้เป็นข้าราชการพลเรือนในจังหวัดนั้น จำนวนไม่เกินสามคน

(๒) ข้าราชการพลเรือนซึ่งดำรงตำแหน่งประเภทบริหารหรือประเภทอำนวยการ ซึ่งกระทรวงหรือกรมแต่งตั้งไปประจำจังหวัดนั้น และได้รับเลือกจากข้าราชการพลเรือนผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าว จำนวนไม่เกินหกคน ซึ่งแต่ละคนต้องไม่สังกัดกระทรวงเดียวกัน

ให้ อ.ก.พ. นี้ตั้งเลขานุการหนึ่งคน

มาตรา ๒๐ อ.ก.พ. จังหวัด มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) พิจารณากำหนดแนวทางและวิธีการบริหารทรัพยากรบุคคล ซึ่งต้องสอดคล้องกับหลักเกณฑ์ วิธีการ และมาตรฐานที่ ก.พ. กำหนดตามมาตรา ๘ (๓)

(๒) พิจารณาเกี่ยวกับการดำเนินการทางวินัยและการสั่งให้ออกจากราชการตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้

(๓) ปฏิบัติตามที่ อ.ก.พ. กระทรวง หรือ อ.ก.พ. กรม มอบหมาย

(๔) ปฏิบัติการอื่นตามพระราชบัญญัตินี้และช่วย ก.พ. ปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ตามที่ ก.พ. มอบหมาย

มาตรา ๒๑ หลักเกณฑ์และวิธีการสรรหาหรือการเลือกบุคคลเพื่อแต่งตั้งเป็นอนุกรรมการตามมาตรา ๑๕ (๑) และ (๒) มาตรา ๑๗ (๑) และ (๒) และมาตรา ๑๘ (๑) และ (๒) วาระการดำรงตำแหน่ง และจำนวนขึ้นต่ำของอนุกรรมการดังกล่าว ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎ ก.พ.

มาตรา ๒๒ ในกรณีที่กระทรวงใดมีเหตุพิเศษ ก.พ. จะอนุมัติให้มีแต่ อ.ก.พ. กระทรวงเพื่อทำหน้าที่ อ.ก.พ. กรม ก็ได้

ในกรณีส่วนราชการที่มีฐานะเป็นกรมและไม่สังกัดกระทรวง แต่อยู่ในบังคับบัญชาของนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรี หรือส่วนราชการที่มีฐานะเป็นกรมและมีหัวหน้าส่วนราชการรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรีหรือต่อรัฐมนตรี ให้บรรดาอำนาจหน้าที่ของ อ.ก.พ. กระทรวงเป็นอำนาจหน้าที่ของ อ.ก.พ. กรมด้วย แต่ในการปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าว ให้มีรัฐมนตรีเจ้าสังกัดเป็นประธาน และอธิบดีเป็นรองประธาน และผู้แทน ก.พ. ซึ่งตั้งจากข้าราชการพลเรือนในสำนักงาน ก.พ. หนึ่งคน เป็นอนุกรรมการโดยตำแหน่ง

ในกรณีสำนักงานรัฐมนตรี ให้ อ.ก.พ. กรมของสำนักงานปลัดกระทรวงทำหน้าที่ อ.ก.พ. กรมของสำนักงานรัฐมนตรี

มาตรา ๒๓ ให้นำมาตรา ๑๑ มาใช้บังคับแก่การประชุมของ อ.ก.พ. วิสามัญ และ อ.ก.พ. สามัญโดยอนุโลม

ลักษณะ ๒

คณะกรรมการพิทักษ์ระบบคุณธรรม

มาตรา ๒๔ ให้มีคณะกรรมการพิทักษ์ระบบคุณธรรมคณะหนึ่ง เรียกโดยย่อว่า “ก.พ.ค.” ประกอบด้วยกรรมการจำนวนเจ็ดคนซึ่งทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งตามมาตรา ๒๖

กรรมการ ก.พ.ค. ต้องทำงานเต็มเวลา

ให้เลขาธิการ ก.พ. เป็นเลขานุการของ ก.พ.ค.

มาตรา ๒๕ ผู้ที่จะได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการ ก.พ.ค. ต้องมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

(๑) มีสัญชาติไทย

(๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสี่สิบห้าปี

(๓) มีคุณสมบัติอื่นอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

(ก) เป็นหรือเคยเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน
คณะกรรมการข้าราชการครู และกรรมการข้าราชการและบุคลากรทางการศึกษา คณะกรรมการ
ข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัย คณะกรรมการข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา หรือ
คณะกรรมการข้าราชการตำรวจ

(ข) เป็นหรือเคยเป็นกรรมการกฤษฎีกา

(ค) รับราชการหรือเคยรับราชการในตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์หรือ
เทียบเท่า หรือตุลาการหัวหน้าคณะศาลปกครองชั้นต้น

(ง) รับราชการหรือเคยรับราชการในตำแหน่งไม่ต่ำกว่าอัยการพิเศษประจำเขตหรือ
เทียบเท่า

(จ) รับราชการหรือเคยรับราชการในตำแหน่งประเภทบริหารระดับสูงหรือเทียบเท่า
ตามที่ ก.พ. กำหนด

(ฉ) เป็นหรือเคยเป็นผู้สอนวิชาในสาขานิติศาสตร์ รัฐศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์
เศรษฐศาสตร์ สังคมศาสตร์ หรือวิชาที่เกี่ยวกับการบริหารราชการแผ่นดินในสถาบันอุดมศึกษา และ
ดำรงตำแหน่งหรือเคยดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่ารองศาสตราจารย์ แต่ในกรณีที่ดำรงตำแหน่งรองศาสตราจารย์
ต้องดำรงตำแหน่งหรือเคยดำรงตำแหน่งมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปี

มาตรา ๒๖ ให้มีคณะกรรมการคัดเลือกกรรมการ ก.พ.ค. ประกอบด้วยประธาน
ศาลปกครองสูงสุด เป็นประธาน รองประธานศาลฎีกาที่ได้รับมอบหมายจากประธานศาลฎีกาหนึ่งคน
กรรมการ ก.พ. ผู้ทรงคุณวุฒิหนึ่งคนซึ่งได้รับเลือกโดย ก.พ. และให้เลขาธิการ ก.พ. เป็นกรรมการ
และเลขานุการ

ให้คณะกรรมการคัดเลือกมีหน้าที่คัดเลือกบุคคลผู้มีคุณสมบัติตามมาตรา ๒๕ จำนวนเจ็ดคน

ให้ผู้ได้รับคัดเลือกตามวรรคสองประชุมและเลือกกันเองให้คนหนึ่งเป็นประธานกรรมการ ก.พ.ค. แล้วให้นายกรัฐมนตรีนำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง

หลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกกรรมการ ก.พ.ค. ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการคัดเลือก กำหนด

มาตรา ๒๗ กรรมการ ก.พ.ค. ต้องไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

- (๑) เป็นข้าราชการ
- (๒) เป็นพนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยงานของรัฐหรือบุคคลใด
- (๓) เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง กรรมการหรือผู้ดำรงตำแหน่งที่รับผิดชอบในการบริหารพรรคการเมือง สมาชิกพรรคการเมืองหรือเจ้าหน้าที่ในพรรคการเมือง
- (๔) เป็นกรรมการในรัฐวิสาหกิจ
- (๕) เป็นกรรมการในองค์กรกลางบริหารงานบุคคลในหน่วยงานของรัฐ
- (๖) ประกอบอาชีพหรือวิชาชีพอย่างอื่นหรือดำรงตำแหน่งหรือประกอบภารใด ๆ หรือเป็น กรรมการในหน่วยงานของรัฐหรือเอกชน อันขัดต่อการปฏิบัติหน้าที่ตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา

มาตรา ๒๘ ผู้ได้รับคัดเลือกเป็นกรรมการ ก.พ.ค. ผู้ใดมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๒๗ ผู้นั้นต้องลาออกจากการเป็นบุคคลซึ่งมีลักษณะต้องห้ามหรือแสดงหลักฐานให้เป็นที่เชื่อได้ว่า ตนได้เลิกการประกอบอาชีพหรือวิชาชีพหรือการประกอบภารอันมีลักษณะต้องห้ามดังกล่าวต่อ เลขาธิการ ก.พ.ค. ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับคัดเลือก

ในกรณีที่ผู้ได้รับคัดเลือกเป็นกรรมการ ก.พ.ค. มิได้ลาออกหรือเลิกการประกอบอาชีพหรือ วิชาชีพหรือการประกอบภารดังกล่าวภายในเวลาที่กำหนดตามวรรคหนึ่ง ให้ถือว่าผู้นั้นมิเคยได้รับ คัดเลือกเป็นกรรมการ ก.พ.ค. และให้ดำเนินการคัดเลือกกรรมการ ก.พ.ค. ขึ้นใหม่

มาตรา ๒๙ กรรมการ ก.พ.ค. มีวาระการดำรงตำแหน่งหกปีนับแต่วันที่ทรงพระกรุณา โปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง และให้ดำรงตำแหน่งได้เพียงวาระเดียว

ให้กรรมการ ก.พ.ค. ซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระ อยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไป จนกว่าจะได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งกรรมการ ก.พ.ค. ใหม่

มาตรา ๓๐ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการ ก.พ.ค. พ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) มีอายุครบเจ็ดสิบปีบริบูรณ์

(๔) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๒๕ หรือมาตรา ๒๗

(๕) ต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก แม้จะมีการรอการลงโทษ เว้นแต่เป็นการรอการลงโทษในความผิดอันได้กระทำโดยประมาท ความผิดลหุโทษ หรือความผิดฐานหมิ่นประมาท

(๖) ไม่สามารถปฏิบัติงานได้เต็มเวลาอย่างสม่ำเสมอตามระเบียบของ ก.พ.ค.

เมื่อมีกรณีตามวรรคหนึ่ง ให้กรรมการ ก.พ.ค. เท่าที่เหลืออยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้ และให้ถือว่า ก.พ.ค. ประกอบด้วยกรรมการ ก.พ.ค. เท่าที่เหลืออยู่ เว้นแต่มีกรรมการ ก.พ.ค. เหลืออยู่ไม่ถึงห้าคน

เมื่อมีกรณีตามวรรคหนึ่งหรือกรณีที่กรรมการ ก.พ.ค. พ้นจากตำแหน่งตามวาระ ให้คณะกรรมการคัดเลือกดำเนินการคัดเลือกกรรมการ ก.พ.ค. แทนกรรมการ ก.พ.ค. ซึ่งพ้นจากตำแหน่งโดยเร็ว

มาตรา ๓๑ ก.พ.ค. มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) เสนอแนะต่อ ก.พ. หรือองค์กรกลางบริหารงานบุคคลอื่น เพื่อให้ ก.พ. หรือองค์กรกลางบริหารงานบุคคลอื่น ดำเนินการจัดให้มีหรือปรับปรุงนโยบายการบริหารทรัพยากรบุคคลในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการพิทักษ์ระบบคุณธรรม

(๒) พิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์ตามมาตรา ๑๑๔

(๓) พิจารณาวินิจฉัยเรื่องร้องทุกข์ตามมาตรา ๑๒๓

(๔) พิจารณาเรื่องการคุ้มครองระบบคุณธรรมตามมาตรา ๑๒๖

(๕) ออกกฎ ก.พ.ค. ระเบียบ หลักเกณฑ์ และวิธีการเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ กฎ ก.พ.ค. เมื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้

(๖) แต่งตั้งบุคคลซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามที่ ก.พ.ค. กำหนด เพื่อเป็นกรรมการวินิจัยอุทธรณ์หรือเป็นกรรมการวินิจัยร้องทุกข์

มาตรา ๓๒ ให้กรรมการ ก.พ.ค. กรรมการวินิจัยอุทธรณ์ และกรรมการวินิจัยร้องทุกข์ ได้รับเงินประจำตำแหน่งและประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่นตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา และให้มีสิทธิได้รับค่าใช้จ่ายในการเดินทางตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ เช่นเดียวกับผู้ดำรงตำแหน่งประเภทบริหารระดับสูง

มาตรา ๓๓ การประชุมของคณะกรรมการ ก.พ.ค. กรรมการวินิจฉัยอุทธรณ์ และกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ ให้เป็นไปตามระเบียบที่ ก.พ.ค. กำหนด

ลักษณะ ๓

บททั่วไป

มาตรา ๓๔ การจัดระเบียบข้าราชการพลเรือนต้องเป็นไปเพื่อผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ ความมีประสิทธิภาพ และความคุ้มค่า โดยให้ข้าราชการปฏิบัติราชการอย่างมีคุณภาพ คุณธรรม และมีคุณภาพชีวิตที่ดี

มาตรา ๓๕ ข้าราชการพลเรือนมี ๒ ประเภท คือ

(๑) ข้าราชการพลเรือนสามัญ ได้แก่ ข้าราชการพลเรือนซึ่งรับราชการโดยได้รับบรรจุแต่งตั้งตามที่บัญญัติไว้ในลักษณะ ๔ ข้าราชการพลเรือนสามัญ

(๒) ข้าราชการพลเรือนในพระองค์ ได้แก่ ข้าราชการพลเรือนซึ่งรับราชการโดยได้รับบรรจุแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในพระองค์พระมหากษัตริย์ตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา

มาตรา ๓๖ ผู้ที่จะเข้ารับราชการเป็นข้าราชการพลเรือนต้องมีความสมบูรณ์ทั่วไป และไม่มีลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้

ก. คุณสมบัติทั่วไป

(๑) มีสัญชาติไทย

(๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสิบแปดปี

(๓) เป็นผู้เลื่อมใสในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ด้วยความบริสุทธิ์ใจ

ข. ลักษณะต้องห้าม

(๑) เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

(๒) เป็นคนไร้ความสามารถ คนเสมือนไร้ความสามารถ คนวิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือน ไม่สมประกอบ หรือเป็นโรคตามที่กำหนดในกฎ ก.พ.

(๓) เป็นผู้อยู่ในระหว่างถูกสั่งพักราชการหรือถูกสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนตามพระราชบัญญัตินี้หรือตามกฎหมายอื่น

(๔) เป็นผู้บกพร่องในศีลธรรมอันดีจนเป็นที่รังเกียจของสังคม

(๕) เป็นกรรมการหรือผู้ดำรงตำแหน่งที่รับผิดชอบในการบริหารพรรคการเมือง หรือเจ้าหน้าที่ในพรรคการเมือง

(๖) เป็นบุคคลล้มละลาย

(๗) เป็นผู้เคยต้องรับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกเพราะกระทำความผิดทางอาญา เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(๘) เป็นผู้เคยถูกลงโทษให้ออก ปลดออก หรือไล่ออกจากรัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ

(๙) เป็นผู้เคยถูกลงโทษให้ออก หรือปลดออก เพราะกระทำผิดวินัยตามพระราชบัญญัตินี้หรือตามกฎหมายอื่น

(๑๐) เป็นผู้เคยถูกลงโทษไล่ออก เพราะกระทำผิดวินัยตามพระราชบัญญัตินี้ หรือตามกฎหมายอื่น

(๑๑) เป็นผู้เคยกระทำการทุจริตในการสอบเข้ารับราชการ หรือเข้าปฏิบัติงานในหน่วยงานของรัฐ

ผู้ที่เข้ารับการเป็นข้าราชการพลเรือนซึ่งมีลักษณะต้องห้ามตาม ข. (๔) (๖) (๗) (๘) (๙) (๑๐) หรือ (๑๑) ก.พ. อาจพิจารณาขเว้นให้เข้ารับราชการได้ แต่ถ้าเป็นกรณีมีลักษณะต้องห้ามตาม (๘) หรือ (๙) ผู้นั้นต้องออกจากงานหรือออกจากราชการไปเกินสองปีแล้ว และในกรณีมีลักษณะต้องห้ามตาม (๑๐) ผู้นั้นต้องออกจากงานหรือออกจากราชการไปเกินสามปีแล้ว และต้องมีใช่เป็นกรณีออกจากงานหรือออกจากราชการเพราะทุจริตต่อหน้าที่ มติของ ก.พ. ในการยกเว้นดังกล่าวต้องได้คะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสี่ในห้าของจำนวนกรรมการที่มาประชุม การลงมติให้กระทำโดยลับ

การขอยกเว้นตามวรรคสอง ให้เป็นไปตามระเบียบที่ ก.พ. กำหนด

ในกรณีตามวรรคสอง ก.พ. จะยกเว้นให้เป็นการเฉพาะราย หรือจะประกาศยกเว้นให้เป็นการทั่วไปก็ได้

มาตรา ๓๓ การจ่ายเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งให้ข้าราชการพลเรือนให้เป็นไปตามระเบียบที่ ก.พ. กำหนดโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง

มาตรา ๓๘ ข้าราชการพลเรือนอาจได้รับเงินเพิ่มสำหรับตำแหน่งที่ประจำอยู่ในต่างประเทศ ตำแหน่งในบางท้องที่ ตำแหน่งในบางสายงาน หรือตำแหน่งที่มีเหตุพิเศษตามระเบียบที่ ก.พ. กำหนด โดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง

ข้าราชการพลเรือนอาจได้รับเงินเพิ่มค่าครองชีพชั่วคราวตามภาวะเศรษฐกิจตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

ในการเสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อดำเนินการตามวรรคสอง ให้ ก.พ. เสนอแนะ สำหรับข้าราชการประเภทอื่นในคราวเดียวกันด้วย

มาตรา ๓๙ วันเวลาทำงาน วันหยุดราชการตามประเพณี วันหยุดราชการประจำปี และการลาหยุดราชการของข้าราชการพลเรือน ให้เป็นไปตามที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

มาตรา ๔๐ เครื่องแบบของข้าราชการพลเรือนและระเบียบการแต่งเครื่องแบบให้เป็นไปตามกฎหมายหรือระเบียบว่าด้วยการนั้น

มาตรา ๔๑ บำเหน็จบำนาญข้าราชการพลเรือนให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

ลักษณะ ๔

ข้าราชการพลเรือนสามัญ

หมวด ๑

การจัดระเบียบข้าราชการพลเรือนสามัญ

มาตรา ๔๒ การจัดระเบียบข้าราชการพลเรือนสามัญตามพระราชบัญญัตินี้ ให้คำนึงถึงระบบคุณธรรมดังต่อไปนี้

(๑) การรับบุคคลเพื่อบรรจุเข้ารับราชการและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งต้องคำนึงถึงความรู้ความสามารถของบุคคล ความเสมอภาค ความเป็นธรรม และประโยชน์ของทางราชการ

(๒) การบริหารทรัพยากรบุคคล ต้องคำนึงถึงผลสัมฤทธิ์และประสิทธิภาพขององค์กรและลักษณะของงาน โดยไม่เลือกปฏิบัติอย่างไม่เป็นธรรม

(๓) การพิจารณาความดีความชอบ การเลื่อนตำแหน่ง และการให้ประโยชน์อื่นแก่ข้าราชการ ต้องเป็นไปอย่างเป็นธรรมโดยพิจารณาจากผลงาน ศักยภาพ และความประพฤติ และจะนำความคิดเห็นทางการเมืองหรือสังกัดพรรคการเมืองมาประกอบการพิจารณามีได้

(๔) การดำเนินการทางวินัย ต้องเป็นไปด้วยความยุติธรรมและโดยปราศจากอคติ

(๕) การบริหารทรัพยากรบุคคลต้องมีความเป็นกลางทางการเมือง

มาตรา ๔๓ ข้าราชการพลเรือนสามัญมีเสรีภาพในการรวมกลุ่มตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ แต่ทั้งนี้ต้องไม่กระทบประสิทธิภาพในการบริหารราชการแผ่นดินและความต่อเนื่องในการจัดทำบริการสาธารณะ และต้องไม่มีวัตถุประสงค์ทางการเมือง

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการรวมกลุ่มตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา

หมวด ๒

การกำหนดตำแหน่ง และการให้ได้รับเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่ง

มาตรา ๔๔ นอกจากตำแหน่งที่กำหนดในกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดินแล้ว อ.ก.พ. กระทรวงอาจกำหนดตำแหน่งที่มีชื่ออย่างอื่นเพื่อประโยชน์ในการบริหารงาน และแจ้งให้ ก.พ. ทราบด้วย

มาตรา ๔๕ ตำแหน่งข้าราชการพลเรือนสามัญมี ๔ ประเภท ดังต่อไปนี้

(๑) ตำแหน่งประเภทบริหาร ได้แก่ ตำแหน่งหัวหน้าส่วนราชการและรองหัวหน้าส่วนราชการ ระดับกระทรวง กรม และตำแหน่งอื่นที่ ก.พ. กำหนดเป็นตำแหน่งประเภทบริหาร

(๒) ตำแหน่งประเภทอำนวยการ ได้แก่ ตำแหน่งหัวหน้าส่วนราชการที่ต่ำกว่าระดับกรม และตำแหน่งอื่นที่ ก.พ. กำหนดเป็นตำแหน่งประเภทอำนวยการ

(๓) ตำแหน่งประเภทวิชาการ ได้แก่ ตำแหน่งที่จำเป็นต้องใช้ผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญา ตามที่ ก.พ. กำหนดเพื่อปฏิบัติงานในหน้าที่ของตำแหน่งนั้น

(๔) ตำแหน่งประเภททั่วไป ได้แก่ ตำแหน่งที่ไม่ใช่ตำแหน่งประเภทบริหาร ตำแหน่งประเภทอำนวยการ และตำแหน่งประเภทวิชาการ ทั้งนี้ ตามที่ ก.พ. กำหนด

มาตรา ๔๖ ระดับตำแหน่งข้าราชการพลเรือนสามัญ มีดังต่อไปนี้

(๑) ตำแหน่งประเภทบริหาร มีระดับดังต่อไปนี้

(ก) ระดับต้น

(ข) ระดับสูง

(๒) ตำแหน่งประเภทอำนวยการ มีระดับดังต่อไปนี้

(ก) ระดับต้น

(ข) ระดับสูง

(๓) ตำแหน่งประเภทวิชาการ มีระดับดังต่อไปนี้

(ก) ระดับปฏิบัติการ

(ข) ระดับชำนาญการ

(ค) ระดับชำนาญการพิเศษ

(ง) ระดับเชี่ยวชาญ

(จ) ระดับทรงคุณวุฒิ

(๔) ตำแหน่งประเภททั่วไป มีระดับดังต่อไปนี้

(ก) ระดับปฏิบัติงาน

(ข) ระดับชำนาญงาน

(ค) ระดับอาวุโส

(ง) ระดับทักษะพิเศษ

การจัดประเภทตำแหน่งและระดับตำแหน่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในกฎ ก.พ.

มาตรา ๔๗ ตำแหน่งข้าราชการพลเรือนสามัญจะมีในส่วนราชการใด จำนวนเท่าใด และเป็นตำแหน่งประเภทใด สายงานใด ระดับใด ให้เป็นไปตามที่ อ.ก.พ. กระทรวงกำหนด โดยต้องคำนึงถึงประสิทธิภาพ ประสิทธิผล ความไม่ซ้ำซ้อนและประหยัดเป็นหลัก ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่ ก.พ. กำหนด และต้องเป็นไปตามมาตรฐานกำหนดตำแหน่งตามมาตรา ๔๘

มาตรา ๔๘ ให้ ก.พ. จัดทำมาตรฐานกำหนดตำแหน่ง โดยจำแนกตำแหน่งเป็นประเภทและสายงานตามลักษณะงาน และจัดตำแหน่งในประเภทเดียวกันและสายงานเดียวกันที่คุณภาพของ

งานเท่ากันโดยประมาณเป็นระดับเดียวกัน ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงลักษณะหน้าที่ความรับผิดชอบและคุณภาพของงาน

ในมาตรฐานกำหนดตำแหน่งให้ระบุชื่อตำแหน่งในสายงาน หน้าที่ความรับผิดชอบหลักและคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งไว้ด้วย

มาตรา ๔๕ ภายใต้บังคับกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดินตำแหน่งใดบังคับบัญชาข้าราชการพลเรือนในส่วนราชการหรือหน่วยงานใด ในฐานะใดให้เป็นไปตามที่ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ กำหนด โดยทำเป็นหนังสือตามหลักเกณฑ์ที่ ก.พ. กำหนด

มาตรา ๕๐ ให้ข้าราชการพลเรือนสามัญได้รับเงินเดือนตามตำแหน่งในแต่ละประเภทตามที่กำหนดไว้ในบัญชีเงินเดือนขั้นต่ำขั้นสูงของข้าราชการพลเรือนสามัญท้ายพระราชบัญญัตินี้

ผู้ดำรงตำแหน่งประเภทใด สายงานใด ระดับใด จะได้รับเงินเดือนเท่าใดตามบัญชีเงินเดือนขั้นต่ำขั้นสูงของข้าราชการพลเรือนสามัญ ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎ ก.พ.

ข้าราชการพลเรือนสามัญอาจได้รับเงินประจำตำแหน่งตามบัญชีอัตราเงินประจำตำแหน่งของข้าราชการพลเรือนสามัญท้ายพระราชบัญญัตินี้ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่ ก.พ. กำหนด

ผู้ดำรงตำแหน่งประเภทใด สายงานใด ระดับใด จะได้รับเงินประจำตำแหน่งตามบัญชีอัตราเงินประจำตำแหน่งของข้าราชการพลเรือนสามัญท้ายพระราชบัญญัตินี้ในอัตราใด ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎ ก.พ.

เงินประจำตำแหน่งตามมาตรานี้ ไม่ถือเป็นเงินเดือนเพื่อเป็นเกณฑ์ในการคำนวณบำเหน็จบำนาญตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการ

มาตรา ๕๑ คณะรัฐมนตรีจะพิจารณาปรับเงินเดือนขั้นต่ำขั้นสูงหรือเงินประจำตำแหน่งของข้าราชการพลเรือนสามัญให้เหมาะสมยิ่งขึ้นตามความจำเป็นก็ได้ โดยหากเป็นการปรับเงินเดือนขั้นต่ำขั้นสูง หรือเงินประจำตำแหน่งเพิ่มไม่เกินร้อยละสิบของเงินเดือน หรือเงินประจำตำแหน่งที่ใช้บังคับอยู่ ให้กระทำได้โดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกา และให้ถือว่าเงินเดือนขั้นต่ำขั้นสูง และเงินประจำตำแหน่งท้ายพระราชกฤษฎีกาดังกล่าว เป็นเงินเดือนขั้นต่ำขั้นสูง และเงินประจำตำแหน่งท้ายพระราชบัญญัตินี้

เมื่อมีการปรับเงินเดือนหรือเงินประจำตำแหน่งตามวรรคหนึ่ง การปรับเงินเดือนหรือเงินประจำตำแหน่งของข้าราชการพลเรือนสามัญที่ได้รับอยู่เดิมเข้าสู่อัตราในบัญชีที่ได้รับการปรับใหม่ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

หมวด ๓

การสรรหา การบรรจุ และการแต่งตั้ง

มาตรา ๕๒ การสรรหาเพื่อให้ได้บุคคลมาบรรจุเข้ารับราชการเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญ และแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง ต้องเป็นไปตามระบบคุณธรรมและคำนึงถึงพฤติกรรมทางจริยธรรมของบุคคลดังกล่าว ตลอดจนประโยชน์ของทางราชการ ทั้งนี้ ตามที่กำหนดในหมวดนี้

มาตรา ๕๓ การบรรจุบุคคลเข้ารับราชการเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งใด ให้บรรจุและแต่งตั้งจากผู้สอบแข่งขันได้ในตำแหน่งนั้น โดยบรรจุและแต่งตั้งตามลำดับที่ในบัญชีผู้สอบแข่งขันได้

การสอบแข่งขัน การขึ้นบัญชีผู้สอบแข่งขันได้ และรายละเอียดเกี่ยวกับการสอบแข่งขัน ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่ ก.พ. กำหนด

ความในวรรคหนึ่งไม่ใช้บังคับกับการบรรจุบุคคลเข้ารับราชการตามมาตรา ๕๕ มาตรา ๕๖ มาตรา ๖๓ มาตรา ๖๔ และมาตรา ๖๕

มาตรา ๕๔ ผู้สมัครสอบแข่งขันในตำแหน่งใด ต้องมีคุณสมบัติทั่วไปและไม่มีลักษณะต้องห้าม หรือได้รับการยกเว้นในกรณีที่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๓๖ และต้องมีคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งหรือได้รับอนุมัติจาก ก.พ. ตามมาตรา ๖๒ ด้วย

สำหรับผู้มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๓๖ ข. (๑) ให้มีสิทธิสมัครสอบแข่งขันได้แต่จะมีสิทธิได้รับบรรจุเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญที่สอบแข่งขันได้ต่อเมื่อพ้นจากการเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองแล้ว

มาตรา ๕๕ ในกรณีที่มีเหตุพิเศษ ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๓ อาจคัดเลือกบรรจุบุคคลเข้ารับราชการและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งโดยไม่ต้องดำเนินการสอบแข่งขันตามมาตรา ๕๓ ก็ได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่ ก.พ. กำหนด

มาตรา ๕๖ กระทรวงหรือกรมใดมีเหตุผลและความจำเป็นอย่างยิ่ง จะบรรจุบุคคลที่มีความรู้ความสามารถ และความชำนาญงานสูง เข้ารับราชการและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งประเภทวิชาการระดับชำนาญการ ชำนาญการพิเศษ เชี่ยวชาญ หรือทรงคุณวุฒิ หรือตำแหน่งประเภททั่วไประดับทักษะพิเศษก็ได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่ ก.พ. กำหนด

มาตรา ๕๗ การบรรจุบุคคลเข้ารับราชการเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญ และการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งตามมาตรา ๕๓ มาตรา ๕๕ มาตรา ๕๖ มาตรา ๖๓ มาตรา ๖๔ มาตรา ๖๕ และมาตรา ๖๖ ให้ผู้มีอำนาจดังต่อไปนี้ เป็นผู้สั่งบรรจุและแต่งตั้ง

(๑) การบรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งประเภทบริหารระดับสูงตำแหน่งหัวหน้าส่วนราชการระดับกระทรวง หัวหน้าส่วนราชการระดับกรมที่อยู่ในบังคับบัญชาหรือรับผิดชอบการปฏิบัติราชการขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรีหรือต่อรัฐมนตรี แล้วแต่กรณี ให้รัฐมนตรีเจ้าสังกัดนำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาอนุมัติ เมื่อได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรีแล้ว ให้รัฐมนตรีเจ้าสังกัดเป็นผู้สั่งบรรจุ และให้นายกรัฐมนตรีนำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง

(๒) การบรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งประเภทบริหารระดับสูงตำแหน่งรองหัวหน้าส่วนราชการระดับกระทรวง หัวหน้าส่วนราชการระดับกรม รองหัวหน้าส่วนราชการระดับกรมที่อยู่ในบังคับบัญชาหรือรับผิดชอบการปฏิบัติราชการขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรีหรือต่อรัฐมนตรี แล้วแต่กรณี หรือตำแหน่งอื่นที่ ก.พ. กำหนดเป็นตำแหน่งประเภทบริหารระดับสูง ให้ปลัดกระทรวงผู้บังคับบัญชา หรือหัวหน้าส่วนราชการระดับกรมที่อยู่ในบังคับบัญชาหรือรับผิดชอบการปฏิบัติราชการขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรีหรือต่อรัฐมนตรี แล้วแต่กรณี เสนอรัฐมนตรีเจ้าสังกัดเพื่อนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติ เมื่อได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรีแล้ว ให้ปลัดกระทรวงผู้บังคับบัญชา หรือหัวหน้าส่วนราชการระดับกรมดังกล่าวเป็นผู้สั่งบรรจุ และให้นายกรัฐมนตรีนำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง

(๓) การบรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งประเภทบริหารระดับต้น ให้ปลัดกระทรวงผู้บังคับบัญชา หรือหัวหน้าส่วนราชการระดับกรมที่อยู่ในบังคับบัญชาหรือรับผิดชอบการปฏิบัติราชการขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรีหรือต่อรัฐมนตรี แล้วแต่กรณี เป็นผู้มีอำนาจสั่งบรรจุและแต่งตั้ง

(๔) การบรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งประเภทอำนวยการ ประเภทวิชาการ ระดับปฏิบัติการ ข้าราชการ ข้าราชการพิเศษ และเชี่ยวชาญ และประเภททั่วไปในสำนักงานรัฐมนตรี ให้รัฐมนตรี เจ้าสังกัดเป็นผู้มีอำนาจสั่งบรรจุและแต่งตั้ง

(๕) การบรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งประเภทอำนวยการระดับสูง ให้ปลัดกระทรวง ผู้บังคับบัญชา หรือหัวหน้าส่วนราชการระดับกรมที่อยู่ในบังคับบัญชาหรือรับผิดชอบการปฏิบัติราชการ ขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรีหรือต่อรัฐมนตรี แล้วแต่กรณี เป็นผู้มีอำนาจสั่งบรรจุและแต่งตั้ง

(๖) การบรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งประเภทอำนวยการระดับต้น ให้อธิบดีผู้บังคับบัญชา เป็นผู้มีอำนาจสั่งบรรจุและแต่งตั้งเมื่อได้รับความเห็นชอบจากปลัดกระทรวง ส่วนการบรรจุและแต่งตั้ง ให้ดำรงตำแหน่งประเภทอำนวยการระดับต้นในส่วนราชการระดับกรมที่หัวหน้าส่วนราชการอยู่ใน บังคับบัญชาหรือรับผิดชอบการปฏิบัติราชการขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรี หรือต่อรัฐมนตรี แล้วแต่กรณี ให้อธิบดีผู้บังคับบัญชา เป็นผู้มีอำนาจสั่งบรรจุและแต่งตั้ง

(๗) การบรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งประเภทวิชาการระดับทรงคุณวุฒิ ให้รัฐมนตรี เจ้าสังกัดนำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาอนุมัติ เมื่อได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรีแล้ว ให้รัฐมนตรี เจ้าสังกัดเป็นผู้สั่งบรรจุ และให้นายกรัฐมนตรีนำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ แต่งตั้ง

(๘) การบรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งประเภทวิชาการระดับเชี่ยวชาญ ให้ปลัดกระทรวง หรือหัวหน้าส่วนราชการระดับกรมที่อยู่ในบังคับบัญชาหรือรับผิดชอบการปฏิบัติราชการขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรีหรือต่อรัฐมนตรี แล้วแต่กรณี เป็นผู้มีอำนาจสั่งบรรจุและแต่งตั้ง

(๙) การบรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งประเภทวิชาการระดับชำนาญการพิเศษ และ ตำแหน่งประเภททั่วไประดับทักษะพิเศษ ให้อธิบดีผู้บังคับบัญชา เป็นผู้มีอำนาจสั่งบรรจุและแต่งตั้ง เมื่อได้รับความเห็นชอบจากปลัดกระทรวง ส่วนการบรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งประเภทวิชาการ ระดับชำนาญการพิเศษ และตำแหน่งประเภททั่วไประดับทักษะพิเศษในส่วนราชการระดับกรม ที่หัวหน้าส่วนราชการอยู่ในบังคับบัญชาหรือรับผิดชอบการปฏิบัติราชการขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรี หรือต่อรัฐมนตรี แล้วแต่กรณี ให้อธิบดีผู้บังคับบัญชา เป็นผู้มีอำนาจสั่งบรรจุและแต่งตั้ง

(๑๐) การบรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งประเภทวิชาการ ระดับปฏิบัติการ ชำนาญการ ตำแหน่งประเภททั่วไประดับปฏิบัติงาน ชำนาญงาน และอาวุโส ให้อธิบดีผู้บังคับบัญชา หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากอธิบดีผู้บังคับบัญชา เป็นผู้มีอำนาจสั่งบรรจุและแต่งตั้ง

(๑๑) การบรรจุและแต่งตั้งตามมาตรา ๕๓ และการย้ายตามมาตรา ๖๓ ให้ดำรงตำแหน่งตาม (๕) ซึ่งไม่ใช่ตำแหน่งประเภททั่วไประดับทักษะพิเศษ และตำแหน่งตาม (๑๐) ในราชการบริหารส่วนภูมิภาค ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดผู้บังคับบัญชา เป็นผู้มีอำนาจสั่งบรรจุและแต่งตั้ง

ในการเสนอเพื่อแต่งตั้งข้าราชการพลเรือนสามัญให้ดำรงตำแหน่ง ให้รายงานความสมควรพร้อมทั้งเหตุผล ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.พ. กำหนดไปด้วย

มาตรา ๕๘ ข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ดำรงตำแหน่งประเภทบริหารผู้ใดปฏิบัติหน้าที่เดียวติดต่อกันเป็นเวลาครบสี่ปี ให้ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ ดำเนินการให้มีการสับเปลี่ยนหน้าที่ ย้าย หรือโอนไปปฏิบัติหน้าที่อื่น เว้นแต่มีความจำเป็นเพื่อประโยชน์ของทางราชการจะขออนุมัติคณะรัฐมนตรีให้คงอยู่ปฏิบัติหน้าที่เดิมต่อไปเป็นเวลาไม่เกินสองปีก็ได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.พ. กำหนด

ความในวรรคหนึ่งไม่ให้ใช้บังคับแก่ผู้ดำรงตำแหน่งที่ ก.พ. กำหนดว่าเป็นตำแหน่งที่มีลักษณะงานเฉพาะอย่าง

มาตรา ๕๙ ผู้ได้รับบรรจุและแต่งตั้งตามมาตรา ๕๓ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๕๕ ให้ทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการและให้ได้รับการพัฒนาเพื่อให้รู้ระเบียบแบบแผนของทางราชการและเป็นข้าราชการที่ดีตามที่กำหนดในกฎ ก.พ.

ผู้ทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการตามวรรคหนึ่งผู้ใดมีผลการประเมินทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการตามที่กำหนดในกฎ ก.พ. ไม่ต่ำกว่ามาตรฐานที่กำหนด ให้ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ สั่งให้ผู้นั้นรับราชการต่อไป ถ้าผู้นั้นมีผลการประเมินทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการต่ำกว่ามาตรฐานที่กำหนด ก็ให้สั่งให้ผู้นั้นออกจากราชการได้ไม่ว่าจะครบกำหนดเวลาทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการแล้วหรือไม่ก็ตาม

ผู้ใดถูกสั่งให้ออกจากราชการตามวรรคสอง ให้ถือว่าผู้นั้นไม่เคยเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญ แต่ทั้งนี้ไม่กระทบกระเทือนถึงการใดที่ผู้นั้นได้ปฏิบัติหน้าที่ราชการ หรือการรับเงินเดือนหรือ

ผลประโยชน์อื่นใดที่ได้รับหรือมีสิทธิจะได้รับจากทางราชการในระหว่างผู้นั้นอยู่ระหว่างทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการ

ผู้อยู่ในระหว่างทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการผู้ใดมีกรณีอันมีมูลที่ควรกล่าวหาว่ากระทำความผิดวินัย ให้ผู้บังคับบัญชาดำเนินการทางวินัยตามที่บัญญัติไว้ในหมวด ๗ การดำเนินการทางวินัย และถ้าผู้นั้นมีกรณีที่จะต้องออกจากราชการตามวรรคสอง ก็ให้ผู้บังคับบัญชาดำเนินการตามวรรคสองไปก่อน

ความในวรรคหนึ่ง วรรคสอง และวรรคสาม ให้ใช้บังคับกับข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่น ซึ่งโอนมาตามมาตรา ๖๔ ในระหว่างที่ยังทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๖๐ ข้าราชการพลเรือนสามัญซึ่งอยู่ในระหว่างทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการผู้ใด ถูกสั่งให้ออกจากราชการตามมาตรา ๑๑๑ และต่อมาปรากฏว่าผู้นั้นมีกรณีที่จะต้องถูกสั่งให้ออกจากราชการตามมาตรา ๕๕ หรือตามมาตราอื่น ก็ให้ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ หรือผู้มีอำนาจตามมาตราอื่นนั้น แล้วแต่กรณี มีอำนาจเปลี่ยนแปลงคำสั่ง เป็นให้ออกจากราชการตามมาตรา ๕๕ หรือตามมาตราอื่นนั้นได้

มาตรา ๖๑ การแต่งตั้งข้าราชการพลเรือนสามัญให้ดำรงตำแหน่งในสายงานที่ไม่มีกำหนดไว้ในมาตรฐานกำหนดตำแหน่ง จะกระทำมิได้

มาตรา ๖๒ ผู้ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งข้าราชการพลเรือนสามัญตำแหน่งใดต้องมีคุณสมบัติตรงตามคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งนั้นตามมาตรฐานกำหนดตำแหน่ง

ในกรณีที่มิมีเหตุผลและความจำเป็น ก.พ. อาจอนุมัติให้แต่งตั้งข้าราชการพลเรือนสามัญที่มีคุณสมบัติต่างไปจากคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งตามมาตรฐานกำหนดตำแหน่งก็ได้

ในกรณีที่ ก.พ. กำหนดให้ปริญญา ประกาศนียบัตรวิชาชีพหรือคุณวุฒิใดเป็นคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่ง ให้หมายถึงปริญญา ประกาศนียบัตรวิชาชีพหรือคุณวุฒิที่ ก.พ. รับรอง

มาตรา ๖๓ การย้าย การโอน หรือการเลื่อนข้าราชการพลเรือนสามัญไปแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งข้าราชการพลเรือนสามัญในหรือต่างประเทศหรือกรม แล้วแต่กรณี ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎ ก.พ.

การโอนข้าราชการพลเรือนสามัญจากกระทรวงหรือกรมหนึ่ง ไปแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งข้าราชการพลเรือนสามัญในต่างประเทศสังกัดอีกกระทรวงหรือกรมหนึ่ง เป็นการชั่วคราวตามระยะเวลาที่กำหนด ให้กระทำได้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.พ. กำหนด

การย้ายหรือการโอนข้าราชการพลเรือนสามัญไปแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในระดับที่ต่ำกว่าเดิม จะกระทำมิได้ เว้นแต่จะได้รับความยินยอมจากข้าราชการพลเรือนสามัญผู้นั้น

การบรรจุข้าราชการพลเรือนสามัญที่ได้ออกจากราชการไปเนื่องจากถูกสั่งให้ออกจากราชการ เพื่อไปรับราชการทหารตามกฎหมายว่าด้วยการรับราชการทหาร หรือได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรี ให้ไปปฏิบัติงานใด ๆ ซึ่งให้นับเวลาระหว่างนั้นสำหรับการคำนวณบำเหน็จบำนาญเหมือนเต็มเวลาราชการ หรือออกจากราชการไปที่มีใช่เป็นการออกจากราชการในระหว่างทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการ กลับเข้ารับราชการในกระทรวงหรือกรม ตลอดจนจะสั่งบรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งประเภทใด สายงานใด ระดับใด และให้ได้รับเงินเดือนเท่าใด ให้กระทำได้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.พ. กำหนด

เพื่อประโยชน์ในการนับเวลาราชการตามพระราชบัญญัตินี้และตามกฎหมายว่าด้วย บำเหน็จบำนาญข้าราชการ ข้าราชการพลเรือนสามัญที่ได้ออกจากราชการไป เนื่องจากถูกสั่งให้ออกจากราชการเพื่อไปรับราชการทหารตามกฎหมายว่าด้วยการรับราชการทหาร หรือได้รับอนุมัติจาก คณะรัฐมนตรีให้ไปปฏิบัติงานใด ๆ ซึ่งให้นับเวลาระหว่างนั้นสำหรับการคำนวณบำเหน็จบำนาญ เหมือนเต็มเวลาราชการ เมื่อได้รับบรรจุกลับเข้ารับราชการให้มีสิทธินับวันรับราชการก่อนถูกสั่ง ให้ออกจากราชการรวมกับวันรับราชการทหารตามกฎหมายว่าด้วยการรับราชการทหาร หรือวันที่ได้ ปฏิบัติงานใด ๆ ตามที่ได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรี แล้วแต่กรณี และวันรับราชการเมื่อได้รับบรรจุ กลับเข้ารับราชการเป็นเวลาราชการติดต่อกันเสมือนว่าผู้นั้นมิได้เคยถูกสั่งให้ออกจากราชการ สำหรับผู้ซึ่งออกจากราชการไปที่มีใช่เป็นการออกจากราชการในระหว่างทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการ ซึ่งได้รับบรรจุกลับเข้ารับราชการตามวรรคสี่ ให้มีสิทธินับเวลาราชการก่อนออกจากราชการ เพื่อประโยชน์ในการนับเวลาราชการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๖๔ การโอนพนักงานส่วนท้องถิ่น การโอนข้าราชการที่ไม่ใช่ข้าราชการพลเรือนสามัญ ตามพระราชบัญญัตินี้และไม่ใช่ข้าราชการการเมือง และการโอนเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานอื่นของรัฐ ที่ ก.พ. กำหนด มาบรรจุเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญ ตลอดจนจะแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งประเภทใด สายงานใด ระดับใด และให้ได้รับเงินเดือนเท่าใด ให้กระทำได้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.พ. กำหนด

เพื่อประโยชน์ในการนับเวลาราชการ ให้ถือเวลาราชการหรือเวลาทำงานของผู้ที่โอนมารับราชการตามวรรคหนึ่ง เป็นเวลาราชการของข้าราชการพลเรือนสามัญตามพระราชบัญญัตินี้ด้วย

มาตรา ๖๕ พนักงานส่วนท้องถิ่นซึ่งไม่ใช่ออกจากงานในระหว่างทดลองปฏิบัติงานหรือข้าราชการที่ไม่ใช่ข้าราชการพลเรือนสามัญตามพระราชบัญญัตินี้ และไม่ใช่ข้าราชการการเมือง ข้าราชการวิสามัญ หรือข้าราชการซึ่งออกจากราชการในระหว่างทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการ ผู้ใดออกจากงานหรือออกจากราชการไปแล้ว ถ้าสมัครเข้ารับราชการเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญและทางราชการต้องการจะรับผู้นั้นเข้ารับราชการให้ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ พิจารณาโดยคำนึงถึงประโยชน์ที่ทางราชการจะได้รับ ทั้งนี้ จะบรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งประเภทใด สายงานใด ระดับใด และให้ได้รับเงินเดือนเท่าใดให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.พ. กำหนด

เพื่อประโยชน์ในการนับเวลาราชการ ให้ถือเวลาราชการหรือเวลาทำงานของผู้เข้ารับราชการตามวรรคหนึ่งในขณะที่เป็นข้าราชการ หรือพนักงานส่วนท้องถิ่นนั้นเป็นเวลาราชการของข้าราชการพลเรือนสามัญตามพระราชบัญญัตินี้ด้วย

มาตรา ๖๖ ข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งตามมาตรา ๖๒ แล้วหากภายหลังปรากฏว่าเป็นผู้มีคุณสมบัติไม่ตรงตามคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งนั้น ให้ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ แต่งตั้งผู้นั้นให้กลับไปดำรงตำแหน่งตามเดิมหรือตำแหน่งอื่นในประเภทเดียวกันและระดับเดียวกันโดยพลัน แต่ทั้งนี้ ไม่กระทบกระเทือนถึงการใดที่ผู้นั้นได้ปฏิบัติไปตามอำนาจและหน้าที่ และการรับเงินเดือนหรือผลประโยชน์อื่นใดที่ได้รับหรือมีสิทธิจะได้รับอยู่ก่อนได้รับคำสั่งให้กลับไปดำรงตำแหน่งตามเดิมหรือตำแหน่งอื่นในประเภทเดียวกันและระดับเดียวกัน

การรับเงินเดือน สิทธิและประโยชน์ของผู้ที่ได้รับแต่งตั้งให้กลับไปดำรงตำแหน่งตามเดิมหรือตำแหน่งอื่นในประเภทเดียวกันและระดับเดียวกันตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.พ. กำหนด

ในกรณีที่ไม่สามารถแต่งตั้งให้กลับไปดำรงตำแหน่งตามเดิมหรือตำแหน่งอื่นในประเภทเดียวกันและระดับเดียวกันตามวรรคหนึ่งได้ ไม่ว่าด้วยเหตุใดให้ ก.พ. พิจารณาเป็นการเฉพาะราย

มาตรา ๖๓ ผู้ได้รับบรรจุเข้ารับราชการเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งใดตามมาตรา ๕๓ วรรคหนึ่ง มาตรา ๕๕ มาตรา ๕๖ มาตรา ๖๓ มาตรา ๖๔ และมาตรา ๖๕ หากภายหลังปรากฏว่าขาดคุณสมบัติทั่วไปหรือมีลักษณะต้องห้ามโดยไม่ได้รับการยกเว้นตามมาตรา ๓๖ หรือขาดคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งนั้นโดยไม่ได้รับอนุมัติจาก ก.พ. มาตรา ๖๒ อยู่ก่อนก็ดี มีกรณีต้องหาอยู่ก่อนและภายหลังเป็นผู้ขาดคุณสมบัติเนื่องจากกรณีต้องหานั้นก็ดี ให้ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๓ ตั้งให้ผู้นั้นออกจากราชการโดยพลัน แต่ทั้งนี้ไม่กระทบกระเทือนถึงการใดที่ผู้นั้นได้ปฏิบัติไปตามอำนาจและหน้าที่ และการรับเงินเดือนหรือผลประโยชน์อื่นใดที่ได้รับหรือมีสิทธิจะได้รับจากทางราชการก่อนมีคำสั่งให้ออกนั้น และถ้าการเข้ารับราชการเป็นไปโดยสุจริตแล้วให้ถือว่าเป็นการสั่งให้ออกเพื่อรับบำเหน็จบำนาญ เหตุทดแทนตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการ

มาตรา ๖๔ ในกรณีที่ตำแหน่งข้าราชการพลเรือนสามัญว่างลง หรือผู้ดำรงตำแหน่งไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ราชการได้ และเป็นกรณีที่มิได้บัญญัติไว้ในกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน ให้ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๓ มีอำนาจสั่งให้ข้าราชการพลเรือนที่เห็นสมควรรักษาการในตำแหน่งนั้นได้

ผู้รักษาการในตำแหน่งตามวรรคหนึ่ง ให้มีอำนาจหน้าที่ตามตำแหน่งที่รักษาการนั้น ในกรณีที่มิกฎหมายอื่น กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ มติของคณะรัฐมนตรี มติคณะกรรมการตามกฎหมายหรือคำสั่งผู้บังคับบัญชา แต่งตั้งให้ผู้ดำรงตำแหน่งนั้น ๆ เป็นกรรมการ หรือให้มีอำนาจหน้าที่อย่างใด ก็ให้ผู้รักษาการในตำแหน่งทำหน้าที่กรรมการ หรือมีอำนาจหน้าที่อย่างนั้นในระหว่างที่รักษาการในตำแหน่งแล้วแต่กรณี

มาตรา ๖๕ ในกรณีที่มีเหตุผลความจำเป็น ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๓ มีอำนาจสั่งข้าราชการพลเรือนสามัญให้ประจำส่วนราชการเป็นการชั่วคราวโดยให้พ้นจากตำแหน่งหน้าที่เดิมได้ตามที่กำหนดในกฎ ก.พ.

การให้ได้รับเงินเดือน การแต่งตั้ง การเลื่อนเงินเดือน การดำเนินการทางวินัย และการออกจากราชการของข้าราชการพลเรือนสามัญตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎ ก.พ.

มาตรา ๗๐ ในกรณีที่มีเหตุผลความจำเป็น ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๓ มีอำนาจสั่งให้ข้าราชการพลเรือนสามัญพ้นจากตำแหน่งหน้าที่และขาดจากอัตราเงินเดือนในตำแหน่งเดิม

โดยได้รับเงินเดือนในอัตราค่าจ้างทดแทนโดยมีระยะเวลาตามที่ ก.พ. กำหนดได้ ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎ ก.พ.

การให้พ้นจากตำแหน่ง การให้ได้รับเงินเดือน การแต่งตั้ง การเลื่อนเงินเดือน การดำเนินการทางวินัย และการออกจากราชการของข้าราชการพลเรือนสามัญตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎ ก.พ.

ในกรณีที่หมดความจำเป็นหรือครบกำหนดระยะเวลาการได้รับเงินเดือนในอัตราค่าจ้างทดแทนให้ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ สั่งให้ข้าราชการพลเรือนสามัญผู้นั้นพ้นจากการรับเงินเดือนในอัตราค่าจ้างทดแทนและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งตามเดิมหรือตำแหน่งอื่นในประเภทเดียวกันและระดับเดียวกัน

มาตรา ๗๑ ในกรณีที่ศาลปกครองมีคำพิพากษาถึงที่สุดสั่งให้เพิกถอนคำสั่งแต่งตั้งข้าราชการพลเรือนสามัญ ให้เป็นหน้าที่ของ ก.พ. โดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีในการสั่งการตามสมควรเพื่อเยียวยาและแก้ไขหรือดำเนินการตามที่เห็นสมควรได้

หมวด ๔
การเพิ่มพูนประสิทธิภาพและ
เสริมสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติราชการ

มาตรา ๗๒ ให้ส่วนราชการมีหน้าที่ดำเนินการให้มีการเพิ่มพูนประสิทธิภาพและเสริมสร้างแรงจูงใจแก่ข้าราชการพลเรือนสามัญ เพื่อให้ข้าราชการพลเรือนสามัญมีคุณภาพ คุณธรรม จริยธรรม คุณภาพชีวิต มีขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติราชการให้เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.พ. กำหนด

ในกรณีที่เห็นสมควร และเพื่อการประหยัด สำนักงาน ก.พ. จะจัดให้มีการเพิ่มพูนประสิทธิภาพและเสริมสร้างแรงจูงใจแทนส่วนราชการตามวรรคหนึ่งก็ได้

มาตรา ๗๓ ผู้บังคับบัญชาต้องปฏิบัติตนต่อผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาอย่างมีคุณธรรมและเที่ยงธรรมและเสริมสร้างแรงจูงใจให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาดำรงตนเป็นข้าราชการที่ดี

มาตรา ๑๔ ข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดประพฤติตนอยู่ในจรรยาและระเบียบวินัย และปฏิบัติราชการอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ ให้ผู้บังคับบัญชาพิจารณาเลื่อนเงินเดือนให้ตามควรแก่กรณีตามที่กำหนดในกฎ ก.พ. และจะให้บำเหน็จความชอบอย่างอื่น ซึ่งอาจเป็นคำชมเชย เครื่องเชิดชูเกียรติ หรือรางวัลด้วยก็ได้

มาตรา ๑๕ การให้ข้าราชการพลเรือนสามัญไปศึกษาเพิ่มเติม ฝึกอบรม ศึกษาดูงาน หรือ ปฏิบัติการวิจัยในประเทศหรือต่างประเทศ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่ ก.พ. กำหนด

มาตรา ๑๖ ให้ผู้บังคับบัญชามีหน้าที่ประเมินผลการปฏิบัติราชการของผู้อยู่ใต้บังคับบัญชา เพื่อใช้ประกอบการพิจารณาแต่งตั้ง และเลื่อนเงินเดือน ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.พ. กำหนด

ผลการประเมินตามวรรคหนึ่งให้นำไปใช้เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาและเพิ่มพูนประสิทธิภาพ การปฏิบัติราชการด้วย

มาตรา ๑๗ ข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดถึงแก่ความตายเนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่ราชการ ให้ผู้บังคับบัญชาพิจารณาเลื่อนเงินเดือนให้ผู้นั้นเป็นกรณีพิเศษเพื่อประโยชน์ในการคำนวณบำเหน็จบำนาญ หรือให้ได้รับสิทธิประโยชน์อื่นตามระเบียบที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

หมวด ๕

การรักษาจรรยาข้าราชการ

มาตรา ๑๘ ข้าราชการพลเรือนสามัญต้องรักษาจรรยาข้าราชการตามที่ส่วนราชการกำหนดไว้ โดยมุ่งประสงค์ให้เป็นข้าราชการที่ดี มีเกียรติและศักดิ์ศรีความเป็นข้าราชการ โดยเฉพาะในเรื่อง ดังต่อไปนี้

- (๑) การขีดมั่นและยืนหยัดทำในสิ่งที่ถูกต้อง
- (๒) ความซื่อสัตย์สุจริตและความรับผิดชอบ
- (๓) การปฏิบัติหน้าที่ด้วยความโปร่งใสและสามารถตรวจสอบได้
- (๔) การปฏิบัติหน้าที่โดยไม่เลื้อกปฏิบัติอย่างไม่เป็นธรรม
- (๕) การมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน

ให้ส่วนราชการกำหนดข้อบังคับว่าด้วยจรรยาข้าราชการเพื่อให้สอดคล้องกับลักษณะของงานในส่วนราชการนั้นตามหลักวิชาและจรรยาวิชาชีพ

ในการกำหนดข้อบังคับว่าด้วยจรรยาข้าราชการตามวรรคสอง ให้จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของข้าราชการและประกาศให้ประชาชนทราบด้วย

มาตรา ๑๕ ข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดไม่ปฏิบัติตามจรรยาข้าราชการอันมิใช่เป็นความผิดวินัย ให้ผู้บังคับบัญชาตักเตือน นำไปประกอบการพิจารณาแต่งตั้งเลื่อนเงินเดือน หรือสั่งให้ข้าราชการผู้นั้นได้รับการพัฒนา

หมวด ๖ วินัยและการรักษาวินัย

มาตรา ๘๐ ข้าราชการพลเรือนสามัญต้องรักษาวินัยโดยกระทำการหรือไม่กระทำการตามที่บัญญัติไว้ในหมวดนี้โดยเคร่งครัดอยู่เสมอ

ข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ปฏิบัติราชการในต่างประเทศนอกจากต้องรักษาวินัยตามที่บัญญัติไว้ในหมวดนี้แล้ว ต้องรักษาวินัยโดยกระทำการหรือไม่กระทำการตามที่กำหนดในกฎ ก.พ. ด้วย

มาตรา ๘๑ ข้าราชการพลเรือนสามัญต้องสนับสนุนการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขด้วยความบริสุทธิ์ใจ

มาตรา ๘๒ ข้าราชการพลเรือนสามัญต้องกระทำการอันเป็นข้อปฏิบัติดังต่อไปนี้

- (๑) ต้องปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต และเที่ยงธรรม
- (๒) ต้องปฏิบัติหน้าที่ราชการให้เป็นไปตามกฎหมาย กฎ ระเบียบของทางราชการ มติของคณะรัฐมนตรี นโยบายของรัฐบาล และปฏิบัติตามระเบียบแบบแผนของทางราชการ
- (๓) ต้องปฏิบัติหน้าที่ราชการให้เกิดผลดีหรือความก้าวหน้าแก่ราชการด้วยความตั้งใจ อุตสาหะ เอาใจใส่ และรักษาประโยชน์ของทางราชการ
- (๔) ต้องปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชาซึ่งสั่งในหน้าที่ราชการโดยชอบด้วยกฎหมายและระเบียบของทางราชการ โดยไม่ขัดขึ้นหรือหลีกเลี่ยง แต่ถ้าเห็นว่าการปฏิบัติตามคำสั่งนั้นจะทำให้เสียหายแก่ราชการ หรือจะเป็นการไม่รักษาประโยชน์ของทางราชการจะต้องเสนอความเห็นเป็นหนังสือทันที

เพื่อให้ผู้บังคับบัญชาทบทวนคำสั่งนั้น และเมื่อได้เสนอความเห็นแล้ว ถ้าผู้บังคับบัญชายืนยันให้ปฏิบัติตามคำสั่งเดิม ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาต้องปฏิบัติตาม

- (๕) ต้องอุทิศเวลาของตนให้แก่ราชการ จะละทิ้งหรือทอดทิ้งหน้าที่ราชการมิได้
 - (๖) ต้องรักษาความลับของทางราชการ
 - (๗) ต้องสุภาพเรียบร้อย รักษาความสามัคคีและต้องช่วยเหลือกันในการปฏิบัติราชการระหว่างข้าราชการด้วยกันและร่วมปฏิบัติราชการ
 - (๘) ต้องต้อนรับ ให้ความสะดวก ให้ความเป็นธรรม และให้การสงเคราะห์แก่ประชาชนผู้ติดต่อราชการเกี่ยวกับหน้าที่ของตน
 - (๙) ต้องวางตนเป็นกลางทางการเมืองในการปฏิบัติหน้าที่ราชการและในการปฏิบัติกรอื่นที่เกี่ยวข้องกับประชาชน กับจะต้องปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการว่าด้วยมารยาททางการเมืองของข้าราชการด้วย
 - (๑๐) ต้องรักษาชื่อเสียงของตน และรักษาเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการของตนมิให้เสื่อมเสีย
 - (๑๑) กระทำการอื่นใดตามที่กำหนดในกฎ ก.พ.
- มาตรา ๘๓ ข้าราชการพลเรือนสามัญต้องไม่กระทำการใดอันเป็นข้อห้าม ดังต่อไปนี้
- (๑) ต้องไม่รายงานเท็จต่อผู้บังคับบัญชา การรายงานโดยปกปิดข้อความซึ่งควรต้องแจ้งถือว่าเป็นการรายงานเท็จด้วย
 - (๒) ต้องไม่ปฏิบัติราชการอันเป็นการกระทำการข้ามผู้บังคับบัญชาเหนือตน เว้นแต่ผู้บังคับบัญชาเหนือตนขึ้นไปเป็นผู้สั่งให้กระทำหรือได้รับอนุญาตเป็นพิเศษชั่วคราว
 - (๓) ต้องไม่อาศัยหรือยอมให้ผู้อื่นอาศัยตำแหน่งหน้าที่ราชการของตนหาประโยชน์ให้แก่ตนเองหรือผู้อื่น
 - (๔) ต้องไม่ประมาทเลินเล่อในหน้าที่ราชการ
 - (๕) ต้องไม่กระทำการหรือยอมให้ผู้อื่นกระทำการหาผลประโยชน์อันอาจทำให้เสียความเที่ยงธรรมหรือเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการของตน
 - (๖) ต้องไม่เป็นการกรรมการผู้จัดการ หรือผู้จัดการ หรือดำรงตำแหน่งอื่นใดที่มีลักษณะงานคล้ายคลึงกันนั้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท

- (๓) ต้องไม่กระทำการอย่างใดที่เป็นการกลั่นแกล้ง กดขี่ หรือข่มเหงกันในการปฏิบัติราชการ
- (๔) ต้องไม่กระทำการอันเป็นการล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศตามที่กำหนดในกฎ ก.พ.
- (๕) ต้องไม่ดูหมิ่นเหยียดหยาม กดขี่ หรือข่มเหงประชาชนผู้ติดต่อราชการ
- (๑๐) ไม่กระทำการอื่นใดตามที่กำหนดในกฎ ก.พ.

มาตรา ๘๔ ข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดไม่ปฏิบัติตามข้อปฏิบัติตามมาตรา ๘๑ และมาตรา ๘๒ หรือฝ่าฝืนข้อห้ามตามมาตรา ๘๓ ผู้นั้นเป็นผู้กระทำความผิดวินัย

มาตรา ๘๕ การกระทำความผิดวินัยในลักษณะดังต่อไปนี้ เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

- (๑) ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยมิชอบเพื่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยทุจริต
- (๒) ละทิ้งหรือทอดทิ้งหน้าที่ราชการโดยไม่มีเหตุผลอันสมควรเป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง
- (๓) ละทิ้งหน้าที่ราชการติดต่อในคราวเดียวกันเป็นเวลาเกินสิบห้าวันโดยไม่มีเหตุอันสมควร หรือโดยมีพฤติการณ์อันแสดงถึงความจงใจไม่ปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการ
- (๔) กระทำการอันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง
- (๕) ดูหมิ่นเหยียดหยาม กดขี่ ข่มเหง หรือทำร้ายประชาชนผู้ติดต่อราชการอย่างร้ายแรง
- (๖) กระทำความผิดอาญาจนได้รับโทษจำคุกหรือโทษที่หนักกว่าโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกหรือได้รับโทษที่หนักกว่าโทษจำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(๓) ละเว้นการกระทำหรือกระทำการใด ๆ อันเป็นการไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๘๒ หรือฝ่าฝืนข้อห้ามตามมาตรา ๘๓ อันเป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง

(๔) ละเว้นการกระทำหรือกระทำการใด ๆ อันเป็นการไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๘๐ วรรคสอง และมาตรา ๘๒ (๑๑) หรือฝ่าฝืนข้อห้ามตามมาตรา ๘๓ (๑๐) ที่มีกฎ ก.พ. กำหนดให้เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

มาตรา ๘๖ กฎ ก.พ. ตามมาตรา ๘๐ วรรคสอง มาตรา ๘๒ (๑๑) มาตรา ๘๓ (๔) และ (๑๐) และมาตรา ๘๕ (๔) ให้ใช้สำหรับการกระทำที่เกิดขึ้นภายหลังจากที่กฎ ก.พ. ดังกล่าวใช้บังคับ

มาตรา ๘๗ ให้ผู้บังคับบัญชามีหน้าที่เสริมสร้างและพัฒนาให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชามีวินัย และป้องกันมิให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชากระทำความผิดวินัย ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.พ. กำหนด

มาตรา ๘๘ ข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดกระทำความผิดวินัย จะต้องได้รับโทษทางวินัย เว้นแต่ มีเหตุอันควรงดโทษตามที่บัญญัติไว้ในหมวด ๗ การดำเนินการทางวินัย

โทษทางวินัยมี ๕ สถาน ดังต่อไปนี้

- (๑) ภาคทัณฑ์
- (๒) ตัดเงินเดือน
- (๓) ลดเงินเดือน
- (๔) ปลดออก
- (๕) ไล่ออก

มาตรา ๘๙ การลงโทษข้าราชการพลเรือนสามัญให้ทำเป็นคำสั่ง ผู้สั่งลงโทษต้องสั่งลงโทษ ให้เหมาะสมกับความผิดและต้องเป็นไปด้วยความยุติธรรมและโดยปราศจากอคติ โดยในคำสั่งลงโทษ ให้แสดงว่าผู้ถูกลงโทษกระทำความผิดวินัยในกรณีใดและตามมาตราใด

หมวด ๗ การดำเนินการทางวินัย

มาตรา ๙๐ เมื่อมีการกล่าวหาหรือมีกรณีเป็นที่สงสัยว่าข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใด กระทำความผิดวินัย ให้ผู้บังคับบัญชามีหน้าที่ต้องรายงานให้ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ ทราบโดยเร็ว และให้ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ ดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ โดยเร็วด้วยความยุติธรรมและโดยปราศจากอคติ

ผู้บังคับบัญชาหรือผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ ผู้ใดละเลยไม่ปฏิบัติหน้าที่ ตามวรรคหนึ่ง หรือปฏิบัติหน้าที่โดยไม่สุจริตให้ถือว่าผู้นั้นกระทำความผิดวินัย

อำนาจหน้าที่ของผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ ตามหมวดนี้ ผู้บังคับบัญชา ซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ จะมอบหมายให้ผู้บังคับบัญชาระดับต่ำลงไปปฏิบัติแทนตาม หลักเกณฑ์ที่ ก.พ. กำหนดก็ได้

มาตรา ๕๑ เมื่อได้รับรายงานตามมาตรา ๕๐ หรือความดังกล่าวปรากฏต่อผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ ให้ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ รับผิดชอบการหรือสั่งให้ดำเนินการสืบสวนหรือพิจารณาในเบื้องต้นว่ากรณีมีมูลที่ควรกล่าวหาว่าผู้นั้นกระทำความผิดวินัยหรือไม่ ถ้าเห็นว่ากรณีไม่มีมูลที่ควรกล่าวหาว่ากระทำความผิดวินัยก็ให้ยุติเรื่องได้

ในกรณีที่เห็นว่ามีมูลที่ควรกล่าวหาว่าข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดกระทำความผิดวินัยโดยมีพยานหลักฐานในเบื้องต้นอยู่แล้ว ให้ดำเนินการต่อไปตามมาตรา ๕๒ หรือมาตรา ๕๓ แล้วแต่กรณี

มาตรา ๕๒ ในกรณีที่ผลการสืบสวนหรือพิจารณาตามมาตรา ๕๑ ปรากฏว่ากรณีมีมูลถ้าความผิดนั้นมิใช่เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง และได้แจ้งข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐานให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบ พร้อมทั้งรับฟังคำชี้แจงของผู้ถูกกล่าวหาแล้วผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ เห็นว่าผู้ถูกกล่าวหาได้กระทำความผิดตามข้อกล่าวหา ให้ผู้บังคับบัญชาสั่งลงโทษตามควรแก่กรณีโดยไม่ตั้งคณะกรรมการสอบสวนก็ได้

ในกรณีตามวรรคหนึ่ง ถ้าผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ เห็นว่าผู้ถูกกล่าวหาไม่ได้กระทำความผิดตามข้อกล่าวหา ให้ผู้บังคับบัญชาดังกล่าวตั้งยุติเรื่อง

มาตรา ๕๓ ในกรณีที่ผลการสืบสวนหรือพิจารณาตามมาตรา ๕๑ ปรากฏว่ากรณีมีมูลอันเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ให้ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน ในการสอบสวนต้องแจ้งข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐานให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบ พร้อมทั้งรับฟังคำชี้แจงของผู้ถูกกล่าวหา เมื่อคณะกรรมการสอบสวนดำเนินการเสร็จ ให้รายงานผลการสอบสวนและความเห็นต่อผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗

ถ้าผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ เห็นว่าผู้ถูกกล่าวหาไม่ได้กระทำความผิดตามข้อกล่าวหา ให้ตั้งยุติเรื่อง แต่ถ้าเห็นว่าผู้ถูกกล่าวหาได้กระทำความผิดตามข้อกล่าวหา ให้ดำเนินการต่อไปตามมาตรา ๕๖ หรือมาตรา ๕๗ แล้วแต่กรณี

มาตรา ๕๔ การแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนสำหรับกรณีที่ข้าราชการพลเรือนสามัญตำแหน่งต่างกัน หรือต่างกรมหรือต่างกระทรวงกันถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดวินัยร่วมกันให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) สำหรับข้าราชการพลเรือนสามัญในกรมเดียวกัน ที่อธิบดีหรือปลัดกระทรวงถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยร่วมกับผู้อยู่ได้บังคับบัญชา ให้ปลัดกระทรวงหรือรัฐมนตรีว่าการกระทรวง แล้วแต่กรณีเป็นผู้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน

(๒) สำหรับข้าราชการพลเรือนสามัญต่างกรมในกระทรวงเดียวกันถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยร่วมกัน ให้ปลัดกระทรวงเป็นผู้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน เว้นแต่เป็นกรณีที่ปลัดกระทรวงถูกกล่าวหาไปด้วย ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเป็นผู้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน

(๓) สำหรับข้าราชการพลเรือนสามัญต่างกระทรวงกันถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยร่วมกัน ให้ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ ร่วมกันแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน เว้นแต่เป็นกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาดำรงตำแหน่งประเภทบริหารระดับสูงไปด้วย ให้นายกรัฐมนตรีเป็นผู้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน

(๔) สำหรับกรณีอื่น ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎ ก.พ.

มาตรา ๕๕ หลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาเกี่ยวกับการดำเนินการทางวินัยให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎ ก.พ.

ในกรณีที่เป็นความผิดที่ปรากฏชัดแจ้งตามที่กำหนดในกฎ ก.พ. จะดำเนินการทางวินัยโดยไม่ต้องสอบสวนก็ได้

มาตรา ๕๖ ข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดกระทำผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรง ให้ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ สั่งลงโทษภาคทัณฑ์ ตัดเงินเดือนหรือลดเงินเดือนตามควรแก่กรณีให้เหมาะสมกับความผิด

ในกรณีมีเหตุอันควรลดหย่อน จะนำมาประกอบการพิจารณาลดโทษก็ได้ แต่สำหรับการลงโทษภาคทัณฑ์ให้ใช้เฉพาะกรณีกระทำผิดวินัยเล็กน้อย

ในกรณีกระทำผิดวินัยเล็กน้อยและมีเหตุอันควรลดโทษ จะงดโทษให้โดยให้ทำทัณฑ์บนเป็นหนังสือหรือว่ากล่าวตักเตือนก็ได้

การลงโทษตามมาตรานี้ ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ จะมีอำนาจสั่งลงโทษผู้อยู่ได้บังคับบัญชาในสถานโทษและอัตราโทษใดได้เพียงใด ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎ ก.พ.

มาตรา ๕๗ ภายใต้บังคับวรรคสอง ข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดกระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ให้ลงโทษปลดออกหรือไล่ออกตามความร้ายแรงแห่งกรณี ถ้ามีเหตุอันควรลดหย่อนจะนำมาประกอบการพิจารณาลดโทษก็ได้ แต่ห้ามมิให้ลดโทษลงต่ำกว่าปลดออก

ในกรณีที่คณะกรรมการสอบสวนหรือผู้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนตามมาตรา ๕๓ วรรคหนึ่ง หรือผู้มีอำนาจตามมาตรา ๕๔ เห็นว่าข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดกระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ให้ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ ส่งเรื่องให้ อ.ก.พ. จังหวัด อ.ก.พ. กรม หรือ อ.ก.พ. กระทรวง ซึ่งผู้ถูกกล่าวหาสังกัดอยู่ แล้วแต่กรณี พิจารณา เมื่อ อ.ก.พ. ดังกล่าวมีมติเป็นประการใด ให้ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ สั่งหรือปฏิบัติให้เป็นไปตามนั้น ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่กำหนดในกฎ ก.พ.

ในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ ไม่ใช่ผู้มีอำนาจตามมาตรา ๕๓ วรรคหนึ่ง มาตรา ๕๔ หรือมาตรานี้ ให้ผู้บังคับบัญชาตามมาตรา ๕๗ ระดับเหนือขึ้นไปมีอำนาจ ดำเนินการตามมาตรา ๕๓ วรรคหนึ่ง มาตรา ๕๔ หรือมาตรานี้ได้

ผู้ใดถูกลงโทษปลดออก ให้มีสิทธิได้รับบำเหน็จบำนาญเสมือนว่าผู้นั้นลาออกจากราชการ

มาตรา ๕๘ ข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดให้ข้อมูลต่อผู้บังคับบัญชาหรือให้ถ้อยคำในฐานะพยาน ต่อผู้มีหน้าที่สืบสวนสอบสวนหรือตรวจสอบตามกฎหมายหรือระเบียบของทางราชการ อันเป็นประโยชน์ และเป็นผลดีต่อทางราชการ ผู้บังคับบัญชาอาจพิจารณาให้บำเหน็จความชอบเป็นกรณีพิเศษได้

ข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดอยู่ในฐานะที่อาจจะถูกกล่าวหาว่าร่วมกระทำความผิดวินัยกับ ข้าราชการอื่น ให้ข้อมูลต่อผู้บังคับบัญชา หรือให้ถ้อยคำต่อบุคคลหรือคณะบุคคลตามความในวรรคหนึ่ง เกี่ยวกับการกระทำความผิดวินัยที่ได้กระทำมา จนเป็นเหตุให้มีการสอบสวนพิจารณาทางวินัยแก่ ผู้เป็นต้นเหตุแห่งการกระทำผิด ผู้บังคับบัญชาอาจใช้ดุลพินิจกับผู้นั้นไว้เป็นพยานหรือพิจารณาลดโทษ ทางวินัยตามควรแก่กรณีได้

ข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดให้ข้อมูลหรือให้ถ้อยคำในฐานะพยานตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง อันเป็นเท็จให้ถือว่าผู้นั้นกระทำความผิดวินัย

หลักเกณฑ์และวิธีการการให้บำเหน็จความชอบ การกันเป็นพยาน การลดโทษ และการให้ความคุ้มครองพยาน ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎ ก.พ.

กฎ ก.พ. ว่าด้วยการคุ้มครองพยานตามวรรคสี่ จะกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการที่สำนักงาน ก.พ. หรือผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ จะดำเนินการย้าย โอน หรือดำเนินการอื่นใด โดยไม่ต้องได้รับความยินยอมหรือเห็นชอบจากผู้บังคับบัญชาของข้าราชการผู้นั้น และไม่ต้องปฏิบัติตามขั้นตอนหรือกระบวนการตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ก็ได้

มาตรา ๕๕ ให้กรรมการสอบสวนตามมาตรา ๕๓ วรรคหนึ่ง เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญาและให้มีอำนาจเช่นเดียวกับพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาเพียงเท่าที่เกี่ยวกับอำนาจและหน้าที่ของกรรมการสอบสวนและโดยเฉพาะให้มีอำนาจดังต่อไปนี้ด้วยคือ

(๑) เรียกให้กระทรวง กรม ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานอื่นของรัฐ หรือห้างหุ้นส่วน บริษัท ชี้แจงข้อเท็จจริง ส่งเอกสารและหลักฐานที่เกี่ยวข้อง ส่งผู้แทนหรือบุคคลในสังกัดมาชี้แจงหรือให้ถ้อยคำเกี่ยวกับเรื่องที่สอบสวน

(๒) เรียกผู้ถูกกล่าวหาหรือบุคคลใด ๆ มาชี้แจงหรือให้ถ้อยคำ หรือให้ส่งเอกสารและหลักฐานเกี่ยวกับเรื่องที่สอบสวน

มาตรา ๑๐๐ ข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดมีกรณีถูกกล่าวหาเป็นหนังสือว่ากระทำหรือละเว้นกระทำการใดที่เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ถ้าเป็นการกล่าวหาต่อผู้บังคับบัญชาของผู้นั้น หรือต่อผู้มีหน้าที่สืบสวนสอบสวนหรือตรวจสอบตามกฎหมายหรือระเบียบของทางราชการ หรือเป็นการกล่าวหาโดยผู้บังคับบัญชาของผู้นั้น หรือมีกรณีถูกฟ้องคดีอาญาหรือต้องหาว่ากระทำความผิดอาญา อันมิใช่เป็นความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทที่ไม่เกี่ยวกับราชการหรือความผิดลหุโทษ แม้ภายหลัง ผู้นั้นจะออกจากราชการไปแล้ว โดยมีสาเหตุตาย ผู้มีอำนาจดำเนินการทางวินัยมีอำนาจดำเนินการสืบสวนหรือพิจารณา และดำเนินการทางวินัยตามที่บัญญัติไว้ในหมวดนี้ต่อไปได้เสมือนว่า ผู้นั้นยังมิได้ออกจากราชการ แต่ทั้งนี้ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ ต้องดำเนินการสอบสวนตามมาตรา ๕๓ วรรคหนึ่ง ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่ผู้นั้นพ้นจากราชการ

ในกรณีตามวรรคหนึ่งถ้าผลการสอบสวนพิจารณาปรากฏว่าผู้นั้นกระทำผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรง ก็ให้งดโทษ

มาตรา ๑๐๑ ข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดมีกรณีถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง จนถูกตั้งกรรมการสอบสวน หรือถูกฟ้องคดีอาญา หรือต้องหาว่ากระทำความผิดอาญา เว้นแต่

เป็นความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ มีอำนาจสั่งพักราชการหรือสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนเพื่อรอฟังผลการสอบสวนหรือพิจารณา หรือผลแห่งคดีได้

ถ้าภายหลังปรากฏผลการสอบสวนหรือพิจารณาว่าผู้นั้นมิได้กระทำผิดหรือกระทำผิดไม่ถึงกับจะถูกลงโทษปลดออกหรือไล่ออก และไม่มีกรณีที่จะต้องออกจากราชการด้วยเหตุอื่น ก็ให้ผู้มีอำนาจดังกล่าวสั่งให้ผู้นั้นกลับเข้าปฏิบัติราชการหรือกลับเข้ารับราชการในตำแหน่งตามเดิมหรือตำแหน่งอื่นในประเภทเดียวกันและระดับเดียวกันหรือในตำแหน่งประเภทและระดับที่ ก.พ. กำหนด ทั้งนี้ ผู้นั้นต้องมีคุณสมบัติตรงตามคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งนั้น

เมื่อได้มีการสั่งให้ข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดพักราชการหรือออกจากราชการไว้ก่อนแล้ว ภายหลังปรากฏว่าผู้นั้นมีกรณีถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงในกรณีอื่นอีก ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ มีอำนาจดำเนินการสืบสวนหรือพิจารณา และแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนตามมาตรา ๕๗ ตลอดจนดำเนินการทางวินัยตามที่บัญญัติไว้ในหมวดนี้ต่อไปได้

ในกรณีที่สั่งให้ผู้นั้นให้ออกจากราชการไว้ก่อนกลับเข้ารับราชการ หรือสั่งให้ผู้นั้นให้ออกจากราชการไว้ก่อนออกจากราชการด้วยเหตุอื่นที่มีใช้เป็นการลงโทษเพราะกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง ก็ให้ผู้นั้นมีสถานภาพเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญตลอดระยะเวลาที่ถูกลงโทษให้ออกจากราชการไว้ก่อนเสมือนว่าผู้นั้นเป็นผู้ถูกสั่งพักราชการ

เงินเดือน เงินอื่นที่จ่ายเป็นรายเดือน และเงินช่วยเหลืออย่างอื่น และการจ่ายเงินดังกล่าวของผู้ถูกสั่งพักราชการ และผู้ถูกสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน ให้เป็นไปตามกฎหมายหรือระเบียบว่าด้วยการนั้น

การสั่งพักราชการให้สั่งพักตลอดเวลาที่สอบสวนหรือพิจารณา เว้นแต่ผู้ถูกสั่งพักราชการผู้ใดได้ร้องทุกข์ตามมาตรา ๑๒๒ และผู้มีอำนาจพิจารณาคำร้องทุกข์เห็นว่าสมควรสั่งให้ผู้นั้นกลับเข้าปฏิบัติหน้าที่ราชการก่อนการสอบสวนหรือพิจารณาเสร็จสิ้นเนื่องจากพฤติการณ์ของผู้ถูกสั่งพักราชการไม่เป็นอุปสรรคต่อการสอบสวนหรือพิจารณา และไม่ก่อให้เกิดความไม่สงบเรียบร้อยต่อไป หรือเนื่องจากการดำเนินการทางวินัยได้ล่วงพ้นหนึ่งปีนับแต่วันพักราชการแล้วยังไม่แล้วเสร็จและผู้ถูกสั่งพักราชการไม่มีพฤติกรรมดังกล่าว ให้ผู้มีอำนาจสั่งพักราชการสั่งให้ผู้นั้นกลับเข้าปฏิบัติหน้าที่ราชการก่อนการสอบสวนหรือพิจารณาเสร็จสิ้น

ให้นำความในวรรคหกมาใช้บังคับกับกรณีดังกล่าวให้ออกจากราชการไว้ก่อนด้วย

หลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการสั่งพักราชการ การสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน ระยะเวลาให้พักราชการและให้ออกจากราชการไว้ก่อน การให้กลับเข้าปฏิบัติราชการหรือกลับเข้ารับราชการ และการดำเนินการเพื่อให้เป็นไปตามผลการสอบสวนหรือพิจารณาให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎ ก.พ.

มาตรา ๑๐๒ การลงโทษข้าราชการพลเรือนสามัญในส่วนราชการที่มีกฎหมายว่าด้วยวินัยข้าราชการโดยเฉพาะ ในกรณีเป็นความผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรงตามพระราชบัญญัตินี้จะลงโทษตามพระราชบัญญัตินี้หรือลงทัณฑ์หรือลงโทษตามกฎหมายว่าด้วยวินัยข้าราชการนั้นอย่างใดอย่างหนึ่งตามควรแก่กรณีและพฤติการณ์ก็ได้ แต่ถ้าเป็นกรณีกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงตามพระราชบัญญัตินี้ไม่ว่าจะได้ลงทัณฑ์หรือลงโทษตามกฎหมายดังกล่าวแล้วหรือไม่ ให้ผู้บังคับบัญชาพิจารณาดำเนินการตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๐๓ เมื่อผู้บังคับบัญชาได้สั่งลงโทษตามพระราชบัญญัตินี้หรือลงทัณฑ์ตามกฎหมายว่าด้วยวินัยข้าราชการโดยเฉพาะ หรือสั่งยุติเรื่อง หรืองดโทษแล้ว ให้รายงาน อ.ก.พ. กระทรวง ซึ่งผู้ถูกดำเนินการทางวินัยสังกัดอยู่เพื่อพิจารณา เว้นแต่เป็นกรณีดำเนินการทางวินัยกับข้าราชการต่างกระทรวงกัน หรือกรณีดำเนินการทางวินัยตามมติ อ.ก.พ. กระทรวง ตามมาตรา ๕๗ วรรคสอง ให้รายงาน ก.พ. ทั้งนี้ ตามระเบียบที่ ก.พ. กำหนด

ในกรณีที่ อ.ก.พ. กระทรวงหรือ ก.พ. เห็นว่าการดำเนินการทางวินัยเป็นการไม่ถูกต้องหรือไม่เหมาะสม หากมีมติเป็นประการใด ให้ผู้บังคับบัญชาสั่งหรือปฏิบัติให้เป็นไปตามที่ อ.ก.พ. กระทรวงหรือ ก.พ. มีมติ

ในกรณีตามวรรคสองและในการดำเนินการตามมาตรา ๑๐๔ ให้ ก.พ. มีอำนาจสอบสวนใหม่หรือสอบสวนเพิ่มเติมได้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.พ. กำหนดตามมาตรา ๕๕

มาตรา ๑๐๔ ในการดำเนินการของ อ.ก.พ. กระทรวงตามมาตรา ๕๗ วรรคสอง หรือมาตรา ๑๐๓ วรรคสอง หากผู้แทน ก.พ. ซึ่งเป็นกรรมการใน อ.ก.พ. กระทรวงดังกล่าวเห็นว่า การดำเนินการของผู้บังคับบัญชาหรือมติ อ.ก.พ. กระทรวง เป็นการไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้หรือปฏิบัติไม่เหมาะสม ให้รายงาน ก.พ. เพื่อพิจารณาดำเนินการตามควรแก่กรณีต่อไป และเมื่อ ก.พ. มีมติเป็นประการใด ให้ผู้บังคับบัญชาสั่งหรือปฏิบัติให้เป็นไปตามที่ ก.พ. มีมติ ทั้งนี้ เว้นแต่ผู้ถูกลงโทษ

ได้อุทธรณ์คำสั่งลงโทษของผู้บังคับบัญชาต่อ ก.พ.ค. ในกรณีเช่นนี้ให้ ก.พ. แจ้งมติต่อ ก.พ.ค. เพื่อประกอบการพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์

มาตรา ๑๐๕ เมื่อมีกรณีเพิ่มโทษ ลดโทษ จดโทษ หรือยกโทษ ให้ผู้สั่งมีคำสั่งใหม่ และในคำสั่งดังกล่าวให้สั่งยกเลิกคำสั่งลงโทษเดิม พร้อมทั้งระบุวิธีการดำเนินการเกี่ยวกับโทษที่ได้รับไปแล้ว ทั้งนี้ ตามที่กำหนดในกฎ ก.พ.

มาตรา ๑๐๖ ข้าราชการพลเรือนสามัญซึ่งโอนมาตามมาตรา ๖๔ ผู้ใดมีกรณีกระทำผิดวินัยอยู่ก่อนวันโอนมาบรรจุ ให้ผู้บังคับบัญชาของข้าราชการพลเรือนสามัญผู้นั้นดำเนินการทางวินัยตามหมวดนี้โดยอนุโลม แต่ถ้าเป็นเรื่องที่อยู่ในระหว่างการสืบสวนหรือพิจารณา หรือสอบสวนของผู้บังคับบัญชาเดิมก่อนวันโอนก็ให้สืบสวนหรือพิจารณา หรือสอบสวนต่อไปจนเสร็จ แล้วส่งเรื่องให้ผู้บังคับบัญชาของข้าราชการพลเรือนสามัญผู้นั้นพิจารณาดำเนินการต่อไปตามหมวดนี้โดยอนุโลม แต่ทั้งนี้ในการสั่งลงโทษทางวินัยให้พิจารณาตามความผิดและลงโทษตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่นหรือกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการที่โอนมานั้น แล้วแต่กรณี

หมวด ๘

การออกจากราชการ

มาตรา ๑๐๗ ข้าราชการพลเรือนสามัญออกจากราชการเมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) พ้นจากราชการตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการ
- (๓) ลาออกจากราชการและได้รับอนุญาตให้ลาออกหรือการลาออกมีผลตามมาตรา ๑๐๕
- (๔) ถูกสั่งให้ออกตามมาตรา ๕๕ มาตรา ๖๗ มาตรา ๑๐๑ มาตรา ๑๑๐ หรือมาตรา ๑๑๑ หรือ
- (๕) ถูกสั่งลงโทษปลดออก หรือไล่ออก

วันออกจากราชการตาม (๔) และ (๕) ให้เป็นไปตามระเบียบที่ ก.พ. กำหนด

มาตรา ๑๐๘ ข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดเมื่ออายุครบหกสิบปีบริบูรณ์ในสิ้นปีงบประมาณ และทางราชการมีความจำเป็นที่จะให้รับราชการต่อไปเพื่อปฏิบัติหน้าที่ในทางวิชาการหรือหน้าที่

ที่ต้องใช้ความสามารถเฉพาะตัว ในตำแหน่งตามมาตรา ๔๖ (๓) (ง) หรือ (จ) หรือ (๔) (ค) หรือ (ง) จะได้รับราชการต่อไปอีกไม่เกินสิบปีก็ได้ตามที่กำหนดในกฎ ก.พ.

มาตรา ๑๐๕ ข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดประสงค์จะลาออกจากราชการให้ยื่นหนังสือขอลาออกต่อผู้บังคับบัญชาเหนือขึ้นไปชั้นหนึ่งโดยยื่นล่วงหน้าก่อนวันขอลาออกไม่น้อยกว่าสามสิบวัน เพื่อให้ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ เป็นผู้พิจารณาก่อนวันขอลาออก

ในกรณีที่ผู้ประสงค์จะลาออกยื่นหนังสือขอลาออกล่วงหน้าน้อยกว่าสามสิบวัน และผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ เห็นว่ามีเหตุผลและความจำเป็นจะอนุญาตให้ลาออกตามวันที่ขอลาออกก็ได้

ในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ เห็นว่าจำเป็นเพื่อประโยชน์แก่ราชการจะยับยั้งการลาออกไว้เป็นเวลาไม่เกินเก้าสิบวันนับแต่วันขอลาออกก็ได้ ในกรณีเช่นนั้นถ้าผู้ขอลาออกมิได้ถอนใบลาออกก่อนครบกำหนดระยะเวลาการยับยั้งให้ถือว่า การลาออกนั้นมีผลเมื่อครบกำหนดเวลาตามที่ได้ยับยั้งไว้

ในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ มิได้ยับยั้งตามวรรคสามให้การลาออกนั้นมีผลตั้งแต่วันขอลาออก

ในกรณีที่ข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดประสงค์จะลาออกจากราชการเพื่อดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ ตำแหน่งทางการเมือง หรือตำแหน่งอื่นที่ ก.พ. กำหนด หรือเพื่อสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกรัฐสภา สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ให้ยื่นหนังสือขอลาออกต่อผู้บังคับบัญชาตามวรรคหนึ่ง และให้การลาออกมีผลนับตั้งแต่วันที่ผู้นั้นขอลาออก

หลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการลาออก การพิจารณาอนุญาตให้ลาออกและการยับยั้งการลาออกจากราชการ ให้เป็นไปตามระเบียบที่ ก.พ. กำหนด

มาตรา ๑๑๐ ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ มีอำนาจสั่งให้ข้าราชการพลเรือนสามัญออกจากราชการเพื่อรับบำเหน็จบำนาญเหตุทดแทนตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการได้ในกรณีดังต่อไปนี้

- (๑) เมื่อข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดเจ็บป่วยไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ราชการของตนได้โดยสม่ำเสมอ
- (๒) เมื่อข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดสมัครไปปฏิบัติงานใด ๆ ตามความประสงค์ของทางราชการ

(๓) เมื่อข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดขาดคุณสมบัติทั่วไปตามมาตรา ๓๖ ก. (๑) หรือ (๓) หรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๓๖ ข. (๑) (๓) (๖) หรือ (๗)

(๔) เมื่อทางราชการเลิกหรือยุบหน่วยงานหรือตำแหน่งที่ข้าราชการพลเรือนสามัญปฏิบัติหน้าที่หรือดำรงอยู่ สำหรับผู้ที่ออกจากราชการในกรณีนี้ให้ได้รับเงินชดเชยตามหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขที่กระทรวงการคลังกำหนดด้วย

(๕) เมื่อข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดไม่สามารถปฏิบัติราชการให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลในระดับอันเป็นที่พอใจของทางราชการ

(๖) เมื่อข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดหย่อนความสามารถในอันที่จะปฏิบัติหน้าที่ราชการบกพร่องในหน้าที่ราชการ หรือประพฤติตนไม่เหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่ราชการ ถ้าให้ผู้นั้นรับราชการต่อไปจะเป็นการเสียหายแก่ราชการ

(๗) เมื่อข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดมีกรณีถูกสอบสวนว่ากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงตามมาตรา ๕๓ และผลการสอบสวนไม่ได้ความแน่ชัดพอที่จะฟังลงโทษตามมาตรา ๕๓ วรรคหนึ่ง แต่มีมลทินหรือมัวหมองในกรณีที่ถูกสอบสวน ถ้าให้รับราชการต่อไปจะเป็นการเสียหายแก่ราชการ

(๘) เมื่อข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดต้องรับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกในความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษหรือต้องรับโทษจำคุกโดยคำสั่งของศาลซึ่งยังไม่ถึงกับจะต้องถูกลงโทษปลดออกหรือไล่ออก

การสั่งให้ออกจากราชการตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎ ก.พ. ทั้งนี้ ให้นำมาตรา ๕๓ วรรคสอง มาใช้บังคับกับการสั่งให้ออกจากราชการตามกรณี (๓) เฉพาะมาตรา ๓๖ ก. (๓) กรณี (๖) และกรณี (๗) โดยอนุโลม

เมื่อผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๓ สั่งให้ข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดออกจากราชการตามมาตรานี้แล้ว ให้รายงาน อ.ก.พ. กระทรวง หรือ ก.พ. แล้วแต่กรณี และให้นำมาตรา ๑๐๓ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๑๑๑ เมื่อข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดไปรับราชการทหารตามกฎหมายว่าด้วยการรับราชการทหาร ให้ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๓ สั่งให้ผู้นั้นออกจากราชการ

ผู้ใดถูกสั่งให้ออกจากราชการตามวรรคหนึ่ง และต่อมาปรากฏว่าผู้นั้นมีกรณีที่จะต้องถูกสั่งให้ออกจากราชการตามมาตราอื่นอยู่ก่อนไปรับราชการทหาร ก็ให้ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุ

ตามมาตรา ๕๗ มีอำนาจเปลี่ยนแปลงคำสั่งให้ออกตามวรรคหนึ่งเป็นให้ออกจากราชการตามมาตราอื่นนั้นได้

มาตรา ๑๑๒ ในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ ไม่ใช่ผู้มีอำนาจตามมาตรา ๑๑๐ โดยไม่มีเหตุอันสมควร ให้ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ ระดับเหนือขึ้นไปมีอำนาจดำเนินการตามมาตรา ๑๑๐ ได้

มาตรา ๑๑๓ การออกจากราชการของข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ดำรงตำแหน่งที่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง ให้นำความกราบบังคมทูลเพื่อมีพระบรมราชโองการให้พ้นจากตำแหน่งนับแต่วันออกจากราชการ เว้นแต่จะออกจากราชการเพราะความตายให้นำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงทราบ

หมวด ๕

การอุทธรณ์

มาตรา ๑๑๔ ผู้ใดถูกสั่งลงโทษตามพระราชบัญญัตินี้หรือถูกสั่งให้ออกจากราชการตามมาตรา ๑๑๐ (๑) (๓) (๕) (๖) (๗) และ (๘) ผู้นั้นมีสิทธิอุทธรณ์ต่อ ก.พ.ค. ภายในสามสิบวันนับแต่วันทราบหรือถือว่าทราบคำสั่ง

การอุทธรณ์และการพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์ตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎ ก.พ.ค.

มาตรา ๑๑๕ ในการพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์ ก.พ.ค. จะพิจารณาวินิจฉัยเองหรือจะตั้งคณะกรรมการวินิจฉัยอุทธรณ์ เพื่อทำหน้าที่เป็นผู้พิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์ก็ได้ ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎ ก.พ.ค.

มาตรา ๑๑๖ เมื่อ ก.พ.ค. พิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์แล้ว ให้ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ ดำเนินการให้เป็นไปตามคำวินิจฉัยนั้นภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ ก.พ.ค. มีคำวินิจฉัย

ในกรณีที่ผู้อุทธรณ์ไม่เห็นด้วยกับคำวินิจฉัยอุทธรณ์ของ ก.พ.ค. ให้ฟ้องคดีต่อศาลปกครองสูงสุดภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ทราบหรือถือว่าทราบคำวินิจฉัยของ ก.พ.ค.

ผู้บังคับบัญชาผู้ใดไม่ปฏิบัติตามวรรคหนึ่ง ให้ถือว่าเป็นการจงใจละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบเพื่อให้เกิดความเสียหายแก่บุคคลอื่น

มาตรา ๑๑๗ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้กรรมการ ก.พ.ค. และกรรมการวินิจฉัยอุทธรณ์ เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา และให้มีอำนาจดังต่อไปนี้

(๑) สั่งให้ผู้บังคับบัญชาซึ่งส่งลงโทษหรือสั่งให้ออกจากราชการอันเป็นเหตุให้มีการอุทธรณ์ส่งสำนวนการสอบสวนและการลงโทษให้ ก.พ.ค. ภายในเวลาที่กำหนด

(๒) สั่งให้กระทรวง กรม ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานอื่นของรัฐรวมตลอดทั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องสอบสวนใหม่หรือสอบสวนเพิ่มเติมหรือส่งตัวข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ในสังกัดมาให้ถ้อยคำ ในการนี้จะกำหนดระยะเวลาในการสอบสวนใหม่หรือสอบสวนเพิ่มเติมไว้ด้วยก็ได้

(๓) มีคำสั่งให้ข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของกระทรวง กรม ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานอื่นของรัฐ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือบุคคลใดที่เกี่ยวข้อง มาให้ถ้อยคำหรือให้ส่งเอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้อง

(๔) เข้าไปในอาคาร หรือสถานที่ใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่ของ ก.พ.ค. ทั้งนี้ ในระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตก หรือในเวลาทำการของสถานที่นั้น

(๕) สอบสวนใหม่หรือสอบสวนเพิ่มเติม

มาตรา ๑๑๘ การพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์ตามมาตรา ๑๑๔ ให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่ได้รับอุทธรณ์ เว้นแต่มีเหตุขัดข้องที่ทำให้การพิจารณาไม่แล้วเสร็จภายในระยะเวลาดังกล่าว ก็ให้ขยายระยะเวลาได้อีกซึ่งไม่เกินสองครั้ง โดยแต่ละครั้งจะต้องไม่เกินหกสิบวัน และให้บันทึกเหตุขัดข้องให้ปรากฏไว้ด้วย

มาตรา ๑๑๙ ข้าราชการพลเรือนสามัญซึ่งโอนมาตามมาตรา ๖๔ ผู้ใดถูกสั่งลงโทษทางวินัยอยู่ก่อนวันโอนมาบรรจุ และผู้นั้นมีสิทธิอุทธรณ์ได้ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่นหรือกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการที่โอนมาแต่ยังไม่ได้ใช้สิทธิอุทธรณ์ตามกฎหมายดังกล่าว ก็ให้ผู้นั้นมีสิทธิอุทธรณ์ตามมาตรา ๑๑๔ ได้ แต่ถ้าผู้นั้นได้ใช้สิทธิอุทธรณ์ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่นหรือกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการที่โอนมาไว้แล้ว

และในวันที่ผู้นั้นได้ออมาบรรจุเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญ การพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์ยังไม่แล้วเสร็จ ก็ให้ส่งเรื่องให้ ก.พ.ค. เป็นผู้พิจารณาอุทธรณ์

มาตรา ๑๒๐ ในการพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์ให้ ก.พ.ค. มีอำนาจไม่รับอุทธรณ์ ยกอุทธรณ์ หรือมีคำวินิจฉัยให้แก้ไขหรือยกเลิกคำสั่งลงโทษ และให้เยียวยาความเสียหายให้ผู้อุทธรณ์ หรือให้ดำเนินการอื่นใดเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม ตามระเบียบที่ ก.พ.ค. กำหนด

การวินิจฉัยให้แก้ไขหรือให้ดำเนินการอื่นตามวรรคหนึ่ง ก.พ.ค. จะให้เพิ่มโทษไม่ได้ เว้นแต่เป็นกรณีได้รับแจ้งจาก ก.พ. ตามมาตรา ๑๐๔ ว่าสมควรเพิ่มโทษ ในกรณีเช่นนั้น ก.พ.ค. มีอำนาจวินิจฉัยให้เพิ่มโทษได้

มาตรา ๑๒๑ เมื่อมีกรณีดังต่อไปนี้ กรรมการวินิจฉัยอุทธรณ์อาจถูกคัดค้านได้

- (๑) รู้เห็นเหตุการณ์ในการกระทำผิดวินัยที่ผู้อุทธรณ์ถูกลงโทษหรือการถูกสั่งให้ออกจากราชการ
 - (๒) มีส่วนได้เสียในการกระทำผิดวินัยที่ผู้อุทธรณ์ถูกลงโทษหรือการถูกสั่งให้ออกจากราชการ
 - (๓) มีสาเหตุโกรธเคืองกับผู้อุทธรณ์
 - (๔) เป็นผู้กล่าวหา หรือเป็นหรือเคยเป็นผู้บังคับบัญชาผู้สั่งลงโทษหรือสั่งให้ออกจากราชการ
 - (๕) เป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินการทางวินัยหรือการสั่งให้ออกจากราชการ
- ที่ผู้อุทธรณ์ถูกลงโทษหรือถูกสั่งให้ออกจากราชการ

(๖) มีความเกี่ยวพันทางเครือญาติหรือทางความสัมพันธ์กับบุคคลตาม (๑) (๒) (๓) หรือ (๔) อันอาจก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมแก่ผู้อุทธรณ์

กรรมการวินิจฉัยอุทธรณ์ซึ่งมีกรณีตามวรรคหนึ่ง ให้แจ้งต่อประธาน ก.พ.ค. และถอนตัวจากการพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์

การยื่นคำคัดค้าน และการพิจารณาคำคัดค้าน ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎ ก.พ.ค.

หมวด ๑๐

การร้องทุกข์

มาตรา ๑๒๒ ข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดมีความคับข้องใจอันเกิดจากการปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติต่อตนของผู้บังคับบัญชา และเป็นกรณีที่ไม้อาจอุทธรณ์ตามหมวด ๙ การอุทธรณ์ ได้ ผู้นั้น มีสิทธิร้องทุกข์ได้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ในหมวดนี้

มาตรา ๑๒๓ การร้องทุกข์ที่เกิดจากผู้บังคับบัญชา ให้ร้องทุกข์ต่อผู้บังคับบัญชา
ชั้นเหนือขึ้นไป ตามลำดับ

การร้องทุกข์ที่เกิดจากหัวหน้าส่วนราชการระดับกรมที่อยู่ในบังคับบัญชาหรือรับผิดชอบ
การปฏิบัติราชการขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรีหรือต่อรัฐมนตรี ปลัดกระทรวงรัฐมนตรีเจ้าสังกัด หรือ
นายกรัฐมนตรี ให้ร้องทุกข์ต่อ ก.พ.ค.

เมื่อ ก.พ.ค. ได้พิจารณาวินิจฉัยเรื่องร้องทุกข์ประการใดแล้ว ให้หัวหน้าส่วนราชการระดับกรม
ที่อยู่ในบังคับบัญชาหรือรับผิดชอบการปฏิบัติราชการขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรีหรือต่อรัฐมนตรี
ปลัดกระทรวง รัฐมนตรีเจ้าสังกัด หรือนายกรัฐมนตรี แล้วแต่กรณี ดำเนินการให้เป็นไปตามคำวินิจฉัย
ของ ก.พ.ค.

การร้องทุกข์และการพิจารณาวินิจฉัยเรื่องร้องทุกข์ตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง ให้เป็นไป
ตามที่กำหนดในกฎ ก.พ.ค.

มาตรา ๑๒๔ ในการพิจารณาวินิจฉัยเรื่องร้องทุกข์ให้ ก.พ.ค. มีอำนาจไม่รับเรื่องร้องทุกข์
ยกคำร้องทุกข์ หรือมีคำวินิจฉัยให้แก้ไขหรือยกเลิกคำสั่ง และให้เยียวยาความเสียหายให้ผู้ร้องทุกข์
หรือให้ดำเนินการอื่นใดเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรมตามระเบียบที่ ก.พ.ค. กำหนด

ในการพิจารณาวินิจฉัยเรื่องร้องทุกข์ ก.พ.ค. จะพิจารณาวินิจฉัยเอง หรือจะตั้งกรรมการ
ก.พ.ค. คนหนึ่ง หรือจะตั้งคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ เพื่อทำหน้าที่เป็นผู้พิจารณาวินิจฉัย
เรื่องร้องทุกข์ก็ได้ ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎ ก.พ.ค. และในการปฏิบัติหน้าที่ตาม
พระราชบัญญัตินี้ ให้กรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา และให้มี
อำนาจตามมาตรา ๑๑๗ โดยอนุโลม

มาตรา ๑๒๕ เมื่อมีกรณีดังต่อไปนี้ กรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์อาจถูกคัดค้านได้

(๑) เป็นผู้บังคับบัญชาผู้เป็นเหตุให้เกิดความคับข้องใจ หรือเป็นผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาของ
ผู้บังคับบัญชาดังกล่าว

(๒) มีส่วนได้เสียในเรื่องที่ร้องทุกข์

(๓) มีสาเหตุโกรธเคืองกับผู้ร้องทุกข์

(๔) มีความเกี่ยวพันทางเครือญาติหรือทางสมรสกับบุคคลตาม (๑) (๒) หรือ (๓)
อันอาจก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมแก่ผู้ร้องทุกข์

กรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ซึ่งมีกรณีตามวรรคหนึ่ง ให้แจ้งต่อประธาน ก.พ.ค. และถอนตัวจากการพิจารณาวินิจฉัยเรื่องร้องทุกข์

การยื่นคำคัดค้าน และการพิจารณาคำคัดค้าน ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎ ก.พ.ค.

หมวด ๑๑

การคุ้มครองระบบคุณธรรม

มาตรา ๑๒๖ ในกรณีที่ ก.พ.ค. เห็นว่ากฎ ระเบียบ หรือคำสั่งใดที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ และมุ่งหมายให้ใช้บังคับเป็นการทั่วไป ไม่สอดคล้องกับระบบคุณธรรมตามมาตรา ๔๒ ให้ ก.พ.ค. แจ้งให้หน่วยงานหรือผู้ออกกฎ ระเบียบ หรือคำสั่งดังกล่าวทราบ เพื่อดำเนินการแก้ไข หรือยกเลิกตามควรแก่กรณี

ลักษณะ ๕

ข้าราชการพลเรือนในพระองค์

มาตรา ๑๒๗ การแต่งตั้งและการให้ข้าราชการพลเรือนในพระองค์พ้นจากตำแหน่ง ให้เป็นไปตามพระราชอัธยาศัย

เพื่อประโยชน์ในการบริหารงานบุคคลจะตราพระราชกฤษฎีกากำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการเกี่ยวกับการกำหนดตำแหน่ง การให้ได้รับเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่ง การบรรจุ การแต่งตั้ง การเพิ่มพูนประสิทธิภาพและเสริมสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติราชการ การรักษาจรรยา การรักษาวินัย การออกจากราชการ การอุทธรณ์ การร้องทุกข์ และการอื่นตามที่จำเป็นของข้าราชการพลเรือนในพระองค์ก็ได้ แต่ทั้งนี้ต้องไม่กระทบต่อพระราชอำนาจตามวรรคหนึ่ง

พระราชกฤษฎีกาตามวรรคสองจะกำหนดให้นำบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ทั้งหมด หรือบางส่วน มาใช้บังคับหรือจะกำหนดให้แตกต่างจากที่บัญญัติในพระราชบัญญัตินี้ก็ได้

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๑๒๘ ให้ ก.พ. อ.ก.พ. วิสามัญ และ อ.ก.พ. สามัญ ซึ่งปฏิบัติหน้าที่อยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ

แต่งตั้ง ก.พ. หรือจนกว่าจะได้แต่งตั้ง อ.ก.พ. วิสามัญ หรืออนุกรรมการใน อ.ก.พ. สามัญ แล้วแต่กรณี ตามพระราชบัญญัตินี้

การดำเนินการแต่งตั้ง ก.พ. ให้กระทำให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๑๒๘ ในระหว่างที่ยังมิได้ดำเนินการให้มี ก.พ.ค. ให้ ก.พ. ทำหน้าที่ ก.พ.ค. ตามพระราชบัญญัตินี้ไปพลางก่อนจนกว่าจะได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง ก.พ.ค. ตามพระราชบัญญัตินี้

การดำเนินการแต่งตั้ง ก.พ.ค. ให้กระทำให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๑๓๐ ผู้ใดเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญ หรือข้าราชการพลเรือนในพระองค์ ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ อยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ผู้นั้นเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญ หรือข้าราชการพลเรือนในพระองค์ตามพระราชบัญญัตินี้แล้วแต่กรณี ต่อไป

มาตรา ๑๓๑ ในระหว่างที่ ก.พ. ยังมิได้จัดทำมาตรฐานกำหนดตำแหน่งตามมาตรา ๔๘ บทบัญญัติในลักษณะ ๔ ข้าราชการพลเรือนสามัญ และลักษณะ ๕ ข้าราชการพลเรือนในพระองค์ ยังไม่ใช้บังคับ โดยให้นำบทบัญญัติในลักษณะ ๓ ข้าราชการพลเรือนสามัญ และลักษณะ ๔ ข้าราชการพลเรือนในพระองค์ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ตลอดจนบัญชีอัตราเงินเดือนข้าราชการพลเรือนและบัญชีอัตราเงินประจำตำแหน่ง ข้าราชการพลเรือนท้ายพระราชบัญญัติเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่ง พ.ศ. ๒๕๓๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาใช้บังคับแก่ข้าราชการพลเรือนสามัญและข้าราชการพลเรือนในพระองค์ไปพลางก่อนจนกว่า ก.พ. จะจัดทำมาตรฐานกำหนดตำแหน่งเสร็จ และจัดตำแหน่งข้าราชการพลเรือนสามัญของทุกส่วนราชการ เข้าประเภทตำแหน่ง สายงาน และระดับตำแหน่งตามมาตรฐานกำหนดตำแหน่ง และประกาศให้ทราบ จึงให้นำบทบัญญัติในลักษณะ ๔ ข้าราชการพลเรือนสามัญ และลักษณะ ๕ ข้าราชการพลเรือนในพระองค์ แห่งพระราชบัญญัตินี้มาใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ก.พ. ประกาศเป็นต้นไป และให้ผู้บังคับบัญชา สั่งแต่งตั้งข้าราชการให้ดำรงตำแหน่งใหม่ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ ก.พ. ประกาศ

ในการจัดตำแหน่งและการแต่งตั้งข้าราชการพลเรือนสามัญตามวรรคหนึ่ง หากมีเหตุผลและความจำเป็น ก.พ. อาจอนุมัติให้แต่งตั้งข้าราชการพลเรือนสามัญผู้มีคุณสมบัติต่างไปจากคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งตามที่กฎหมายกำหนดไว้เป็นการเฉพาะตัวได้

ให้ ก.พ. ดำเนินการประกาศตามวรรคหนึ่งให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๑๓๒ ในระหว่างที่ยังมิได้ตราพระราชกฤษฎีกา หรือออกกฎ ก.พ. ข้อมบังคับ หรือระเบียบหรือกำหนดกรณีใด เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ ให้นำพระราชกฤษฎีกา กฎ ก.พ. ข้อมบังคับ หรือระเบียบหรือกรณีที่กำหนดไว้แล้วซึ่งใช้อยู่เดิมมาใช้บังคับเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้

ในกรณีที่ไม่อำนาจพระราชกฤษฎีกา กฎ ก.พ. ข้อมบังคับ หรือระเบียบหรือกรณีที่กำหนดไว้แล้วมาใช้บังคับได้ตามวรรคหนึ่ง การจะดำเนินการประการใดให้เป็นไปตามที่ ก.พ. กำหนด

มาตรา ๑๓๓ ข้าราชการพลเรือนผู้ใดมีกรณีกระทำความผิดวินัยหรือกรณีที่สมควรให้ออกจากราชการอยู่ก่อนวันที่บทบัญญัติในลักษณะ ๔ ข้าราชการพลเรือนสามัญ และลักษณะ ๕ ข้าราชการพลเรือนในพระองค์ แห่งพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ผู้บังคับบัญชาตามพระราชบัญญัตินี้มีอำนาจสั่งลงโทษผู้นั้นหรือสั่งให้ผู้นั้นออกจากราชการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนที่ใช้อยู่ในขณะนั้น ส่วนการสอบสวน การพิจารณา และการดำเนินการเพื่อลงโทษหรือให้ออกจากราชการ ให้ดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ เว้นแต่

(๑) กรณีที่ผู้บังคับบัญชาได้สั่งให้สอบสวนโดยถูกต้องตามกฎหมายที่ใช้อยู่ในขณะนั้นไปแล้ว ก่อนวันที่บทบัญญัติในลักษณะ ๔ ข้าราชการพลเรือนสามัญ และลักษณะ ๕ ข้าราชการพลเรือนในพระองค์ แห่งพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และยังไม่เสร็จก็ให้สอบสวนตามกฎหมายนั้นต่อไปจนกว่าจะแล้วเสร็จ

(๒) ในกรณีที่ได้มีการสอบสวนหรือพิจารณาโดยถูกต้องตามกฎหมายที่ใช้อยู่ในขณะนั้นเสร็จไปแล้วก่อนวันที่บทบัญญัติในลักษณะ ๔ ข้าราชการพลเรือนสามัญ และลักษณะ ๕ ข้าราชการพลเรือนในพระองค์ แห่งพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้การสอบสวนหรือพิจารณา แล้วแต่กรณีนั้นเป็นอันใช้ได้

(๓) กรณีที่ได้มีการรายงานหรือส่งเรื่อง หรือนำสำนวนเสนอ หรือส่งให้ อ.ก.พ. สามัญไต่พิจารณาโดยถูกต้องตามกฎหมายที่ใช้อยู่ในขณะนั้น และ อ.ก.พ. สามัญพิจารณาเรื่องนั้นยังไม่เสร็จก็ให้ อ.ก.พ. สามัญ พิจารณาตามกฎหมายนั้นต่อไปจนกว่าจะแล้วเสร็จ

มาตรา ๑๓๔ ข้าราชการพลเรือนซึ่งโอนมาจากพนักงานส่วนท้องถิ่นหรือข้าราชการประเภทอื่นก่อนวันที่บทบัญญัติในลักษณะ ๔ ข้าราชการพลเรือนสามัญ และลักษณะ ๕ ข้าราชการพลเรือนในพระองค์ แห่งพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ผู้ใดมีกรณีกระทำผิดวินัยหรือกรณีที่สมควรให้ออกจากงานหรือให้ออกจากราชการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่นหรือกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการนั้นอยู่ก่อนวันที่บทบัญญัติในลักษณะ ๔ ข้าราชการพลเรือนสามัญ และลักษณะ ๕ ข้าราชการพลเรือนในพระองค์ แห่งพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ผู้บังคับบัญชาตามพระราชบัญญัตินี้มีอำนาจดำเนินการทางวินัยแก่ผู้นั้น หรือดำเนินการสั่งให้ผู้นั้นออกจากราชการได้ ทั้งนี้ ให้นำมาตรา ๑๐๖ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๑๓๕ ผู้ใดถูกสั่งลงโทษหรือถูกสั่งให้ออกจากราชการตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ ถ้ายังมีได้ยื่นอุทธรณ์หรือร้องทุกข์ตามพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวและยังไม่พ้นกำหนดเวลาอุทธรณ์หรือร้องทุกข์ในวันที่ยื่นอุทธรณ์หรือร้องทุกข์ตามพระราชบัญญัติฉบับนี้ใช้บังคับ ให้มีสิทธิอุทธรณ์หรือร้องทุกข์ตามพระราชบัญญัตินี้ได้ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ยื่นอุทธรณ์หรือร้องทุกข์ตามพระราชบัญญัติฉบับนี้ใช้บังคับ

มาตรา ๑๓๖ เรื่องอุทธรณ์และเรื่องร้องทุกข์ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ ที่ได้ยื่นไว้ก่อนวันที่บทบัญญัติในลักษณะ ๔ ข้าราชการพลเรือนสามัญ และลักษณะ ๕ ข้าราชการพลเรือนในพระองค์ แห่งพระราชบัญญัติฉบับนี้ใช้บังคับและอยู่ในอำนาจการพิจารณาของ อ.ก.พ. สามัญ หรือ ก.พ. ให้ อ.ก.พ. สามัญ หรือ ก.พ. แล้วแต่กรณี พิจารณาต่อไปจนกว่าจะแล้วเสร็จ

เรื่องอุทธรณ์และเรื่องร้องทุกข์ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ ที่ได้ยื่นต่อ อ.ก.พ. สามัญ หรือ ก.พ. ในวันหรือหลังวันที่บทบัญญัติในลักษณะ ๔ ข้าราชการพลเรือนสามัญ และลักษณะ ๕ ข้าราชการพลเรือนในพระองค์ แห่งพระราชบัญญัติฉบับนี้ใช้บังคับและเป็นกรณีที่มีการลงโทษหรือสั่งการไว้ก่อนวันที่บทบัญญัติในลักษณะ ๔ ข้าราชการพลเรือนสามัญ

และลักษณะ ๕ ข้าราชการพลเรือนในพระองค์ แห่งพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ ก.พ.ค. เป็นผู้พิจารณา
ดำเนินการต่อไป

มาตรา ๑๓๓ การใดที่อยู่ระหว่างดำเนินการหรือเคยดำเนินการได้ตามพระราชบัญญัติ
ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ และมีได้บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือมีกรณี
ไม่อาจดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ การดำเนินการต่อไปในเรื่องนั้นจะสมควรดำเนินการประการใด
ให้เป็นไปตามที่ ก.พ. กำหนด

มาตรา ๑๓๔ การปรับเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งของข้าราชการพลเรือนสามัญ
เข้าตามบัญชีท้ายพระราชบัญญัตินี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ข้าราชการพลเรือนสามัญที่ได้รับเงินเดือน
ยังไม่ถึงขั้นต่ำของระดับตามบัญชีท้ายพระราชบัญญัตินี้ให้ได้รับเงินเดือนไม่ต่ำกว่าขั้นต่ำชั่วคราว
ตามบัญชีท้ายพระราชบัญญัตินี้ และให้ได้รับการปรับเงินเดือนจนได้รับเงินเดือนในขั้นต่ำของ
ระดับตามบัญชีท้ายพระราชบัญญัตินี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

มาตรา ๑๓๕ ในกรณีที่กฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการประเภทต่าง ๆ กำหนดให้นำ
กฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนในส่วนที่เกี่ยวข้องกับข้าราชการพลเรือนสามัญมาใช้บังคับ
หรือใช้บังคับโดยอนุโลม ให้ยังคงนำพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ และ
ที่แก้ไขเพิ่มเติม มาใช้บังคับหรือใช้บังคับโดยอนุโลมต่อไป การให้นำพระราชบัญญัตินี้ไปใช้บังคับกับ
ข้าราชการประเภทดังกล่าวทั้งหมดหรือบางส่วน ให้กระทำได้โดยมติขององค์กรกลางบริหารงานบุคคล
หรือองค์กรที่ทำหน้าที่องค์กรกลางบริหารงานบุคคลของข้าราชการประเภทนั้น ๆ โดยความเห็นชอบ
ของคณะรัฐมนตรี

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอก สุรยุทธ์ จุลานนท์

นายกรัฐมนตรี

บัญชีเงินเดือนขั้นต่ำขั้นสูงของข้าราชการพลเรือนสามัญ

ตำแหน่งประเภทบริหาร

	บาท	บาท
ขั้นสูง	๖๔,๓๔๐	๖๖,๔๘๐
ขั้นต่ำ	๔๘,๗๐๐	๕๓,๖๙๐
ขั้นต่ำชั่วคราว	๒๓,๒๓๐	๒๘,๕๕๐
ระดับ	ต้น	สูง

บัญชีเงินเดือนขั้นต่ำขั้นสูงของข้าราชการพลเรือนสามัญ

ตำแหน่งประเภทอำนวยการ

	บาท	บาท
ขั้นสูง	๕๐,๕๕๐	๕๙,๗๗๐
ขั้นต่ำ	๒๕,๓๙๐	๓๑,๒๘๐
ขั้นต่ำชั่วคราว	๑๘,๙๑๐	๒๓,๒๓๐
ระดับ	ต้น	สูง

บัญชีเงินเดือนขั้นต่ำขั้นสูงของข้าราชการพลเรือนสามัญ

ตำแหน่งประเภทวิชาการ

	บาท	บาท	บาท	บาท	บาท
ขั้นสูง	๒๒,๒๒๐	๓๖,๐๒๐	๕๐,๕๕๐	๕๙,๗๗๐	๖๖,๔๘๐
ขั้นต่ำ	๗,๙๔๐	๑๔,๓๓๐	๒๑,๐๘๐	๒๙,๙๐๐	๔๑,๗๒๐
ขั้นต่ำชั่วคราว	๖,๘๐๐	๑๒,๕๓๐	๑๘,๙๑๐	๒๓,๒๓๐	๒๘,๕๕๐
ระดับ	ปฏิบัติการ	ชำนาญการ	ชำนาญการ พิเศษ	เชี่ยวชาญ	ทรงคุณวุฒิ

บัญชีเงินเดือนขั้นต่ำขั้นสูงของข้าราชการพลเรือนสามัญ
ตำแหน่งประเภททั่วไป

	บาท	บาท	บาท	บาท
ขั้นสูง	๑๘,๑๙๐	๓๓,๕๔๐	๔๗,๔๕๐	๕๙,๗๗๐
ขั้นต่ำ	๔,๖๓๐	๑๐,๑๙๐	๑๕,๔๑๐	๔๘,๒๒๐
ระดับ	ปฏิบัติงาน	ชำนาญงาน	อาวุโส	ทักษะพิเศษ

บัญชีอัตราเงินประจำตำแหน่งของข้าราชการพลเรือนสามัญ

๑. ประเภทบริหาร

ระดับ	อัตรา (บาท/เดือน)
ระดับสูง	๒๑,๐๐๐
	๑๔,๕๐๐
	๑๐,๐๐๐
ระดับต้น	

๒. ประเภทอำนวยการ

ระดับ	อัตรา (บาท/เดือน)
ระดับสูง	๑๐,๐๐๐
ระดับต้น	๕,๖๐๐

๓. ตำแหน่งประเภทวิชาการ

ระดับ	อัตรา (บาท/เดือน)
ทรงคุณวุฒิ	๑๕,๖๐๐
	๑๓,๐๐๐
	๙,๙๐๐
เชี่ยวชาญ	๕,๖๐๐
ชำนาญการพิเศษ	
ชำนาญการ	๓,๕๐๐

๔. ประเภททั่วไป

ระดับ	อัตรา (บาท/เดือน)
ทักษะพิเศษ	๙,๙๐๐

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องจากพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๕ บัญญัติให้ดำเนินการปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน เพื่อกำหนดภารกิจของคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน และสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนให้เหมาะสม ประกอบกับพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ ได้ใช้บังคับมานาน บทบัญญัติบางประการไม่สอดคล้องกับพัฒนาการด้านการบริหารราชการที่เปลี่ยนไป ดังนั้น เพื่อกำหนดภารกิจของคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนและสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนให้เหมาะสม และเพื่อให้การบริหารทรัพยากรบุคคลภาครัฐสอดคล้องกับทิศทางการบริหารราชการสมควรปรับปรุงกฎหมายดังกล่าว โดยปรับบทบาทของคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน จากเดิมที่เป็นทั้งผู้จัดการงานบุคคลของฝ่ายบริหาร ผู้พิทักษ์ระบบคุณธรรม และผู้จัดโครงสร้างส่วนราชการ ให้เป็นเพียงผู้จัดการงานบุคคลของฝ่ายบริหาร โดยมีให้เข้าซ้อนกับบทบาทของคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ ส่วนบทบาทในการพิทักษ์ระบบคุณธรรมให้เป็นของคณะกรรมการพิทักษ์ระบบคุณธรรม ปรับบทบาทของสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนจากเดิมที่เป็นเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับการดำเนินงานของคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน ให้เป็นเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับการดำเนินงานของคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนและคณะกรรมการพิทักษ์ระบบคุณธรรม และมีให้เข้าซ้อนกับบทบาทของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ ปรับปรุงระบบตำแหน่งของข้าราชการพลเรือนสามัญให้จำแนกตามกลุ่มลักษณะงาน ตลอดจนกระจายอำนาจการบริหารทรัพยากรบุคคลภาครัฐให้ส่วนราชการเจ้าสังกัดดำเนินการมากขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

พระราชบัญญัติ

ปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม (ฉบับที่ ๑๙)

พ.ศ. ๒๕๖๒

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๖ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๒

เป็นปีที่ ๔ ในรัชกาลปัจจุบัน

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร มีพระราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของ
สภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่รัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม (ฉบับที่ ๑๙) พ.ศ. ๒๕๖๒”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น (๖/๑) ของมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติปรับปรุง
กระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕

“(๖/๑) กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม”

มาตรา ๔ ให้ยกเลิก (๑๗) ของมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕

มาตรา ๕ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นหมวด ๖/๑ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม มาตรา ๑๗/๑ และมาตรา ๑๗/๒ แห่งพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕

“หมวด ๖/๑

กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

มาตรา ๑๗/๑ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการส่งเสริม สนับสนุน และกำกับการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ การวิจัยและการสร้างสรรค์นวัตกรรม เพื่อให้การพัฒนาประเทศเท่าทันการเปลี่ยนแปลงของโลก และราชการอื่นตามที่มีกฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม หรือส่วนราชการที่สังกัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

มาตรา ๑๗/๒ การจัดระเบียบราชการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น”

มาตรา ๖ ให้ยกเลิกหมวด ๑๗ กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มาตรา ๓๘ และมาตรา ๓๙ แห่งพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕

มาตรา ๗ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๔๐ แห่งพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๔๐ กระทรวงศึกษาธิการ มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการส่งเสริมและกำกับดูแลการศึกษาทุกระดับ ทุกประเภท และการอาชีวศึกษา แต่ไม่รวมถึงการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของกระทรวงอื่นที่มีกฎหมายกำหนดไว้เป็นการเฉพาะ กำหนดนโยบาย แผน และมาตรฐานการศึกษา สนับสนุนทรัพยากรเพื่อการศึกษา ส่งเสริมและประสานงานการศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม และการกีฬาเพื่อการศึกษา รวมทั้งการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการจัดการศึกษา และราชการอื่นตามที่มีกฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกระทรวงศึกษาธิการหรือส่วนราชการที่สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ”

มาตรา ๘ ให้ยกเลิก (๕) ของมาตรา ๔๖ แห่งพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕

มาตรา ๙ ในวาระเริ่มแรก ให้กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม มีส่วนราชการ ดังต่อไปนี้

(๑) สำนักงานรัฐมนตรี โดยให้สำนักงานรัฐมนตรี กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เป็นสำนักงานรัฐมนตรี กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม และมีส่วนราชการ ตามกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการสำนักงานรัฐมนตรี กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี พ.ศ. ๒๕๔๕ ไปพลางก่อน จนกว่าจะมีการแบ่งส่วนราชการใหม่ในกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและ นวัตกรรม

(๒) สำนักงานปลัดกระทรวง โดยให้สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เป็นสำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม และมีส่วนราชการตามกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการสำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี พ.ศ. ๒๕๔๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ไปพลางก่อน จนกว่าจะมีการแบ่งส่วนราชการใหม่ ในกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

(๓) กรมวิทยาศาสตร์บริการ โดยให้กรมวิทยาศาสตร์บริการ กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เป็นกรมวิทยาศาสตร์บริการ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม และมีส่วนราชการตามกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมวิทยาศาสตร์บริการ กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี พ.ศ. ๒๕๔๕ ไปพลางก่อน จนกว่าจะมีการแบ่งส่วนราชการใหม่ในกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

(๔) สำนักงานปรมาณูเพื่อสันติ โดยให้สำนักงานปรมาณูเพื่อสันติ กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เป็นสำนักงานปรมาณูเพื่อสันติ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม และมีส่วนราชการตามกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการสำนักงานปรมาณูเพื่อสันติ กระทรวงวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี พ.ศ. ๒๕๖๑ ไปพลางก่อน จนกว่าจะมีการแบ่งส่วนราชการใหม่ในกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

(๕) สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา โดยให้สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ เป็นสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม และมีส่วนราชการตามกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการสำนักงานคณะกรรมการ การอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๔๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ไปพลางก่อน จนกว่าจะมีการแบ่ง ส่วนราชการใหม่ในกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

(๖) สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ โดยให้สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ ซึ่งเป็นส่วนราชการไม่สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวงหรือทบวง เป็นสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม และมีส่วนราชการตามกฎกระทรวง

แบ่งส่วนราชการสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ไปพลางก่อน จนกว่าจะมีการแบ่งส่วนราชการใหม่ในกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

ให้ส่วนราชการตาม (๑) (๒) (๓) (๔) (๕) และ (๖) ปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ คำสั่ง และมติของคณะรัฐมนตรีที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ไปพลางก่อน จนกว่าจะมีกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ขึ้นใช้บังคับ

มาตรา ๑๐ ให้โอนบรรดากิจการ ทรัพย์สิน งบประมาณ สิทธิ หนี้ ภาระผูกพัน ข้าราชการ พนักงานราชการ ลูกจ้าง และอัตรากำลังของสำนักงานรัฐมนตรี สำนักงานปลัดกระทรวง กรมวิทยาศาสตร์บริการ และสำนักงานปรมาณูเพื่อสันติ กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ไปเป็นของ ส่วนราชการที่ระบุไว้ในมาตรา ๙ (๑) (๒) (๓) และ (๔) กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ซึ่งจัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัตินี้ แล้วแต่กรณี

ให้โอนบรรดากิจการ ทรัพย์สิน งบประมาณ สิทธิ หนี้ ภาระผูกพัน ข้าราชการ พนักงานราชการ ลูกจ้าง และอัตรากำลังของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ไปเป็นของ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาที่ระบุไว้ในมาตรา ๙ (๕) กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ซึ่งจัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๑ คดีที่ส่วนราชการซึ่งโอนกิจการตามมาตรา ๑๐ และมาตรา ๑๓ ไปเป็นของ ส่วนราชการตามมาตรา ๙ (๑) (๒) (๓) (๔) (๕) และ (๖) กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมตามพระราชบัญญัตินี้ บรรดาซึ่งได้ฟ้องต่อศาลไว้ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ส่วนราชการตามมาตรา ๙ (๑) (๒) (๓) (๔) (๕) และ (๖) ตามพระราชบัญญัตินี้เข้าสวมสิทธิ เป็นคู่ความแทน ในการนี้ ให้ส่วนราชการดังกล่าวดำเนินกระบวนการพิจารณาไปจนกว่าคดีจะถึงที่สุด และให้ถือว่าผู้รับมอบอำนาจให้ดำเนินคดีแทนส่วนราชการตามมาตรา ๑๐ และมาตรา ๑๓ ในคดีนั้น ๆ เป็นผู้รับมอบอำนาจจากส่วนราชการตามมาตรา ๙ (๑) (๒) (๓) (๔) (๕) และ (๖) ตามพระราชบัญญัตินี้ด้วย

ในกรณีที่ศาลได้มีคำพิพากษาคดีตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้ส่วนราชการตามมาตรา ๙ (๑) (๒) (๓) (๔) (๕) และ (๖) ตามพระราชบัญญัตินี้ เข้าสวมสิทธิเป็นเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาหรือลูกหนี้ตาม คำพิพากษานั้น

มาตรา ๑๒ บรรดาบทบัญญัติแห่งกฎหมายและพระราชกฤษฎีกาที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่ พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับในส่วนที่กำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เป็นผู้รักษาการหรือเป็นผู้รักษาการร่วม ให้เปลี่ยนเป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมเป็นผู้รักษาการหรือเป็นผู้รักษาการร่วม ทั้งนี้ ตามที่กำหนดในบัญชี ๑ ท้ายพระราชบัญญัตินี้

บรรดาบทบัญญัติแห่งกฎหมายและพระราชกฤษฎีกาที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับในส่วนที่กำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการเป็นผู้รักษาการหรือเป็นผู้รักษาการร่วม หากเป็นกิจการที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ให้เปลี่ยนเป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมเป็นผู้รักษาการ หรือเป็นผู้รักษาการร่วม

บรรดาบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับในส่วนที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ให้เพิ่มรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมเป็นผู้รักษาการร่วม ทั้งนี้ ตามที่กำหนดใน บัญชี ๒ ท้ายพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๓ ให้โอนบรรดากิจการ ทรัพย์สิน งบประมาณ สิทธิ หนี้ ภาระผูกพัน ข้าราชการ พนักงานราชการ ลูกจ้าง และอัตรากำลังของสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ ไปเป็นของสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติที่ระบุไว้ในมาตรา ๙ (๖) กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ซึ่งจัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัตินี้

บทบัญญัติมาตรา ๒๔ แห่งพระราชบัญญัติสภาวิจัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๒ และมาตรา ๔ วรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติสัต์ว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๕๘ ในส่วนที่กำหนดให้นายกรัฐมนตรีเป็นผู้รักษาการ ให้เปลี่ยนเป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เป็นผู้รักษาการ

มาตรา ๑๔ บรรดาบทบัญญัติแห่งกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษาที่อยู่ในสังกัด กระทรวงศึกษาธิการหรืออยู่ในกำกับดูแลของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับในส่วนที่กำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการเป็นผู้รักษาการหรือเป็นผู้รักษาการร่วม ให้เปลี่ยนเป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมเป็นผู้รักษาการหรือเป็นผู้รักษาการร่วม

ให้เปลี่ยนแปลงองค์ประกอบของสภาสถาบันอุดมศึกษาหรือคณะกรรมการตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษาตามวรรคหนึ่งเพื่อให้สอดคล้องกับการโอนอำนาจหน้าที่และการเปลี่ยนแปลงผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ตามที่กำหนดในบัญชี ๓ ท้ายพระราชบัญญัตินี้

ความในวรรคหนึ่งและวรรคสองไม่ใช้บังคับแก่สถาบันการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายว่าด้วยการอาชีวศึกษา

มาตรา ๑๕ บรรดาบทบัญญัติแห่งกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ คำสั่ง และมติของคณะรัฐมนตรีใดที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ อ้างถึง “กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี” “รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี” “ปลัดกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี” หรือผู้ดำรงตำแหน่งหรือผู้ปฏิบัติหน้าที่ในกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ให้ถือว่าบทบัญญัตินั้นอ้างถึง “กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม” “รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม” “ปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม” หรือผู้ดำรงตำแหน่งหรือผู้ปฏิบัติหน้าที่ในกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ตามพระราชบัญญัตินี้ แล้วแต่กรณี

มาตรา ๑๖ บรรดาบทบัญญัติแห่งกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ คำสั่ง และมติของคณะรัฐมนตรีใดที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ อ้างถึง “กระทรวงศึกษาธิการ” “รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ” “ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ” หรือผู้ดำรงตำแหน่งหรือผู้ปฏิบัติหน้าที่ในกระทรวงศึกษาธิการ หากเกี่ยวกับการอุดมศึกษาหรือการจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งอยู่ในอำนาจหน้าที่ของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ให้ถือว่าบทบัญญัตินั้นอ้างถึง “กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม” “รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม” “ปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม” หรือผู้ดำรงตำแหน่งหรือผู้ปฏิบัติหน้าที่ในกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ตามพระราชบัญญัตินี้ แล้วแต่กรณี

ให้เปลี่ยนแปลงองค์ประกอบของสภาหรือคณะกรรมการตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการโอนสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ไปเป็นส่วนราชการตามมาตรา ๑๐ วรรคสอง เพื่อให้สอดคล้องกับการโอนอำนาจหน้าที่และการเปลี่ยนแปลงผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ตามที่กำหนดในบัญชี ๔ ท้ายพระราชบัญญัตินี้

ความในวรรคหนึ่งและวรรคสองไม่ใช้บังคับแก่สถาบันการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายว่าด้วยการอาชีวศึกษา

มาตรา ๑๗ ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระราชโองการ
พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา
นายกรัฐมนตรี

บัญชี ๑

ท้ายพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม (ฉบับที่ ๑๙) พ.ศ. ๒๕๖๒

๑. พระราชบัญญัติสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๖๒

“มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้”

๒. พระราชบัญญัติพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี พ.ศ. ๒๕๓๔

“มาตรา ๒๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้”

๓. พระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติวัตถุอันตราย (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๑

“มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงาน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม ควบคุม ส่งเสริมและติดตามดูแล การดำเนินงานของเลขานุการ และผู้ช่วยเลขานุการของคณะกรรมการวัตถุอันตรายในการปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรมมีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนด ค่าธรรมเนียมไม่เกินอัตราท้ายพระราชบัญญัตินี้ และยกเว้นค่าธรรมเนียมกับกำหนดกิจการอื่น กับออกประกาศ ทั้งนี้ เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

ให้รัฐมนตรีผู้รับผิดชอบมีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่และออกประกาศ เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงหรือประกาศนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้”

๔. พระราชบัญญัติพัฒนาระบบมาตรวิทยาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๐

“มาตรา ๒๘ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกประกาศและระเบียบ เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

ประกาศและระเบียบนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้”

๕. พระราชบัญญัติส่งเสริมวิชาชีพวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี พ.ศ. ๒๕๕๑

“มาตรา ๗ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้และให้มีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่กับออกกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมไม่เกินอัตราท้ายพระราชบัญญัตินี้ รวมทั้งประกาศเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงและประกาศนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้”

๖. พระราชบัญญัติว่าด้วยวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๑

“มาตรา ๔ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้”

๗. พระราชบัญญัติคุ้มครองการดำเนินงานขององค์การสนธิสัญญาว่าด้วยการห้ามทดลองนิวเคลียร์โดยสมบูรณ์ พ.ศ. ๒๕๖๑

“มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้”

๘. พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การพิพิธภัณฑวิทยาศาสตร์แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๘

“มาตรา ๓๘ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมรักษาการตามพระราชกฤษฎีกานี้”

๙. พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน) พ.ศ. ๒๕๔๓

“มาตรา ๔ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมรักษาการตามพระราชกฤษฎีกานี้”

๑๐. พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสถาบันเทคโนโลยีนิวเคลียร์แห่งชาติ (องค์การมหาชน) พ.ศ. ๒๕๔๙

“มาตรา ๔ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมรักษาการตามพระราชกฤษฎีกานี้”

๑๑. พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสถาบันวิจัยแสงซินโครตรอน (องค์การมหาชน) พ.ศ. ๒๕๕๑

“มาตรา ๔ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมรักษาการตามพระราชกฤษฎีกานี้”

๑๒. พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสถาบันวิจัยดาราศาสตร์แห่งชาติ (องค์การมหาชน) พ.ศ. ๒๕๕๑

“มาตรา ๔ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมรักษาการตามพระราชกฤษฎีกานี้”

๑๓. พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำและการเกษตร (องค์การมหาชน) พ.ศ. ๒๕๕๑

“มาตรา ๔ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมรักษาการตามพระราชกฤษฎีกานี้”

๑๔. พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ (องค์การมหาชน) พ.ศ. ๒๕๕๒

“มาตรา ๔ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมรักษาการตามพระราชกฤษฎีกานี้”

๑๕. พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งศูนย์ความเป็นเลิศด้านชีววิทยาศาสตร์ (องค์การมหาชน) พ.ศ. ๒๕๕๔

“มาตรา ๔ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมรักษาการตามพระราชกฤษฎีกานี้”

บัญชี ๒

ท้ายพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม (ฉบับที่ ๑๙) พ.ศ. ๒๕๖๒

๑. พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. ๒๕๔๖

“มาตรา ๖ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้รัฐมนตรีแต่ละกระทรวงมีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ กับออกกฎกระทรวงหรือระเบียบเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ในส่วนที่เกี่ยวกับราชการ ของกระทรวงนั้น

กฎกระทรวงหรือระเบียบนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้”

๒. พระราชบัญญัติว่าด้วยการมอบหมายให้เจ้าหน้าที่ไปร่วมชั้นสูตรพลิกศพตามมาตรา ๑๔๘ (๓) (๔) และ (๕) แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา พ.ศ. ๒๕๕๐

“มาตรา ๕ ให้นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้”

๓. พระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๑

“มาตรา ๔ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรมและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวง ระเบียบหรือประกาศเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวง ระเบียบหรือประกาศนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้”

๔. พระราชบัญญัติหอพัก พ.ศ. ๒๕๕๘

“มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยมีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ และออกกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมไม่เกินอัตราท้ายพระราชบัญญัตินี้ ลดหรือยกเว้นค่าธรรมเนียมกับออกประกาศกำหนดแบบบัตรประจำตัวนายทะเบียนและพนักงานเจ้าหน้าที่

การออกกฎกระทรวงตามวรรคสอง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยจะกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมให้แตกต่างกันโดยคำนึงถึงขนาดหรือลักษณะของหอพักก็ได้

กฎกระทรวงและประกาศนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้”

๕. พระราชบัญญัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น พ.ศ. ๒๕๕๘

“มาตรา ๔ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงาน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้รัฐมนตรีแต่ละกระทรวงมีอำนาจออกกฎกระทรวงและระเบียบเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ในส่วนที่เกี่ยวกับราชการของกระทรวงนั้น

กฎกระทรวงและระเบียบนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้”

บัญชี ๓

ท้ายพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม (ฉบับที่๑๙) พ.ศ. ๒๕๖๒

๑. พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๔๐

“มาตรา ๑๗ ให้มีสภามหาวิทยาลัยประกอบด้วย

(๑) นายกสภามหาวิทยาลัย ซึ่งสมเด็จพระสังฆราชทรงแต่งตั้งจากพระเถระ

(๒) กรรมการสภามหาวิทยาลัยโดยตำแหน่ง ได้แก่ อธิการบดี ปลัดกระทรวง การอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ผู้อำนวยการสำนักงาน พระพุทธศาสนาแห่งชาติ ผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ เลขาธิการคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน และเลขาธิการสภาการศึกษา

(๓) กรรมการสภามหาวิทยาลัยจำนวนเจ็ดรูป ซึ่งสมเด็จพระสังฆราชทรงแต่งตั้งจากพระภิกษุผู้ดำรงตำแหน่งรองอธิการบดีหรือคณบดี โดยคำแนะนำของกรรมการสภามหาวิทยาลัย โดยตำแหน่ง

(๔) กรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนไม่น้อยกว่าหกรูปหรือคน แต่ไม่เกินแปดรูปหรือคน ซึ่งสมเด็จพระสังฆราชทรงแต่งตั้งจากพระภิกษุหรือคฤหัสถ์ โดยคำแนะนำของกรรมการสภามหาวิทยาลัยโดยตำแหน่ง และในจำนวนนี้จะต้องเป็นพระภิกษุไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่ง

ให้สภามหาวิทยาลัยเลือกกรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งเป็นพระภิกษุรูปหนึ่งเป็นอุปนายกสภามหาวิทยาลัย และให้อุปนายกสภามหาวิทยาลัยทำหน้าที่แทนนายกสภามหาวิทยาลัยเมื่อไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งนายกสภามหาวิทยาลัยหรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้

ให้สภามหาวิทยาลัยแต่งตั้งรองอธิการบดีซึ่งเป็นพระภิกษุรูปหนึ่งเป็นเลขานุการสภามหาวิทยาลัยโดยคำแนะนำของอธิการบดี”

๒. พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๔๐

“มาตรา ๑๗ ให้มีสภามหาวิทยาลัยประกอบด้วย

(๑) นายกสภามหาวิทยาลัย ซึ่งสมเด็จพระสังฆราชทรงแต่งตั้งจากพระเถระ

(๒) กรรมการสภามหาวิทยาลัยโดยตำแหน่ง ได้แก่ อธิการบดี ปลัดกระทรวง การอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ผู้อำนวยการสำนักงาน พระพุทธศาสนาแห่งชาติ ผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ เลขาธิการคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน และเลขาธิการสภาการศึกษา

(๓) กรรมการสภามหาวิทยาลัยจำนวนเจ็ดรูป ซึ่งสมเด็จพระสังฆราชทรงแต่งตั้งจากพระภิกษุผู้ดำรงตำแหน่งรองอธิการบดีหรือคณบดี โดยคำแนะนำของกรรมการสภามหาวิทยาลัย โดยตำแหน่ง

(๔) กรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนไม่น้อยกว่าหกสิบหรือคน แต่ไม่เกินแปดสิบหรือคน ซึ่งสมเด็จพระสังฆราชทรงแต่งตั้งจากพระภิกษุหรือคฤหัสถ์ โดยคำแนะนำของกรรมการสภามหาวิทยาลัยโดยตำแหน่ง และในจำนวนนี้จะต้องเป็นพระภิกษุไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่ง ให้สภามหาวิทยาลัยเลือกกรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งเป็นพระภิกษุรูปหนึ่งเป็นอุปนายกสภามหาวิทยาลัย และให้อุปนายกสภามหาวิทยาลัยทำหน้าที่แทนนายกสภามหาวิทยาลัยเมื่อไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งนายกสภามหาวิทยาลัยหรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้สภามหาวิทยาลัยแต่งตั้งรองอธิการบดีซึ่งเป็นพระภิกษุรูปหนึ่งเป็นเลขานุการสภามหาวิทยาลัยโดยคำแนะนำของอธิการบดี”

๓. พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช พ.ศ. ๒๕๕๓

“มาตรา ๑๙ ให้มีสภามหาวิทยาลัย ประกอบด้วย

(๑) นายกสภามหาวิทยาลัย ซึ่งจะได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง

(๒) กรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนเก้าคน ซึ่งจะได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งจากบุคคลภายนอกมหาวิทยาลัย

(๓) กรรมการสภามหาวิทยาลัยโดยตำแหน่ง ได้แก่ อธิการบดี ปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครมอบหมาย ประธานกรรมการส่งเสริมกิจการมหาวิทยาลัย ประธานสภาคณาจารย์และพนักงาน และปลัดกรุงเทพมหานคร

(๔) กรรมการสภามหาวิทยาลัยจำนวนสองคน ซึ่งเลือกตั้งจากคณบดีหนึ่งคน และผู้อำนวยการวิทยาลัย สถาบัน ศูนย์ หรือหัวหน้าส่วนงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าคณะหนึ่งคน

(๕) กรรมการสภามหาวิทยาลัยจำนวนสี่คน ซึ่งเลือกตั้งจากคณาจารย์ประจำสามคน และพนักงานมหาวิทยาลัยซึ่งมิใช่คณาจารย์ประจำหนึ่งคน

คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ และวิธีการสรรหากรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ ตาม (๒) ให้เป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย ซึ่งในจำนวนนี้จะต้องมีผู้ทรงคุณวุฒิด้านการแพทย์ การพยาบาล การปกครองส่วนท้องถิ่น และด้านชุมชนเมืองรวมอยู่ด้วย

ให้กรรมการสภามหาวิทยาลัยตาม (๒) (๓) (๔) และ (๕) เป็นผู้ดำเนินการสรรหานายกสภามหาวิทยาลัยจากบุคคลภายนอกมหาวิทยาลัย ทั้งนี้ การกำหนดคุณสมบัติ และหลักเกณฑ์การได้มาให้เป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

การเลือกตั้งกรรมการสภามหาวิทยาลัยตาม (๔) และ (๕) ให้เป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

ให้สภามหาวิทยาลัยเลือกกรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิคนหนึ่งเป็นอุปนายกสภามหาวิทยาลัย และให้อุปนายกสภามหาวิทยาลัยทำหน้าที่แทนนายกสภา

มหาวิทยาลัย เมื่อนายกสภามหาวิทยาลัยไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ หรือเมื่อไม่มีผู้ดำรงตำแหน่ง
นายกสภามหาวิทยาลัย

ให้สภามหาวิทยาลัยแต่งตั้งรองอธิการบดีคนหนึ่งเป็นเลขานุการสภามหาวิทยาลัย
โดยคำแนะนำของอธิการบดี และให้หัวหน้าสำนักงานสภามหาวิทยาลัยเป็นผู้ช่วยเลขานุการ”

๔. พระราชบัญญัติสถาบันวิทยาลัยชุมชน พ.ศ. ๒๕๕๘

“มาตรา ๑๕ ให้มีสภาสถาบัน ประกอบด้วย

(๑) นายกสภาสถาบัน ซึ่งจะได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง

(๒) กรรมการสภาสถาบันโดยตำแหน่ง ได้แก่ ปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา
วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครอง
ท้องถิ่น และผู้อำนวยการสถาบัน

(๓) กรรมการสภาสถาบันซึ่งเลือกจากผู้แทนภาคเอกชนจำนวนสามคน
ผู้แทนประธานสภาวิทยาลัยจำนวนหนึ่งคน ผู้แทนผู้อำนวยการวิทยาลัยจำนวนหนึ่งคน และผู้แทน
ผู้สอนประจำจำนวนสองคน

(๔) กรรมการสภาสถาบันผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนเจ็ดคน ซึ่งจะได้ทรงพระกรุณา
โปรดเกล้าฯ แต่งตั้งจากบุคคลภายนอกสถาบัน โดยคำแนะนำของนายกสภาสถาบันและกรรมการ
สภาสถาบันตาม (๒) และ (๓) ทั้งนี้ ผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าวต้องมาจากผู้มีประสบการณ์ทำงานเกี่ยวข้องกับ
องค์กรชุมชนหรือมีความรู้ความเชี่ยวชาญในด้านเกษตรศาสตร์ นิติศาสตร์ รัฐศาสตร์
เศรษฐศาสตร์ สังคมศาสตร์ การบริหารราชการแผ่นดิน การบริหารงานบุคคล การศึกษา
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี หรือสาขาอื่นใดที่เป็นประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้

ให้ปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เป็นอุปนายก
สภาสถาบัน และให้ทำหน้าที่แทนนายกสภาสถาบัน เมื่อนายกสภาสถาบันไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้
หรือเมื่อไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งนายกสภาสถาบัน แต่หากอุปนายกสภาสถาบันไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้
หรือเมื่อไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งอุปนายกสภาสถาบัน ให้สภาสถาบันเลือกกรรมการสภาสถาบัน
ผู้ทรงคุณวุฒิคนหนึ่งทำหน้าที่แทนนายกสภาสถาบัน

คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ และวิธีการได้มาซึ่งนายกสภาสถาบันและกรรมการ
สภาสถาบันตาม (๓) และ (๔) ให้เป็นไปตามข้อบังคับของสถาบัน

ให้สภาสถาบันแต่งตั้งรองผู้อำนวยการสถาบันคนหนึ่งเป็นเลขานุการสภาสถาบัน
โดยคำแนะนำของผู้บริหารสถาบัน”

บัญชี ๔

ท้ายพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม (ฉบับที่ ๑๙) พ.ศ. ๒๕๖๒

๑. พระราชบัญญัติกำหนดวิทยฐานะผู้สำเร็จวิชาการทหาร พ.ศ. ๒๔๙๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม
โดยพระราชบัญญัติกำหนดวิทยฐานะผู้สำเร็จวิชาการทหาร (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๕๘

“มาตรา ๖ ให้สภาการศึกษาวิชาการทหาร ประกอบด้วย

(๑) นายกสภาการศึกษาวิชาการทหาร ได้แก่ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม

(๒) กรรมการสภาการศึกษาวิชาการทหารโดยตำแหน่ง ได้แก่ ปลัดกระทรวง

กลาโหม ปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เลขาธิการคณะกรรมการ
ข้าราชการพลเรือน ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ ผู้บัญชาการทหารสูงสุด ผู้บัญชาการทหารบก
ผู้บัญชาการทหารเรือ ผู้บัญชาการทหารอากาศ ผู้บัญชาการสถาบันวิชาการป้องกันประเทศ
เสนาธิการทหาร เสนาธิการทหารบก เสนาธิการทหารเรือ เสนาธิการทหารอากาศ เจ้ากรมยุทธศึกษา
ทหารบก เจ้ากรมยุทธศึกษาทหารเรือ เจ้ากรมยุทธศึกษาทหารอากาศ ผู้บัญชาการโรงเรียนแผนที่
ผู้บัญชาการโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ผู้บัญชาการโรงเรียนนายเรือ และผู้บัญชาการโรงเรียน
นายเรืออากาศนวมินทกษัตริยาธิราช

(๓) กรรมการสภาการศึกษาวิชาการทหารผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนเก้าคน ซึ่งจะได้
ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งจากผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชาต่าง ๆ ซึ่งมีได้เป็นนายทหารประจำการ
และต้องเป็นพลเรือนอย่างน้อยหกคน โดยคำแนะนำของสภาการศึกษาวิชาการทหาร

ในกรณีที่มีรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงกลาโหม ให้รัฐมนตรีช่วยว่าการ
กระทรวงกลาโหมเป็นกรรมการสภาการศึกษาวิชาการทหารและอุปนายกสภาการศึกษาวิชาการทหาร

ในกรณีที่ไม่มีรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงกลาโหม ให้ปลัดกระทรวงกลาโหม
เป็นอุปนายกสภาการศึกษาวิชาการทหาร

ให้มีเลขาธิการหนึ่งคน แต่งตั้งและถอดถอนโดยนายกสภาการศึกษาวิชาการทหาร
ตามมติของสภาการศึกษาวิชาการทหาร

คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ และวิธีการได้มาซึ่งกรรมการสภาการศึกษาวิชาการทหาร
ผู้ทรงคุณวุฒิให้เป็นไปตามข้อบังคับของสภาการศึกษาวิชาการทหาร”

๒. พระราชบัญญัติวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ พ.ศ. ๒๕๒๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดย
พระราชบัญญัติวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๐

“มาตรา ๑๔ ให้มีคณะกรรมการสภาการพยาบาล ประกอบด้วย ผู้แทน

กระทรวงสาธารณสุขห้าคน ผู้แทนกระทรวงกลาโหมสามคน ผู้แทนกระทรวงมหาดไทยหนึ่งคน
ผู้แทนสำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมสี่คน ผู้แทนกรุงเทพมหานคร
หนึ่งคน ผู้แทนสภาวิชาชีพหนึ่งคน นายกสมาคมพยาบาลแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์

ของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี และสมาชิกสามัญสภาการพยาบาลอีกสิบหกคนซึ่งได้รับเลือกตั้งโดยสมาชิกสามัญของสภาการพยาบาล เป็นกรรมการ และให้เลขาธิการเป็นกรรมการ และเลขานุการ”

๓. พระราชบัญญัติวิชาชีพเภสัชกรรม พ.ศ. ๒๕๓๗

“มาตรา ๑๕ ให้มีคณะกรรมการสภาเภสัชกรรม ประกอบด้วย

(๑) กรรมการโดยตำแหน่ง ได้แก่ ปลัดกระทรวงสาธารณสุข นายกเภสัชกรรมสมาคมแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ คณบดีคณะเภสัชศาสตร์ในสถาบันอุดมศึกษา ที่ได้รับความเห็นชอบหรือได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมให้จัดตั้งขึ้นตามที่กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมเสนอ จำนวนห้าคน

(๒) กรรมการซึ่งได้รับแต่งตั้งโดยเป็นผู้แทนจากกระทรวงสาธารณสุขสามคน จากกระทรวงกลาโหมหนึ่งคน และจากกระทรวงมหาดไทยหนึ่งคน และ

(๓) กรรมการซึ่งได้รับเลือกตั้งโดยสมาชิกมีจำนวนเท่ากับจำนวนกรรมการใน (๑) และ (๒) รวมกันในขณะเลือกตั้งแต่ละคราว

ให้เลขาธิการเป็นกรรมการและเลขานุการ”

๔. พระราชบัญญัติวิชาชีพทันตกรรม พ.ศ. ๒๕๓๗

“มาตรา ๑๕ ให้มีคณะกรรมการทันตแพทยสภา ประกอบด้วย

(๑) กรรมการโดยตำแหน่ง ได้แก่ ปลัดกระทรวงสาธารณสุข นายกทันตแพทยสมาคมแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ คณบดีคณะทันตแพทยศาสตร์ ในสถาบันอุดมศึกษา ที่ได้รับความเห็นชอบหรือได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมให้จัดตั้งขึ้น

(๒) กรรมการซึ่งได้รับแต่งตั้งโดยเป็นผู้แทนจากกระทรวงสาธารณสุขสามคน จากกระทรวงกลาโหมหนึ่งคน และจากกระทรวงมหาดไทยหนึ่งคน และ

(๓) กรรมการซึ่งได้รับเลือกตั้งโดยสมาชิกมีจำนวนเท่ากับจำนวนกรรมการใน (๑) และ (๒) รวมกันในขณะเลือกตั้งแต่ละคราว

ให้เลขาธิการเป็นกรรมการและเลขานุการ”

๕. พระราชบัญญัติพัฒนาระบบมาตรฐานวิทยาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติพัฒนาระบบมาตรฐานวิทยาแห่งชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๙

“มาตรา ๔ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการมาตรฐานวิทยาแห่งชาติ” ประกอบด้วย

(๑) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม
เป็นประธานกรรมการ

(๒) ปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม
เป็นรองประธานกรรมการ

(๓) กรรมการโดยตำแหน่งจำนวนเจ็ดคน ได้แก่ ปลัดกระทรวงการคลัง
ปลัดกระทรวงพาณิชย์ ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม เลขาธิการสภาพัฒนาการเศรษฐกิจ
และสังคมแห่งชาติ ผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ ประธานสภาหอการค้าแห่งประเทศไทยหรือผู้แทน
และประธานสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยหรือผู้แทน

(๔) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนไม่เกินห้าคนซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจาก
ผู้ซึ่งมีความรู้ความสามารถความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ด้านมาตรวิทยา
ให้ผู้อำนวยการเป็นกรรมการและเลขานุการ”

๖. พระราชบัญญัติสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี พ.ศ. ๒๕๔๑ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม
โดยพระราชบัญญัติสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๘

“มาตรา ๑๓ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่ง เรียกว่า “คณะกรรมการสถาบันส่งเสริม
การสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี” ประกอบด้วย

(๑) ประธานกรรมการ

(๒) กรรมการโดยตำแหน่ง ได้แก่ ปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์
วิจัยและนวัตกรรม ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ปลัดกระทรวงดิจิทัล
เพื่อเศรษฐกิจและสังคม ปลัดกระทรวงพลังงาน ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เลขาธิการคณะกรรมการ
การศึกษาขั้นพื้นฐาน เลขาธิการคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เลขาธิการสภาการศึกษา เลขาธิการ
สภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ และผู้อำนวยการเป็น
กรรมการและเลขานุการ

(๓) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิไม่น้อยกว่าแปดคนแต่ไม่เกินสิบสองคน ทั้งนี้
ต้องมีกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นครูผู้สอนด้านวิทยาศาสตร์ หรือด้านคณิตศาสตร์ในสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐานจากเขตพื้นที่การศึกษาในภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง และภาคใต้
อย่างน้อยภาคละหนึ่งคน

ให้ผู้อำนวยการแต่งตั้งพนักงานเป็นผู้ช่วยเลขานุการ

ให้คณะรัฐมนตรีเป็นผู้แต่งตั้งประธานกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ”

๗. พระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ๒)
พ.ศ. ๒๕๕๓

“มาตรา ๙ ให้มีคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ ประกอบด้วย รัฐมนตรี
เป็นประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นรองประธานกรรมการ ปลัดกระทรวง

การพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ปลัดกระทรวงพาณิชย์ ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม เลขาธิการ สภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ อธิบดีกรมตรวจบัญชี สหกรณ์ ผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง ผู้จัดการใหญ่นาการเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ การเกษตร ประธานกรรมการธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย ผู้แทนสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทยซึ่งเป็นกรรมการดำเนินการ ประธานกรรมการดำเนินการชุมนุมสหกรณ์ระดับประเทศประเภทละ หนึ่งคน ประธานคณะกรรมการกลางกลุ่มเกษตรกรระดับประเทศหนึ่งคน เป็นกรรมการโดยตำแหน่ง และผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งไม่เกินห้าคน เป็นกรรมการ

ให้อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์ เป็นกรรมการและเลขานุการ ผู้อำนวยการสันนิบาต สหกรณ์แห่งประเทศไทย เป็นผู้ช่วยเลขานุการ

ผู้ทรงคุณวุฒิตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติซึ่งเป็น กรรมการโดยตำแหน่ง คัดเลือกผู้ที่มีความเชี่ยวชาญเป็นที่ประจักษ์ด้านการบริหารสหกรณ์”

๘. พระราชบัญญัติการประกอบโรคศิลปะ พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติ การประกอบโรคศิลปะ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๖

“มาตรา ๘ ให้มีคณะกรรมการการประกอบโรคศิลปะ ประกอบด้วย ปลัดกระทรวง สาธารณสุขเป็นประธานกรรมการ อธิบดีกรมสนับสนุนบริการสุขภาพเป็นรองประธานกรรมการ และกรรมการอื่น ดังต่อไปนี้

(๑) กรรมการซึ่งเป็นผู้แทนจากกระทรวงกลาโหม สำนักงานปลัดกระทรวง การอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม กรมการแพทย์ กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทย และการแพทย์ทางเลือก กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กรมสุขภาพจิต สำนักงานคณะกรรมการ อาหารและยา สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ แพทยสภา ทันตแพทยสภา สภาการพยาบาล สภาเภสัชกรรม สภากายภาพบำบัด สภาเทคนิคการแพทย์ และสภาการแพทย์แผนไทย แห่งละหนึ่งคน และผู้แทนจากคณะกรรมการวิชาชีพสาขาต่าง ๆ ตามพระราชบัญญัตินี้ สาขาละหนึ่งคน และ

(๒) กรรมการซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนไม่เกินห้าคน

ให้รองอธิบดีซึ่งอธิบดีกรมสนับสนุนบริการสุขภาพมอบหมายเป็นกรรมการ และเลขานุการ และผู้อำนวยการสำนักสถานพยาบาลและการประกอบโรคศิลปะ กรมสนับสนุน บริการสุขภาพ เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ”

๙. พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. ๒๕๔๖

“มาตรา ๑๖ ให้มีคณะกรรมการคุ้มครองเด็กกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เป็นประธานกรรมการ ปลัดกรุงเทพมหานคร เป็นรองประธาน กรรมการ ผู้แทนสำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ผู้แทนสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ผู้แทนกรมกิจการเด็กและเยาวชน ผู้แทนกรมพัฒนาสังคม

และสวัสดิการ ผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด ผู้แทนกองบัญชาการตำรวจนครบาล ผู้แทนศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง ผู้แทนสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกรุงเทพมหานคร ผู้อำนวยการสำนักงานการแพทย์ ผู้อำนวยการสำนักงานการศึกษา ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาชุมชน และผู้อำนวยการสำนักอนามัย เป็นกรรมการ และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครแต่งตั้งจากผู้เชี่ยวชาญซึ่งมีประสบการณ์ในการทำงานที่ทำในวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ ครู จิตวิทยา กฎหมาย แพทย์ วิชาชีพละสองคน โดยจะต้องมีผู้แทนจากภาคเอกชนอย่างน้อยวิชาชีพละหนึ่งคน และแต่งตั้งจากผู้มีประสบการณ์ด้านสวัสดิการเด็กอีกสองคน โดยมีผู้อำนวยการสำนักสวัสดิการสังคม เป็นกรรมการและเลขานุการ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามวรรคหนึ่งต้องเป็นสตรีไม่น้อยกว่าหนึ่งในสาม คณะกรรมการคุ้มครองเด็กกรุงเทพมหานครจะแต่งตั้งข้าราชการในสำนักสวัสดิการสังคมไม่เกินสองคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการก็ได้”

๑๐. พระราชบัญญัติวิชาชีพกายภาพบำบัด พ.ศ. ๒๕๔๗

“มาตรา ๑๔ ให้มีคณะกรรมการสภากายภาพบำบัด ประกอบด้วย

(๑) กรรมการโดยตำแหน่ง ได้แก่ ปลัดกระทรวงสาธารณสุขและนายกสมาคมกายภาพบำบัดแห่งประเทศไทย

(๒) กรรมการซึ่งเป็นคณบดีคณะกายภาพบำบัด หรือคณบดีคณะที่เรียกชื่ออย่างอื่น หรือหัวหน้าหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าคณะ หรือหัวหน้าภาควิชาที่ผลิตบัณฑิตกายภาพบำบัดในสถาบันอุดมศึกษาที่ได้รับความเห็นชอบหรือได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ให้จัดตั้งขึ้นแห่งละหนึ่งคน เลือกกันเองให้เหลือห้าคน

(๓) กรรมการซึ่งเป็นผู้แทนกระทรวงสาธารณสุขสามคน กระทรวงกลาโหมหนึ่งคน กรุงเทพมหานครหนึ่งคน และสมาคมโรงพยาบาลเอกชนหนึ่งคน

(๔) กรรมการซึ่งได้รับเลือกตั้งโดยสมาชิกมีจำนวนเท่ากับจำนวนกรรมการใน (๑) (๒) และ (๓) รวมกันในขณะเลือกตั้งแต่ละคราว”

๑๑. พระราชบัญญัติวิชาชีพเทคนิคการแพทย์ พ.ศ. ๒๕๔๗

“มาตรา ๑๔ ให้มีคณะกรรมการสภาเทคนิคการแพทย์ ประกอบด้วย

(๑) กรรมการโดยตำแหน่ง ได้แก่ ปลัดกระทรวงสาธารณสุขและนายกสมาคมเทคนิคการแพทย์แห่งประเทศไทย

(๒) กรรมการซึ่งเป็นคณบดีคณะเทคนิคการแพทย์ หรือคณบดีคณะที่เรียกชื่ออย่างอื่นหรือหัวหน้าหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าคณะ หรือหัวหน้าภาควิชาที่ผลิตบัณฑิตเทคนิคการแพทย์ในสถาบันอุดมศึกษาที่ได้รับความเห็นชอบหรือได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ให้จัดตั้งขึ้นแห่งละหนึ่งคน เลือกกันเองให้เหลือห้าคน

(๓) กรรมการซึ่งเป็นผู้แทนกระทรวงสาธารณสุขสามคน กระทรวงกลาโหมหนึ่งคน และกรุงเทพมหานครหนึ่งคน

(๔) กรรมการซึ่งได้รับเลือกตั้งโดยสมาชิกมีจำนวนเท่ากับจำนวนกรรมการใน (๑) (๒) และ (๓) รวมกันในขณะเลือกตั้งแต่ละคราว”

๑๒. พระราชบัญญัติสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ พ.ศ. ๒๕๕๐

“มาตรา ๑๕ ให้มีสภาสถาบันประกอบด้วย

(๑) นายกสภาสถาบัน ซึ่งจะได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง

(๒) กรรมการสภาสถาบันโดยตำแหน่ง ได้แก่ ปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ปลัดกระทรวงวัฒนธรรม เลขาธิการคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา อธิบดีกรมศิลปากร ประธานสภาคณาจารย์และบุคลากร และอธิการบดี

(๓) กรรมการสภาสถาบันจำนวนสี่คน ซึ่งเลือกจากผู้ดำรงตำแหน่งรองอธิการบดี คณบดี ผู้อำนวยการสำนัก ผู้อำนวยการวิทยาลัย ผู้อำนวยการศูนย์ หรือหัวหน้าส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าคณะ

(๔) กรรมการสภาสถาบันจำนวนสามคน ซึ่งเลือกจากคณาจารย์ประจำสถาบัน ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาของสถาบัน ซึ่งมีผู้ดำรงตำแหน่งตาม (๓)

(๕) กรรมการสภาสถาบันผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนสิบสามคน ซึ่งจะได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งจากบุคคลภายนอกสถาบันโดยคำแนะนำของนายกสภาสถาบัน และกรรมการสภาสถาบันตาม (๒) (๓) และ (๔) ทั้งนี้ ให้คำนึงถึงผู้มีความรู้และความเชี่ยวชาญด้านศิลปวัฒนธรรม ซึ่งอยู่ในท้องถิ่น เพื่อร่วมเป็นกรรมการดังกล่าวด้วย

ให้สภาสถาบันแต่งตั้งรองอธิการบดีคนหนึ่งซึ่งมิใช่กรรมการสภาสถาบัน เป็นเลขานุการสภาสถาบันโดยคำแนะนำของอธิการบดี

ให้สภาสถาบันแต่งตั้งกรรมการสภาสถาบันผู้ทรงคุณวุฒิคนหนึ่งเป็นอุปนายกสภาสถาบันและให้อุปนายกสภาสถาบันทำหน้าที่แทนนายกสภาสถาบัน เมื่อนายกสภาสถาบันไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้หรือเมื่อไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งนายกสภาสถาบัน

คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ และวิธีการได้มา ซึ่งนายกสภาสถาบันและกรรมการสภาสถาบันตาม (๓) (๔) และ (๕) ให้เป็นไปตามข้อบังคับของสถาบัน”

๑๓. พระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๑ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดย พระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๖

“มาตรา ๑๑ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการส่งเสริมการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ” ประกอบด้วย

(๑) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ เป็นประธานกรรมการ

(๒) รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย เป็นรองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง และผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งจากกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งเป็นผู้แทนขององค์การคนพิการ ตาม (๔) เป็นรองประธานกรรมการ คนที่สอง

(๓) กรรมการโดยตำแหน่ง จำนวนสิบคน ได้แก่ ปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน เลขาธิการคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เลขาธิการสภาการศึกษา อธิบดีกรมการแพทย์ อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น อธิบดีกรมสุขภาพจิต ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และเลขาธิการสำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ

(๔) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวนสิบสี่คน ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้มีความรู้ ความสามารถ ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์สูงด้านการบริหารการศึกษา ด้านการศึกษาสำหรับ คนพิการ ด้านกฎหมาย ด้านการแพทย์และสาธารณสุข ด้านเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับ คนพิการและด้านสังคมสงเคราะห์ ด้านใดด้านหนึ่งหรือหลายด้านรวมกัน โดยในจำนวนนี้ต้องมีบุคคล ซึ่งเป็นผู้แทนขององค์การคนพิการแต่ละประเภทจำนวนไม่น้อยกว่าเจ็ดคน

ให้ผู้ว่าการสำนักงานบริหารงานการศึกษาพิเศษเป็นกรรมการและเลขานุการ และให้ผู้ว่าการสำนักงานบริหารงานการศึกษาพิเศษแต่งตั้งข้าราชการในสำนักงานบริหารงานการศึกษา พิเศษเป็นผู้ช่วยเลขานุการ”

“มาตรา ๒๒ ให้มีคณะกรรมการบริหารกองทุนคณะหนึ่ง ประกอบด้วย เลขาธิการ คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นประธานกรรมการ รองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐานที่เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมอบหมายเป็นรองประธานกรรมการคนที่หนึ่ง ผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นผู้แทนองค์การคนพิการหนึ่งคนเป็นรองประธานกรรมการคนที่สอง ผู้แทนสำนักงาน ปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ผู้แทนสำนักงานปลัดกระทรวง ศึกษาธิการ ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ผู้แทนกระทรวงการคลัง ผู้แทนกระทรวง สาธารณสุข ผู้แทนสำนักงานงบประมาณ ผู้แทนสำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ และผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งคณะกรรมการแต่งตั้งจำนวนสิบเอ็ดคน ในจำนวนนี้ต้องเป็นผู้แทนองค์การ คนพิการแต่ละประเภทอย่างน้อยเจ็ดคน เป็นกรรมการ และให้ผู้ว่าการสำนักงาน การศึกษาพิเศษเป็นกรรมการและเลขานุการ”

๑๔. พระราชบัญญัติส่งเสริมวิชาชีพวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี พ.ศ. ๒๕๕๑

“มาตรา ๒๑ ให้มีคณะกรรมการสภาวิชาชีพวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ประกอบด้วย

(๑) นายกสภาวิชาชีพวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีซึ่งสมาชิกเลือกตั้งจากสมาชิก สามีญ เป็นประธานกรรมการ

(๒) กรรมการซึ่งสมาชิกเลือกตั้งจากสมาชิกสามัญ จำนวนสิบสองคน และต้องมีผู้ประกอบวิชาชีพวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีควบคุมอย่างน้อยหนึ่งในสาม

(๓) กรรมการโดยตำแหน่ง ได้แก่ ปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เลขาธิการคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน ผู้อำนวยการสำนักงานการวิจัยแห่งชาติ และผู้แทนสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย

(๔) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งโดยคำแนะนำของกรรมการ ตาม (๑) (๒) และ (๓) จากบุคคลที่มีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์ทางด้านวิชาชีพ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีจำนวนสี่คน”

๑๕. พระราชบัญญัติคุ้มครองซากดึกดำบรรพ์ พ.ศ. ๒๕๕๑

“มาตรา ๖ ให้มีคณะกรรมการคุ้มครองซากดึกดำบรรพ์ ประกอบด้วย ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นประธานกรรมการ อธิบดีกรมทรัพยากรธรณี อธิบดีกรมศิลปากร ผู้แทนกระทรวงมหาดไทย ผู้แทนกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด และผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนไม่เกินห้าคนซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งเป็นกรรมการ และให้ข้าราชการกรมทรัพยากรธรณีที่อธิบดีมอบหมายเป็นกรรมการและเลขานุการ

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามวรรคหนึ่งให้พิจารณาแต่งตั้งจากบุคคลซึ่งมีความรู้ ความสามารถและความเชี่ยวชาญด้านธรณีวิทยาหรือซากดึกดำบรรพ์

คณะกรรมการจะตั้งผู้ช่วยเลขานุการอีกไม่เกินสองคนก็ได้”

“มาตรา ๔๑ ให้มีคณะกรรมการบริหารกองทุนคณะหนึ่ง ประกอบด้วย อธิบดี กรมทรัพยากรธรณี เป็นประธาน ผู้แทนกรมศิลปากร ผู้แทนกรมที่ดิน ผู้แทนสำนักงานปลัดกระทรวง การอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ผู้แทนสำนักงบประมาณ ผู้แทนกรมบัญชีกลาง และผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งคณะกรรมการแต่งตั้งจากผู้ที่มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ด้านการเงิน การบัญชี กฎหมาย หรือเศรษฐศาสตร์ จำนวนสองคน เป็นกรรมการ และให้รองอธิบดีกรมทรัพยากรธรณี ซึ่งอธิบดีมอบหมายเป็นกรรมการและเลขานุการ

คณะกรรมการบริหารกองทุนจะตั้งผู้ช่วยเลขานุการอีกไม่เกินสองคนก็ได้”

๑๖. พระราชบัญญัติโรงเรียนนายร้อยตำรวจ พ.ศ. ๒๕๕๑

“มาตรา ๑๐ ให้มีสภาการศึกษา ประกอบด้วย

(๑) นายกสภาการศึกษา ซึ่งจะได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง

(๒) อุปนายกสภาการศึกษา ได้แก่ ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ

(๓) กรรมการสภาการศึกษาโดยตำแหน่ง ได้แก่ ปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เลขาธิการคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน ผู้อำนวยการ สำนักงานงบประมาณ ประธานกรรมการส่งเสริมกิจการโรงเรียน และประธานสภาคณาจารย์

(๔) กรรมการสภาการศึกษาผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนเก้าคน ซึ่งจะได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งจากผู้เชี่ยวชาญในด้านการศึกษา นิติศาสตร์ รัฐศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์ อาชีววิทยา การบริหารงานยุติธรรม นิติวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีสารสนเทศด้านละหนึ่งคน

(๕) ผู้บัญชาการโรงเรียนเป็นกรรมการและเลขานุการ

ให้นายกสภาการศึกษาแต่งตั้งรองผู้บัญชาการโรงเรียนคนหนึ่ง เป็นผู้ช่วยเลขานุการ โดยคำแนะนำของผู้บัญชาการโรงเรียน

ให้อุปนายกสภาการศึกษาทำหน้าที่แทนนายกสภาการศึกษาเมื่อนายกสภาการศึกษาไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้หรือเมื่อไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งนายกสภาการศึกษา

คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ และวิธีการได้มาซึ่งนายกสภาการศึกษาและกรรมการสภาการศึกษาผู้ทรงคุณวุฒิ ให้เป็นไปตามข้อบังคับของโรงเรียน”

๑๗. พระราชบัญญัติลูกเสือ พ.ศ. ๒๕๕๑

“มาตรา ๑๑ ให้มีสภาลูกเสือไทย ประกอบด้วย

(๑) นายกรัฐมนตรี เป็นประธาน

(๒) รองนายกรัฐมนตรี เป็นอุปนายก

(๓) กรรมการโดยตำแหน่ง ได้แก่ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ปลัดกระทรวงกลาโหม ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ผู้บัญชาการทหารสูงสุด ผู้บัญชาการทหารบก ผู้บัญชาการทหารเรือ ผู้บัญชาการทหารอากาศ ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ เลขาธิการสภาการศึกษา เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เลขาธิการคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เลขาธิการสภาการศึกษา อธิบดีกรมการปกครอง อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ผู้ว่าราชการจังหวัด และผู้อำนวยการศูนย์ปฏิบัติการลูกเสือชาวบ้าน

(๔) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนไม่เกินแปดสิบคนซึ่งทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งตามพระราชอัธยาศัย

ให้เลขาธิการสำนักงานลูกเสือแห่งชาติ เป็นกรรมการและเลขานุการ รองเลขาธิการและผู้ช่วยเลขาธิการสำนักงานลูกเสือแห่งชาติ เป็นผู้ช่วยเลขานุการ

สภาลูกเสือไทยอาจมีสภานายกกิตติมศักดิ์ อุปนายกกิตติมศักดิ์ และกรรมการกิตติมศักดิ์ซึ่งจะได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง”

“มาตรา ๑๕ ให้มีคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติซึ่งเป็นองค์กรบริหารของคณะลูกเสือแห่งชาติ ประกอบด้วย

(๑) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ เป็นประธานกรรมการ

(๒) กรรมการโดยตำแหน่ง ได้แก่ ปลัดกระทรวงศึกษาธิการและปลัดกระทรวงมหาดไทย เป็นรองประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เลขาธิการสภาการศึกษา เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เลขาธิการคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เลขาธิการสภาการศึกษา ผู้อำนวยการสำนักงานการศึกษานอกโรงเรียน ผู้อำนวยการสำนักงานบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน และผู้อำนวยการศูนย์ปฏิบัติการลูกเสือชาวบ้าน

(๓) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนไม่เกินสิบห้าคนซึ่งสภานายกสภาลูกเสือไทย แต่งตั้งโดยคำแนะนำของกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติตาม (๑) และ (๒) ซึ่งในจำนวนนี้ต้องมาจากภาคเอกชนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่ง

ให้เลขาธิการสำนักงานลูกเสือแห่งชาติ เป็นกรรมการและเลขานุการ รองเลขาธิการและผู้ช่วยเลขาธิการสำนักงานลูกเสือแห่งชาติ เป็นผู้ช่วยเลขานุการ”

“มาตรา ๔๖ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการเป็นผู้ดำเนินการใหญ่ ปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เลขาธิการคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เป็นรองผู้ดำเนินการใหญ่ และรองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เป็นผู้ช่วยผู้ดำเนินการใหญ่

ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้ดำเนินการลูกเสือจังหวัด รองผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นรองผู้ดำเนินการลูกเสือจังหวัด และปลัดจังหวัด เป็นผู้ช่วยผู้ดำเนินการลูกเสือจังหวัด

ให้ผู้ดำเนินการเขตพื้นที่การศึกษาเป็นผู้ดำเนินการลูกเสือเขตพื้นที่การศึกษา และรองผู้ดำเนินการเขตพื้นที่การศึกษาเป็นรองผู้ดำเนินการลูกเสือเขตพื้นที่การศึกษา

การแต่งตั้งผู้บังคับบัญชาลูกเสือตามมาตรา ๔๕ (๙) ถึง (๑๖) ให้เป็นไปตามข้อบังคับคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ”

๑๘. พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการกรุงเทพมหานครและบุคลากรกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๕๔

“มาตรา ๗ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการข้าราชการกรุงเทพมหานครและบุคลากรกรุงเทพมหานคร” เรียกโดยย่อว่า “ก.ก.” ประกอบด้วย

(๑) ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เป็นประธานกรรมการ

(๒) กรรมการโดยตำแหน่ง จำนวนห้าคน ได้แก่ ปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ปลัดกระทรวงมหาดไทย เลขาธิการ ก.พ. เลขาธิการ ก.พ.ร. และเลขาธิการ ก.ค.ศ.

(๓) กรรมการซึ่งเป็นผู้แทนกรุงเทพมหานคร จำนวนสี่คน ได้แก่ รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครซึ่งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครมอบหมาย ปลัดกรุงเทพมหานคร ผู้แทนบุคลากร

กรุงเทพมหานครซึ่งคัดเลือกกันเองจำนวนหนึ่งคน และหัวหน้าสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการ
กรุงเทพมหานคร

(๔) กรรมการซึ่งเป็นผู้แทนข้าราชการกรุงเทพมหานครโดยข้าราชการ

กรุงเทพมหานครแต่ละประเภทคัดเลือกกันเอง จำนวนห้าคน ได้แก่

(ก) ผู้แทนข้าราชการกรุงเทพมหานครสามัญ จำนวนสองคน

(ข) ผู้แทนข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษากรุงเทพมหานคร

จำนวนสองคน

(ค) ผู้แทนข้าราชการกรุงเทพมหานครในสถาบันอุดมศึกษา จำนวนหนึ่งคน

(๕) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งกรรมการตาม (๑) (๒) (๓) และ (๔) ประชุมร่วมกัน

คัดเลือกจากบุคคลซึ่งมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และมีผลงานเป็นที่ประจักษ์ในด้านการบริหารงาน
ส่วนท้องถิ่น ด้านการบริหารทรัพยากรบุคคล ด้านระบบราชการ ด้านการบริหารและการจัดการ
ด้านกฎหมาย ด้านการศึกษา หรือด้านอื่นที่เป็นประโยชน์แก่การบริหารทรัพยากรบุคคล
ของกรุงเทพมหานคร จำนวนห้าคน

ให้รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเป็นรองประธานกรรมการ และหัวหน้า
สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการกรุงเทพมหานครเป็นเลขานุการ ก.ก.

ให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครดำเนินการให้ข้าราชการกรุงเทพมหานคร
และบุคลากรกรุงเทพมหานครคัดเลือกกันเองเป็นผู้แทนข้าราชการกรุงเทพมหานครหรือผู้แทน
กรุงเทพมหานครในส่วนของผู้แทนบุคลากรกรุงเทพมหานคร แล้วแต่กรณี

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการคัดเลือกกรรมการตาม (๓) ในส่วนของผู้แทน
บุคลากรกรุงเทพมหานคร รวมทั้งกรรมการตาม (๔) และ (๕) ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎ ก.ก."

๑๙. พระราชบัญญัติควบคุมการใช้สารต้องห้ามทางการกีฬา พ.ศ. ๒๕๕๕

"มาตรา ๕ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่ง เรียกว่า "คณะกรรมการควบคุมการใช้
สารต้องห้ามทางการกีฬา" ประกอบด้วย

(๑) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา เป็นประธานกรรมการ

(๒) ปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา เป็นรองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง

(๓) ประธานคณะกรรมการโอลิมปิกแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์

เป็นรองประธานกรรมการ คนที่สอง

(๔) กรรมการโดยตำแหน่ง ได้แก่ ปลัดกระทรวงอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์
วิจัยและนวัตกรรม ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ปลัดกระทรวงสาธารณสุข อัยการสูงสุด อธิบดี
กรมพลศึกษา อธิการบดีสถาบันการพลศึกษา และประธานฝ่ายแพทย์ของคณะกรรมการโอลิมปิก
แห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์

(๕) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญ
ด้านการควบคุมการใช้สารต้องห้ามทางการกีฬา จำนวนไม่เกินสามคน

ให้ผู้ว่าการการกีฬาแห่งประเทศไทยเป็นกรรมการและเลขานุการ และผู้อำนวยการเป็นผู้ช่วยเลขานุการ”

๒๐. พระราชบัญญัติวิชาชีพการแพทย์แผนไทย พ.ศ. ๒๕๕๖

“มาตรา ๑๕ ให้มีคณะกรรมการสภาการแพทย์แผนไทย ประกอบด้วย

(๑) กรรมการโดยตำแหน่ง ได้แก่ ปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ปลัดกระทรวงสาธารณสุข อธิบดีกรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก อธิบดีกรมสนับสนุนบริการสุขภาพ และเลขาธิการคณะกรรมการอาหารและยา

(๒) กรรมการซึ่งเป็นคณบดี หรือหัวหน้าหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าคณะหรือหัวหน้าภาควิชาที่ผลิตบัณฑิตสาขาการแพทย์แผนไทยหรือสาขาการแพทย์แผนไทยประยุกต์ในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและสถาบันอุดมศึกษาของเอกชนที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายว่าด้วยสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งละหนึ่งคน เลือกกันเองให้เหลือสาขาละสามคน

(๓) กรรมการซึ่งเป็นผู้แทนสมาคมหรือมูลนิธิที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพการแพทย์แผนไทยแห่งละหนึ่งคน เลือกกันเองให้เหลือสามคน

(๔) หัวหน้าสถาบันหรือสถานพยาบาลที่สภาการแพทย์แผนไทยรับรอง โดยมีผู้ประกอบวิชาชีพการแพทย์แผนไทยซึ่งได้รับอนุญาตให้ถ่ายทอดความรู้เป็นผู้ให้การอบรม เลือกกันเองให้เหลือจำนวนสามคน

(๕) กรรมการซึ่งได้รับเลือกตั้งโดยสมาชิกมีจำนวนเท่ากับจำนวนกรรมการใน (๑) (๒) (๓) และ (๔) รวมกันในขณะเลือกตั้งแต่ละคราว ทั้งนี้ ให้คำนึงถึงสัดส่วนของวิชาชีพการแพทย์แผนไทยตามมาตรา ๔”

๒๑. พระราชบัญญัติสัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๕๘

“มาตรา ๕ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการดำเนินการต่อสัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์” ประกอบด้วย

(๑) ประธานกรรมการซึ่งกรรมการตาม (๒) และ (๓) เลือกกันเอง

(๒) กรรมการโดยตำแหน่ง จำนวนสิบคน ได้แก่ ปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ อธิบดีกรมประมง อธิบดีกรมปศุสัตว์ อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์บริการ อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช เลขาธิการคณะกรรมการอาหารและยา ผู้อำนวยการสำนักงานการวิจัยแห่งชาติ และเลขาธิการสัตวแพทยสภา

(๓) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวนไม่น้อยกว่าสิบสองคน แต่ไม่เกินสิบสี่คน ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งจาก

(ก) บุคคลซึ่งมีความรู้และประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการต่อสัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์ จำนวนไม่เกินสามคน

(ข) ผู้แทนสถาบันอุดมศึกษาที่มีการจัดการการศึกษาในสาขาวิชา
สัตวแพทยศาสตร์ สัตวศาสตร์ แพทยศาสตร์ เภสัชศาสตร์ หรือวิทยาศาสตร์ ที่มีการใช้สัตว์เพื่องาน
ทางวิทยาศาสตร์ จำนวนห้าคน

(ค) ผู้แทนจากภาคเอกชนที่มีการใช้สัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์ จำนวนสามคน

(ง) ผู้แทนจากสมาคม มูลนิธิ หรือองค์การเอกชนที่ดำเนินงานหรือกิจกรรม
เกี่ยวกับการคุ้มครองสวัสดิภาพสัตว์ จำนวนสามคน

ให้ผู้อำนวยการเป็นกรรมการและเลขานุการ และให้ผู้อำนวยการสำนักงาน
การวิจัยแห่งชาติแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ของสถาบันเป็นผู้ช่วยเลขานุการได้ไม่เกินสองคน

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตาม (๓)
ให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด”

๒๒. พระราชบัญญัติการกีฬาแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๕๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติ
การกีฬาแห่งประเทศไทย (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐

“มาตรา ๑๔ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการการกีฬา
แห่งประเทศไทย” ประกอบด้วย

- (๑) นายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมาย
เป็นประธานกรรมการ
- (๒) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา เป็นรองประธานกรรมการ
- (๓) ปลัดกระทรวงกลาโหม ปลัดกระทรวงการคลัง ปลัดกระทรวงการท่องเที่ยว
และกีฬา ปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ปลัดกระทรวงมหาดไทย
และปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เป็นกรรมการ
- (๔) ประธานคณะกรรมการโอลิมปิกแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์
และประธานคณะกรรมการพาราลิมปิกแห่งประเทศไทย เป็นกรรมการ
- (๕) ผู้แทนสมาคมกีฬาที่ใช้คำว่า “แห่งประเทศไทย” ซึ่งมาจากการเลือกกันเอง
ของนายกสมาคมกีฬาที่ใช้คำว่า “แห่งประเทศไทย” จำนวนหนึ่งคน เป็นกรรมการ
- (๖) ผู้แทนสมาคมกีฬาแห่งจังหวัดซึ่งมาจากการเลือกกันเองของนายกสมาคมกีฬา
แห่งจังหวัด จำนวนหนึ่งคน เป็นกรรมการ
- (๗) ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจำนวนไม่เกินสามคน โดยให้แต่งตั้ง
จากผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ หรือประสบการณ์ด้านกฎหมาย การแพทย์ การบริหาร
การกีฬาหรือวิทยาศาสตร์การกีฬา เป็นกรรมการ
- ให้ผู้ว่าการเป็นกรรมการและเลขานุการ
- หลักเกณฑ์และวิธีการเลือกกรรมการตาม (๕) และ (๖) ให้เป็นไปตามระเบียบ
ที่รัฐมนตรีกำหนด”

๒๓. พระราชบัญญัติหอพัก พ.ศ. ๒๕๕๘

“มาตรา ๑๔ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการส่งเสริมกิจการหอพัก” ประกอบด้วย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เป็นประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เป็นรองประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงการคลัง ปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เลขาธิการคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งประธานกรรมการแต่งตั้ง จำนวนสี่คน เป็นกรรมการ

ให้อธิบดีกรมกิจการเด็กและเยาวชนเป็นกรรมการและเลขานุการ และให้อธิบดีกรมกิจการเด็กและเยาวชนแต่งตั้งข้าราชการในกรมกิจการเด็กและเยาวชนไม่เกินสองคน เป็นผู้ช่วยเลขานุการ

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งประธานกรรมการแต่งตั้งตามวรรคหนึ่ง ให้แต่งตั้งจากผู้ทรงคุณวุฒิในภาคเอกชนซึ่งมีประสบการณ์เกี่ยวข้องกับกิจการด้านเด็กและเยาวชน จำนวนสามคน และผู้แทนสมาคมผู้ประกอบการหอพักจำนวนหนึ่งคน”

“มาตรา ๒๒ ให้มีคณะกรรมการส่งเสริมกิจการหอพักกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย ปลัดกรุงเทพมหานคร เป็นประธานกรรมการ ผู้แทนสำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เป็นรองประธานกรรมการ ผู้แทนสำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง ผู้แทนสำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ผู้แทนสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย ผู้แทนสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ผู้แทนกรมกิจการเด็กและเยาวชน ผู้แทนกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ผู้แทนกองบัญชาการตำรวจนครบาล ผู้อำนวยการสำนักงานการโยธา ผู้อำนวยการสำนักการศึกษา ผู้อำนวยการสำนักอนามัย และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งปลัดกรุงเทพมหานครแต่งตั้งจากผู้เชี่ยวชาญซึ่งมีประสบการณ์ด้านการศึกษา จิตวิทยา กฎหมาย และกิจการเด็กและเยาวชนด้านละหนึ่งคน เป็นกรรมการ

ให้ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาสังคมเป็นกรรมการและเลขานุการ และให้ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาสังคมแต่งตั้งข้าราชการในสำนักพัฒนาสังคมไม่เกินสองคน เป็นผู้ช่วยเลขานุการ”

๒๔. พระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ. ๒๕๕๘

“มาตรา ๖ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการกำลังพลสำรอง” เรียกโดยย่อว่า “คกส.” ประกอบด้วย

(๑) นายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมาย เป็นประธานกรรมการ

(๒) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม เป็นรองประธานกรรมการ

(๓) กรรมการโดยตำแหน่ง จำนวนยี่สิบคน ได้แก่ ปลัดกระทรวงกลาโหม ปลัดกระทรวงการคลัง ปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ปลัดกระทรวงคมนาคม ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงแรงงาน ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เลขาธิการคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน เลขาธิการสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ผู้บัญชาการทหารสูงสุด ผู้บัญชาการทหารบก ผู้บัญชาการทหารเรือ ผู้บัญชาการทหารอากาศ ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและแผนกลาโหม เจ้ากรมเสมียนตรา เจ้ากรมพระธรรมนูญ เจ้ากรมกำลังพลทหาร เจ้ากรมยุทธการทหาร และผู้บัญชาการหน่วยบัญชาการรักษาดินแดน

(๔) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งตามข้อเสนอแนะของกรรมการตาม (๓) จำนวนไม่เกินห้าคน

ในกรณีที่รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงกลาโหม ให้รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงกลาโหมซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมมอบหมาย เป็นรองประธานกรรมการคนที่สอง

ให้เจ้ากรมการสรรพกำลังกลาโหมเป็นกรรมการและเลขานุการ และให้เจ้ากรมกำลังพลทหารบก เจ้ากรมกำลังพลทหารเรือ และเจ้ากรมกำลังพลทหารอากาศ เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ”

๒๕. พระราชบัญญัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น พ.ศ. ๒๕๕๙

“มาตรา ๑๑ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่ง เรียกว่า “คณะกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น” ประกอบด้วย

(๑) นายกรัฐมนตรี เป็นประธานกรรมการ

(๒) กรรมการโดยตำแหน่ง จำนวนเก้าคน ได้แก่ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข ปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงยุติธรรม ปลัดกระทรวงแรงงาน ปลัดกระทรวงวัฒนธรรม และปลัดกรุงเทพมหานคร

(๓) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวนห้าคน ซึ่งประธานกรรมการแต่งตั้งจากผู้มีความรู้ มีความเชี่ยวชาญ มีผลงาน และมีประสบการณ์เป็นที่ประจักษ์ไม่น้อยกว่าห้าปี ในด้านการสาธารณสุข ด้านการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของวัยรุ่น ด้านการศึกษา ด้านจิตวิทยา และด้านการสังคมสงเคราะห์ ด้านละหนึ่งคน

(๔) ผู้แทนเด็กและเยาวชน จำนวนสองคน ซึ่งประธานกรรมการแต่งตั้งจากผู้แทนสภาเด็กและเยาวชนแห่งประเทศไทย เป็นชายหนึ่งคนและหญิงหนึ่งคน

ให้อธิบดีกรมอนามัย เป็นกรรมการและเลขานุการ และผู้แทนสำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ผู้แทนสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ผู้แทนกรมกิจการเด็กและเยาวชน และผู้แทนกรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว เป็นผู้ช่วยเลขานุการ

การแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ตามระเบียบที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขกำหนด โดยต้องคำนึงถึงชายและหญิงในสัดส่วน ที่ใกล้เคียงกัน”

๒๖. พระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๐

“มาตรา ๑๔ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่ง เรียกว่า “คณะกรรมการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา” ประกอบด้วย

(๑) ปลัดกระทรวงการคลัง เป็นประธานกรรมการ

(๒) กรรมการโดยตำแหน่ง จำนวนหกคน ได้แก่ ปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เลขาธิการสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ อธิบดีกรมบัญชีกลาง และอธิบดีกรมสรรพากร

(๓) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวนไม่เกินห้าคน ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์เป็นที่ประจักษ์ โดยในจำนวนนี้อย่างน้อยต้องเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านการศึกษา ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านการเงินหรือการบัญชี และด้านกฎหมาย ด้านละหนึ่งคน

ให้ผู้จัดการเป็นกรรมการและเลขานุการ และให้ผู้จัดการแต่งตั้งพนักงานของกองทุนจำนวนหนึ่งคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการ”

“มาตรา ๒๒ ให้มีคณะอนุกรรมการกำกับและประเมินสถานศึกษาที่เข้าร่วมดำเนินงานกับกองทุน ประกอบด้วย ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เป็นประธานอนุกรรมการ ปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เลขาธิการคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ผู้อำนวยการสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา ผู้แทนสำนักงานงบประมาณ ผู้แทนกรมบัญชีกลาง และผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวนสามคน ซึ่งคณะกรรมการแต่งตั้งจากผู้ซึ่งมีผลงานหรือมีความรู้และความเชี่ยวชาญ หรือประสบการณ์ด้านการเงินหรือการบัญชี ด้านกฎหมาย ด้านเศรษฐศาสตร์ ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ หรือด้านอื่น ๆ อันเป็นประโยชน์ต่อการกำกับดูแลการดำเนินงานของสถานศึกษาเป็นอนุกรรมการ

ให้ผู้จัดการเป็นอนุกรรมการและเลขานุการ และให้ผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการจำนวนหนึ่งคนและพนักงานกองทุนซึ่งผู้จัดการแต่งตั้งจำนวนหนึ่งคน เป็นผู้ช่วยเลขานุการ”

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่การอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาประเทศให้เจริญเติบโตอย่างมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน เพื่อรองรับความเปลี่ยนแปลงของโลกที่เกิดขึ้นในอนาคต สมควรจัดตั้งกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมขึ้น เพื่อให้มีการบูรณาการ การเรียนการสอน การวิจัย และการสร้างสรรค์นวัตกรรม ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และศาสตร์อื่นเข้าด้วยกัน และให้เกิดความร่วมมือในการปฏิบัติหน้าที่ ระหว่างสถาบันอุดมศึกษาและสถาบันวิจัยในทิศทางที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ แผน และนโยบาย ในการพัฒนาประเทศ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ข้อบังคับคณะกรรมการบริหารกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี

ว่าด้วยการบริหารกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี

พ.ศ. ๒๕๕๙

โดยที่พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙ ให้มีการจัดสรรเงินงบประมาณเพื่อเป็นทุนประเดิมให้กรมการพัฒนาชุมชนจัดตั้งกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี และคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๑๒ เมษายน ๒๕๕๙ ให้ควรวรรمกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี และกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี กรมการพัฒนาชุมชน เข้าเป็นทุนหมุนเวียนเดียวกัน ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินการของกองทุนเป็นไปด้วยความเรียบร้อย สมควรกำหนดให้มีข้อบังคับเกี่ยวกับการบริหารกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๑ แห่งพระราชบัญญัติการบริหารทุนหมุนเวียน พ.ศ. ๒๕๕๘ และมติคณะกรรมการบริหารกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี ครั้งที่ ๑/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๕๙ คณะกรรมการบริหารกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลังจึงวางข้อบังคับไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ข้อบังคับนี้เรียกว่า “ข้อบังคับคณะกรรมการบริหารกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีว่าด้วยการบริหารกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี พ.ศ. ๒๕๕๙”

ข้อ ๒ ข้อบังคับนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ประกาศเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในข้อบังคับนี้

“กองทุน” หมายความว่า กองทุนพัฒนาบทบาทสตรี

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการนโยบายการบริหารทุนหมุนเวียน ตามพระราชบัญญัติการบริหารทุนหมุนเวียน พ.ศ. ๒๕๕๘

“คณะกรรมการบริหาร” หมายความว่า คณะกรรมการบริหารกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี

“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี

“ผู้อำนวยการ” หมายความว่า ผู้อำนวยการสำนักงานกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี

“สมาชิก” หมายความว่า สมาชิกกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี

“จังหวัด” หมายความว่า รวมถึงกรุงเทพมหานคร

“ปีงบประมาณ” หมายความว่า ระยะเวลาตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคมของปีหนึ่งถึงวันที่ ๓๐ กันยายนของปีถัดไป และให้ใช้ปี พ.ศ. ที่ถัดไปนั้นเป็นชื่อสำหรับปีงบประมาณนั้น

ข้อ ๔ ให้ประธานกรรมการรักษาการตามข้อบังคับนี้ และให้มีอำนาจออก ประกาศ หรือข้อกำหนด รวมทั้งวินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามข้อบังคับนี้

หมวด ๑
การบริหารกองทุนส่วนที่ ๑
กองทุนพัฒนาบทบาทสตรี

ข้อ ๕ กองทุนพัฒนาบทบาทสตรี มีวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้

(๑) เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนดอกเบี้ยต่ำ ในการสร้างโอกาสให้สตรีเข้าถึงแหล่งเงินทุน สำหรับการลงทุนเพื่อพัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้ หรือเสริมสร้างความเข้มแข็งทางด้านเศรษฐกิจ ให้แก่สตรีและองค์กรของสตรี

(๒) เป็นแหล่งเงินทุนเพื่อการส่งเสริมบทบาทและพัฒนาศักยภาพสตรีและเครือข่ายสตรี ในการเฝ้าระวังดูแลและแก้ไขปัญหาของสตรี การส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตของสตรี นำไปสู่ การสร้างสวัสดิภาพ หรือสวัสดิการเพื่อคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิของสตรีและผู้ด้อยโอกาสอื่น ๆ ในสังคม

(๓) เป็นแหล่งเงินทุนเพื่อการส่งเสริม สนับสนุนการจัดกิจกรรมในการพัฒนาบทบาทสตรี การสร้างภาวะผู้นำ การพัฒนาองค์ความรู้ เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางด้านสังคมให้แก่สตรีและองค์กร ของสตรี

(๔) เป็นแหล่งเงินทุนเพื่อสนับสนุนโครงการอื่น ๆ ที่เป็นการแก้ไขปัญหาและพัฒนาสตรีตามที่ คณะกรรมการพิจารณาเห็นสมควร

ข้อ ๖ กองทุนประกอบด้วยเงินและทรัพย์สิน ดังต่อไปนี้

(๑) เงินทุนประเดิมที่รัฐบาลจัดสรรให้
(๒) เงินอุดหนุนที่รัฐจัดสรรให้จากงบประมาณรายจ่ายประจำปี
(๓) เงินหรือทรัพย์สินที่ได้รับโอนมาจากกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๒ เมษายน ๒๕๕๙ เรื่อง ขออนุมัติควรวางทุนหมุนเวียน (กองทุนพัฒนา บทบาทสตรี)

(๔) เงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้บริจาคให้

(๕) เงินที่ได้รับจากต่างประเทศหรือองค์การระหว่างประเทศ

(๖) เงินหรือทรัพย์สินที่ตกเป็นของกองทุนหรือที่กองทุน ได้รับตามกฎหมายอื่น

(๗) ดอกผลหรือผลประโยชน์ที่เกิดจากเงินหรือทรัพย์สินของกองทุน

ส่วนที่ ๒

คณะกรรมการบริหารกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี

ข้อ ๗ ให้มีคณะกรรมการบริหารกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี เรียกโดยย่อว่า “คกส.” ประกอบด้วย

- (๑) อธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน เป็นประธานกรรมการ
- (๒) รองอธิบดีกรมการพัฒนาชุมชนที่ได้รับมอบหมายให้กำกับดูแลงานกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี เป็นรองประธานกรรมการ
- (๓) ผู้แทนกระทรวงการคลัง เป็นกรรมการ
- (๔) ผู้แทนสำนักงานงบประมาณ เป็นกรรมการ
- (๕) ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งอธิบดีกรมการพัฒนาชุมชนแต่งตั้งโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง จำนวนสามคน จากผู้ที่มีความรู้ด้านการเงิน เศรษฐศาสตร์ การลงทุน ด้านกฎหมาย ด้านการพัฒนาชุมชน และการพัฒนาองค์กรสตรี หรือด้านอื่นที่เกี่ยวข้องกับกองทุน เป็นกรรมการ

ให้ผู้อำนวยการเป็นกรรมการและเลขานุการ

ข้อ ๘ ให้นำความในมาตรา ๑๙ และมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติการบริหารทุนหมุนเวียน พ.ศ. ๒๕๕๘ มาใช้บังคับกับคุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม วาระการดำรงตำแหน่ง และการพ้นจากตำแหน่ง ของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการบริหารโดยอนุโลม

ข้อ ๙ ให้คณะกรรมการบริหาร มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (๑) กำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ มาตรการ และแนวทางในการบริหารกองทุนให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์
- (๒) พิจารณาอนุมัติแผนการดำเนินงานประจำปี
- (๓) กำหนดข้อบังคับเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล การเงิน การพัสดุ ตลอดจนการกำหนด ค่าตอบแทน สิทธิประโยชน์หรือสวัสดิการต่าง ๆ ของบุคลากรกองทุน ให้สอดคล้องกับมาตรฐาน ที่คณะกรรมการประกาศกำหนด
- (๔) กำกับดูแลการบริหารจัดการ และติดตามการดำเนินงานให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกองทุน
- (๕) แต่งตั้งผู้อำนวยการ
- (๖) แต่งตั้งคณะอนุกรรมการ คณะทำงาน เพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติงานตามที่คณะกรรมการบริหาร มอบหมาย

ข้อ ๑๐ ให้สำนักงานจัดให้มีการประชุมคณะกรรมการบริหารอย่างน้อยเดือนละหนึ่งครั้ง หรือเท่าที่จำเป็นโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการบริหาร และให้นำความในมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติการบริหารทุนหมุนเวียน พ.ศ. ๒๕๕๘ มาใช้บังคับกับการประชุมคณะกรรมการบริหารโดยอนุโลม

ข้อ ๑๑ ให้คณะกรรมการบริหารแต่งตั้งคณะอนุกรรมการบริหารกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี ระดับจังหวัด และคณะอนุกรรมการกลั่นกรองและติดตามการดำเนินงานกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีอำเภอ เพื่อปฏิบัติการตามที่คณะกรรมการบริหารมอบหมาย

ให้กรรมการและอนุกรรมการได้รับเบี้ยประชุมหรือประโยชน์ตอบแทนอื่นตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

ส่วนที่ ๓
สำนักงาน

ข้อ ๑๒ ให้กองทุนมีสำนักงานกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี เรียกโดยย่อว่า “สกส.” โดยมีโครงสร้างการบริหารงาน กรอบอัตรากำลัง และเงินเดือน ค่าจ้าง ค่าตอบแทน ตามที่คณะกรรมการบริหารกำหนด ภายใต้หลักเกณฑ์และแนวทางที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

ข้อ ๑๓ ให้สำนักงานกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี มีหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (๑) เป็นสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการบริหาร
- (๒) ดำเนินงานต่าง ๆ ของกองทุน
- (๓) ศึกษา รวบรวม และวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของกองทุน
- (๔) เผยแพร่ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการดำเนินงานของกองทุน
- (๕) ดำเนินการและประสานงานกับส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ และองค์กรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของกองทุน
- (๖) ส่งเสริม สนับสนุน การพัฒนาบุคลากร และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานกองทุน
- (๗) รวบรวมและจัดทำระบบฐานข้อมูลการดำเนินงานกองทุน
- (๘) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่คณะกรรมการบริหารมอบหมาย

ให้สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด เป็นสำนักงานเลขานุการคณะกรรมการบริหารกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีระดับจังหวัด และสำนักงานกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี เป็นสำนักงานเลขานุการคณะกรรมการบริหารกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีกรุงเทพมหานคร

ให้สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ เป็นสำนักงานเลขานุการคณะกรรมการกลั่นกรองและติดตามการดำเนินงานกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีอำเภอ

ข้อ ๑๔ ให้มีผู้อำนวยการคนหนึ่ง ซึ่งคณะกรรมการบริหารแต่งตั้ง ทำหน้าที่บริหารสำนักงานและบริหารกองทุนให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์

หมวด ๒
สมาชิกกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี

ข้อ ๑๕ ให้สตรีที่ประสงค์จะขอรับการช่วยเหลือ การส่งเสริม และการสนับสนุนเพื่อการพัฒนาศักยภาพสตรี เครือข่ายสตรี และองค์กรสตรี ต้องขอขึ้นทะเบียนเป็นสมาชิกกองทุน

ข้อ ๑๖ สมาชิก มีสองประเภท ดังต่อไปนี้

(๑) สมาชิกประเภทบุคคลธรรมดา

(๒) สมาชิกประเภทองค์กรสตรี

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับคุณสมบัติการเป็นสมาชิก การขอขึ้นทะเบียนเป็นสมาชิก และการพ้นจากการเป็นสมาชิกให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการบริหารกำหนด

หมวด ๓

การรับเงิน การจ่ายเงิน และการเก็บรักษาเงิน

ข้อ ๑๗ ให้กรมการพัฒนาชุมชนเปิดบัญชีเงินฝากไว้ที่กรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง และสำนักงานคลังจังหวัด แล้วแต่กรณี ชื่อบัญชี “บัญชีกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี” เพื่อรับ - จ่ายเงินกองทุน และห้ามมิให้นำเงินไปใช้จ่ายก่อนส่งเข้าบัญชีเงินฝาก

เพื่อความคล่องตัวในการปฏิบัติงาน ให้กรมการพัฒนาชุมชนเปิดบัญชีเงินฝากไว้ที่ธนาคารที่เป็น รัฐวิสาหกิจภายในวงเงินและเงื่อนไขที่คณะกรรมการบริหารกำหนดโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง

ข้อ ๑๘ ให้สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดเปิดบัญชีเงินฝากธนาคารไว้ที่ธนาคารกรุงไทยจำกัด (มหาชน) ธนาคารออมสิน และธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ชื่อบัญชี “กองทุนพัฒนาบทบาทสตรี (จังหวัด)” เพื่อรับ - จ่ายเงินของกองทุน ในการดำเนินงานเกี่ยวกับการช่วยเหลือ การส่งเสริม และการสนับสนุนเพื่อการพัฒนาศักยภาพสตรี เครือข่ายสตรี และองค์กรสตรี และทุกสิ้นเดือน ให้สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดนำเงินในบัญชีเงินฝากธนาคารส่งเข้าบัญชีเงินฝากของกองทุนที่เปิดไว้ที่สำนักงานคลังจังหวัด

ข้อ ๑๙ การใช้จ่ายเงินของกองทุนให้เป็นไปเพื่อกิจการ ดังต่อไปนี้

(๑) เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนหรือแหล่งเงินทุนตามวัตถุประสงค์ของกองทุน

(๒) เป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานและบริหารกองทุน

การจ่ายเงินตาม (๑) ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการบริหารกำหนด

ข้อ ๒๐ ให้ผู้อำนวยการจัดทำแผนการดำเนินงานประจำปี ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วย ผลการดำเนินงานของปีที่ผ่านมา แผนการปฏิบัติงาน ประมาณการรายรับรายจ่ายประจำปี และประมาณการ กระแสเงินสด เพื่อนำเสนอคณะกรรมการบริหารพิจารณาอนุมัติอย่างน้อยหกสิบวันก่อนวันเริ่มต้นปีบัญชี ของทุกปี และให้ส่งกระทรวงการคลังอย่างน้อยสามสิบวันก่อนวันเริ่มต้นปีบัญชีของทุกปี เพื่อพิจารณาอนุมัติ ก่อนการใช้จ่ายเงิน

ข้อ ๒๑ ให้ผู้อำนวยการหรือผู้ซึ่งผู้อำนวยการมอบหมายเป็นผู้อนุมัติและสั่งจ่ายเงินของกองทุน ตามแผนการดำเนินงานและประมาณการรายจ่ายประจำปีที่ได้รับอนุมัติตามข้อ ๒๐

ข้อ ๒๒ การรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงินหรือการปฏิบัติอื่นใดที่มีได้กำหนดไว้ในข้อบังคับนี้ ให้ถือปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการว่าด้วยการนั้นโดยอนุโลม หากไม่สามารถปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการได้ให้ทำความตกลงกับกระทรวงการคลัง

หมวด ๔

การบัญชี การตรวจสอบ และการรายงานผล

ข้อ ๒๓ ให้คณะกรรมการบริหารจัดการให้มีระบบบัญชีที่เหมาะสมตามหลักบัญชีที่รับรองโดยทั่วไปเพื่อให้สามารถจัดทำรายงานทางการเงิน แสดงฐานะทางการเงิน และผลการดำเนินงานของทุนหมุนเวียนได้อย่างถูกต้อง

การปิดบัญชีให้กระทำปีละครั้ง โดยถือปีงบประมาณเป็นรอบปีบัญชี

ข้อ ๒๔ ให้คณะกรรมการบริหารจัดการทำรายงานการเงินของกองทุนส่งสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน หรือบุคคลที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินให้ความเห็นชอบเป็นผู้สอบบัญชีของกองทุนภายในหกสิบวัน นับแต่วันสิ้นปีบัญชี

ให้ผู้สอบบัญชีของกองทุนทำรายงานการสอบบัญชีเสนอต่อคณะกรรมการบริหารภายในหนึ่งร้อยห้าสิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชี

ข้อ ๒๕ ให้คณะกรรมการบริหารนำส่งรายงานการเงินพร้อมด้วยรายงานการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีต่อกระทรวงการคลังภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับรายงานจากผู้สอบบัญชี

ข้อ ๒๖ ให้กรมการพัฒนารัฐบาลจัดให้มีระบบการตรวจสอบภายในเพื่อตรวจสอบการดำเนินการต่าง ๆ ของกองทุน ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

ข้อ ๒๗ ให้กรมการพัฒนารัฐบาลส่งรายงานทางการเงินของกองทุนตามรูปแบบ วิธีการ และกำหนดเวลาที่กรมบัญชีกลางกำหนด

หมวด ๕

การประเมินผล

ข้อ ๒๘ ให้คณะกรรมการบริหารจัดการให้มีระบบการประเมินผลการดำเนินงานกองทุนให้สอดคล้องกับหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ที่คณะกรรมการกำหนด พร้อมทั้งจัดให้มีการจัดทำบันทึกข้อตกลง ประเมินผลการดำเนินงานระหว่าง คณะกรรมการบริหาร ผู้อำนวยการ พนักงาน และลูกจ้าง ตามลำดับ เพื่อใช้กำกับการปฏิบัติงาน

หมวด ๖

บทเฉพาะกาล

ข้อ ๒๙ ในระหว่างที่ยังไม่มีมาตรฐาน หลักเกณฑ์หรือแนวทางดำเนินงานที่คณะกรรมการประกาศกำหนดตามพระราชบัญญัติการบริหารทุนหมุนเวียน พ.ศ. ๒๕๕๘ หรือที่คณะกรรมการบริหารกำหนดให้เป็นไปตามข้อบังคับนี้ ให้นำกฎ ข้อบังคับ ประกาศ ระเบียบ ของทางราชการ ซึ่งใช้บังคับอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัติการบริหารทุนหมุนเวียน พ.ศ. ๒๕๕๘ มาบังคับใช้ไปพลางก่อนได้เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้ง จนกว่าคณะกรรมการจะได้ออกมาตรฐาน หลักเกณฑ์และแนวทางในเรื่องดังกล่าว

ประกาศ ณ วันที่ ๑๕ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๙

อภิชาติ โตดิลกเวชช์

อธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน

ประธานกรรมการบริหารกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข เกี่ยวกับคุณสมบัติการเป็นสมาชิก
การขอขึ้นทะเบียนเป็นสมาชิก และการพ้นจากการเป็นสมาชิก
ของกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี พ.ศ.๒๕๕๙

อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๑๖ วรรคสอง ของข้อบังคับคณะกรรมการบริหารกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีว่าด้วยการบริหารกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี พ.ศ. ๒๕๕๙ และมติที่ประชุมคณะกรรมการบริหารกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี ครั้งที่ ๓/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๒ สิงหาคม ๒๕๕๙ จึงออกหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับคุณสมบัติการเป็นสมาชิก การขอขึ้นทะเบียนเป็นสมาชิก และการพ้นจากการเป็นสมาชิกของกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี พ.ศ.๒๕๕๙ ดังนี้

๑. คุณสมบัติการเป็นสมาชิก

สมาชิกกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี มี ๒ ประเภท ดังนี้

๑.๑ สมาชิกประเภทบุคคลธรรมดา ได้แก่ สตรีผู้มีสัญชาติไทย และมีอายุตั้งแต่สิบห้าปี บริบูรณ์ขึ้นไป และได้ขึ้นทะเบียนเป็นสมาชิกกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี

๑.๒ สมาชิกประเภทองค์กรสตรี ได้แก่ มูลนิธิหรือสมาคมที่ทำงานด้านการพัฒนาสตรี ที่เป็นนิติบุคคล หรือองค์กรสตรีที่ไม่เป็นนิติบุคคลที่มีหน่วยงานราชการรับรอง มีที่ตั้งอยู่ในท้องที่ตำบล หรือจังหวัดที่ขอขึ้นทะเบียนไม่น้อยกว่าหกเดือน มีผลงานเป็นที่ประจักษ์ และได้ขึ้นทะเบียนเป็นสมาชิกกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี

๒. การขอขึ้นทะเบียนเป็นสมาชิก

๒.๑ สมาชิกประเภทบุคคลธรรมดา

ให้ผู้ประสงค์จะขอขึ้นทะเบียนเป็นสมาชิกประเภทบุคคลธรรมดา ยื่นคำขอขึ้นทะเบียน โดยวิธีการ ดังต่อไปนี้

(๑) สมัครด้วยตนเอง พร้อมแสดงบัตรประจำตัวประชาชนต่อเจ้าหน้าที่ ณ สำนักงานเลขานุการคณะกรรมการกลั่นกรองและติดตามการดำเนินงานกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีอำเภอ และสำนักงานกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี

(๒) สมัครด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ ผ่านเว็บไซต์กองทุนพัฒนาบทบาทสตรี <http://womenfund.in.th/>

(๓) สมัครโดยทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับ พร้อมสำเนาบัตรประจำตัวประชาชนรับรองสำเนาถูกต้อง ส่งไปที่สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอในเขตพื้นที่ของผู้ประสงค์จะขอขึ้นทะเบียน

สำเนาถูกต้อง

(นางสาวสุนา สุตรัก)

ผู้อำนวยการกลุ่มอำนาจการ

/๒.๒ ประเภทองค์กรสตรี...

๒.๒ ประเภทองค์กรสตรี

ให้ผู้ที่จะประสงค์จะขอขึ้นทะเบียนเป็นสมาชิกประเภทองค์กรสตรี ยื่นคำขอขึ้นทะเบียนเป็นสมาชิกด้วยตนเอง หรือ ส่งโดยทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับ พร้อมด้วยเอกสารหลักฐานในพื้นที่จังหวัดให้ยื่นที่สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดในเขตพื้นที่ สำหรับกรุงเทพมหานครให้ยื่นที่สำนักงานกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี กรมการพัฒนาชุมชน ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติฯ อาคารรัฐประศาสนภักดี ชั้น ๓ ถนนแจ้งวัฒนะ เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ ๑๐๒๑๐

องค์กรสตรีที่เป็นนิติบุคคล มีเอกสารหลักฐาน ประกอบด้วย

- (๑) สำเนาหนังสือรับรองการจดทะเบียนจัดตั้งมูลนิธิหรือสมาคม
- (๒) สำเนาบันทนาการการประชุมขององค์กรสตรี ที่มีมติขอขึ้นทะเบียนกองทุน
- (๓) หนังสือมอบอำนาจให้เป็นตัวแทนในการยื่นขึ้นทะเบียนกองทุน
- (๔) ทะเบียนรายชื่อคณะกรรมการของมูลนิธิหรือสมาคม

องค์กรสตรีที่ไม่เป็นนิติบุคคล มีเอกสารหลักฐาน ประกอบด้วย

- (๑) หนังสือรับรองการเป็นองค์กรสตรีจากหน่วยงานภาครัฐที่กำกับดูแล
- (๒) สำเนาบันทนาการการประชุมขององค์กรสตรี ที่มีมติขอขึ้นทะเบียนกองทุน
- (๓) สำเนาคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการขององค์กร และอำนาจหน้าที่ขององค์กรสตรี
- (๔) หนังสือมอบอำนาจให้เป็นตัวแทนในการยื่นขึ้นทะเบียนกองทุน
- (๕) ทะเบียนรายชื่อคณะกรรมการขององค์กรสตรี

ในการยื่นคำขอโดยส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับ ให้ถือวันประทับตราของไปรษณีย์เป็นวันที่ยื่นคำขอขึ้นทะเบียนเป็นสมาชิก

๓. การตรวจสอบคุณสมบัติของผู้ขอขึ้นทะเบียนเป็นสมาชิก และการพิจารณารับขึ้นทะเบียนเป็นสมาชิก

๓.๑ สมาชิกประเภทบุคคลธรรมดา ให้สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกาและติดตามการดำเนินงานกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีอำเภอ ตรวจสอบความถูกต้องถึงคุณสมบัติของผู้ที่ประสงค์จะขอขึ้นทะเบียนเป็นสมาชิก เมื่อเห็นว่าถูกต้องให้ประกาศรายชื่อสมาชิกแล้วรายงานข้อมูลสมาชิกให้จังหวัด และจังหวัดสรุปรายงานผลให้สำนักงานกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี (สกส.)

๓.๒ สมาชิกประเภทองค์กร ให้สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการบริหารกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีระดับจังหวัด ตรวจสอบความถูกต้องถึงคุณสมบัติของผู้ที่ประสงค์จะขอขึ้นทะเบียนเป็นสมาชิก และประกาศรายชื่อแล้วแจ้งให้สำนักงานกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี กรมการพัฒนาชุมชนทราบ

สำหรับกรุงเทพมหานคร ให้สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการบริหารกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีกรุงเทพมหานคร ตรวจสอบคุณสมบัติ และประกาศรายชื่อสมาชิกทั้ง ๒ ประเภท

สำเนาถูกต้อง

(นางสาวสุนนา สุตรัก)

ผู้อำนวยการกลุ่มอำนวยการ

๒๗ ก.ค. ๕๖

/๔. การพ้นจากสมาชิก...

๔. การพ้นจากสมาชิกภาพของสมาชิก

๔.๑ สมาชิกประเภทบุคคลธรรมดา พ้นจากสมาชิกภาพของสมาชิกในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) ตาย

(๒) ลาออก โดยในพื้นที่จังหวัดให้ยื่นที่สำนักงานเลขานุการคณะกรรมการกลั่นกรอง และติดตามการดำเนินงานกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีอำเภอ สำหรับกรุงเทพมหานครให้ยื่นที่สำนักงาน กองทุนพัฒนาบทบาทสตรี กรมการพัฒนาชุมชน

(๓) คณะอนุกรรมการบริหารกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีระดับจังหวัด/กรุงเทพมหานคร มีมติให้ออกด้วยคะแนนเสียงสองในสามของกรรมการที่มาประชุม เนื่องจากมีพฤติกรรมทำให้เกิดความเสียหายแก่กองทุน

(๔) ผู้ที่พ้นจากสมาชิกภาพตามข้อ (๒) และ ข้อ (๓) อาจยื่นคำขอขึ้นทะเบียนเป็นสมาชิก ใหม่ได้ แต่ทั้งนี้จะต้องเป็นผู้ที่พ้นจากสมาชิกภาพของสมาชิกมาแล้วไม่น้อยกว่าหกเดือน

๔.๒ สมาชิกประเภทองค์กรสตรี พ้นจากสมาชิกภาพของสมาชิก ในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) เมื่อองค์กรสตรีมีเหตุต้องเลิก

(๒) เมื่อองค์กรสตรีไม่ได้ดำเนินกิจการติดต่อกันเกินกว่าหนึ่งปี

(๓) ลาออก และคณะอนุกรรมการบริหารกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีระดับจังหวัด/ กรุงเทพมหานครมีมติอนุมัติให้ออก

(๔) คณะอนุกรรมการบริหารกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีระดับจังหวัด/กรุงเทพมหานคร มีมติให้ออกด้วยคะแนนเสียงสองในสามของกรรมการที่มาประชุม เนื่องจากมีพฤติกรรมทำให้เกิดความเสียหายแก่กองทุน

(๕) องค์กรสตรีที่พ้นจากสมาชิกภาพตามข้อ (๓) และ ข้อ (๔) อาจยื่นคำขอขึ้นทะเบียน เป็นสมาชิกใหม่ได้ แต่ทั้งนี้จะต้องเป็นองค์กรสตรีที่พ้นจากสมาชิกภาพของสมาชิกมาแล้วไม่น้อยกว่าหกเดือน

หมายเหตุ การขึ้นทะเบียนและการดำเนินการใด ๆ ที่เกี่ยวกับการขึ้นทะเบียนเป็นสมาชิก ประเภทบุคคลธรรมดาและสมาชิกประเภทองค์กรสตรีที่ได้ดำเนินการในกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีตาม ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี พ.ศ. ๒๕๕๕ ให้ถือว่าเป็นสมาชิกกองทุนพัฒนา บทบาทสตรีที่อยู่ในสังกัดกรมการพัฒนาชุมชน

ประกาศ ณ วันที่ ๒๖ เดือนกันยายน พ.ศ. ๒๕๕๙

(นายอภิชาติ โตดิลกเวชช์)

อธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน

ประธานกรรมการบริหารกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี

สำเนาถูกต้อง

(นางสาวสุนา สุตรัก)

ผู้อำนวยการกลุ่มอำนวยการ

๒๓ ก.ย. ๕๙

ด่วนมาก
ที่ มท ๐๔๐๒.๖/ ๒๕๖๒

ถึง กระทรวงมหาดไทย

ตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนมาก ที่ มท ๐๒๒๖.๑/ว๐๔ ลงวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ ให้กรมการพัฒนาชุมชนทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริต จำนวน ๑ กระบวนงาน โดยให้เลือกกระบวนงาน/งานในการกิจ ที่จะทำการประเมินตามกรอบการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ๓ ด้าน ดังนี้

ด้านที่ ๑ ประเมินความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต (เฉพาะหน่วยที่มีภารกิจให้บริการประชาชน อนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘)

ด้านที่ ๒ ประเมินความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่

ด้านที่ ๓ ประเมินความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐ

โดยให้รายงานการประเมินความเสี่ยงการทุจริตให้ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต กระทรวงมหาดไทย รอบที่ ๑ ภายในวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๖๒ (แผนบริหารความเสี่ยงการทุจริต) รอบที่ ๒ ภายในวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๖๒ (ผลการดำเนินงานตามแผนบริหารความเสี่ยงการทุจริต) ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กรมการพัฒนาชุมชนได้ประเมินความเสี่ยงการทุจริต ด้านที่ ๓ ประเมินความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐ กระบวนงาน การดำเนินงาน โครงการแก้ไขปัญหาความยากจน (กข.คจ.) และได้รายงานการประเมินความเสี่ยงการทุจริต รอบที่ ๑ (แผนบริหารความเสี่ยงการทุจริต) ให้ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต กระทรวงมหาดไทย แล้ว และกรมฯ ขอส่งรายงานการประเมินความเสี่ยงการทุจริต รอบที่ ๒ (ผลการดำเนินงานตามแผนบริหารความเสี่ยงการทุจริต) จำนวน ๑ ชุด มาพร้อมหนังสือนี้

กองการเจ้าหน้าที่

โทร. ๐ ๒๑๔๑ ๖๑๙๓

โทรสาร. ๐ ๒๑๔๓ ๘๙๑๔-๕

กรมการพัฒนาชุมชน : เศรษฐกิจฐานรากมั่นคงและชุมชนพึ่งตนเองได้ ภายในปี ๒๕๖๔

แบบรายงานการประเมินความเสี่ยงการทุจริต
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒
หน่วยงานระดับกรม กรมการพัฒนาชุมชน

ผลการดำเนินงานตามแผนบริหารความเสี่ยงการทุจริต

แบบรายงานสถานะแผนบริหารความเสี่ยงการทุจริต ณ วันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๖๒ หน่วยงานที่ประเมิน กรมการพัฒนาชุมชน	
ชื่อแผนบริหารความเสี่ยง	การดำเนินโครงการแก้ไขปัญหาคาความยากจน (กข.คจ.)
มาตรการ/กิจกรรม/แนวทาง	การกำหนดหลักเกณฑ์/แนวทางปฏิบัติในการติดตามเงินทุนโครงการแก้ไขปัญหาคาความยากจน (กข.คจ.)
สถานการณ์ดำเนินการจัดการความเสี่ยง	☐ ยังไม่ได้ดำเนินการ ☒ เฝ้าระวังและติดตามอย่างต่อเนื่อง ☐ เริ่มดำเนินการไปบ้าง แต่ยังไม่ครบถ้วน ☐ ต้องการปรับปรุงแผนบริหารความเสี่ยงใหม่ให้เหมาะสม ☐ เหตุผลอื่น (โปรดระบุ)
ผลการดำเนินงาน	๑. กรมการพัฒนาชุมชนได้กำหนดหลักเกณฑ์/แนวทางปฏิบัติในการติดตามเงินทุนโครงการแก้ไขปัญหาคาความยากจน (กข.คจ.) เพื่อให้มีหลักการทำงานที่ชัดเจน ให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการบริหารและการใช้จ่ายเงินโครงการแก้ไขปัญหาคาความยากจน พ.ศ. ๒๕๕๓ เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานเพื่อป้องกันการทุจริต ๒. กรมการพัฒนาชุมชนโดยสำนักพัฒนาทุนและองค์การการเงินชุมชน ได้จัดกิจกรรมเพิ่มศักยภาพคณะกรรมการโครงการแก้ไขปัญหาคาความยากจน (กข.คจ.) เพื่อติดตามการบริหารจัดการเงินทุนโครงการแก้ไขปัญหาคาความยากจน (กข.คจ.) ของคณะกรรมการ กข.คจ. ระหว่างวันที่ ๔ กุมภาพันธ์ - ๕ เมษายน ๒๕๖๒ จำนวน ๑๘ จังหวัด รวม ๑๘ เขตตรวจราชการ และเพื่อเป็นการเน้นย้ำ และให้ความสำคัญของการติดตามการดำเนินงานโครงการแก้ไขปัญหาคาความยากจน (กข.คจ.) ให้เป็นไปตามแนวทางการดำเนินงานและปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการบริหารและการใช้จ่ายเงินโครงการแก้ไขปัญหาคาความยากจน พ.ศ. ๒๕๕๓ อีกทั้งเป็นการกำกับติดตาม และกำชับให้หน่วยงานในสังกัดปฏิบัติตามแนวทางที่กรมฯ กำหนด เพื่อลดความเสี่ยงการทุจริตและป้องกันการทุจริตในการดำเนินโครงการแก้ไขปัญหาคาความยากจน (กข.คจ.) ขณะนี้อยู่ระหว่างการสรุปผลกิจกรรมสนับสนุนโครงการแก้ไขความยากจน (กข.คจ.) เสนอต่ออธิบดีกรมการพัฒนาชุมชนเพื่อพิจารณา (รายละเอียดปรากฏตามเอกสารแนบ)

บันทึกข้อความ

เลขที่รับ 1236
วันที่ 24 ต.ค. 61
เวลา 16.10 น.

รอง อพช.5
เลขที่รับ 1236
วันที่ 24 ต.ค. 61
เวลา 16.10 น.

ส่วนราชการ สำนักพัฒนาทุนและองค์การการเงินชุมชน กลุ่มงานส่งเสริมการพัฒนาทุนชุมชน โทร.๑๖๑๓๔
ที่ สทอ. ๓๒๖ วันที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๖๑

เรื่อง การกำหนดหลักเกณฑ์/แนวทางปฏิบัติในการติดตามเงินทุนโครงการแก้ไขปัญหาคาความยากจน (กข.คจ.)

เรียน อธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน

๑. ต้นเรื่อง

บันทึกข้อความ กองการเจ้าหน้าที่ ลับ ที่ มท ๐๔๐๒.๖/ล ๐๓๗ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๖๑
ขอให้สำนักพัฒนาทุนและองค์การการเงินชุมชน ดำเนินการตามข้อสั่งการของอธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน
เกี่ยวกับการกำหนดหลักเกณฑ์/แนวทางปฏิบัติในการติดตามเงิน กข.คจ. ให้มีหลักการทำงานที่ชัดเจน
พร้อมทั้งรายงานให้อธิบดีฯ ทราบ

๒. ข้อเท็จจริง

๒.๑ ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการบริหารและการใช้จ่ายเงินโครงการแก้ไขปัญหาคาความยากจน พ.ศ. ๒๕๕๓ และแนวทางการดำเนินงานโครงการแก้ไขปัญหาคาความยากจน (กข.คจ.) ได้กำหนด
หลักเกณฑ์/แนวทางปฏิบัติในการติดตามเงินทุน กข.คจ. (เอกสารแนบ) ดังนี้

(๑) เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน ประสานคณะกรรมการ กข.คจ. หมู่บ้าน ในการคัดเลือก/
จัดทำทะเบียนครัวเรือนเป้าหมาย และตรวจสอบฐานะของเงินทุน กข.คจ. ในหมู่บ้านเป้าหมาย

(๒) จัดประชุมร่วมกันระหว่างคณะกรรมการ กข.คจ. หมู่บ้าน เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน
และครัวเรือนเป้าหมาย เกี่ยวกับการพิจารณาอนุมัติโครงการและเงินยืมของครัวเรือนเป้าหมาย โดยให้
คณะกรรมการ กข.คจ. หมู่บ้านพิจารณาอนุมัติโครงการและคำขอยืมเงินตามลำดับบัญชีทะเบียนครัวเรือน
เป้าหมาย โดยเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนจะต้องเป็นผู้ให้ความเห็นชอบ

(๓) เมื่อหัวหน้าครัวเรือนเป้าหมายทำสัญญายืมเงินกับคณะกรรมการ กข.คจ. หมู่บ้านแล้ว
เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนจะต้องเก็บสัญญายืมเงิน จำนวน ๑ ชุด ไว้ที่สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ

(๔) คณะกรรมการ กข.คจ. หมู่บ้าน แจ้งบัญชีครัวเรือนเป้าหมายที่ได้อนุมัติเงินยืม
พร้อมเอกสาร/หลักฐาน การโอนเงินให้กับเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน เพื่อแจ้งไปยังธนาคารให้โอนเงินเข้าบัญชี
เงินฝากของหัวหน้าครัวเรือนเป้าหมาย

(๕) เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน สนับสนุน แนะนำช่วยเหลือ ครัวเรือนเป้าหมายที่ยืมเงินไป
ประกอบอาชีพ พร้อมติดตามการชำระคืนเงินยืมตามจำนวนเงิน และระยะเวลาที่กำหนดในสัญญาเงินยืม
ภายใน ๓ ปี

(๖) เมื่อคณะกรรมการ กข.คจ. หมู่บ้าน ได้รับเงินคืนจากครัวเรือนเป้าหมายแล้ว
ให้ออกหลักฐานการรับคืนเงินยืม และแจ้งบัญชีครัวเรือนเป้าหมายที่ส่งใช้คืนเงินยืมแต่ละงวดให้เจ้าหน้าที่
พัฒนาชุมชน

(๗) กรณีที่ครัวเรือนเป้าหมายไม่คืนเงินยืมตามกำหนดในสัญญาให้เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน
ร่วมกับคณะกรรมการ กข.คจ. ดำเนินการ ดังนี้

- ประชุมพิจารณามูลเหตุ และทำหนังสือแจ้งเตือนทวงถามครัวเรือนเป้าหมาย
เพื่อเร่งรัดการชำระหนี้

- ลงพื้นที่หมู่บ้านครัวเรือนเป้าหมายที่ไม่คืนเงินยืม เพื่อหารือซักถามปัญหา/
อุปสรรค และจัดทำหนังสือขอมอบรับสภาพหนี้

- คณะกรรมการ กข.คจ. หมู่บ้าน สรุปความเสียหาย และขอมติที่ประชุมในการ
ดำเนินการตามกฎหมาย แล้วรายงานให้เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน เพื่อดำเนินการต่อไป

//๘) เจ้าหน้าที่...

- (๘) เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน รายงานภาวะหนี้สินและฐานะการเงินโครงการ กข.คจ. ดังนี้
- เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนอำเภอ รายงานภาวะหนี้สินและฐานะการเงินโครงการ กข.คจ. ให้อำเภอทราบ ภายในวันที่ ๓๐ มีนาคม และวันที่ ๓๐ กันยายนของทุกปี เพื่อรายงานจังหวัดปีละ ๒ ครั้ง
 - เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนจังหวัด รายงานภาวะหนี้สินและฐานะทางการเงินโครงการ กข.คจ. ให้กรมการพัฒนาชุมชนทราบ ภายในวันที่ ๓๐ กันยายนของทุกปี เพื่อรายงานให้กระทรวงมหาดไทย
- ๒.๒ กรมการพัฒนาชุมชน โดยสำนักพัฒนาทุนและองค์การการเงินชุมชน ได้จัดทำหนังสือ ชักซ้อมแนวทางการดำเนินงานโครงการแก้ไขปัญหาคูหาความยากจน (กข.คจ.) เพื่อให้เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนและผู้เกี่ยวข้องถือปฏิบัติตามแนวทางที่กรมฯ ส่งเสริม สนับสนุน เพื่อป้องกันมิให้เกิดกรณีความเสียหายขึ้นตามหนังสือกรมการพัฒนาชุมชน ที่ มท ๐๔๐๗.๔/ว ๑๕๕ ลงวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔

๓. ขัอกฎหมาย/ข้อสั่งการ

- ๓.๑ ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการบริหารและการใช้จ่ายเงินโครงการแก้ไขปัญหาคูหาความยากจน พ.ศ. ๒๕๕๓
- ๓.๒ หนังสือกรมการพัฒนาชุมชนที่ มท ๐๔๐๗.๔/ว ๑๕๕ ลงวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔ เรื่อง แนวทางการดำเนินงานโครงการแก้ไขปัญหาคูหาความยากจน (กข.คจ.)

๔. ข้อเสนอ

เพื่อเป็นการเน้นย้ำ และให้ความสำคัญของการติดตามการดำเนินงานโครงการแก้ไขปัญหาคูหาความยากจน (กข.คจ.) เห็นควรแจ้งจังหวัดให้กำชับเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนทุกระดับตระหนักถึงการดำเนินงานโครงการแก้ไขปัญหาคูหาความยากจน (กข.คจ.) ให้เป็นไปตามแนวทางการดำเนินงานและปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการบริหารและการใช้จ่ายเงินโครงการแก้ไขปัญหาคูหาความยากจน พ.ศ. ๒๕๕๓ โดยเคร่งครัด

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หากเห็นชอบโปรดลงนามหนังสือแจ้งจังหวัดที่แนบมาพร้อมนี้

(นายทรงพล วิชัยชัทคะ)

ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาทุนและองค์การการเงินชุมชน

๒ ๑ อ.ค. ๒๕๖๑

ลงนามแล้ว

(นายนิสิต จันทรสมวงศ์)

อธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน

๒ ๑ อ.ค. ๒๕๖๑

(นายไชยชัย แก้วปอง)

รองอธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน

๒ ๑ อ.ค. ๒๕๖๑

อำนาจหน้าที่

ที่ มท ๐๔๐๗.๕/ว ๕๕๕๓

กรมการพัฒนาชุมชน

ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา

๕ ธันวาคม ๒๕๕๐ อาคารรัฐประศาสนภักดี ชั้น ๓

ถนนแจ้งวัฒนะ เขตหลักสี่ กทม. ๑๐๒๑๐

๒๕๕๑ ธันวาคม ๒๕๖๑

เรื่อง ชักซ้อมหลักเกณฑ์/แนวทางปฏิบัติในการติดตามเงินทุนโครงการแก้ไขปัญหาคาความยากจน (กข.คจ.)

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด

อ้างถึง ๑. ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการบริหารและการใช้จ่ายเงินโครงการแก้ไขปัญหาคาความยากจน พ.ศ. ๒๕๕๓

๒. หนังสือกรมการพัฒนาชุมชน ที่ มท ๐๔๐๗.๕/ว ๑๕๕ ลงวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔

ตามหนังสือที่อ้างถึง ๑ ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการบริหารและการใช้จ่ายเงินโครงการแก้ไขปัญหาคาความยากจน พ.ศ. ๒๕๕๓ กรมการพัฒนาชุมชนเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบในการดำเนินงานตามโครงการ กข.คจ. โดยควบคุมดูแล และตรวจสอบการใช้จ่ายเงินให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งงบประมาณ และระเบียบของทางราชการ โดยกรมฯ ได้แจ้งจังหวัดให้มอบหมายสำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด ดำเนินงานตามแนวทางการดำเนินงานโครงการแก้ไขปัญหาคาความยากจน (กข.คจ.) ภายใต้ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการบริหารและการใช้จ่ายเงินโครงการแก้ไขปัญหาคาความยากจน พ.ศ. ๒๕๕๓ โดยให้เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนและผู้เกี่ยวข้องถือปฏิบัติตามแนวทางที่กรมฯ ส่งเสริม สนับสนุน เพื่อป้องกันมิให้เกิดกรณีความเสียหายขึ้น ตามหนังสือที่อ้างถึง ๒ นั้น

กรมการพัฒนาชุมชน ได้รับรายงานกรณีข้อร้องเรียนและรายงานความเสียหายที่เกิดขึ้นกับโครงการแก้ไขปัญหาคาความยากจน (กข.คจ.) โดยส่วนใหญ่เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นจากกรณีความผิดฐานกระทำหน้าที่โดยทุจริต กรณีความผิดฐานยักยอกทรัพย์ และกรณีนำเงินโครงการ กข.คจ. ไปใช้ประโยชน์ส่วนตัว ทำให้เกิดความเสียหายกับเงินทุน กข.คจ. ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินงานตามโครงการ กข.คจ. เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ จึงขอให้จังหวัดได้มอบหมายให้สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดดำเนินการ ดังนี้

ระดับจังหวัด

๑. ให้จังหวัดมอบหมายเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องทุกระดับออกไปติดตาม สนับสนุนโครงการ กข.คจ. อย่างต่อเนื่อง

๒. ตรวจสอบฐานะของเงินทุนในหมู่บ้านให้มีการบริหารจัดการและหมุนเวียนเป็นไปตามแนวทางและเป้าหมายของโครงการ หากพบความเสียหายหรือความไม่ถูกต้องให้หาแนวทางแก้ไขให้ถูกต้องโดยเร็ว

๓. ให้เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนทุกระดับกำหนดแผนการติดตาม ตรวจสอบอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะหมู่บ้านที่มีผลการตรวจสอบมีปัญหาข้อบกพร่อง เพื่อวิเคราะห์ประเมินผล และแก้ไขข้อบกพร่อง

๔. การติดตาม นิเทศงานหมู่บ้าน กข.คจ. ของพัฒนาการจังหวัด หัวหน้ากลุ่มงาน นักวิชาการ และพัฒนาการอำเภอ โดยติดตามและตรวจสอบการจัดทำข้อมูลผลความก้าวหน้าโครงการ กข.คจ. ทุกครั้ง หากพบว่าไม่มีการบันทึกไว้ให้พิจารณาเร่งรัดกำกับให้ดำเนินการให้ถูกต้องครบถ้วน

๕. ให้จังหวัดตระหนักถึงการรายงานภาวะหนี้สินและฐานะการเงินของครัวเรือนเป้าหมาย โดยตรวจสอบข้อมูลให้ถูกต้อง เป็นปัจจุบัน และรายงานให้กรมฯ ทราบ ภายในวันที่ ๓๐ กันยายน ของทุกปี โดยเคร่งครัด และทันตามระยะเวลาที่กำหนดไว้

/๖. หมู่บ้านที่...

๖. หมู่บ้านที่มีปัญหาเงินทุนไม่ครบถ้วนให้จังหวัดร่วมกับคณะกรรมการ กข.คจ. หมู่บ้าน แก้ไขปัญหาแล้วรายงานผลสภาพปัญหาการบริหารเงินทุน กข.คจ. ให้กรมฯ ทราบ

๗. ให้พัฒนาการจังหวัด มอบหมายเจ้าหน้าที่ติดตาม ตรวจสอบ และแนะนำการลงบัญชี คุมลูกหนี้และบัญชีคุมเงินฝากธนาคารหมู่บ้านเป้าหมาย แล้วรายงานผลให้ผู้ว่าราชการจังหวัดทราบปีละหนึ่งครั้ง

ระดับอำเภอ

๑. ให้พัฒนาการอำเภอรายงานผลความก้าวหน้าการดำเนินงานโครงการ กข.คจ. ให้อำเภอ พร้อมตรวจสอบความถูกต้อง ครบถ้วนของข้อมูลสถานะหนี้สินและฐานะการเงินโครงการ กข.คจ. ก่อนรายงาน ให้จังหวัดทราบ

๒. ให้พัฒนาการอำเภอ ส่งเสริม สนับสนุน ในการจัดทำแผนพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารเงิน โครงการ กข.คจ. และชี้แจง แนะนำติดตาม พร้อมกำกับดูแลการดำเนินงานโครงการ กข.คจ. แก่เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน

๓. พัฒนาการอำเภอมอบหมายให้เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนผู้รับผิดชอบงาน โครงการ กข.คจ. จัดทำทะเบียนคุมการยืมเงินและการส่งใช้คืนเงินยืมของครัวเรือนเป้าหมาย พร้อมกำกับให้เจ้าหน้าที่พัฒนา-ชุมชนผู้ประสานงานตำบล ติดตาม กำกับ การจ่ายเงินยืมแก่ครัวเรือนเป้าหมาย และการส่งใช้คืนเงินยืม ของครัวเรือนเป้าหมายทุกครั้งตามรอบระยะเวลาที่กำหนดในสัญญายืมเงิน

๔. ให้สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอเน้นย้ำเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนไปร่วมประชุมกับคณะกรรมการ กข.คจ. หมู่บ้าน ทุกครั้งในการพิจารณาอนุมัติโครงการและเงินยืมแก่ครัวเรือนเป้าหมายในทุกรอบการพิจารณา

ระดับตำบล

ให้เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน ดำเนินการดังนี้

๑. ติดตาม กำกับดูแลการพิจารณาอนุมัติเงินยืมของคณะกรรมการ กข.คจ. หมู่บ้าน อย่างใกล้ชิด เพื่อให้มีความเหมาะสม และเป็นไปได้

๒. จัดประชุมระหว่างคณะกรรมการ กข.คจ. หมู่บ้าน และครัวเรือนเป้าหมาย เพื่อทบทวน เติมพูนงาน โครงการ กข.คจ.

๓. สนับสนุนให้คณะกรรมการ กข.คจ. หมู่บ้าน ในพื้นที่รับผิดชอบรายงานความก้าวหน้า การดำเนินงานโครงการ กข.คจ. และตรวจสอบความถูกต้อง ครบถ้วนของข้อมูลสถานะหนี้สินและฐานะการเงิน โครงการ กข.คจ. ก่อนรายงานให้อำเภอและจังหวัดทราบ ภายในวันที่ ๓๐ มีนาคม และวันที่ ๓๐ กันยายน ของทุกปี โดยเคร่งครัด และทันตามระยะเวลาดังกล่าว

๔. ในกรณีที่เกิดเหตุการณ์เกี่ยวกับการดำเนินงานและการบริหารจัดการโครงการ กข.คจ. ในพื้นที่ตำบลที่รับผิดชอบให้เร่งดำเนินการตรวจสอบ และรายงานผลการตรวจสอบให้ผู้บังคับบัญชาได้รับทราบ ตามลำดับ โดยทันที

๕. เมื่อครบกำหนดการชำระคืนเงินยืมตามสัญญาให้ติดตาม กำกับ การจัดทำเอกสาร ที่เกี่ยวข้อง และเน้นย้ำให้คณะกรรมการ กข.คจ. หมู่บ้าน ปฏิบัติให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวง มหาดไทยว่าด้วยการบริหารและการใช้จ่ายเงินโครงการแก้ไขปัญหาค่าครองชีพ พ.ศ. ๒๕๕๓ ข้อ ๒๑ วรรค ๓ โดยเคร่งครัด ก่อนที่จะพิจารณาอนุมัติเงินยืมในรอบต่อไป โดยมีการจัดทำบันทึกไว้เป็นหลักฐาน และรายงาน ให้อำเภอทราบทุกครั้งที่มีการส่งใช้คืนเงินยืมของครัวเรือนเป้าหมาย

๖. ห้ามมิให้สอดแทรกเป็นผู้รับ - จ่ายเงินสดของเงินทุนหรือเงินที่ครัวเรือนได้รับ หรือนำส่งคืนโดยเด็ดขาด หากพบว่ามีกรกระทำดังกล่าว กรมฯ จะดำเนินการทางวินัยกับผู้เกี่ยวข้องทุกระดับ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการ

ขอแสดงความนับถือ

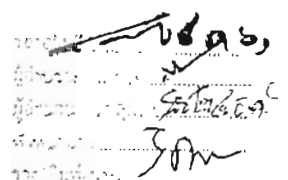
(นายนิสิต จันทรสมวงษ์)

อธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน

สำนักพัฒนาทุนและองค์การการเงินชุมชน

กลุ่มงานส่งเสริมการพัฒนาทุนชุมชน

โทร ๐ ๒๑๔๑ ๖๑๓๔ โทรสาร ๐ ๒๑๔๓ ๘๘๐๘

การบริหารจัดการเงินโครงการแก้ไขปัญหาคความยากจน (กข.คจ.)

ก่อตั้งเมื่อ พ.ศ. 2536

จำนวน 29,234 หมู่บ้าน

เงินทุนทั้งหมด

8,185,520,000 บาท

1. คณะกรรมการ กข.คจ. หมู่บ้าน
คัดเลือก/ทำทะเบียนครัวเรือน
เป้าหมาย ตามหลักเกณฑ์ดังนี้
- ครัวเรือนที่มีรายได้ต่ำกว่าเกณฑ์ จปฐ.
- ครัวเรือนที่ยังไม่บรรลุวัตถุประสงค์
ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต

2. ครัวเรือนเป้าหมายเสนอ
โครงการและทำคำขอยืมเงิน
ให้คณะกรรมการ กข.คจ. หมู่บ้าน
พิจารณาอนุมัติ และต้องได้รับ
ความเห็นชอบจากพัฒนากร
ประจำตำบล

3. เลขานุการคณะกรรมการ
กข.คจ. หมู่บ้าน แจ้งหัวหน้า
ครัวเรือนเป้าหมายมาทำสัญญา
ยืมเงินภายใน 3 วัน นับแต่วันที่
ได้รับการอนุมัติ (สัญญา 3 ชุด)

4. คณะกรรมการ กข.คจ.
หมู่บ้าน โอนเงินเข้าบัญชีเงินฝาก
ของหัวหน้าครัวเรือนเป้าหมาย
เต็มจำนวน ตามที่ได้รับการ
อนุมัติ และออกใบรับเงินยืม
ให้แก่ครัวเรือนเป้าหมาย

5. ครัวเรือนเป้าหมาย
คืนเงินภายใน 3 ปี
นับแต่วันทำสัญญา
(พิจารณาจาก
ความสามารถในการ
ส่งใช้เงินยืม ประเภท
อาชีพ และระยะเวลา
ที่จะก่อให้เกิดรายได้)

6. คณะกรรมการ กข.คจ.
และพัฒนากรผู้รับผิดชอบ
ประจำตำบล สนับสนุน
การประกอบอาชีพและ
ติดตามการส่งใช้เงินยืม
ของครัวเรือนเป้าหมาย
ตามจำนวนเงินและ
ระยะเวลาที่กำหนดใน
สัญญา

7. เมื่อได้รับเงินคืน
ให้คณะกรรมการ
กข.คจ. หมู่บ้าน
ออกใบเสร็จรับเงิน
เป็นหลักฐานและ
นำฝากเข้าบัญชี
โครงการ ภายใน
3 วันทำการ

8. กรณีเหตุสุดวิสัย ภัยพิบัติ
ภัยธรรมชาติ หรือเหตุจำเป็น
อื่นใด ให้หัวหน้าครัวเรือน
เป้าหมายหรือผู้แทนยื่นคำร้อง
พร้อมเหตุผลความจำเป็นเพื่อ
ขอย่นผ่อนผันระยะเวลาการส่งใช้
คืนเงินยืมต่อคณะกรรมการ
กข.คจ. หมู่บ้าน และให้
พิจารณาเป็นรายกรณี

9. ถ้าครัวเรือนเป้าหมายไม่คืนเงินยืม
ตามกำหนดในสัญญา
1) คณะกรรมการ กข.คจ. หมู่บ้าน ประชุม
พิจารณามูลเหตุ และทำหนังสือแจ้งเตือน
ทางตาม เร่งรัดการชำระหนี้
2) ลงพื้นที่หมู่บ้านครัวเรือนที่ไม่คืนเงินยืม
เพื่อหารือซักถามปัญหาอุปสรรค และจัดทำ
หนังสือยอมรับสภาพหนี้
3) คณะกรรมการ กข.คจ. หมู่บ้าน สรุปความเสียหาย
และขอมติที่ประชุมในการดำเนินการตามกฎหมาย
แล้วรายงานอำเภอเพื่อดำเนินการต่อไป

10. รายงานภาวะหนี้สินและฐานะ
การเงิน
1) คณะกรรมการ กข.คจ. หมู่บ้าน รายงาน
ภาวะหนี้สินและฐานะการเงินให้อำเภอ
ทราบ เพื่อรายงานจังหวัดปีละ 2 ครั้ง
ภายในวันที่ 30 มีนาคมและวันที่
30 กันยายนของทุกปี
2) จังหวัดรายงานภาวะหนี้สินและฐานะ
การเงินให้กรมการพัฒนาชุมชนทราบ
ภายในวันที่ 30 กันยายนของทุกปี
เพื่อรายงานให้กระทรวงมหาดไทย

พ.ร.บ. ๑๔๐๓.๔/ว ๑๘๙๐

กรมการพัฒนาชุมชน

ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา

๕ ธันวาคม ๒๕๕๐ อาคาร 3 ชั้น ๕

ถนนแจ้งวัฒนะ เขตหลักสี่ กทม. ๑๐๒๑๐

กรุงเทพฯ ๒๕๕๑

เรื่อง แนวทางการดำเนินงานโครงการแก้ไขปัญหาคาชาวมอกจอน (กช.คจ.)

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด

อ้างถึง หนังสือกรมการพัฒนาชุมชน พ.ร.บ. ๑๔๐๓.๔/ว ๑๘๙๐ ลงวันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๕๐

สิ่งส่งมาด้วย แนวทางการดำเนินงานโครงการแก้ไขปัญหาคาชาวมอกจอน (กช.คจ.) จำนวน ๑ ชุด

ตามที่กรมการพัฒนาชุมชน ได้รับบรรจุแก้ไขระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการบริหารและการใช้จ่ายเงินโครงการแก้ไขปัญหาคาชาวมอกจอน พ.ศ. ๒๕๕๓ เพื่อใช้แทนระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการบริหารและการใช้จ่ายเงินโครงการแก้ไขปัญหาคาชาวมอกจอน พ.ศ. ๒๕๓๖ และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๙ และได้ส่งระเบียบดังกล่าวพร้อมประกาศฉบับที่ ๒๒๖ ให้จังหวัดทราบแล้ว นั้น

เพื่อให้การดำเนินงานโครงการแก้ไขปัญหาคาชาวมอกจอน (กช.คจ.) เป็นไปตามแนวทางการปฏิบัติที่กรมการพัฒนาชุมชนส่งเสริม สนับสนุน รวมทั้งป้องกันมิให้เกิดกรณีความเสียหายขึ้น โดยไม่ขัดหรือแย้งกับระเบียบของทางราชการ และเป็นไปตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการบริหารและการใช้จ่ายเงินโครงการแก้ไขปัญหาคาชาวมอกจอน พ.ศ. ๒๕๕๓ จึงได้มีแนวทางการดำเนินงานโครงการแก้ไขปัญหาคาชาวมอกจอน (กช.คจ.) เพื่อให้เจ้าหน้าที่ยุติและยุติของถือปฏิบัติ โดยให้ดำเนินการให้สอดคล้องกับสิ่งส่งมาด้วยจากเว็บไซต์สำนักงานพัฒนาทุนและองค์การการเงินชุมชน ซึ่งมีกรมการพัฒนาชุมชน ได้จัดทำคู่มือการดำเนินงานโครงการแก้ไขปัญหาคาชาวมอกจอน (กช.คจ.) เพื่อเป็นคู่มือสำหรับการดำเนินงานโครงการดังกล่าว ซึ่งอยู่ระหว่างการจัดพิมพ์เอกสารดำเนินการแล้วเสร็จ จึงได้ส่งให้จังหวัดและอำเภอต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา ดำเนินการ

ขอแสดงความนับถือ

๒

(นายสุเมธ คุ้มสาร)

อธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน

สำนักงานพัฒนาทุนและองค์การการเงินชุมชน

กองงานส่งเสริมกองทุนชุมชน

โทร. ๐-๒๑๔๓-๖๐๓๘ โทรสาร ๐-๒๑๔๓-๘๘๖๓

“ดำรงธรรมนำไทยใสสะอาด”

แนวทางการดำเนินงานโครงการแก้ไขปัญหาคาความยากจน (กข.คจ.)

ภายใต้ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการบริหารและการใช้จ่ายเงินโครงการแก้ไขปัญหาคาความยากจน

พ.ศ.๒๕๕๓

(แนบท้ายหนังสือกรมการพัฒนาชุมชน ที่ มท ๐๔๐๗.๔/ว ๑๕๙ ลงวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔)

เพื่อให้การดำเนินงานตามโครงการแก้ไขปัญหาคาความยากจน (กข.คจ.) เป็นไปตามแนวทางปฏิบัติที่กรมการพัฒนาชุมชนส่งเสริม สนับสนุน รวมทั้งป้องกันมิให้เกิดกรณีความเสียหายขึ้น โดยไม่ขัดหรือแย้งกับระเบียบของทางราชการ และเป็นไปตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการบริหารและการใช้จ่ายเงินโครงการแก้ไขปัญหาคาความยากจน พ.ศ.๒๕๕๓ กรมการพัฒนาชุมชนจึงได้มีแนวทางการดำเนินงานโครงการแก้ไขปัญหาคาความยากจน (กข.คจ.) เพื่อให้เจ้าหน้าที่และผู้เกี่ยวข้องถือปฏิบัติ ดังนี้

๑. การแต่งตั้งคณะกรรมการอำนวยการแก้ไขปัญหาคาความยากจน

ให้จังหวัดและอำเภอ แต่งตั้งคณะกรรมการอำนวยการแก้ไขปัญหาคาความยากจนจังหวัด คณะกรรมการอำนวยการแก้ไขปัญหาคาความยากจนอำเภอ และคณะกรรมการอำนวยการแก้ไขปัญหาคาความยากจนตำบล (ตามระเบียบฯ พ.ศ.๒๕๕๓ ข้อ ๘) โดยมีองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ ดังนี้

๑.๑ คณะกรรมการอำนวยการแก้ไขปัญหาคาความยากจนจังหวัด จำนวนไม่เกิน ๑๑ คน (ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้ลงนามแต่งตั้ง) ประกอบด้วย

- (๑) รองผู้ว่าราชการจังหวัดที่รับผิดชอบงานพัฒนาชุมชน เป็นประธาน
- (๒) ผู้แทนของหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง เป็นกรรมการ
- (๓) ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดับจังหวัด เป็นกรรมการ
- (๔) ผู้ทรงคุณวุฒิระดับจังหวัด ที่มีความรู้ความสามารถด้านการบริหารจัดการเงินทุนชุมชน เป็นกรรมการ
- (๕) พัฒนาการจังหวัด เป็นกรรมการและเลขานุการ
- (๖) หัวหน้ากลุ่มงานที่รับผิดชอบงานโครงการ กข.คจ. เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

อำนาจหน้าที่

- (๑) ส่งเสริมความเข้มแข็งของเครือข่ายหมู่บ้าน กข.คจ.
- (๒) สนับสนุนและประสานงาน
- (๓) กำกับดูแล ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการดำเนินงาน
- (๔) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

๑.๒ คณะกรรมการอำนวยการแก้ไขปัญหาคาความยากจนอำเภอ จำนวนไม่เกิน ๙ คน (นายอำเภอเป็นผู้ลงนามแต่งตั้ง) ประกอบด้วย

- (๑) นายอำเภอ/ปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้ากิ่งประจำกิ่งอำเภอ เป็นประธาน
- (๒) ผู้แทนของหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง เป็นกรรมการ
- (๓) ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอ เป็นกรรมการ
- (๔) ผู้ทรงคุณวุฒิในอำเภอที่มีความรู้ความสามารถด้านการบริหารจัดการเงินทุนชุมชน เป็นกรรมการ
- (๕) พัฒนาการอำเภอ/กิ่งอำเภอ เป็นกรรมการและเลขานุการ
- (๖) นักวิชาการพัฒนาชุมชนผู้รับผิดชอบโครงการ กข.คจ. เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

อำนาจหน้าที่

- (๑) ส่งเสริมความเข้มแข็งของเครือข่ายหมู่บ้าน กข.คจ.
- (๒) สนับสนุนและประสานงาน
- (๓) บริหารจัดการเงินทุนโครงการ กข.คจ.อำเภอ
- (๔) กำกับดูแล ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการดำเนินงาน
- (๕) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

๑.๓ คณะกรรมการอำนวยการแก้ไขปัญหาความยากจนระดับตำบล จำนวนไม่เกิน ๗ คน
(นายอำเภอเป็นผู้ลงนามแต่งตั้ง) ประกอบด้วย

- (๑) ปลัดอำเภอผู้ประสานงานประจำตำบล เป็นประธาน
- (๒) ผู้แทนหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง เป็นกรรมการ
- (๓) ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในตำบล เป็นกรรมการ
- (๔) ประธานคณะกรรมการ กข.คจ.หมู่บ้าน เป็นกรรมการ
- (๕) ผู้ทรงคุณวุฒิในตำบลที่มีความรู้ความสามารถด้านการบริหารจัดการเงินทุนชุมชน เป็นกรรมการ
- (๖) พัฒนาการผู้รับผิดชอบประจำตำบล เป็นกรรมการและเลขานุการ

อำนาจหน้าที่

- (๑) ส่งเสริมความเข้มแข็งของเครือข่ายหมู่บ้าน กข.คจ.ภายในตำบล
- (๒) สนับสนุนและประสานงาน
- (๓) กำกับดูแล ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการดำเนินงาน
- (๔) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

๒. การแต่งตั้งคณะกรรมการ กข.คจ.หมู่บ้าน

ให้เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนประสาน สนับสนุน หมู่บ้านเป้าหมายตามโครงการ กข.คจ. ดำเนินการ ดังนี้

๒.๑ หมู่บ้านเป้าหมายตามโครงการ กข.คจ. จัดให้มีการประชุมในระดับหมู่บ้านเพื่อคัดเลือกคณะกรรมการ กข.คจ.หมู่บ้าน

๒.๒ ให้พิจารณาคัดเลือก กำหนดตัวบุคคล และองค์ประกอบ (ตามระเบียบฯ พ.ศ.๒๕๕๓ ข้อ ๙)

๒.๓ ให้ผู้ที่ได้รับคัดเลือกเป็นคณะกรรมการ กข.คจ.หมู่บ้าน เลือกกันเองเพื่อทำหน้าที่ประธานคณะกรรมการ รองประธานคณะกรรมการ เลขานุการ ผู้ช่วยเลขานุการ และกรรมการอื่นตามความจำเป็นและเหมาะสม และแจ้งผลการคัดเลือกพร้อมรายชื่อคณะกรรมการ กข.คจ. หมู่บ้าน ให้อำเภอทราบ

๒.๔ ให้เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบจัดทำร่างคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการ กข.คจ.หมู่บ้าน โดยกำหนดวาระการดำรงตำแหน่งและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ กข.คจ.หมู่บ้าน (ตามระเบียบฯ พ.ศ.๒๕๕๓ ข้อ ๙ และข้อ ๑๐)

๒.๕ ให้เจ้าหน้าที่เสนอร่างคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการ กข.คจ.หมู่บ้าน เสนอนายอำเภอลงนามแต่งตั้งเป็นรายหมู่บ้านให้ครบทุกหมู่บ้าน

๒.๖ อำเภอมอบคำสั่งฯ ให้คณะกรรมการ กข.คจ.หมู่บ้าน ติดประกาศบนแผ่นป้ายถาวรที่ศูนย์ปฏิบัติการของหมู่บ้านหรือในที่เปิดเผยของชุมชน จำนวน ๑ ชุด และเก็บรักษาไว้ที่สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ จำนวน ๑ ชุด

๒.๗. ให้พัฒนาการผู้รับผิดชอบประจำตำบล กำกับ ดูแลให้มีการมอบหมายงานในความรับผิดชอบระหว่างคณะกรรมการ กข.คจ.หมู่บ้านชุดเดิม และคณะกรรมการ กข.คจ.หมู่บ้าน ที่ได้รับการแต่งตั้งใหม่ให้ครบถ้วนถูกต้อง และให้มีหลักฐานการมอบหมายงานตามแบบที่กรมการพัฒนาชุมชนกำหนด (แบบมอบหมายงานคณะกรรมการ กข.คจ.หมู่บ้าน)

๒.๘. ในกรณีที่คณะกรรมการ กข.คจ.หมู่บ้าน ลดลงเหลือจำนวนน้อยกว่า ๒ ใน ๓ จากที่ได้รับการแต่งตั้งเนื่องจากเหตุต่างๆ อาทิเช่น เสียชีวิต เปลี่ยนบทบาทหน้าที่หรืออื่นๆ และไม่สามารถบริหารจัดการในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ให้เสนอแต่งตั้งเพิ่มเติมให้ครบถ้วนตามองค์ประกอบที่กำหนด

๓. การคัดเลือกและจัดทำบัญชีทะเบียนครัวเรือนเป้าหมาย

“ครัวเรือนเป้าหมาย” หมายถึง ครัวเรือนในหมู่บ้านเป้าหมายตามโครงการ กข.คจ. ที่มีรายได้เฉลี่ยต่อคนต่อปีต่ำกว่าเกณฑ์ความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.)

แนวทางการคัดเลือกและจัดทำบัญชีทะเบียนครัวเรือนเป้าหมาย ดังนี้

๓.๑ ให้คณะกรรมการ กข.คจ.หมู่บ้าน คัดเลือกครัวเรือนยากจนที่มีรายได้เฉลี่ยต่ำกว่าเกณฑ์ (จปฐ.) ตามข้อมูล (จปฐ.) ปีที่ได้รับงบประมาณดำเนินการ โดยจัดทำบัญชีทะเบียนครัวเรือนเป้าหมายเรียงลำดับไว้ และให้เป็นครัวเรือนเป้าหมายผู้มีสิทธิยืมเงินทุนตามโครงการ กข.คจ.

(๑) กรณีที่มีครัวเรือนมีรายได้ต่ำกว่าเกณฑ์ (จปฐ.) เพิ่มขึ้นภายหลัง ให้ถือเป็นครัวเรือนเป้าหมายผู้มีสิทธิยืมเงินทุน กข.คจ.เพิ่มเติม

(๒) ให้ปรับปรุงบัญชีทะเบียนครัวเรือนเป้าหมายให้เป็นปัจจุบันทุกปี โดยยึดครัวเรือนเป้าหมายเดิมเป็นหลัก และให้นำรายชื่อครัวเรือนเป้าหมายที่เกิดขึ้นใหม่ตาม(๑) ต่อท้ายในบัญชีทะเบียนครัวเรือนเป้าหมายเดิม โดยให้ครัวเรือนเป้าหมายตามบัญชีทะเบียนครัวเรือนเป้าหมายที่จัดไว้ครั้งแรก ได้ยืมจนครบถ้วนก่อน จึงให้ครัวเรือนเป้าหมายที่เกิดขึ้นภายหลังได้ยืม ในลำดับถัดไป

๓.๒ กรณีครัวเรือนเป้าหมาย ในหมู่บ้าน กข.คจ. มีรายได้เฉลี่ยผ่านเกณฑ์ (จปฐ.) ครบทุกครัวเรือน แต่ครัวเรือนเป้าหมายยังไม่บรรลุวัตถุประสงค์ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต ให้คณะกรรมการ กข.คจ.หมู่บ้าน บริหารเงินทุนโครงการ กข.คจ. ให้ครัวเรือนเป้าหมายใช้เป็นเงินทุนในการประกอบอาชีพ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตครัวเรือนเป้าหมายให้บรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าว

๔. การพิจารณาอนุมัติโครงการและเงินยืม

ให้คณะกรรมการ กข.คจ. หมู่บ้าน พิจารณาอนุมัติโครงการและเงินยืมตามลำดับบัญชีทะเบียนครัวเรือนเป้าหมาย และต้องได้รับความเห็นชอบจากพัฒนาการผู้รับผิดชอบประจำตำบล มีแนวทางปฏิบัติ ดังนี้

๔.๑ ให้พิจารณาอนุมัติโครงการและเงินยืมแก่ครัวเรือนเป้าหมาย ตามบัญชีทะเบียนครัวเรือนเป้าหมาย ที่ได้จัดทำไว้ครั้งแรกได้ยืมจนครบถ้วนก่อน จึงให้ครัวเรือนเป้าหมายที่เกิดขึ้นใหม่ภายหลัง ได้ยืมในลำดับถัดไป

๔.๒ กรณีหมู่บ้านที่ครัวเรือนมีรายได้ผ่านเกณฑ์ (จปฐ.) ครบทุกครัวเรือน ให้คณะกรรมการ กข.คจ.หมู่บ้าน พิจารณาอนุมัติโครงการและเงินยืมแก่ครัวเรือนเป้าหมาย ที่ยังไม่บรรลุวัตถุประสงค์ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตใช้เป็นเงินทุนในการประกอบอาชีพเพื่อสร้างรายได้ สำหรับพัฒนาคุณภาพชีวิตต่อไป

๕. การทำสัญญาออมเงินตามโครงการ กข.คจ.

แนวทางการทำสัญญาออมเงิน กข.คจ. ตามแบบที่แนบท้ายระเบียบฯ ให้ดำเนินการ ดังนี้

๕.๑ ให้เลขานุการคณะกรรมการ กข.คจ.หมู่บ้าน แจ้งให้หัวหน้าครัวเรือนเป้าหมายหรือผู้ที่ได้รับอนุมัติโครงการและเงินออม มาทำสัญญาออมเงิน ภายใน ๓ วัน นับแต่วันที่รับแจ้งการอนุมัติโครงการและเงินออม

๕.๒ ให้เลขานุการคณะกรรมการ กข.คจ. หมู่บ้าน รายงานผลการอนุมัติเงินออมให้อำเภอรอบ และปิดประกาศให้ทราบโดยทั่วกัน ณ ศูนย์ปฏิบัติการหมู่บ้านโครงการ กข.คจ. หรือในที่เปิดเผยของชุมชน

๕.๓ ในการทำสัญญาออมเงิน ให้ประธานคณะกรรมการ กข.คจ.หมู่บ้าน และหัวหน้าครัวเรือนเป้าหมายหรือผู้แทน เป็นคู่สัญญา และเป็นผู้มีอำนาจลงนามในสัญญา ในกรณีที่ประธานคณะกรรมการ กข.คจ.หมู่บ้าน ไม่อยู่หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธานคณะกรรมการ กข.คจ.หมู่บ้าน หรือกรรมการที่คณะกรรมการ กข.คจ.หมู่บ้านมอบหมาย เป็นผู้ลงนามในสัญญาออมเงินแทน

๕.๔ ให้ทำสัญญาออมเงิน กข.คจ. ตามแบบที่กำหนด (แนบท้ายระเบียบฯ พ.ศ.๒๕๕๓ ข้อ ๑๙) จำนวน ๓ ชุด โดยส่งมอบและเก็บไว้เป็นหลักฐานฝ่ายละ ๑ ชุด ดังนี้

๑) หัวหน้าครัวเรือนเป้าหมายผู้ออมเงิน	จำนวน ๑ ชุด
๒) คณะกรรมการ กข.คจ.หมู่บ้าน	จำนวน ๑ ชุด
๓) นายอำเภอ (มอบให้สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ)	จำนวน ๑ ชุด

๖. การส่งคืนเงินโครงการ กข.คจ.หมู่บ้าน

แนวทางการส่งคืนเงินโครงการ กข.คจ.ของหมู่บ้าน เพื่อไปรวมเป็นเงินโครงการ กข.คจ.อำเภอ ให้ดำเนินการ ดังนี้

๖.๑ กรณีหมู่บ้านเป้าหมายตามโครงการ กข.คจ. ดำเนินการบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการ กข.คจ. (ตามระเบียบฯ พ.ศ.๒๕๕๓ ข้อ ๒๓) วัตถุประสงค์ของโครงการ กข.คจ. คือ “...เพื่อกระจายโอกาสให้คนยากจนระดับครัวเรือนในหมู่บ้านเป้าหมายมีเงินทุนในการประกอบอาชีพเพื่อเพิ่มรายได้ และพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนยากจนให้ดีขึ้นตามเกณฑ์ความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) ...”

๖.๑.๑ กรณีหมู่บ้านที่มีครัวเรือนเป้าหมายรายได้ผ่านเกณฑ์ (จปฐ.) ครบทุกครัวเรือน แต่ครัวเรือนเป้าหมายยังคงต้องได้รับการพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้นต่อไป ให้หมู่บ้านยังคงสามารถดำเนินการขับเคลื่อนโครงการ กข.คจ. ต่อไปได้ โดยให้ถือปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการบริหารและการใช้จ่ายเงินโครงการแก้ไขปัญหาคูณยากจน พ.ศ.๒๕๕๓

๖.๑.๒ กรณีหมู่บ้านที่มีครัวเรือนเป้าหมายรายได้ผ่านเกณฑ์ (จปฐ.) ครบทุกครัวเรือน และครัวเรือนเป้าหมายได้รับการพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้นแล้ว ให้ส่งคืนเงินโครงการ กข.คจ.ของหมู่บ้าน ไปรวมเป็นเงินทุนโครงการ กข.คจ.อำเภอ โดยดำเนินการ ดังนี้

๑) ให้คณะกรรมการ กข.คจ.หมู่บ้าน จัดประชุมคณะกรรมการและครัวเรือนเป้าหมายและที่ประชุมต้องมีการลงมติโดยเสียงข้างมากของที่ประชุมเห็นชอบ ในการส่งคืนเงินโครงการ กข.คจ. ของหมู่บ้าน

๒) ให้คณะกรรมการ กข.คจ.หมู่บ้าน แจ้งการส่งคืนเงิน กข.คจ.ของหมู่บ้าน ให้คณะกรรมการ อำนวยการ กข.คจ.อำเภอรอบ โดยไม่ชักช้า นับแต่วันที่ได้มีการจัดประชุมและที่ประชุมลงมติเห็นชอบการส่งคืนเงิน พร้อมแนบสำเนาบันทึกการประชุมด้วย

๓) ให้คณะกรรมการ กข.คจ.หมู่บ้าน ส่งคืนเงินทุนโครงการ กข.คจ. จำนวน ๒๘๐,๐๐๐ บาท โดยโอนเงินเข้าบัญชี “เงินทุน กข.คจ.อำเภอ” ภายใน ๗ วันทำการ นับแต่วันที่ได้อำเภอส่งคืนเงินกับคณะกรรมการอำนวยการ กข.คจ. อำเภอ

๔) ให้คณะกรรมการ กข.คจ. หมู่บ้าน แจ้งคณะกรรมการอำนวยการ กข.คจ.อำเภอทราบ พร้อมแนบสำเนาหลักฐานการโอนเงินโครงการ กข.คจ.ของหมู่บ้าน เข้าบัญชี “เงินทุน กข.คจ.อำเภอ” และรับหลักฐานการส่งคืนเงินโครงการ กข.คจ.ของหมู่บ้านจากคณะกรรมการอำนวยการ กข.คจ.อำเภอ เพื่อเก็บไว้เป็นหลักฐาน

๖.๒ กรณีหมู่บ้านที่อยู่ในเขตเทศบาลใดเปลี่ยนเป็นชุมชน หรือถูกยุบตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่ และการยุบรวมนั้นทำให้มีเงินโครงการ กข.คจ. มากกว่าหนึ่งโครงการ (ตามระเบียบฯ พ.ศ.๒๕๕๓ ข้อ ๓๐)

เมื่อมีการยุบรวมนำหมู่บ้านทำให้มีเงินโครงการ มากกว่าหนึ่งโครงการให้หมู่บ้านที่มีการยุบรวมนั้น คงมีเงินโครงการ กข.คจ. เพียงหนึ่งโครงการ ซึ่งได้มีการชำระคืนเงินจากครัวเรือนเป้าหมายแล้ว ส่วนที่เกินจากหนึ่งโครงการนั้นให้ดำเนินการส่งคืนต่อคณะกรรมการอำนวยการ กข.คจ.อำเภอ การส่งคืนเงินโครงการ กข.คจ.หมู่บ้าน ให้ดำเนินการ ดังนี้

๑) ให้พัฒนากรผู้รับผิดชอบประจำตำบล จัดประชุมคณะกรรมการ กข.คจ.หมู่บ้าน และครัวเรือนเป้าหมายทั้งสองหมู่บ้าน ที่ถูกยุบรวมนำหมู่บ้านตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่ เพื่อชี้แจงทำความเข้าใจเกี่ยวกับการส่งคืนเงินโครงการ กข.คจ.ของหมู่บ้าน ไปรวมเป็นเงินทุนโครงการ กข.คจ.อำเภอ

๒) ให้คณะกรรมการ กข.คจ.หมู่บ้าน แจ้งการส่งคืนเงิน กข.คจ.ของหมู่บ้าน ให้อำเภอทราบ โดยไม่ชักช้า นับแต่วันที่ได้มีการประชุมชี้แจงทำความเข้าใจ

๓) ให้คณะกรรมการ กข.คจ.หมู่บ้าน ส่งคืนเงินทุนโครงการ กข.คจ. จำนวน ๒๘๐,๐๐๐ บาท โดยโอนเงินเข้าบัญชี “เงินทุน กข.คจ.อำเภอ” ภายใน ๗ วันทำการ นับแต่วันที่ได้อำเภอส่งคืนเงิน กับคณะกรรมการอำนวยการ กข.คจ.อำเภอ และให้คณะกรรมการ กข.คจ.หมู่บ้าน แจ้งคณะกรรมการอำนวยการ กข.คจ.อำเภอ ทราบพร้อมแนบสำเนาหลักฐานการโอนเงินโครงการ กข.คจ. ของหมู่บ้าน เข้าบัญชีเงินทุน กข.คจ.อำเภอ และรับหลักฐานการส่งคืนเงินโครงการ กข.คจ.ของหมู่บ้าน จากคณะกรรมการอำนวยการ กข.คจ.อำเภอ เพื่อเก็บไว้เป็นหลักฐาน

๗. การบริหารและการเบิกจ่ายเงินโครงการ กข.คจ.อำเภอ

๗.๑ เมื่อมีหมู่บ้านแสดงเจตนาที่จะคืนเงินโครงการ กข.คจ.หมู่บ้าน เป็นการคืนเงินหมู่บ้านแรกของอำเภอ ให้คณะกรรมการอำนวยการ กข.คจ.อำเภอ ดำเนินการเปิดบัญชีเงินฝากธนาคารประเภทออมทรัพย์ ใช้ชื่อบัญชีว่า “เงินทุน กข.คจ.อำเภอ...ระบุชื่ออำเภอ...”

๗.๒ ให้มีคณะกรรมการเบิกจ่ายเงินทุน กข.คจ.อำเภอ ประกอบด้วย

๑) ประธานคณะกรรมการอำนวยการ กข.คจ.อำเภอ

๒) กรรมการ

๓) เลขานุการ

โดยมีเงื่อนไขในการเบิกจ่ายเงิน ๒ ใน ๓ และให้มีประธานคณะกรรมการอำนวยการ กข.คจ.อำเภอ ลงนามเบิกจ่ายเงินทุน กข.คจ.อำเภอ ด้วยทุกครั้ง

๗.๓ เมื่อคณะกรรมการอำนวยการ กข.คจ. อำเภอ ได้รับเงินโครงการ กข.คจ.จากหมู่บ้าน ไม่ว่ากรณีใด ให้จัดให้มีหลักฐานในการส่งคืน รับคืนเงิน ให้แก่หมู่บ้านที่ส่งคืนเงินโครงการ กข.คจ.หมู่บ้าน นั้นด้วย

๗.๔ ให้ประธานคณะกรรมการอำนวยการ กข.คจ.อำเภอ เรียกประชุมกรรมการ ภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่ได้รับคืนเงินโครงการ กข.คจ. หมู่บ้าน

๗.๕ ให้พิจารณาหมู่บ้านเป้าหมายตามโครงการ กข.คจ. (ตามระเบียบฯ พ.ศ.๒๕๕๓ ข้อ ๓๔) จำนวนทั้งสิ้น ๓๙,๖๔๖ หมู่บ้าน ดำเนินการไปแล้ว ๒๙,๒๓๔ หมู่บ้าน คงเหลือหมู่บ้านที่ยังไม่เคยได้รับเงินโครงการ กข.คจ. จำนวน ๑๐,๔๑๒ หมู่บ้าน

๗.๖ การพิจารณาขอเงินอุดหนุนโครงการ กข.คจ.อำเภอ ให้คณะกรรมการอำนวยการ กข.คจ.อำเภอ ดำเนินการตามประกาศกรมการพัฒนาชุมชน เรื่อง การเบิกจ่ายเงินอุดหนุนโครงการ กข.คจ.อำเภอ ลงวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๓

๗.๗ การพิจารณาจำนวนเงินอุดหนุนให้แก่หมู่บ้าน ให้คณะกรรมการอำนวยการ กข.คจ.อำเภอ พิจารณาเงินอุดหนุนทั้งโครงการ จำนวน ๒๘๐,๐๐๐ บาท

๗.๘ ให้คณะกรรมการอำนวยการ กข.คจ.อำเภอ รายงานผลการบริหารเงินอุดหนุนโครงการ กข.คจ.อำเภอ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดทราบ ภายใน ๑๕ วันทำการ นับแต่วันที่ได้รับคืนเงินโครงการ กข.คจ.จากหมู่บ้านเป้าหมายไม่ว่ากรณีใด หรือคณะกรรมการอำนวยการ กข.คจ.อำเภอ ได้ส่งมอบเงินอุดหนุนโครงการ กข.คจ.ให้กับหมู่บ้านเป้าหมาย(ใหม่) รับไปดำเนินการเรียบร้อยแล้ว

๘. การเปลี่ยนแปลงสถานภาพของหมู่บ้าน

๘.๑ กรณีการแยกหมู่บ้านจากหมู่บ้านเดิม

๑) ให้คงเงินโครงการ กข.คจ.ไว้ในหมู่บ้านเดิมเพื่อให้ครัวเรือนเป้าหมายยังเป็นทุนในการประกอบอาชีพต่อไป โดยให้คัดเลือกและจัดลำดับครัวเรือนเป้าหมาย ตามแนวทางการคัดเลือกและจัดทำบัญชีทะเบียนครัวเรือนเป้าหมายที่กรมการพัฒนาชุมชนกำหนด

๒) ส่วนครัวเรือนเป้าหมายเดิมที่แยกไปอยู่หมู่บ้านใหม่ ให้พ้นจากการเป็นครัวเรือนเป้าหมายของหมู่บ้านเดิมนับแต่ได้มีการแยกหมู่บ้าน เว้นแต่ ครัวเรือนที่ยังคงค้างชำระเงินยืมตามโครงการ กข.คจ. ให้ยืมเงินต่อไปจนครบกำหนดและส่งคืนตามสัญญาเดิมจนครบถ้วนแล้ว จึงให้พ้นจากการเป็นครัวเรือนเป้าหมายของหมู่บ้านเดิม ส่วนการคัดเลือกและจัดลำดับบัญชีทะเบียนครัวเรือนเป้าหมายเพิ่มเติมให้ดำเนินการตามแนวทางที่กรมการพัฒนาชุมชนกำหนด

๓) ให้ถือว่าคณะกรรมการ กข.คจ.หมู่บ้านเดิมที่ได้แต่งตั้งไว้แล้ว ทำหน้าที่ต่อไปจนครบวาระ เว้นแต่ กรณีกรรมการดังกล่าวถูกแยกไปอยู่หมู่บ้านใหม่ จึงให้พ้นจากการเป็นกรรมการ กข.คจ.ของหมู่บ้านเดิมนับแต่วันแยกหมู่บ้าน และให้เลือกกรรมการ กข.คจ.หมู่บ้าน จากหมู่บ้านเดิมแทนตำแหน่งนั้น ภายใน ๑๕ วัน โดยให้ดำรงตำแหน่งจนครบวาระตามที่เลือกแทน

๘.๒ กรณีหมู่บ้านเป้าหมายโครงการ กข.คจ. ที่อยู่ในเขตเทศบาลใดเปลี่ยนเป็นชุมชนหรือหมู่บ้านดังกล่าวถูกยุบตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่

๘.๒.๑ กรณีหมู่บ้านเป้าหมายที่อยู่ในเขตเทศบาลเปลี่ยนเป็นชุมชน

๑) ให้เงินอุดหนุนตามโครงการ กข.คจ. ครัวเรือนเป้าหมาย คณะกรรมการ กข.คจ. ตลอดจนผลของการที่ได้ดำเนินงานที่ผ่านมาก่อนหน้านี้ ยังคงมีผลต่อไป

๒) ให้วาระการดำรงตำแหน่งของคณะกรรมการ กข.คจ.หมู่บ้าน ที่ได้มีการแต่งตั้งก่อนเปลี่ยนฐานะเป็นชุมชนในเขตเทศบาล คงนับเวลาต่อเนื่องไปจนกว่าจะครบวาระ

๓) ให้ถือว่าครัวเรือนเป้าหมายเดิมเป็นครัวเรือนเป้าหมายตามโครงการ กข.คจ. ต่อไป ส่วนการคัดเลือกและจัดลำดับบัญชีทะเบียนครัวเรือนเป้าหมายเพิ่มเติมให้ดำเนินการตามแนวทางที่กรมการพัฒนาชุมชนกำหนด

๘.๒.๒ กรณีหมู่บ้านถูกยุบตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่

๑) การยุบรวมหมู่บ้านทำให้มีเงินโครงการ กข.คจ. มากกว่าหนึ่งโครงการ เมื่อได้มีการชำระคืนเงินจากครัวเรือนเป้าหมายที่ยืมเงินแล้ว ให้หมู่บ้านที่มีการถูกยุบรวมส่งคืนเงินโครงการ กข.คจ. ของหมู่บ้าน ต่อคณะกรรมการ กข.คจ.อำเภอ โดยปฏิบัติตามแนวทางการส่งคืนเงินโครงการ กข.คจ.ของหมู่บ้านตามแนวทางที่กรมการพัฒนาชุมชนกำหนด

๒) เมื่อมีการยุบรวมหมู่บ้าน ให้คณะกรรมการ กข.คจ.หมู่บ้าน ระวังการปฏิบัติหน้าที่เป็นการชั่วคราว และจัดให้มีการคัดเลือกคณะกรรมการ กข.คจ.หมู่บ้าน ภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่การยุบรวมมีผลใช้บังคับ ส่วนการทั้งหลายที่ได้ดำเนินการอยู่ก่อนการยุบรวมยังคงดำเนินการได้ต่อไป

๓) ให้ถือว่าครัวเรือนเป้าหมายเดิมเป็นครัวเรือนเป้าหมายตามโครงการ กข.คจ. ต่อไป ส่วนการคัดเลือกและจัดลำดับบัญชีทะเบียนครัวเรือนเป้าหมายเพิ่มเติม ให้ดำเนินการตามแนวทางที่กรมการพัฒนาชุมชนกำหนด

๙. การส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานโครงการ กข.คจ.

ระดับจังหวัด

๑. ให้พัฒนาการจังหวัดกำกับให้หัวหน้ากลุ่มงาน พัฒนาการอำเภอ นักวิชาการพัฒนาชุมชนและพัฒนากุศลทุกคนได้ศึกษา และทำความเข้าใจในสาระสำคัญในระเบียบฯ พ.ศ.๒๕๕๓ และแนวทางปฏิบัติให้มีความชัดเจน

๒. ตระหนักในความสำคัญของงบประมาณตามโครงการ กข.คจ. ซึ่งเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนทุกระดับต้องมิบกพร่อง และมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการส่งเสริมสนับสนุนและติดตามดูแลให้คงอยู่และเกิดประโยชน์แก่ประชาชนกลุ่มเป้าหมายอย่างแท้จริง

๓. ไม่กระทำการใดๆ ในลักษณะเข้าไปสอดแทรก หรือแสวงหาประโยชน์จากงบประมาณของโครงการที่อาจส่งผลให้เกิดความเสียหายต่อโครงการ

๔. ตรวจสอบฐานะของเงินทุนในหมู่บ้านให้มีการบริหารจัดการและหมุนเวียนเป็นไปตามแนวทางและเป้าหมายของโครงการ หากพบความเสียหายหรือความไม่ถูกต้องให้หาแนวทางแก้ไขให้ถูกต้องโดยเร็ว

๕. จัดกิจกรรมเพื่อเพิ่มพูนความรู้ ความเข้าใจและทักษะเกี่ยวกับโครงการ กข.คจ. แก่เจ้าหน้าที่ทุกระดับ และตระหนักในหน้าที่รับผิดชอบ

๖. กำชับให้มีการมอบหมายการงานเมื่อมีการโยกย้ายโดยเคร่งครัดตามระเบียบวิธีการที่ราชการกำหนดไว้

๗. ให้เน้นย้ำในการใช้สมุดบันทึกสถานะหมู่บ้านโครงการ กข.คจ. ประจำอำเภอ ดังนี้

๑) นำประเด็นเรื่องสมุดบันทึกสถานะหมู่บ้านโครงการ กข.คจ. ประจำอำเภอ กำหนดเป็นวาระเพื่อพิจารณาในที่ประชุมพัฒนาการอำเภอประจำเดือน และควรปฏิบัติเป็นประจำโดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงระยะเวลาที่มีการโยกย้ายสับเปลี่ยนตำแหน่งหน้าที่

๒) เน้นย้ำให้พัฒนาการอำเภอปฏิบัติตามแนวทาง และขั้นตอนที่กำหนดไว้ในสมุดบันทึกสถานะหมู่บ้านโครงการ กข.คจ. ประจำอำเภอ ให้ครบถ้วน ถูกต้อง และสมบูรณ์ ต่อเนื่องเป็นปัจจุบัน ทั้ง ๓ ส่วน

- ส่วนที่ ๑ การบันทึกข้อมูลทะเบียนหมู่บ้านโครงการ กข.คจ.

- ส่วนที่ ๒ การบันทึกการส่งมอบและรับมอบเงินทุนหมู่บ้าน กข.คจ. ในความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน เมื่อมีการโยกย้ายสับเปลี่ยนตำแหน่งเจ้าหน้าที่

- **ส่วนที่ ๓** การบันทึกข้อมูลและสถานะของหมู่บ้านประกอบการส่งมอบและรับมอบตามส่วนที่ ๒ และการรายงานบันทึกการส่งมอบและรับมอบดังกล่าวให้จังหวัดทราบ

๓) ให้ถือเป็นหน้าที่สำคัญของพัฒนาการจังหวัด หัวหน้ากลุ่มงาน นักวิชาการพัฒนาชุมชนจังหวัด ในการนิเทศ และติดตามการดำเนินงานโครงการ กข.คจ.ระดับอำเภอ ที่ต้องตรวจสอบการปฏิบัติของพัฒนาการอำเภอ ให้ถูกต้อง ครบถ้วน

๔) ในกรณีที่สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอใด สมุดบันทึกสถานะหมู่บ้านสูญหาย ขอให้พัฒนาการอำเภอตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้วรายงานพัฒนาการจังหวัดทราบ พร้อมทั้งจัดทำสมุดบันทึกสถานะของหมู่บ้าน กข.คจ. ขึ้นใช้แทนด้วย สำหรับกรณีอำเภอที่ใช้สมุดบันทึกสถานะของหมู่บ้าน กข.คจ.หมดแล้ว ให้เก็บไว้เป็นเอกสารสำคัญของการดำเนินงานโครงการ กข.คจ. ประจำอำเภอ แล้วจัดทำขึ้นใช้แทนต่อไป

๕. พิจารณาผลความสำเร็จหรือข้อบกพร่องเสียหาย ของโครงการ กข.คจ. ในการประเมินผลการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ

๖. เน้นย้ำให้เจ้าหน้าที่ องค์กรและประชาชน ตระหนักในความสำคัญและ ทำความเข้าใจกระบวนการดำเนินงาน และมีส่วนร่วมทุกขั้นตอน

๗. สรุป วิเคราะห์ผล ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นให้ผู้ปฏิบัติและผู้เกี่ยวข้องทราบ เพื่อแก้ไขปรับปรุง

๘. ให้ประสานความร่วมมือกับพนักงานอัยการ และพนักงานสอบสวนในพื้นที่ดำเนินงานโครงการ กข.คจ. เมื่อเกิดกรณีความเสียหายเกี่ยวกับเงินอุดหนุนโครงการ กข.คจ. ดังนี้

๑) ประสานความร่วมมือเพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการ กข.คจ. ในเบื้องต้น เพื่อนำไปสู่การช่วยเหลือ แนะนำ

๒) ขอรับคำแนะนำในแนวทาง และขั้นตอนการปฏิบัติตามข้อกำหนดเกี่ยวกับการดำเนินการทางคดีที่ถูกต้อง

๓) ขอความร่วมมือให้ความรู้ ความเข้าใจในแนวทาง และขั้นตอนปฏิบัติตามกฎหมายเกี่ยวกับการดำเนินการทางคดีที่ถูกต้อง ในโอกาสจัดการประชุม ฝึกอบรมเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนตามโอกาสและความเหมาะสม

ระดับอำเภอ / ตำบล

๑. การประชุมพัฒนาการประจำเดือน ให้กำหนดระเบียบวาระการประชุมเกี่ยวกับโครงการ กข.คจ. เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ปัญหา อุปสรรค ข้อเสนอแนะ เพื่อนำเสนอที่ประชุมประจำเดือนของสำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด

๒. ให้สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ จัดทำคำสั่งอำเภอ โดยนายอำเภอเป็นผู้ลงนามในคำสั่งแต่งตั้ง และมอบหมายเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน(พัฒนากร) รับผิดชอบหมู่บ้าน กข.คจ. ให้ชัดเจนครบถ้วน เพื่อผลในการสนับสนุน ติดตาม และกำกับดูแลให้มีประสิทธิภาพ พร้อมทั้งปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมให้มีความต่อเนื่องเป็นปัจจุบัน เมื่อมีการโยกย้ายสับเปลี่ยนหน้าที่ และให้แจ้งจังหวัดทราบด้วยทุกครั้ง

๓. ให้เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนที่ติดตาม กำกับดูแลการพิจารณาอนุมัติเงินยืมของคณะกรรมการ กข.คจ. หมู่บ้าน อย่างใกล้ชิดเพื่อให้มีความเหมาะสมและเป็นไปได้

๔. พัฒนาการผู้รับผิดชอบต้องให้ความสนใจในการประกอบอาชีพของครัวเรือนเป้าหมาย ติดตาม แนะนำช่วยเหลืออย่างต่อเนื่องและจริงจัง

๕. จัดประชุมระหว่างคณะกรรมการ กข.คจ.หมู่บ้าน และครัวเรือนเป้าหมาย เพื่อทบทวนเพิ่มพูนความรู้เป็นระยะๆ และเชิญหน่วยงาน/ผู้ประกอบการที่ประสบความสำเร็จในอาชีพ ร่วมชี้แจงข้อมูลด้วย

๖. ให้เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนระดับอำเภอถือปฏิบัติในการใช้สมุดบันทึกสถานะหมู่บ้านโครงการแก้ไข ปัญหาความยากจน (กข.คจ.) ประจำอำเภอ โดย

๑) ให้ใช้สมุดบันทึกสถานะฯ ประจำสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ โดยให้พัฒนาการอำเภอ ควบคุมดูแลรับผิดชอบการบันทึกข้อมูลและถือเป็นเอกสารทะเบียนข้อมูลราชการสำคัญตามโครงการ กข.คจ.

๒) ให้บันทึกข้อมูลหมู่บ้าน กข.คจ. ในความรับผิดชอบของสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ ให้เป็นปัจจุบัน

๓) ให้บันทึกข้อมูลหมู่บ้านทุกครั้งที่มีการโยกย้าย สับเปลี่ยนตำแหน่งหน้าที่หรือพื้นที่ของ เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนผู้รับผิดชอบหมู่บ้าน กข.คจ. โดยให้ถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของการมอบหมายงานด้วย

๗. ให้จัดทำเอกสารสรุปข้อมูลในระดับหมู่บ้านและครัวเรือนที่ประสบผลสำเร็จในลักษณะของ กรณีตัวอย่างไว้ให้พร้อม และพิจารณาเป็นคราวๆ ไป ตามความสนใจเฉพาะพื้นที่

๑๐. การติดตามการดำเนินงานโครงการ กข.คจ.

๑. ให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องทุกระดับออกไปติดตาม/สนับสนุนอย่างต่อเนื่องและจริงจัง

๒. ให้จังหวัดกำหนดให้มีคณะกรรมการติดตามผลและเจ้าหน้าที่รับผิดชอบในระดับจังหวัด เป็นการเฉพาะ เพื่อร่วมฝึกอบรมเตรียมความพร้อม นิเทศติดตาม ตรวจสอบ รวบรวมข้อมูล และรายงาน

๓. ให้เจ้าหน้าที่ทุกระดับกำหนดแผนการติดตาม ตรวจสอบอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะหมู่บ้านที่ผลการ ตรวจสอบมีปัญหาข้อบกพร่อง เพื่อวิเคราะห์ผล ประเมินผลและแก้ไขข้อบกพร่อง

๔. ให้เจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด ตรวจสอบและแนะนำการลงบัญชี ของคณะกรรมการ กข.คจ.หมู่บ้าน ปีละ ๑ ครั้ง (ปีงบประมาณ) หรือให้เจ้าหน้าที่ของอำเภอช่วยตรวจสอบ แล้วรายงานผู้ว่าราชการจังหวัดทราบ

๕. การติดตาม นิเทศงานหมู่บ้าน กข.คจ. ของพัฒนาการจังหวัดและหัวหน้ากลุ่มงาน นักวิชาการ และ พัฒนาการอำเภอ ให้ติดตามและตรวจสอบการจัดทำข้อมูลผลความก้าวหน้าโครงการ กข.คจ. ทุกครั้ง หากพบ ไม่มีการติดตั้งไว้ และ/หรือไม่มีการจัดแสดงรายการข้อมูลตามแนวทางที่กรมการพัฒนาชุมชนกำหนด ให้ พิจารณาเร่งรัดและกำชับให้ดำเนินการให้ถูกต้องครบถ้วนโดยเร็ว

๖. ห้ามมิให้เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน สอดแทรกเป็นผู้รับ-จ่ายเงินสดของเงินทุนหรือเงินที่ครัวเรือนได้รับ หรือนำส่งคืนโดยเด็ดขาด หากพบว่ามีกรกระทำดังกล่าว กรมการพัฒนาชุมชนจะดำเนินการทางวินัยกับ ผู้เกี่ยวข้องทุกระดับ

๑๑. การรายงาน

๑. การรายงานภาวะหนี้สินและฐานะการเงินของครัวเรือนเป้าหมาย

๑.๑ ให้คณะกรรมการ กข.คจ.หมู่บ้าน รายงานภาวะหนี้สินและฐานะการเงินของครัวเรือน เป้าหมาย ให้อำเภอทราบเพื่อรายงานจังหวัด ปีละ ๒ ครั้ง ภายในวันที่ ๓๐ มีนาคม และวันที่ ๓๐ กันยายน ของทุกปี ตามแบบแนบท้ายระเบียบฯ พ.ศ.๒๕๕๓ ข้อ ๒๖ (๑)

๑.๒ ให้อำเภอตรวจสอบความถูกต้อง ครบถ้วนของข้อมูลก่อนรายงานให้จังหวัดทราบ

๑.๓ ให้จังหวัดตรวจสอบความถูกต้อง ครบถ้วนของข้อมูล ก่อนรายงานภาวะหนี้สินและฐานะ การเงินโครงการ กข.คจ.ของหมู่บ้านเป้าหมาย ให้กรมการพัฒนาชุมชนทราบ ภายในวันที่ ๓๐ กันยายน ของทุกปี ตามแบบแนบท้ายระเบียบฯ พ.ศ.๒๕๕๓ ข้อ ๒๖ (๒)

๑.๔ สำหรับหมู่บ้านที่มีปัญหาเงินทุนไม่ครบถ้วน ให้จังหวัดร่วมกับคณะกรรมการ กข.คจ.หมู่บ้าน ได้แก้ไขปัญหาล้างรายการผลสภาพปัญหาการบริหารเงินทุนโครงการ กข.คจ. ตามแบบแนบท้ายระเบียบฯ ให้กรมการพัฒนาชุมชนทราบพร้อมกับการรายงานภาวะหนี้สินและฐานะการเงินของครัวเรือนเป้าหมาย

๒. การรายงานผลความก้าวหน้าการดำเนินงานโครงการ กข.คจ.

๒.๑ ให้อำเภอรายงานผลความก้าวหน้าการดำเนินงานโครงการ กข.คจ. ให้จังหวัด ปีละ ๑ ครั้ง ตามแบบแนบท้ายระเบียบฯ พ.ศ.๒๕๕๓ ข้อ ๒๗ (แบบรายงานฐานข้อมูลหมู่บ้านและครัวเรือนเป้าหมายโครงการแก้ไขปัญหาคความยากจน (กข.คจ.))

๒.๒ ให้อำเภอตรวจสอบความถูกต้อง ครบถ้วนของข้อมูลก่อนรายงานให้จังหวัดทราบ

๒.๓ ให้จังหวัดตรวจสอบความถูกต้อง ครบถ้วนตามแบบรายงานฐานข้อมูลหมู่บ้านและครัวเรือนเป้าหมายโครงการแก้ไขปัญหาคความยากจน (กข.คจ.) ก่อนรายงานให้กรมการพัฒนาชุมชนทราบ ภายในวันที่ ๓๐ กันยายนของทุกปี

๑๒. การประเมินผลการพัฒนากิจกรรมหมู่บ้าน กข.คจ.

๑. ให้เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ ประเมินการพัฒนากิจกรรมหมู่บ้าน กข.คจ. ปี ละ ๑ ครั้ง ภายในเดือน กันยายนของทุกปี ตามแบบสำรวจข้อมูลการดำเนินงานโครงการ กข.คจ. เพื่อประเมินผลการพัฒนากิจกรรมหมู่บ้าน กข.คจ. ทั้งนี้ จังหวัด/อำเภอ สามารถดาวน์โหลดแบบสำรวจฯ ทางเว็บไซต์สำนักพัฒนาทุนและองค์การการเงินชุมชน

๒. ให้เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนอำเภอ เป็นผู้ประมวลผลข้อมูลตามจำนวนหมู่บ้านเป้าหมายที่ได้รับการสนับสนุนเงินทุนของอำเภอในแบบสรุปข้อมูลที่กรมการพัฒนาชุมชนกำหนด

๓. ให้อำเภอนำผลการประเมินบันทึกลงในแบบรายงานฐานข้อมูลหมู่บ้านและครัวเรือนเป้าหมายโครงการแก้ไขปัญหาคความยากจน (กข.คจ.) โดยให้บันทึกผลการประเมินลงในช่องระดับการพัฒนาหมู่บ้าน ตามแบบรายงานดังกล่าว

๔. ให้อำเภอตรวจสอบความถูกต้อง ครบถ้วนของข้อมูลก่อนส่งให้จังหวัด

๕. ให้จังหวัดสรุปผลการประเมินฯ ในภาพรวมของจังหวัด และตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล ตามแบบสรุปผลการประเมินฯ และแบบรายงานฐานข้อมูลหมู่บ้านและครัวเรือนเป้าหมายโครงการแก้ไขปัญหาคความยากจน (กข.คจ.) ในช่องระดับการพัฒนา ให้ข้อมูลครบถ้วนถูกต้อง

ผู้จัดเก็บข้อมูลและผู้ให้ข้อมูล

๑. ผู้จัดเก็บข้อมูล ได้แก่ เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน(พัฒนากร) ผู้รับผิดชอบพื้นที่ดำเนินโครงการ กข.คจ. ที่กำหนด

๒. ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ คณะกรรมการ กข.คจ.หมู่บ้าน ที่เป็นผู้รับผิดชอบการบริหารจัดการเงินทุนของหมู่บ้าน กข.คจ. ร่วมกันให้ข้อมูลแก่พัฒนากรผู้จัดเก็บข้อมูลในลักษณะการสอบถามประกอบการสัมภาษณ์

๑๓. การจัดตั้งเครือข่ายหมู่บ้าน กข.คจ.

๑. ให้จังหวัดทบทวนและส่งเสริมการจัดตั้งเครือข่ายหมู่บ้าน กข.คจ. ทั้งในระดับตำบล ระดับอำเภอ และระดับจังหวัด

๒. การจัดตั้งเครือข่ายหมู่บ้าน กข.คจ. ระดับตำบล และระดับอำเภอ ให้เป็นไปตามความเหมาะสมของแต่ละพื้นที่

โครงสร้างเครือข่ายหมู่บ้าน กข.คจ.

๑. เครือข่ายหมู่บ้าน กข.คจ.ระดับตำบล (นายอำเภอเป็นผู้แต่งตั้ง) ประกอบด้วย
 - ประธานคณะกรรมการ กข.คจ.หมู่บ้าน ทุกหมู่บ้าน
๒. เครือข่ายหมู่บ้าน กข.คจ.ระดับอำเภอ (นายอำเภอเป็นผู้แต่งตั้ง) ประกอบด้วย
 - ประธานเครือข่ายหมู่บ้าน กข.คจ.ระดับตำบล ทุกตำบล
 - ผู้แทนเครือข่ายหมู่บ้าน กข.คจ. ระดับตำบลๆ ละ ๑ คน
๓. เครือข่ายหมู่บ้าน กข.คจ.ระดับจังหวัด (ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้แต่งตั้ง) ประกอบด้วย
 - ประธานเครือข่ายหมู่บ้าน กข.คจ.อำเภอ ทุกอำเภอ
 - ผู้แทนเครือข่ายหมู่บ้าน กข.คจ.ระดับอำเภอๆ ละ ๑ คน

องค์ประกอบคณะกรรมการเครือข่ายหมู่บ้าน กข.คจ. ทั้ง ๓ ระดับ (ระดับตำบล อำเภอ และจังหวัด) ประกอบด้วยตำแหน่งดังต่อไปนี้

๑. ประธานเครือข่าย
๒. รองประธานเครือข่าย
๓. เลขานุการ
๔. ผู้ช่วยเลขานุการ
๕. กรรมการอื่นๆ ตามความจำเป็นและเหมาะสม

อำนาจหน้าที่

๑. ให้คณะกรรมการเครือข่ายหมู่บ้าน กข.คจ. มีหน้าที่ในการส่งเสริมความเข้มแข็งของหมู่บ้าน กข.คจ. สนับสนุนและประสานการดำเนินงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
๒. รายงานผลการดำเนินงาน โดย
 - คณะกรรมการเครือข่ายหมู่บ้าน กข.คจ.ระดับตำบล และอำเภอ รายงานให้นายอำเภอทราบ
 - คณะกรรมการเครือข่ายหมู่บ้าน กข.คจ. ระดับจังหวัด รายงานให้ผู้ว่าราชการจังหวัดทราบ
๓. ปฏิบัติหน้าที่อื่นๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

บันทึกข้อความ

รอง อพช.3
เลขที่รับ ๑๓๕
วันที่ ๒๕ ม.ค. ๖๒
เวลา ๑๑.๐๐ น.

๑ 25 ม.ค. ๖๒ นคช. 14.001

ส่วนราชการ สำนักพัฒนาทุนและองค์การการเงินชุมชน กลุ่มงานส่งเสริมการพัฒนาทุนชุมชน โทร. ๑๖๑๓๔

ที่ สทอ. ๒๓

วันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขออนุมัติดำเนินงานกิจกรรมเพิ่มศักยภาพคณะกรรมการโครงการแก้ไขปัญหาคความยากจน (กข.คจ.)

กิจกรรมย่อยที่ ๒ สนับสนุนการบริหารจัดการเงินทุนโครงการแก้ไขปัญหาคความยากจน (กข.คจ.)

เรียน อธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน

๑. เรื่องเดิม

อธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน ได้อนุมัติโครงการ/กิจกรรมตามแผนการปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ โครงการส่งเสริมการบริหารจัดการการเงินชุมชน กิจกรรมหลักส่งเสริมการดำเนินงานศูนย์จัดการกองทุนชุมชน ข้อ ๑.๔ เพิ่มศักยภาพคณะกรรมการโครงการแก้ไขปัญหาคความยากจน (กข.คจ.) งบประมาณ ๖,๔๘๘,๕๐๐ บาท (หกล้านสี่แสนแปดหมื่นแปดพันห้าร้อยบาทถ้วน) ประกอบด้วย ๒ กิจกรรมย่อย ดังนี้

กิจกรรมย่อยที่ ๑ ประชุมเชิงปฏิบัติการคณะกรรมการโครงการแก้ไขปัญหาคความยากจน (กข.คจ.) งบประมาณ ๖,๑๙๓,๕๐๐ บาท (หกล้านหนึ่งแสนเก้าหมื่นสามพันห้าร้อยบาทถ้วน) ดำเนินการโดยสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ จำนวน ๘๗๘ อำเภอ ในไตรมาส ๑ (เดือนธันวาคม ๒๕๖๑)

กิจกรรมย่อยที่ ๒ สนับสนุนการบริหารจัดการเงินทุนโครงการแก้ไขปัญหาคความยากจน (กข.คจ.) งบประมาณ ๒๔๕,๐๐๐ บาท (สองแสนเก้าหมื่นห้าพันบาทถ้วน) ดำเนินการโดยสำนักพัฒนาทุนและองค์การการเงินชุมชน ในเขตพื้นที่ ๑๘ เขตตรวจราชการ ดำเนินการในไตรมาส ๒ - ๓ (เดือนกุมภาพันธ์ - เมษายน ๒๕๖๒)

๒. ข้อเท็จจริง

สำนักพัฒนาทุนและองค์การการเงินชุมชน กำหนดดำเนินกิจกรรม ตามข้อ ๑ กิจกรรมย่อยที่ ๒ สนับสนุนการบริหารจัดการเงินทุนโครงการแก้ไขปัญหาคความยากจน (กข.คจ.) ในวงเงินงบประมาณ ๒๔๕,๐๐๐ บาท (สองแสนเก้าหมื่นห้าพันบาทถ้วน) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อติดตามการบริหารจัดการเงินทุนโครงการแก้ไขปัญหาคความยากจน (กข.คจ.) ของคณะกรรมการ กข.คจ. กำหนดดำเนินการระหว่างวันที่ ๔ กุมภาพันธ์ - ๕ เมษายน ๒๕๖๒ จำนวน ๑๘ จังหวัด รวม ๑๘ เขตตรวจราชการ ได้แก่ จังหวัดตรัง ปัตตานี ชัยนาท นครปฐม ราชบุรี อุดรธานี มุกดาหาร มหาสารคาม สุรินทร์ อำนาจเจริญ เชียงใหม่ แพร่ ประจวบคีรีขันธ์ สุราษฎร์ธานี ตาก พิจิตร ระยอง และจังหวัดสระแก้ว

๓. ขอกฎหมาย/หนังสือสั่งการ

๓.๑ พระราชกฤษฎีกาคำใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๕๓ ได้แก่ “มาตรา ๔” เบี้ยเลี้ยงเดินทางไปเบิกได้ในลักษณะเหมาจ่ายภายในวงเงินและเงื่อนไขที่กระทรวงการคลังกำหนด “มาตรา ๕” การเดินทางไปราชการที่จำเป็นต้องพักแรม เว้นแต่การพักแรม ซึ่งโดยปกติต้องพักแรมในยานพาหนะหรือการพักแรมในที่พักแรม ซึ่งทางราชการจัดที่พักไว้ให้แล้ว ให้ผู้เดินทางไปราชการเบิกค่าเช่าที่พักในลักษณะเหมาจ่ายหรือในลักษณะจ่ายจริงก็ได้ ทั้งนี้ภายในวงเงินและเงื่อนไขที่กระทรวงการคลังกำหนด (เอกสารแนบ ๑)

๓.๒ ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการอนุมัติให้เดินทางไปราชการและการจัดการประชุมของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๒๔ ข้อ ๑๑ (๔) กำหนดให้อธิบดีหรือหัวหน้าส่วนราชการขึ้นตรงมีอำนาจในการอนุมัติการเดินทางไปราชการในราชอาณาจักรของข้าราชการทุกตำแหน่งในสังกัด (เอกสารแนบ ๒)

/๓.๓ ระเบียบ...

๓.๓ ระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยการเบิกจ่ายค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ พ.ศ. ๒๕๕๐ (แก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๕๔) ข้อ ๕ การอนุมัติระยะเวลาเดินทางไปราชการให้ผู้มีอำนาจอนุมัติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการอนุมัติให้เดินทางไปราชการและการจัดการประชุมของทางราชการอนุมัติระยะเวลาเดินทางไปราชการล่วงหน้าหรือระยะเวลาหลังเสร็จสิ้นการปฏิบัติราชการได้ตามความจำเป็นและเหมาะสม (เอกสารแนบ ๓)

๓.๔ คำสั่งกรมการพัฒนาชุมชน ที่ ๑๑๐๔/๒๕๖๑ ลงวันที่ ๒ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๑ เรื่อง มอบหมายและมอบอำนาจในการปฏิบัติราชการแทนอธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน ข้อ ๔.๒ การขออนุมัติดำเนินงาน/กิจกรรมตามโครงการ ภายหลังจากที่ได้รับอนุมัติโครงการจากอธิบดีกรมการพัฒนาชุมชนแล้ว ให้เสนอขออนุมัติดำเนินงาน/กิจกรรมต่ออธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน โดยรองอธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน ที่รับผิดชอบกำกับดูแลหน่วยงานนั้น ๆ เป็นผู้ลงนามปฏิบัติราชการแทนอธิบดีกรมการพัฒนาชุมชนในการอนุมัติดำเนินงาน/กิจกรรมตามโครงการ ทั้งนี้ภายในวงเงินอนุมัติคราวหนึ่งไม่เกิน ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท (ห้าล้านบาทถ้วน) และข้อ ๔.๓ ให้รองอธิบดีกรมการพัฒนาชุมชนมีอำนาจในการสั่ง การอนุญาต การอนุมัติในการดำเนินการตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการอนุมัติให้เดินทางไปราชการและการจัดการประชุมของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๒๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม และตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยรพระราชการ พ.ศ. ๒๕๒๓ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (เอกสารแนบ ๔)

๔. ข้อเสนอ

เพื่อให้การดำเนินงานตามข้อ ๒ เป็นไปตามวัตถุประสงค์ สำนักพัฒนาทุนและองค์การการเงินชุมชน พิจารณาแล้วเห็นควรดำเนินการตามแผนการปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ (เอกสารแนบ ๕) ดังนี้

๔.๑ ขออนุมัติดำเนินการกิจกรรมย่อยที่ ๒ สนับสนุนการบริหารจัดการเงินทุนโครงการ แก้ไขปัญหาความยากจน (กข.คจ.) ระหว่างวันที่ ๔ กุมภาพันธ์ - ๕ เมษายน ๒๕๖๒ จำนวน ๑๘ จังหวัด รวม ๑๘ เขตตรวจราชการ งบประมาณ ๒๔๕,๐๐๐ บาท (สองแสนเก้าหมื่นห้าพันบาทถ้วน) โดยเบิกค่าใช้จ่ายจากงบประมาณตามกิจกรรมย่อยที่ ๒ สนับสนุนการบริหารจัดการเงินทุนโครงการแก้ไขปัญหาความยากจน (กข.คจ.) รายละเอียดตามประมาณการ (เอกสารแนบ ๖)

๔.๒ ขออนุมัติให้ข้าราชการสำนักพัฒนาทุนฯ จำนวน ๑๐ ราย ไปราชการตามข้อ ๒ กิจกรรมย่อยที่ ๒ สนับสนุนการบริหารจัดการเงินทุนโครงการแก้ไขปัญหาความยากจน (กข.คจ.) ระหว่างวันที่ ๔ กุมภาพันธ์ - ๕ เมษายน ๒๕๖๒ จำนวน ๑๘ จังหวัด รวม ๑๘ เขตตรวจราชการ (เอกสารแนบ ๗) โดยเบิกค่าใช้จ่ายจากงบประมาณตามกิจกรรมย่อยที่ ๒ สนับสนุนการบริหารจัดการเงินทุนโครงการแก้ไขปัญหาความยากจน (กข.คจ.)

๔.๓ ขออนุมัติใช้รถยนต์ราชการ พร้อมพนักงานขับรถยนต์ จำนวน ๕ ราย (เอกสารแนบ ๘) ไปราชการระหว่างวันที่ ๔ กุมภาพันธ์ - ๕ เมษายน ๒๕๖๒ โดยเบิกค่าน้ำมันเชื้อเพลิง ทางด่วน และค่าซ่อมกรณีฉุกเฉินจากงบประมาณตามกิจกรรมย่อยที่ ๒ สนับสนุนการบริหารจัดการเงินทุนโครงการแก้ไขปัญหาความยากจน (กข.คจ.)

๔.๔ จัดทำหนังสือถึงผู้ว่าราชการจังหวัด ๑๘ จังหวัด ประกอบด้วย จังหวัดตรัง ปัตตานี ชัยนาท นครปฐม ราชบุรี อุตรธานี มุกดาหาร มหาสารคาม สุรินทร์ อำนาจเจริญ เชียงใหม่แพร่ ประจวบคีรีขันธ์ สุราษฎร์ธานี ตาก พิจิตร ระยอง และจังหวัดสระแก้ว เพื่อเตรียมความพร้อมของกิจกรรมฯ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หากเห็นชอบโปรดอนุมัติ ตามข้อ ๔.๑ - ๔.๓ และลงนามในหนังสือตามข้อ ๔.๔ ที่เสนอมาพร้อมนี้

อนุมัติ

ลงนามแล้ว

(นายโชคชัย แก้วป่อง)

รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน

(นายทรงพล วิชัยขัทคะ)

ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาทุนและองค์การการเงินชุมชน

๒๓ มี.ค. ๒๕๖๒

(นายโชคชัย แก้วป่อง)

รองอธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน

๒๕ มี.ค. ๒๕๖๒

ที่ มท ๐๔๐๗.๕/ว ๐๒๐๒

กรมการพัฒนาชุมชน

ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา
๕ ธันวาคม ๒๕๕๐ อาคารรัฐประศาสนภักดี ชั้น ๓
ถนนแจ้งวัฒนะ เขตหลักสี่ กทม. ๑๐๒๑๐

๒๕ มกราคม ๒๕๖๒

เรื่อง การดำเนินกิจกรรมสนับสนุนการบริหารจัดการเงินทุนโครงการแก้ไขปัญหาคาความยากจน (กข.คจ.)

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. ประเด็นติดตามการบริหารจัดการเงินทุนโครงการ กข.คจ. จำนวน ๑ ชุด
๒. กำหนดการ จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วยกรมการพัฒนาชุมชน กำหนดดำเนินกิจกรรมสนับสนุนการบริหารจัดการเงินทุนโครงการแก้ไขปัญหาคาความยากจน (กข.คจ.) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อติดตามการบริหารจัดการเงินทุนโครงการแก้ไขปัญหาคาความยากจน (กข.คจ.) ของคณะกรรมการ กข.คจ. ระหว่างวันที่ ๔ กุมภาพันธ์ - ๕ เมษายน ๒๕๖๒ จำนวน ๑๘ จังหวัด รวม ๑๘ เขตตรวจราชการ ได้แก่ จังหวัดตรัง ปัตตานี ชัยนาท นครปฐม ราชบุรี อุตรดิตถ์ มุกดาหาร มหาสารคาม สุรินทร์ อำนาจเจริญ เชียงใหม่แพร่ ประจวบคีรีขันธ์ สุราษฎร์ธานี ตาก พิจิตร ระยอง และจังหวัดสระแก้ว

เพื่อให้การดำเนินงานตามกิจกรรมฯ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ จึงขอให้จังหวัดมอบหมายสำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด เตรียมความพร้อมตามประเด็นติดตามการบริหารจัดการเงินทุนโครงการ กข.คจ. และแจ้งประสานให้กลุ่มเป้าหมายเข้าร่วมกิจกรรมฯ ตามกำหนดการ รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑ และ ๒

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการ

ขอแสดงความนับถือ

(นายโชคชัย แก้วป่อง)

รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน

สำนักพัฒนาทุนและองค์การการเงินชุมชน

กลุ่มงานส่งเสริมการพัฒนาทุนชุมชน

โทร. ๐ ๒๑๔๑ ๖๑๓๔

โทรสาร ๐ ๒๑๔๓ ๘๙๐๘

กรมการพัฒนาชุมชน : เศรษฐกิจฐานรากมั่นคงและชุมชนพึ่งตนเองได้ ภายในปี ๒๕๖๔

แบบติดตามการดำเนินงานโครงการแก้ไขปัญหาคความยากจน (กข.คจ.) ปี 2562

1. ท่านมีแนวทางส่งเสริมสนับสนุนการขับเคลื่อนการดำเนินงานโครงการแก้ไขปัญหาคความยากจน (กข.คจ.) ภายในจังหวัดของท่าน อย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

2. สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดของท่านเคยได้รับงบประมาณสนับสนุนอื่นใด นอกเหนือจากงบประมาณฯ ของกรมฯ เพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานโครงการแก้ไขปัญหาคความยากจน (กข.คจ.) หรือไม่ หากมี งบประมาณสนับสนุนแล้ว เป็นจำนวนเท่าไร และนำไปขับเคลื่อนอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

3. ปัจจุบันสถานการณ์โครงการแก้ไขปัญหาคความยากจน (กข.คจ.) ของจังหวัดท่านเป็นอย่างไร

.....

.....

.....

4. ปัญหา อุปสรรค และการแก้ไขปัญหาโครงการแก้ไขปัญหาคความยากจน (กข.คจ.)

.....

.....

.....

5. ทิศทาง/วิธีการ/การดำเนินงานโครงการแก้ไขปัญหาคความยากจน (กข.คจ.) ในอนาคต

.....

.....

.....

6. ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

แบบการติดตามสถานะหมู่บ้าน โครงการแก้ไขปัญหาคความยากจน (กข.คจ.) ปี 2562

1. ข้อมูลทั่วไป

- 1) ได้รับงบประมาณเมื่อ ปี พ.ศ.....
- 2) ประชากรทั้งหมดในหมู่บ้าน จำนวน.....ครัวเรือน
- 3) จำนวนประชากรทั้งหมดในหมู่บ้าน จำนวน.....คน
- 4) ครัวเรือนเป้าหมาย.....ครัวเรือน
- 5) ปัจจุบันครัวเรือนเป้าหมายยืมเงิน.....ครัวเรือน จำนวน.....บาท
- 6) ครัวเรือนเป้าหมายที่ได้รับเงินยืมแล้ว มีรายได้ผ่านเกณฑ์ จปฐ. จำนวน.....ครัวเรือน
- 7) ครัวเรือนเป้าหมายที่ยืมเงินไปประกอบอาชีพประสบความสำเร็จเกิดการเพิ่มรายได้จริง มีจำนวน.....ครัวเรือน และสามารถเป็นตัวอย่างกับครัวเรือนเป้าหมายอื่น จำนวน.....ครัวเรือน

(ให้คัดเลือกครัวเรือนเป้าหมายที่เป็นตัวอย่างแก่ครัวเรือนอื่นสามารถเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ได้ 2 - 3 คร.)

- (1).....ประกอบอาชีพ.....
- (2).....ประกอบอาชีพ.....
- (3).....ประกอบอาชีพ.....

2. บัญชีคุมเงินโครงการ กข.คจ. (บาท)

- 1) เงินโครงการ กข.คจ.....บาท
- 2) จำนวนเงินบริจาค.....บาท
- 3) เงินสนับสนุนจากโครงการอื่น ๆ.....บาท
- 4) ดอกเบี้ยเงินฝากธนาคาร.....บาท
- 5) เงินอื่น ๆ.....บาท

3. ภาวะหนี้สินและฐานะการเงินโครงการ กข.คจ. ในปัจจุบัน (บาท)

- 1) เงินสดในมือ.....บาท
- 2) เงินที่ฝากธนาคาร.....บาท
- 3) เงินที่ครัวเรือนยืม.....บาท จำนวน.....ครัวเรือน
- 4) เงินที่ครัวเรือนค้างชำระ.....บาท จำนวน.....ครัวเรือน
- 5) เงินทุนที่มีปัญหา.....บาท
- 6) เงินทุนที่เสียหาย.....บาท

4. โครงสร้างคณะกรรมการ กข.คจ. หมู่บ้าน และการบริหารจัดการเงินทุน กข.คจ.

- 1) การได้มาของคณะกรรมการ กข.คจ. หมู่บ้าน 7 - 9 คน โดยวิธีไหน อย่างไร

.....

- 2) การประชุมของคณะกรรมการ กข.คจ. หมู่บ้าน กำหนดอย่างไร (ครั้ง/เดือน/ปี)

.....

3) การปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการ กข.คจ. หมู่บ้าน เป็นอย่างไร

.....

.....

4) วิธีการคัดเลือกครัวเรือนเป้าหมายของคณะกรรมการ กข.คจ. หมู่บ้าน อย่างไร

.....

.....

5) การติดตาม สนับสนุนการประกอบอาชีพครัวเรือนเป้าหมายมีหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

6) การจัดทำทะเบียน เอกสารบัญชี การอนุมัติโครงการ/เงินยืม มีขั้นตอน วิธีการ อย่างไร

.....

.....

7) มีการกำหนด/ข้อบังคับที่ใช้ในการดำเนินงานโครงการ กข.คจ. ให้สอดคล้องกับระเบียบฯ หรือไม่ อย่างไร

.....

.....

5. ด้านเงินทุนและการบริหารเงินกองทุน กข.คจ.

1) การหมุนเวียนเงินยืมให้กับครัวเรือนเป้าหมาย ครบถ้วนตามทะเบียนฯ หรือไม่ อย่างไร

.....

.....

2) การจัดสรรเงินทุน กข.คจ. ให้แก่ครัวเรือนเป้าหมาย พิจารณาอย่างไร

.....

.....

3) ครัวเรือนเป้าหมายนำเงินยืมไปใช้ประโยชน์ตามโครงการหรือไม่ อะไรบ้าง

.....

.....

4) ครัวเรือนเป้าหมาย มีการออมเงินกับกลุ่มกองทุนชุมชนใดบ้าง และเพื่ออะไร

.....

.....

6. ปัญหา/อุปสรรค/ข้อจำกัดในการดำเนินงาน โครงการ กข.คจ. ที่ผ่านมามีหรือไม่

★ (ถ้ามี) ท่านมีวิธีการแก้ไขปัญหา/อุปสรรค ที่เกิดขึ้นเหล่านั้นอย่างไร ให้บอกขั้นตอนกระบวนการ

.....

.....

7. สิ่งสำคัญที่ทำให้โครงการ กข.คจ. ในหมู่บ้านของท่านประสบความสำเร็จ คืออะไร

★ ปัจจัยแห่งความสำเร็จ มีอะไรบ้าง อย่างไร

.....

.....

8. ตั้งแต่เริ่มได้งบประมาณ หมู่บ้าน/ คณะกรรมการ/ครัวเรือนเป้าหมายได้อะไรจากโครงการ กข.คจ.

.....

.....

สำหรับเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนอำเภอ
(หมู่บ้าน กข.คจ. ที่มีปัญหา/เสียหาย)

แบบรายงานกรณีความเสียหายเกี่ยวกับเงินทุนโครงการ กข.คจ.

โครงการ กข.คจ. บ้าน.....

ข้อมูล ณ วันที่.....

[illegible]

สรุปผลกิจกรรมสนับสนุน การบริหารเงินทุน โครงการแก้ไขปัญหาคความยากจน (กข.คจ.)

กลุ่มงานส่งเสริมการพัฒนาทุนชุมชน
สำนักพัฒนาทุนและองค์การการเงินชุมชน

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

พ.ศ. ๒๕๖๕

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๖ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๕

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

เป็นปีที่ ๕๑ ในรัชกาลปัจจุบัน

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการ

โปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

โดยที่สมควรมีกฎหมายว่าด้วยความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและ

ยินยอมของรัฐสภา ดังต่อไปนี้

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า "พระราชบัญญัติความรับผิดชอบของ
เจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๖๕"

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๒* พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศใน

ราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

*[ร.ก.๒๕๖๕/๖๐ก/๒๕/๑๔ พุทธศักราช ๒๕๖๕]

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๓ บรรดากฎหมาย กฎ และข้อบังคับใด ๆ ในส่วนที่มีบัญญัติไว้แล้วใน
พระราชบัญญัตินี้หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้แทน

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

"เจ้าหน้าที่" หมายความว่า ข้าราชการ พนักงาน ลูกจ้าง หรือผู้

ปฏิบัติงานประเภทอื่น ไม่ว่าจะเป็นการแต่งตั้งในฐานะเป็นกรรมการหรือฐานะอื่นใด

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

"หน่วยงานของรัฐ" หมายความว่า กระทรวง ทบวง กรม หรือ

ส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นและมีฐานะเป็นกรม ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น

และรัฐวิสาหกิจที่จัดตั้งขึ้นโดยพระราชบัญญัติหรือพระราชกฤษฎีกา และให้หมายความรวมถึง

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานหน่วยงานอื่นของรัฐที่มีพระราชกฤษฎีกากำหนดให้เป็นหน่วยงานของรัฐตามพระราชบัญญัตินี้ด้วย

มาตรา ๕ หน่วยงานของรัฐต้องรับผิดชอบผู้เสียหายในผลแห่งละเมิดที่เจ้าหน้าที่ของตนได้กระทำการปฏิบัติหน้าที่ ในกรณีนี้ผู้เสียหายอาจฟ้องหน่วยงานของรัฐดังกล่าวได้โดยตรง แต่จะฟ้องเจ้าหน้าที่ไม่ได้

ถ้าการละเมิดเกิดจากเจ้าหน้าที่ซึ่งไม่ได้สังกัดหน่วยงานของรัฐแห่งใดให้ถือว่ากระทรวงการคลังเป็นหน่วยงานของรัฐที่ต้องรับผิดชอบตามวรรคหนึ่ง

มาตรา ๖ ถ้าการกระทำละเมิดของเจ้าหน้าที่มิใช่การกระทำการปฏิบัติหน้าที่เจ้าหน้าที่ต้องรับผิดชอบในการนั้นเป็นการเฉพาะตัว ในกรณีนี้ผู้เสียหายอาจฟ้องเจ้าหน้าที่ได้โดยตรง แต่จะฟ้องหน่วยงานของรัฐไม่ได้

มาตรา ๗ ในคดีที่ผู้เสียหายฟ้องหน่วยงานของรัฐ ถ้าหน่วยงานของรัฐเห็นว่า เป็นเรื่องที่เจ้าหน้าที่ต้องรับผิดชอบหรือต้องร่วมรับผิดชอบ หรือในคดีที่ผู้เสียหายฟ้องเจ้าหน้าที่ถ้าเจ้าหน้าที่เห็นว่า เป็นเรื่องที่หน่วยงานของรัฐต้องรับผิดชอบหรือต้องร่วมรับผิดชอบ หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ดังกล่าวมีสิทธิขอให้ศาลที่พิจารณาคดีนั้นอยู่เรียกเจ้าหน้าที่หรือหน่วยงานของรัฐแล้วแต่กรณีเข้ามาเป็นคู่ความในคดี

ถ้าศาลพิพากษายกฟ้องเพราะเหตุที่หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ที่ถูกฟ้องมิใช่ผู้ต้องรับผิดชอบ ให้ขยายอายุความฟ้องผู้ที่ต้องรับผิดชอบซึ่งมิได้ถูกเรียกเข้ามาในคดีออกไปถึงหกเดือนนับแต่วันที่คำพิพากษานั้นถึงที่สุด

มาตรา ๘ ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ผู้เสียหายเพื่อการละเมิดของเจ้าหน้าที่ ให้หน่วยงานของรัฐมีสิทธิเรียกให้เจ้าหน้าที่ผู้ทำละเมิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทนดังกล่าวแก่หน่วยงานของรัฐได้ ถ้าเจ้าหน้าที่ได้กระทำการนั้นไปด้วยความจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง สิทธิเรียกให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนตามวรรคหนึ่งจะมีได้เพียงใดให้คำนึงถึงระดับความร้ายแรงแห่งการกระทำและความเป็นธรรมในแต่ละกรณีเป็นเกณฑ์โดยมิต้องให้ใช้เต็มจำนวนของความเสียหายก็ได้

ถ้าการละเมิดเกิดจากความผิดหรือความบกพร่องของหน่วยงานของรัฐหรือระบบการดำเนินงานส่วนรวม ให้หักส่วนแห่งความรับผิดชอบดังกล่าวออกด้วย

ในกรณีที่การละเมิดเกิดจากเจ้าหน้าที่หลายคน มิให้นำหลักเรื่องลูกหนี้ร่วมมาใช้บังคับและเจ้าหน้าที่แต่ละคนต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนเฉพาะส่วนของตนเท่านั้น

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๕ ถ้าหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ได้ใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่

ผู้เสียหาย สิทธิที่จะเรียกให้อีกฝ่ายหนึ่งชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ตนให้มีกำหนดอายุความหนึ่ง

ปีนับแต่วันที่หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ได้ใช้ค่าสินไหมทดแทนนั้นแก่ผู้เสียหาย

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๑๐ ในกรณีที่เจ้าหน้าที่เป็นผู้กระทำละเมิดต่อหน่วยงานของรัฐไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานของรัฐที่ผู้นั้นอยู่ในสังกัดหรือไม่ ถ้าเป็นการกระทำในการปฏิบัติหน้าที่การเรียก

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ร้องค่าสินไหมทดแทนจากเจ้าหน้าที่ให้นับบทบัญญัติมาตรา ๘ มาใช้บังคับโดยอนุโลม แต่ถ้ามิ

ใช่การกระทำในการปฏิบัติหน้าที่ให้บังคับตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนจากเจ้าหน้าที่ทั้งสองประการตามวรรคหนึ่ง

ให้มีกำหนดอายุความสองปีนับแต่วันที่หน่วยงานของรัฐรู้ถึงการละเมิดและรู้ตัวเจ้าหน้าที่ ผู้จะพึง

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ต้องใช้ค่าสินไหมทดแทน และกรณีที่หน่วยงานของรัฐเห็นว่าเจ้าหน้าที่ผู้นั้นไม่ต้องรับผิดชอบ แต่

กระทรวงการคลังตรวจสอบแล้วเห็นจะต้องรับผิดชอบ ให้สิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนนั้นมี

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

กำหนดอายุความหนึ่งปีนับแต่วันที่หน่วยงานของรัฐมีคำสั่งตามความเห็นของกระทรวงการคลัง

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๑๑ ในกรณีที่ผู้เสียหายเห็นว่า หน่วยงานของรัฐต้องรับผิดชอบ

มาตรา ๕ ผู้เสียหายจะยื่นคำขอต่อหน่วยงานของรัฐให้พิจารณาชดใช้ค่าสินไหมทดแทนสำหรับ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ความเสียหายที่เกิดขึ้นแก่ตนก็ได้ ในการนี้หน่วยงานของรัฐต้องออกใบรับคำขอให้ไว้เป็นหลักฐาน

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

และพิจารณาคำขอนั้นโดยไม่ชักช้า เมื่อหน่วยงานของรัฐมีคำสั่งเช่นใดแล้วหากผู้เสียหายยังไม่

พอใจในผลการวินิจฉัยของหน่วยงานของรัฐก็ให้มีสิทธิร้องทุกข์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยร้อง

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ทุกข์ตามกฎหมายว่าด้วยคณะกรรมการกฤษฎีกาได้ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ตนได้รับแจ้งผล

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ให้หน่วยงานของรัฐพิจารณาคำขอที่ได้รับตามวรรคหนึ่งให้แล้วเสร็จภายใน

หนึ่งร้อยแปดสิบวัน หากเรื่องใดไม่อาจพิจารณาได้ทันในกำหนดนั้นจะต้องรายงานปัญหาและ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

อุปสรรคให้รัฐมนตรีเจ้าสังกัดหรือกำกับหรือควบคุมดูแลหน่วยงานของรัฐแห่งนั้นทราบและ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ขออนุมัติขยายระยะเวลาออกไปได้ แต่รัฐมนตรีดังกล่าวจะพิจารณาอนุมัติให้ขยายระยะเวลา

ให้อีกได้ไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวัน

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๑๒ ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนที่หน่วยงานของรัฐ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ได้ใช้ให้แก่ผู้เสียหายตามมาตรา ๘ หรือในกรณีที่เจ้าหน้าที่ต้องใช้ค่าสินไหมทดแทนเนื่องจาก

เจ้าหน้าที่ผู้นั้นได้กระทำละเมิดต่อหน่วยงานของรัฐตามมาตรา ๑๐ ประกอบกับมาตรา ๘ ให้

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

หน่วยงานของรัฐที่เสียหายมีอำนาจออกคำสั่งเรียกให้เจ้าหน้าที่ผู้นั้นชำระเงินดังกล่าวภายในเวลา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานที่กำหนดการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๑๓ ให้คณะรัฐมนตรีจัดให้มีระเบียบเพื่อให้เจ้าหน้าที่ซึ่งต้องรับผิดชอบ

มาตรา ๘ และมาตรา ๑๐ สามารถผ่อนชำระเงินที่จะต้องรับผิดชอบได้โดยคำนึงถึงรายได้ฐานะ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ครอบครัวและความรับผิดชอบ และพฤติการณ์แห่งกรณีประกอบด้วย

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๑๔ เมื่อได้มีการจัดตั้งศาลปกครองขึ้นแล้ว สิทธิร้องทุกข์ต่อคณะกรรมการกฤษฎีกา

กรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ตามมาตรา ๑๑ ให้ถือว่าเป็นสิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครอง

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๑๕ ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

บรรหาร ศิลปอาชา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

นายกรัฐมนตรี

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

คำสั่งกรมการพัฒนาชุมชน
ที่ ๐๖๕๖ /๒๕๖๒
เรื่อง การจัดตั้ง “กองนิติการ”
.....

เพื่อให้การดำเนินงานทางด้านกฎหมายเป็นไปด้วยความคล่องตัวในการบริหารงานของกรมการพัฒนาชุมชน ภายใต้กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย พ.ศ. ๒๕๕๒ และเป็นไปตามมติที่ประชุมคณะทำงานศึกษาการแบ่งงานและหน้าที่รับผิดชอบของส่วนราชการ และการปรับปรุงกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย (ครั้งที่ ๒) เมื่อวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ ได้มีมติให้ความเห็นชอบในหลักการแล้ว อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓๑ และ ๓๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๕ จึงจัดตั้งส่วนราชการภายในเพิ่มเติม ระดับกอง ชื่อ “กองนิติการ” ชื่อย่อ “กน” โดยให้มีหน้าที่รับผิดชอบ ดังนี้

ข้อ ๑ กองนิติการ มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับงานระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง งานนิติกรรมสัญญา งานสอบสวน ตรวจสอบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเรื่องร้องเรียน งานความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ การดำเนินคดีอาญา คดีแพ่ง คดีปกครอง และคดีอื่นที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของกรมการพัฒนาชุมชน งานเกี่ยวกับการบังคับคดีและใช้มาตรการบังคับทางปกครอง การให้คำปรึกษาและความเห็นทางด้านกฎหมาย การเผยแพร่ให้ความรู้ทางด้านกฎหมาย และปฏิบัติหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้องตามที่ได้รับมอบหมาย

ข้อ ๒ ให้แบ่งโครงสร้างภายใน ออกเป็น ๓ กลุ่มงาน ๑ ฝ่าย ดังนี้

- ๒.๑ กลุ่มงานคดีและนิติกรรมสัญญา
- ๒.๒ กลุ่มงานสอบสวน
- ๒.๓ กลุ่มงานวิชาการและพัฒนากฎหมาย
- ๒.๔ ฝ่ายอำนวยการ

ข้อ ๓ กลุ่มงานคดีและนิติกรรมสัญญา มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการตรวจ ปรับ ยกร่าง นิติกรรมสัญญา การดำเนินการทางด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสัญญา การรวบรวมข้อเท็จจริง ข้อกฎหมาย พยานหลักฐาน เพื่อดำเนินคดีหรือประสานพนักงานอัยการในการดำเนินคดีอาญา คดีแพ่ง คดีปกครอง และคดีอื่นที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของกรมการพัฒนาชุมชน การเจรจา โกล่เกลี่ย และประนอมข้อพิพาทในชั้นอัยการ และชั้นศาล การดำเนินการเกี่ยวกับการบังคับคดี การสืบหาหลักทรัพย์หรือทรัพย์สินของลูกหนี้ ตามคำพิพากษา รวมทั้งประสานเจ้าพนักงานบังคับคดีเพื่อยึดหรืออายัดทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษา และปฏิบัติงานอื่นที่เกี่ยวข้องตามที่ได้รับมอบหมาย

/ข้อ ๔ กลุ่มงาน...

ข้อ ๔ กลุ่มงานสอบสวน มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการสอบสวน การตรวจสอบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเรื่องร้องเรียน การสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ การให้ความเห็นเกี่ยวกับผู้ต้องรับผิดชอบและค่าสินไหมทดแทนที่ต้องชดใช้ในความรับผิดชอบทางละเมิด การจัดทำคำสั่งทางปกครอง การตรวจสอบคำอุทธรณ์หรือคำโต้แย้งคำสั่งทางปกครอง การเข้ามาตรวจการบังคับทางปกครอง การสืบหาหลักฐานหรือทรัพย์สินของผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครอง รวมทั้งดำเนินการหรือประสานเจ้าพนักงานบังคับคดีเพื่อยึดหรืออายัดทรัพย์สินของผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครอง และปฏิบัติงานอื่นที่เกี่ยวข้องตามที่ได้รับมอบหมาย

ข้อ ๕ กลุ่มงานวิชาการและพัฒนากฎหมาย มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับ ตรวจ ปรับหรือยกร่างกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ หรือบทบัญญัติอื่นที่มีผลบังคับเป็นการทั่วไป การวิเคราะห์และประเมินผลสัมฤทธิ์ของการบังคับใช้กฎหมาย การจัดทำข้อเสนอเกี่ยวกับกฎหมายของกรมการพัฒนาชุมชน การให้คำปรึกษาแนะนำ ตอบข้อหารือ และให้ความเห็นทางด้านกฎหมายเกี่ยวกับการวินิจฉัยตีความบทบัญญัติแห่งกฎหมาย การบังคับใช้กฎหมายและการปฏิบัติราชการของกรมการพัฒนาชุมชน การเผยแพร่ให้ความรู้ทางด้านกฎหมาย จัดฝึกอบรม จัดทำคู่มือ และเอกสารกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับงานพัฒนาชุมชน การปฏิบัติงานด้านเลขานุการคณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกรมการพัฒนาชุมชน และปฏิบัติงานอื่นที่เกี่ยวข้องตามที่ได้รับมอบหมาย

ข้อ ๖ ฝ่ายอำนวยการ มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการปฏิบัติงานบริหารทั่วไป งานสารบรรณ งานการเจ้าหน้าที่ งานการเงินและบัญชี งานพัสดุ งานประชาสัมพันธ์ งานควบคุมภายใน งานบริหารความเสี่ยง งานพัฒนาประสิทธิภาพ งานพัฒนาชุมชนใสสะอาด งานจัดการความรู้ของกองนิติการ และปฏิบัติงานอื่นที่เกี่ยวข้องตามที่ได้รับมอบหมาย

ข้อ ๗ ให้ผู้อำนวยการกองนิติการ เป็นผู้รับผิดชอบการปฏิบัติราชการตามคำสั่งนี้ และให้มีอำนาจในการบังคับบัญชาข้าราชการ พนักงาน และลูกจ้างของกองนิติการ

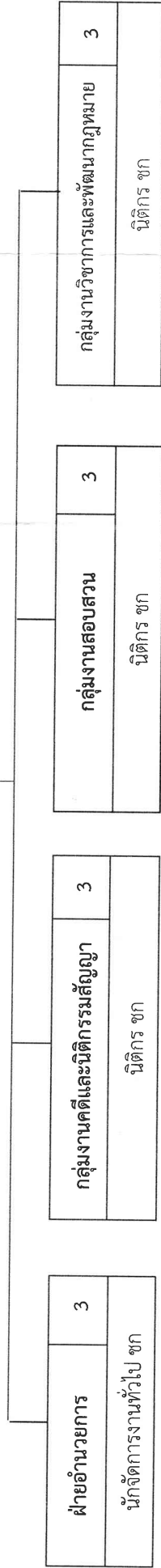
ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๖ เดือนธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๒

(นายสุทธิพงษ์ จุลเจริญ)
อธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน

กรอบอัตรากำลังของกองนิติการ กรมการพัฒนาชุมชน

กองนิติการ	13
นิติกรชำนาญการพิเศษ	

เจ้าพนักงานธุรการ (ปจ/ชก) - 2

นิติกร (ปจ/ชก) - 2

(หรือนักวิชาการพัฒนาชุมชน ที่มีวุฒิ
การศึกษาด้านนิติศาสตร์)

นิติกร (ปจ/ชก) - 2

(หรือนักวิชาการพัฒนาชุมชน ที่มีวุฒิ
การศึกษาด้านนิติศาสตร์)

นิติกร (ปจ/ชก) - 2

(หรือนักวิชาการพัฒนาชุมชน ที่มีวุฒิ
การศึกษาด้านนิติศาสตร์)

ให้นำอัตรากำลังในตำแหน่งนิติกร ซึ่งเป็นพนักงานกองทุนของสำนักงานพัฒนาชุมชน (สกส.) มาเสริมในกลุ่มงานต่าง ๆ ดังนี้

- 1) กลุ่มงานคดีและนิติกรรมสัญญา จำนวน 2 ตำแหน่ง
- 2) กลุ่มงานสอบสวน จำนวน 3 ตำแหน่ง
- 3) กลุ่มงานวิชาการและพัฒนากฎหมาย จำนวน 1 ตำแหน่ง

หมายเหตุ :

เนื่องจากอัตรากำลังในตำแหน่งนิติกรของกรมฯ มีไม่เพียงพอสำหรับใช้ในการแต่งตั้งผู้มาปฏิบัติหน้าที่ในกองนิติการ จึงอาจใช้การแต่งตั้งข้าราชการที่มีวุฒิด้านนิติศาสตร์จากสังกัดอื่นมาปฏิบัติหน้าที่ รวมทั้งใช้อัตรากำลังพนักงานกองทุน (ส่วนหนึ่ง) ของสำนักงานกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี (สภส.) ในตำแหน่งนิติกร มาปฏิบัติหน้าที่ด้วย

ส่วนในการจัดทำกรอบพนักงานราชการ รอบที่ 5 (พ.ศ. 2564 - 2567) ในปี 2564 กองการเจ้าหน้าที่จะเสนอขออัตราตำแหน่งนิติกร มาเพิ่มต่อไป

✍

ด่วนที่สุด

ที่ มท ๐๔๐๓.๒/ว ๒๓๕๑

ถึง สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดทุกจังหวัด

กรมการพัฒนาชุมชน ขอส่งสำเนาคำสั่งกรมการพัฒนาชุมชน เรื่อง การมอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจในการบริหารงบประมาณแทนอธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน โดยได้ยกเลิกคำสั่งกรมการพัฒนาชุมชน ที่ ๕๑๔/๒๕๕๖ ลงวันที่ ๒๕ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๖ และออกคำสั่งใหม่ให้สอดคล้องกับระเบียบว่าด้วยการบริหารงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ เพื่อให้การใช้จ่ายงบประมาณของส่วนราชการเป็นไปด้วยความรอบคอบ รัดกุม อยู่ภายใต้กรอบวินัยการเงินการคลัง อย่างเหมาะสม คุ่มค่า และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติการกิจของหน่วยงาน รายละเอียดตามสำเนาคำสั่งกรมการพัฒนาชุมชน ที่ ๑๐๑๐/๒๕๖๒ ลงวันที่ ๒๘ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๒ ที่แนบ

จึงเรียนมาเพื่อทราบและพิจารณาดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง

กองคลัง

กลุ่มงานบริหารงบประมาณ

โทร. ๐-๒๑๔๑-๖๓๗๐

โทรสาร ๐-๒๑๔๓-๘๙๒๗

คำสั่งกรมการพัฒนาชุมชน

ที่ ๑๐๑๐ /๒๕๖๒

เรื่อง มอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจในการบริหารงบประมาณแทนอธิบดี

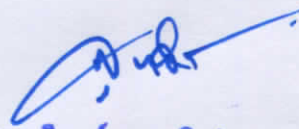
ตามที่กรมการพัฒนาชุมชน ได้มีคำสั่งที่ ๕๑๔/๒๕๕๖ ลงวันที่ ๒๕ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๖ มอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการจังหวัด มีอำนาจในการบริหารงบประมาณแทนอธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน ตามข้อ ๑๘, ๒๔, ๒๕ และ ๒๖ แห่งระเบียบว่าด้วยการบริหารงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม นั้น

เนื่องจากสำนักงานงบประมาณได้ปรับปรุงแก้ไขระเบียบว่าด้วยการบริหารงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการมอบอำนาจดังกล่าวข้างต้น ทั้งนี้เพื่อให้การใช้จ่ายงบประมาณของส่วนราชการเป็นไปด้วยความรอบคอบ รัดกุม อยู่ภายใต้กรอบวินัยการเงินการคลัง อย่างเหมาะสม คุ่มค่า และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติภารกิจของหน่วยงาน

ดังนั้น เพื่อให้สอดคล้องกับการปรับปรุงแก้ไขระเบียบว่าด้วยการบริหารงบประมาณดังกล่าว อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓๘ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม และมาตรา ๒๒ แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการมอบอำนาจ พ.ศ. ๒๕๕๐ จึงให้ยกเลิกคำสั่งกรมการพัฒนาชุมชน ที่ ๕๑๔/๒๕๕๖ ลงวันที่ ๒๕ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๖ และมอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจในการบริหารงบประมาณแทนอธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน ตามข้อ ๒๕, ๒๖, ๒๗, ๒๘ และ ๒๙ แห่งระเบียบว่าด้วยการบริหารงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ และข้อ ๘ ตามหลักเกณฑ์ว่าด้วยการใช้งบประมาณรายจ่าย การโอนเงินจัดสรรหรือการเปลี่ยนแปลงเงินจัดสรร พ.ศ. ๒๕๖๒ โดยให้ความเห็นชอบในกรณีที่ผู้ว่าราชการจังหวัดมอบอำนาจต่อให้พัฒนาการจังหวัด ทั้งนี้ เมื่อได้ดำเนินการในการบริหารงบประมาณตามอำนาจที่ได้รับมอบดังกล่าวไปในเรื่องใด ขอให้รายงานกรมการพัฒนาชุมชนทราบภายในกำหนด ๗ วัน นับแต่วันที่ได้ดำเนินการเสร็จสิ้นแล้วด้วย

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๒๕ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๒

(นายสุเทพพงษ์ จุลเจริญ)
อธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน

ด่วนที่สุด

ที่ มท ๐๔๑๖.๔/ว ๑๙๖๖

กรมการพัฒนาชุมชน

ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา

อาคารรัฐประศาสนภักดี (ทิศใต้) ชั้น ๓

ถนนแจ้งวัฒนะ เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ ๑๐๒๑๐

๒๖ สิงหาคม ๒๕๖๒

เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข เกี่ยวกับการใช้จ่ายเงินประเภทเงินทุนหมุนเวียนและประเภทเงินอุดหนุน
ของกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๒

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด (ประธานอนุกรรมการบริหารกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีระดับจังหวัด)

สิ่งที่ส่งมาด้วย หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข เกี่ยวกับการใช้จ่ายเงินประเภทเงินทุนหมุนเวียนและประเภท
เงินอุดหนุนของกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๒ จำนวน ๑ ชุด

ด้วยคณะกรรมการบริหารกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี ได้มีมติที่ประชุมคณะกรรมการ
บริหารกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี ครั้งที่ ๑/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๖๒ และครั้งที่ ๒/๒๕๖๒
เมื่อวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ เห็นชอบให้แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข เกี่ยวกับการ
ใช้จ่ายเงินประเภทเงินทุนหมุนเวียนและประเภทเงินอุดหนุนของกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี
ในเรื่องคุณสมบัติของผู้ขอรับการสนับสนุน เรื่องการคืนเงินซึ่งสมาชิกผู้กู้ยืมแล้วไม่สามารถดำเนินการ
ตามโครงการได้ และหลักเกณฑ์พื้นฐานในการพิจารณาโครงการประเภทเงินอุดหนุน

เพื่อให้เป็นไปตามมติที่ประชุมคณะกรรมการบริหารกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีดังกล่าวข้างต้น
กรมการพัฒนาชุมชนจึงขอแจ้งหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข เกี่ยวกับการใช้จ่ายเงินประเภทเงินทุนหมุนเวียนและ
ประเภทเงินอุดหนุนของกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๒ รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณาดำเนินการ

ขอแสดงความนับถือ

(นายนิสิต จันทรสมวงศ์)

อธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน

ประธานอนุกรรมการบริหารกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี

สำนักงานกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี

โทร. ๐ ๒๑๔๑ ๓๐๘๑

โทรสาร ๐ ๒๑๔๓ ๗๙๘๗

กรมการพัฒนาชุมชน : เศรษฐกิจฐานรากมั่นคงและชุมชนพึ่งตนเองได้ ภายในปี ๒๕๖๔

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข เกี่ยวกับการใช้จ่ายเงินประเภทเงินทุนหมุนเวียน
และประเภทเงินอุดหนุนของกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๒

เพื่อให้การพิจารณาเกี่ยวกับการใช้จ่ายเงินประเภทเงินทุนหมุนเวียนและประเภทเงินอุดหนุนของกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับสถานการณ์การบริหารจัดการหนี้ค้างชำระของกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีในปัจจุบัน อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๑๙ วรรคสอง ของข้อบังคับคณะกรรมการบริหารกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีว่าด้วยการบริหารกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี พ.ศ. ๒๕๕๙ และมติที่ประชุมคณะกรรมการบริหารกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี ครั้งที่ ๑ /๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๖๒ ครั้งที่ ๒/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ และครั้งที่ ๓/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๖๒ จึงแก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข เกี่ยวกับการใช้จ่ายเงินประเภทเงินทุนหมุนเวียนและประเภทเงินอุดหนุนของกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๒ ดังนี้

๑. หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข เกี่ยวกับการใช้จ่ายเงินประเภทเงินทุนหมุนเวียนและประเภทเงินอุดหนุนของกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๒ ใช้บังคับถัดจากวันประกาศเป็นต้นไป

๒. ให้ยกเลิกหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข เกี่ยวกับการใช้จ่ายเงินประเภทเงินทุนหมุนเวียนและประเภทเงินอุดหนุนของกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี พ.ศ. ๒๕๕๙ ข้อ ๓.๑ (๑) เรื่องคุณสมบัติของผู้ขอรับการสนับสนุน และให้ใช้ข้อความดังต่อไปนี้แทน

๓.๑ คุณสมบัติของผู้ขอรับการสนับสนุน

(๑) เป็นสมาชิกประเภทบุคคลธรรมดา ซึ่งรวมตัวกันตั้งแต่สามคนขึ้นไป หรือสมาชิกประเภทองค์กรสตรี

๓. ให้ยกเลิกหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข เกี่ยวกับการใช้จ่ายเงินประเภทเงินทุนหมุนเวียนและประเภทเงินอุดหนุนของกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี พ.ศ. ๒๕๕๙ ข้อ ๓.๕ (๑) เรื่องการคืนเงิน และให้ใช้ข้อความดังต่อไปนี้แทน

๓.๕ การคืนเงิน

(๑) เมื่อครบกำหนดการชำระคืนเงินกู้ตามสัญญาให้สมาชิกคืนเงินเข้าบัญชีกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีจังหวัดหรือกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีกรุงเทพมหานครแล้วแต่กรณี ตามแนวทางที่สำนักงานกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีกำหนด

กรณีที่สมาชิกได้รับเงินสนับสนุนจากกองทุนแล้วแต่ไม่สามารถดำเนินการตามโครงการได้ ให้ตัวแทนสมาชิกประเภทบุคคลธรรมดา หรือผู้มีอำนาจทำการแทน หรือผู้ซึ่งได้รับมอบฉันทะจากสมาชิกประเภทองค์กรสตรี โอนเงินคืนเข้าบัญชีกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีจังหวัดหรือกรุงเทพมหานคร ภายในเจ็ดวันทำการนับแต่วันรับเงินโอน หากไม่โอนเงินคืนภายในกำหนดจะต้องเสียดอกเบี้ยในอัตราดอกเบี้ยผิดนัดของจำนวนเงินที่ต้องส่งคืน

กรณีสมาชิกผิดนัดชำระหนี้ตามสัญญาต้องเสียเบี้ยปรับ หรือดอกเบี้ยในอัตรามิผิดนัดตามที่ระบุไว้ในสัญญา

๔. ให้ยกเลิกหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข เกี่ยวกับการใช้จ่ายเงินประเภทเงินทุนหมุนเวียน และประเภทเงินอุดหนุนของกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี พ.ศ. ๒๕๕๙ ข้อ ๔.๒ (๔) เรื่องหลักเกณฑ์พื้นฐาน ในการพิจารณาโครงการประเภทเงินอุดหนุน และให้ใช้ข้อความดังต่อไปนี้แทน

๔.๒ หลักเกณฑ์พื้นฐานในการพิจารณาโครงการประเภทเงินอุดหนุน

(๔) เป็นโครงการที่มีวงเงินไม่เกินสองแสนบาท กรณีวงเงินเกินสองแสนบาท และดำเนินโครงการภายในจังหวัดอันเป็นที่ตั้งองค์กรที่ขอรับการสนับสนุน ให้คณะอนุกรรมการบริหารกองทุน พัฒนาบทบาทสตรีระดับจังหวัดและกรุงเทพมหานครแล้วแต่กรณี พิจารณาให้ความเห็นชอบแล้วเสนอต่อ คณะกรรมการบริหารกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีเพื่อพิจารณาอนุมัติ

กรณีวงเงินเกินสองแสนบาทและดำเนินโครงการที่มีกลุ่มเป้าหมายครอบคลุมหลายจังหวัด นอกพื้นที่ตั้งองค์กรที่ขอรับการสนับสนุน ให้เสนอต่อคณะกรรมการบริหารกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี เพื่อพิจารณาอนุมัติโดยใช้งบประมาณส่วนกลางของสำนักงานกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี

ประกาศ ณ วันที่ ๒๖ เดือนสิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๒

(นายนิสิต จันทรสมวงศ์)

อธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน

ประธานกรรมการบริหารกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี

แนวทางการดำเนินงานโครงการแก้ไขปัญหาความยากจน (กข.คจ.)

ภายใต้ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการบริหารและการใช้จ่ายเงินโครงการแก้ไขปัญหาความยากจน

พ.ศ.๒๕๕๓

(แนบท้ายหนังสือกรมการพัฒนาชุมชน ที่ มท ๐๔๐๗.๔/ว ๑๕๙ ลงวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔)

เพื่อให้การดำเนินงานตามโครงการแก้ไขปัญหาความยากจน (กข.คจ.) เป็นไปตามแนวทางปฏิบัติที่กรมการพัฒนาชุมชนส่งเสริม สนับสนุน รวมทั้งป้องกันมิให้เกิดกรณีความเสียหายขึ้น โดยไม่ขัดหรือแย้งกับระเบียบของทางราชการ และเป็นไปตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการบริหารและการใช้จ่ายเงินโครงการแก้ไขปัญหาความยากจน พ.ศ.๒๕๕๓ กรมการพัฒนาชุมชนจึงได้มีแนวทางการดำเนินงานโครงการแก้ไขปัญหาความยากจน (กข.คจ.) เพื่อให้เจ้าหน้าที่และผู้เกี่ยวข้องถือปฏิบัติ ดังนี้

๑. การแต่งตั้งคณะกรรมการอำนวยการแก้ไขปัญหาความยากจน

ให้จังหวัดและอำเภอ แต่งตั้งคณะกรรมการอำนวยการแก้ไขปัญหาความยากจนจังหวัด คณะกรรมการอำนวยการแก้ไขปัญหาความยากจนอำเภอ และคณะกรรมการอำนวยการแก้ไขปัญหาความยากจนตำบล (ตามระเบียบฯ พ.ศ.๒๕๕๓ ข้อ ๘) โดยมีองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ ดังนี้

๑.๑ คณะกรรมการอำนวยการแก้ไขปัญหาความยากจนจังหวัด จำนวนไม่เกิน ๑๑ คน (ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้ลงนามแต่งตั้ง) ประกอบด้วย

- รองผู้ว่าราชการจังหวัดที่รับผิดชอบงานพัฒนาชุมชน เป็นประธาน
- ผู้แทนของหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง เป็นกรรมการ
- ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดับจังหวัด เป็นกรรมการ
- ผู้ทรงคุณวุฒิระดับจังหวัด ที่มีความรู้ความสามารถด้านการบริหารจัดการเงินทุนชุมชน เป็นกรรมการ
- พัฒนาการจังหวัด เป็นกรรมการและเลขานุการ
- หัวหน้ากลุ่มงานที่รับผิดชอบงานโครงการ กข.คจ. เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

อำนาจหน้าที่

- ส่งเสริมความเข้มแข็งของเครือข่ายหมู่บ้าน กข.คจ.
- สนับสนุนและประสานงาน
- กำกับดูแล ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการดำเนินงาน
- ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

๑.๒ คณะกรรมการอำนวยการแก้ไขปัญหาความยากจนอำเภอ จำนวนไม่เกิน ๙ คน (นายอำเภอเป็นผู้ลงนามแต่งตั้ง) ประกอบด้วย

- นายอำเภอ/ปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้ากิ่งประจำกิ่งอำเภอ เป็นประธาน
- ผู้แทนของหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง เป็นกรรมการ
- ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอ เป็นกรรมการ
- ผู้ทรงคุณวุฒิในอำเภอที่มีความรู้ความสามารถด้านการบริหารจัดการเงินทุนชุมชน เป็นกรรมการ
- พัฒนาการอำเภอ/กิ่งอำเภอ เป็นกรรมการและเลขานุการ
- นักวิชาการพัฒนาชุมชนผู้รับผิดชอบโครงการ กข.คจ. เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

อำนาจหน้าที่

- (๑) ส่งเสริมความเข้มแข็งของเครือข่ายหมู่บ้าน กข.คจ.
- (๒) สนับสนุนและประสานงาน
- (๓) บริหารจัดการเงินทุนโครงการ กข.คจ.อำเภอ
- (๔) กำกับดูแล ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการดำเนินงาน
- (๕) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

๑.๓ คณะกรรมการอำนวยการแก้ไขปัญหาความยากจนระดับตำบล จำนวนไม่เกิน ๗ คน (นายอำเภอเป็นผู้ลงนามแต่งตั้ง) ประกอบด้วย

- (๑) ปลัดอำเภอผู้ประสานงานประจำตำบล เป็นประธาน
- (๒) ผู้แทนหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง เป็นกรรมการ
- (๓) ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในตำบล เป็นกรรมการ
- (๔) ประธานคณะกรรมการ กข.คจ.หมู่บ้าน เป็นกรรมการ
- (๕) ผู้ทรงคุณวุฒิในตำบลที่มีความรู้ความสามารถด้านการบริหารจัดการเงินทุนชุมชน เป็นกรรมการ
- (๖) พัฒนาการผู้รับผิดชอบประจำตำบล เป็นกรรมการและเลขานุการ

อำนาจหน้าที่

- (๑) ส่งเสริมความเข้มแข็งของเครือข่ายหมู่บ้าน กข.คจ.ภายในตำบล
- (๒) สนับสนุนและประสานงาน
- (๓) กำกับดูแล ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการดำเนินงาน
- (๔) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

๒. การแต่งตั้งคณะกรรมการ กข.คจ.หมู่บ้าน

ให้เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนประสาน สนับสนุน หมู่บ้านเป้าหมายตามโครงการ กข.คจ. ดำเนินการ ดังนี้

๒.๑ หมู่บ้านเป้าหมายตามโครงการ กข.คจ. จัดให้มีการประชุมในระดับหมู่บ้านเพื่อคัดเลือกคณะกรรมการ กข.คจ.หมู่บ้าน

๒.๒ ให้พิจารณาคัดเลือก กำหนดตัวบุคคล และองค์ประกอบ (ตามระเบียบฯ พ.ศ.๒๕๕๓ ข้อ ๙)

๒.๓ ให้ผู้ที่ได้รับคัดเลือกเป็นคณะกรรมการ กข.คจ.หมู่บ้าน เลือกกันเองเพื่อทำหน้าที่ประธานคณะกรรมการ รองประธานคณะกรรมการ เลขานุการ ผู้ช่วยเลขานุการ และกรรมการอื่นตามความจำเป็นและเหมาะสม และแจ้งผลการคัดเลือกพร้อมรายชื่อคณะกรรมการ กข.คจ. หมู่บ้าน ให้อำเภอทราบ

๒.๔ ให้เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบจัดทำร่างคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการ กข.คจ.หมู่บ้าน โดยกำหนดวาระการดำรงตำแหน่งและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ กข.คจ.หมู่บ้าน (ตามระเบียบฯ พ.ศ.๒๕๕๓ ข้อ ๙ และข้อ ๑๐)

๒.๕ ให้เจ้าหน้าที่เสนอร่างคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการ กข.คจ.หมู่บ้าน เสนอนายอำเภอลงนามแต่งตั้งเป็นรายหมู่บ้านให้ครบทุกหมู่บ้าน

๒.๖ อำเภอมอบคำสั่งฯ ให้คณะกรรมการ กข.คจ.หมู่บ้าน ติดตามประกาศบนแผ่นป้ายถาวรที่ศูนย์ปฏิบัติการของหมู่บ้านหรือในที่เปิดเผยของชุมชน จำนวน ๑ ชุด และเก็บรักษาไว้ที่สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ จำนวน ๑ ชุด

๒.๗ ให้พัฒนาการผู้รับผิดชอบประจำตำบล กำกับ ดูแลให้มีการมอบหมายงานในความรับผิดชอบระหว่างคณะกรรมการ กข.คจ.หมู่บ้านชุดเดิม และคณะกรรมการ กข.คจ.หมู่บ้าน ที่ได้รับการแต่งตั้งใหม่ ให้ครบถ้วนถูกต้อง และให้มีหลักฐานการมอบหมายงานตามแบบที่กรมการพัฒนาชุมชนกำหนด (แบบมอบหมายงานคณะกรรมการ กข.คจ.หมู่บ้าน)

๒.๘ ในกรณีที่คณะกรรมการ กข.คจ.หมู่บ้าน ลดลงเหลือจำนวนน้อยกว่า ๒ ใน ๓ จากที่ได้รับการแต่งตั้งเนื่องจากเหตุต่างๆ อาทิเช่น เสียชีวิต เปลี่ยนบทบาทหน้าที่หรืออื่นๆ และไม่สามารถบริหารจัดการในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ให้เสนอแต่งตั้งเพิ่มเติมให้ครบถ้วนตามองค์ประกอบที่กำหนด

๓. การคัดเลือกและจัดทำบัญชีทะเบียนครัวเรือนเป้าหมาย

“ครัวเรือนเป้าหมาย” หมายถึง ครัวเรือนในหมู่บ้านเป้าหมายตามโครงการ กข.คจ. ที่มีรายได้เฉลี่ยต่อคนต่อปีต่ำกว่าเกณฑ์ความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.)

แนวทางการคัดเลือกและจัดทำบัญชีทะเบียนครัวเรือนเป้าหมาย ดังนี้

๓.๑ ให้คณะกรรมการ กข.คจ.หมู่บ้าน คัดเลือกครัวเรือนยากจนที่มีรายได้เฉลี่ยต่ำกว่าเกณฑ์ (จปฐ.) ตามข้อมูล (จปฐ.) ปีที่ได้รับงบประมาณดำเนินการ โดยจัดทำบัญชีทะเบียนครัวเรือนเป้าหมายเรียงลำดับไว้ และให้เป็นครัวเรือนเป้าหมายผู้มีสิทธิยืมเงินทุนตามโครงการ กข.คจ.

(๑) กรณีที่มีครัวเรือนมีรายได้ต่ำกว่าเกณฑ์ (จปฐ.) เพิ่มขึ้นภายหลัง ให้ถือเป็นครัวเรือนเป้าหมายผู้มีสิทธิยืมเงินทุน กข.คจ.เพิ่มเติม

(๒) ให้ปรับปรุงบัญชีทะเบียนครัวเรือนเป้าหมายให้เป็นปัจจุบันทุกปี โดยยึดครัวเรือนเป้าหมายเดิมเป็นหลัก และให้นำรายชื่อครัวเรือนเป้าหมายที่เกิดขึ้นใหม่ตาม(๑) ต่อท้ายในบัญชีทะเบียนครัวเรือนเป้าหมายเดิม โดยให้ครัวเรือนเป้าหมายตามบัญชีทะเบียนครัวเรือนเป้าหมายที่จัดไว้ครั้งแรก ได้ยืมจนครบถ้วนก่อน จึงให้ครัวเรือนเป้าหมายที่เกิดขึ้นภายหลังได้ยืม ในลำดับถัดไป

๓.๒ กรณีครัวเรือนเป้าหมาย ในหมู่บ้าน กข.คจ. มีรายได้เฉลี่ยผ่านเกณฑ์ (จปฐ.) ครบทุกครัวเรือน แต่ครัวเรือนเป้าหมายยังไม่บรรลุวัตถุประสงค์ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต ให้คณะกรรมการ กข.คจ.หมู่บ้าน บริหารเงินทุนโครงการ กข.คจ. ให้ครัวเรือนเป้าหมายใช้เป็นเงินทุนในการประกอบอาชีพ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตครัวเรือนเป้าหมายให้บรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าว

๔. การพิจารณาอนุมัติโครงการและเงินยืม

ให้คณะกรรมการ กข.คจ. หมู่บ้าน พิจารณาอนุมัติโครงการและเงินยืมตามลำดับบัญชีทะเบียนครัวเรือนเป้าหมาย และต้องได้รับความเห็นชอบจากพัฒนาการผู้รับผิดชอบประจำตำบล มีแนวทางปฏิบัติ ดังนี้

๔.๑ ให้พิจารณาอนุมัติโครงการและเงินยืมแก่ครัวเรือนเป้าหมาย ตามบัญชีทะเบียนครัวเรือนเป้าหมาย ที่ได้จัดทำไว้ครั้งแรกได้ยืมจนครบถ้วนก่อน จึงให้ครัวเรือนเป้าหมายที่เกิดขึ้นใหม่ภายหลัง ได้ยืมในลำดับถัดไป

๔.๒ กรณีหมู่บ้านที่ครัวเรือนมีรายได้ผ่านเกณฑ์ (จปฐ.) ครบทุกครัวเรือน ให้คณะกรรมการ กข.คจ.หมู่บ้าน พิจารณาอนุมัติโครงการและเงินยืมแก่ครัวเรือนเป้าหมาย ที่ยังไม่บรรลุวัตถุประสงค์ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตใช้เป็นเงินทุนในการประกอบอาชีพเพื่อสร้างรายได้ สำหรับพัฒนาคุณภาพชีวิตต่อไป

๕. การทำสัญญาออมเงินตามโครงการ กข.คจ.

แนวทางการทำสัญญาออมเงินทุน กข.คจ. ตามแบบที่แนบท้ายระเบียบฯ ให้ดำเนินการ ดังนี้

๕.๑ ให้เลขานุการคณะกรรมการ กข.คจ.หมู่บ้าน แจ้งให้หัวหน้าครัวเรือนเป้าหมายหรือผู้แทนที่ได้รับอนุมัติโครงการและเงินออม มาทำสัญญาออมเงิน ภายใน ๓ วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งการอนุมัติโครงการและเงินออม

๕.๒ ให้เลขานุการคณะกรรมการ กข.คจ. หมู่บ้าน รายงานผลการอนุมัติเงินออมให้อำเภอรอบ และปิดประกาศให้ทราบโดยทั่วกัน ณ ศูนย์ปฏิบัติการหมู่บ้านโครงการ กข.คจ. หรือในที่เปิดเผยของชุมชน

๕.๓ ในการทำสัญญาออมเงิน ให้ประธานคณะกรรมการ กข.คจ.หมู่บ้าน และหัวหน้าครัวเรือนเป้าหมายหรือผู้แทน เป็นคู่สัญญา และเป็นผู้มีอำนาจลงนามในสัญญา ในกรณีที่ประธานคณะกรรมการ กข.คจ.หมู่บ้าน ไม่อยู่หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธานคณะกรรมการ กข.คจ.หมู่บ้าน หรือกรรมการที่คณะกรรมการ กข.คจ.หมู่บ้านมอบหมาย เป็นผู้ลงนามในสัญญาออมเงินแทน

๕.๔ ให้ทำสัญญาออมเงินทุน กข.คจ. ตามแบบที่กำหนด (แนบท้ายระเบียบฯ พ.ศ.๒๕๕๓ ข้อ ๑๙) จำนวน ๓ ชุด โดยส่งมอบและเก็บไว้เป็นหลักฐานฝ่ายละ ๑ ชุด ดังนี้

๑) หัวหน้าครัวเรือนเป้าหมายผู้ออมเงิน	จำนวน ๑ ชุด
๒) คณะกรรมการ กข.คจ.หมู่บ้าน	จำนวน ๑ ชุด
๓) นายอำเภอ (มอบให้สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ)	จำนวน ๑ ชุด

๖. การส่งคืนเงินโครงการ กข.คจ.หมู่บ้าน

แนวทางการส่งคืนเงินโครงการ กข.คจ.ของหมู่บ้าน เพื่อไปรวมเป็นเงินโครงการ กข.คจ.อำเภอ ให้ดำเนินการ ดังนี้

๖.๑ กรณีหมู่บ้านเป้าหมายตามโครงการ กข.คจ. ดำเนินการบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการ กข.คจ. (ตามระเบียบฯ พ.ศ.๒๕๕๓ ข้อ ๒๓) วัตถุประสงค์ของโครงการ กข.คจ. คือ “...เพื่อกระจายโอกาสให้คนยากจนระดับครัวเรือนในหมู่บ้านเป้าหมายมีเงินทุนในการประกอบอาชีพเพื่อเพิ่มรายได้ และพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนยากจนให้ดีขึ้นตามเกณฑ์ความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) ...”

๖.๑.๑ กรณีหมู่บ้านที่มีครัวเรือนเป้าหมายรายได้ผ่านเกณฑ์ (จปฐ.) ครบทุกครัวเรือน แต่ครัวเรือนเป้าหมายยังคงต้องได้รับการพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้นต่อไป ให้หมู่บ้านยังคงสามารถดำเนินการขับเคลื่อนโครงการ กข.คจ. ต่อไปได้ โดยให้ถือปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการบริหารและการใช้จ่ายเงินโครงการแก้ไขปัญหาความยากจน พ.ศ.๒๕๕๓

๖.๑.๒ กรณีหมู่บ้านที่มีครัวเรือนเป้าหมายรายได้ผ่านเกณฑ์ (จปฐ.) ครบทุกครัวเรือน และครัวเรือนเป้าหมายได้รับการพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้นแล้ว ให้ส่งคืนเงินโครงการ กข.คจ.ของหมู่บ้าน ไปรวมเป็นเงินทุนโครงการ กข.คจ.อำเภอ โดยดำเนินการ ดังนี้

๑) ให้คณะกรรมการ กข.คจ.หมู่บ้าน จัดประชุมคณะกรรมการและครัวเรือนเป้าหมายและที่ประชุมต้องมีการลงมติโดยเสียงข้างมากของที่ประชุมเห็นชอบ ในการส่งคืนเงินโครงการ กข.คจ. ของหมู่บ้าน

๒) ให้คณะกรรมการ กข.คจ.หมู่บ้าน แจ้งการส่งคืนเงิน กข.คจ.ของหมู่บ้าน ให้คณะกรรมการอำนวยการ กข.คจ.อำเภอรอบ โดยไม่ชักช้า นับแต่วันที่ได้มีการจัดประชุมและที่ประชุมลงมติเห็นชอบการส่งคืนเงิน พร้อมแนบสำเนาบันทึกการประชุมด้วย

๓) ให้คณะกรรมการ กข.คจ.หมู่บ้าน ส่งคืนเงินทุนโครงการ กข.คจ. จำนวน ๒๘๐,๐๐๐ บาท โดยโอนเงินเข้าบัญชี “เงินทุน กข.คจ.อำเภอ” ภายใน ๗ วันทำการ นับแต่วันที่ได้แจ้งส่งคืนเงินกับ คณะกรรมการอำนวยการ กข.คจ. อำเภอ

๔) ให้คณะกรรมการ กข.คจ. หมู่บ้าน แจ้งคณะกรรมการอำนวยการ กข.คจ.อำเภอทราบ พร้อมแนบสำเนาหลักฐานการโอนเงินโครงการ กข.คจ.ของหมู่บ้าน เข้าบัญชี “เงินทุน กข.คจ.อำเภอ” และ รับหลักฐานการส่งคืนเงินโครงการ กข.คจ.ของหมู่บ้านจากคณะกรรมการอำนวยการ กข.คจ.อำเภอ เพื่อเก็บไว้เป็นหลักฐาน

๖.๒ กรณีหมู่บ้านที่อยู่ในเขตเทศบาลใดเปลี่ยนเป็นชุมชน หรือถูกยุบตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่ และการยุบรวมนั้นทำให้มีเงินโครงการ กข.คจ. มากกว่าหนึ่งโครงการ (ตามระเบียบฯ พ.ศ.๒๕๕๓ ข้อ ๓๐)

เมื่อมีการยุบรวมนั้นทำให้มีเงินโครงการ มากกว่าหนึ่งโครงการให้หมู่บ้านที่มีการยุบรวมนั้น คงมีเงินโครงการ กข.คจ. เพียงหนึ่งโครงการ ซึ่งได้มีการชำระคืนเงินจากครัวเรือนเป้าหมายแล้ว ส่วนที่เกินจากหนึ่งโครงการนั้นให้ดำเนินการส่งคืนต่อคณะกรรมการอำนวยการ กข.คจ.อำเภอ การส่งคืนเงินโครงการ กข.คจ.หมู่บ้าน ให้ดำเนินการ ดังนี้

๑) ให้พัฒนากรผู้รับผิดชอบประจำตำบล จัดประชุมคณะกรรมการ กข.คจ.หมู่บ้าน และ ครัวเรือนเป้าหมายทั้งสองหมู่บ้าน ที่ถูกยุบรวมนั้นตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่ เพื่อชี้แจงทำความเข้าใจเกี่ยวกับการส่งคืนเงินโครงการ กข.คจ.ของหมู่บ้าน ไปรวมเป็นเงินทุนโครงการ กข.คจ.อำเภอ

๒) ให้คณะกรรมการ กข.คจ.หมู่บ้าน แจ้งการส่งคืนเงิน กข.คจ.ของหมู่บ้าน ให้อำเภอทราบ โดยไม่ชักช้า นับแต่วันที่ได้มีการประชุมชี้แจงทำความเข้าใจ

๓) ให้คณะกรรมการ กข.คจ.หมู่บ้าน ส่งคืนเงินทุนโครงการ กข.คจ. จำนวน ๒๘๐,๐๐๐ บาท โดยโอนเงินเข้าบัญชี “เงินทุน กข.คจ.อำเภอ” ภายใน ๗ วันทำการ นับแต่วันที่ได้แจ้งการส่งคืนเงิน กับ คณะกรรมการอำนวยการ กข.คจ.อำเภอ และให้คณะกรรมการ กข.คจ.หมู่บ้าน แจ้งคณะกรรมการอำนวยการ กข.คจ.อำเภอ ทราบพร้อมแนบสำเนาหลักฐานการโอนเงินโครงการ กข.คจ. ของหมู่บ้าน เข้าบัญชีเงินทุน กข.คจ.อำเภอ และรับหลักฐานการส่งคืนเงินโครงการ กข.คจ.ของหมู่บ้าน จากคณะกรรมการอำนวยการ กข.คจ.อำเภอ เพื่อเก็บไว้เป็นหลักฐาน

๗. การบริหารและการเบิกจ่ายเงินโครงการ กข.คจ.อำเภอ

๗.๑ เมื่อมีหมู่บ้านแสดงเจตนาที่จะคืนเงินโครงการ กข.คจ.หมู่บ้าน เป็นการคืนเงินหมู่บ้านแรกของ อำเภอ ให้คณะกรรมการอำนวยการ กข.คจ.อำเภอ ดำเนินการเปิดบัญชีเงินฝากธนาคารประเภทออมทรัพย์ ใช้ชื่อบัญชีว่า “เงินทุน กข.คจ.อำเภอ...ระบุชื่ออำเภอ...”

๗.๒ ให้มีคณะกรรมการเบิกจ่ายเงินทุน กข.คจ.อำเภอ ประกอบด้วย

๑) ประธานคณะกรรมการอำนวยการ กข.คจ.อำเภอ

๒) กรรมการ

๓) เลขานุการ

โดยมีเงื่อนไขในการเบิกจ่ายเงิน ๒ ใน ๓ และให้มีประธานคณะกรรมการอำนวยการ กข.คจ.อำเภอ ลงนามเบิกจ่ายเงินทุน กข.คจ.อำเภอ ด้วยทุกครั้ง

๗.๓ เมื่อคณะกรรมการอำนวยการ กข.คจ. อำเภอ ได้รับเงินโครงการ กข.คจ.จากหมู่บ้าน ไม่ว่ากรณีใด ให้จัดให้มีหลักฐานในการส่งคืน รับคืนเงิน ให้แก่หมู่บ้านที่ส่งคืนเงินโครงการ กข.คจ.หมู่บ้าน นั้นด้วย

๗.๔ ให้ประธานคณะกรรมการอำนวยการ กข.คจ.อำเภอ เรียกประชุมกรรมการ ภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่ได้รับคืนเงินโครงการ กข.คจ. หมู่บ้าน

๗.๕ ให้พิจารณาหมู่บ้านเป้าหมายตามโครงการ กข.คจ. (ตามระเบียบฯ พ.ศ.๒๕๕๓ ข้อ ๓๔) จำนวนทั้งสิ้น ๓๙,๖๔๖ หมู่บ้าน ดำเนินการไปแล้ว ๒๙,๒๓๔ หมู่บ้าน คงเหลือหมู่บ้านที่ยังไม่เคยได้รับเงินโครงการ กข.คจ. จำนวน ๑๐,๔๑๒ หมู่บ้าน

๗.๖ การพิจารณาขอเงินทุนโครงการ กข.คจ.อำเภอ ให้คณะกรรมการอำนวยการ กข.คจ.อำเภอ ดำเนินการตามประกาศกรมการพัฒนาชุมชน เรื่อง การเบิกจ่ายเงินทุนโครงการ กข.คจ.อำเภอ ลงวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๓

๗.๗ การพิจารณาจำนวนเงินทุนให้แก่หมู่บ้าน ให้คณะกรรมการอำนวยการ กข.คจ.อำเภอ พิจารณาเงินทุนทั้งโครงการ จำนวน ๒๘๐,๐๐๐ บาท

๗.๘ ให้คณะกรรมการอำนวยการ กข.คจ.อำเภอ รายงานผลการบริหารเงินทุนโครงการ กข.คจ.อำเภอ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดทราบ ภายใน ๑๕ วันทำการ นับแต่วันที่ได้รับคืนเงินโครงการ กข.คจ.จากหมู่บ้านเป้าหมายไม่ว่ากรณีใด หรือคณะกรรมการอำนวยการ กข.คจ.อำเภอ ได้ส่งมอบเงินทุนโครงการ กข.คจ.ให้กับหมู่บ้านเป้าหมาย(ใหม่) รับผิดชอบดำเนินการเรียบร้อยแล้ว

๘. การเปลี่ยนแปลงสถานภาพของหมู่บ้าน

๘.๑ กรณีการแยกหมู่บ้านจากหมู่บ้านเดิม

๑) ให้คงเงินโครงการ กข.คจ.ไว้ในหมู่บ้านเดิมเพื่อให้ครัวเรือนเป้าหมายเดิมเป็นทุนในการประกอบอาชีพต่อไป โดยให้คัดเลือกและจัดลำดับครัวเรือนเป้าหมาย ตามแนวทางการคัดเลือกและจัดทำบัญชีทะเบียนครัวเรือนเป้าหมายที่กรมการพัฒนาชุมชนกำหนด

๒) ส่วนครัวเรือนเป้าหมายเดิมที่แยกไปอยู่หมู่บ้านใหม่ ให้พ้นจากการเป็นครัวเรือนเป้าหมายของหมู่บ้านเดิมนับแต่ได้มีการแยกหมู่บ้าน เว้นแต่ ครัวเรือนที่ยังคงค้างชำระเงินยืมตามโครงการ กข.คจ. ให้ยืมเงินต่อไปจนครบกำหนดและส่งคืนตามสัญญาเดิมจนครบถ้วนแล้ว จึงให้พ้นจากการเป็นครัวเรือนเป้าหมายของหมู่บ้านเดิม ส่วนการคัดเลือกและจัดลำดับบัญชีทะเบียนครัวเรือนเป้าหมายเพิ่มเติมให้ดำเนินการตามแนวทางที่กรมการพัฒนาชุมชนกำหนด

๓) ให้ถือว่าคณะกรรมการ กข.คจ.หมู่บ้านเดิมที่ได้แต่งตั้งไว้แล้ว ทำหน้าที่ต่อไปจนครบวาระ เว้นแต่ กรณีกรรมการดังกล่าวถูกแยกไปอยู่หมู่บ้านใหม่ จึงให้พ้นจากการเป็นกรรมการ กข.คจ.ของหมู่บ้านเดิมนับแต่วันแยกหมู่บ้าน และให้เลือกกรรมการ กข.คจ.หมู่บ้าน จากหมู่บ้านเดิมแทนตำแหน่งนั้น ภายใน ๑๕ วัน โดยให้ดำรงตำแหน่งจนครบวาระตามที่เลือกแทน

๘.๒ กรณีหมู่บ้านเป้าหมายโครงการ กข.คจ. ที่อยู่ในเขตเทศบาลใดเปลี่ยนเป็นชุมชนหรือหมู่บ้านดังกล่าวถูกยุบตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่

๘.๒.๑ กรณีหมู่บ้านเป้าหมายที่อยู่ในเขตเทศบาลเปลี่ยนเป็นชุมชน

๑) ให้เงินทุนตามโครงการ กข.คจ. ครัวเรือนเป้าหมาย คณะกรรมการ กข.คจ. ตลอดจนผลของการที่ได้ดำเนินงานที่ผ่านมาก่อนหน้านี้ ยังคงมีผลต่อไป

๒) ให้วาระการดำรงตำแหน่งของคณะกรรมการ กข.คจ.หมู่บ้าน ที่ได้มีการแต่งตั้งก่อนเปลี่ยนฐานะเป็นชุมชนในเขตเทศบาล คงนับเวลาต่อเนื่องไปจนกว่าจะครบวาระ

๓) ให้ถือว่าครัวเรือนเป้าหมายเดิมเป็นครัวเรือนเป้าหมายตามโครงการ กข.คจ. ต่อไป ส่วนการคัดเลือกและจัดลำดับบัญชีทะเบียนครัวเรือนเป้าหมายเพิ่มเติม ให้ดำเนินการตามแนวทางที่กรมการพัฒนาชุมชนกำหนด

๘.๒.๒ กรณีหมู่บ้านถูกยุบตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่

๑) การยุบรวมหมู่บ้านทำให้มีเงินโครงการ กข.คจ. มากกว่าหนึ่งโครงการ เมื่อได้มีการชำระคืนเงินจากครัวเรือนเป้าหมายที่ยืมเงินแล้ว ให้หมู่บ้านที่มีการถูกยุบรวมส่งคืนเงินโครงการ กข.คจ.ของหมู่บ้าน ต่อคณะกรรมการ กข.คจ.อำเภอ โดยปฏิบัติตามแนวทางการส่งคืนเงินโครงการ กข.คจ.ของหมู่บ้านตามแนวทางที่กรมการพัฒนาชุมชนกำหนด

๒) เมื่อมีการยุบรวมหมู่บ้าน ให้คณะกรรมการ กข.คจ.หมู่บ้าน ระเบียบการปฏิบัติหน้าที่เป็นการชั่วคราว และจัดให้มีการคัดเลือกคณะกรรมการ กข.คจ.หมู่บ้าน ภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่การยุบรวมมีผลใช้บังคับ ส่วนการทั้งหลายที่ได้ดำเนินการอยู่ก่อนการยุบรวมยังคงดำเนินการได้ต่อไป

๓) ให้ถือว่าครัวเรือนเป้าหมายเดิมเป็นครัวเรือนเป้าหมายตามโครงการ กข.คจ. ต่อไป ส่วนการคัดเลือกและจัดลำดับบัญชีทะเบียนครัวเรือนเป้าหมายเพิ่มเติม ให้ดำเนินการตามแนวทางที่กรมการพัฒนาชุมชนกำหนด

๙. การส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานโครงการ กข.คจ.

ระดับจังหวัด

๑. ให้พัฒนาการจังหวัดกำกับให้หัวหน้ากลุ่มงาน พัฒนาการอำเภอ นักวิชาการพัฒนาชุมชนและพัฒนารทุกคนได้ศึกษา และทำความเข้าใจในสาระสำคัญในระเบียบฯ พ.ศ.๒๕๕๓ และแนวทางปฏิบัติให้มีความชัดเจน

๒. ตระหนักในความสำคัญของงบประมาณตามโครงการ กข.คจ. ซึ่งเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนทุกระดับต้องมีบทบาท และมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการส่งเสริมสนับสนุนและติดตามดูแลให้คงอยู่และเกิดประโยชน์แก่ประชาชนกลุ่มเป้าหมายอย่างแท้จริง

๓. ไม่กระทำการใดๆ ในลักษณะเข้าไปสอดแทรก หรือแสวงหาประโยชน์จากงบประมาณของโครงการที่อาจส่งผลให้เกิดความเสียหายต่อโครงการ

๔. ตรวจสอบฐานะของเงินทุนในหมู่บ้านให้มีการบริหารจัดการและหมุนเวียนเป็นไปตามแนวทางและเป้าหมายของโครงการ หากพบความเสียหายหรือความไม่ถูกต้องให้หาแนวทางแก้ไขให้ถูกต้องโดยเร็ว

๕. จัดกิจกรรมเพื่อเพิ่มพูนความรู้ ความเข้าใจและทักษะเกี่ยวกับโครงการ กข.คจ. แก่เจ้าหน้าที่ทุกระดับ และตระหนักในหน้าที่รับผิดชอบ

๖. กำกับให้มีการมอบหมายการทำงานเมื่อมีการโยกย้ายโดยเคร่งครัดตามระเบียบวิธีการที่ราชการกำหนดไว้

๗. ให้เน้นย้ำในการใช้สมุดบันทึกสถานะหมู่บ้านโครงการ กข.คจ. ประจำอำเภอ ดังนี้

๑) นำประเด็นเรื่องสมุดบันทึกสถานะหมู่บ้านโครงการ กข.คจ.ประจำอำเภอ กำหนดเป็นวาระเพื่อพิจารณาในที่ประชุมพัฒนาการอำเภอประจำเดือน และควรปฏิบัติเป็นประจำโดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงระยะเวลาที่มีการโยกย้ายสับเปลี่ยนตำแหน่งหน้าที่

๒) เน้นย้ำให้พัฒนาการอำเภอปฏิบัติตามแนวทาง และขั้นตอนที่กำหนดไว้ในสมุดบันทึกสถานะหมู่บ้านโครงการ กข.คจ. ประจำอำเภอ ให้ครบถ้วน ถูกต้อง และสมบูรณ์ ต่อเนื่องเป็นปัจจุบัน ทั้ง ๓ ส่วน

- ส่วนที่ ๑ การบันทึกข้อมูลทะเบียนหมู่บ้านโครงการ กข.คจ.
- ส่วนที่ ๒ การบันทึกการส่งมอบและรับมอบเงินทุนหมู่บ้าน กข.คจ. ในความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน เมื่อมีการโยกย้ายสับเปลี่ยนตำแหน่งเจ้าหน้าที่

- **ส่วนที่ ๓** การบันทึกข้อมูลและสถานะของหมู่บ้านประกอบการส่งมอบและรับมอบตามส่วนที่ ๒ และการรายงานบันทึกการส่งมอบและรับมอบดังกล่าวให้จังหวัดทราบ

๓) ให้ถือเป็นหน้าที่สำคัญของพัฒนาการจังหวัด หัวหน้ากลุ่มงาน นักวิชาการพัฒนาชุมชนจังหวัด ในการนิเทศ และติดตามการดำเนินงานโครงการ กข.คจ.ระดับอำเภอ ที่ต้องตรวจสอบการปฏิบัติของพัฒนาการอำเภอ ให้ถูกต้อง ครบถ้วน

๔) ในกรณีที่สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอใด สมุดบันทึกสถานะหมู่บ้านสูญหาย ขอให้พัฒนาการอำเภอตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้วรายงานพัฒนาการจังหวัดทราบ พร้อมทั้งจัดทำสมุดบันทึกสถานะของหมู่บ้าน กข.คจ. ขึ้นใช้แทนด้วย สำหรับกรณีอำเภอที่ใช้สมุดบันทึกสถานะของหมู่บ้าน กข.คจ.หมดแล้ว ให้เก็บไว้เป็นเอกสารสำคัญของการดำเนินงานโครงการ กข.คจ. ประจำอำเภอ แล้วจัดทำขึ้นใช้แทนต่อไป

๘. พิจารณาผลความสำเร็จหรือข้อบกพร่องเสียหาย ของโครงการ กข.คจ. ในการประเมินผลการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ

๙. เน้นย้ำให้เจ้าหน้าที่ องค์กรและประชาชน ตระหนักในความสำคัญและ ทำความเข้าใจกระบวนการดำเนินงาน และมีส่วนร่วมทุกขั้นตอน

๑๐. สรุป วิเคราะห์ผล ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นให้ผู้ปฏิบัติและผู้เกี่ยวข้องทราบ เพื่อแก้ไขปรับปรุง

๑๑. ให้ประสานความร่วมมือกับพนักงานอัยการ และพนักงานสอบสวนในพื้นที่ดำเนินงานโครงการ กข.คจ. เมื่อเกิดกรณีความเสียหายเกี่ยวเงินทุนโครงการ กข.คจ. ดังนี้

๑) ประสานความร่วมมือเพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการ กข.คจ. ในเบื้องต้น เพื่อนำไปสู่การช่วยเหลือ แนะนำ

๒) ขอรับคำแนะนำในแนวทาง และขั้นตอนการปฏิบัติตามข้อกำหนดเกี่ยวกับการดำเนินการทางคดีที่ถูกต้อง

๓) ขอความร่วมมือให้ความรู้ ความเข้าใจในแนวทาง และขั้นตอนปฏิบัติตามกฎหมายเกี่ยวกับการดำเนินการทางคดีที่ถูกต้อง ในโอกาสจัดการประชุม ผูกอบรมเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนตามโอกาสและความเหมาะสม

ระดับอำเภอ / ตำบล

๑. การประชุมพัฒนาการประจำเดือน ให้กำหนดระเบียบวาระการประชุมเกี่ยวกับโครงการ กข.คจ. เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ปัญหา อุปสรรค ข้อเสนอแนะ เพื่อนำเสนอที่ประชุมประจำเดือนของสำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด

๒. ให้สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ จัดทำคำสั่งอำเภอ โดยนายอำเภอเป็นผู้ลงนามในคำสั่งแต่งตั้ง และมอบหมายเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน(พัฒนากร) รับผิดชอบหมู่บ้าน กข.คจ. ให้ชัดเจนครบถ้วน เพื่อผลในการสนับสนุน ติดตาม และกำกับดูแลให้มีประสิทธิภาพ พร้อมทั้งปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมให้มีความต่อเนื่องเป็นปัจจุบัน เมื่อมีการโยกย้ายสับเปลี่ยนหน้าที่ และให้แจ้งจังหวัดทราบด้วยทุกครั้ง

๓. ให้เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนที่ติดตาม กำกับดูแลการพิจารณาอนุมัติเงินยืมของคณะกรรมการ กข.คจ. หมู่บ้าน อย่างใกล้ชิดเพื่อให้มีความเหมาะสมและเป็นไปได้

๔. พัฒนาการผู้รับผิดชอบต้องให้ความสนใจในการประกอบอาชีพของครัวเรือนเป้าหมาย ติดตาม แนะนำช่วยเหลืออย่างต่อเนื่องและจริงจัง

๕. จัดประชุมระหว่างคณะกรรมการ กข.คจ.หมู่บ้าน และครัวเรือนเป้าหมาย เพื่อทบทวนเพิ่มพูนความรู้เป็นระยะๆ และเชิญหน่วยงาน/ผู้ประกอบการที่ประสบความสำเร็จในอาชีพ ร่วมชี้แจงข้อมูลด้วย

๖. ให้เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนระดับอำเภอถือปฏิบัติในการใช้สมุดบันทึกสถานะหมู่บ้านโครงการแก้ไข ปัญหาความยากจน (กข.คจ.) ประจำอำเภอ โดย

๑) ให้ใช้สมุดบันทึกสถานะฯ ประจำสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ โดยให้พัฒนาการอำเภอ ควบคุมดูแลรับผิดชอบการบันทึกข้อมูลและถือเป็นเอกสารทะเบียนข้อมูลราชการสำคัญตามโครงการ กข.คจ.

๒) ให้บันทึกข้อมูลหมู่บ้าน กข.คจ. ในความรับผิดชอบของสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ ให้เป็นปัจจุบัน

๓) ให้บันทึกข้อมูลหมู่บ้านทุกครั้งที่มีการโยกย้าย สับเปลี่ยนตำแหน่งหน้าที่หรือพื้นที่ของ เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนผู้รับผิดชอบหมู่บ้าน กข.คจ. โดยให้ถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของการมอบหมายการงานด้วย

๗. ให้จัดทำเอกสารสรุปข้อมูลในระดับหมู่บ้านและครัวเรือนที่ประสบผลสำเร็จในลักษณะของ กรณีตัวอย่างไว้ให้พร้อม และพิจารณาเป็นคราวๆ ไป ตามความสนใจเฉพาะพื้นที่

๑๐. การติดตามการดำเนินงานโครงการ กข.คจ.

๑. ให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องทุกระดับออกไปติดตาม/สนับสนุนอย่างต่อเนื่องและจริงจัง

๒. ให้จังหวัดกำหนดให้มีคณะกรรมการติดตามผลและเจ้าหน้าที่รับผิดชอบในระดับจังหวัด เป็นการเฉพาะ เพื่อร่วมฝึกอบรมเตรียมความพร้อม นิเทศติดตาม ตรวจสอบ รวบรวมข้อมูล และรายงาน

๓. ให้เจ้าหน้าที่ทุกระดับกำหนดแผนการติดตาม ตรวจสอบอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะหมู่บ้านที่ผลการ ตรวจสอบมีปัญหาข้อบกพร่อง เพื่อวิเคราะห์ผล ประเมินผลและแก้ไขข้อบกพร่อง

๔. ให้เจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด ตรวจสอบและแนะนำการลงบัญชี ของคณะกรรมการ กข.คจ.หมู่บ้าน ปีละ ๑ ครั้ง (ปีงบประมาณ) หรือให้เจ้าหน้าที่ของอำเภอช่วยตรวจสอบ แล้วรายงานผู้ว่าราชการจังหวัดทราบ

๕. การติดตาม นิเทศงานหมู่บ้าน กข.คจ. ของพัฒนาการจังหวัดและหัวหน้ากลุ่มงาน นักวิชาการ และ พัฒนาการอำเภอ ให้ติดตามและตรวจสอบการจัดทำข้อมูลผลความก้าวหน้าโครงการ กข.คจ. ทุกครั้ง หากพบ ไม่มีการติดตั้งไว้ และ/หรือไม่มีการจัดแสดงรายการข้อมูลตามแนวทางที่กรมการพัฒนาชุมชนกำหนด ให้ พิจารณาเร่งรัดและกำชับให้ดำเนินการให้ถูกต้องครบถ้วนโดยเร็ว

๖. ห้ามมิให้เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน สอดแทรกเป็นผู้รับ-จ่ายเงินสดของเงินทุนหรือเงินที่ครัวเรือนได้รับ หรือนำส่งคืนโดยเด็ดขาด หากพบว่ามีกรกระทำดังกล่าว กรมการพัฒนาชุมชนจะดำเนินการทางวินัยกับ ผู้เกี่ยวข้องทุกระดับ

๑๑. การรายงาน

๑. การรายงานภาวะหนี้สินและฐานะการเงินของครัวเรือนเป้าหมาย

๑.๑ ให้คณะกรรมการ กข.คจ.หมู่บ้าน รายงานภาวะหนี้สินและฐานะการเงินของครัวเรือน เป้าหมาย ให้อำเภอทราบเพื่อรายงานจังหวัด ปีละ ๒ ครั้ง ภายในวันที่ ๓๐ มีนาคม และวันที่ ๓๐ กันยายน ของทุกปี ตามแบบแนบท้ายระเบียบฯ พ.ศ.๒๕๕๓ ข้อ ๒๖ (๑)

๑.๒ ให้อำเภอตรวจสอบความถูกต้อง ครบถ้วนของข้อมูลก่อนรายงานให้จังหวัดทราบ

๑.๓ ให้จังหวัดตรวจสอบความถูกต้อง ครบถ้วนของข้อมูล ก่อนรายงานภาวะหนี้สินและฐานะ การเงินโครงการ กข.คจ.ของหมู่บ้านเป้าหมาย ให้กรมการพัฒนาชุมชนทราบ ภายในวันที่ ๓๐ กันยายน ของทุกปี ตามแบบแนบท้ายระเบียบฯ พ.ศ.๒๕๕๓ ข้อ ๒๖ (๒)

๑.๔ สำหรับหมู่บ้านที่มีปัญหาเงินทุนไม่ครบถ้วน ให้จังหวัดร่วมกับคณะกรรมการ กข.คจ.หมู่บ้าน ได้แก้ไขปัญหาลแล้วรายงานผลสภาพปัญหาการบริหารเงินทุนโครงการ กข.คจ. ตามแบบแนบท้ายระเบียบฯ ให้กรมการพัฒนาชุมชนทราบพร้อมกับการรายงานภาวะหนี้สินและฐานะการเงินของครัวเรือนเป้าหมาย

๒. การรายงานผลความก้าวหน้าการดำเนินงานโครงการ กข.คจ.

๒.๑ ให้อำเภอรายงานผลความก้าวหน้าการดำเนินงานโครงการ กข.คจ. ให้จังหวัด ปีละ ๑ ครั้ง ตามแบบแนบท้ายระเบียบฯ พ.ศ.๒๕๕๓ ข้อ ๒๗ (แบบรายงานฐานข้อมูลหมู่บ้านและครัวเรือนเป้าหมายโครงการแก้ไขปัญห ความยากจน (กข.คจ.))

๒.๒ ให้อำเภอตรวจสอบความถูกต้อง ครบถ้วนของข้อมูลก่อนรายงานให้จังหวัดทราบ

๒.๓ ให้จังหวัดตรวจสอบความถูกต้อง ครบถ้วนตามแบบรายงานฐานข้อมูลหมู่บ้านและครัวเรือน เป้าหมายโครงการแก้ไขปัญห ความยากจน (กข.คจ.) ก่อนรายงานให้กรมการพัฒนาชุมชนทราบ ภายในวันที่ ๓๐ กันยายนของทุกปี

๑๒. การประเมินผลการพัฒนากิจกรรมหมู่บ้าน กข.คจ.

๑. ให้เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ ประเมินการพัฒนากิจกรรมหมู่บ้าน กข.คจ. ปี ละ ๑ ครั้ง ภายในเดือน กันยายนของทุกปี ตามแบบสำรวจข้อมูลการดำเนินงานโครงการ กข.คจ. เพื่อประเมินผลการพัฒนา กิจกรรมหมู่บ้าน กข.คจ. ทั้งนี้ จังหวัด/อำเภอ สามารถดาวน์โหลดแบบสำรวจฯ ทางเว็บไซต์สำนักพัฒนาทุนและองค์ กรการเงินชุมชน

๒. ให้เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนอำเภอ เป็นผู้ประมวลผลข้อมูลตามจำนวนหมู่บ้านเป้าหมายที่ได้รับการ สนับสนุนเงินทุนของอำเภอในแบบสรุปข้อมูลที่กรมการพัฒนาชุมชนกำหนด

๓. ให้อำเภอนำผลการประเมินบันทึกลงในแบบรายงานฐานข้อมูลหมู่บ้านและครัวเรือนเป้าหมาย โครงการแก้ไขปัญห ความยากจน (กข.คจ.) โดยให้บันทึกผลการประเมินลงในช่องระดับการพัฒนาหมู่บ้าน ตามแบบรายงานดังกล่าว

๔. ให้อำเภอตรวจสอบความถูกต้อง ครบถ้วนของข้อมูลก่อนส่งให้จังหวัด

๕. ให้จังหวัดสรุปผลการประเมินฯ ในภาพรวมของจังหวัด และตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล ตามแบบสรุปผลการประเมินฯ และแบบรายงานฐานข้อมูลหมู่บ้านและครัวเรือนเป้าหมายโครงการแก้ไขปัญห ความยากจน (กข.คจ.) ในช่องระดับการพัฒนา ให้ข้อมูลครบถ้วนถูกต้อง

ผู้จัดเก็บข้อมูลและผู้ให้ข้อมูล

๑. ผู้จัดเก็บข้อมูล ได้แก่ เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน(พัฒนากร) ผู้รับผิดชอบพื้นที่ดำเนินโครงการ กข.คจ. ที่กำหนด

๒. ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ คณะกรรมการ กข.คจ.หมู่บ้าน ที่เป็นผู้รับผิดชอบการบริหารจัดการเงินทุนของ หมู่บ้าน กข.คจ. ร่วมกันให้ข้อมูลแก่พัฒนากรผู้จัดเก็บข้อมูลในลักษณะการสอบถามประกอบการสัมภาษณ์

๑๓. การจัดตั้งเครือข่ายหมู่บ้าน กข.คจ.

๑. ให้จังหวัดทบทวนและส่งเสริมการจัดตั้งเครือข่ายหมู่บ้าน กข.คจ. ทั้งในระดับตำบล ระดับอำเภอ และระดับจังหวัด

๒. การจัดตั้งเครือข่ายหมู่บ้าน กข.คจ. ระดับตำบล และระดับอำเภอ ให้เป็นไปตามความเหมาะสม ของแต่ละพื้นที่

โครงสร้างเครือข่ายหมู่บ้าน กข.คจ.

๑. เครือข่ายหมู่บ้าน กข.คจ.ระดับตำบล (นายอำเภอเป็นผู้แต่งตั้ง) ประกอบด้วย
 - ประธานคณะกรรมการ กข.คจ.หมู่บ้าน ทุกหมู่บ้าน
๒. เครือข่ายหมู่บ้าน กข.คจ.ระดับอำเภอ (นายอำเภอเป็นผู้แต่งตั้ง) ประกอบด้วย
 - ประธานเครือข่ายหมู่บ้าน กข.คจ.ระดับตำบล ทุกตำบล
 - ผู้แทนเครือข่ายหมู่บ้าน กข.คจ. ระดับตำบลๆ ละ ๑ คน
๓. เครือข่ายหมู่บ้าน กข.คจ.ระดับจังหวัด (ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้แต่งตั้ง) ประกอบด้วย
 - ประธานเครือข่ายหมู่บ้าน กข.คจ.อำเภอ ทุกอำเภอ
 - ผู้แทนเครือข่ายหมู่บ้าน กข.คจ.ระดับอำเภอๆ ละ ๑ คน

องค์ประกอบคณะกรรมการเครือข่ายหมู่บ้าน กข.คจ. ทั้ง ๓ ระดับ (ระดับตำบล อำเภอ และจังหวัด) ประกอบด้วยตำแหน่งดังต่อไปนี้

๑. ประธานเครือข่าย
๒. รองประธานเครือข่าย
๓. เลขานุการ
๔. ผู้ช่วยเลขานุการ
๕. กรรมการอื่นๆ ตามความจำเป็นและเหมาะสม

อำนาจหน้าที่

๑. ให้คณะกรรมการเครือข่ายหมู่บ้าน กข.คจ. มีหน้าที่ในการส่งเสริมความเข้มแข็งของหมู่บ้าน กข.คจ. สนับสนุนและประสานการดำเนินงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
๒. รายงานผลการดำเนินงาน โดย
 - คณะกรรมการเครือข่ายหมู่บ้าน กข.คจ.ระดับตำบล และอำเภอ รายงานให้นายอำเภอทราบ
 - คณะกรรมการเครือข่ายหมู่บ้าน กข.คจ. ระดับจังหวัด รายงานให้ผู้ว่าราชการจังหวัดทราบ
๓. ปฏิบัติหน้าที่อื่นๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

ที่ มท ๐๔๐๓.๓/ ๗๑๐๙๐

กรมการพัฒนาชุมชน

ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา

๕ ธันวาคม ๒๕๕๐ อาคารรัฐประศาสนภักดี ชั้น ๕

ถ.แจ้งวัฒนะ เขตหลักสี่ กทม. ๑๐๒๑๐

๒๓ พฤษภาคม ๒๕๖๒

เรื่อง แนวทางปฏิบัติในการยืมเงินราชการและการส่งหลักฐานการจ่ายเพื่อส่งใช้คืนเงินยืมราชการ

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด

สิ่งที่ส่งมาด้วย แนวทางปฏิบัติในการยืมเงินราชการและการส่งหลักฐานการจ่ายเงิน จำนวน ๑ ชุด

กรมการพัฒนาชุมชน ได้จัดทำแนวทางปฏิบัติในการยืมเงินราชการและการส่งหลักฐานการจ่ายส่งใช้คืนเงินยืมราชการ เพื่อให้เจ้าหน้าที่การเงินและบัญชีและผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องของกรมการพัฒนาชุมชนได้รับความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติตามระเบียบที่เกี่ยวข้อง เพื่อลดความเสี่ยงในการปฏิบัติงานด้านการเงิน การคลัง การบัญชี

ในการนี้ กรมการพัฒนาชุมชนจึงขอให้จังหวัดแจ้งสำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด ดำเนินการแจ้งเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชีที่รับผิดชอบในการยืมเงินราชการและการส่งหลักฐานการจ่ายเพื่อส่งใช้คืนเงินยืมราชการ ตลอดจนข้อพึงระวัง โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชีที่บรรจุใหม่ทราบและถือปฏิบัติตามแนวทางดังกล่าวอย่างเคร่งครัด รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการ

ขอแสดงความนับถือ

(นายนิสิต จันทร์สมวงศ์)

อธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน

กองคลัง

กลุ่มงานบัญชี

โทร. ๐ ๒๑๔๑ ๖๓๔๖

โทรสาร ๐ ๒๑๔๓ ๘๙๒๕-๖

กรมการพัฒนาชุมชน : เศรษฐกิจฐานรากมั่นคงและชุมชนพึ่งตนเองได้ ภายในปี ๒๕๖๔

แนวทางปฏิบัติ ในการยืมเงินราชการ และการส่งหลักฐานการจ่ายเงิน

กรณี	เอกสารประกอบการยืมเงิน	จำนวน	หมายเหตุ
การยืมเงินราชการ ๑. เดินทางไปราชการ	☐ ๑. หนังสือขอยืมเงิน ☐ ๒. สัญญาการยืมเงิน (แบบ ๘๕๐๐) ☐ ๓. ประมาณการค่าใช้จ่าย ☐ ๔. หนังสือขออนุมัติเดินทางไปราชการ กรณีไปราชการและมีความจำเป็นต้องใช้รถยนต์ราชการเป็นพาหนะให้ขออนุมัติใช้รถยนต์ราชการระบุหมายเลขทะเบียนรถยนต์พร้อมพนักงานขับรถ (ถ้ามี) โดยขอเบิกค่าน้ำมันเชื้อเพลิง/ค่าผ่านทางด่วน เท่าที่จำเป็นและประหยัด	จำนวน ๑ ฉบับ จำนวน ๒ ฉบับ จำนวน ๒ ฉบับ จำนวน ๑ ฉบับ	ข้อพึงระวัง (๑) การยืมเงินราชการเพื่อไปราชการ หรือเพื่อกรณีอื่น ๆ จะต้องส่งเรื่องยืมก่อนการเดินทางหรือก่อนดำเนินโครงการ (๒) ผู้ยืมเงินรายใหม่จะต้องไม่มีหนี้ค้างชำระ (๓) กรณีเดินทางไปโดยเครื่องบินหรือรถยนต์ส่วนตัวต้องระบุเหตุผลและความจำเป็นประกอบ (๔) รับรองสำเนาทุกฉบับ
๒. ดำเนินโครงการ ฝึกอบรม/การจัดงาน	☐ ๑. หนังสือขอยืมเงิน ☐ ๒. สัญญาการยืมเงิน (แบบ ๘๕๐๐) ☐ ๓. ประมาณการค่าใช้จ่าย ☐ ๔. ตารางฝึกอบรม/กำหนดการ ☐ ๕. รายชื่อเจ้าหน้าที่โครงการ ☐ ๖. หนังสือขออนุมัติดำเนินการตามโครงการ กรณีมีความจำเป็นต้องใช้รถยนต์ราชการเป็นพาหนะ ให้ขออนุมัติใช้รถยนต์ราชการระบุหมายเลขทะเบียนรถยนต์พร้อมพนักงานขับรถ (ถ้ามี) ☐ ๗. หนังสือขออนุมัติโครงการ/โครงการ ☐ ๘. งบประมาณ (รายละเอียดค่าใช้จ่าย)	จำนวน ๑ ฉบับ จำนวน ๒ ฉบับ จำนวน ๒ ฉบับ จำนวน ๑ ฉบับ จำนวน ๑ ฉบับ จำนวน ๑ ฉบับ	

กรณี	เอกสารประกอบการยื่นเงิน	จำนวน	หมายเหตุ
๓. เดินทางไปราชการ ประจำ (ค่าขนย้าย)	● ส่วนกลาง ○ ๑. หนังสือขอเงิน ○ ๒. สัญญาการยื่นเงิน (แบบ ๘๕๐๐) ○ ๓. ประมาณการค่าใช้จ่าย (ระบุที่อยู่เพื่อคำนวณระยะทาง) ○ ๔. กรณีเดินทางไปราชการ ต้องขออนุญาต ไปราชการ และหากเดินทางโดยรถยนต์ส่วนตัว ให้ระบุหมายเลขทะเบียนรถยนต์ ○ ๕. กรณีมีผู้ติดตาม (ตามแบบที่กรมฯ กำหนด) ○ ๖. สำเนาคำสั่งกรมฯ ● ส่วนภูมิภาค ○ ๑. หนังสือแจ้งขอรับงบประมาณ (ค่าขนย้าย) ○ ๒. ประมาณการค่าใช้จ่ายในการเดินทางไป ราชการประจำ (ตามแบบ ที่กรมฯ กำหนด) ○ ๓. สำเนาคำสั่งกรมฯ และ สำเนาคำสั่ง จังหวัด (กรณีที่ไม่ตรงกับคำสั่งกรมฯ)	จำนวน ๑ ฉบับ จำนวน ๒ ฉบับ จำนวน ๒ ฉบับ จำนวน ๑ ฉบับ จำนวน ๑ ฉบับ จำนวน ๑ ชุด จำนวน ๑ ฉบับ จำนวน ๑ ชุด จำนวน ๑ ชุด	ข้อยื่นระวัง (๕) ตามหนังสือ กรมฯ ที่ มท ๐๔๐๓.๓/ว ๒๔๕๑ ลงวันที่ ๒๘ ธ.ค. ๕๕ เรื่องแนวทางการ เบิกค่าใช้จ่าย ในการเดินทางไป ราชการประจำ (ค่าขนย้าย)
๔. การจัดประชุม	○ ๑. หนังสือขอเงิน ○ ๒. สัญญาการยื่นเงิน (แบบ ๘๕๐๐) ○ ๓. ประมาณการค่าใช้จ่าย ○ ๔. วาระการประชุม ○ ๕. รายชื่อเจ้าหน้าที่จัดประชุม ○ ๖. หนังสือขออนุมัติดำเนินการประชุม	จำนวน ๑ ฉบับ จำนวน ๒ ฉบับ จำนวน ๒ ฉบับ จำนวน ๑ ฉบับ จำนวน ๑ ฉบับ จำนวน ๑ ฉบับ	

กรณี	หลักฐานการจ่าย	จำนวน	หมายเหตุ																			
ส่งใช้คืนเงินยืมราชการ ● การเดินทางไปราชการ ๑. กรณีเบิกจ่ายเงินรายบุคคล ๑.๑ การเดินทางโดยรถประจำทาง	๑. หนังสือขออนุมัติไปราชการ ๒. แบบ ๘๗๐๘ ส่วนที่ ๑ (ใบเบิกค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ) ๓. แบบ บก. ๑๑๑ (ใบเบิกค่ารถรับจ้าง/รถโดยสารประจำทาง) ๔. ใบเสร็จรับเงิน ค่าเช่าที่พัก ๔.๑ ข้าราชการเทียบเท่าระดับ ๑๐ (เดิม) <table><tr><td>จ่ายจริง (แนบใบเสร็จ)</td><td>เหมาจ่าย (ไม่ต้องแนบใบเสร็จ)</td></tr><tr><td>๒,๕๐๐ บาท/วัน</td><td>๑,๒๐๐ บาท/วัน</td></tr></table> ๔.๒ ข้าราชการเทียบเท่าระดับ ๙ (เดิม) <table><tr><td>จ่ายจริง (แนบใบเสร็จ)</td><td>เหมาจ่าย (ไม่ต้องแนบใบเสร็จ)</td></tr><tr><td>๒,๒๐๐ บาท/วัน</td><td>๑,๒๐๐ บาท/วัน</td></tr></table> ๔.๓ ข้าราชการเทียบเท่าระดับ ๘ ลงมา (เดิม) <table><tr><td>จ่ายจริง (แนบใบเสร็จ)</td><td>เหมาจ่าย (ไม่ต้องแนบใบเสร็จ)</td></tr><tr><td>*ห้องพักคนเดียว ๑,๕๐๐ บาท/วัน</td><td rowspan="2">๘๐๐ บาท/วัน</td></tr><tr><td>*ห้องพักร่วม ๘๐๐บาท/วัน</td></tr></table> ๕. ค่าเบี้ยเลี้ยง <table><tr><td>ระดับ/อัตรา</td><td>ระดับ/อัตรา</td></tr><tr><td>ระดับ ๘ ลงมา (เดิม)</td><td>ระดับ ๙ (เดิม) ขึ้นไป</td></tr><tr><td>๒๔๐ บาท</td><td>๒๗๐ บาท</td></tr></table> ๕.๑ ไป-กลับ วันเดียว การนับเวลา * เกิน ๑๒ ชม. = ๑ วัน * ไม่ถึง ๑๒ ชม. เกิน ๖ ชม. = ๑/๒ วัน ๕.๒ กรณีพักค้าง การนับเวลา * เกิน ๑๒ ชม. = ๑ วัน	จ่ายจริง (แนบใบเสร็จ)	เหมาจ่าย (ไม่ต้องแนบใบเสร็จ)	๒,๕๐๐ บาท/วัน	๑,๒๐๐ บาท/วัน	จ่ายจริง (แนบใบเสร็จ)	เหมาจ่าย (ไม่ต้องแนบใบเสร็จ)	๒,๒๐๐ บาท/วัน	๑,๒๐๐ บาท/วัน	จ่ายจริง (แนบใบเสร็จ)	เหมาจ่าย (ไม่ต้องแนบใบเสร็จ)	*ห้องพักคนเดียว ๑,๕๐๐ บาท/วัน	๘๐๐ บาท/วัน	*ห้องพักร่วม ๘๐๐บาท/วัน	ระดับ/อัตรา	ระดับ/อัตรา	ระดับ ๘ ลงมา (เดิม)	ระดับ ๙ (เดิม) ขึ้นไป	๒๔๐ บาท	๒๗๐ บาท		ข้อพึงระวัง (๑) กำหนดส่งใช้เงินยืมเพื่อเดินทางไปราชการ *ภายใน ๑๕ วันนับแต่วันที่กลับมาถึง *กรณีอื่น ๆ ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับเงิน (๒) ใบเสร็จรับเงินค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ต้องติดในใบติดใบเสร็จรับเงิน (๓) การเดินทางไปราชการโดยเครื่องบิน ผู้ที่ดำรงตำแหน่งต่ำกว่าระดับชำนาญการ/ชำนาญงาน *ต้องระบุเหตุผลและความจำเป็นในการเดินทาง *** สำหรับเจ้าหน้าที่การเงิน (๔) เมื่อตรวจสอบหลักฐานการจ่าย (ส่งใช้) เรียบร้อยแล้ว จะต้องดำเนินการล้างลูกหนี้ในระบบ GFMS ทันที
จ่ายจริง (แนบใบเสร็จ)	เหมาจ่าย (ไม่ต้องแนบใบเสร็จ)																					
๒,๕๐๐ บาท/วัน	๑,๒๐๐ บาท/วัน																					
จ่ายจริง (แนบใบเสร็จ)	เหมาจ่าย (ไม่ต้องแนบใบเสร็จ)																					
๒,๒๐๐ บาท/วัน	๑,๒๐๐ บาท/วัน																					
จ่ายจริง (แนบใบเสร็จ)	เหมาจ่าย (ไม่ต้องแนบใบเสร็จ)																					
*ห้องพักคนเดียว ๑,๕๐๐ บาท/วัน	๘๐๐ บาท/วัน																					
*ห้องพักร่วม ๘๐๐บาท/วัน																						
ระดับ/อัตรา	ระดับ/อัตรา																					
ระดับ ๘ ลงมา (เดิม)	ระดับ ๙ (เดิม) ขึ้นไป																					
๒๔๐ บาท	๒๗๐ บาท																					

กรณี	หลักฐานการจ่าย	จำนวน	หมายเหตุ
๑.๒ การเดินทางโดยเครื่องบิน	๑. หนังสือขออนุมัติไปราชการโดยเครื่องบิน ๒. - ๕. เอกสารเช่นเดียวกับการเดินทางตามข้อ ๑.๑ ๖. กรณีซื้อตั๋วเครื่องบินด้วย ๖.๑ เงินสด : ใบเสร็จรับเงิน ๖.๒ E-Ticket : ใบรับเงินที่แสดงรายละเอียดการเดินทาง (Itinerary Receipt)		
๑.๓ การเดินทางโดยรถยนต์ส่วนตัว	๑. หนังสือขออนุมัติไปราชการโดยรถยนต์ส่วนตัว พร้อมหมายเลขทะเบียนรถยนต์ ระบุเหตุผลและความจำเป็น ที่ไม่สามารถใช้รถยนต์ราชการหรือรถยนต์โดยสารประจำทางได้ ๒. - ๕. เอกสารเช่นเดียวกับการเดินทางตามข้อ ๑.๑		

กรณี	หลักฐานการจ่าย	จำนวน	หมายเหตุ																		
ส่งใช้คืนเงินยืมราชการ			ข้อพึงระวัง																		
● การเดินทางไปราชการ																					
๒. กรณีเบิกจ่ายเงินเป็นหมู่คณะ																					
๒.๑ การเดินทางโดยรถประจำทาง	๑. หนังสือขออนุมัติไปราชการ ๒. แบบ ๘๗๐๘ ทั้งส่วนที่ ๑ และ ส่วนที่ ๒ (ใบเบิกค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ) ๓. แบบ บก. ๑๑๑ (ใบเบิกค่าธรรมเนียมจ้าง/รถโดยสารประจำทาง) ๔. ค่าเช่าที่พัก ๔.๑ ข้าราชการเทียบเท่าระดับ ๑๐ (เดิม) <table><tr><td>จ่ายจริง (แนบใบเสร็จ)</td><td>เหมาจ่าย (ไม่ต้องแนบใบเสร็จ)</td></tr><tr><td>๒,๕๐๐ บาท/วัน</td><td>๑,๒๐๐ บาท/วัน</td></tr></table> ๔.๒ ข้าราชการเทียบเท่าระดับ ๙ (เดิม) <table><tr><td>จ่ายจริง (แนบใบเสร็จ)</td><td>เหมาจ่าย (ไม่ต้องแนบใบเสร็จ)</td></tr><tr><td>๒,๒๐๐ บาท/วัน</td><td>๑,๒๐๐ บาท/วัน</td></tr></table> ๔.๓ ข้าราชการเทียบเท่าระดับ ๘ ลงมา (เดิม) <table><tr><td>จ่ายจริง (แนบใบเสร็จ)</td><td>เหมาจ่าย (ไม่ต้องแนบใบเสร็จ)</td></tr><tr><td>*ห้องพักคนเดียว ๑,๕๐๐ บาท/วัน *ห้องพักร่วม ๘๐๐บาท/วัน</td><td>๘๐๐ บาท/วัน</td></tr></table> ๕. ค่าเบี้ยเลี้ยง <table><tr><td>ระดับ/อัตรา</td><td>ระดับ/อัตรา</td></tr><tr><td>ระดับ ๘ ลงมา (เดิม)</td><td>ระดับ ๙ (เดิม) ขึ้นไป</td></tr><tr><td>๒๔๐ บาท</td><td>๒๗๐ บาท</td></tr></table> ๕.๑ ไป-กลับ วันเดียว การนับเวลา * เกิน ๑๒ ชม. = ๑ วัน * ไม่ถึง ๑๒ ชม. เกิน ๖ ชม. = ๑/๒ วัน ๕.๒ กรณีพักค้าง การนับเวลา * เกิน ๑๒ ชม. = ๑ วัน	จ่ายจริง (แนบใบเสร็จ)		เหมาจ่าย (ไม่ต้องแนบใบเสร็จ)	๒,๕๐๐ บาท/วัน	๑,๒๐๐ บาท/วัน	จ่ายจริง (แนบใบเสร็จ)	เหมาจ่าย (ไม่ต้องแนบใบเสร็จ)	๒,๒๐๐ บาท/วัน	๑,๒๐๐ บาท/วัน	จ่ายจริง (แนบใบเสร็จ)	เหมาจ่าย (ไม่ต้องแนบใบเสร็จ)	*ห้องพักคนเดียว ๑,๕๐๐ บาท/วัน *ห้องพักร่วม ๘๐๐บาท/วัน	๘๐๐ บาท/วัน	ระดับ/อัตรา	ระดับ/อัตรา	ระดับ ๘ ลงมา (เดิม)	ระดับ ๙ (เดิม) ขึ้นไป	๒๔๐ บาท	๒๗๐ บาท	
จ่ายจริง (แนบใบเสร็จ)	เหมาจ่าย (ไม่ต้องแนบใบเสร็จ)																				
๒,๕๐๐ บาท/วัน	๑,๒๐๐ บาท/วัน																				
จ่ายจริง (แนบใบเสร็จ)	เหมาจ่าย (ไม่ต้องแนบใบเสร็จ)																				
๒,๒๐๐ บาท/วัน	๑,๒๐๐ บาท/วัน																				
จ่ายจริง (แนบใบเสร็จ)	เหมาจ่าย (ไม่ต้องแนบใบเสร็จ)																				
*ห้องพักคนเดียว ๑,๕๐๐ บาท/วัน *ห้องพักร่วม ๘๐๐บาท/วัน	๘๐๐ บาท/วัน																				
ระดับ/อัตรา	ระดับ/อัตรา																				
ระดับ ๘ ลงมา (เดิม)	ระดับ ๙ (เดิม) ขึ้นไป																				
๒๔๐ บาท	๒๗๐ บาท																				

กรณี	หลักฐานการจ่าย	จำนวน	หมายเหตุ
ส่งใช้คืนเงินยืมราชการ ● การจัดประชุม	๑. หนังสือส่งใช้คืนเงินยืมราชการ ๒. รายงานการประชุม ๓. ใบลงทะเบียน (ลายมือชื่อผู้มาประชุม) ๔. ค่าอาหาร/อาหารว่างและเครื่องดื่ม ⇒ ใบเสร็จรับเงิน/ ใบสำคัญรับเงิน		

ระเบียบที่ใช้ในปัจจุบัน...

- ค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ
 ๑. พระราชกฤษฎีกาค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ พ.ศ. ๒๕๒๖ (ที่แก้ไขเพิ่มเติมถึง ฉบับที่ ๙ พ.ศ. ๒๕๖๐)
 ๒. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการอนุมัติให้เดินทางไปราชการและการจัดประชุมของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๒๔
 ๓. ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการเบิกค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ พ.ศ. ๒๕๕๐
 ๔. ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการเบิกค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔
- ค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรม
 ๑. ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรม การจัดงาน และการประชุมระหว่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๔๙
 ๒. ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรม การจัดงาน และการประชุมระหว่างประเทศ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๒
 ๓. ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรม การจัดงาน และการประชุมระหว่างประเทศ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๕
- ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการเบิกเงินจากคลัง การรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน และการนำเงินส่งคลัง พ.ศ. ๒๕๖๒
- หลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการเบิกจ่ายเงิน การคลังและการพัสดุสำหรับหน่วยงานส่วนกลาง หรือหน่วยงานที่เบิกงบประมาณจากส่วนกลาง กรมการพัฒนาชุมชน พ.ศ. ๒๕๕๘

กองคลัง
กลุ่มงานบัญชี
พฤษภาคม ๒๕๖๒

ข้อบังคับคณะกรรมการบริหารกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี
ว่าด้วยการบริหารงานบุคคล
พ.ศ. ๒๕๖๒

เพื่อให้การดำเนินงานด้านบริหารงานบุคคลของสำนักงานกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับประกาศคณะกรรมการนโยบายการบริหารทุนหมุนเวียน ว่าด้วยมาตรฐานการบริหารงานบุคคลของทุนหมุนเวียน ลงวันที่ ๒๑ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๐ ข้อ ๑๓

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๑ (๒) แห่งพระราชบัญญัติการบริหารทุนหมุนเวียน พ.ศ. ๒๕๕๘ และมติคณะกรรมการบริหารกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี ครั้งที่ ๔/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๖๒ คณะกรรมการบริหารกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี จึงได้ออกข้อบังคับไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ข้อบังคับนี้เรียกว่า “ข้อบังคับคณะกรรมการบริหารกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี ว่าด้วยการบริหารงานบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒”

ข้อ ๒ ข้อบังคับนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในข้อบังคับนี้

“กองทุน” หมายความว่า กองทุนพัฒนาบทบาทสตรี

“คณะกรรมการบริหาร” หมายความว่า คณะกรรมการบริหารกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี

“ประธานกรรมการบริหาร” หมายความว่า ประธานกรรมการบริหารกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี

“กรม” หมายความว่า กรมการพัฒนาชุมชน

“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี

“อธิบดี” หมายความว่า อธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน

“ผู้อำนวยการ” หมายความว่า ผู้อำนวยการสำนักงานกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี

“ลูกจ้าง” หมายความว่า ลูกจ้างชั่วคราวกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี ผู้ซึ่งได้รับการจ้างตามสัญญาจ้าง ได้รับเงินค่าจ้างจากกองทุน ที่มีลักษณะเป็นงานชั่วคราว โดยมีกำหนดเวลาการจ้างเป็นรายปี

“พนักงาน” หมายความว่า พนักงานกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี ผู้ซึ่งได้รับการจ้าง ตามสัญญาจ้าง ได้รับเงินค่าตอบแทนจากกองทุน เพื่อปฏิบัติการกิจของกองทุนที่มีลักษณะเป็นงานประจำ โดยมีกำหนดเวลาจ้างไม่เกินคราวละสี่ปี และอาจมีการต่อสัญญาจ้างต่อเนื่องได้ตามความจำเป็นและเหมาะสม

“ข้าราชการ” หมายความว่า ข้าราชการกรมการพัฒนาชุมชนที่อธิบดี ได้มอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับกองทุน

“ค่าตอบแทน” หมายความว่า เงินเดือนซึ่งจ่ายให้แก่พนักงาน ในการทำงานให้แก่กองทุน

“ค่าตอบแทนพิเศษ” หมายความว่า เงินที่จ่ายเพิ่มให้แก่พนักงาน เมื่อมีผลการประเมินการปฏิบัติงาน คุณภาพงาน และปริมาณในระดับดีเด่น

“ค่าจ้าง” หมายความว่า เงินเดือนซึ่งจ่ายให้แก่ลูกจ้าง ในการทำงานให้แก่กองทุน

“ปีบัญชี” หมายความว่า ระยะเวลาเช่นเดียวกับปีงบประมาณของทางราชการ ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ถึง วันที่ ๓๐ กันยายน ของปีถัดไป

ข้อ ๔ ให้ประธานกรรมการบริหารเป็นผู้รักษาการตามข้อบังคับนี้ มีอำนาจวินิจฉัยปัญหาและออกประกาศ หรือข้อกำหนดเพื่อปฏิบัติตามข้อบังคับนี้

หมวด ๑

ผู้อำนวยการ

.....
ข้อ ๕ ให้คณะกรรมการบริหารแต่งตั้งผู้อำนวยการเพื่อทำหน้าที่บริหารสำนักงานและกองทุนให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกองทุน และเป็นผู้บังคับบัญชาพนักงานและลูกจ้าง รวมทั้งปฏิบัติงานอื่นตามที่คณะกรรมการบริหารมอบหมาย

การแต่งตั้งผู้อำนวยการสามารถดำเนินการโดยแต่งตั้งจากข้าราชการประเภทผู้อำนวยการสังกัดกรมการพัฒนาชุมชน หรือสรรหาจากบุคคลภายนอกก็ได้

ข้อ ๖ กรณีสรรหาจากบุคคลภายนอกเป็นผู้อำนวยการ ให้คณะกรรมการบริหารแต่งตั้งคณะอนุกรรมการสรรหาคณะหนึ่งจำนวนไม่เกินห้าคน ทำหน้าที่สรรหาผู้ที่มีความเหมาะสมในการบริหารสำนักงานและกองทุน และเสนอชื่อให้คณะกรรมการบริหารพิจารณาแต่งตั้ง

ผู้อำนวยการที่แต่งตั้งจากบุคคลภายนอกไม่มีฐานะเป็นพนักงานหรือลูกจ้างกองทุนตามความหมายในข้อบังคับนี้ และต้องเป็นผู้สามารถปฏิบัติหน้าที่ให้กองทุนได้เต็มเวลา

ข้อ ๗ ผู้อำนวยการแต่งตั้งจากบุคคลภายนอกอย่างน้อยต้องเป็นผู้ที่มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้

- (๑) มีสัญชาติไทย
- (๒) อายุไม่น้อยกว่าสามสิบห้าปีบริบูรณ์และไม่เกินหกสิบห้าปีบริบูรณ์
- (๓) เป็นผู้ซึ่งมีความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์เหมาะสมกับกิจการของกองทุน
- (๔) ไม่เป็นบุคคลซึ่งเคยถูกไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากงานเพราะทุจริตต่อหน้าที่
- (๕) ไม่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นหรือกรรมการหรือดำรงตำแหน่งที่รับผิดชอบในการบริหารพรรคการเมือง ที่ปรึกษาพรรคการเมืองหรือเจ้าหน้าที่ของพรรคการเมือง
- (๖) ไม่เป็นผู้มีส่วนได้เสียในการดำเนินงานของกองทุนไม่ว่าจะโดยตรงหรือโดยอ้อม
- (๗) ไม่เคยเป็นบุคคลล้มละลาย ไม่เป็นบุคคลไร้ความสามารถหรือเสมือนไร้ความสามารถ
- (๘) ไม่เคยต้องรับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ
- (๙) ไม่เป็นผู้บริหารของรัฐวิสาหกิจ หน่วยงานของรัฐ หรือองค์การมหาชนในวันที่มีการแต่งตั้ง
- (๑๐) ไม่เป็นข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ พนักงานหรือลูกจ้างของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือหน่วยงานของรัฐหรือผู้ปฏิบัติงานขององค์การมหาชนในวันที่มีการแต่งตั้ง

ข้อ ๘ ผู้อำนวยการที่ได้รับการแต่งตั้งมาจากบุคคลภายนอก ให้มีวาระดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี และให้ดำรงตำแหน่งได้ไม่เกินสองวาระติดต่อกัน

ข้อ ๙ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ ผู้อำนวยการที่แต่งตั้งจากบุคคลภายนอกอาจพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก
- (๓) ออกตามกรณีที่กำหนดไว้ในสัญญาจ้าง
- (๔) คณะกรรมการบริหารมีมติให้ออก เพราะบกพร่องต่อหน้าที่ มีความประพฤติเสื่อมเสียหรือหย่อนความสามารถ
- (๕) ขาดคุณสมบัติหรือเป็นผู้มีลักษณะต้องห้าม

การให้ผู้อำนวยการที่แต่งตั้งจากบุคคลภายนอกออกจากตำแหน่งตาม (๔) คณะกรรมการบริหารต้องมีมติคะแนนเสียง ไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนกรรมการเท่าที่มีอยู่ โดยผู้อำนวยการ ไม่มีสิทธิออกเสียงลงคะแนน

ข้อ ๑๐ การดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่ง เงื่อนไขการจ้าง การประเมินผล การปฏิบัติงาน ค่าตอบแทน สิทธิประโยชน์หรือสวัสดิการต่าง ๆ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขการจ้าง ที่คณะกรรมการบริหารกำหนดโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง

แบบสัญญาจ้างผู้อำนวยการที่แต่งตั้งจากบุคคลภายนอก ให้เป็นไปตามแบบที่คณะกรรมการกำหนด โดยให้อธิบดีเป็นผู้ลงนามในสัญญาจ้าง

ข้อ ๑๑ ผู้อำนวยการที่เป็นข้าราชการ อาจได้รับค่าตอบแทนเพิ่มเติมจากเงินเดือนเงินประจำตำแหน่ง และค่าตอบแทนตามปกติ ตามที่คณะกรรมการบริหารกำหนด โดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง

ข้อ ๑๒ ผู้อำนวยการทั้งที่แต่งตั้งจากบุคคลภายนอก และที่เป็นข้าราชการพ้นจากตำแหน่ง ไม่ว่าด้วยเหตุใด ให้คณะกรรมการบริหารดำเนินการแต่งตั้งผู้อำนวยการขึ้นใหม่แทนผู้ซึ่งพ้นจากตำแหน่ง ให้แล้วเสร็จภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ผู้อำนวยการนั้นพ้นจากตำแหน่ง กรณีที่คณะกรรมการบริหารเห็นสมควรให้ผู้อำนวยการที่แต่งตั้งจากบุคคลภายนอกซึ่งมีผลการทำงานดี มีประสิทธิภาพและการว่าจ้างต่อไป จะก่อให้เกิดประโยชน์อย่างยิ่งแก่กองทุน ให้คณะกรรมการบริหารพิจารณาจ้างต่ออีกหนึ่งวาระโดยไม่ต้องดำเนินการสรรหาใหม่ก็ได้ ทั้งนี้จะจ้างเกินสองวาระติดต่อกันไม่ได้

หมวด ๒

พนักงานและลูกจ้าง

ส่วนที่ ๑

ตำแหน่งและคุณสมบัติ

ข้อ ๑๓ การจ้างพนักงานและลูกจ้างให้กระทำเป็นสัญญาจ้าง ตำแหน่งพนักงานและลูกจ้าง มีดังนี้

- (๑) นักวิชาการเงินและบัญชี
- (๒) นักจัดการงานทั่วไป
- (๓) นักวิชาการพัสดุ
- (๔) นักวิเคราะห์นโยบายและแผน
- (๕) นักวิชาการคอมพิวเตอร์
- (๖) นักวิชาการพัฒนาชุมชน
- (๗) นิติกร
- (๘) นักวิเคราะห์งบประมาณ
- (๙) นักทรัพยากรบุคคล
- (๑๐) นักประชาสัมพันธ์
- (๑๑) เจ้าพนักงานการเงินและบัญชี
- (๑๒) เจ้าพนักงานธุรการ
- (๑๓) เจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูล
- (๑๔) ผู้อำนวยการ

ผู้อำนวยการโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการบริหาร อาจกำหนดตำแหน่งของพนักงานและลูกจ้าง เพิ่มเติมตามความจำเป็นและเหมาะสม

การกำหนดคุณสมบัติเฉพาะตำแหน่งให้เป็นไปตามคณะกรรมการบริหาร ประกาศกำหนด

การทำสัญญาจ้างให้อิทธิหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายเป็นผู้ลงนามในสัญญาจ้าง

ข้อ ๑๔ พนักงานและลูกจ้าง ต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

(๑) สัญชาติไทย

(๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสิบแปดปี

(๓) ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย

(๔) ไม่เป็นผู้มีกายทุพพลภาพจนไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ไร้ความสามารถหรือจิตฟั่นเฟือน

ไม่สมประกอบ หรือเป็นโรคตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน

(๕) ไม่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง กรรมการพรรคการเมือง หรือเจ้าหน้าที่ในพรรคการเมือง

(๖) ไม่เคยต้องโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกเพราะกระทำความผิดทางอาญา

เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(๗) ไม่เคยถูกลงโทษให้ออก ปลดออก หรือไล่ออกจากราชการ รัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานของรัฐ

(๘) ไม่เป็นข้าราชการหรือลูกจ้างของส่วนราชการ หน่วยงานอื่นของรัฐ รัฐวิสาหกิจ

หรือราชการส่วนท้องถิ่น

(๙) ไม่เป็นผู้มีส่วนได้เสียในการดำเนินงานของกองทุนไม่ว่าจะโดยตรงหรือโดยอ้อม

ส่วนที่ ๒

การคัดเลือก การจ้าง และการประเมินการทดลองปฏิบัติงาน

.....

ข้อ ๑๕ การคัดเลือกบุคคลเพื่อเป็นพนักงานและลูกจ้าง ให้คำนึงถึงความรู้ความสามารถ ทักษะและสมรรถนะ ความเท่าเทียมในโอกาส และประโยชน์ของทางราชการเป็นสำคัญ และด้วยกระบวนการที่ได้มาตรฐานโปร่งใสและยุติธรรม เพื่อรองรับการตรวจสอบตามแนวหลักคุณธรรมและทางการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการคัดเลือกบุคคลเพื่อเป็นพนักงานและลูกจ้าง ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการบริหารประกาศกำหนด

ข้อ ๑๖ การจ้างพนักงานและลูกจ้าง ให้จ้างตามลำดับที่ ในบัญชีผู้ผ่านการคัดเลือกในแต่ละตำแหน่ง

ให้อิทธิเป็นผู้มีอำนาจจ้าง หรือย้าย พนักงานและลูกจ้างทุกตำแหน่ง

ผู้ที่ได้รับการจ้างต้องทดลองปฏิบัติหน้าที่และผ่านเกณฑ์ประเมินตามที่คณะกรรมการบริหาร

กำหนด

ผู้ทดลองปฏิบัติหน้าที่ผู้ใดมีผลการประเมินทดลองปฏิบัติหน้าที่ต่ำกว่าเกณฑ์ความรู้ความสามารถตามที่สำนักงานกำหนดไว้ให้อิทธิสั่งให้ผู้นั้นออกจากตำแหน่ง และพ้นจากการเป็นพนักงานหรือลูกจ้าง แล้วแต่กรณี

ผู้ที่ถูกสั่งให้ออกจากตำแหน่งและพ้นจากการเป็นพนักงานหรือลูกจ้าง ตามวรรคก่อนให้ถือเสมือนว่าไม่เคยเป็นพนักงานหรือลูกจ้างของกองทุน แต่ทั้งนี้ไม่กระทบกระเทือนต่อการปฏิบัติงานหรือการรับค่าตอบแทนหรือค่าจ้างหรือผลประโยชน์อื่นใดที่ได้รับในระหว่างที่ผู้นั้นทดลองปฏิบัติงาน

ข้อ ๑๗ ในกรณีมีเหตุจำเป็น คณะกรรมการบริหารอาจคัดเลือกลูกจ้างเพื่อจ้างเป็นพนักงานในตำแหน่งที่ว่างลง แต่ทั้งนี้ต้องมีผู้ขึ้นบัญชีเป็นผู้ผ่านการคัดเลือกในตำแหน่งดังกล่าว

หลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกตามวรรคก่อนให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการบริหารกำหนด

คำตอบแทน การพิจารณาเลื่อนคำตอบแทน ความก้าวหน้า

.....
ข้อ ๑๘ อัตราคำตอบแทน หลักเกณฑ์การพิจารณาเลื่อนคำตอบแทน และความก้าวหน้า
ของพนักงาน ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการบริหารประกาศกำหนด

ข้อ ๑๙ ให้สำนักงานมีหน้าที่ดำเนินการให้มีการเพิ่มพูนประสิทธิภาพและเสริมสร้างแรงจูงใจ
แก่พนักงานและลูกจ้าง เพื่อให้พนักงานและลูกจ้างมีคุณภาพ คุณธรรม จริยธรรม คุณภาพชีวิต มีขวัญ
และกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่ให้เกิดผลงานและผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของกองทุน

ส่วนที่ ๔

วินัยและการรักษาวินัย

.....
ข้อ ๒๐ พนักงานและลูกจ้าง มีหน้าที่ต้องรักษาวินัยทั้งข้อปฏิบัติและข้อห้ามตามที่กำหนด
ในข้อบังคับนี้ และตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในสัญญาจ้าง

ข้อ ๒๑ พนักงานและลูกจ้าง ต้องกระทำการอันเป็นข้อปฏิบัติ ดังต่อไปนี้

(๑) ต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต และเที่ยงธรรม

(๒) ต้องปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามกฎหมาย กฎ ระเบียบของทางราชการ มติของคณะรัฐมนตรี
นโยบายของรัฐบาล และปฏิบัติตามระเบียบแบบแผนของกองทุน ซึ่งเป็นองค์การการเงินที่ต้องปฏิบัติหน้าที่
ด้วยความสุจริตรอบคอบ และซื่อสัตย์เป็นอย่างยิ่ง

(๓) ต้องปฏิบัติหน้าที่ให้เกิดผลดีหรือความก้าวหน้าแก่กองทุนและด้วยความตั้งใจอุตสาหะ
เอาใจใส่ และรักษาประโยชน์ของกองทุนและทางราชการ

(๔) ต้องปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชาซึ่งสั่งในหน้าที่โดยชอบด้วยกฎหมาย และระเบียบ
ของทางกองทุน โดยไม่ขัดขืนหรือหลีกเลี่ยง แต่ถ้าเห็นว่าการปฏิบัติตามคำสั่งนั้นจะทำให้เสียหาย
แก่กองทุนหรือราชการ หรือจะเป็นการไม่รักษาประโยชน์ของกองทุนหรือทางราชการจะต้องเสนอความเห็น
เป็นหนังสือทันที เพื่อให้ผู้บังคับบัญชาทบทวนคำสั่งนั้น และเมื่อได้เสนอความเห็นแล้ว ถ้าผู้บังคับบัญชายืนยัน
ให้ปฏิบัติตามคำสั่งเดิม ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาต้องปฏิบัติตาม

(๕) ต้องอุทิศเวลาของตนให้แก่ราชการ จะละทิ้งหรือทอดทิ้งหน้าที่มิได้

(๖) ต้องรักษาความลับของทางราชการ

(๗) ต้องสุภาพเรียบร้อย รักษาความสามัคคีและต้องช่วยเหลือกันในการปฏิบัติหน้าที่

(๘) ต้องต้อนรับ ให้ความสะดวก ความเป็นธรรม และให้การสงเคราะห์แก่ประชาชน
ผู้ติดต่อราชการเกี่ยวกับหน้าที่ของตน

(๙) ต้องรักษาชื่อเสียงของตน และรักษาเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่พนักงานและลูกจ้าง
ของตนมิให้เสื่อมเสีย

ข้อ ๒๒ พนักงานและลูกจ้าง ต้องไม่กระทำการใดอันเป็นข้อห้าม ดังต่อไปนี้

(๑) ต้องไม่รายงานเท็จต่อผู้บังคับบัญชา การรายงานโดยปกปิดข้อความซึ่งควรต้องแจ้ง
ถือว่าเป็นการรายงานเท็จด้วย

(๒) ต้องไม่อาศัยหรือยอมให้ผู้อื่นอาศัยตำแหน่งหน้าที่ของตนหาประโยชน์ ให้แก่ตนเองหรือ
ผู้อื่น

(๓) ต้องไม่ประมาทเลินเล่อในการปฏิบัติหน้าที่

(๔) ต้องไม่กระทำการหรือยอมให้ผู้อื่นกระทำการหาผลประโยชน์อันอาจทำให้เสีย
ความเที่ยงธรรมหรือเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ของตน

(๕) ต้องไม่กระทำการอย่างใดที่เป็นการกลั่นแกล้ง กดขี่ หรือข่มเหงกันในการปฏิบัติหน้าที่

(๖) ต้องไม่ดูหมิ่นเหยียดหยาม กดขี่ หรือข่มเหงประชาชนผู้ติดต่อราชการ

ข้อ ๒๓ พนักงานหรือลูกจ้างผู้ใดไม่ปฏิบัติตามข้อปฏิบัติตามข้อ ๒๑ หรือฝ่าฝืนข้อห้ามตามข้อ ๒๒ ผู้นั้นเป็นผู้กระทำผิดวินัย

ข้อ ๒๔ การกระทำผิดวินัยในลักษณะดังต่อไปนี้ เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

(๑) ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบเพื่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต

(๒) ละทิ้งหรือทอดทิ้งหน้าที่โดยไม่มีเหตุผลอันสมควรเป็นเหตุให้เสียหายแก่กองทุนและราชการอย่างร้ายแรง

(๓) ละทิ้งหน้าที่ติดต่อในคราวเดียวกันเป็นเวลาเกินกว่าเจ็ดวันโดยไม่มีเหตุอันสมควร หรือโดยมีพฤติการณ์อันแสดงถึงความจงใจไม่ปฏิบัติตามระเบียบของกองทุน

(๔) กระทำการอันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติด้อยอย่างร้ายแรง

(๕) ดูหมิ่นเหยียดหยาม กดขี่ ข่มเหง หรือทำร้ายประชาชนผู้ติดต่อราชการอย่างร้ายแรง

(๖) กระทำความผิดอาญาจนได้รับโทษจำคุกหรือโทษที่หนักกว่าโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกหรือได้รับโทษที่หนักกว่าโทษจำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(๗) ละเว้นการกระทำหรือกระทำการใด ๆ อันเป็นการไม่ปฏิบัติตามข้อ ๒๑ หรือฝ่าฝืนข้อห้ามตามข้อ ๒๒ อันเป็นเหตุให้เสียหายแก่กองทุนและราชการอย่างร้ายแรง

ข้อ ๒๕ พนักงานหรือลูกจ้างผู้ใดกระทำผิดวินัยจะต้องได้รับโทษทางวินัย เว้นแต่มีเหตุอันควรงดโทษตามที่บัญญัติไว้ในส่วนที่ ๕ การดำเนินการทางวินัย

โทษทางวินัยมี ๕ สถาน ดังต่อไปนี้

(๑) ภาคทัณฑ์

(๒) ตัดค่าตอบแทนหรือค่าจ้าง

(๓) ลดขั้นค่าตอบแทนหรือค่าจ้าง

(๔) ปลดออก

(๕) ไล่ออก

ส่วนที่ ๕

การดำเนินการทางวินัย

ข้อ ๒๖ เมื่อมีการกล่าวหาหรือมีกรณีเป็นที่สงสัยว่าพนักงานหรือลูกจ้างผู้ใดกระทำผิดวินัย ให้ผู้บังคับบัญชาที่มีหน้าที่ต้องรายงานตามลำดับให้อธิบดีทราบโดยเร็ว และให้อธิบดีดำเนินการหรือสั่งให้ดำเนินการสืบสวนหรือพิจารณาในเบื้องต้นว่ากรณีมีมูลที่ควรกล่าวหาว่าผู้นั้นกระทำผิดวินัยหรือไม่ ถ้าเห็นว่ากรณีไม่มีมูลที่ควรกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยก็ให้ยุติเรื่องได้

ในกรณีที่เห็นว่ามีมูลที่ควรกล่าวหาว่าพนักงานหรือลูกจ้างผู้ใดกระทำผิดวินัย ก็ให้ดำเนินการต่อไป

ข้อ ๒๗ ในกรณีที่ผลการสืบสวนหรือพิจารณาตามข้อ ๒๖ ปรากฏว่ากรณีมีมูล ถ้าความผิดนั้นมิใช่เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรงและได้แจ้งข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐานให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบ พร้อมทั้งรับฟังคำชี้แจงของผู้ถูกกล่าวหาแล้ว หากอธิบดีเห็นว่าผู้ถูกกล่าวหาได้กระทำความผิดตามข้อกล่าวหาให้อธิบดีสั่งลงโทษตามควรแก่กรณีโดยไม่ตั้งคณะกรรมการสอบสวนก็ได้ แต่ถ้าเห็นว่าไม่ได้กระทำความผิดตามข้อกล่าวหาให้อธิบดีสั่งยุติเรื่อง

ในกรณีที่ผลการสืบสวนหรือพิจารณาตามข้อ ๒๖ ปรากฏว่ากรณีมีมูลอันเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ให้อธิบดีแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน ในการสอบสวนต้องแจ้งข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐานให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบพร้อมทั้งรับฟังคำชี้แจงของผู้ถูกกล่าวหา เมื่อคณะกรรมการสอบสวนดำเนินการเสร็จให้รายงานผลการสอบสวนและความเห็นต่ออธิบดี ถ้าอธิบดีเห็นว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำผิดตามข้อกล่าวหาให้อธิบดีสั่งลงโทษตามควรแก่กรณี แต่ถ้าเห็นว่าผู้ถูกกล่าวหาไม่ได้กระทำผิดตามข้อกล่าวหาให้อธิบดีสั่งยุติเรื่อง

หลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการสอบสวนพิจารณาให้นำกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนมาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๒๘ โทษสำหรับกรณีที่พนักงานหรือลูกจ้างกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง อธิบดีมีอำนาจสั่งลงโทษได้ดังต่อไปนี้

(๑) ภาคทัณฑ์

(๒) ตัดเงินค่าตอบแทนหรือค่าจ้างได้ครึ่งหนึ่งในอัตราร้อยละ ๒ หรือร้อยละ ๔ ของเงินค่าตอบแทนหรือค่าจ้างที่ผู้นั้นได้รับในวันที่มีคำสั่งลงโทษเป็นเวลาหนึ่งเดือน สองเดือน หรือสามเดือน

(๓) ลดเงินค่าตอบแทนหรือค่าจ้างได้ครึ่งหนึ่งในอัตราร้อยละ ๒ หรือร้อยละ ๔ ของเงินค่าตอบแทนหรือค่าจ้างที่ผู้นั้นได้รับในวันที่มีคำสั่งลงโทษ

ในกรณีมีเหตุอันควรลดหย่อนจะนำมาประกอบการพิจารณาลดโทษก็ได้ แต่สำหรับการลงโทษภาคทัณฑ์ให้ใช้เฉพาะกรณีกระทำผิดวินัยเล็กน้อย

ในกรณีกระทำผิดวินัยเล็กน้อยและมีเหตุอันควรงดโทษจะงดโทษโดยให้ว่ากล่าวตักเตือนเป็นหนังสือก็ได้

การสั่งลงโทษตัดเงินค่าตอบแทนหรือค่าจ้าง หรือลดค่าตอบแทนหรือค่าจ้าง ถ้าจำนวนเงินที่จะต้องตัดหรือลดมีเศษไม่ถึงสิบบาทให้ปัดเศษทิ้ง

ข้อ ๒๙ โทษสำหรับกรณีพนักงานหรือลูกจ้างกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง อธิบดีมีอำนาจสั่งลงโทษได้ดังต่อไปนี้

(๑) ปลดออก

(๒) ไล่ออก

ข้อ ๓๐ การสั่งลงโทษ ให้สั่งให้มีผลตั้งแต่วันหรือระยะเวลาดังต่อไปนี้

(๑) การสั่งลงโทษภาคทัณฑ์ ให้สั่งให้มีผลตั้งแต่วันที่มิคำสั่ง

(๒) การสั่งลงโทษตัดเงินค่าตอบแทนหรือค่าจ้าง หรือลดเงินค่าตอบแทนหรือค่าจ้าง ให้สั่งให้มีผลตั้งแต่วันที่มิคำสั่ง

(๓) การสั่งลงโทษปลดออกหรือไล่ออก ให้สั่งปลดออกหรือไล่ออกตั้งแต่วันที่กำหนดในคำสั่ง ซึ่งต้องไม่ก่อนวันที่ออกคำสั่ง เว้นแต่กรณีที่มิเหตุอันสมควรต้องสั่งปลดออกหรือไล่ออกย้อนไปก่อนวันที่ออกคำสั่ง ก็ให้สั่งปลดออกหรือไล่ออกย้อนหลังไปถึงวันที่ควรจะต้องออกจากราชการตามกรณีนั้นได้ แต่ทั้งนี้การสั่งดังกล่าวไม่กระทบกระเทือนสิทธิโดยชอบธรรมของผู้ถูกสั่งลงโทษนั้น

ส่วนที่ ๖

การออกจากตำแหน่ง

ข้อ ๓๑ การออกจากตำแหน่งของพนักงานหรือลูกจ้าง มีกรณี ดังต่อไปนี้

(๑) ตาย

(๒) ครบเกษียณอายุ เมื่ออายุครบ ๖๐ ปีบริบูรณ์ในวันสิ้นปีบัญชี

(๓) ลาออกและได้รับอนุญาตให้ลาออก

- (๔) ขาดคุณสมบัติหรือลักษณะต้องห้าม
- (๕) ยุบเลิกตำแหน่ง ยุบหน่วยงาน หรือยุบเลิกโครงการ
- (๖) สิ้นสุดสัญญาการปฏิบัติงาน
- (๗) ถูกสั่งให้ออกตามข้อบังคับนี้
- (๘) ถูกสั่งลงโทษทางวินัยถึงขั้นปลดออกหรือไล่ออก

ข้อ ๓๒ พนักงานหรือลูกจ้าง ผู้ใดเมื่ออายุครบหกสิบปีบริบูรณ์ในวันสิ้นปีบัญชี และทางกองทุนมีความจำเป็นที่จะให้ปฏิบัติหน้าที่ต่อไป อาจทำความตกลงกับกระทรวงการคลังเพื่อให้ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปอีกก็ได้

ข้อ ๓๓ พนักงานหรือลูกจ้าง ผู้ใดประสงค์จะลาออกจากกองทุนให้ยื่นหนังสือขอลาออกต่อผู้บังคับบัญชาชั้นต้นล่วงหน้าก่อนวันขอลาออกไม่น้อยกว่าสามสิบวัน เพื่อเสนอตามลำดับให้อธิบดีเป็นผู้พิจารณาก่อนวันขอลาออก

ในกรณีที่ผู้ประสงค์จะลาออกยื่นหนังสือขอลาออกล่วงหน้าน้อยกว่าสามสิบวันและอธิบดีเห็นว่ามิใช่เหตุผลและความจำเป็นจะอนุญาตให้ลาออกตามวันที่ขอลาออกก็ได้

ในกรณีที่อธิบดีเห็นว่าจำเป็นเพื่อประโยชน์แก่ราชการ จะยับยั้งการลาออกไว้เป็นเวลาไม่เกินเก้าสิบวันนับแต่วันขอลาออกก็ได้ ในกรณีเช่นนั้นถ้าผู้ขอลาออก มิได้ถอนใบลาออกก่อนครบกำหนดระยะเวลาการยับยั้งให้ถือว่า การลาออกนั้นมีผลเมื่อครบกำหนดเวลาตามที่ได้ยับยั้งไว้ ในกรณีที่อธิบดีมิได้ยับยั้งให้การลาออกนั้นมีผลตั้งแต่วันที่ขอลาออก

ส่วนที่ ๗

การร้องทุกข์ และการอุทธรณ์การลงโทษ

.....

ข้อ ๓๔ พนักงานหรือลูกจ้าง ผู้ใดมีความคับข้องใจอันเกิดจากการปฏิบัติ หรือไม่ปฏิบัติต่อตนของผู้บังคับบัญชา ผู้นั้นมีสิทธิร้องทุกข์ได้

การร้องทุกข์ที่เกิดจากผู้บังคับบัญชาให้ร้องทุกข์ต่อผู้บังคับบัญชาชั้นเหนือขึ้นไปตามลำดับให้อธิบดีแต่งตั้งคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ โดยให้มีอำนาจพิจารณาไม่รับเรื่องร้องทุกข์ ยกคำร้องทุกข์ หรือมีคำวินิจฉัยชี้แจงหรือยกเลิคำสั่ง และให้เยียวยาความเสียหายให้ผู้ร้องทุกข์ หรือให้ดำเนินการอื่นใดเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม

ข้อ ๓๕ เมื่อมีกรณีดังต่อไปนี้ กรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์อาจถูกคัดค้านได้

(๑) เป็นผู้บังคับบัญชาของพนักงานหรือลูกจ้าง ผู้เป็นเหตุให้เกิดความคับข้องใจ หรือเป็นผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาของผู้บังคับบัญชาดังกล่าว

(๒) มีส่วนได้เสียในเรื่องที่ร้องทุกข์

(๓) มีสาเหตุโกรธเคืองกับผู้ร้องทุกข์

(๔) มีความเกี่ยวพันทางเครือญาติหรือทางความสัมพันธ์กับบุคคลตาม (๑) (๒) หรือ (๓) อันอาจก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมแก่ผู้ร้องทุกข์

กรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ซึ่งมีกรณีถูกคัดค้าน ต้องถอนตัวจากการเป็นกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์และให้มีการแต่งตั้งกรรมการคนใหม่แทนกรรมการที่ถูกคัดค้าน ก่อนที่คณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์จะดำเนินการ

ข้อ ๓๖ การร้องทุกข์ให้ร้องได้สำหรับตนเองเท่านั้น จะร้องทุกข์สำหรับผู้อื่นไม่ได้ และให้ทำคำร้องทุกข์เป็นหนังสือยื่นต่อผู้บังคับบัญชาชั้นเหนือขึ้นไปภายในสามสิบวันนับแต่วันทราบเหตุแห่งการร้องทุกข์

ผู้มีสิทธิร้องทุกข์จะมอบหมายให้บุคคลอื่นร้องทุกข์แทนได้ ในกรณีมีเหตุจำเป็นอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้

ผู้มีสิทธิร้องทุกข์จะมอบหมายให้บุคคลอื่นร้องทุกข์แทนได้ ในกรณีมีเหตุจำเป็นอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

- (๑) เจ็บป่วยจนไม่สามารถร้องทุกข์ได้ด้วยตนเอง
- (๒) อยู่ในต่างประเทศและคาดหมายได้ว่าไม่อาจร้องทุกข์ได้ทันภายในระยะเวลาที่กำหนด
- (๓) มีเหตุจำเป็นอย่างอื่นที่อธิบดีเห็นสมควร

การมอบหมายตามวรรคสอง จะต้องทำเป็นหนังสือลงลายมือชื่อผู้มีสิทธิร้องทุกข์ พร้อมทั้งหลักฐานแสดงเหตุจำเป็นข้างต้น

ให้ผู้บังคับบัญชาที่ได้รับคำร้องทุกข์ตามวรรคหนึ่ง ส่งคำร้องทุกข์ให้คณะกรรมการวินิจฉัย ร้องทุกข์พิจารณาวินิจฉัย

ข้อ ๓๗ พนักงานหรือลูกจ้าง ผู้ใดถูกสั่งลงโทษทางวินัย ผู้นั้นมีสิทธิอุทธรณ์ต่อ คณะกรรมการบริหาร ภายในสามสิบวันนับแต่วันทราบหรือถือว่าทราบคำสั่ง

ในการพิจารณาวินิจฉัย คณะกรรมการบริหาร จะพิจารณาวินิจฉัยเองหรือจะตั้ง คณะอนุกรรมการวินิจฉัยอุทธรณ์ เพื่อทำหน้าที่เป็นผู้พิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์ก็ได้ เมื่อพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์แล้ว ให้อธิบดีสั่งการให้เป็นไปตามคำวินิจฉัยนั้นภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มิคำวินิจฉัย ในกรณีที่ผู้อุทธรณ์ ไม่เห็นด้วยกับคำวินิจฉัยอุทธรณ์ ให้ฟ้องคดีต่อศาลปกครองภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ทราบหรือถือว่าทราบ คำวินิจฉัย

ส่วนที่ ๘

วัน เวลาปฏิบัติงาน วันหยุด และวันหยุดประจำปี

.....

ข้อ ๓๘ วันและเวลาปฏิบัติงานของพนักงาน และลูกจ้างให้เป็นไปตามวันเวลาปฏิบัติงาน ของทางราชการ

ข้อ ๓๙ วันหยุดประจำปีของพนักงานและลูกจ้าง ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการบริหาร ประกาศกำหนด

ส่วนที่ ๙

การลาและสิทธิประโยชน์ระหว่างลา

.....

ข้อ ๔๐ พนักงานที่ปฏิบัติงานครบหกเดือน มีสิทธิลาป่วยโดยได้รับค่าจ้างระหว่างลาได้ ปีหนึ่งไม่เกินสามสิบวัน

การลาตั้งแต่สามวันขึ้นไปผู้บังคับบัญชาอาจสั่งให้มีใบรับรองแพทย์ที่ทางราชการรับรอง มาแสดงก็ได้

ข้อ ๔๑ พนักงานมีสิทธิลาคลอดบุตรได้เก้าสิบวัน โดยให้ได้รับค่าตอบแทนระหว่างลาได้ ไม่เกินสี่สิบห้าวันส่วนอีกสี่สิบห้าวันให้รับจากประกันสังคม ซึ่งการที่จะได้รับเงินจากประกันสังคมต้องเป็นไป ตามเงื่อนไขของสำนักงานประกันสังคม

ข้อ ๔๒ พนักงานมีสิทธิลากิจส่วนตัวได้ปีหนึ่งไม่เกินสิบวันทำการ โดยให้ได้รับค่าตอบแทน ระหว่างลาได้ปีหนึ่งไม่เกินสิบวัน

ข้อ ๔๓ พนักงานที่ปฏิบัติหน้าที่ต่อเนื่องในปีบัญชีมาแล้วไม่น้อยกว่าหกเดือนมีสิทธิลาพักผ่อน ประจำปีได้สิบวันทำการ โดยให้ได้รับค่าตอบแทน กรณีผู้ที่เคยเป็นพนักงานแล้วได้รับการจ้างเป็นพนักงาน ต่อให้นับเวลาเป็นพนักงานต่อเนื่องกันและเมื่อปฏิบัติหน้าที่ครบหกเดือนให้มีสิทธิดังกล่าวเช่นเดียวกัน

พนักงานอาจใช้สิทธิสะสมวันลาพักผ่อนได้แต่ไม่เกินสิบห้าวันทำการ

ค่าตอบแทนระหว่างลาได้ปีหนึ่งไม่เกินหกสัปดาห์ ทั้งนี้ เมื่อพ้นจากการเข้ารับการตรวจเลือกหรือเตรียมพล ให้รายงานตัวกลับเข้าปฏิบัติงานภายในเจ็ดวัน

ข้อ ๔๕ พนักงานที่ได้รับการจ้างต่อเนื่องไม่น้อยกว่าสี่ปี มีสิทธิลาอุปสมบทหรือลาไปประกอบพิธีฮัจญ์ได้จำนวนหนึ่งครั้ง ตลอดช่วงเวลาของการมีสถานภาพเป็นพนักงาน โดยการลาอุปสมบทมีสิทธิลาได้ไม่เกินหนึ่งร้อยยี่สิบวัน และการลาไปประกอบพิธีฮัจญ์มีสิทธิลาได้ไม่เกินหนึ่งร้อยยี่สิบวันตามระยะเวลาที่ใช้ในการประกอบศาสนกิจตามหลักการของศาสนาอิสลามโดยให้ได้รับค่าตอบแทนระหว่างลาได้ไม่เกินหนึ่งร้อยยี่สิบวัน ทั้งนี้ ให้ผู้บังคับบัญชาพิจารณาอนุมัติการลาดังกล่าวตามความเหมาะสม เพื่อไม่ให้เกิดความเสียหายแก่ราชการ

ข้อ ๔๖ ลูกจ้างที่ปฏิบัติงานครบหกเดือน มีสิทธิลาป่วยโดยได้รับค่าจ้างระหว่างลาได้ปีหนึ่งไม่เกินแปดวันทำการ และในปีถัดไปลูกจ้างซึ่งปฏิบัติงานต่อเนื่องมีสิทธิลาป่วยโดยได้รับค่าจ้างอัตราปกติระหว่างลา ปีหนึ่งไม่เกินสิบห้าวันทำการ

ข้อ ๔๗ ลูกจ้างปฏิบัติงานครบหกเดือนมีสิทธิลากิจ โดยได้รับค่าจ้างปีหนึ่งไม่เกินห้าวันทำการ

ข้อ ๔๘ ลูกจ้างปฏิบัติงานต่อเนื่องมีสิทธิลาค่อดบุตรปีหนึ่งไม่เกินเก้าสัปดาห์ โดยมีสิทธิได้รับค่าจ้างระหว่างลาจากส่วนราชการไม่เกินสี่สัปดาห์ ส่วนอีกสี่สัปดาห์ให้รับจากประกันสังคม ตามเงื่อนไขของสำนักงานประกันสังคม

ข้อ ๔๙ ลูกจ้างที่ปฏิบัติงานต่อเนื่องในปีบัญชีมาแล้วไม่น้อยกว่าหกเดือนมีสิทธิลาพักผ่อนประจำปีในปีหนึ่งได้สิบวันทำการ โดยได้รับค่าจ้างระหว่างลา

ข้อ ๕๐ ลูกจ้างมีสิทธิลาเข้ารับการฝึกอบรมวิชาการทหาร โดยได้รับค่าจ้างไม่เกินสองเดือน ส่วนการลาเพื่อเข้ารับการระดมพลให้ได้รับค่าจ้างไม่เกินสามสัปดาห์

การลาไปรับการตรวจเลือกเพื่อเข้ารับราชการทหารตามกฎหมายว่าด้วยการรับราชการทหาร โดยได้รับค่าจ้างในระหว่างลานั้น การลาดังกล่าวจะต้องให้ลูกจ้างผู้ลาแสดงจำนวนวันที่ต้องเดินทางไปกลับ และวันที่ต้องอยู่เพื่อตรวจคัดเลือกเข้ารับราชการทหาร เท่าที่จำเป็นเพื่อประกอบการพิจารณา

ข้อ ๕๑ ให้ผู้อำนวยการเป็นผู้มีอำนาจอนุญาตให้ลาหยุดงานของพนักงานและลูกจ้าง

ในราชการส่วนภูมิภาคให้พัฒนาการจังหวัดเป็นผู้มีอำนาจอนุญาตให้ลาหยุดงานของพนักงานและลูกจ้าง

ส่วนที่ ๑๐

สิทธิประโยชน์

ข้อ ๕๒ ให้พนักงานและลูกจ้างได้รับสิทธิประโยชน์อื่น ๆ แล้วแต่กรณี ดังนี้

(๑) ค่าตอบแทนการปฏิบัติงานนอกเวลาราชการ

พนักงานและลูกจ้างที่ได้รับอนุมัติให้อยู่ปฏิบัติงานนอกเวลาราชการปกติ หรืออยู่ปฏิบัติงานในวันหยุดสุดสัปดาห์หรือในวันหยุดพิเศษ ให้มีสิทธิได้รับค่าตอบแทนการปฏิบัติงานนอกเวลาราชการตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจ่ายเงินค่าตอบแทนการปฏิบัติงานนอกเวลาราชการของข้าราชการโดยอนุโลม

(๒) ค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ

พนักงานและลูกจ้าง ที่ได้รับคำสั่งจากผู้มีอำนาจอนุญาตให้เดินทางไปปฏิบัติหน้าที่ราชการ มีสิทธิเบิกค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการตามกฎหมายว่าด้วยค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการของข้าราชการโดยอนุโลม

(๓) ค่าเบี้ยประชุม

พนักงานและลูกจ้าง ที่ได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการหรืออนุกรรมการที่กฎหมายกำหนดสิทธิ มีเบี้ยประชุมในคณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการนั้น พนักงานและลูกจ้าง นั้นมีสิทธิรับเบี้ยประชุม เป็นกรรมการหรืออนุกรรมการนั้นแล้วแต่กรณี

(๔) ค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรม

กรณีที่ส่วนราชการมีความประสงค์ที่จะให้พนักงานและลูกจ้างเข้ารับการฝึกอบรมสัมมนา ทางวิชาการ เพื่อพัฒนาหรือเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ให้มีสิทธิ เบิกค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรมตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรมของส่วนราชการ โดยอนุโลม

(๕) ค่าตอบแทนการเลิกจ้างโดยไม่มีความผิด

ในกรณีที่สำนักงานบอกเลิกสัญญาจ้างกับพนักงานก่อนครบกำหนดเวลาจ้าง โดยมีใช้ความผิด ของพนักงานดังกล่าว ให้พนักงานผู้นั้นได้รับค่าตอบแทนการเลิกจ้างโดยไม่มีความผิด ดังนี้

(ก) พนักงานที่ได้ปฏิบัติงานติดต่อกันครบสี่เดือน แต่ไม่ครบหนึ่งปี ให้จ่ายค่าตอบแทนเท่ากับ อัตราค่าตอบแทนรายเดือนที่ได้รับอยู่ก่อนวันเลิกจ้าง

(ข) พนักงานที่ได้ปฏิบัติงานติดต่อกันครบหนึ่งปี แต่ไม่ครบสามปี ให้จ่ายค่าตอบแทน จำนวนสองเท่าของอัตราค่าตอบแทนรายเดือนที่ได้รับอยู่ก่อนวันเลิกจ้าง

(ค) พนักงานที่ได้ปฏิบัติงานติดต่อกันครบสามปี แต่ไม่ครบหกปี ให้จ่ายค่าตอบแทน จำนวนสามเท่าของอัตราค่าตอบแทนรายเดือนที่ได้รับอยู่ก่อนวันเลิกจ้าง

(ง) พนักงานที่ได้ปฏิบัติงานติดต่อกันครบหกปี แต่ไม่ครบสิบปี ให้จ่ายค่าตอบแทน จำนวนห้าเท่าของอัตราค่าตอบแทนรายเดือนที่ได้รับอยู่ก่อนวันเลิกจ้าง

(จ) พนักงานที่ได้ปฏิบัติงานติดต่อกันครบสิบปีขึ้นไป ให้จ่ายค่าตอบแทนจำนวนเจ็ดเท่า ของอัตราค่าตอบแทนที่ได้รับอยู่ก่อนวันเลิกจ้าง

ข้อ ๕๓ เงินทดแทนกรณีประสบอันตราย เจ็บป่วย หรือสูญหาย เนื่องจากการทำงาน ให้กองทุนหรือทางราชการ ให้พนักงานมีสิทธิได้รับเงินทดแทนตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และอัตราการจ่ายเงิน ทดแทนตามกฎหมายว่าด้วยเงินทดแทน และให้นำกฎหมายว่าด้วยการสงเคราะห์ข้าราชการผู้ได้รับอันตราย หรือการเจ็บป่วยเพราะเหตุปฏิบัติราชการเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับการลามาใช้บังคับกับพนักงานและลูกจ้าง โดยอนุโลม ทั้งนี้ ในการเบิกจ่ายเงินทดแทนให้เบิกจ่ายจากงบบุคลากรของกองทุนที่พนักงานและลูกจ้าง สังกัดอยู่

การยื่นขอเงินค่าทดแทนให้พนักงานซึ่งประสบอันตราย เจ็บป่วย หรือสูญหาย หรือผู้มีสิทธิ ตามกฎหมายว่าด้วยเงินทดแทน ยื่นคำร้องขอเงินทดแทนต่อสำนักงานที่พนักงานสังกัดปฏิบัติงานอยู่ภายใน หนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่ประสบอันตราย เจ็บป่วย หรือสูญหายแล้วแต่กรณี

ข้อ ๕๔ สำนักงานจัดให้มีสวัสดิการต่าง ๆ ดังนี้

(๑) ให้พนักงานและลูกจ้าง ได้รับสิทธิประโยชน์และมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วย ประกันสังคม

(๒) ให้พนักงานและลูกจ้าง ได้รับสิทธิประโยชน์และมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วย กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ

(๓) การตรวจสอบสุขภาพประจำปี สำนักงานจะจัดให้มีการตรวจสอบสุขภาพของพนักงานและลูกจ้าง เป็นประจำปีละหนึ่งครั้ง รายละเอียดการตรวจ วัน เวลา และสถานที่ตรวจสอบสุขภาพ สำนักงานจะประกาศ ให้ทราบเป็นคราว ๆ ไป

(๔) พนักงานและลูกจ้างอาจได้รับสวัสดิการอื่นตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

ข้อ ๕๕ พนักงานและลูกจ้างอาจได้รับสิทธิประโยชน์อื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการบริหาร ประกาศกำหนด

การประเมินผลการปฏิบัติงาน

.....
ข้อ ๕๖ ในระหว่างสัญญาจ้างให้สำนักงานจัดให้มีการประเมินผลการปฏิบัติงานของพนักงาน
และลูกจ้าง แล้วแต่กรณี ดังต่อไปนี้

(๑) การประเมินผลการปฏิบัติงานประจำปี

(๒) การประเมินผลการปฏิบัติงานเพื่อต่อสัญญาจ้าง

การประเมินผลการปฏิบัติงานของพนักงานและลูกจ้าง ตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์
และวิธีการที่ผู้อำนวยการกำหนด

ข้อ ๕๗ พนักงานหรือลูกจ้าง ผู้ใดไม่ผ่านการประเมินผลการปฏิบัติงานให้ถือว่าสัญญาจ้าง
ของพนักงานหรือลูกจ้าง ผู้นั้นสิ้นสุดลง โดยให้สำนักงานแจ้งให้พนักงานหรือลูกจ้าง ทราบภายในเจ็ดวัน
นับแต่วันที่ทราบผลการประเมินผลการปฏิบัติงานของพนักงานหรือลูกจ้าง ผู้นั้น

ข้อ ๕๘ ให้สำนักงานรายงานผลการดำเนินการจ้างพนักงานและลูกจ้าง รวมทั้งปัญหาอุปสรรค
หรือข้อเสนอแนะต่อคณะกรรมการบริหารภายในเดือนกันยายนของทุกปี

บทเฉพาะกาล

.....
ข้อ ๕๙ ข้อกำหนดเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลที่มีได้กำหนดไว้ในข้อบังคับนี้ให้ถือปฏิบัติ
ตามระเบียบหรือหลักเกณฑ์ของทางราชการว่าด้วยพนักงานราชการและลูกจ้างชั่วคราวว่าด้วยการนั้น
โดยอนุโลมจนกว่าผู้อำนวยการโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการบริหารออกประกาศกำหนดว่าด้วยการนั้น

ข้อ ๖๐ พนักงานและลูกจ้าง ที่ปฏิบัติงานก่อนที่ข้อบังคับนี้มีผลใช้บังคับให้ได้รับการประเมิน
ผลงานเพื่อเข้าสู่ตำแหน่งพนักงานและลูกจ้าง ตามข้อบังคับนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๒๑ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๒

(นายนิสิต จันทร์สมวงศ์)

อธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน

ประธานกรรมการบริหารกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี

ประกาศคณะกรรมการบริหารพนักงานราชการ
เรื่อง แนวทางการดำเนินการทางวินัยพนักงานราชการ
พ.ศ. ๒๕๕๙

.....

โดยที่คณะกรรมการบริหารพนักงานราชการเห็นสมควรกำหนดแนวทางการดำเนินการทางวินัยแก่พนักงานราชการเพื่อเป็นมาตรฐานทั่วไปให้ส่วนราชการปฏิบัติ

อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๒๗ และข้อ ๓๗ (๑) ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยพนักงานราชการ พ.ศ. ๒๕๕๗ คณะกรรมการบริหารพนักงานราชการ จึงกำหนดแนวทางการดำเนินการทางวินัยแก่พนักงานราชการไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ประกาศนี้เรียกว่า “ประกาศคณะกรรมการบริหารพนักงานราชการ เรื่อง แนวทางการดำเนินการทางวินัยพนักงานราชการ พ.ศ. ๒๕๕๙”

ข้อ ๒ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๒๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๙ เป็นต้นไป

ข้อ ๓ เมื่อมีการกล่าวหาหรือมีกรณีเป็นที่สงสัยว่าพนักงานราชการผู้ใดกระทำความผิดวินัย ให้ผู้บังคับบัญชาของผู้ที่รายงานเป็นหนังสือตามลำดับชั้นให้หัวหน้าส่วนราชการทราบโดยเร็ว

ข้อ ๔ ให้หัวหน้าส่วนราชการดำเนินการสืบสวนหรือสั่งให้ดำเนินการสืบสวน และพิจารณาว่ากรณีมีมูลที่ควรกล่าวหาว่าพนักงานราชการผู้นั้นกระทำความผิดวินัยหรือไม่

ข้อ ๕ ในกรณีที่หัวหน้าส่วนราชการพิจารณาเห็นว่ากรณีมีมูลที่ควรกล่าวหาว่าพนักงานราชการผู้ใดกระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ให้ดำเนินการต่อไปตามข้อ ๖ ถ้าพิจารณาเห็นว่ากรณีมีมูลที่ควรกล่าวหาว่าพนักงานราชการผู้ใดกระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ให้ดำเนินการต่อไปตามข้อ ๗ แต่ถ้าพิจารณาเห็นว่ากรณีไม่มีมูลที่ควรกล่าวหาว่าพนักงานราชการผู้ใดกระทำความผิดวินัย ให้ยุติเรื่อง

ข้อ ๖ ในกรณีที่ผลการสืบสวนหรือพิจารณาตามข้อ ๔ และข้อ ๕ ปรากฏว่ากรณีมีมูลที่ควรกล่าวหาว่าพนักงานราชการผู้ใดกระทำความผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรง ให้หัวหน้าส่วนราชการพิจารณาสอบสวนให้ได้ความจริงและยุติธรรม โดยไม่ต้องตั้งคณะกรรมการสอบสวนก็ได้

ในกรณีที่หัวหน้าส่วนราชการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน ให้คณะกรรมการสอบสวนดำเนินการสอบสวนโดยรวบรวมข้อเท็จจริง ข้อกฎหมายและพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้อง และทำรายงานการสอบสวนพร้อมความเห็นเสนอหัวหน้าส่วนราชการเพื่อพิจารณาสั่งการต่อไป

ข้อ ๗ ในกรณีที่ผลการสืบสวนหรือพิจารณาตามข้อ ๔ และข้อ ๕ ปรากฏว่ากรณีมีมูลที่ควรกล่าวหาว่าพนักงานราชการผู้ใดกระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ให้หัวหน้าส่วนราชการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัยอย่างร้ายแรงเพื่อดำเนินการต่อไป

ข้อ ๘ เมื่อหัวหน้าส่วนราชการเห็นว่าการสอบสวนเสร็จสิ้นแล้ว ให้พิจารณาสั่งการหรือดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) ในกรณีที่เห็นว่าผู้ถูกกล่าวหาไม่ได้กระทำความผิดวินัยตามข้อกล่าวหา ให้สั่งยุติเรื่อง

(๒) ในกรณีที่เห็นว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรง ให้สั่งลงโทษภาคทัณฑ์ ตัดเงินค่าตอบแทน หรือลดเงินค่าตอบแทน ตามควรแก่กรณีให้เหมาะสมกับความผิด

(๓) ในกรณีที่เห็นว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ให้สั่งลงโทษไล่ออก

ข้อ ๙ การสั่งยุติเรื่อง ให้ทำเป็นคำสั่ง ระบุชื่อและตำแหน่งของผู้ถูกกล่าวหา เรื่องที่ถูกกล่าวหา และผลการพิจารณา โดยให้ลงลายมือชื่อและตำแหน่งของผู้สั่งและวันเดือนปี ที่ออกคำสั่งไว้ด้วย

ข้อ ๑๐ ให้หัวหน้าส่วนราชการมีอำนาจสั่งลงโทษทางวินัยพนักงานราชการได้ดังต่อไปนี้

(๑) ภาคทัณฑ์

(๒) ตัดเงินค่าตอบแทนในอัตราร้อยละ ๒ หรือร้อยละ ๔ ของเงินค่าตอบแทนที่ผู้นั้นได้รับในวันที่มีคำสั่งลงโทษเป็นเวลาหนึ่งเดือน สองเดือน หรือสามเดือน

(๓) ลดเงินค่าตอบแทนได้ครั้งหนึ่งในอัตราร้อยละ ๒ หรือร้อยละ ๔ ของเงินค่าตอบแทนที่ผู้นั้นได้รับในวันที่มีคำสั่งลงโทษ

(๔) ไล่ออก

การสั่งลงโทษตัดเงินค่าตอบแทนหรือลดเงินค่าตอบแทน ถ้าจำนวนเงินที่จะต้องตัดหรือลดมีเศษไม่ถึงสิบบาท ให้ปัดทิ้ง

การสั่งลงโทษตามวรรคหนึ่ง ให้สั่งให้มีผลตั้งแต่วันที่และเดือนที่มีคำสั่งเป็นต้นไป เว้นแต่ในกรณีที่ต้องมีการสั่งลงโทษย้อนหลังก็ให้สั่งลงโทษให้มีผลย้อนหลังได้

ข้อ ๑๑ การสั่งลงโทษภาคทัณฑ์ ตัดเงินค่าตอบแทน ลดเงินค่าตอบแทน หรือไล่ออก ให้ทำเป็นคำสั่ง ระบุชื่อและตำแหน่งของผู้ถูกลงโทษ แสดงข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญว่า ผู้ถูกลงโทษกระทำความผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรงหรืออย่างร้ายแรงในกรณีใด ข้อใด พร้อมทั้งสิทธิและระยะเวลาในการอุทธรณ์ตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองไว้ในคำสั่งนั้น และให้ลงลายมือชื่อและตำแหน่งของผู้สั่งและวันเดือนปีที่ออกคำสั่งไว้ด้วย

ข้อ ๑๒ ในกรณีที่มีการอุทธรณ์ และผลการพิจารณาอุทธรณ์ให้มีการลดโทษ งดโทษ หรือยกโทษ ให้หัวหน้าส่วนราชการมีคำสั่งใหม่ โดยให้ยกเลิกคำสั่งลงโทษเดิมแล้วสั่งใหม่ให้เป็นไปตามนั้น

ข้อ ๑๓ ในกรณีที่คำสั่งเดิมเป็นคำสั่งลงโทษไล่ออก ถ้ามีการลดโทษเพื่อจะสั่งลงโทษใหม่ในความผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรง งดโทษ หรือยกโทษ ในคำสั่งใหม่ให้สั่งให้ผู้นั้นกลับเข้าปฏิบัติงานและสั่งลงโทษใหม่ในความผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรง งดโทษ หรือยกโทษ แล้วแต่กรณี ส่วนสิทธิประโยชน์ระหว่างที่พนักงานราชการถูกไล่ออกจากราชการจะได้รับสิทธิประโยชน์นั้นหรือไม่เพียงใด ให้นาระเบียบกรมบัญชีกลาง ว่าด้วยการจ่ายเงินเดือนให้แก่ข้าราชการซึ่งออกจากราชการโดยคำสั่งลงโทษทางวินัยหรือคำสั่งให้ออกจากราชการแล้วได้รับการพิจารณายกเลิก เพิกถอน หรือเปลี่ยนแปลงคำสั่งเป็นอย่างอื่น พ.ศ. ๒๕๕๑ มาใช้บังคับ

การสั่งให้พนักงานราชการกลับเข้าปฏิบัติงาน ให้สั่งให้ผู้นั้นกลับเข้าปฏิบัติงานตามระยะเวลาที่เหลืออยู่ตามสัญญาจ้างเดิม ในกรณีที่ไม่ว่าจะสั่งให้พนักงานราชการกลับเข้าปฏิบัติงานได้ไม่ว่าด้วยเหตุใดๆให้นำหลักเกณฑ์และวิธีการจ่ายค่าตอบแทนการออกจากราชการโดยไม่มีความผิดของพนักงานราชการมาใช้บังคับ

ข้อ ๑๔ ในกรณีที่คำสั่งลงโทษเดิมเป็นคำสั่งลงโทษในความผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรง ถ้ามีการลดโทษ งดโทษ หรือยกโทษ ในคำสั่งใหม่ให้ระบุดำเนินการเกี่ยวกับโทษที่ได้รับไปแล้วด้วย

ข้อ ๑๕ พนักงานราชการผู้ใดมีกรณีถูกกล่าวหาเป็นหนังสือว่ากระทำหรือละเว้นกระทำการใดที่เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ถ้าเป็นการกล่าวหาต่อผู้บังคับบัญชาของผู้นั้น หรือต่อผู้มีหน้าที่สืบสวนสอบสวนหรือตรวจสอบตามกฎหมายหรือระเบียบของทางราชการ หรือเป็นการกล่าวหาโดยผู้บังคับบัญชาของผู้นั้น หรือมีกรณีถูกฟ้องคดีอาญา หรือต้องหาว่ากระทำ ความผิดอาญา อันมิใช่เป็นความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทที่ไม่เกี่ยวกับราชการหรือความผิด หลุโทษ แม้ภายหลังผู้นั้นจะออกจากงานไปแล้วโดยมิใช่เพราะเหตุตาย ผู้มีอำนาจดำเนินการ ทางวินัยมีอำนาจดำเนินการสืบสวนหรือพิจารณา และดำเนินการทางวินัยตามที่กำหนดไว้ ในประกาศนี้ต่อไปได้เสมือนว่าผู้นั้นยังมิได้ออกจากงาน แต่ทั้งนี้ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจต้อง ดำเนินการสอบสวนตามข้อ ๗ ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่ผู้นั้นพ้นจากงาน

ข้อ ๑๖ หลักเกณฑ์และวิธีการสอบสวนทางวินัยพนักงานราชการ ให้นำหลักเกณฑ์ และวิธีการสอบสวนตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารงานบุคคลของส่วนราชการนั้น มาใช้บังคับโดยอนุโลมเท่าที่ไม่ขัดกับหลักการของการจ้างพนักงานราชการหรือการปฏิบัติงาน ของพนักงานราชการ ทั้งนี้ เว้นแต่การปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานราชการมีลักษณะพิเศษที่ไม่อาจ ปฏิบัติตามระเบียบนี้ได้ ให้ส่วนราชการนั้นกำหนดวิธีการดำเนินการทางวินัยให้เหมาะสม กับสภาพงานและแจ้งให้สำนักงาน ก.พ.ทราบต่อไป

ข้อ ๑๗ ในกรณีที่ได้มีการสอบสวนพนักงานราชการผู้ใดตามระเบียบหรือ หลักเกณฑ์ที่ใช้อยู่ก่อนวันที่ประกาศนี้ใช้บังคับ และการสอบสวนนั้นยังไม่แล้วเสร็จ ให้ดำเนินการ สอบสวนผู้นั้นตามระเบียบหรือหลักเกณฑ์ที่ใช้อยู่ในขณะนั้นต่อไปจนกว่าจะแล้วเสร็จ ส่วนการพิจารณาและดำเนินการต่อไปให้ดำเนินการตามประกาศนี้

ในกรณีที่ได้มีการสอบสวนและพิจารณาตามระเบียบและหลักเกณฑ์เสร็จไปแล้ว ก่อนวันที่ประกาศนี้ใช้บังคับ แต่ยังไม่ได้ดำเนินการให้เป็นไปตามผลการสอบสวนและพิจารณา การจะดำเนินการต่อไปให้ดำเนินการตามประกาศนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๒๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๙

(นายวิษณุ เครืองาม)

รองนายกรัฐมนตรี

ประธานกรรมการบริหารพนักงานราชการ

สำเนาถูกต้อง

ฉัตรลักษณ์ เศรษฐฤทธิ์

(นางสาววลัยลักษณ์ เศรษฐฤทธิ์)

นักทรัพยากรบุคคลชำนาญการพิเศษ

พระราชบัญญัติ

การบริหารทุนหมุนเวียน

พ.ศ. ๒๕๕๘

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๔ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๘

เป็นปีที่ ๗๐ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการให้อำนาจกระทรวงการคลังรวมหรือยุบเลิกทุนหมุนเวียน

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติการบริหารทุนหมุนเวียน พ.ศ. ๒๕๕๘”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหกสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติให้อำนาจกระทรวงการคลังรวมหรือยุบเลิกทุนหมุนเวียน พ.ศ. ๒๕๔๓

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“ทุนหมุนเวียน” หมายความว่า กองทุน กองทุนหมุนเวียน เงินทุน เงินทุนหมุนเวียน ทุน หรือทุนหมุนเวียน ที่ตั้งขึ้นเพื่อกิจการที่อนุญาตให้นำรายรับสมทบทุนไว้ใช้จ่ายได้ โดยไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน

“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า กระทรวง ทบวง กรม หรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่น และมีฐานะเป็นกรม ส่วนราชการสังกัดรัฐสภา หรือหน่วยงานอื่นของรัฐที่คณะกรรมการประกาศกำหนด โดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการนโยบายการบริหารทุนหมุนเวียน

“คณะกรรมการบริหาร” หมายความว่า คณะกรรมการบริหารทุนหมุนเวียน

“ผู้บริหารทุนหมุนเวียน” หมายความว่า ผู้อำนวยการ ผู้จัดการ หรือผู้ทำหน้าที่บริหารทุนหมุนเวียน ที่เรียกชื่ออย่างอื่น

“พนักงาน” หมายความว่า พนักงานของทุนหมุนเวียน

“ลูกจ้าง” หมายความว่า ลูกจ้างของทุนหมุนเวียน

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕ ทุนหมุนเวียนใดที่มีกฎหมายกำหนดบทบัญญัติในเรื่องใดไว้เป็นการเฉพาะแล้ว ให้การดำเนินงานของทุนหมุนเวียนนั้นเป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด เว้นแต่ในกรณีที่กฎหมายมิได้บัญญัติไว้ให้นำบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้มาใช้บังคับ

มาตรา ๖ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกประกาศเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

ประกาศนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑

คณะกรรมการนโยบายการบริหารทุนหมุนเวียน

มาตรา ๗ ให้มีคณะกรรมการนโยบายการบริหารทุนหมุนเวียนคณะหนึ่ง ประกอบด้วย

(๑) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง เป็นประธานกรรมการ

(๒) ปลัดกระทรวงการคลัง เป็นรองประธานกรรมการ

(๓) ผู้อำนวยการสำนักงานประมาณ เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย เป็นกรรมการ

(๔) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนสามคนซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ด้านการเงิน การคลัง เศรษฐศาสตร์ บริหาร หรือกฎหมาย

ให้อธิบดีกรมบัญชีกลางเป็นกรรมการและเลขานุการ และให้อธิบดีกรมบัญชีกลางแต่งตั้งข้าราชการ ในกรมบัญชีกลาง จำนวนสองคน เป็นผู้ช่วยเลขานุการ

มาตรา ๘ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

(๑) มีสัญชาติไทย

(๒) มีอายุไม่เกินหกสิบห้าปีบริบูรณ์

(๓) เป็นหรือเคยเป็นผู้ดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าอธิบดีหรือเทียบเท่า หรือผู้สอนในสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งมีตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่ารองศาสตราจารย์ หรือผู้บริหารสูงสุดของหน่วยงานภาครัฐหรือหน่วยงาน ธุรกิจในภาคเอกชน

(๔) ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย คนไร้ความสามารถ หรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(๕) ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิด ที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(๖) ไม่เคยถูกลงโทษไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากงาน เพราะทุจริตต่อหน้าที่ หรือประพฤติชั่ว อย่างร้ายแรง

(๗) ไม่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น หรือกรรมการ หรือผู้ดำรงตำแหน่งที่รับผิดชอบในการบริหารพรรคการเมือง ที่ปรึกษาพรรคการเมืองหรือเจ้าหน้าที่ของ พรรคการเมือง

(๘) ไม่เป็นผู้มีส่วนได้เสียในการดำเนินงานของทุนหมุนเวียนไม่ว่าโดยตรงหรือโดยอ้อม

มาตรา ๙ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี

ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ ให้ผู้ได้รับแต่งตั้งแทนตำแหน่งที่ว่าง อยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการซึ่งได้แต่งตั้งไว้แล้ว

เมื่อครบกำหนดตามวาระในวาระหนึ่ง หากยังมีได้มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ ให้กรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้นอยู่ในตำแหน่งเพื่อดำเนินงานต่อไปจนกว่ากรรมการซึ่งได้รับ แต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระ อาจได้รับแต่งตั้งอีกได้แต่จะดำรงตำแหน่ง ติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้

มาตรา ๑๐ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) คณะรัฐมนตรีให้ออก เพราะบกพร่องต่อหน้าที่ มีความประพฤติเสื่อมเสีย หรือหย่อนความสามารถ

(๔) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๘

มาตรา ๑๑ คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดนโยบายและแผนการบริหารทุนหมุนเวียนเสนอต่อคณะรัฐมนตรี

(๒) พิจารณากลับการขอจัดตั้งทุนหมุนเวียน

(๓) กำกับติดตามการบริหารทุนหมุนเวียน

(๔) เสนอให้มีหลักเกณฑ์ในการกำหนดจำนวนเงินสะสมสูงสุดสำหรับทุนหมุนเวียนต่าง ๆ ตามความเหมาะสมต่อคณะรัฐมนตรี โดยหลักเกณฑ์ดังกล่าวต้องตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

(๕) เสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีในการรวมหรือยุบเลิกทุนหมุนเวียน

(๖) เสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีในการนำทุนหรือผลกำไรส่วนเกินของทุนหมุนเวียนส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

(๗) ประกาศกำหนดหลักเกณฑ์การประเมินผลทุนหมุนเวียนและการจัดทำรายงานทางการเงินของทุนหมุนเวียน

(๘) กำหนดมาตรฐานเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล การเงิน การพัสดุ ตลอดจนการกำหนดค่าตอบแทน สิทธิประโยชน์หรือสวัสดิการต่าง ๆ ของคณะกรรมการบริหาร ผู้บริหารทุนหมุนเวียน พนักงานและลูกจ้าง

(๙) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการหรือตามที่คณะรัฐมนตรีมอบหมาย

มาตรา ๑๒ การประชุมของคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุม

ในการประชุมของคณะกรรมการ ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุม หรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธานกรรมการเป็นประธานในที่ประชุม ถ้ารองประธานกรรมการไม่มาประชุม หรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้ที่ประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่ง ในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา ๑๓ คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงานเพื่อปฏิบัติการตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

การประชุมของคณะอนุกรรมการ ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๒ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

หมวด ๒

ทุนหมุนเวียนที่ไม่มีสถานะเป็นนิติบุคคล

ส่วนที่ ๑

การขอจัดตั้ง

มาตรา ๑๔ ให้หน่วยงานของรัฐที่ประสงค์จะขอจัดตั้งทุนหมุนเวียนที่ไม่มีสถานะเป็นนิติบุคคล เสนอเรื่องต่อคณะกรรมการเพื่อพิจารณาเสนอความเห็นต่อคณะรัฐมนตรี

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขอจัดตั้งทุนหมุนเวียนตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี

มาตรา ๑๕ ทุนหมุนเวียนที่หน่วยงานของรัฐขอจัดตั้งตามมาตรา ๑๔ จะต้องมีลักษณะดังต่อไปนี้

- (๑) มีความจำเป็นต้องจัดตั้งตามนโยบายของรัฐบาล
- (๒) ไม่มีการดำเนินการในลักษณะเดียวกับภารกิจปกติของหน่วยงานของรัฐที่ขอจัดตั้ง และไม่ซ้ำซ้อนกับหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐอื่นหรือทุนหมุนเวียนที่ได้ดำเนินการอยู่แล้ว
- (๓) ไม่เป็นการประกอบกิจการแข่งขันกับภาคเอกชน รัฐวิสาหกิจ หรือกิจกรรมที่เอกชนหรือรัฐวิสาหกิจสามารถดำเนินการได้
- (๔) มีลักษณะอื่นตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

ส่วนที่ ๒

การบริหาร

มาตรา ๑๖ ให้หน่วยงานของรัฐที่มีทุนหมุนเวียนที่ไม่มีสถานะเป็นนิติบุคคลกำหนดโครงสร้างการบริหารทุนหมุนเวียนเพื่อรองรับการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ตามหลักเกณฑ์และแนวทางที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

มาตรา ๑๗ ให้ผู้บริหารทุนหมุนเวียนที่ไม่มีสถานะเป็นนิติบุคคลจัดทำแผนการดำเนินงานประจำปี ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยผลการดำเนินงานของปีที่ผ่านมา แผนการปฏิบัติงาน ประมาณการรายรับรายจ่ายประจำปี และประมาณการกระแสเงินสด ทั้งนี้ ตามแบบที่กระทรวงการคลังกำหนด เพื่อนำเสนอคณะกรรมการบริหารพิจารณาอนุมัติอย่างน้อยหกสิบวันก่อนวันเริ่มต้นปีบัญชีของทุกปี และให้ส่งกระทรวงการคลังอย่างน้อยสามสิบวันก่อนวันเริ่มต้นปีบัญชีของทุกปีเพื่อใช้ประกอบการกำกับดูแล การบริหารทุนหมุนเวียนและติดตามการประเมินผลการดำเนินงาน

ส่วนที่ ๓

คณะกรรมการบริหารทุนหมุนเวียน

มาตรา ๑๘ ในแต่ละทุนหมุนเวียน ให้มีคณะกรรมการบริหารทุนหมุนเวียนคณะหนึ่งประกอบด้วย

- (๑) หัวหน้าหน่วยงานของรัฐที่มีทุนหมุนเวียน เป็นประธานกรรมการ
- (๒) ผู้แทนกระทรวงการคลัง ผู้แทนสำนักงบประมาณ และผู้แทนหน่วยงานของรัฐที่มีทุนหมุนเวียนที่ไม่มีสถานะเป็นนิติบุคคล เป็นกรรมการ
- (๓) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนไม่เกินสามคนซึ่งประธานกรรมการแต่งตั้งโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง จากผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ ด้านการเงิน เศรษฐศาสตร์ การลงทุน กฎหมาย หรือด้านอื่นที่เกี่ยวข้อง

ให้ผู้บริหารทุนหมุนเวียนเป็นกรรมการและเลขานุการ

มาตรา ๑๙ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการบริหารต้องไม่เป็นผู้ประกอบกิจการที่ขัดหรือแย้งกับวัตถุประสงค์ของทุนหมุนเวียน และให้นำบทบัญญัติมาตรา ๘ (๑) (๒) (๔) (๕) (๖) (๗) และ (๘) และมาตรา ๙ มาใช้บังคับกับคุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม และวาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการบริหาร

มาตรา ๒๐ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการบริหารพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย
(๒) ลาออก
(๓) ประธานกรรมการให้ออกโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง เพราะบกพร่องต่อหน้าที่ มีความประพฤติเสื่อมเสีย หรือหย่อนความสามารถ

(๔) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๘

มาตรา ๒๑ คณะกรรมการบริหารมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดนโยบาย กำกับดูแลการบริหารจัดการ และติดตามการดำเนินงานให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของทุนหมุนเวียน

(๒) กำหนดข้อบังคับว่าด้วยการบริหารงานบุคคล การเงิน การพัสดุ ตลอดจนการกำหนดค่าตอบแทน สิทธิประโยชน์หรือสวัสดิการต่าง ๆ ของผู้บริหารทุนหมุนเวียน พนักงาน และลูกจ้างให้สอดคล้องกับมาตรฐานที่คณะกรรมการกำหนดตามมาตรา ๑๑ (๘)

(๓) พิจารณออนุมัติแผนการดำเนินงานประจำปี

(๔) แต่งตั้งผู้บริหารทุนหมุนเวียน

มาตรา ๒๒ คณะกรรมการบริหารมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อปฏิบัติการตามที่คณะกรรมการบริหารมอบหมาย

การประชุมของคณะกรรมการบริหารและคณะอนุกรรมการ ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๒ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๒๓ ให้กรรมการบริหารและอนุกรรมการ ได้รับเบี้ยประชุมหรือประโยชน์ตอบแทนอื่นตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนดตามผลการประเมินผลการดำเนินงาน

ส่วนที่ ๔

ผู้บริหารทุนหมุนเวียน พนักงาน และลูกจ้าง

มาตรา ๒๔ ให้คณะกรรมการบริหารแต่งตั้งผู้บริหารทุนหมุนเวียนทำหน้าที่บริหารทุนหมุนเวียนที่ไม่มีสถานะเป็นนิติบุคคลให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของทุนหมุนเวียน โดยให้คำนึงถึงลักษณะการดำเนินงานของทุนหมุนเวียน ความรับผิดชอบ ความประหยัด และความคุ้มค่า ทั้งนี้ ตามมาตรฐานที่คณะกรรมการกำหนดตามมาตรา ๑๑ (๘)

มาตรา ๒๕ ในกรณีที่ผู้บริหารทุนหมุนเวียนมิใช่เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานเจ้าของทุนหมุนเวียน ให้การดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่ง และเงื่อนไขการจ้างเป็นไปตามข้อบังคับที่คณะกรรมการบริหาร กำหนด

มาตรา ๒๖ การกำหนดตำแหน่ง คุณสมบัติของตำแหน่ง อัตราเงินเดือน ค่าตอบแทน อำนาจหน้าที่ ระยะเวลาการจ้าง การประเมินผลการปฏิบัติงาน และการเลิกจ้างพนักงานและลูกจ้าง ให้เป็นไปตามข้อบังคับที่คณะกรรมการบริหารกำหนด

ส่วนที่ ๕ การบัญชีและการตรวจสอบ

มาตรา ๒๗ ให้คณะกรรมการบริหารวางและรักษาไว้ซึ่งระบบบัญชีที่เหมาะสมเพื่อให้สามารถ จัดทำรายงานการเงิน แสดงฐานะทางการเงิน และผลการดำเนินงานของทุนหมุนเวียนที่ไม่มีสถานะเป็น นิติบุคคลได้อย่างถูกต้องตามหลักการบัญชีที่รับรองโดยทั่วไป

มาตรา ๒๘ ให้คณะกรรมการบริหารจัดทำรายงานการเงินของทุนหมุนเวียนที่ไม่มีสถานะ เป็นนิติบุคคลส่งผู้สอบบัญชีภายในหกสิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชี

ปีบัญชีของทุนหมุนเวียนให้เป็นไปตามปีงบประมาณ เว้นแต่คณะกรรมการบริหารจะประกาศกำหนด เป็นอย่างอื่นโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

มาตรา ๒๙ ให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินหรือบุคคลที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ให้ความเห็นชอบเป็นผู้สอบบัญชีของทุนหมุนเวียนที่ไม่มีสถานะเป็นนิติบุคคล และให้ทำการตรวจสอบ รับรองบัญชีและการเงินทุกประเภทของทุนหมุนเวียนในรอบปีบัญชี

ให้ผู้สอบบัญชีของทุนหมุนเวียนที่ไม่มีสถานะเป็นนิติบุคคลทำรายงานการสอบบัญชีเสนอต่อ คณะกรรมการบริหารภายในหนึ่งร้อยห้าสิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชี

ให้คณะกรรมการบริหารนำส่งรายงานการเงินพร้อมด้วยรายงานการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีต่อ กระทรวงการคลังภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับรายงานจากผู้สอบบัญชี

มาตรา ๓๐ ให้หน่วยงานของรัฐที่มีทุนหมุนเวียนที่ไม่มีสถานะเป็นนิติบุคคลจัดให้มีระบบ การตรวจสอบภายในเพื่อตรวจสอบการดำเนินงานต่าง ๆ ของทุนหมุนเวียน ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ คณะกรรมการประกาศกำหนด

ส่วนที่ ๖ การประเมินผล

มาตรา ๓๑ ให้กรมบัญชีกลางมีหน้าที่ประเมินผลการดำเนินงานทุนหมุนเวียนที่ไม่มีสถานะ เป็นนิติบุคคลเป็นประจำทุกปี โดยต้องประเมินในด้านต่อไปนี้

- (๑) การเงิน
- (๒) การปฏิบัติการ
- (๓) การสนองประโยชน์ต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
- (๔) การบริหารจัดการทุนหมุนเวียน
- (๕) การปฏิบัติงานของคณะกรรมการบริหาร ผู้บริหารทุนหมุนเวียน พนักงาน และลูกจ้าง
- (๖) ด้านอื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

การประเมินผลตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

ให้กรมบัญชีกลางรายงานการประเมินผลทุนหมุนเวียนต่อคณะกรรมการภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชีของทุนหมุนเวียน

มาตรา ๓๒ ในกรณีที่ทุนหมุนเวียนที่ไม่มีสถานะเป็นนิติบุคคลมีกฎหมายกำหนดระบบการประเมินผลการดำเนินงานไว้เป็นการเฉพาะแล้ว ให้คณะกรรมการบริหารจัดการจัดทำรายงานผลการประเมินผลการดำเนินงานเสนอต่อกรมบัญชีกลางภายในหกสิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชี

หลักเกณฑ์การจัดทำรายงานของทุนหมุนเวียนตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

มาตรา ๓๓ ให้กรมบัญชีกลางรวบรวมและจัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินงานในภาพรวมของทุนหมุนเวียนทั้งหมดต่อคณะกรรมการ เพื่อเสนอต่อคณะรัฐมนตรี สภาผู้แทนราษฎร และวุฒิสภาเพื่อทราบต่อไป

หมวด ๓

ทุนหมุนเวียนที่มีสถานะเป็นนิติบุคคล

มาตรา ๓๔ ให้นำบทบัญญัติในส่วนที่ ๑ การขอจัดตั้ง ของหมวด ๒ ทุนหมุนเวียนที่ไม่มีสถานะเป็นนิติบุคคล มาใช้บังคับกับทุนหมุนเวียนที่มีสถานะเป็นนิติบุคคลด้วย

มาตรา ๓๕ ให้นำบทบัญญัติในส่วนที่ ๒ การบริหาร ส่วนที่ ๓ คณะกรรมการบริหารทุนหมุนเวียน ส่วนที่ ๔ ผู้บริหารทุนหมุนเวียน พนักงาน และลูกจ้าง ส่วนที่ ๕ การบัญชีและการตรวจสอบ และส่วนที่ ๖ การประเมินผล ของหมวด ๒ ทุนหมุนเวียนที่ไม่มีสถานะเป็นนิติบุคคล มาใช้บังคับกับทุนหมุนเวียนที่มีสถานะเป็นนิติบุคคลซึ่งกฎหมายมิได้บัญญัติเรื่องดังกล่าวไว้เป็นการเฉพาะโดยอนุโลม

มาตรา ๓๖ ในกรณีมีปัญหาในการปฏิบัติตามมาตรา ๓๔ และมาตรา ๓๕ ให้คณะกรรมการเป็นผู้วินิจฉัยชี้ขาด

หมวด ๔
การรวมหรือยุบเลิกทุนหมุนเวียน

มาตรา ๓๗ บทบัญญัติในหมวดนี้ให้ใช้บังคับกับการรวมหรือยุบเลิกทุนหมุนเวียนที่ไม่มีสถานะเป็นนิติบุคคลและทุนหมุนเวียนที่มีสถานะเป็นนิติบุคคล

มาตรา ๓๘ ให้คณะกรรมการมีอำนาจรวมหรือยุบเลิกทุนหมุนเวียนได้ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ โดยได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรี

มาตรา ๓๙ การรวมทุนหมุนเวียน ให้กระทำได้เมื่อทุนหมุนเวียนที่จะรวมกันนั้นมีวัตถุประสงค์เดียวกันหรือสามารถดำเนินการร่วมกันได้ และจะต้องไม่มีผลเป็นการขยายวัตถุประสงค์เกินกว่าวัตถุประสงค์เดิมของทุนหมุนเวียนที่นำมารวมกันนั้น

การรวมทุนหมุนเวียนตามวรรคหนึ่ง อาจเป็นการรวมกับทุนหมุนเวียนใดทุนหมุนเวียนหนึ่งหรือรวมกันเป็นทุนหมุนเวียนใหม่ก็ได้

มาตรา ๔๐ การยุบเลิกทุนหมุนเวียน ให้กระทำได้ในกรณีดังต่อไปนี้

- (๑) หมดความจำเป็นที่จะต้องดำเนินการตามวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งทุนหมุนเวียนนั้นแล้ว
- (๒) ทุนหมุนเวียนได้หยุดการดำเนินงานโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร
- (๓) มีผลการประเมินผลการดำเนินงานต่ำกว่าเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนดเป็นเวลาสามปีติดต่อกัน และคณะกรรมการเห็นสมควรให้ยุบเลิกทุนหมุนเวียนนั้น
- (๔) มีเหตุอันสมควรต้องยุบเลิกทุนหมุนเวียนตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

มาตรา ๔๑ ในการเสนอขออนุมัติจากคณะรัฐมนตรีเพื่อรวมหรือยุบเลิกทุนหมุนเวียน ให้คณะกรรมการเสนอข้อเท็จจริงและความเห็นเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีด้วย

เมื่อคณะรัฐมนตรีมีมติให้ยุบเลิกทุนหมุนเวียนใด ให้ถือว่าเป็นการยุบเลิกทุนหมุนเวียนนั้นตามกฎหมาย เว้นแต่ในกรณีที่ทุนหมุนเวียนใดจัดตั้งขึ้นโดยกฎหมายเฉพาะ ให้ดำเนินการยกเลิกหรือแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายเพื่อยุบเลิกทุนหมุนเวียนนั้น

มาตรา ๔๒ เมื่อคณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติให้รวมทุนหมุนเวียนใด ให้มีผลเป็นการโอนทรัพย์สินหนี้สิน ภาระผูกพัน สิทธิ หน้าที่ พนักงานและลูกจ้างของทุนหมุนเวียนเดิมไปเป็นของทุนหมุนเวียนที่คงอยู่ภายหลังการรวมทุนหมุนเวียนหรือของทุนหมุนเวียนใหม่ เว้นแต่ในกรณีที่ทุนหมุนเวียนใดจัดตั้งขึ้นโดยกฎหมายเฉพาะ ให้ดำเนินการยกเลิกหรือแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายเพื่อรวมทุนหมุนเวียนนั้น

มาตรา ๔๓ เว้นแต่จะมีกฎหมายบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น การจัดการเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ของผู้บริหารทุนหมุนเวียน พนักงาน และลูกจ้างของทุนหมุนเวียนที่รวมหรือยุบเลิกให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

มาตรา ๔๔ เว้นแต่จะมีกฎหมายบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น เมื่อยุบเลิกทุนหมุนเวียน ให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐที่มีทุนหมุนเวียนหรือที่ เป็นผู้กำกับดูแลทุนหมุนเวียนแต่งตั้งผู้ชำระบัญชีเพื่อชำระบัญชีของทุนหมุนเวียน และให้นำบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยการชำระบัญชีห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน ห้างหุ้นส่วนจำกัด และบริษัทจำกัด มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ในระหว่างการชำระบัญชี ให้ถือว่าทุนหมุนเวียนนั้นยังคงตั้งอยู่ตราบเท่าเวลาที่จำเป็นเพื่อการชำระบัญชี

ในกรณียุบเลิกทุนหมุนเวียน หากภายหลังจากการจัดการทรัพย์สินและหนี้สินตามวรรคหนึ่งเสร็จสิ้นแล้วมีเงินคงเหลือให้นำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดินทั้งหมด

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๔๕ ในระหว่างที่ยังไม่มีข้อบังคับ ประกาศ และหลักเกณฑ์เกี่ยวกับทุนหมุนเวียนตามพระราชบัญญัตินี้ ให้นำกฎ ข้อบังคับ ประกาศ ระเบียบ และหลักเกณฑ์เกี่ยวกับทุนหมุนเวียนซึ่งใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ มาใช้บังคับไปพลางก่อน เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้จนกว่าจะได้ออกข้อบังคับ ประกาศ และหลักเกณฑ์เกี่ยวกับทุนหมุนเวียนตามพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งต้องดำเนินการภายในเวลาไม่เกินสองปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๔๖ ให้กรรมการบริหารของทุนหมุนเวียน ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ปฏิบัติหน้าที่ในฐานะกรรมการบริหารทุนหมุนเวียนตามพระราชบัญญัตินี้จนกว่าจะครบวาระการดำรงตำแหน่ง

มาตรา ๔๗ ให้ผู้บริหารทุนหมุนเวียน พนักงาน และลูกจ้างตามสัญญาจ้างซึ่งปฏิบัติหน้าที่อยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้จนกว่าสัญญาจ้างจะสิ้นสุดลง

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องจากพระราชบัญญัติให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้ยืมเงินหรืออุปถัมภ์ทุนหมุนเวียน พ.ศ. ๒๕๔๓ มีบทบัญญัติที่ยังไม่ครอบคลุมการบริหารทุนหมุนเวียนทั้งกระบวนการ ประกอบกับปัจจุบันได้มีการจัดตั้งทุนหมุนเวียนขึ้นเป็นจำนวนมากเพื่อเป็นทุนในการใช้จ่ายบริหารกิจการของหน่วยงานของรัฐให้เกิดความคล่องตัวทางการเงิน โดยไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน แต่การบริหารทุนหมุนเวียนยังขาดประสิทธิภาพและไม่สามารถดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์ได้อย่างแท้จริง ดังนั้น เพื่อให้การบริหารทุนหมุนเวียน มีประสิทธิภาพ ลดความเสี่ยง และเสริมสร้างธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการด้านการเงินการคลังของรัฐ สมควรกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการจัดตั้งกำกับและบริหารทุนหมุนเวียนให้มีประสิทธิภาพและบังเกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ระเบียบกระทรวงมหาดไทย

ว่าด้วยการจัดทำแผนและประสานแผนพัฒนาพื้นที่ในระดับอำเภอและตำบล

พ.ศ. ๒๕๖๒

โดยที่มาตรา ๕๓/๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๕๐ กำหนดให้จังหวัดจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดให้สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในระดับชาติและความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นในจังหวัด ประกอบกับตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑ ถึง พ.ศ. ๒๕๘๐ ประเด็นยุทธศาสตร์ด้านการปรับสมดุลและพัฒนากระบวนการบริหารจัดการภาครัฐ ข้อ ๔.๒ กำหนดให้ภาครัฐบริหารงานแบบบูรณาการโดยมียุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมาย และเชื่อมโยงการพัฒนาในทุกระดับ ทุกประเด็น ทุกภารกิจ ทุกพื้นที่ จึงสมควรกำหนดแนวทางเพื่อบูรณาการในการจัดทำแผนและประสานแผนพัฒนาในระดับพื้นที่หมู่บ้าน ชุมชน ตำบล และอำเภอให้เกิดความเชื่อมโยงสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาในระดับจังหวัด กลุ่มจังหวัด ภาค และประเทศไปในทิศทางเดียวกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ เกิดความคุ้มค่า นำไปสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และในฐานที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ มาตรา ๗๗ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ มาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ และมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา พ.ศ. ๒๕๔๒ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยจึงออกระเบียบไว้ ดังนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนและประสานแผนพัฒนาพื้นที่ในระดับอำเภอและตำบล พ.ศ. ๒๕๖๒

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ บรรดาระเบียบ ข้อบังคับ หนังสือสั่งการหรือคำสั่งอื่นใดในส่วนที่กำหนดไว้แล้วในระเบียบนี้หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ ๔ ในระเบียบนี้

“แผนพัฒนาในระดับพื้นที่” หมายความว่า แผนพัฒนาหมู่บ้าน แผนชุมชน แผนพัฒนาตำบล แผนพัฒนาท้องถิ่น แผนพัฒนาอำเภอ และแผนพัฒนาของส่วนราชการหรือหน่วยงานอื่นที่ดำเนินการในพื้นที่อำเภอ

“การจัดทำแผนและประสานแผนพัฒนาในระดับพื้นที่” หมายความว่า การจัดทำแผนและประสานแผนพัฒนาหมู่บ้าน แผนชุมชน แผนพัฒนาตำบล แผนพัฒนาท้องถิ่น แผนพัฒนาอำเภอ และแผนพัฒนาของส่วนราชการหรือหน่วยงานอื่น รวมทั้งองค์การภาคเอกชนและประชาชน

ที่ดำเนินการในพื้นที่ที่มีความเชื่อมโยงและสอดคล้องในทุกระดับเป็นแผนเดียวกัน เพื่อให้สะท้อนปัญหาและความต้องการของประชาชนในพื้นที่ และสอดคล้องกับแนวทางตามแผนพัฒนาจังหวัด แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด และแผนพัฒนาภาค ที่เป็นการบูรณาการการทำงานของทุกหน่วยงานในพื้นที่

“หมู่บ้าน” หมายความว่า หมู่บ้านตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่

“ชุมชน” หมายความว่า ชุมชนที่ไม่มีตำแหน่งกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และอยู่ในพื้นที่ความรับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

“องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” หมายความว่า องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล เมืองพัทยา และราชการส่วนท้องถิ่นอื่นตามที่มิใช่กฎหมายกำหนดแต่ไม่รวมถึงกรุงเทพมหานคร

“คณะกรรมการชุมชน” หมายความว่า คณะกรรมการของชุมชนที่อยู่ในพื้นที่ความรับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตเทศบาลและเมืองพัทยา

“คณะกรรมการหมู่บ้าน” หมายความว่า คณะกรรมการหมู่บ้านตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่ และคณะกรรมการกลางหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเองตามกฎหมายว่าด้วยจัดระเบียบบริหารหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง

“แผนพัฒนาอำเภอ” หมายความว่า แผนพัฒนาที่รวบรวมรายการโครงการและแผนงานต่าง ๆ ของอำเภอที่สะท้อนถึงปัญหาและความต้องการของประชาชน ตลอดจนความต้องการของทุกภาคส่วนในพื้นที่อำเภอโดยแผนพัฒนาอำเภอจำเป็นต้องจัดทำเพื่อให้เป็นเครื่องมือในการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์และทิศทางการพัฒนาของอำเภอในอนาคต

“แผนความต้องการระดับอำเภอ” หมายความว่า รายการเกี่ยวกับโครงการและแผนงานต่าง ๆ ที่จำเป็นต้องดำเนินการในพื้นที่อำเภอในแต่ละปีงบประมาณที่ระบุถึงปัญหาและความต้องการของประชาชนในพื้นที่อำเภอและเป็นไปตามลำดับความสำคัญ ที่มาจากแผนพัฒนาหมู่บ้าน แผนชุมชน แผนพัฒนาตำบล แผนพัฒนาท้องถิ่น และแผนของส่วนราชการหรือหน่วยงานอื่น ที่ดำเนินการในพื้นที่ โดยจัดกลุ่มของปัญหาและความต้องการออกเป็นหมวดหมู่และส่งไปยังจังหวัดหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและแผนปฏิบัติราชการประจำปีของจังหวัดหรือแผนปฏิบัติราชการประจำปีของส่วนราชการ

“แผนปฏิบัติงานประจำปีของอำเภอ” หมายความว่า แผนพัฒนาที่รวบรวมโครงการหรือกิจกรรมของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานอื่นของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีที่ต้องดำเนินการในพื้นที่อำเภอ และรายงานให้คณะกรรมการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการทราบ

“แผนพัฒนาท้องถิ่น” หมายความว่า แผนพัฒนาท้องถิ่นตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

“แผนพัฒนาตำบล” หมายความว่า แผนพัฒนาที่รวบรวมรายการแผนงานหรือโครงการ หรือกิจกรรม ที่จำเป็นต้องทำเพื่อการพัฒนาแก้ไขปัญหาและความต้องการของประชาชนในพื้นที่ระดับตำบล ที่มาจากแผนพัฒนาหมู่บ้าน แผนชุมชน แผนพัฒนาท้องถิ่น และแผนของส่วนราชการหรือหน่วยงานอื่น ที่ดำเนินการในพื้นที่

“แผนพัฒนาหมู่บ้าน” หมายความว่า แผนพัฒนาที่กำหนดแผนงานหรือโครงการ หรือกิจกรรม ที่มาจากกระบวนการเรียนรู้เพื่อจัดการตนเองที่คณะกรรมการหมู่บ้านและประชาชนในหมู่บ้านร่วมคิด วิเคราะห์ปัญหา ศักยภาพความพร้อมของหมู่บ้าน ภายใต้เวทีประชาคมหมู่บ้าน และข้อมูลที่คน ในหมู่บ้านจัดเก็บ รวมถึงข้อมูลจากแผนชนิดต่าง ๆ ที่มีอยู่ในหมู่บ้าน ไม่ว่าจะเป็นแผนที่ส่วนราชการ หน่วยงาน องค์กรต่าง ๆ ให้การสนับสนุน หรือจัดทำขึ้น เพื่อรวบรวมให้เป็นกรอบแนวทางการป้องกัน แก้ไขปัญหา และพัฒนาหมู่บ้านให้สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการที่แท้จริงของหมู่บ้าน

“แผนชุมชน” หมายความว่า แผนชุมชนตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำ แผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

“การจัดทำเวทีประชาคมหมู่บ้านและชุมชน” หมายความว่า การจัดทำเวทีประชาคมร่วมกัน ระหว่างประชาชน คณะกรรมการหมู่บ้าน คณะกรรมการชุมชน และส่วนราชการหรือหน่วยงานอื่น ที่ดำเนินการในพื้นที่ เพื่อรวบรวม วิเคราะห์ปัญหา และความต้องการของประชาชนในพื้นที่ เพื่อใช้ ประกอบการจัดทำแผนพัฒนาหมู่บ้าน แผนพัฒนาท้องถิ่น และแผนของส่วนราชการหรือหน่วยงานอื่น ที่ดำเนินการในพื้นที่

ข้อ ๕ ให้ปลัดกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามระเบียบนี้ และมีอำนาจตีความ วินิจฉัยปัญหา กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติเพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามระเบียบนี้

หมวด ๑

การจัดทำแผนและประสานแผนพัฒนาหมู่บ้านและแผนชุมชน

ข้อ ๖ ในการจัดทำแผนและประสานแผนพัฒนาหมู่บ้านและแผนชุมชน ให้เป็นไปตามแนวทาง ดังนี้

(๑) จัดทำเวทีประชาคมหมู่บ้านและชุมชน เพื่อรวบรวมข้อมูลปัญหาความต้องการต่าง ๆ ของหมู่บ้านและชุมชน ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคมและคุณภาพชีวิต ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ความมั่นคงและความสงบเรียบร้อย และการบริหารจัดการ หรืออื่น ๆ

(๒) บูรณาการจัดทำแผนพัฒนาหมู่บ้านและแผนชุมชน ให้นำข้อมูลจากเวทีประชาคมหมู่บ้าน และชุมชน ข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) และข้อมูลพื้นฐานระดับหมู่บ้าน (กชช.๒ค) มาใช้เป็น ข้อมูลพื้นฐานในการจัดทำแผนพัฒนาหมู่บ้านและแผนชุมชน พร้อมทั้งจัดลำดับความสำคัญ เพื่อรองรับ การพัฒนาและแก้ไขปัญหาในพื้นที่ รวมทั้งตอบสนองนโยบายสำคัญเร่งด่วนที่จะแก้ไขปัญหา และ พัฒนาระดับหมู่บ้านและชุมชนของรัฐบาล

(๓) ส่งแผนพัฒนาหมู่บ้านและแผนชุมชนตาม (๒) ให้ ก.บ.ต. และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อเป็นข้อมูลในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล และแผนพัฒนาท้องถิ่น

(๔) ประสานจัดทำโครงการเกี่ยวกับการพัฒนาหมู่บ้านและชุมชน เพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานอื่น ๆ

(๕) ติดตามผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาหมู่บ้านและแผนชุมชนให้เป็นปัจจุบัน

(๖) ทบทวนการจัดทำแผนพัฒนาหมู่บ้านและแผนชุมชนทุกปี เพื่อให้แผนงานหรือโครงการระดับหมู่บ้านและชุมชน เป็นปัจจุบัน และมีความสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการพัฒนาของประชาชนในหมู่บ้านและชุมชน

ในการจัดทำแผนตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการหมู่บ้าน เป็นองค์กรหลักที่รับผิดชอบในการบูรณาการจัดทำแผนพัฒนาหมู่บ้าน หรือให้คณะกรรมการชุมชน หรือหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องช่วยดำเนินการบูรณาการจัดทำแผนพัฒนาหมู่บ้านและแผนชุมชนก็ได้

ข้อ ๗ ให้นายอำเภอและผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดำเนินการพัฒนาศักยภาพคณะกรรมการหมู่บ้าน และคณะกรรมการชุมชน หรือหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องในการบูรณาการและประสานงานในการจัดทำแผนพัฒนาหมู่บ้านและแผนชุมชน

ข้อ ๘ เพื่อให้เกิดการบูรณาการในการจัดทำแผนพัฒนาหมู่บ้านและแผนชุมชน ให้นายอำเภอและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นหน่วยงานหลักร่วมกันในการจัดทำแผนพัฒนาหมู่บ้านและแผนชุมชน

ให้สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ เป็นหน่วยงานสนับสนุนในการจัดทำแผนพัฒนาหมู่บ้านและแผนชุมชน

ทั้งนี้ แนวทางการจัดทำแผนพัฒนาหมู่บ้านและแผนชุมชน ให้เป็นไปตามที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

หมวด ๒

การจัดทำแผนและประสานแผนพัฒนาตำบล

ข้อ ๙ ในตำบลหนึ่ง ให้มีคณะกรรมการบริหารงานตำบลแบบบูรณาการ ขึ้นคณะหนึ่ง เรียกโดยย่อว่า ก.บ.ต. โดยประกอบด้วย

(๑) ปลัดอำเภอผู้รับผิดชอบประจำตำบลที่นายอำเภอมอบหมาย	ประธานกรรมการ
(๒) ปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในตำบล	กรรมการ
(๓) ข้าราชการที่ปฏิบัติงานในตำบลที่นายอำเภอแต่งตั้งจำนวนไม่เกินสามคน	กรรมการ
(๔) กำนัน ผู้ใหญ่บ้านในตำบล	กรรมการ
(๕) ผู้ทรงคุณวุฒิที่นายอำเภอแต่งตั้งจำนวนไม่เกินห้าคน	กรรมการ
(๖) พัฒนาการผู้รับผิดชอบตำบล	กรรมการและเลขานุการ

ในการแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิตาม (๕) ให้คำนึงถึงผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนในระดับตำบล หรือมีประสบการณ์ในการจัดทำแผนพัฒนาในระดับตำบล

องค์ประชุมและการประชุมของ ก.บ.ต. ให้นำหมวด ๕ คณะกรรมการที่มีอำนาจดำเนินการพิจารณาทางปกครองตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๑๐ ให้ ก.บ.ต. มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) รวบรวมข้อมูลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือกรมการพัฒนาชุมชน ได้แก่ ข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) ข้อมูลพื้นฐานระดับหมู่บ้าน (กชช.๒ค) และข้อมูลอื่น ๆ เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล

(๒) รวบรวมแผนพัฒนาหมู่บ้าน แผนชุมชน และแผนพัฒนาท้องถิ่นในตำบล เพื่อใช้ประกอบการจัดทำแผนพัฒนาตำบล

(๓) จัดทำแผนพัฒนาตำบล ให้นำข้อมูลจาก (๑) และ (๒) มาวิเคราะห์หรือสังเคราะห์กลั่นกรอง ประมวลผล เพื่อกำหนดทิศทางการพัฒนาตำบล และจัดลำดับความสำคัญของแผนงานหรือโครงการระดับตำบล รวมทั้งจัดทำแผนงานหรือโครงการในการแก้ไขปัญหาในพื้นที่ ที่มีความคาบเกี่ยวตั้งแต่สองหมู่บ้านหรือสองชุมชนขึ้นไป เพื่อรองรับการพัฒนาและตอบสนองนโยบายสำคัญเร่งด่วนในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาในตำบล

(๔) จำแนกแผนงานหรือโครงการระดับตำบลที่สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ระดับตำบล และจัดทำบัญชีประสานโครงการพัฒนา ส่งให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณาบรรจุไว้ในแผนพัฒนาท้องถิ่น

(๕) จัดส่งแผนพัฒนาตำบล ให้ ก.บ.อ. ใช้ประกอบการจัดทำแผนพัฒนาอำเภอ และแผนความต้องการระดับอำเภอ

(๖) ทบทวนการจัดทำแผนพัฒนาตำบลทุกปี เพื่อให้แผนงานหรือโครงการระดับตำบลเป็นปัจจุบัน

ข้อ ๑๑ ให้สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอเป็นหน่วยงานหลักในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล และดำเนินการพัฒนาศักยภาพ ก.บ.ต. ในการจัดทำแผนและประสานแผนพัฒนาตำบล

ทั้งนี้ แนวทางในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล ให้เป็นไปตามที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

หมวด ๓

การจัดทำแผนและประสานแผนพัฒนาอำเภอ

ข้อ ๑๒ ในอำเภอหนึ่ง ให้มีคณะกรรมการบริหารงานอำเภอแบบบูรณาการ ขึ้นคณะหนึ่ง เรียกโดยย่อว่า ก.บ.อ. โดยประกอบด้วย

(๑) นายอำเภอ

ประธานกรรมการ

(๒) ปลัดอำเภอหัวหน้ากลุ่มงานหรือปลัดอำเภอ

รองประธานกรรมการ

หัวหน้าฝ่ายบริหารงานปกครอง

(๓) พัฒนาการอำเภอ

กรรมการ

- (๔) ท้องถิ่นอำเภอ กรรมการ
- (๕) หัวหน้าส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ ในระดับอำเภอ กรรมการ
ที่นายอำเภอแต่งตั้งจำนวนไม่เกินสิบสองคน
- (๖) ผู้แทนผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอซึ่งคัดเลือกกันเอง กรรมการ
ประเภทละหนึ่งคน ยกเว้นองค์การบริหารส่วนจังหวัด และเมืองพัทยา
- (๗) ผู้ทรงคุณวุฒิที่นายอำเภอแต่งตั้งจำนวนไม่เกินห้าคน กรรมการ
- (๘) ปลัดอำเภอผู้รับผิดชอบสำนักงานอำเภอ กรรมการและเลขานุการ
- (๙) ข้าราชการสำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
ที่ท้องถิ่นจังหวัดมอบหมายจำนวนหนึ่งคน
- (๑๐) ข้าราชการในสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
ที่นายอำเภอแต่งตั้งจำนวนหนึ่งคน

กรรมการตาม (๕) (๖) และ (๗) มีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละห้าปี

ในการแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิตาม (๗) ให้นายอำเภอแต่งตั้งโดยคำนึงถึงผู้ที่มีความรู้ความสามารถ
เกี่ยวกับการพัฒนาระดับอำเภอ ด้านการศึกษา หรือมีประสบการณ์ในการจัดทำแผนพัฒนาอำเภอ
รวมทั้งด้านภาคประชาสังคมและเอกชน

องค์ประชุมและการประชุมของ ก.บ.อ. ให้นำหมวด ๕ คณะกรรมการที่มีอำนาจดำเนินการ
พิจารณาทางปกครองตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๑๓ ให้ ก.บ.อ. มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) วางแนวทางปฏิบัติและอำนวยการการบริหารงานแบบบูรณาการในอำเภอ รวมทั้งกำหนด
กรอบแนวทางปฏิบัติในการประสานแผนพัฒนาพื้นที่ของภาคส่วนต่าง ๆ ในพื้นที่อำเภอให้เป็นไป
ตามหลักการ นโยบายและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

(๒) จัดทำแผนพัฒนาอำเภอและแผนความต้องการระดับอำเภอ โดยกำหนดทิศทาง
การพัฒนาอำเภอ การประสานและรวบรวมข้อมูลจากปัญหาและความต้องการของประชาชน
แผนพัฒนาหมู่บ้าน แผนชุมชน แผนพัฒนาตำบล แผนพัฒนาท้องถิ่น และแผนพัฒนาของส่วนราชการ
หรือหน่วยงานอื่นที่ดำเนินการในพื้นที่อำเภอ

(๓) จัดทำแผนปฏิบัติงานประจำปีของอำเภอ โดยรวบรวมโครงการหรือกิจกรรมของส่วนราชการ
รัฐวิสาหกิจในสังกัดกระทรวงมหาดไทย องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณ
รายจ่ายประจำปีที่ต้องดำเนินการในพื้นที่อำเภอ และรายงานให้ คณะกรรมการบริหารงานจังหวัด
แบบบูรณาการ (ก.บ.จ.) ทราบ

(๔) ประสานกับทุกภาคส่วนในพื้นที่ รวมทั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อนำแผนพัฒนา
อำเภอไปสู่การปฏิบัติ รวมทั้งกำกับ ติดตามผล และให้คำแนะนำหน่วยงานต่าง ๆ ที่ดำเนินงานพัฒนา
พื้นที่ระดับอำเภอในด้านต่าง ๆ เพื่อการพัฒนาและการแก้ไขปัญหาในพื้นที่อย่างยั่งยืน

(๕) ตรวจสอบความซ้ำซ้อนของแผนงานหรือโครงการของหน่วยงานต่าง ๆ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ดำเนินการในพื้นที่อำเภอ หากตรวจพบความซ้ำซ้อนของแผนงานหรือโครงการ ให้ ก.บ.อ. เร่งแจ้งข้อเท็จจริง พร้อมทั้งเสนอความเห็นประกอบไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป

(๖) ปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ (ก.บ.จ.) มอบหมาย

(๗) แต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่าง ๆ ตามที่ ก.บ.อ. มอบหมาย

คณะอนุกรรมการตาม (๗) อย่างน้อยต้องประกอบด้วย ผู้แทนจากส่วนราชการภายในอำเภอ ผู้แทนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้แทนภาคประชาสังคม

ข้อ ๑๔ ให้ ก.บ.อ. นำกรอบทิศทางการพัฒนาอำเภอและยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด มาเป็นแนวทางในการจัดทำแผนพัฒนาอำเภอ และแผนความต้องการระดับอำเภอ โดยกำหนดให้แผนพัฒนาอำเภอมีระยะเวลาสอดคล้องกับห้วงเวลาของแผนพัฒนาจังหวัด

การกำหนดโครงสร้างแผนพัฒนาอำเภอ และแผนความต้องการระดับอำเภอ ให้เป็นไปตามที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

ข้อ ๑๕ ให้ ก.บ.อ. นำแผนพัฒนาอำเภอ ตามข้อ ๑๔ เสนอผู้ว่าราชการจังหวัดพิจารณาให้ความเห็นชอบ

เมื่อผู้ว่าราชการจังหวัดให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาอำเภอตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้ ก.บ.อ. ประกาศใช้แผนพัฒนาอำเภอและจัดส่งแผนพัฒนาอำเภอให้หน่วยงานราชการและรัฐวิสาหกิจ รวมทั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ เพื่อให้ทุกภาคส่วนนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาพื้นที่ระดับอำเภอในทิศทางการพัฒนาอำเภอเดียวกัน

ข้อ ๑๖ ให้ ก.บ.อ. จำแนกแผนงานหรือโครงการระดับอำเภอในความรับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และจัดทำบัญชีประสานโครงการพัฒนา ส่งให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ข้อ ๑๗ ให้ ก.บ.อ. จัดส่งแผนความต้องการระดับอำเภอ ให้ ก.บ.จ. หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นข้อมูลในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและแผนปฏิบัติราชการประจำปีของจังหวัด หรือแผนปฏิบัติราชการของหน่วยงานนั้น ๆ

ข้อ ๑๘ ให้อำเภอเป็นหน่วยงานหลักในการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาอำเภอ และดำเนินการพัฒนาศักยภาพของ ก.บ.อ. ในการจัดทำแผนและประสานแผนพัฒนาอำเภอ

ทั้งนี้ การจัดทำแผนพัฒนาอำเภอ ให้เป็นไปตามแนวทางที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

ข้อ ๑๙ ให้้องค์การบริหารส่วนจังหวัดพิจารณาโครงการที่้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขอรับการประสานโครงการตามบัญชีประสานโครงการพัฒนาของ้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือโครงการที่คณะกรรมการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ (ก.บ.จ.) เพื่อบรรจุไว้ในแผนพัฒนาของ้องค์การบริหารส่วนจังหวัด พร้อมทั้งตรวจสอบโครงการดังกล่าวเพื่อไม่ให้โครงการซ้ำซ้อนกับแผนพัฒนาจังหวัด

และแผนปฏิบัติงานของส่วนราชการหรือหน่วยงานอื่น และให้จัดทำบัญชีประสานโครงการพัฒนา เพื่อจัดส่งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณาดำเนินการ

ข้อ ๒๐ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้ความสำคัญกับการสร้างและพัฒนาศักยภาพ ในการจัดทำแผนและประสานแผนพัฒนาท้องถิ่น โดยในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นให้เป็นไป ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

หมวด ๔

การบูรณาการและประสานแผนพัฒนาในระดับพื้นที่

ข้อ ๒๑ เพื่อให้เกิดการบูรณาการและประสานแผนพัฒนาในระดับพื้นที่ ให้ดำเนินการ ตามแนวทาง ดังนี้

(๑) จัดทำเวทีประชาคม เพื่อให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการระดมความคิดเห็นของประชาชน เพื่อให้ได้มาซึ่งปัญหา และความต้องการจากประชาชนในพื้นที่

(๒) ให้มีการประสานแผนในระดับพื้นที่ โดยการรวบรวมและจัดลำดับความสำคัญของปัญหา และความต้องการของประชาชนในพื้นที่ ผ่านกลไกการจัดทำแผนพัฒนาหมู่บ้าน แผนชุมชน แผนพัฒนาตำบล แผนพัฒนาท้องถิ่น และแผนความต้องการระดับอำเภอ เพื่อให้แผนมีความเชื่อมโยง สอดคล้องกันในทุกระดับเป็นแผนเดียวกัน

(๓) ในกรณีแผนงานหรือโครงการ หรือพื้นที่ มีความซ้ำซ้อนกันในการจัดทำแผนระดับอำเภอ กับแผนพัฒนาท้องถิ่น ให้หารือร่วมกันระหว่างคณะกรรมการบริหารงานอำเภอแบบบูรณาการกับองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง

(๔) บูรณาการการงบประมาณ และประสานความร่วมมือเพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณ ให้เป็นไปตามแผนพัฒนาในระดับพื้นที่ โดยการแสวงหาความร่วมมือ และการบูรณาการจากทุกภาคส่วน

ข้อ ๒๒ ในการดำเนินการตามข้อ ๒๑ (๑) ให้นายอำเภอกำหนด วัน เวลา และสถานที่ ในการจัดทำเวทีประชาคมร่วมกันของหมู่บ้าน ชุมชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ และอาจประสานให้ส่วนราชการหรือหน่วยงานอื่นที่ดำเนินการในพื้นที่เข้าร่วมเวทีประชาคมด้วยก็ได้

การจัดทำเวทีประชาคมตามวรรคหนึ่งในเขตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้นายกเทศมนตรี หรือนายกเมืองพัทยากำหนด วัน เวลา และสถานที่ในการจัดทำเวทีประชาคมของชุมชน และเมืองพัทยา และอาจประสานส่วนราชการหรือหน่วยงานที่ดำเนินการในพื้นที่เข้าร่วมเวทีประชาคมด้วยก็ได้

ข้อ ๒๓ ปฏิทินการจัดทำแผนและประสานแผนพัฒนาตามระเบียบนี้ ให้เป็นไปตามที่ กระทรวงมหาดไทยกำหนด

ข้อ ๒๔ ให้จังหวัดจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด และแผนปฏิบัติราชการประจำปีของจังหวัด โดยนำแผนพัฒนาอำเภอ แผนความต้องการระดับอำเภอ แผนพัฒนาท้องถิ่นระดับจังหวัด มาประกอบการจัดทำแผนพัฒนาที่บูรณาการร่วมกัน

หมวด ๕
การสนับสนุนการดำเนินการ

ข้อ ๒๕ การดำเนินการของคณะกรรมการหมู่บ้าน คณะกรรมการชุมชน ก.บ.ต. และ ก.บ.อ. หรือการดำเนินการอื่นใดที่เป็นไปภายใต้ระเบียบนี้ ให้หน่วยงานหลักซึ่งรับผิดชอบในการจัดทำแผนในแต่ละระดับและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสนับสนุนงบประมาณตามความเหมาะสม

ข้อ ๒๖ ให้สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย กรมการปกครอง กรมการพัฒนาชุมชน และกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น รวมทั้ง องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น สนับสนุนทางวิชาการ วัสดุอุปกรณ์ และพัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวข้องตามความเหมาะสม

ข้อ ๒๗ จังหวัด ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น พิจารณานำโครงการหรือกิจกรรมที่อยู่ในแผนพัฒนาอำเภอ แผนความต้องการระดับอำเภอ แผนงานโครงการระดับตำบล แผนงานหรือโครงการระดับหมู่บ้านและชุมชน ไปประกอบการจัดตั้งคำของบประมาณหรือจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีตามอำนาจหน้าที่ โดยให้ความสำคัญเป็นลำดับต้น เนื่องจากเป็นแผนงานโครงการที่ผ่านกระบวนการประชาคมของประชาชนในพื้นที่

หมวด ๖
การกำกับดูแล

ข้อ ๒๘ ให้นายอำเภอมิหน้าที่กำกับดูแล และให้คำแนะนำในการประสานแผนพัฒนาหมู่บ้าน แผนชุมชน แผนพัฒนาตำบล แผนพัฒนาท้องถิ่น แผนพัฒนาอำเภอ ที่ดำเนินการในพื้นที่อำเภอ เพื่อให้การดำเนินการตามระเบียบนี้เกิดผลสัมฤทธิ์

ข้อ ๒๙ เพื่อให้การประสานแผนพัฒนาในระดับพื้นที่เกิดผลสัมฤทธิ์ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัด มีอำนาจหน้าที่กำกับดูแล และให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ตามหลักเกณฑ์ ดังนี้

(๑) บูรณาการการจัดทำแผนพัฒนาในระดับพื้นที่กับทุกภาคส่วน และสอดคล้องเชื่อมโยงกับแผนพัฒนาจังหวัด

(๒) ประเมินประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และผลกระทบ ที่เกิดขึ้นจากการประสานแผนพัฒนาในระดับพื้นที่

(๓) การมีส่วนร่วมของประชาชน และการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

(๔) พิจารณาให้หน่วยงานใดเป็นผู้ดำเนินการ ในกรณีที่มีความซ้ำซ้อนกันในเรื่องงบประมาณ ระยะเวลาดำเนินการ ผู้ดำเนินการ หรือโครงการ

ข้อ ๓๐ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดและนายอำเภอกำกับดูแล และให้คำแนะนำเพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นและการประสานแผนพัฒนาท้องถิ่นให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาในระดับจังหวัด เพื่อให้เป็นไปตามกฎหมาย กฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรปกครอง

ส่วนท้องถิ่น และกฎหมายว่าด้วยการกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ข้อ ๓๑ ให้สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย ร่วมกับกรมการปกครอง กรมการพัฒนาชุมชน และกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ติดตามและประเมินผลคุณภาพแผนพัฒนาหมู่บ้าน แผนชุมชน แผนพัฒนาตำบล แผนพัฒนาท้องถิ่น และแผนพัฒนาอำเภอ เป็นประจำทุกปี เพื่อปรับปรุงคุณภาพให้สอดคล้องกับความต้องการและปัญหาของประชาชนในพื้นที่

บทเฉพาะกาล

ข้อ ๓๒ ในวาระเริ่มแรก ให้คณะกรรมการบริหารงานอำเภอ (กบอ.) ที่นายอำเภอแต่ละอำเภอมีคำสั่งแต่งตั้งตามหนังสือกรมการปกครอง ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๓๐๕.๑/ว ๙๗๔๕ ลงวันที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๖๒ เรื่อง การจัดทำแผนพัฒนาอำเภอ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕) ฉบับทบทวนในปี พ.ศ. ๒๕๖๒ ปฏิบัติหน้าที่คณะกรรมการบริหารงานอำเภอแบบบูรณาการ (ก.บ.อ.) ตามระเบียบนี้ไปพลางก่อน จนกว่าจะมีการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารงานอำเภอแบบบูรณาการ (ก.บ.อ.) ตามระเบียบนี้ แต่ทั้งนี้ ต้องไม่เกินสามปีนับแต่วันที่ระเบียบนี้ใช้บังคับ

ประกาศ ณ วันที่ ๓๑ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๒

พลเอก อนุพจนธ์ เผ่าจินดา

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

พ.ศ. ๒๕๓๙

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

โดยที่ได้มีการตราพระราชบัญญัติความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ พ.ศ.

๒๕๓๙ ขึ้น และกฎหมายดังกล่าวมีหลักการเกี่ยวกับความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ซึ่ง

เปลี่ยนแปลงไปจากแนวทางปฏิบัติในเรื่องความรับผิดชอบที่ทางราชการถือปฏิบัติในปัจจุบัน

โดยได้แยกความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ออกเป็นเหตุที่เนื่องมาจากการปฏิบัติหน้าที่และที่

ไม่ใช้การปฏิบัติหน้าที่ โดยเมื่อมีความเสียหายเนื่องมาจากการปฏิบัติหน้าที่นั้น หน่วยงานของรัฐ

จะต้องรับภาระชดใช้ค่าเสียหายไปก่อน ส่วนเจ้าหน้าที่ของรัฐจะรับผิดชอบชดใช้ค่าเสียหายต่อ

หน่วยงานของรัฐเพียงใดนั้น ให้ไปไล่เบียดต่อไปในภายหลัง โดยจะยึดหลักว่าจะเรียกเอาแก่

เจ้าหน้าที่ของรัฐเฉพาะกรณีความเสียหายนั้นเกิดขึ้นโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง

เท่านั้น นอกจากนี้ ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐต้องรับผิดชอบชดใช้ค่าเสียหายให้เจ้าหน้าที่ของรัฐ

สามารถผ่อนชำระค่าสินไหมทดแทนได้โดยค่างถึงรายได้ ฐานะ ครอบครัวและความรับผิดชอบ

และพฤติการณ์แห่งกรณีประกอบด้วย สำหรับความเสียหายที่เกิดจากการที่ไม่ใช้การปฏิบัติหน้าที่

เจ้าหน้าที่ของรัฐจะต้องถูกฟ้องและชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเป็นการส่วนตัวโดยไม่เกี่ยวกับทาง

ราชการ สมควรวางระเบียบกำหนดหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบของ

เจ้าหน้าที่ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับพระราชบัญญัติความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ พ.ศ.

๒๕๓๙ คณะรัฐมนตรีจึงมีมติให้วางระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

๒๕๓๙ คณะรัฐมนตรีจึงมีมติให้วางระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙”

ปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙”

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา

เป็นต้นไป

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ข้อ ๓ ให้ยกเลิก

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

(๑) ระเบียบความรับผิดชอบของข้าราชการในทางแพ่ง ซึ่งออกตามมติ

คณะรัฐมนตรี โดยหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วน ที่ นว ๑๕๕/๒๕๐๓ ลงวันที่ ๑

ธันวาคม ๒๕๐๓

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

(๒) หนังสือกระทรวงการคลัง ที่ ๑๓๕๘๒, ๑๓๕๘๓ (บคร)/๒๕๐๔ ลงวันที่ ๒๔

เมษายน ๒๕๐๔

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

(๓) หนังสือกระทรวงการคลัง ที่ กค ๐๕๐๘/๖๔๖๖ ลงวันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๐๙

(๔) หนังสือกระทรวงการคลัง ที่ กค ๐๕๐๘/๑๐๒๘๓ ลงวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๑๖

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

๑ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๓/ตอนพิเศษ ๓๙ ง/หน้า ๑/๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๓๙

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (๕) หนังสือกระทรวงการคลัง ที่ กค ๐๕๐๘/ว.๒๗๒๗๔ ลงวันที่ ๑๙ กรกฎาคม ๒๕๒๕

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (๖) หนังสือกระทรวงการคลัง ที่ กค ๐๕๑๔/๒๑๗๓๘ ลงวันที่ ๗ พฤษภาคม ๒๕๒๘

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (๗) หนังสือกรมบัญชีกลาง ที่ กค ๐๕๑๔/๒๓๐๒ ลงวันที่ ๑๖ เมษายน ๒๕๒๙

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (๘) หนังสือกระทรวงการคลัง ที่ กค ๐๕๑๔/๑๒๔๖๑ ลงวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๓๐

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (๙) หนังสือกระทรวงการคลัง ที่ กค ๐๕๑๔/๕๒๓๓๓ ลงวันที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๓๐

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (๑๐) หนังสือกรมบัญชีกลาง ที่ กค ๐๕๑๔/๕๙๗๕ ลงวันที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๓๐

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (๑๑) หนังสือกระทรวงการคลัง ที่ กค ๐๕๑๔/๒๓๒๒๘ ลงวันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๓๑

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (๑๒) หนังสือกระทรวงการคลัง ที่ กค ๐๕๑๔/๖๓๑๑๙ ลงวันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๓๑

บรรดาระเบียบ ข้อบังคับ หรือมติคณะรัฐมนตรีอื่นใดในส่วนที่กำหนดไว้แล้ว ในระเบียบนี้ หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้ ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ ๔ ในระเบียบนี้

“เจ้าหน้าที่” หมายความว่า ข้าราชการ พนักงาน ลูกจ้าง หรือผู้ปฏิบัติงานประเภทอื่น ไม่ว่าจะเป็นการแต่งตั้งในฐานะเป็นกรรมการหรือฐานะอื่นใด บรรดาซึ่งได้รับแต่งตั้งหรือถูกสั่งให้ปฏิบัติงานให้แก่หน่วยงานของรัฐ

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบละเมิด

“ผู้แต่งตั้ง” หมายความว่า ผู้แต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นเพื่อปฏิบัติตามระเบียบนี้

“ความเสียหาย” หมายความว่า ความเสียหายที่เกิดจากการละเมิดอย่างใด ๆ แต่ไม่รวมถึงการออกคำสั่งหรือกฎ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ข้อ ๕ ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามระเบียบนี้

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา หมวด ๑ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

กรณีเจ้าหน้าที่กระทำละเมิดต่อหน่วยงานของรัฐ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ข้อ ๖ ในหมวดนี้

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา “หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า กระทรวง ทบวง กรม หรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นและมีฐานะเป็นกรม ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจที่ตั้ง

ขึ้นโดยพระราชบัญญัติหรือพระราชกฤษฎีกา หรือหน่วยงานอื่นของรัฐตามกฎหมายว่าด้วยความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่

ข้อ ๗ เมื่อเกิดความเสียหายแก่หน่วยงานของรัฐ ให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องแจ้งต่อผู้บังคับบัญชาโดยไม่ชักช้า และให้มีการรายงานตามลำดับชั้นถึงหัวหน้าหน่วยงานของรัฐแห่งนั้น

ข้อ ๘ เมื่อเกิดความเสียหายแก่หน่วยงานของรัฐแห่งใด และหัวหน้าหน่วยงานของรัฐแห่งนั้นมีเหตุอันควรเชื่อว่าจะเกิดจากการกระทำของเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐแห่งนั้น ให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐดังกล่าวแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดชั้นคณะหนึ่ง โดยไม่ชักช้า เพื่อพิจารณาเสนอความเห็นเกี่ยวกับผู้ต้องรับผิดและจำนวนค่าสินไหมทดแทนที่ผู้นั้นต้องชดใช้

คณะกรรมการตามวรรคหนึ่ง ให้มีจำนวนไม่เกินห้าคน โดยแต่งตั้งจากเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐแห่งนั้นหรือหน่วยงานของรัฐอื่นตามที่เห็นสมควร

กระทรวงการคลังอาจประกาศกำหนดว่าในกรณีความเสียหายที่เกิดขึ้นมีมูลค่าความเสียหายตั้งแต่จำนวนเท่าใด จะให้มีผู้แทนของหน่วยงานของรัฐหน่วยงานใดเข้าร่วมเป็นกรรมการด้วยก็ได้

ในการแต่งตั้งคณะกรรมการ ให้กำหนดเวลาแล้วเสร็จของการพิจารณาของคณะกรรมการไว้ด้วย

ข้อ ๙ ถ้าเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐแห่งหนึ่งทำให้เกิดความเสียหายแก่หน่วยงานของรัฐอีกแห่งหนึ่ง ให้เจ้าหน้าที่ผู้ทำให้เกิดความเสียหายแจ้งต่อผู้บังคับบัญชาและให้มีการรายงานตามลำดับชั้นจนถึงหัวหน้าหน่วยงานของรัฐที่ตนสังกัด เว้นแต่

(๑) ถ้าเจ้าหน้าที่ผู้ทำให้เกิดความเสียหายเป็นรัฐมนตรี ให้แจ้งต่อนายกรัฐมนตรี

(๒) ถ้าเจ้าหน้าที่ผู้ทำให้เกิดความเสียหายเป็นกรรมการที่ตั้งขึ้นเพื่อปฏิบัติงานในหน่วยงานของรัฐแห่งใด ให้แจ้งต่อหัวหน้าหน่วยงานของรัฐแห่งนั้น

(๓) ถ้าเจ้าหน้าที่ผู้ทำให้เกิดความเสียหายเป็นผู้ซึ่งไม่ได้สังกัดหน่วยงานของรัฐแห่งใด ให้แจ้งต่อกระทรวงการคลัง

(๔) ถ้าเจ้าหน้าที่ผู้ทำให้เกิดความเสียหายเป็นผู้ซึ่งไม่มีผู้บังคับบัญชาและมีใช้ปฏิบัติงานในราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจที่จัดตั้งขึ้นโดยพระราชบัญญัติหรือพระราชกฤษฎีกา หรือหน่วยงานอื่นของรัฐตามกฎหมายว่าด้วยความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ ให้แจ้งต่อผู้มีอำนาจกำกับดูแล ผู้แต่งตั้งตน หรือผู้ซึ่งสั่งให้ตนปฏิบัติงานให้แก่หน่วยงานของรัฐ

ข้อ ๑๐ ในกรณีความเสียหายเกิดขึ้นตามข้อ ๙ ให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐที่ได้รับความเสียหายและหัวหน้าหน่วยงานของรัฐที่เจ้าหน้าที่ผู้นั้นสังกัดหรือผู้ซึ่งระเบียบนี้กำหนดให้เป็นผู้รับแจ้งตามข้อ ๙ (๑) (๒) (๓) หรือ (๔) แล้วแต่กรณี มีอำนาจร่วมกันแต่งตั้งคณะกรรมการ

ข้อ ๑๑ ในกรณีที่เกิดความเสียหายแก่หน่วยงานของรัฐมากกว่าหนึ่งแห่ง และหรือความเสียหายเกิดจากผลการกระทำของเจ้าหน้าที่หลายหน่วยงาน ให้ผู้มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการตามข้อ ๘ หรือข้อ ๑๐ บรรดาที่เกี่ยวข้อง แล้วแต่กรณี ร่วมกันแต่งตั้งคณะกรรมการ

ข้อ ๑๒ ถ้าผู้มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการตามข้อ ๘ ข้อ ๑๐ หรือข้อ ๑๑ ไม่ดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการภายในเวลาอันควรหรือแต่งตั้งกรรมการโดยไม่เหมาะสม ให้ปลัดกระทรวง ปลัดทบวง หรือรัฐมนตรีซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาหรือกำกับดูแลหรือควบคุมการปฏิบัติงานของบุคคลดังกล่าวมีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการหรือเปลี่ยนแปลงกรรมการแทนผู้มีอำนาจแต่งตั้งนั้นได้ตามที่เห็นสมควร

ข้อ ๑๓ ในการประชุมคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของกรรมการทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุม ถ้าประธานกรรมการไม่อยู่ในที่ประชุมหรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการที่มาประชุมเลือกกรรมการคนใดคนหนึ่งขึ้นทำหน้าที่แทนมติที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการที่ไม่เห็นด้วยกับมติที่ประชุม อาจทำความเห็นแย้งมติที่ประชุมรวมไว้ในความเห็นของคณะกรรมการได้

ข้อ ๑๔ ในการปฏิบัติหน้าที่ ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่พิจารณาข้อเท็จจริงอันเกี่ยวกับการกระทำละเมิด โดยตรวจสอบข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐานทั้งปวงที่เกี่ยวข้อง รับฟังพยานบุคคล หรือพยานผู้เชี่ยวชาญ และตรวจสอบเอกสาร วัตถุ หรือสถานที่ กระทั่งการคลี่อาจกำหนดแนวทางการสอบข้อเท็จจริง การทำบันทึกและการรายงานผล เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติเป็นการทั่วไปได้

ข้อ ๑๕ คณะกรรมการต้องให้โอกาสแก่เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องหรือผู้เสียหายได้ชี้แจงข้อเท็จจริงและได้แย้งแสดงพยานหลักฐานของตนอย่างเพียงพอและเป็นธรรม

ข้อ ๑๖ เมื่อคณะกรรมการพิจารณาเสร็จแล้วให้เสนอความเห็นไปยังผู้แต่งตั้ง ถ้าผู้แต่งตั้งขอให้ทบทวนหรือสอบสวนเพิ่มเติม ให้คณะกรรมการรับดำเนินการให้เสร็จสิ้นภายในเวลาที่ผู้แต่งตั้งกำหนด

ความเห็นของคณะกรรมการต้องมีข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายที่แจ้งชัด และต้องมีพยานหลักฐานที่สนับสนุนประกอบด้วย

ความเห็นของคณะกรรมการไม่ผูกมัดผู้แต่งตั้งหรือรัฐที่จะมีความเห็นเป็นอย่างอื่น

ข้อ ๑๗ เมื่อผู้แต่งตั้งได้รับผลการพิจารณาของคณะกรรมการแล้ว ให้วินิจฉัยสั่งการว่ามีผู้รับผิดชอบใช้คำสั่งใหม่ทดแทนหรือไม่ และเป็นจำนวนเท่าใด แต่ยังมีต้องแจ้งการสั่งการให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ

ให้ผู้แต่งตั้งส่งสำนวนภายในเจ็ดวันนับแต่วันวินิจฉัยสั่งการให้กระทรวงการคลังเพื่อตรวจสอบ เว้นแต่เป็นเรื่องที่กระทรวงการคลังประกาศกำหนดว่าไม่ต้องรายงานให้กระทรวงการคลังตรวจสอบ

ให้กระทรวงการคลังพิจารณาโดยไม่ชักช้า และให้มีอำนาจตรวจสอบพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้อง ในกรณีที่เห็นสมควรจะให้ผู้ใดส่งพยานหลักฐานหรือมาให้ถ้อยคำเพื่อประกอบการพิจารณาเพิ่มเติมอีกก็ได้

ในระหว่างการพิจารณาของกระทรวงการคลัง ให้ผู้แต่งตั้งสั่งการให้เตรียมเรื่องให้พร้อมสำหรับการออกคำสั่งให้เจ้าหน้าที่ชำระค่าสินไหมทดแทนหรือดำเนินการฟ้องคดีเพื่อมิให้ขาดอายุความสองปีนับจากวันที่ผู้แต่งตั้งวินิจฉัยสั่งการ

ให้กระทรวงการคลังพิจารณาให้แล้วเสร็จก่อนอายุความสองปีสิ้นสุดไม่น้อยกว่าหกเดือน ถ้ากระทรวงการคลังไม่แจ้งผลการตรวจสอบให้ทราบภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ผู้แต่งตั้งมีคำสั่งตามที่เห็นสมควรและแจ้งให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ เว้นแต่ในกรณีหน่วยงานของรัฐนั้นเป็นราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจที่จัดตั้งขึ้นโดยพระราชบัญญัติหรือพระราชกฤษฎีกา หรือหน่วยงานอื่นของรัฐตามกฎหมายว่าด้วยความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ ให้กระทรวงการคลังพิจารณาให้แล้วเสร็จก่อนอายุความสองปีสิ้นสุดไม่น้อยกว่าหนึ่งปี ถ้ากระทรวงการคลังไม่แจ้งผลการตรวจสอบให้ทราบภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ผู้แต่งตั้งมีคำสั่งตามที่เห็นสมควรและแจ้งให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ

ข้อ ๑๘ เมื่อกระทรวงการคลังพิจารณาเสร็จแล้ว ให้ผู้แต่งตั้งมีคำสั่งตามความเห็นของกระทรวงการคลัง และแจ้งคำสั่งนั้นให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ แต่ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐที่เสียหายเป็นราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจที่จัดตั้งขึ้นโดยพระราชบัญญัติหรือพระราชกฤษฎีกา หรือหน่วยงานอื่นของรัฐตามกฎหมายว่าด้วยความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ ให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้กำกับดูแลหรือควบคุมหน่วยงานของรัฐแห่งนั้นวินิจฉัยสั่งการให้หน่วยงานของรัฐดังกล่าวปฏิบัติตามที่เห็นว่าถูกต้อง

ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐที่เสียหายตามวรรคหนึ่งสั่งการตามความเห็นของกระทรวงการคลัง ให้ผู้แต่งตั้งดำเนินการเพื่อออกคำสั่งให้ชำระค่าสินไหมทดแทน หรือฟ้องคดีต่อศาลอย่าให้ขาดอายุความหนึ่งปีนับแต่วันที่ผู้แต่งตั้งแจ้งคำสั่งให้ผู้รับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนทราบ

ข้อ ๑๙ การแจ้งคำสั่งให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบตามข้อ ๑๗ และข้อ ๑๘ ให้แจ้งด้วยว่าผู้นั้นมีสิทธิร้องทุกข์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์และฟ้องคดีต่อศาลได้พร้อมกับแจ้งกำหนดอายุความร้องทุกข์และอายุความฟ้องคดีต่อศาลให้ทราบด้วย

ข้อ ๒๐ ในกรณีร่วมกันแต่งตั้งคณะกรรมการตามข้อ ๑๐ หรือข้อ ๑๑ ให้ผู้แต่งตั้งร่วมร่วมกันวินิจฉัยสั่งการ และเสนอความเห็นทั้งหมด ไม่ว่าจะเห็นตรงกันหรือไม่ ไปยังกระทรวงการคลัง และเมื่อได้ดำเนินการตามข้อ ๑๗ และข้อ ๑๘ แล้ว ถ้าผลในขั้นที่สุดผู้

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา แต่งตั้งร่วมยังมีความเห็นตามข้อ ๑๘ แตกต่างกันจนหาข้อยุติไม่ได้ ก็ให้เสนอเรื่องให้คณะกรรมการรัฐมนตรีวินิจฉัยชี้ขาด

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ข้อ ๒๑ ในการพิจารณาของกระทรวงการคลัง ให้มี “คณะกรรมการพิจารณาความรับผิดชอบทางแพ่ง” เป็นผู้พิจารณาให้ความเห็นต่อกระทรวงการคลัง

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ให้คณะกรรมการตามวรรคหนึ่งประกอบด้วยอธิบดีกรมบัญชีกลางเป็นประธานกรรมการ ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด ผู้แทนสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน และผู้แทนกระทรวงการคลังตามจำนวนที่จำเป็นซึ่งปลัดกระทรวงการคลังแต่งตั้ง เป็นกรรมการ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา คณะกรรมการพิจารณาความรับผิดชอบทางแพ่งอาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามที่มอบหมายได้

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ในการประชุมของคณะกรรมการพิจารณาความรับผิดชอบทางแพ่งให้นำความในข้อ ๑๓ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ข้อ ๒๒ ในกรณีที่ความเสียหายเกิดแก่เงิน ให้ใช้เป็นเงินแต่เพียงอย่างเดียว

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ข้อ ๒๓ ในกรณีที่ความเสียหายมิได้เกิดแก่เงิน จะดำเนินการดังต่อไปนี้แทนการชำระเงินก็ได้

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (๑) ชดใช้เป็นทรัพย์สินอย่างเดียวกันโดยมีสภาพ คุณภาพ ปริมาณ และลักษณะเดียวกันกับทรัพย์สินที่สูญหายหรือเสียหายและใช้งานแทนได้เช่นเดียวกับทรัพย์สินที่สูญหายหรือเสียหาย โดยทำสัญญายินยอมชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเป็นทรัพย์สินดังกล่าว

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (๒) ซ่อมแซมหรือบูรณะทรัพย์สินที่ชำรุดเสียหายให้คงสภาพเดิม โดยทำสัญญาว่าจะจัดการให้ทรัพย์สินคงสภาพเหมือนเดิมภายในเวลาไม่เกินหกเดือน

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (๓) การชดใช้เป็นทรัพย์สินหรือการซ่อมแซมหรือบูรณะทรัพย์สินที่แตกต่างไปจาก (๑) หรือ (๒) ต้องได้รับความเห็นชอบจากกระทรวงการคลังก่อน

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา การชดใช้ค่าเสียหายเป็นทรัพย์สินหรือการซ่อมแซมหรือบูรณะทรัพย์สินตามวรรคหนึ่ง ให้มีการตรวจรับตามระเบียบว่าด้วยการพัสดุของทางราชการหรือของหน่วยงานของรัฐนั้น ๆ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา การทำสัญญาตามวรรคหนึ่งต้องจัดให้มีผู้ค้ำประกัน และในกรณีที่เห็นสมควรจะให้อ้างหลักประกันด้วยก็ได้

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ข้อ ๒๔ ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบตาย ให้รับดำเนินการตามระเบียบนี้โดยอนุโลมเพื่อให้ได้ข้อยุติโดยเร็วและระมัดระวังอย่าให้ขาดอายุความมรดก ในกรณีที่ผู้แต่งตั้งเห็นว่าเจ้าหน้าที่ต้องรับผิดชอบชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่หน่วยงานของรัฐ ให้ส่งเรื่องให้พนักงานอัยการเพื่อฟ้องผู้จัดการมรดกหรือทายาทต่อไป ในกรณีของผู้แต่งตั้งร่วมถ้ามีความเห็นแตกต่างกันให้

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ดำเนินการไปพลางก่อนตามความเห็นของผู้แต่งตั้งสำหรับหน่วยงานของรัฐที่เสียหาย และถ้าต่อมามีข้อยุติเป็นประการใดให้แก้ไขเปลี่ยนแปลงการดำเนินการไปตามนั้น

ข้อ ๒๕ ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ต้องรับผิดชอบชำระค่าสินไหมทดแทนไม่ว่าจะเกิดขึ้นในขั้นตอนใด ให้หน่วยงานของรัฐที่เสียหายกำหนดจำนวนเงินที่ขอผ่อนชำระนั้นตามความเหมาะสม โดยคำนึงถึงรายได้ ค่าใช้จ่ายในการดำรงชีพตามฐานานุรูปของเจ้าหน้าที่ ความรับผิดชอบที่บุคคลนั้นมีอยู่ตามกฎหมายหรือศีลธรรมอันดี และพฤติการณ์แห่งกรณีประกอบด้วยการให้ผ่อนชำระ ต้องจัดให้มีผู้ค้ำประกัน และในกรณีที่เห็นสมควรจะให้วางหลักประกันด้วยก็ได้

ข้อ ๒๖ กระทรวงการคลังอาจประกาศกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการค้ำประกันการวางหลักประกัน หนังสือผ่อนชำระ และสัญญาค้ำประกันก็ได้

ข้อ ๒๗ ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทน แม้ปรากฏว่าเจ้าหน้าที่ไม่สามารถชำระหนี้ได้ ให้หน่วยงานของรัฐที่เสียหายพิจารณาผ่อนผันตามความเหมาะสมตามหลักเกณฑ์ที่กระทรวงการคลังกำหนดและต้องไม่ดำเนินคดีล้มละลายแก่ผู้นั้น แต่หากการที่ไม่สามารถชำระหนี้ได้นั้นเกิดจากการประพฤติชั่วอย่างร้ายแรงของเจ้าหน้าที่หรือเจ้าหน้าที่กระทำการใด ๆ อันเป็นการประพฤติชั่วอย่างร้ายแรงเพื่อให้หน่วยงานของรัฐไม่ได้รับชำระหนี้ครบถ้วน ให้หน่วยงานของรัฐที่เสียหายส่งเรื่องให้พนักงานอัยการดำเนินคดีล้มละลาย

ข้อ ๒๘ การประนีประนอมยอมความไม่ว่าจะเกิดขึ้นในขั้นตอนใดต้องได้รับความเห็นชอบจากกระทรวงการคลังก่อน เว้นแต่กระทรวงการคลังจะประกาศกำหนดเป็นอย่างอื่น

ข้อ ๒๙ ในกรณีตามข้อ ๒๖ ข้อ ๒๗ หรือข้อ ๒๘ ถ้าเกี่ยวกับหน่วยงานของรัฐที่เป็นราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจที่จัดตั้งขึ้นโดยพระราชบัญญัติหรือพระราชกฤษฎีกา หรือหน่วยงานอื่นของรัฐตามกฎหมายว่าด้วยความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ การดำเนินการให้เป็นไปตามระเบียบสำหรับหน่วยงานของรัฐแห่งนั้น

หมวด ๒

กรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำละเมิดต่อบุคคลภายนอก

ข้อ ๓๐ ในหมวดนี้ “หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า กระทรวง ทบวง กรม หรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นและมีฐานะเป็นกรม และราชการส่วนภูมิภาค แต่ไม่รวมถึงราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ

ข้อ ๓๑ ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ทำให้เกิดความเสียหายต่อบุคคลภายนอก ถ้าเจ้าหน้าที่ผู้นั้นเห็นว่าความเสียหายเกิดขึ้นเนื่องในการที่ตนได้กระทำในการปฏิบัติหน้าที่ ให้เจ้าหน้าที่ผู้นั้นแจ้งต่อผู้บังคับบัญชาโดยไม่ชักช้า และให้มีการรายงานตามลำดับชั้นถึงหัวหน้าหน่วยงานของรัฐแห่งนั้น แต่ในกรณีที่เจ้าหน้าที่เป็นรัฐมนตรีหรือกรรมการที่ตั้งขึ้นเพื่อปฏิบัติงาน ในหน่วยงานของรัฐหรือผู้ซึ่งไม่สังกัดหน่วยงานของรัฐแห่งใดหรือผู้ซึ่งไม่มีผู้บังคับบัญชา ให้ดำเนินการตามข้อ ๙ (๑) (๒) (๓) หรือ (๔) และให้นำข้อ ๘ ถึงข้อ ๒๐ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๓๒ ในกรณีที่ผู้เสียหายยื่นคำขอให้หน่วยงานของรัฐชดใช้ค่าสินไหมทดแทน ให้หน่วยงานของรัฐที่เจ้าหน้าที่ผู้นั้นสังกัด หรือกระทรวงการคลัง ในกรณีที่เจ้าหน้าที่มิได้สังกัด หน่วยงานใดหรือหน่วยงานของรัฐแห่งใดแห่งหนึ่ง ในกรณีที่ความเสียหายเกิดจากผลการกระทำ ของเจ้าหน้าที่หลายหน่วยงาน รับคำขอนั้นและดำเนินการตามระเบียบนี้โดยไม่ชักช้า

ในกรณีที่ผู้เสียหายยื่นคำขอผิดหน่วยงาน ให้หน่วยงานผู้รับคำขอรับส่งเรื่องไปยัง หน่วยงานของรัฐที่เห็นว่าเป็นหน่วยงานของรัฐที่จะต้องรับผิดชอบพิจารณาต่อไปและให้แจ้งให้ ผู้ยื่นคำขอทราบ กรณีดังกล่าวนี้ให้ถือว่าหน่วยงานของรัฐได้รับคำขอให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทน นับแต่วันที่ได้รับคำขอที่ส่งมานั้น

ข้อ ๓๓ เมื่อได้รับคำขอตามข้อ ๓๒ และหน่วยงานของรัฐที่ได้รับคำขอไว้เห็นว่า เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องตน ให้แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อดำเนินการต่อไปโดยไม่ชักช้า

ข้อ ๓๔ ในกรณีที่ต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่ผู้ยื่นคำขอ ให้หน่วยงานของ รัฐที่ต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนปฏิบัติตามที่กระทรวงการคลังกำหนด

ให้คิดดอกเบี้ยตามอัตราดอกเบี้ยผิดนัดนับแต่วันกระทำละเมิดในจำนวนเงินที่ ต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่ผู้ยื่นคำขอจนถึงวันชำระค่าสินไหมทดแทน

ข้อ ๓๕ ในกรณีที่ผู้เสียหายฟ้องคดีต่อศาล ให้ผู้มีอำนาจแต่งตั้ง ตั้ง คณะกรรมการโดยไม่ชักช้า เว้นแต่จะได้มีการตั้งคณะกรรมการดังกล่าวไว้แล้ว และให้ประสานงาน กับสำนักงานอัยการสูงสุดเพื่อเตรียมการต่อสู้คดีต่อไป พร้อมทั้งรายงานให้กระทรวงการคลัง ทราบและปฏิบัติตามที่ได้รับคำแนะนำจากกระทรวงการคลัง

ข้อ ๓๖ ถ้าผู้แต่งตั้งเห็นว่าความเสียหายเกิดจากเจ้าหน้าที่มิได้กระทำในการ ปฏิบัติหน้าที่ หรือเมื่อได้ฟังความเห็นของคณะกรรมการหรือได้รับทราบผลการพิจารณาของ กระทรวงการคลังแล้ว เห็นว่าความเสียหายเกิดจากเจ้าหน้าที่มิได้กระทำในการปฏิบัติหน้าที่ ให้เรียกเจ้าหน้าที่ผู้นั้นเข้ามาเป็นคู่ความในคดีด้วย

ข้อ ๓๗ ถ้าผลการพิจารณาของผู้แต่งตั้งยุติเป็นที่สุดว่า ความเสียหายเกิดจาก เจ้าหน้าที่ได้กระทำในการปฏิบัติหน้าที่ จะต้องไม่มีการเรียกเจ้าหน้าที่เข้ามาเป็นคู่ความในคดี แต่ถ้าผู้เสียหายได้ฟ้องเจ้าหน้าที่ต่อศาลก่อนแล้วหรือมีการเรียกเจ้าหน้าที่เข้ามาเป็นคู่ความในคดี

ก่อนแล้ว ให้ผู้แต่งตั้งแจ้งผลการพิจารณาให้พนักงานอัยการเพื่อแถลงต่อศาล เพื่อให้เจ้าหน้าที่มี
โอกาสพ้นจากการเป็นคู่ความในคดี และขอให้พนักงานอัยการช่วยเหลือทางคดีแก่เจ้าหน้าที่ใน
ระหว่างนั้นด้วย

ข้อ ๓๘ ในกรณีหน่วยงานของรัฐต้องรับผิดชอบต่อบุคคลภายนอกในความเสียหายที่
เกิดขึ้นจากการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่นั้น ความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่จะมีหรือไม่ และเพียงใด
เป็นกรณีที่หน่วยงานของรัฐจะพิจารณาไล่เบี้ยเอาจากเจ้าหน้าที่ในภายหลัง ซึ่งคณะกรรมการ
ผู้แต่งตั้ง และกระทรวงการคลัง แล้วแต่กรณี ต้องพิจารณาด้วยว่าจะมีการไล่เบี้ยหรือไม่ หรือจะไล่
เบี้ยให้ชัดใช้เพียงใด และให้นำข้อ ๒๒ ถึงข้อ ๒๙ มาใช้บังคับกับการชัดใช้ค่าสินไหมทดแทนที่
หน่วยงานของรัฐได้ใช้ให้แก่ผู้เสียหาย โดยอนุโลม

ประกาศ ณ วันที่ ๑๕ พฤศจิกายน พ.ศ.๒๕๓๙

บรรหาร ศิลปอาชา

นายกรัฐมนตรี

อัมภิญญา/ผู้จัดทำ

ก้องเกียรติ/ตรวจ

๔ กรกฎาคม ๒๕๕๑